

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025

Piotr Stec, Emil Stec

Polska Agencja Rozwoju Regionalnego „PARR”

Ul. Tomasza Strzembosza 1/49, 20-153 Lublin

**STRATEGIA ROZWOJU
Gminy Strzyżewice
na lata 2016-2025**

lipiec 2016

© Copyright by **Gmina Strzyżewice** & Polska Agencja Rozwoju Regionalnego

Autorzy Strategii:

PIOTR STEC

EMIL STEC

Opracowanie:

Polska Agencja Rozwoju Regionalnego „PARR”

Zamawiający:

GMINA STRZYŻEWICE

Strzyżewice 109, 23-107 Strzyżewice

e-mail: strzyzewice@lubelskie.pl

www.strzyzewice.lubelskie.pl

NIP: 713-22-86-014

Wykonawca:

POLSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO

ul. Tomasza Strzembosza 1/49, 20-153 Lublin

e-mail: poczta@parr.com.pl

www.parr.com.pl

NIP: 713-263-78-73

Wydawca:

Polska Agencja Rozwoju Regionalnego

ul. Tomasza Strzembosza 1/49, 20-153 Lublin

numer wydawcy: 64279

Ikony w Strategii pochodzą ze strony internetowej: <http://www.flaticon.com>

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

ISBN: 978-83-64279-29-4

Wydawnictwo PARR

Lublin 2016

SPIS TREŚCI

Cel, metodyka i perspektywa czasowa Strategii	7
Rozdział I. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Strzyżewice	11
Raport stanu. Analiza i diagnoza strategiczna	12
1. Przestrzeń i środowisko	12
1.1. Położenie administracyjne i geograficzne	12
1.2. Położenie komunikacyjne	25
1.3. Walory przyrodnicze	27
1.4. Walory kulturowe	42
1.5. Produkty lokalne i kuchnia regionalna	48
2. Społeczeństwo	50
2.1. Demografia	50
2.2. Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców	59
2.3. Źródła utrzymania ludności	62
2.4. Mieszkalnictwo	63
2.5. Struktura zatrudnienia i rynek pracy	65
2.6. Bezrobocie	66
3. Gospodarka	70
3.1. Rolnictwo	70
3.2. Przedsiębiorczość	72
3.3. Struktura sektorów biznesowych	83
3.4. Ocena możliwości rozwojowych branż lokalnej gospodarki z wykorzystaniem wskaźnika lokalizacji (LQ)	85
3.5. Chłonność rynku	101
3.6. Tereny inwestycyjne	102
3.7. Podatki lokalne	105
4. Infrastruktura techniczna	110
4.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna	110
4.2. Gospodarka wodno-ściekowa	114
4.3. Gospodarka odpadami	117
4.4. Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa	118
4.5. Infrastruktura telekomunikacyjna	118
5. Infrastruktura społeczna	119
5.1. Infrastruktura edukacyjna	119
5.2. Infrastruktura sportowa	122
5.3. Wypoczynek	124
5.4. Infrastruktura kultury	129
5.5. Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej	132
5.6. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego	134

5.7.	Urzędy.....	135
5.8.	Baza noclegowa	136
5.9.	Analiza funkcji turystycznej Gminy Strzyżewice	138
6.	Jakość rządzenia	151
6.1.	Analiza zdolności inwestycyjnej	151
6.2.	Zrealizowane kluczowe inwestycje	172
6.3.	Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	176
6.4.	Wizerunek gminy	177
6.5.	Jakość kapitału społecznego	179
6.6.	Otrzymane nagrody i wyróżnienia	183
Analiza RegioStrateg – benchmarking Gminy Strzyżewice		186
1.	Metodologia analizy RegioStrateg.....	186
2.	Analiza atrakcyjności i potencjału rozwojowego gmin powiatu lubelskiego	195
2.1.	Barometry atrakcyjności i rozwoju.....	212
2.2.	Macierze rozwoju Gminy Strzyżewice na tle powiatu lubelskiego	215
2.3.	Budowanie przewagi konkurencyjnej i obszary słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice	220
2.4.	Podobieństwo gmin powiatu lubelskiego	225
3.	Analiza atrakcyjności i potencjału rozwojowego gmin „pokrewnych” dla Gminy Strzyżewice	226
3.1.	Barometry atrakcyjności i rozwoju.....	244
3.2.	Macierze rozwoju Gminy Strzyżewice na tle gmin „pokrewnych”	247
3.3.	Budowanie przewagi konkurencyjnej i obszary słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice	252
3.4.	Podobieństwo gmin powiatu „pokrewnych” Gminy Strzyżewice.....	257
Podsumowanie analizy i diagnozy.....		259
1.	Analiza SWOT	259
1.1.	Metodologia analizy SWOT.....	259
1.2.	Analiza SWOT Gminy Strzyżewice	260
1.3.	Analiza M-M.....	263
2.	Analiza SWOT/TOWS.....	266
2.1.	Metodologia analizy SWOT/TOWS.....	266
2.2.	Analiza SWOT/TOWS Gminy Strzyżewice.....	267
Rozdział II. Koncepcja rozwoju w latach 2016-2025		279
1.	Założenia strategicznego rozwoju	281
2.	Wizja rozwoju.....	283
3.	Misja rozwoju	285
4.	Cel główny.....	286
5.	Cele szczegółowe	291
Rozdział III. Implementacja Strategii Rozwoju.....		295
1.	Priorytety oraz kierunki interwencji	297
2.	Analiza WiP: Ważności i Prawdopodobieństwa.....	306

2.1.	Metodologia analizy WiP	306
2.2.	Analiza WiP dla Gminy Strzyżewice.....	307
3.	System finansowania Strategii – Plan finansowy	333
3.1.	Źródła finansowania Strategii	333
3.2.	Symulacja budżetu na lata 2017-2025.....	335
4.	System monitorowania i oceny realizacji Strategii	345
4.1.	Monitoring.....	345
4.2.	Ocena realizacji Strategii.....	346
4.3.	Zestaw wskaźników do monitoringu Strategii.....	348
5.	Podstawowe założenia systemu realizacji	354
5.1.	Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii	354
	Zakończenie	356
	Opis konsultacji społecznych	357
	Spisy	362
	Spis tabel	362
	Spis wykresów	365
	Spis zdjęć	369
	Spis schematów.....	369
	Spis map	370

CEL, METODYKA I PERSPEKTYWA CZASOWA STRATEGII

Generalnym celem Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 jest zapewnienie trwałego, zintegrowanego, logicznego i spójnego rozwoju Gminy Strzyżewice w oparciu o realne uwarunkowania i rzeczywiste potencjały.

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice jest dokumentem, który ma za zadanie minimalizowanie niepewności w funkcjonowaniu oraz zapewnienie, obok realizacji celów doraźnych, długofalowego rozwoju Gminy. Jest zarazem podstawą do :

- » wyznaczania perspektywicznych kierunków rozwoju Gminy,
- » sprawnego dopasowywania się Gminy do zmieniających się warunków otoczenia,
- » skutecznego i efektywnego zarządzania Gminą przez jej władze,
- » optymalnego wykorzystania własnych środków finansowych,
- » pozyskiwania środków finansowych na funkcjonowanie i rozwój Gminy ze źródeł zewnętrznych.

Aby osiągnąć cele wyznaczone w Strategii Rozwoju musi ona spełnić pewne warunki tzn. zajrzeć w głąb Gminy (diagnoza, identyfikacja stanu istniejącego), określić zewnętrzne warunki, w których funkcjonuje Gmina (w skali makro i mikro otoczenia) oraz spoglądać w przyszłość (z bliższą i dalszą perspektywą).

Główne cele opracowania Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 to :

Określenie i uzgodnienie kierunków polityki samorządu gminnego w perspektywie 8 lat poprzez :

- » określenie celów polityki Gminy,
- » ocenę szans i zagrożeń realizacji polityki gminnej,
- » przeprowadzenie konsultacji społecznych wybranych etapów opracowania projektu strategii, w sposób odpowiadający standardom partycypacji społecznej przy tworzeniu aktu kierownictwa wewnętrznego.

Wzmocnienie formalnych i organizacyjnych podstaw dla sprawnego i efektywnego zarządzania zrównoważonym rozwojem Gminy poprzez :

- » określenie zasad realizacji celów rozwoju Gminy (zadań, narzędzi i procedur),
- » koordynację ustaleń wszystkich opracowań analitycznych, planistycznych i strategicznych sporządzanych na potrzeby Gminy,
- » uchwalenie Strategii w postaci aktu kierownictwa wewnętrznego.

Maksymalne wykorzystanie szans przyswojenia zewnętrznych źródeł finansowania inicjatyw prorozwojowych Gminy (w tym środki dostępne w ramach funduszy strukturalnych UE) poprzez :

- » określenie zadań realizujących cele strategiczne z dostosowaniem do możliwości ich finansowania ze środków funduszy strukturalnych UE,
- » koordynację działań prorozwojowych podejmowanych przez samorządy różnych szczebli.

Dokument zawiera trzy zasadnicze części diagnostyczną, programową (konceptyjną) i implementacyjną. Część diagnostyczna opracowana została na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz udostępnionych przez Urząd Gminy. Część ta pozwala na dogłębną i precyzyjną ocenę stanu istniejącego i wyznaczenie głównych kierunków rozwoju Gminy. Ocena tendencji rozwoju doprowadza do ustalenia wstępnych prognoz, przedstawionych w postaci analizy atutów i barier rozwoju (identyfikacja problemów).

Część programowa lub inaczej koncepcyjna zawiera określenie celu ogólnego, celów szczegółowych oraz priorytetów i kierunków interwencji. Cele zostały określone w oparciu o wnioski z analizy i diagnozy strategicznej oraz wyniki konsultacji społecznych. Strategia rozwoju w zakresie części koncepcyjnej została opracowana z zachowaniem ścisłej struktury logicznej w oparciu o metodę definiowania kluczowych obszarów dla poszczególnych poziomów: strategicznego i operacyjnego.

Część trzecia dotycząca implementacji Strategii zawiera prezentację priorytetów i kierunków interwencji, a także strategicznych działań inwestycyjnych. Bardzo istotnym elementem jest analiza Ważności i Prawdopodobieństwa (WiP) działań inwestycyjnych i projekcja Strategicznego Budżetu Inwestycyjnego.

Wg. Banku Światowego atrakcyjności gminy budują 4 komponenty. Efektywne zarządzanie gminą ma miejsce tylko wówczas, gdy wszystkie sfery procesu przedstawionego na poniższym schemacie są skoordynowane. Dokonując analiz i planowania rozwoju Gminy Strzyżewice opierano się właśnie na takim podejściu.

Schemat 1. Komponenty rozwoju gminy wg Banku Światowego.

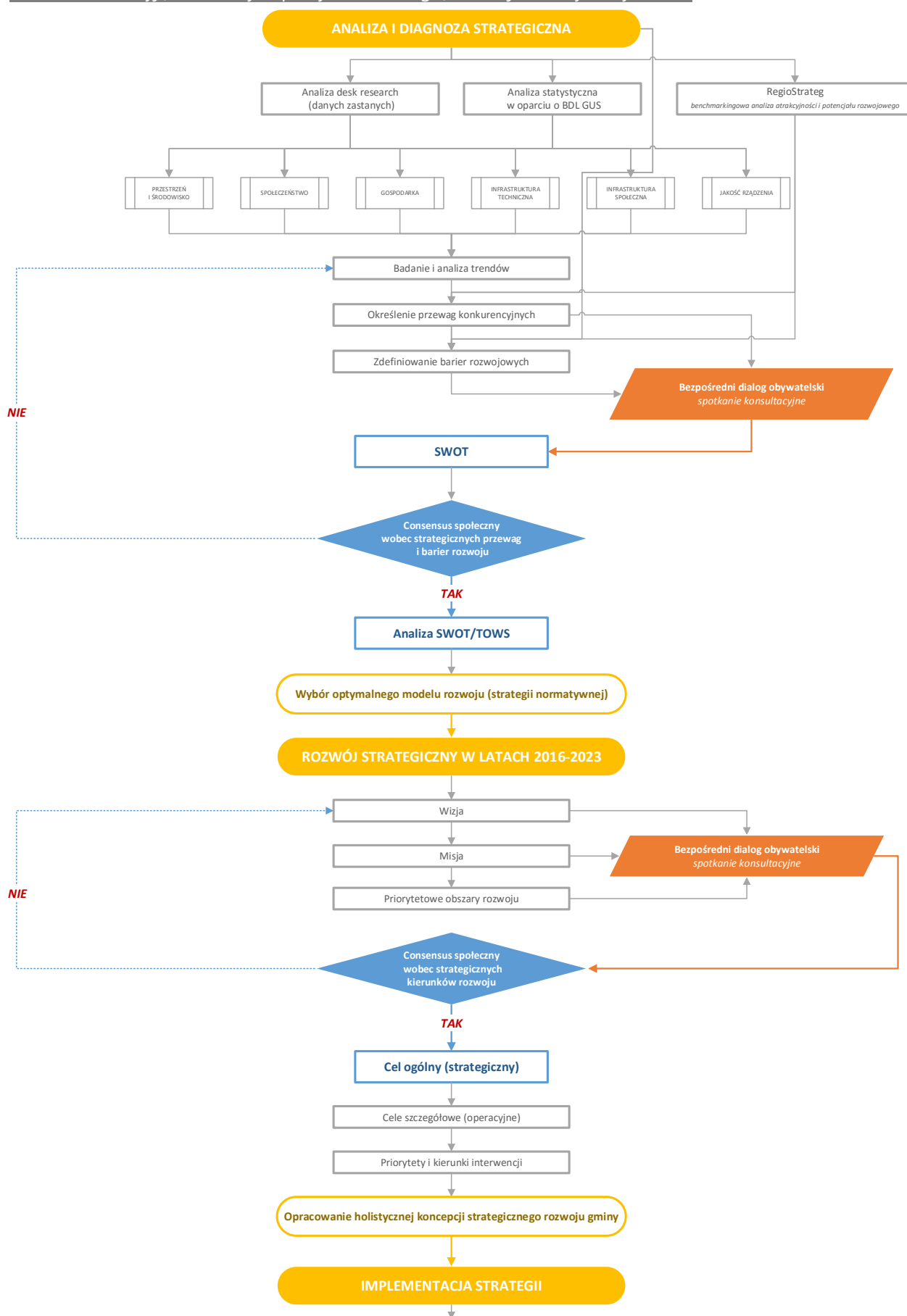
Źródło: opracowanie własne PARR.

Metodyka prac strategicznych

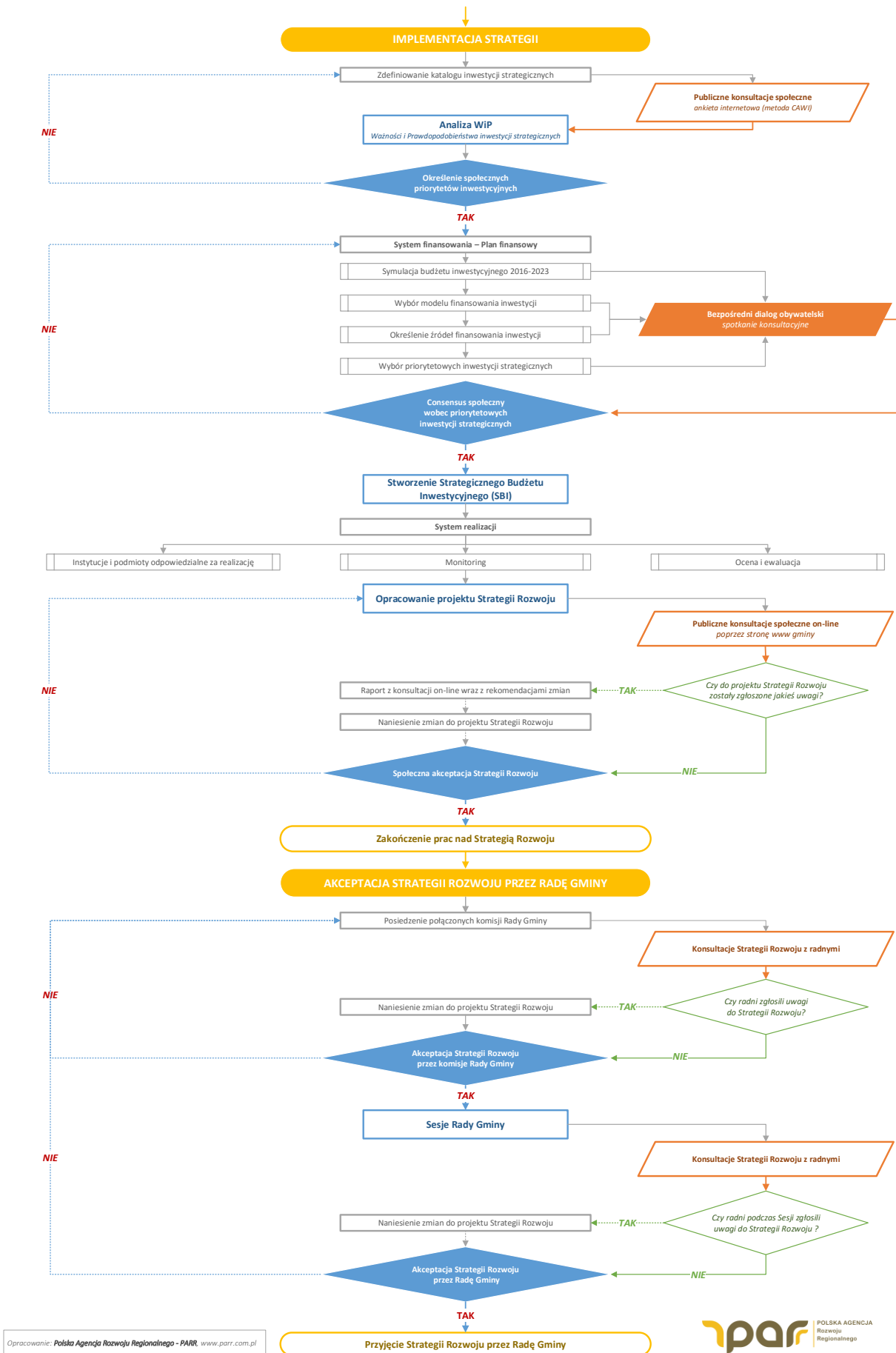
Przyjęta metodyka pracy nad Strategią Rozwoju Gminy Strzyżewice składa się z **4 kluczowych etapów**, podzielonych na **46 procesów** i **9 podprocesów**, a także **7 kamieni milowych (milestones)**. W trakcie jej opracowywania przewidziano **7-krotne konsultacje społeczne** (różne formy i metody). Metodyka prac przewiduje **7 warunkowych decyzji społecznych**, których pozytywne rozstrzygnięcie jest *sine qua non* dla kolejnego etapu prac.

Szczegółową metodykę prac nad Strategią Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 prezentuje poniższy schemat:

Schemat 2. Przyjęta metodyka pracy nad Strategią Rozwoju Gminy Strzyżewice.

CEL, METODYKA I PERSPEKTYWA CZASOWA STRATEGII

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Rozdział I.
Diagnoza sytuacji
społeczno-gospodarczej
Gminy Strzyżewice

RAPORT STANU.

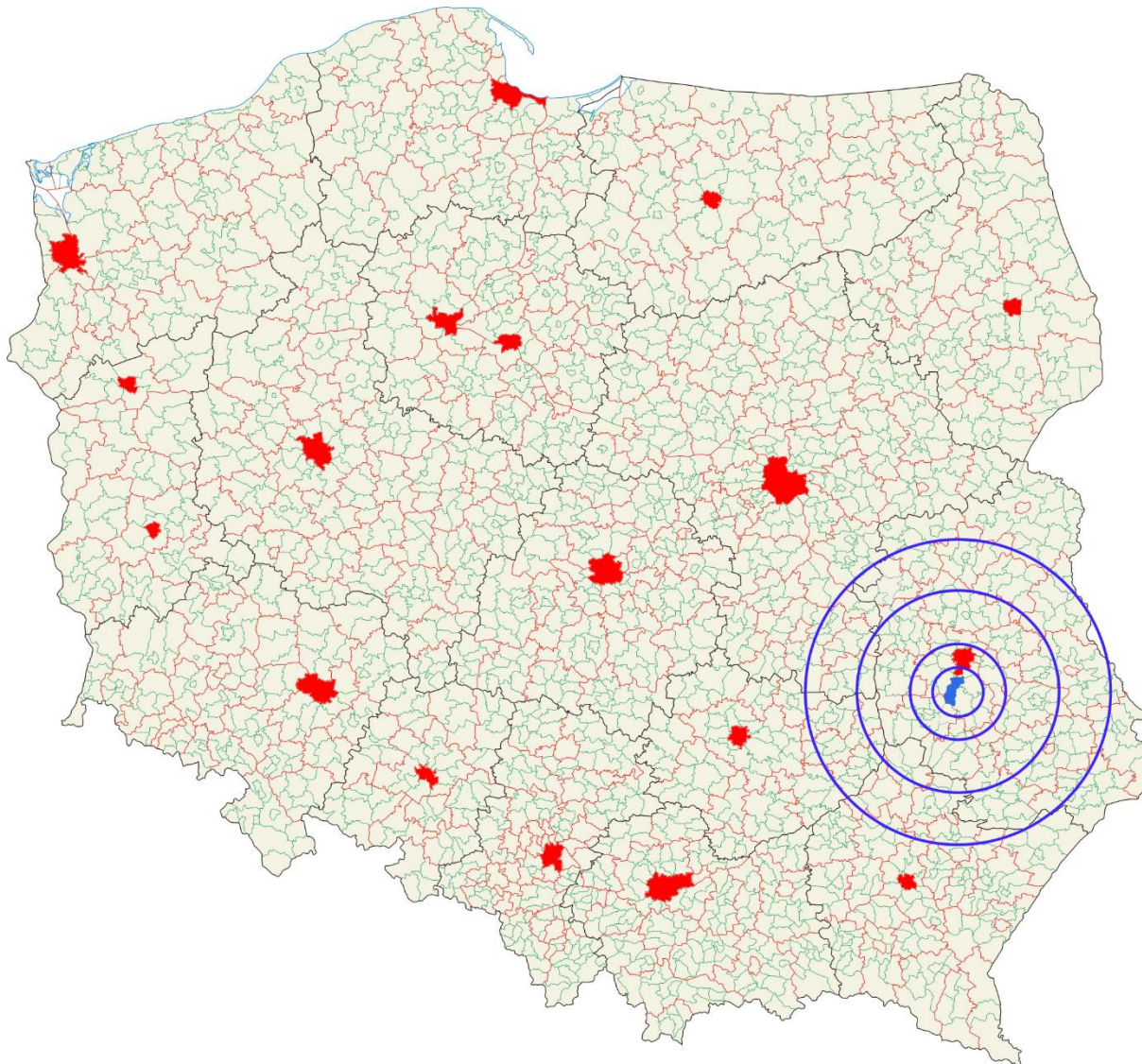
ANALIZA I DIAGNOZA STRATEGICZNA

1. PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

1.1. Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina Strzyżewice jest gminą wiejską położoną w centralnej części **województwa lubelskiego**, na południowy-zachód od stolicy województwa – Miasta Lublin. Jest jedną z 16 gmin należących do **powiatu lubelskiego**. Z racji położenia gmina jest zrzeszona w Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania „Kraina Wokół Lublina”, należy także do Związku Gmin Wiejskich RP. Całkowita powierzchnia gminy wynosi 108,8 km². Gmina Strzyżewice oddalona jest od centrum **miasta stołecznego Warszawy o ok. 195 km**, od stolicy województwa i siedziby powiatu lubelskiego – **miasta Lublin o ok. 25 km**, a zatem leży w **bliskiej strefie oddziaływania społeczno-gospodarczego stolicy województwa**. Bliskie położenie dużego ośrodka miejskiego, jakim jest Miasto Lublin wpływa na Gminę Strzyżewice, przez co jej oferta kulturalna, rozrywkowa i oświatowa jest uboższa. Ze względu na prestiż, rynek zbytu i dostępność terenów inwestycyjnych, Miasto Lublin stanowi także dla inwestorów priorytetowe miejsce wyboru miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Natomiast pozostałe gminy sąsiadujące z Miastem Lublin stanowią główną konkurencję w szczególności w zakresie suburbanizacji i oferty terenów atrakcyjnych mieszkaniowo. Jednakże, mieszkańcy Gminy Strzyżewice dzięki położeniu w niedalekiej odległości od miasta, mają dobry dostęp do miejskiego systemu opieki zdrowotnej i oferty społeczno-kulturalnej, dostęp do pozarolniczego rynku pracy, a zatem także atrakcyjny rynek zbytu na wytwarzane dobra i usługi oraz możliwość zaoferowania mieszkańcom obszaru miejskiego atrakcyjnych terenów wypoczynkowo-rekreacyjnych.

Mapa 1. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie administracyjnej Polski.

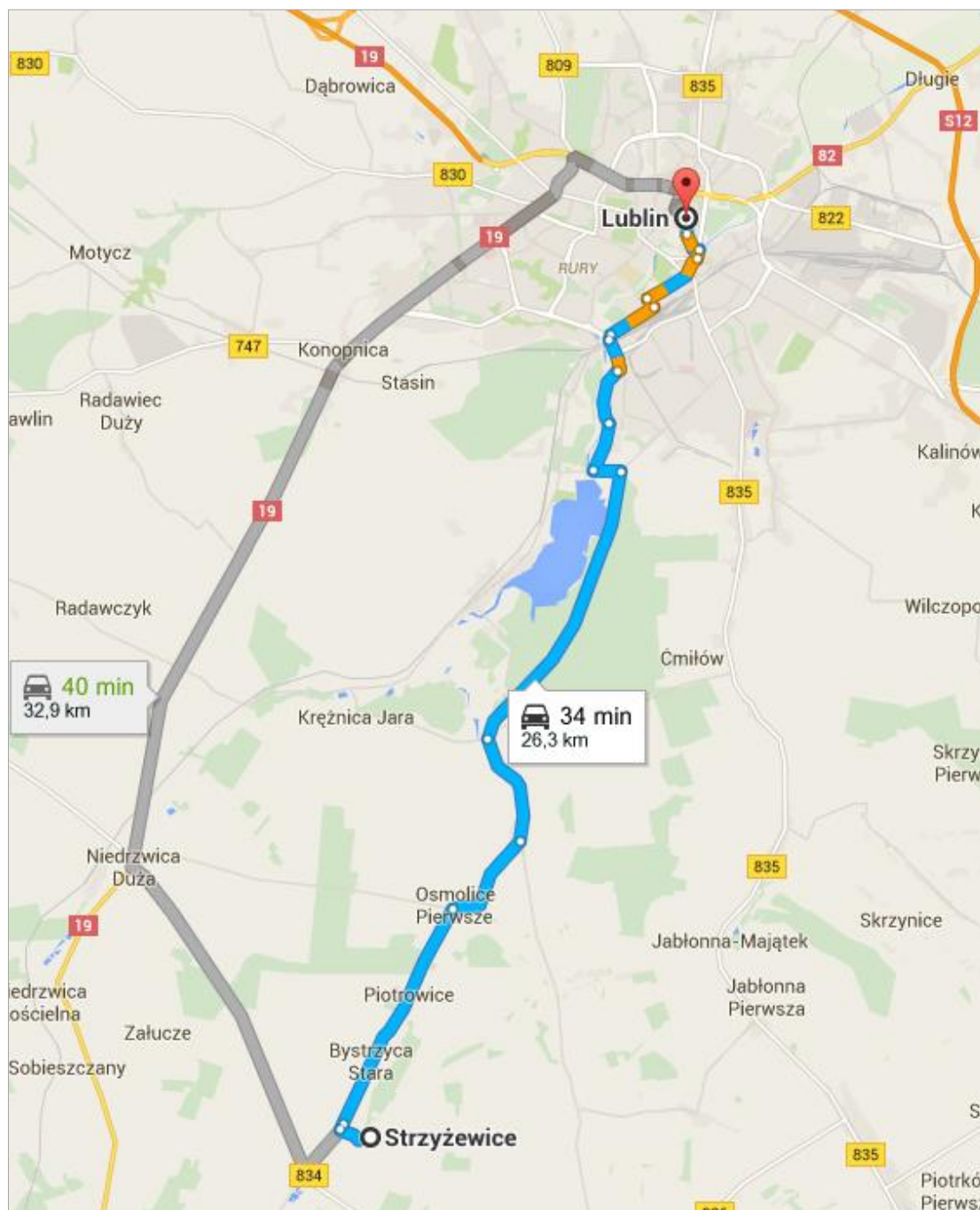
Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:POLSKA_woj_pow_gminy.png.

Mapa 2. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie administracyjnej województwa lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/images/O%20regionie/mapa2009newA3-krzywe.jpg>.

Mapa 3. Czas dojazdu ze Strzyżewic do centrum Lublina (Plac Litewski).

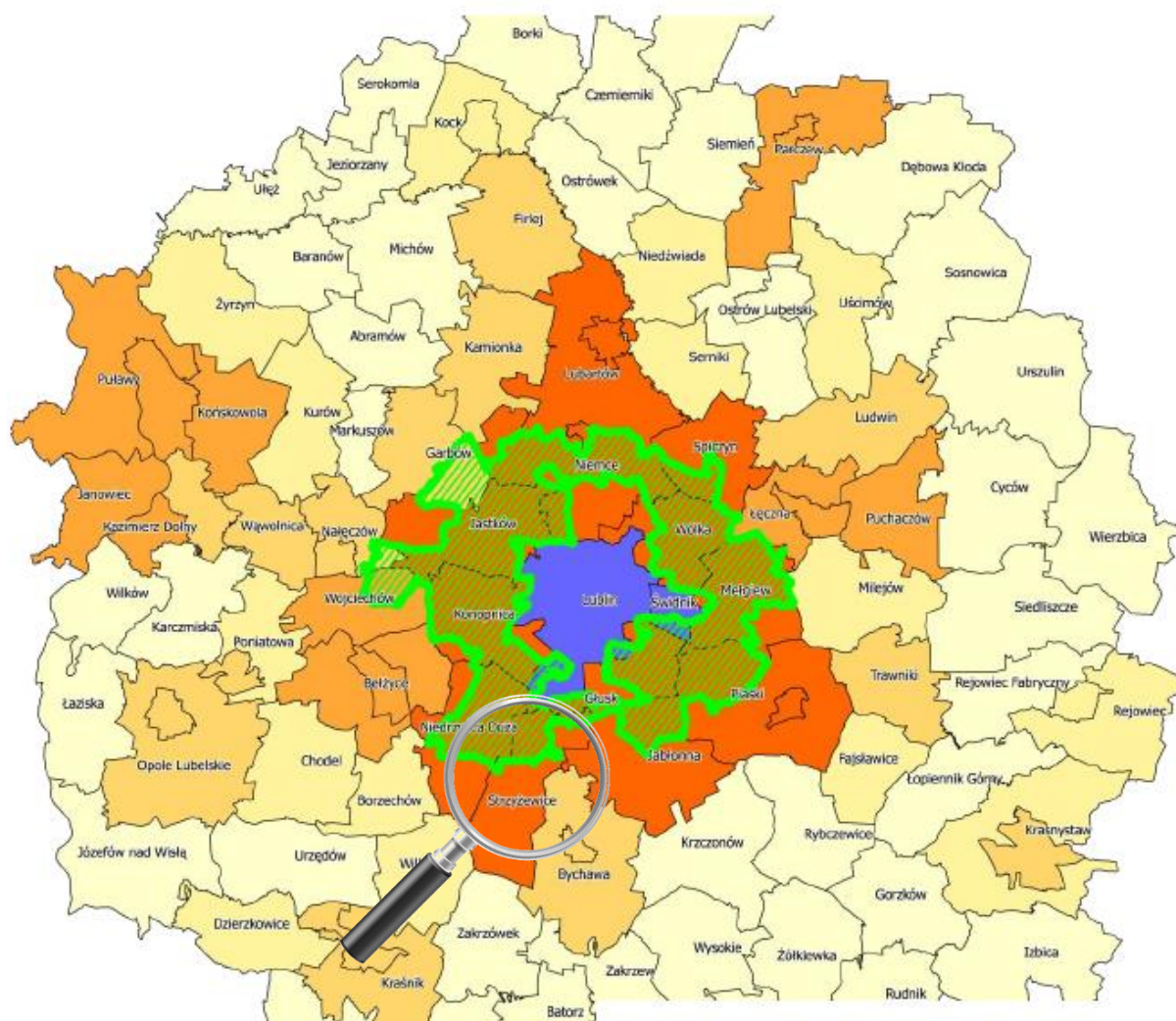

Źródło: www.maps.google.com

Suburbanizacja jako proces „rozlewania się” zabudowy mieszkaniowej na obszary podmiejskie skutkuje wyludnieniem się centrum miasta i rozwojem strefy podmiejskiej. Zasięg powstawania zabudowy mieszkaniowej wokół Lublina został przedstawiony na poniższej mapie (obszar zaznaczony kolorem zielonym)¹. Dzięki procesowi suburbanizacji, gminy „ościenne” mają szansę na zwiększenie dochodów własnych pochodzących z podatków lokalnych oraz, zależnie od przyjętego modelu rozwoju miasta, na rozbudowę infrastruktury technicznej obszaru miejskiego, która obejmie zasięgiem teren danej gminy.

¹ Na podstawie: http://strategia2020.lublin.eu/?page_id=112

Mapa 4. Gminy województwa lubelskiego w zasięgu procesów suburbanizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://strategia2020.lublin.eu/wp-content/uploads/2014/04/5.png>.

Różne odcienie koloru pomarańczowego odnoszą się do ilości spełnianych kryteriów powiązania danej gminy z Miastem Lublin, ustalonych w projekcie *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie szczegółowych warunków określania obszarów funkcjonalnych i ich granic* (im ciemniejszy kolor, tym więcej powiązań)². Należą do nich:

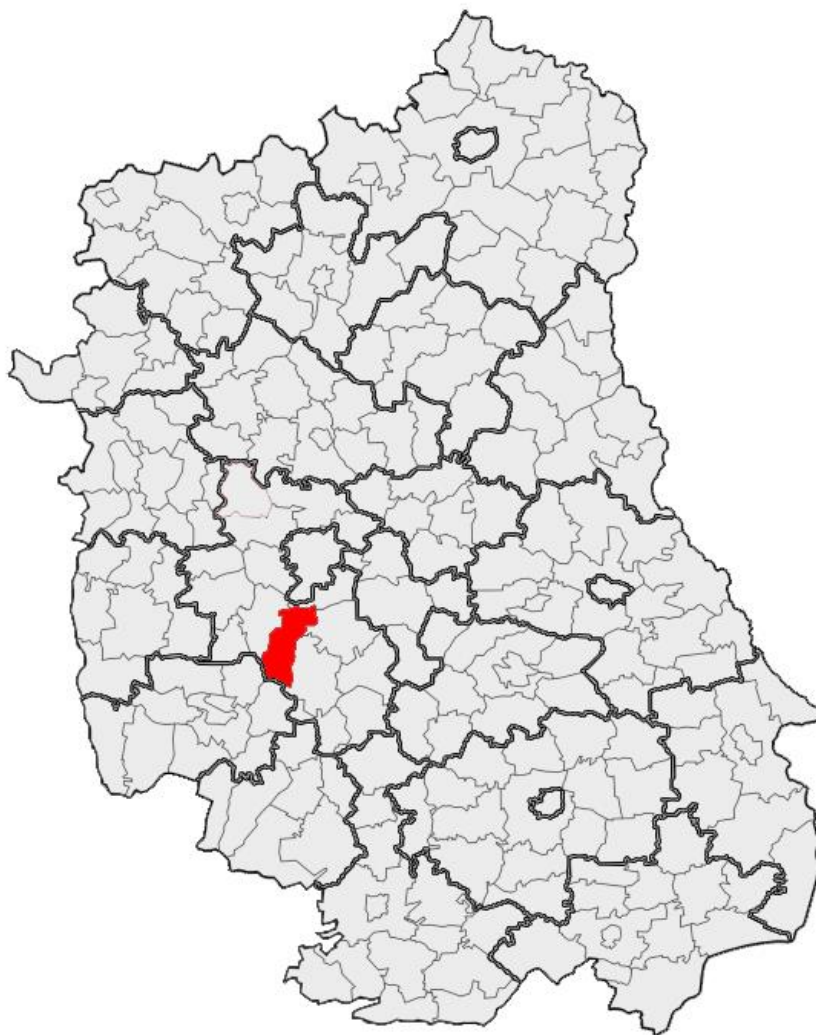
1. liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego (MOF) na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym powyżej 50 osób, na podstawie danych z 2006 r.;
2. liczba zameldowań z obszaru MOF na 1000 mieszkańców powyżej 3 osób, na podstawie danych z 2009 r.;
3. udział pracujących w zawodach pozarolniczych, jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%, na podstawie danych z 2002 r.;
4. liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75%, na podstawie danych z 2011 r.;

² Tamże.

5. udział podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu (sekcje J-R według PKD, jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego dla obszaru MOF) powyżej 50%, na podstawie danych z 2011 r.;
6. gęstość zaludnienia (bez lasów i wód) w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 50%, na podstawie danych z 2011 r.;
7. liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w latach 2002 – 2011 w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 75%³.

Pod względem powierzchni jest **8 gminą powiatu lubelskiego**, zajmując ok. **6,5% powierzchni powiatu** oraz ok. **0,4% powierzchni województwa lubelskiego**.

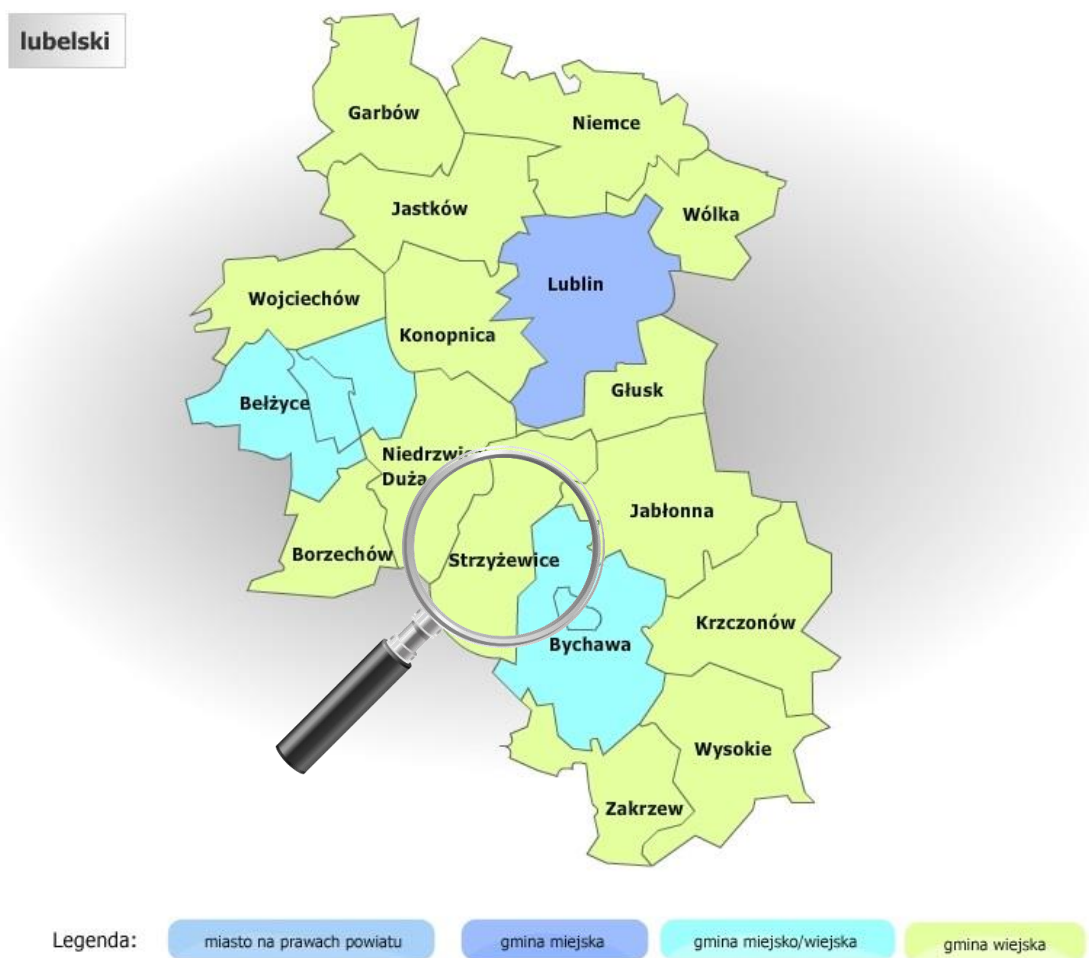
Mapa 5. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie gmin województwa lubelskiego.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Strzyzewice_\(gmina\)#/media/File:Lub_Lubelski_Strzyzewice.PNG](https://pl.wikipedia.org/wiki/Strzyzewice_(gmina)#/media/File:Lub_Lubelski_Strzyzewice.PNG).

³ Projekt Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 2 sierpnia 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków określania obszarów funkcjonalnych i ich granic.

Mapa 6. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie administracyjnej powiatu lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://administracja.mac.gov.pl/adm/baza-jst/mapa-administracyjna/278,MAPA-ADMINISTRACYJNA.html>

Gmina Strzyżewice składa się z **21 sołectw**. Ośrodkiem administracji samorządowej jest miejscowość Strzyżewice, która spełnia rolę jednego z głównych obszarów wpływających na życie społeczno-gospodarcze gminy. Ze względu na charakterystyczny, podłużny kształt obszaru gminy (południkowe ułożenie), można wyróżnić kilka miejscowości, pełniących rolę głównych lokalnych ośrodków – Pszczela Wola, Piotrowice, Strzyżewice. **Funkcje centrowe** posiada przede wszystkim miejscowość Piotrowice, jednakże zważywszy na wspomniany fakt charakterystycznego kształtu gminy, dążenia do centralizacji zabudowy – także przez rozwiązania inwestycyjne i koncepcje przestrzenne – będą utrudnione. Wymienione miejscowości charakteryzują się koncentracją usług publicznych, komercyjnych oraz zabudowy jednorodzinnej.

Gmina Strzyżewice położona jest w centralno-zachodniej części powiatu lubelskiego i graniczy z Gminą Bychawa (gmina miejsko-wiejska), Gminami Głusk, Jabłonna i Nierzwica Duża (gminy wiejskie) z powiatu lubelskiego oraz gminami Wilkołaz i Zakrzówek (gminy wiejskie) z powiatu kraśnickiego. Znajduje się także **w obszarze Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM)** oraz **Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego (LOF)**. LOM to **obszar funkcjonalny obejmujący Miasto Lublin** wraz z gminami i mniejszymi miastami, które powiązane są ze sobą komunikacyjnie i stanowią jednolity obszar zamieszkania (tzn. osoba mieszkająca

w dowolnym miejscu takiego obszaru może dojechać do pracy w dowolnym innym fragmencie takiego obszaru)⁴.

Obszary funkcjonalne związane są z obszarami strategicznych inwestycji. Zgodnie z zapisami Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 kluczowym dla wzrostu konkurencyjności obszarów funkcjonalnych największych miast w Polsce jest wzmocnienie powiązań zarówno wewnątrz obszarów funkcjonalnych, jak i pomiędzy nimi. Obszary funkcjonalne są także traktowane jako podstawowa jednostka odniesienia w Krajowej Polityce Miejskiej. W dokumencie tym wskazano brak efektywnej współpracy pomiędzy władzami samorządowymi i innymi kluczowymi podmiotami danego obszaru funkcjonalnego jako jedną z barier jego rozwoju. Koncentracja na obszarach funkcjonalnych w polityce spójności UE w perspektywie finansowej 2014-2020, przejawia się m.in. ustanowieniem nowego instrumentu – Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Definiowane są one jako zintegrowane działania, mające służyć rozwiązywaniu problemów występujących w miejskich obszarach funkcjonalnych.

Mapa 7. Delimitacja Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Lubelski Obszar Metropolitalny. Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLIX/784/06 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 sierpnia 2006 r., <http://www.bpp.lublin.pl/oprac2/delim lom.jpg>.

⁴ Na podstawie: http://strategia2020.lublin.eu/?page_id=17.

Mapa 8. Delimitacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

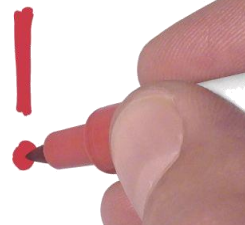
Źródło: Strategia ZIT Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Projekt z dnia 8 czerwca 2015 roku.

Gmina Strzyżewice posiada sieć osadniczą i zabudowę w układzie liniowym (ulicówka) – osadnictwo występuje przy głównym ciągu komunikacyjnym, po obu stronach dróg. Dominuje typ zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej.

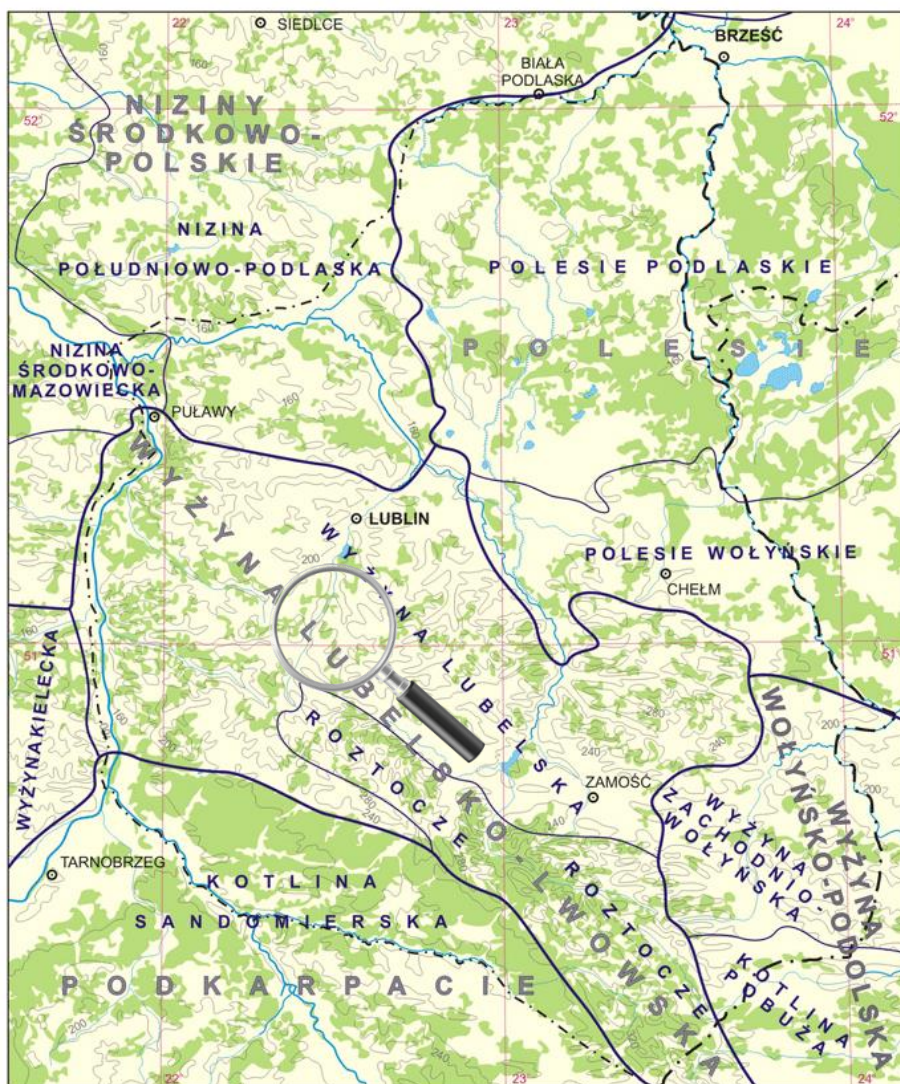
Pod względem fizyczno-geograficznym Na badanym obszarze można wyróżnić cztery jednostki niższego rzędu: Płaskowyż Świdnicki, Równina Bełżycka, Wyniosłość Giełczewska i Wzniesienie Urzędowskie, leżące na Wyżynie Lubelskiej. Jest to falista równina o wzniesieniach przekraczających 300 m n.p.m., zbudowanych z ostańcowych piaskowców. Jest to region rolniczy (przeważają żyzne gleby brunatne i rędziny rozwinięte na podłożu lessowym). Na obszarze Wyniosłości Giełczewskiej znajduje się Krzczonowski Park Krajobrazowy.

Brak zwartości obszarowej Gminy Strzyżewice stanowi istotnie wyzwanie rozwojowe z punktu widzenia realizacji działań przestrzennych, a także kompleksowych projektów z zakresu infrastruktury technicznej.

Mapa 9. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie podziału fizyczno-geograficznego województwa lubelskiego.

PODZIAŁ FIZYCZNO-GEOGRAFICZNY
(wg J. Kondrackiego)
1: 1 500 000

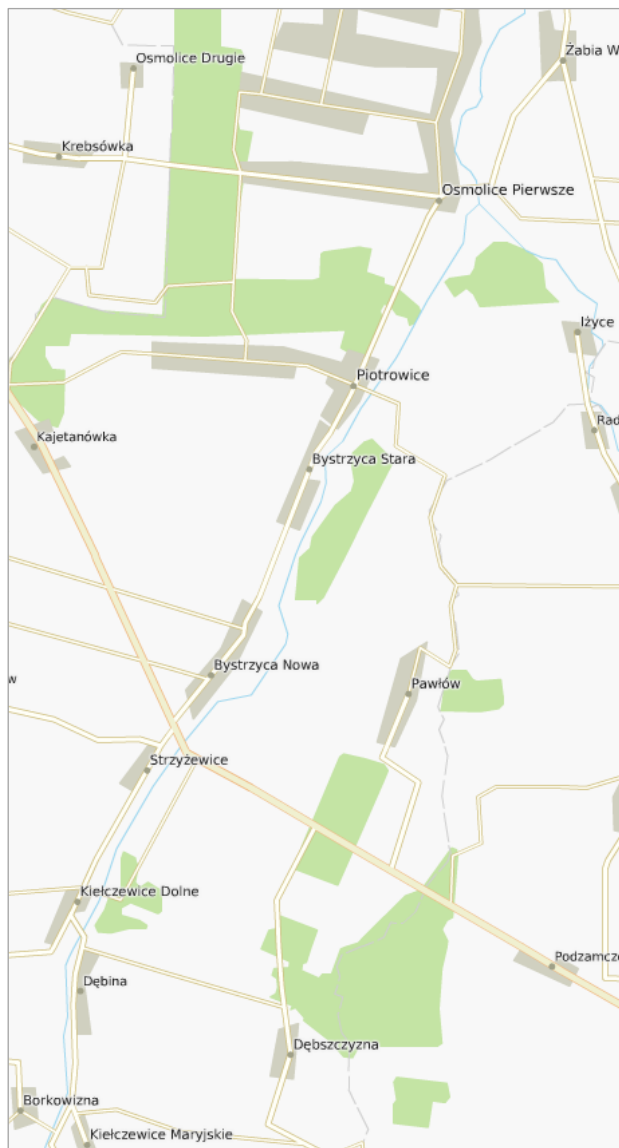
0 15 30 45 km

	granice prowincji		granica państwa
	granice podprowincji		granica regionu "Lubelszczyzna"
	granice makroregionów		lasy
	poziomice		rzeka; kanał; zbiornik wodny

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.lto.org.pl/obrazki_kartoteka/mapa_fizyczno_geograficzna.gif.

Głównym elementem sieci rzecznej w Gminie Strzyżewice jest rzeka Bystrzyca, która przecina ten obszar w układzie południkowym. W miejscowości Strzyżewice znajduje się kompleks stawów rybnych.

Mapa 10. Położenie Gminy Strzyżewice względem rzek.

Źródło: <http://mapa.karto.pl/polska>.

Osadnictwo na terenie gminy koncentruje się po obu stronach głównych ciągów komunikacyjnych – dróg powiatowych, które przecinają ten obszar w układzie południkowym oraz w mniejszym przy drodze wojewódzkiej nr 834, która przebiega w układzie równoleżnikowym.

Coraz większą rolę na terenie gminy spełnia zatem **czynnik komunikacyjny**, tj. położenie przy głównych traktach transportowych i głównych drogach stanowiących powiązanie zewnętrzne gminy. **Utrzymywanie się tego trendu będzie skutkowało w większości tendencją do rozpraszania zabudowy**, co negatywnie będzie wpływało na możliwości realizacji dużych projektów infrastrukturalnych, a także będzie się wiązało ze zwiększonym zapotrzebowaniem społecznym na realizację projektów w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej, tj. drogi, chodniki i oświetlenie. Projekty takie w przyszłości będą generowały wzrost wydatków, w związku z rosnącymi kosztami utrzymania. Będą tym samym zmniejszały w czasie budżet inwestycyjnym jak i ograniczały możliwość zaspokajania potrzeb w zakresie podniesienia jakości i komfortu życia mieszkańców Gminy Strzyżewice. Konieczne zatem jest prowadzenie świadomej i długofalowej polityki przestrzennej, w zakresie wyznaczenia obszarów rozwoju sieci osiedleńczej (w szczególności „przyciągania” nowych mieszkańców) i promocji tych terenów.

Zdjęcie 1. Układ sieci osadniczej w Gminie Strzyżewice.

Źródło: www.maps.google.com.

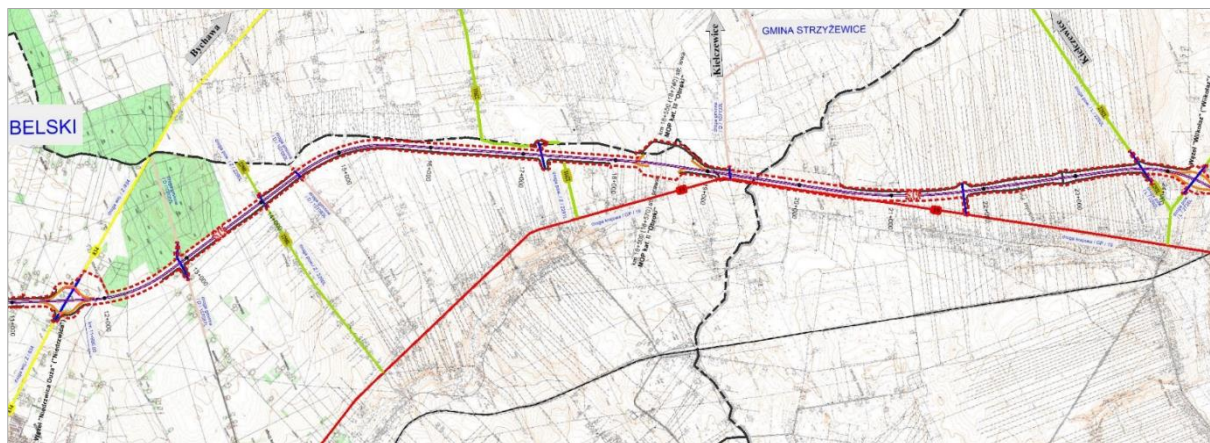
1.2. Położenie komunikacyjne

Dostępność komunikacyjna to zespół czynników, które wpływają na łatwość dotarcia się do danego miejsca. Od czasów historycznych położenie w pobliżu głównych szlaków handlowych wpływało na rozwój lokalnej społeczności. W dzisiejszych czasach jednym z głównych czynników świadczących o stopniu dostępności komunikacyjnej jest odległość od głównych szlaków drogowych i kolejowych, portów, lotnisk oraz miast o znaczeniu ponadlokalnym.

Na aktualny układ drogowy gminy składa się **droga wojewódzka** oraz **sieć dróg powiatowych i gminnych**. Przez obszar gminy nie przebiega żadna droga krajowa. Droga wojewódzka nr 834 łączy Bełżyce, Niedrzwicę Dużą, Strzyżewice i Bychawę.

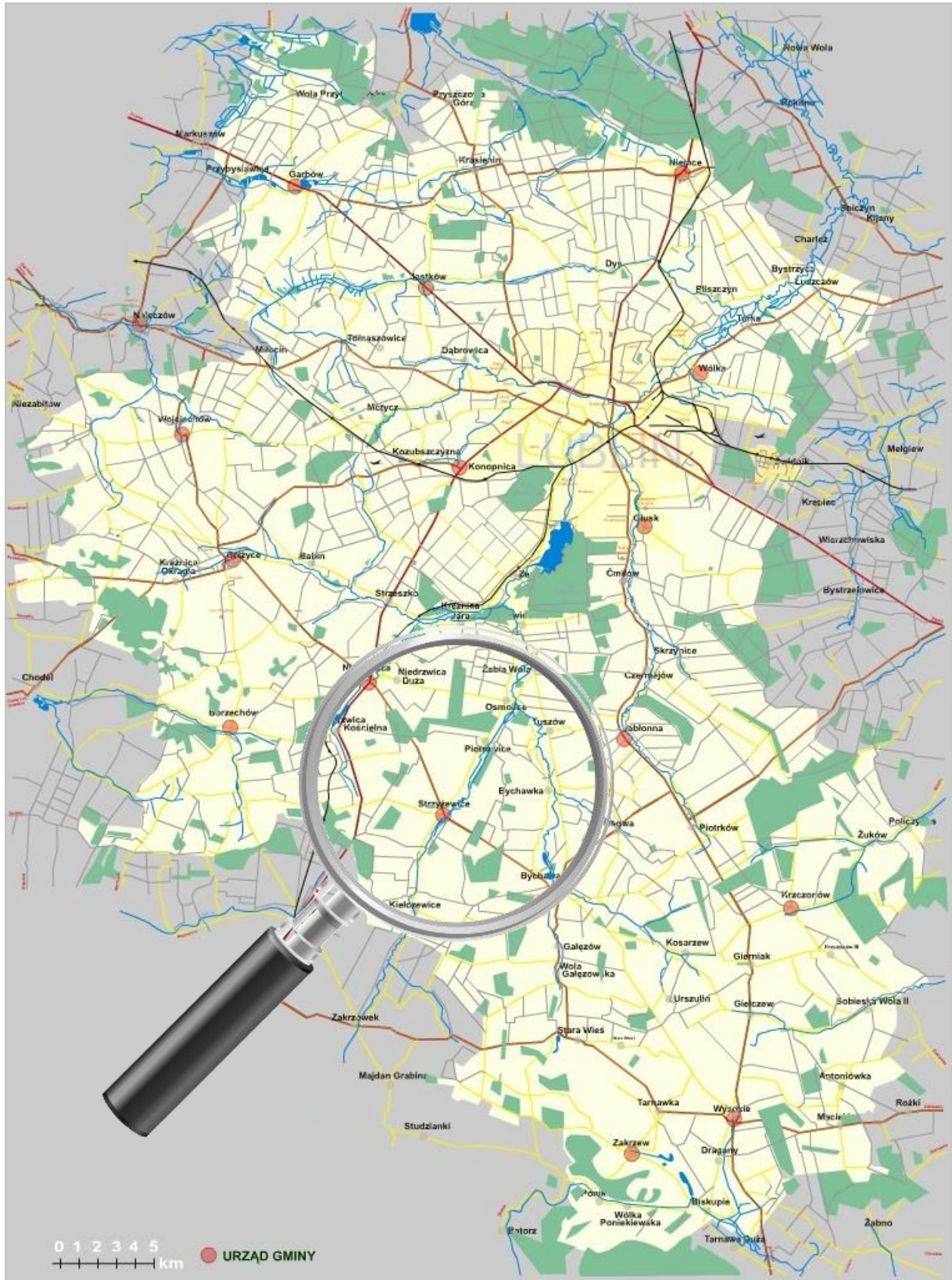
Przez teren Gminy Strzyżewice (w okolicy wsi Kajetanówka, Franciszków i Kiełczewice) przebiegać będzie fragment drogi ekspresowej S19 Lublin-Rzeszów. Wjazd na tę trasę będzie możliwy na węzłach „Niedrzwica” (okolice Kajetanówki) oraz „Wilkołaz” (okolice Kiełczewic).

Mapa 11. Planowany przebieg drogi ekspresowej S19 w sąsiedztwie Gminy Strzyżewice.

Źródło: https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/s/s19-lubartow---krasnik_8081/ORIENTACJA%20S19%20część%20I.jpg.

Mapa 12. Mapa powiatu lubelskiego wraz z Miastem Lublin.

Źródło: opracowanie własne <http://koziolok.pl/powiat/powiat.htm#>.

Mapa 13. Gmina Strzyżewice na mapie docelowego układu dróg szybkiego ruchu w Polsce.

Źródło: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/63/Docelowy_uklad_drog.svg.

1.3. Walory przyrodnicze

Pod względem walorów naturalnych Gmina Strzyżewice należy do obszaru o stosunkowo wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, które związane są przede wszystkim z różnorodnością ukształtowania terenu oraz położeniem w pobliżu obszaru chronionego krajobrazu. Obecnie prawną ochroną krajobrazową objęta jest północna część gminy. Powierzchnia **obszarów prawnie chronionych w Gminie Strzyżewice wynosi 1 680 ha (15,4% powierzchni gminy)** – jest to 7 miejsce w zestawieniu powierzchni obszarów prawnie chronionych wśród wszystkich gmin powiatu lubelskiego.

Północno-wschodnia część gminy znajduje się na obszarze Czarniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Oprócz znacznych powierzchni dobrze zachowanych kompleksów leśnych, jest to teren o bardzo

urozmaiconej rzeźbie terenu, licznych źródłach i dolinach rzecznych. Czerniejowski OChK obejmuje także tereny o dużych walorach botanicznych. Bogate walory przyrodnicze posiada dolina Bystrzycy w okolicy Polanówki, Żabiej Woli i Kol. Tuszów. Niezwykle interesująca jest także dolina Kosarzewki na odcinku od Bychawy do Tuszowa, obejmująca wiele pierwotnych uroczysk: starorzeczy, źródeł, stawisk i młynisk, obszarów bagiennych porośniętych olsem. Można tu spotkać wiele gatunków ptaków, w tym drapieżnych. Obszar ten może stanowić dobre miejsce na wypoczynek i rekreację, sprzyjające rozwojowi agroturystyki.

Zgodnie z wykazem Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska oraz w rejestrze pomników przyrody prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie na terenie Gminy Strzyżewice znajduje się 2 formy ochrony przyrody:

- » Czerniejowski OchK,
- » 22 pomniki przyrody⁵.

Pomnikami przyrody są drzewa, w tym aleja lipowa Rohlandów, o długości 520 m, złożona z 92 drzew. Ze względu na wysokie walory, Szczególnej ochronie podlegają również:

- » 2 źródła w Kiełczewicach Górnych, źródło dolinne, występujące na wysokości 206 m n.p.m.,
- » źródło w Piotrowicach - Kąty, podzbozowe, szczelinowo-pulsujące, wypływające z rozległej niszki wachlarzowej, wys. 188 m n.p.m.,
- » zespół przyrodniczo-krajobrazowy na odcinku rzeki Bystrzycy w Kiełczewicach Górnych (źródła wypływające ze sfery korytowej, wąwozy, parowy, debry, II klasa czystości wody, stanowiska lęgowe rzadkich ptaków: słowik szary, strumieniówka, gąsiorek, dzięcioł zielony, dzięciołek),
- » użytek ekologiczny – zbrocze kserotermiczne "SZAŁWIA" w Kiełczewicach Maryjskich, występują tu m.in. szałwia łąkowa, smółka pospolita, lepnicza zwisła, centuria pospolita, wiśnia karłowata,
- » 2 rozległe, głębokie, pokryte rzadką roślinnością wąwozy w Strzyżewicach,
- » starorzecze w Strzyżewicach z linią wodną (grąźel żółty)⁶.

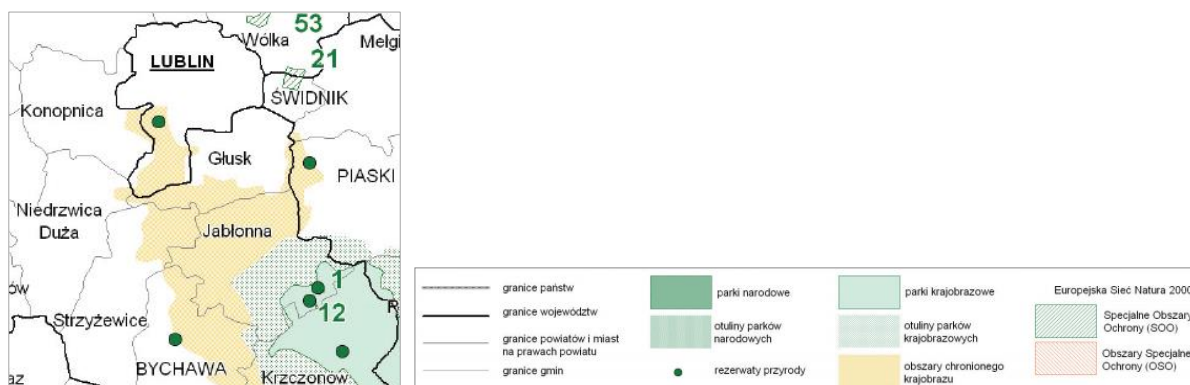
Gmina Strzyżewice leży na pograniczu trzech krain geograficznych: Wyniosłości Giełczewskiej, Wzniesień Urzędowskich i Równiny Bełżyckiej. Zróżnicowane ukształtowanie terenu o bogatej rzeźbie szczególnie w części krawędziowej doliny stanowi bardzo atrakcyjny układ krajobrazowy i przyrodniczy. W południowej części gminy teren jest bardziej urozmaicony obfituje w wiele malowniczych jarów i wąwozów, częściowo porośniętych krzewami i drzewami. Jest to niewątpliwie najpiękniejszy odcinek doliny z wysoką skarpą po prawej stronie rzeki. Na tym obszarze występują miejsca najwyższej położone: wzniesienie o wysokości 263 m w Kolonii Kiełczewice Dolne oraz „Ptasia Góra – Murakowa Góra” (wysokość 261,7 m) w Kiełczewicach Dolnych. Natomiast do miejsc najniższej położonych zaliczamy zlokalizowane w północnej części gminy tereny w Osmolicach o wysokości 187 m, o łagodniejszym nachyleniu stoków i mniejszej różnicy wzniesień⁷.

⁵ Na podstawie: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>,
http://bip.lublin.rdos.gov.pl/files/artykuly/22387/lubelskie_pomniki_przyrody_28_07_2015.pdf.

⁶ Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/przy.htm#1111>.

⁷ <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/info.htm>.

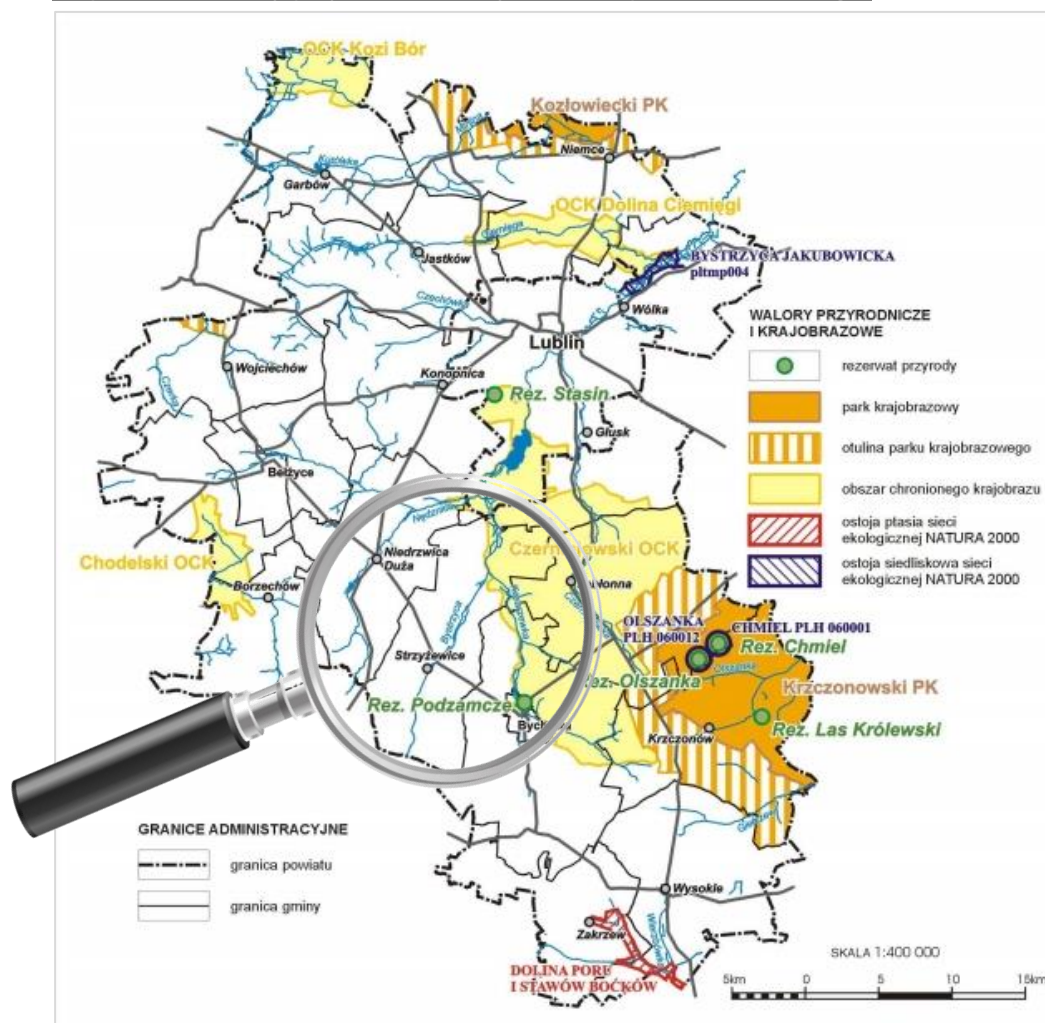
Mapa 14. Obszary prawnie chronione w województwie lubelskim wraz z siecią NATURA 2000 (stan: kwiecień 2008 r.).

Źródło: http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/files/COREL/Mapa_obszarow_chronionych.pdf.

Dominującym walorem przyrodniczo-krajobrazowym są wąwozy, bijące źródła oraz doliny rzeczne Bystrzycy wraz z jej dopływami. Obfitują one w rzadką roślinność wodną oraz wiele chronionych gatunków zwierząt. Również czyste wody Bystrzycy są siedliskiem wielu gatunków ryb: pstrągów, szczupaków itp. Coraz częściej w tych wodach spotkać można raki.

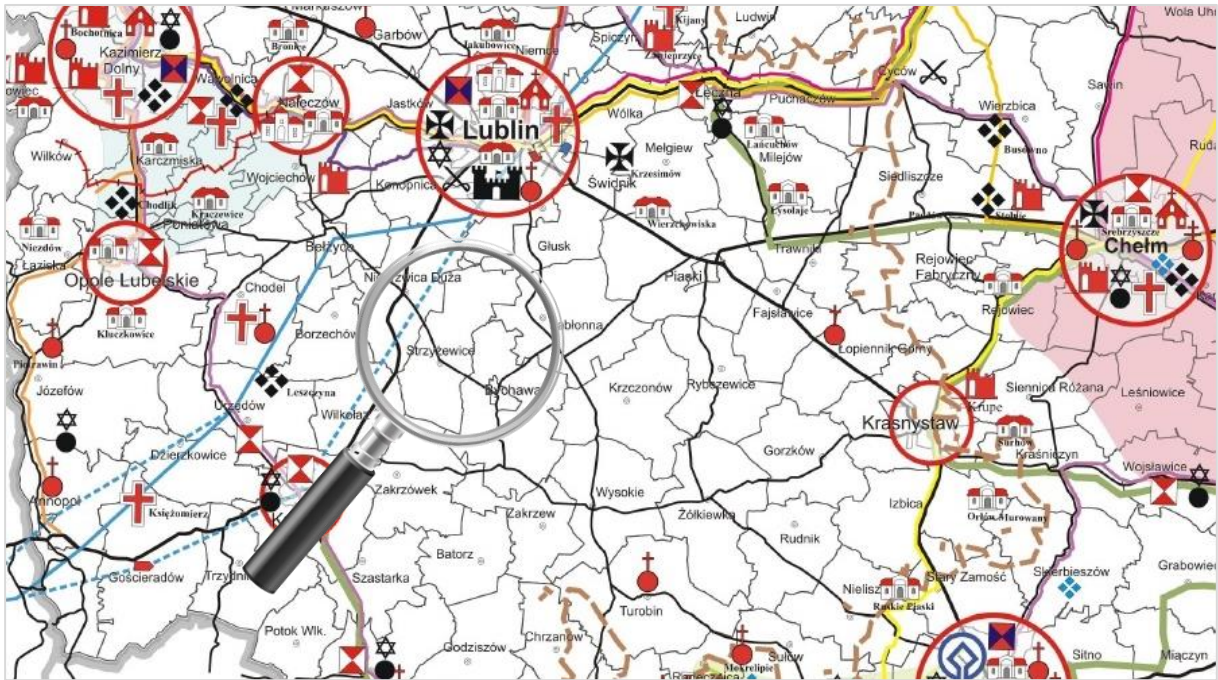
Mapa 15. Walory przyrodnicze i krajobrazowe powiatu lubelskiego.

Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2007-2015.

W otoczeniu Gminy Strzyżewice brakuje ośrodków o istotnym znaczeniu dla obsługi ruchu turystycznego. *Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013* wskazuje, że najbliższym dla Gminy Strzyżewice obszarem istotnym dla województwa pod względem turystyki jest **Miasto Lublin**. Pozostałe ośrodki ważne dla obsługi ruchu turystycznego, takie jak Zamość, Krasnystaw czy Kraśnik tworzą okrąg wokół Gminy Strzyżewice i sąsiadującej z nią części województwa lubelskiego. *Plan Marketingu* definiuje obszar gminy jako sferę o przeciętnych walorach wypoczynkowych i krajoznawczych⁸.

Mapa 16. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie walorów dziedzictwa kulturowego województwa lubelskiego.

Źródło: Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013, Lublin 2009.

Mapa 17. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie walorów turystycznych województwa lubelskiego.

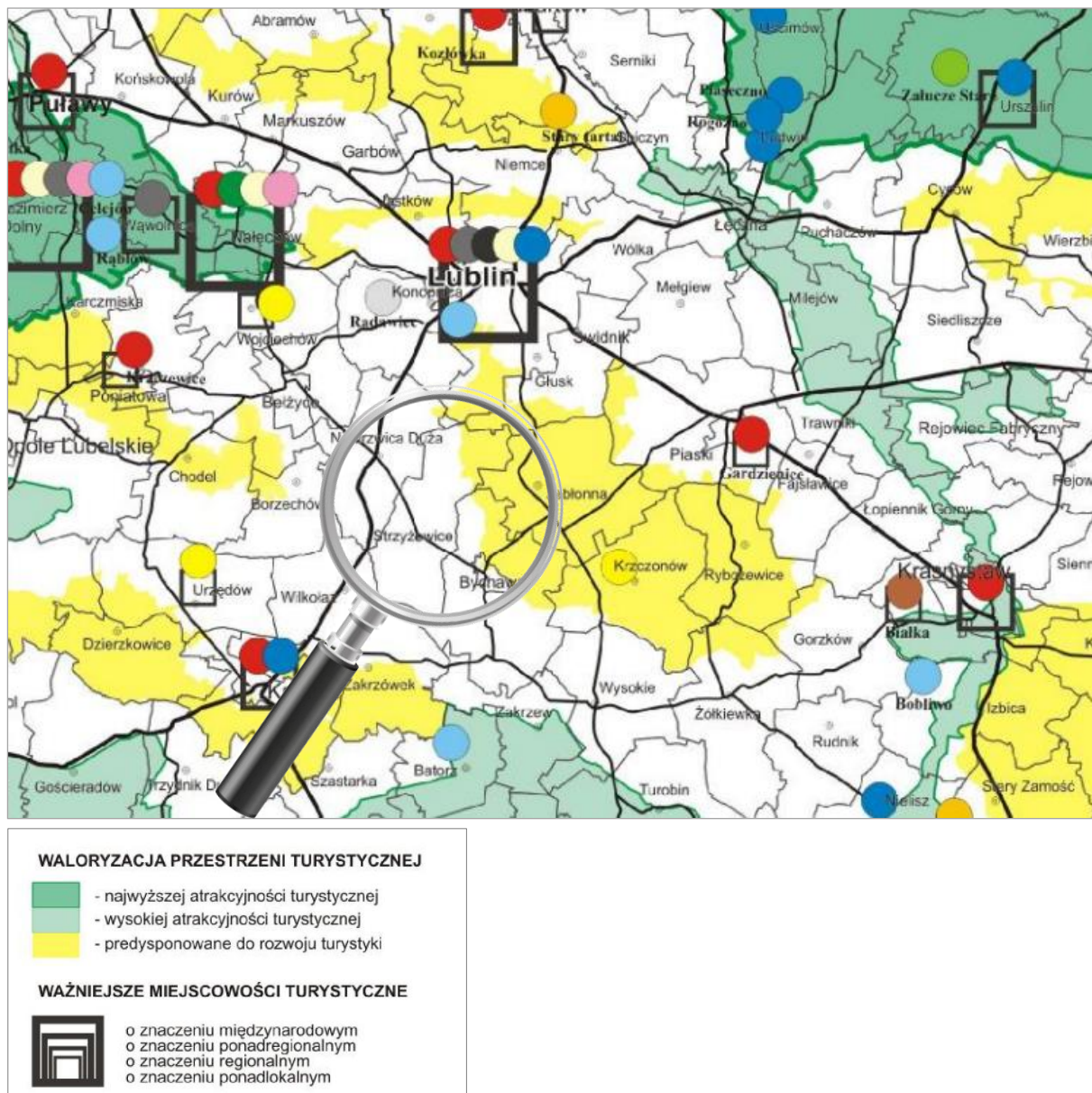

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013, Lublin 2009.

⁸ Biura Planowania Przestrzennego, *Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013*

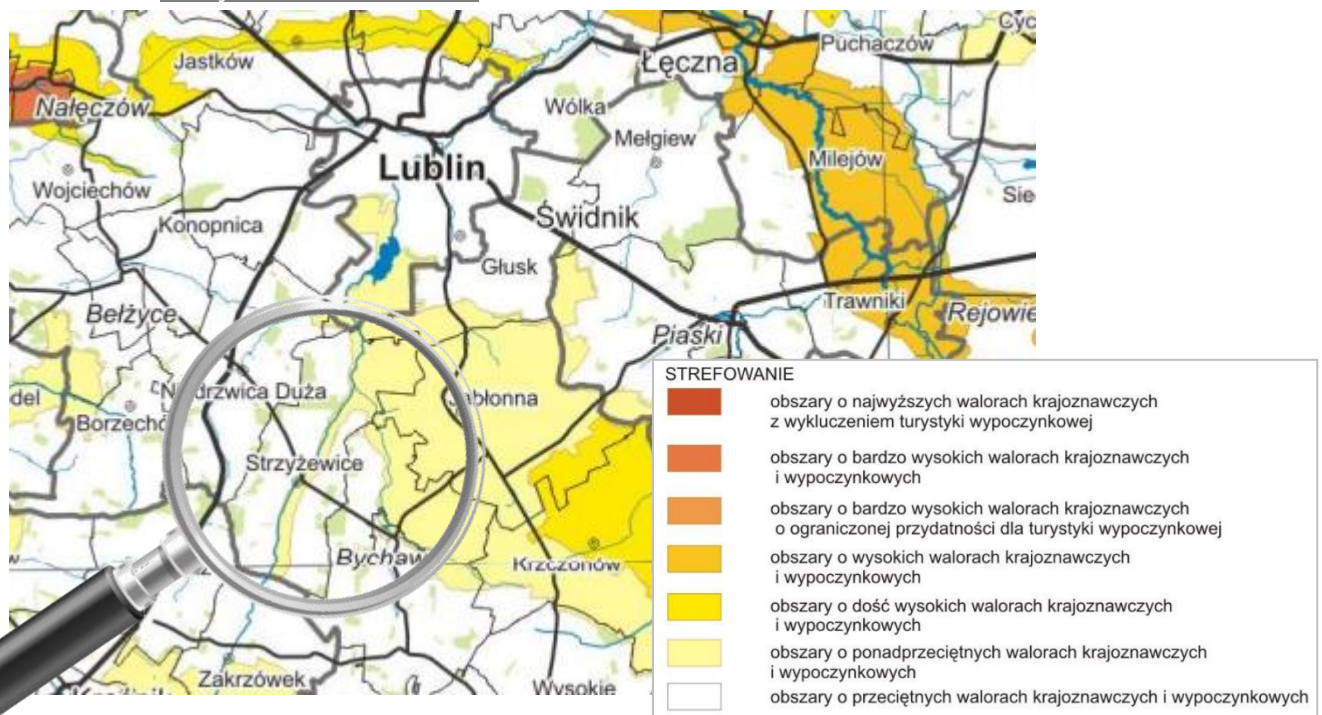
Wysoką atrakcyjność północnych obszarów Gminy Strzyżewice podkreśla mapa dotycząca kierunków rozwoju turystyki i rekreacji w województwie lubelskim, zawarta w *Planie Marketingu*.

Mapa 18. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie kierunków rozwoju turystyki i rekreacji w województwie lubelskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013, Lublin 2009.

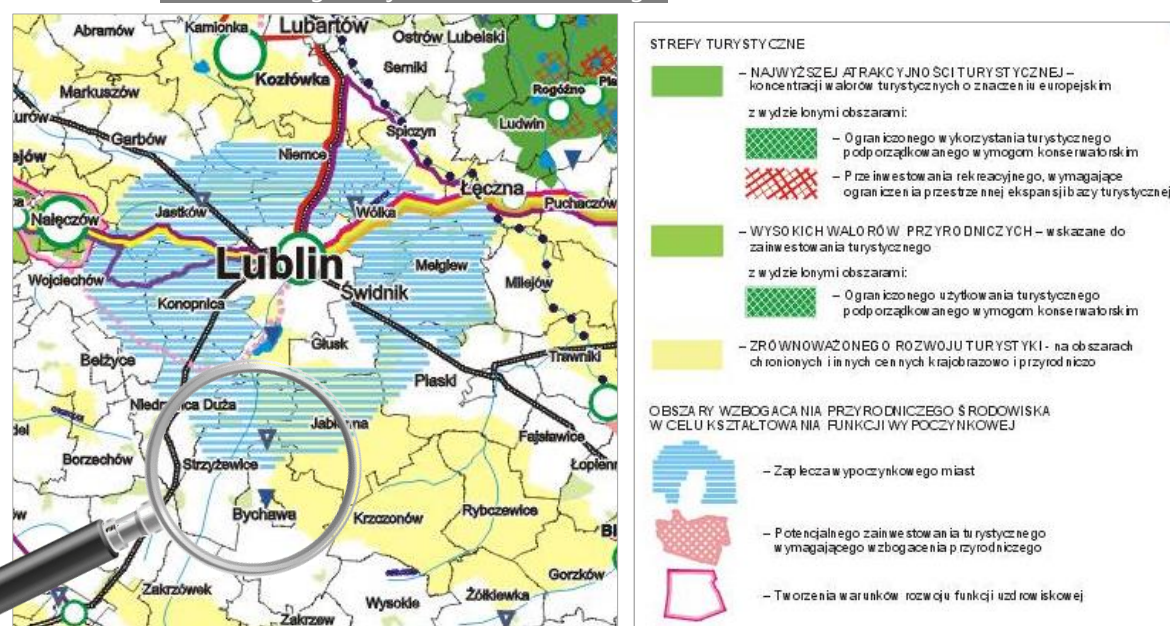
Mapa 19. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie waloryzacji przyrodniczo-krajobrazowej w województwie lubelskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Koncepcja Programowo-Przestrzenna Rozwoju Turystyki i Rekreacji w Województwie Lubelskim, Lublin 2008.

Północna i środkowa część gminy uznawana jest w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego za obszar wzbogacania przyrodniczego środowiska w celu ukształtowania funkcji wypoczynkowej dla obszarów miejskich. Północno-wschodnia część natomiast to strefa zrównoważonego rozwoju turystyki.

Mapa 20. Położenie Gminy Strzyżewice na mapie turystycznej w Kierunkach Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Lublin 2002; http://www.plan.lubelskie.pl/Tom_2/Map2_12.htm

Struktura terenu

Gmina posiada różnorodną strukturę funkcjonalno-przestrzenną. Charakteryzuje ją przeciętny udział kompleksów leśnych (lesistość w 2014 r. wyniosła 15,9% - 1 750 ha) oraz niski łąk i pastwisk (ok. 3%). Użytki rolne stanowią około 65% powierzchni gminy, w tym grunty orne 61,2%⁹. W obszarze Gminy Strzyżewice podziwiać można wiele rowów, rozcięć, wąwozów i dolin nadających temu obszarowi charakterystyczny wygląd.

Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Gmina Strzyżewice należy do lubelsko chełmskiej dziedziny klimatycznej. Jest to strefa klimatu umiarkowanego o widocznych wpływach klimatu kontynentalnego. Podobnie jak w całej Polsce, klimat jest tu kształtowany przez trzy główne masy powietrza: polarne, arktyczne i zwrotnikowe, przy czym zdecydowanie dominują polarne masy powietrza. Okolice Strzyżewic należą do najcieplejszych w Polsce. Ich klimat nie odbiega zasadniczo od klimatu w całym województwie lubelskim. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,4-7,6 °C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, a najzimniejszym styczeń. Dominuje tu powietrze polarno-morskie. Zima i lato zaczynają się na tym terenie wcześnie i trwają długo. Występują tu wiosenne i jesienne przymrozki bardzo niekorzystne dla rozwoju roślin. Wyrażna jest przewaga opadów letnich nad zimowymi. Średnia roczna suma opadów jest niewielka i wynosi 550-600 mm. Okres wegetacyjny, ze średnią temperaturą dobową ponad 6°C, trwa około 220 dni. Roboty polowe zaczynają się w drugiej połowie marca i trwają do końca października¹⁰. Klimat sprzyja rozwojowi rolnictwa.

Gleby¹¹

Dominują gleby II i III klasy. Największy obszar zajmują lessy, ponad 80%, jest to III b lub IV b klasa. Gleby wytworzone z piasków zajmują 10% gruntów ornych (klasa IV b - V). Pozostały obszar zajmują gleby brunatne. Dobre uwilgotnienie posiada prawie 65% gruntów ornych, natomiast około 35% gruntów jest okresowo sucha. Obszar jaki zajmują gminy okresowo podmokłe wynosi ok. 17,7 ha i 96,8 ha użytków zielonych. Według ewidencji gruntów, udział gleby klasy V i VI – najbardziej korzystnych pod uprawy energetyczne – wynosi ok. 11%.

Wody powierzchniowe¹²

Gmina Strzyżewice położona jest w dorzeczu Bystrzycy, które zajmuje powierzchnię 1 315,5 km². Dopływami Bystrzycy są: Kosarzewka i Krężniczanka. Rzeki na obszarze gminy biorą początek ze źródeł. W dorzeczu Bystrzycy jest ich 319. Ilość czynnych źródeł na terenie gminy ciągle maleje, jest ich teraz 198. Głównym czynnikiem kształtującym zasób wód podziemnych w gminie jest ilość opadów. Wpływa on także na wilgotność gleb, a tym samym decyduje o przydatności rolniczej gruntów. Gmina Strzyżewice znana jest w regionie ze swej ekologicznej natury – wysokiej klasy czystości wody Bystrzycy

⁹ Na podstawie danych BDL GUS.

¹⁰ Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/przy.htm>.

¹¹ Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/rol.htm>.

¹² Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/przy.htm>.

"Krainy pszczy i lipienia". Istotne jest jednakże minimalizowanie zagrożenia powstawania zanieczyszczeń poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej, ograniczanie chemizacji rolnictwa, ścieków przemysłowych i liczby nieszczelnych szamb.

Zanieczyszczenie

Na terenie Gminy Strzyżewice **nie ma zorganizowanego składowiska odpadów**. Na terenie oczyszczalni ścieków w Piotrowicach funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Obszar gminy należy do południowo-zachodniego rejonu gospodarki odpadami województwa lubelskiego. Odpady przewożone są na wysypisko śmieci w Kraśniku. Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych i zanieczyszczeń powietrza są: gospodarstwa domowe, przemysł, obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady, szkolnictwo i inne.

Ochrona środowiska

Gmina Strzyżewice leży w dolinie rzeki Bystrzycy przechodzącej w kierunku północnym w Zalew Zemborzycki. Jest to główny korytarz ekologiczny Gminy i jej „kręgosłup”. Centralne położenie doliny powoduje, że teren Gminy – poprzecinanej atrakcyjnymi wąwozami i zboczami – jest zróżnicowany pod względem krajobrazowym i przyrodniczym. Północno – wschodnia część Gminy objęta jest ochroną jako Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu, zaś korytarze malowniczo wijących się rzek Koszarzewki i Bystrzycy stanowią korytarze ekologiczne. W rejonie tym planowany jest ponadto Park Kulturowy im. Kajetana Koźmiana, który ograniczy w tym rejonie rozwój przemysłu uciążliwego dla środowiska. Ogromną zaletą rzeki Bystrzycy jest wysoka klasa czystości jej wód – rzeka została zaliczona do krainy pszczy i lipienia¹³. Podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych na terenie Gminy Strzyżewice są hałasy komunikacyjne.

Gmina posiada opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, jednakże nie ma sporządzonego Programu Ochrony Środowiska.

Bogactwa naturalne¹⁴

Na terenie Gminy Strzyżewice znajduje się udokumentowane złożo „Borkowizna”, z którego wydobywano piaski drobno- i średnioziarniste na potrzeby lokalnego budownictwa. Zasoby złoża oszacowano na 143 tysięcy ton. Jego powierzchnia wynosi 1,20 ha.

Alternatywne źródła energii

„Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego” z 2013 roku wskazuje, że: **najbardziej korzystne warunki do rozpoczęcia prac zmierzających do systematycznego wykorzystania energii geotermalnej w województwie lubelskim znajdują się w północnej części rowu lubelskiego i są to następujące gminy:**

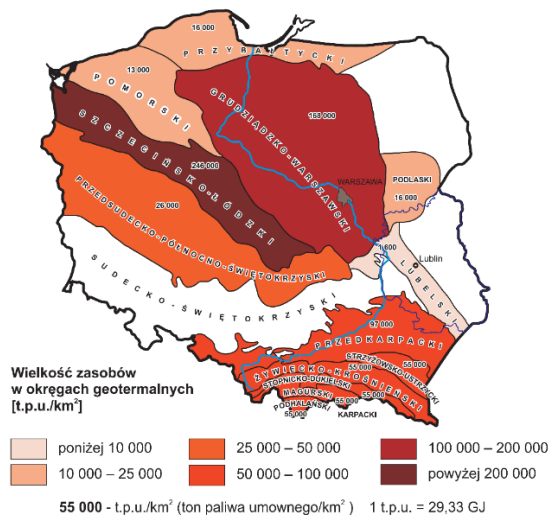
1. Kłoczew, Ryki, Stężyca, Nowodwór i Ułęż w powiecie ryckim;

¹³ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Strzyżewice.

¹⁴ Tamże.

2. Janowiec, Kazimierz Dolny, Puławy, Żyrzyn, Baranów, Kurów, Końskowola, Wąwolnica, Nałęczów i Markuszów w powiecie puławskim;
3. Jeziorzany, Michów, Abramów, Kamionka, Firlej i Lubartów w powiecie lubartowskim;
4. Poniatowa i Karczmiska w powiecie opolskim;
5. Borzechów, Bełżyce, Wojciechów, Jastków, Garbów, Niemce, Niedrzwica Duża, Konopnica, Lublin, Wólka, Głusk, **Strzyżewice**, Jabłonna, Bychawa i Krzczonów w powiecie lubelskim¹⁵.

Mapa 21. Zasoby energii geotermalnej w Polsce.

Źródło: R. Ney, J. Sokotowski, Energia geotermalna, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią, PAN Kraków, [w:] Energia odnawialna. Polska. Zasoby i wykorzystanie, Wydawnictwo GEA, Warszawa 2001.

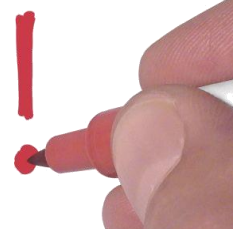
„Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego” wskazuje także, że **obszar Gminy Strzyżewice jest korzystny i proponowany do rozwoju innych instalacji z zakresu OZE**, w tym przede wszystkim:

- » energetyki słonecznej,
- » energetyki wiatrowej,
- » hydroenergetyki,
- » energetyki geotermalnej,
- » energetyki opartej o biomasę (obszary o najwyższym potencjale gleb do upraw jednorocznych roślin energetycznych).

Ze względu na występowanie na terenie Gminy Strzyżewice obszarów prawnie chronionych jedynie na północy obszaru, rozwój infrastruktury związanej z odnawialnymi źródłami energii nie będzie znacząco utrudniony.

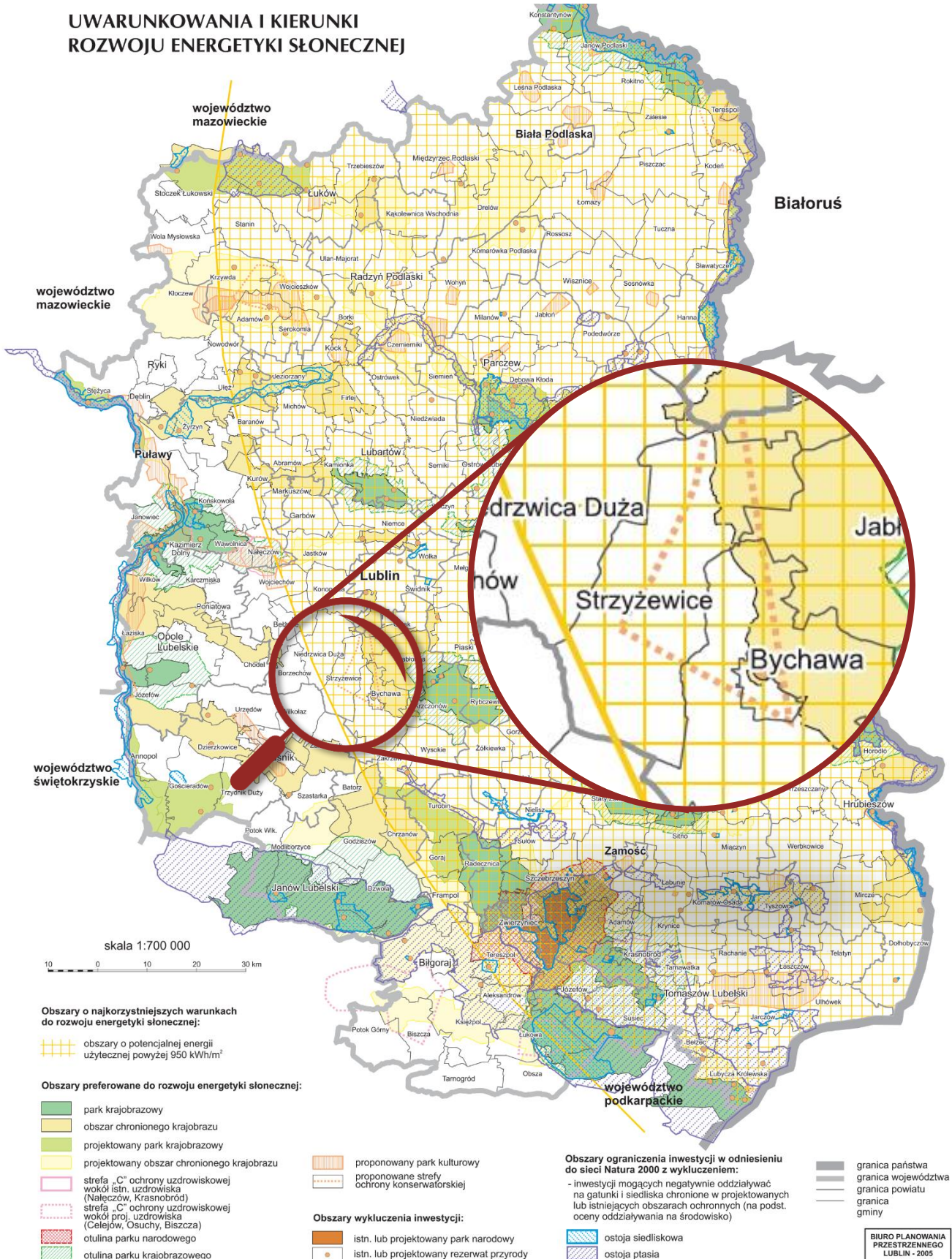
Gmina Strzyżewice posiada znaczący potencjał wykorzystania alternatywnych źródeł energii – słonecznej, wiatrowej, wodnej, opartej o biomasę i źródła geotermalne.

¹⁵ Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2013.

Mapa 22. Uwarunkowanie i kierunki rozwoju energetyki słonecznej w woj. lubelskim.

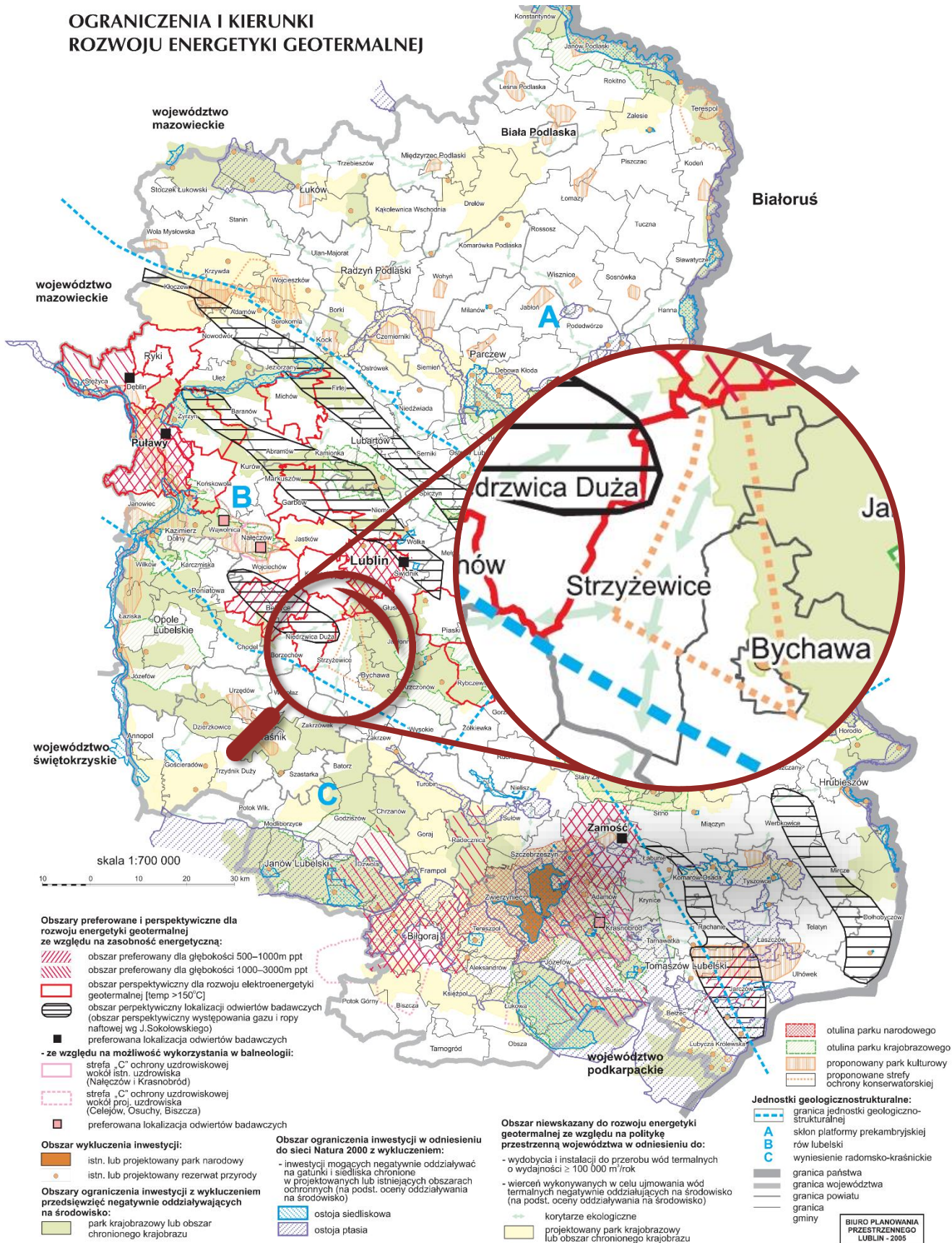
UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU ENERGETYKI SŁONECZNEJ

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Wojewódzki Program Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2006.

Mapa 23. Kierunki rozwoju energetyki geotermalnej w województwie lubelskim.

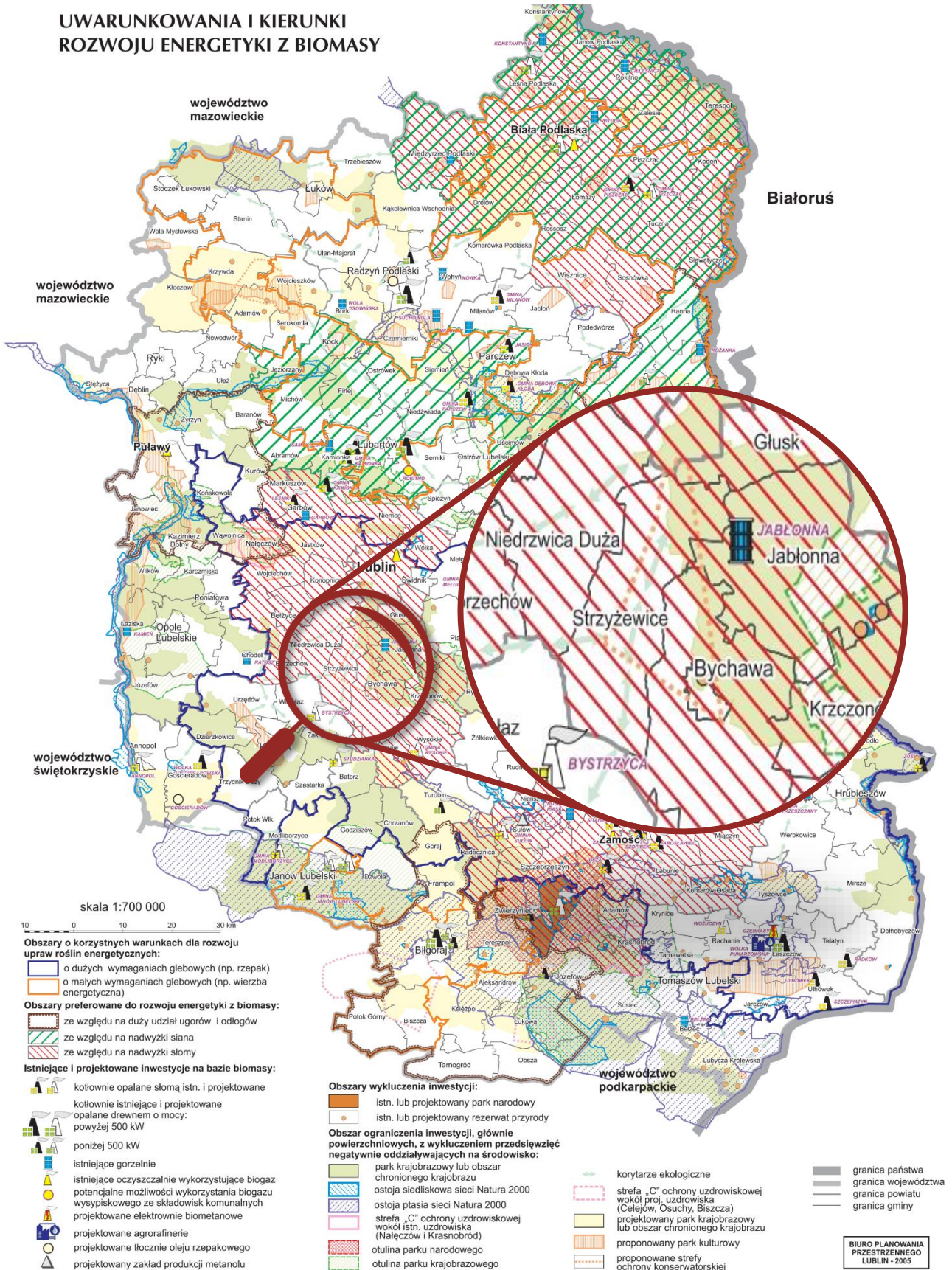
**OGRANICZENIA I KIERUNKI
ROZWOJU ENERGETYKI GEOTERMALNEJ**

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Wojewódzki Program Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2006.

Mapa 24. Uwarunkowania i kierunki rozwoju energetyki z biomasy w woj. lubelskim.

UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU ENERGETYKI Z BIOMASY

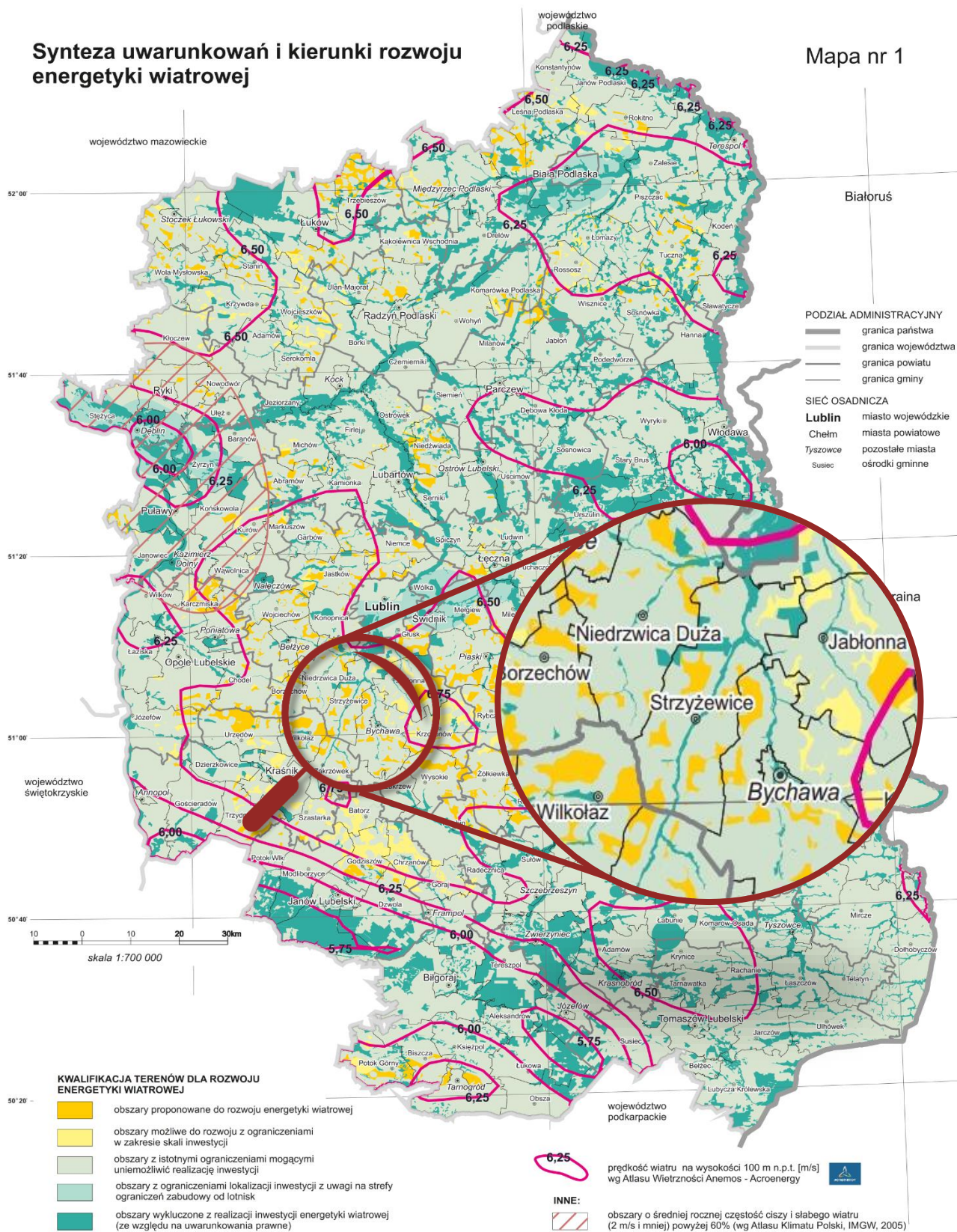

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Wojewódzki Program Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2006.

Mapa 25. Uwarunkowania i kierunki rozwoju energetyki wiatrowej w województwie lubelskim.

Synteza uwarunkowań i kierunki rozwoju energetyki wiatrowej

Mapa nr 1

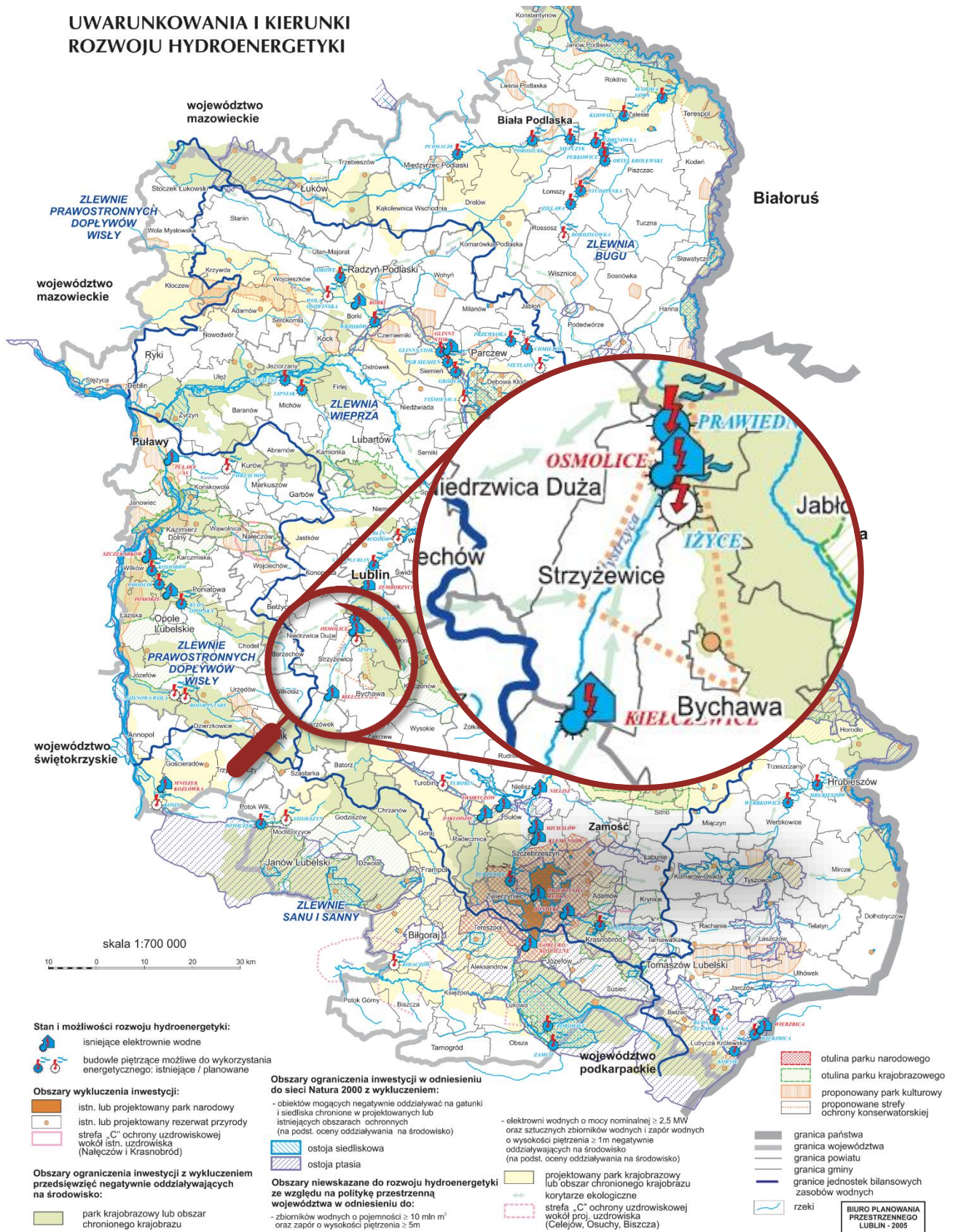

Źródło: wg „Przestrzenne aspekty lokalizacji energetyki wiatrowej w województwie lubelskiej”, 2011 r.

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2013.

Mapa 26. Uwarunkowania i kierunki rozwoju energii wodnej (hydroenergetyki) w województwie lubelskim.

UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU HYDROENERGETYKI

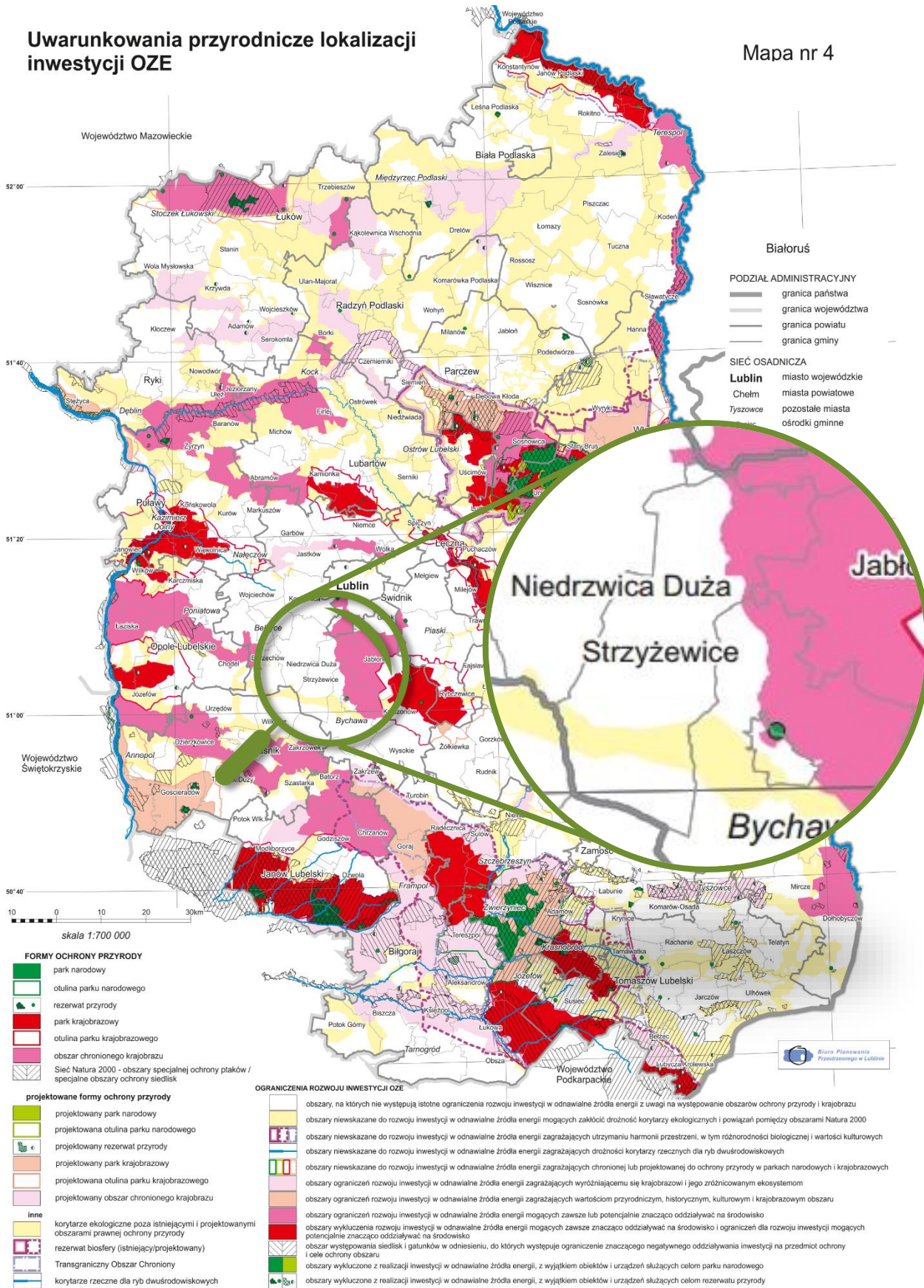

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Wojewódzki Program Rozwoju Alternatywnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2006.

Mapa 27. Ograniczenia rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych w woj. lubelskim.

Uwarunkowania przyrodnicze lokalizacji inwestycji OZE

Mapa nr 4

Źródło: Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Lubelskiego, Lublin 2013.

1.4. Walory kulturowe

Historia

Ślady najstarszego osadnictwa w okolicy Strzyżewic pochodzą z okresu kultury pucharów lejkowatych (3900 – 3700 p.n.e.) i zostały odnalezione w odległej zaledwie o 12 km Krężnicy Jarej. W okresie przed powstaniem Państwa Polskiego ziemie położone nad rzeką Bystrzycą zamieszkiwało słowiańskie plemię Lędzian – Lędziców (Lachów). Na terenie gminy, w miejscowości Osmolice, odkryte zostało pochodzące z tego okresu grodzisko. Osadnictwo na terenie Gminy Strzyżewice rozwijało się w oparciu o historyczne szlaki handlowe. Rejon Strzyżewic leżał na szlaku Rus – Bychawa – Bełżyce – Kazimierz Dolny. W czasach I Rzeczypospolitej był to szlak transportu zboża do portu w Kazimierzu Dolnym, skąd spławiane było do Gdańska. Wieś Strzyżewice, osadzona na prawie polskim, powstała w wieku XIII jako dobra rycerskie należące do Skarbka z rodu Awdańców. W następnych wiekach przechodziła do rąk różnych rodów rycerskich, spośród których najdłużej Strzyżewicami władali Kurozwęcy, Żarczyńscy, Gorajscy i Kielczęscy. Według rejestru podatkowego, w roku 1626 w Strzyżewicach mieszkało 54 rodziny (około 216 osób). W ciągu dwóch następnych wieków na ziemie dzisiejszej Gminy Strzyżewice spadały wszystkie nieszczęścia Rzeczypospolitej, spośród których wyniszczające wojny i zarazy zabijały liczebny wzrost ludności. Ostateczny kształt administracyjny dzisiejszej gminy nadała reforma z roku 1973, kiedy to siedzibą władz gminnych została miejscowość Strzyżewice.

Pochodzenie nazwy wsi Strzyżewice prezentuje się bardzo ciekawie, ponieważ inne dane przynosi miejscowa tradycja, a inne informacje dostarczają badania naukowe. Legenda podaje, że nazwa wsi wzięła swój rodowód od "strzyżenia owiec". Jest to całkiem prawdopodobne, ponieważ na łękach nadbystrzyckich od wieków była szeroko rozwinięta hodowla tych zwierząt. Nazwa może również wywodzić od słowa "strzeć". Zgodnie z tą hipotezą wieś przed rokiem 1375 nosiła nazwę Długi Bród, od szerokiej przeprawy przez dolinę rzeki Bystrzycy, przecinającej wspomniany, stary szlak handlowy wiodący z Rusi. Trasa ta była niebezpieczna ze względu na liczne bandy rozbójników grasujących na szlaku. Na wzgórzu zamkowym zbudowano wysoką wieżę tzw. "widniówkę", z której specjalne strażę obserwowały trakt z Bychawy. Ogłaszały one alarm, gdy spostrzegły nieprzyjaciół, a w tamtych czasach często zdarzały się najazdy obcych plemion Tatarów, Jaszczingów, Litwinów oraz Rusinów. Natomiast gdy dostrzegły karawanę kupiecką wyjeżdżającą jej naprzeciw i służyły jej za eskortę. Z tej racji z czasem zmieniono nazwę osady z Długo Brodu na Strzeżonicze. Strzeżonicze na skutek różnej łacińskiej pisowni zmieniła nazwę na Strzyżonice, później na Strzyżewice. Te historie potwierdza fakt, że z terenu wzgórz zamkowego widoczny jest bardzo dobrze aż po dziś. Zdrapską Górę, trakt bychawski, a okolice wzgórz zamkowego w miejscowej tradycji nazywane są Widniówką. Poważnym argumentem stojącym za potwierdzeniem tej nazwy jest także analiza jej pierwotnego brzmienia, w tym wypadku "strzeżenie"¹⁶.

Droga z Lublina prowadząca wzdłuż doliny rzecznej łączyła powstałe tu wsie: – Polanówkę, – Pszczelą Wolę – jako część wsi Żabia Wola – od XVII w. własność Skarbków–Kielczęskich. Na przełomie XVIII i XIX w. przeszła w posiadanie rodu Rohlandów, którzy byli tu do 1944 r. W 1944 r. powołano Liceum Pszczelarskie, które zlokalizowano w pałacyku w Żabiej Woli (od 1946 r. – Pszczelej Woli). Obecnie działa tu Państwowe Technikum Pszczelarskie. Na terenie dość dobrze zachowanego parku znajduje się Skansen Pszczelarski z zabudawkami sztuki bartniczej, starymi ulami, sprzętem pszczelarskim.

– Osmolice – najwcześniejsze informacje pochodzą z II połowy XIV w. W czasach średniowiecznych były Osmolice własnością rycerską. Mikołaj z Prawiednik herbu Bończa miał tu zamek obronny (J. Długosz „liber beneficinarum”), o którym w II połowie XVII w. podróżnik Urlik von Vardum pisał, że w drodze ze Lwowa do Warszawy widział „wielki zamek nad jeziorem, z którego wypływa Bystrzyca i wysoka mogiła starodawna”. W końcu XV w. – jako folwark i wieś szlachecka były własnością rodu Osmólskich. Jeden z najwybitniejszych – Jan (II połowa XVI w.) skompletował w pałacu znakomity księgozbiór, który przetrwał do czasów II wojny światowej.

Kolejni właściciele to Gorajscy (I połowa XVII w.). Za Zbigniewa Gorajskiego (osiadłego w Radziejcinie) zamek został przekształcony w zbór arianiński. Były to prawdopodobnie budowle drewniane, bo nie zostały po nich żadne ślady.

Obecny okazały pałac wznosi się na wyniosłości nad rzeką – od XIX w. - w piwnicach znajdują się relikty budowli z XVII w. Majątek Osmolice należał następnie do Skarbek-Kielczęskich – do końca XVIII w., Grabowskich – do połowy XIX w.

¹⁶ Na podstawie: Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Strzyżewice na lata 2007-2020 oraz <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/his.htm>.

i Stadnickich (do II wojny światowej). Obecnie istniejący pałac (w bardzo złym stanie) - pochodzący z połowy XIX w. jest własnością Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Lublinie.

– Piotrowice – pierwsze wzmianki pochodzą z 1409 r. W 1465 r. nosiły nazwę Pyotrowicze circa Bistrzyca. Była to wieś szlachecka. Od 1780 r. stanowiły własność rodziny Koźmianów (herbu Nałęcz). Najwybitniejszym jej przedstawicielem był Kajetan Koźmian, pisarz, poeta i zasłużony dla kraju obywatel. Jego twórczość literacka oraz bezsprzeczne zasługi publiczne w okresie Powstania Kościuszkowskiego, Księstwa Warszawskiego i pierwszych lat Królestwa Polskiego zasługują na najchlubniejszą ocenę. Osiadł on w Piotrowicach w 1830 r. i przeżywał to do śmierci w 1856 r. W początku XX w. właścicielami majątku były rodziny Tarnowskich, a następnie Kosiów. Po II wojnie światowej – dwór, park i folwark otrzymał w użytkowanie POM Piotrowice, który gospodaruje tam do chwili obecnej.

– Strzyżewice – pierwszy znany dokument pochodzi z 1375 r. Wieś była wtedy własnością rycerską i należała do Skarbka ze Strzyżewic z rodu Awdanów - założenie jej na prawie polskim może być datowane ok. 100 lat wcześniej. Kolejni właściciele – to Jan z Kielczewic (połowa XIV w. - wtedy została wprowadzona organizacja wsi na prawie niemieckim), Jan Przybko Kuropatwa herbu Szreniawa (w ich władaniu wieś była do 1416 r.), przez prawie cały wiek XV - należała do Kurozweckich herbu Róża. W pierwszych latach XVI w. – właścicielami są Zarzyńscy (Zarzyńscy) herbu Nałęcz, którzy w tym czasie wystawili prywatny zamek warowny, zlokalizowany na wzgórzu nad doliną rzeki Bystrzycy. Około połowy XVI w. wieś wraz z zamkiem przeszła w dziedzictwo rodziny Gorajskich herbu Korczak. Jan Gorajski założył obok zamku zbór kalwiński (kościół ewangelicki). W połowie XVII w. (1652 r.) Strzyżewice wróciły do rodu Kielczewskich-Awdanów. W 1780 r. sprzedano je Koźmianom herbu Nałęcz. Do II wojny światowej pozostawały znów we władaniu Awdanów-Kielczewskich. Około 1840 r. na prawym brzegu rzeki Bystrzycy – przy trakcie Bychawa – Niedrzwica powstał istniejący do dziś dworek strzyżewicki, w którym obecnie mieści się Urząd Gminy, Biblioteka Publiczna i inne instytucje¹⁷.

Zabytki¹⁸

Zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomych „A”:

Zespół pałacowo-parkowy w Pszczelej Woli

Zespół obejmuje: pałac z 1852 r., park z drzewostanem, zespół uli zgromadzonych na terenie parku. Jest to przykład zespołu pałacowo-parkowego z drugiej połowy XIX w., w którym pałac jest harmonijnie wpisany w park krajobrazowy, powstały przez rozwinięcie założenia wcześniejszego.

Zdjęcie 2. Pałac w Pszczelej Woli

Źródło: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6f/Pszczelawoladwor.JPG/800px-Pszczelawoladwor.JPG>.

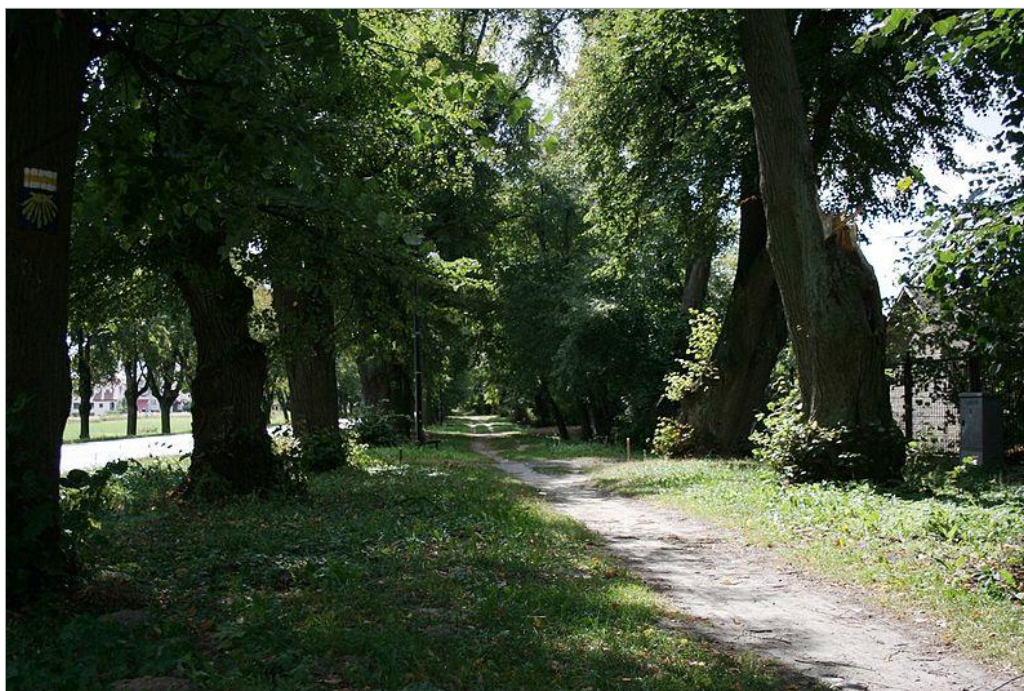
¹⁷ Na podstawie: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strzyżewice.

¹⁸ Na podstawie: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strzyżewice.

Aleja lipowa (zwana Aleją Rohlandów) w Żabiej Woli

Wzdłuż drogi z Prawiednik do Żabiej Woli. Stanowi przykład dobrze zachowanej (ok. 550 m) XIX-wiecznej alei dojazdowej ze starymi lipami.

Zdjęcie 3. Aleja Rohlandów w Żabiej Woli.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:A_335_z_17.07.1967_Aleja_lipowa_obok_szosy_Prawiedniki_-_Żabia_Wola_2.jpg.

Zespół pałacowo-parkowy w Osmolicach Pierwszych

Zespół obejmuje:

- » Pałac z I połowy XIX w., reprezentujący przykład okazałej rezydencji ziemiańskiej, utrzymanej w surowych formach z monumentalnym czterokolumnowym portykiem w stylu tokańskim wraz z oryginalnym wyposażeniem wewnątrz i zachowanymi elementami wystroju,
- » budynek dawnej rządcówki (obecnie w ruinie – remontowany) ,
- » dawny spichlerz z 1842 r.,
- » młyn z ok. 1920 r.,
- » park z drzewostanem o pomnikowym charakterze z jego rozplanowaniem i kompozycją w obrębie określonym w decyzji o wpisaniu dobra kultury do rejestru zabytków.

Jest to cenny przykład pałacowej klasycystycznej rezydencji ziemiańskiej z XIX w. - nawiązującej formą architektoniczną pałacu do okazałych, monumentalnych siedzib, charakterystycznych dla XIX w., harmonijnie skomponowanej według barkowych tradycji między podjazdem a parkiem.

Zdjęcie 4. Zespół pałacowo-parkowy w Osmolicach Pierwszych.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:A_720_Zespól_pałacowy_Osmolice_4.JPG.

Zespół dworsko-parkowy Tuszów w Żabiej Woli

Znajduje się tu dwór wspólnie odbudowany od fundamentów według pierwotnego kształtu architektonicznego z ok. połowy XIX w. (klasycystyczny), park krajobrazowy o czytelnej kompozycji (XIX w.) z cennym drzewostanem i zachowanymi fragmentami alei, stawy – uzupełniające kompozycję całości, znajdujące się w polu widzenia wraz z rzeczką Kosarzewką i łąkami w jej dolinie – z punktu widokowego na zachodniej skarpie parku.

Stanowi on przykład zrewaloryzowanej kompozycji przestrzennej z XIX w., w której dwór, park i stawy stanowią harmonijną i malowniczą całość połączoną umiejętnie z naturalnymi walorami urozmaiconego terenu, mającej znaczenie historyczne, estetyczne i ekologiczne.

Zespół dworsko-parkowy w Piotrowicach

Zespół obejmuje: murowany dwór z II połowy XIX w., wraz z parkiem krajobrazowym, park, pozostałości kamiennego pomnika z XIX w. – znajdującego się w części środkowej parku, murowany spichlerz z II połowy XIX w., zadrzewienie alei wjazdowej.

Zespół ten wiąże się z osobą Kajetana Koźmiana – poety, przedstawiciela klasycyzmu postaniślawskiego. Piotrowice były jego siedzibą rodzinną, w której zamieszkiwał w 1795 r. i przebywał z przerwami do śmierci w 1856 r. Obecny dwór wzniesiony w II połowie XIX w. z wykorzystaniem obiektu wcześniejszego z XVIII w. Utrzymany w charakterze dworu polskiego z neogotyckim detalem (zwłaszcza stolarka otworów i balustrad balkonowych) decydującym o stylowym wyrazie budynku. Park krajobrazowy założony w II połowie XIX w., z wykorzystaniem naturalnej enklawy leśnej i być może wcześniejszego ogrodu. Zachowany drzewostan i elementy kompozycji, której integralną częścią jest też aleja wjazdowa z pomnikowymi jesionami. Cały układ założenia dworskiego powiązany jest ściśle z bogatą konfiguracją terenu oraz doliną rzeki Bystrzycy – co podkreśla ekspozycję dworku wyniesionego ponad dolinę rzeki i otwartego na szeroką panoramę okolicy. Dwór i park stanowią istotną dominantę i ważny element krajobrazu kulturowego tego odcinka rzeki Bystrzycy.

Zdjęcie 5. Zespół dworsko-parkowy w Piotrowicach.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Piotrowice,_dwór,_XVIII,_2_pot._XIX_w.JPG.

Ruiny zamku z XVI w. w Bystrzycy Nowej

Zamek wzniesiony był dla kontroli brodu na Bystrzycy.

Cmentarz wojenny żołnierzy austriackich z I wojny światowej (z 1915 r.) w Bystrzycy Nowej

Przykład prostego cmentarza polowego założonego na planie prostokąta otoczonego wałem ziemnym; regularny, geometryczny układ 20 mogił zbiorowych i ok. 10 pojedynczych.

Cmentarz wojenny żołnierzy austriackich i niemieckich oraz kilku rosyjskich z I wojny światowej (z VIII. 1914 r.) w Kielczewicach Dolnych

Położony na najwyższym wzniesieniu w okolicy (zwanym Górą Ptasią lub Murakową). Założony na planie prostokąta, otoczony wałem ziemnym i rowem. Mogiły zbiorowe ziemne w trzech rzędach. Miejsce to – wyniesione ponad okolicą otwiera się na jej szeroką panoramę. Jest historycznym miejscem pamięci.

Cmentarz wojenny z I wojny światowej żołnierzy austriackich i rosyjskich (z VII. 1915 r.) w Kielczewicach Dolnych

Zlokalizowany na płaskim terenie, przy drodze – w formie dużego kopca – mogiły zbiorowej. Założony na kwadracie, otoczony głębokim szerokim rowem. Stanowi przykład cmentarza austriackiego z I wojny światowej i jako taki jest historycznym miejscem pamięci.

Cmentarz wojenny z I wojny światowej (z 1915 r.) Kielczewice Maryjskie

Pochowanych jest tu 438 żołnierzy różnych narodowości: Austriaków, Niemców, Rosjan i Polaków. Zlokalizowany w lesie na nieznacznym wzniesieniu. Założony na planie kwadratu, otoczony wałem ziemnym – układ ok. 65 zbiorowych mogił ziemnych z I wojny światowej oraz (w ostatnim rzędzie) – 8 mogił z II wojny światowej. Stanowi on historyczne miejsce pamięci.

Stara stylowa kuźnia z XIX w. w Strzyżewicach

Oprócz wymienionych powyżej obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie Gminy Strzyżewice znajdują się inne interesujące miejsca, posiadające walory historyczno-kulturowe, w tym m.in.:

Zabytki nieruchomości:

- » Borkowizna (Kiełczewice Maryjskie) – **młyn** dawniej **wodny**, obecnie elektryczny, drewniany z 1920 r.,
- » Kiełczewice Maryjskie – **młyn wodny**, drewniany z 1927 r. „Pod Niedźwiedziem”,
- » **Zespół kościoła parafialnego** rzymskokatolickiego pod wezwaniem Św. Trójcy i Narodzenia NMP, w skład którego wchodzi: kościół murowany z 1904 r., zniszczony w 1914 r., remontowany w latach: 1917, 1936 i 1990, dzwonnica murowana z 1904 r., ogrodzenie z bramką i schodami murowano-żelazne z początku XX w.,
- » Osmolice – **gorzelnia** (winiarnia) murowana z I połowy XX w.,
- » Piotrowice: **oficyna dworska w zespole dworskim**, kuchnia dworska w zespole dworskim,
- » Pszczela Wola: **budynek mieszkalny** (w zespole pałacowym), **stajnia** (w zespole pałacowym)
- » **Zespół dworsko-parkowy w Strzyżewicach**: dwór murowany z ok. 1880 r., remontowany z rozbudową w kierunku południowym w latach 30. XX w. i w 1984 r., portiernia (obecnie biuro w zespole) drewniana z okresu po 1870 r., remontowana w latach 80. XX w., stajnia, spichlerz murowany z początku XX w., remontowany w latach 1985 – 1987, młyn wodny (obecnie elektryczny) drewniany z 1920 r.,

Cmentarze:

- Borkowizna – **cmentarz niemiecki**,
- Iżyce – **mogiła (zamordowanych) z 1942-1943 r.**,
- Kiełczewice Maryjskie – **cmentarz parafialny rzymskokatolicki**,
- Kiełczewice Maryjskie – **dawny cmentarz przykościelny**,
- Piotrowice Kolonia – **cmentarz wojenny z I wojny światowej**.

Obszary obserwacji archeologicznej

W trakcie badań archeologicznych natrafiono na **ślady osadnictwa pradziejowego** i wczesnośredniowiecznego przede wszystkim w obrębie doliny rzeki Bystrzycy (krawędzie i stoki doliny). Na uwagę zasługują szczególnie **kompleksy stanowisk archeologicznych**, tj. pozostałości osad oraz liczne tzw. ślady osadnictwa w okolicach Kiełczewic Maryjskich, Żabiej Woli i Osmolic. Chronologia odkrytych stanowisk (pozostałości osad i obozowisk) oraz śladów osadnictwa wskazuje na zasiedlenie terenu głównie w epoce kamiennej z przewagą osadnictwa neolitycznego oraz we wczesnym średniowieczu.

Obiekty ujęte w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego:

- Osmolice – **dawny budynek spółdzielni**, murowany z 1913 r.,
- Piotrowice – **budynek Gromadzkiej Rady** (obecnie Biblioteka Publiczna), murowany z I poł. XX w.,
- Piotrowice – **mogiła z II wojny światowej**,
- Stara Bystrzyca – **dawna szkoła murowana** z 1920 r.,

- Strzyżewice – **aleja lipowa** w obrębie zespołu dworsko-parkowego z XIX w.,
- Strzyżewice – **dawna szkoła murowana** z 1923 r.,
- Kiełczewice Dolne: **kapliczka** z figurą św. Jana Nepomucena z I połowy XIX w., **zagroda młynarska** z dawnym **młynem wodnym** drewnianym z początku XX w. i domem młynarza murowano-drewnianym z 1914 r., **czworak dworski** z I poł. XX w.,
- Kiełczewice Maryjskie: **plebania murowana** z początku XX w. w zespole kościoła rzymskokatolickiego pw. Św. Trójcy i Narodzenia NMP; **młyn wodny** drewniany z 1927 r., **budynek mieszkalny** z lat 1918-1924 (ob. Siedziba Zgromadzenia Sług Jezusa w Kiełczewicach), **dawna rządcówka** z I poł. XX w., przeniesiona z Kiełczewic Dolnych (obecnie budynek mieszkalny),
- Kiełczewice Górne – mogiła z I wojny światowej.

Proponowany obszar Parku Kulturowego im. Kajetana Koźmiana

(Opracowany na podstawie badań terenowych wykonanych w 1998 r. przez studentów KUL pod kierunkiem prof. Stefana Kozłowskiego i opracowanych „Założeń parku kulturowego im. K. Koźmiana”).

Proponowany park kulturowy powinien obejmować część doliny rzek Bystrzycy i jej dopływu – Kosarzewki. Na obszarze tym znajduje się **wyjątkowo bogata tkanka wartości kulturowych** – zaczynając od zabytków archeologicznych osadnictwa prehistorycznego i wczesnośredniowiecznego – **po wspaniałe założenia pałacowo- i dworsko-parkowe** w Osmolicach, Strzyżewicach, Piotrowicach, Pszczeliej Woli, Tuszowie i **liczne obiekty zabytkowe różnych kategorii**. Harmonijne wpisanie dziedzictwa kulturowego w malowniczy krajobraz dolin rzecznych **tworzy wartościowy kontekst kulturowo-krajobrazowy**, który może mieć status parku kulturowego. Istotnym atutem takiej propozycji jest wiążąca się z tymi terenami osoba Kajetana Koźmiana – poety okresu klasycyzmu postanisławowskiego, którego pamięć jest bardzo żywa w społeczeństwie Gminy Strzyżewice i w regionie.

Obszar chronionego krajobrazu kulturowego

Proponuje się utworzenie na terenie gminy **Bystrzyckiej Strefy Ochrony Krajobrazu Kulturowego (SOKK)**, rozciągającej się wzdłuż doliny rzeki Bystrzycy od Polanówki po Borkowiznę, obejmującej skarpy i krawędzie tej doliny z istniejącym ukształtowaniem naturalnym i całym zagospodarowaniem. Na obszarze tym leży większość wsi gminy tworząc łańcuch osadnictwa nanizany na oś doliny. **Pozostałości dawnego budownictwa drewnianego** – dość licznie tu występującego, **nadają temu obszarowi charakter harmonijnego krajobrazu kulturowego**, typowego dla zabudowy wąskich dolin rzecznych – z licznymi otwarciami widokowymi i rozległymi panoramami otaczających pól.

1.5. Produkty lokalne i kuchnia regionalna

Rolniczy charakter gminy nie jest w istotny sposób wykorzystany w kontekście **lokalnych produktów kuchni regionalnej i tradycyjnej**. Na liście Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi znajdują się 2 produkty z Gminy Strzyżewice:

- » **całuski pszczelowskie** – są to niewielkie, okrągłe złotobrazowe ciasteczka o lekko porowatej strukturze. Mają słodki, łagodny zapach miodu, przypraw korzennych i wosku pszczelego,

- » **krupnik pszczelowski** – szlachetny napój o klarownej bursztynowej barwie i słodkim, rozgrzewającym, miodowo-korzennym smaku. W zależności od dodatków, przebija w nim cynamon, imbir bądź goździki. Nie jest to trunek powszechny i popularny, ale godny większego propagowania ze względu na wysokie walory smakowe i piękny aromat.

Zdjęcie 6. Lokalne produkty kuchni regionalnej i tradycyjnej

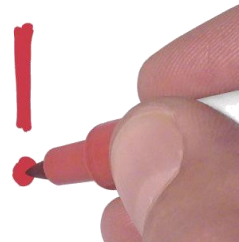
Źródło: http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/images/Produkty_regionalne/Zdjecie_caluski_4.jpg,
http://www.lubelskie.pl/img/userfiles/images/Produkty_regionalne/DSCN8339.JPG

Środowisko naturalne, walory przyrodnicze i historyczno-kulturowe sprawiają, że teren Gminy Strzyżewice jest atrakcyjny dla wypoczynku.

Niewielkie ograniczenia ze względu na przeciętny odsetek występowania obszarów prawnie chronionych wpływa pozytywnie na potencjał rekreacyjny, a w szczególności realizację inwestycji rekreacyjnych.

Występowanie obszaru chronionego krajobrazu stwarza szansę na rozwój funkcji wypoczynkowych i edukacyjnych.

Potencjał ten w chwili obecnej nie jest jednak w sposób trwały i zintegrowany wykorzystywany w celu wzrostu gospodarczego i atrakcyjności gminy.

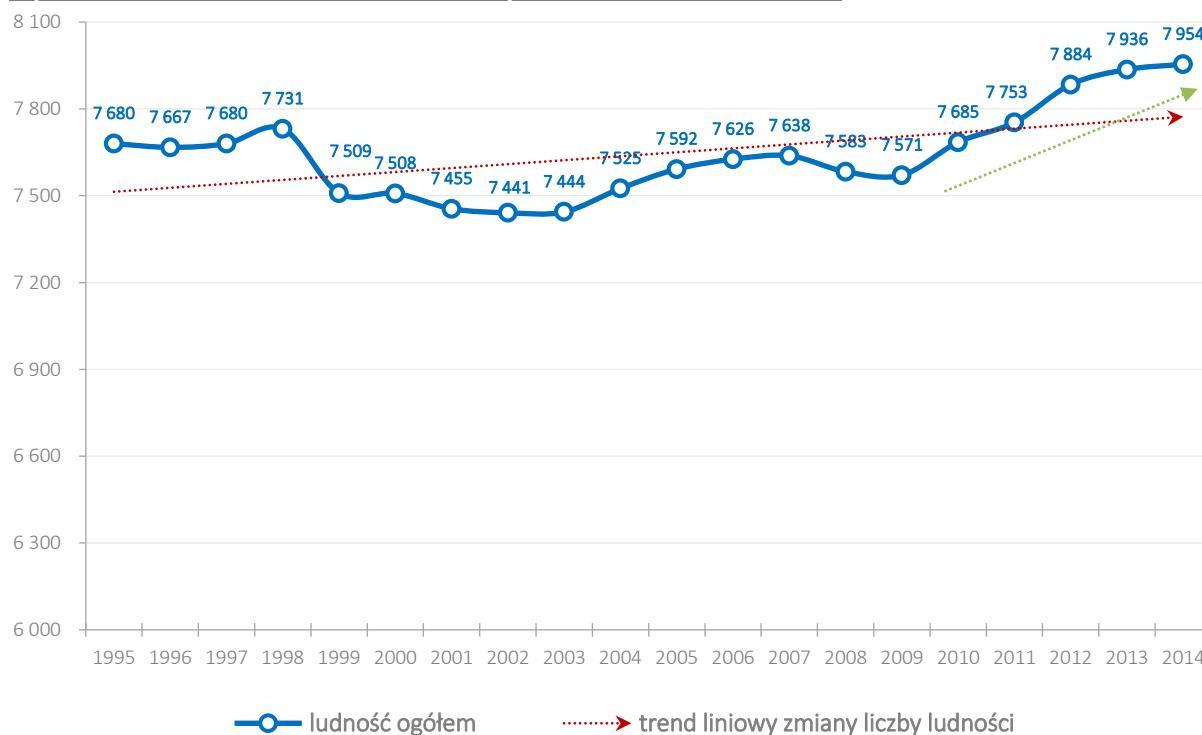

2. SPOŁECZEŃSTWO

2.1. Demografia

Gminę Strzyżewice zamieszkuje **7 954 osoby**, co stanowi 5,3% ludności powiatu lubelskiego (11 miejsce w powiecie) i 0,4% województwa lubelskiego (60 miejsce w województwie)¹⁹. Gęstość zaludnienia wynosi **73 osób na km²**. Analizując dane dotyczące liczby ludności faktycznie zamieszkałej w Gminie Strzyżewice należy zauważyć, że liczba ta w ostatnich latach dynamicznie rośnie. Generalnie od 1998 roku do 2003 roku można było obserwować wyraźną tendencję spadku liczby mieszkańców. Następnie, do 2007 r., odnotowano trend wzrostu populacji, który został załamany w latach 2008 i 2009. Dynamiczny wzrost nastąpił od 2009 do 2014 r. – o 383. W porównaniu z 1995 r., ilość mieszkańców w Gminie Strzyżewice wzrosła o 274 osoby (z 7 680 do 7 954 osób), czyli o **3,6%**. W porównaniu do roku poprzedniego liczba ludności zwiększyła się o 18 osób.

Wykres 1. Liczba ludności w Gminie Strzyżewice w latach 1995-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na liczbę ludności faktycznie zamieszkałej w badanym okresie w Gminie Strzyżewice nie wpłynął negatywnie **ujemny przyrost naturalny**. Wskaźnik przyrostu naturalnego w perspektywie rocznej przyjmuje zmienne, wahające się wartości, jednak od 2002 roku, z wyjątkiem lat 2003 i 2010, są one ujemne. Najniższą wartość wynoszącą **-3,8** odnotowano w 2007 roku. W ostatnim badanym okresie przyrost wyniósł **-1,3**. Trendy w ruchu naturalnym, w ujęciu liczbowym na 1000 mieszkańców, przedstawiają dane w poniższej tabeli i na wykresie.

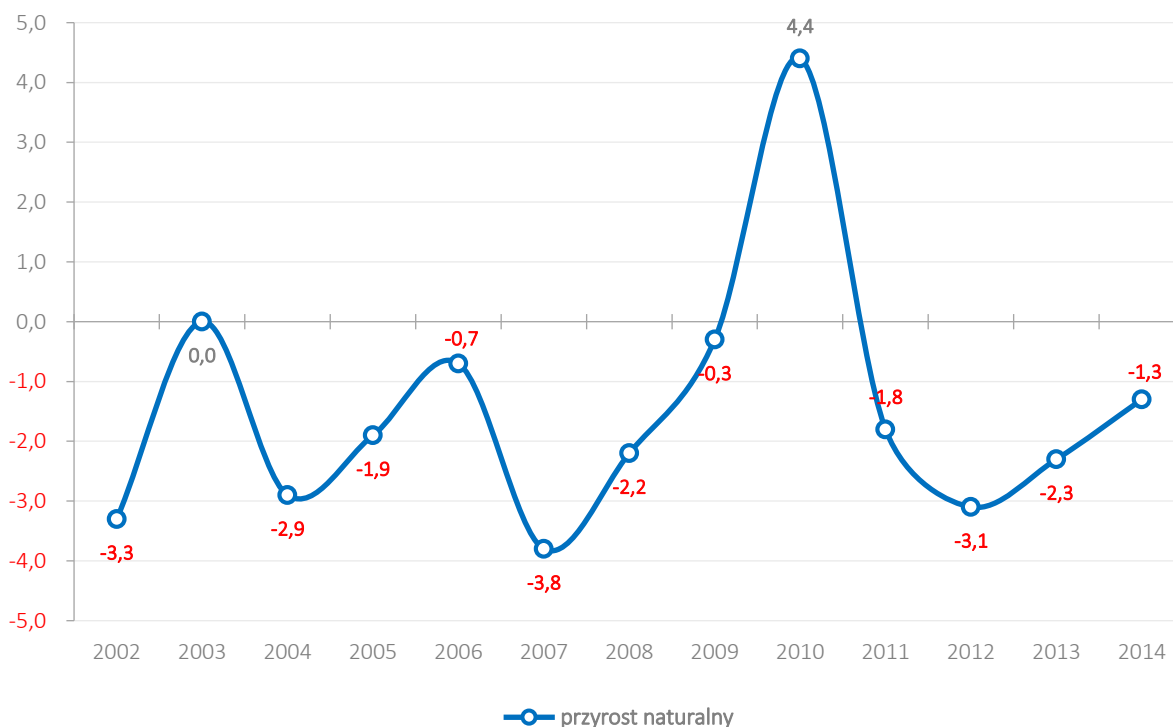
¹⁹ Dane wg BDL GUS na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Tabela 1. Ruch naturalny w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń żywych	Liczba zgonów
2002	6,7	9,5	12,8
2003	7	10,4	10,4
2004	5,2	9,9	12,8
2005	6	9,3	11,2
2006	5,2	9,6	10,2
2007	6,8	9,1	13,0
2008	6,8	11	13,2
2009	7	10,5	10,8
2010	5	12,5	8,1
2011	4	9,4	11,2
2012	3,9	9,1	12,2
2013	5,6	9,7	12,0
2014	4,6	8,8	10,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

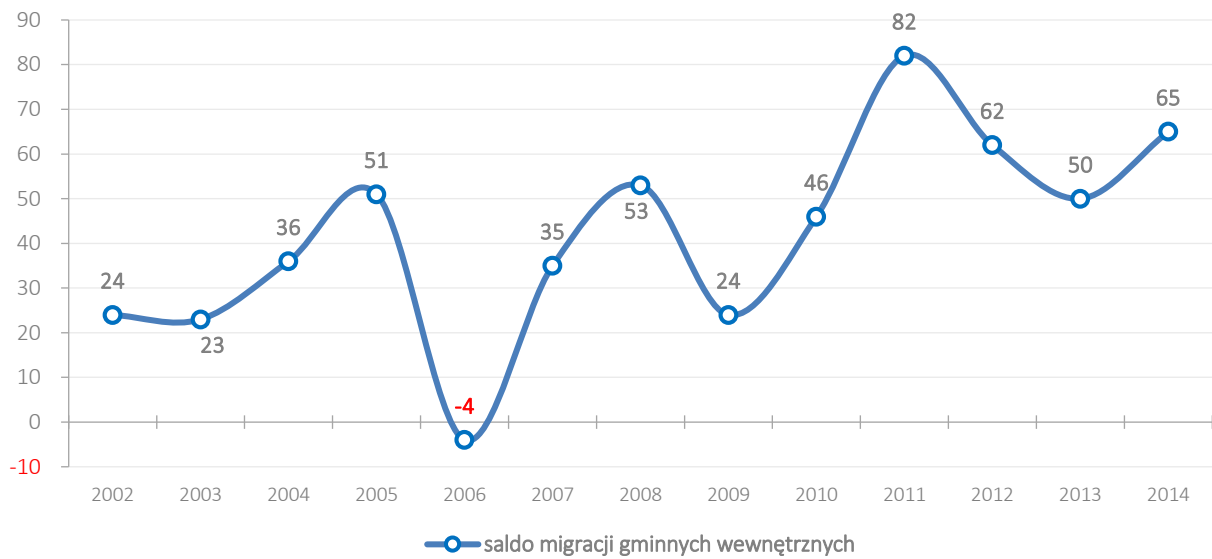
Wykres 2. Przyrost naturalny w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Kolejnym czynnikiem, który wpływa na liczbę ludności w gminie jest różnica między napływem a odpływem mieszkańców w danym roku. Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że **saldo migracji** wewnętrznych w latach 2002-2014 (wyłączając 2006 rok) **notuje wysokie, dodatnie wskaźniki**. W ostatnim analizowanym roku wartość tego wskaźnika osiągnęła +65 osób. Powyższe dane wskazują, że Gmina Strzyżewice **jest obszarem o zwiększającej się liczbie ludności**.

Wykres 3. Saldo migracji w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Bez wątpienia na fakt dodatniego salda migracji, przy ujemnym przyroście naturalnym, wpływa bliskość Lublina. Aby jednak zweryfikować czy oraz na ile silne w Gminie Strzyżewice jest oddziaływanie procesów suburbanizacyjnych Lublina należy porównać dynamikę zmian liczby ludności z innymi gminami. W tym celu na mapie wytyczono okrąg o promieniu 25 km od centrum Lublina – jest to promień, który w linii prostej obejmuje większą część Gminy Strzyżewice. Tym samym do analizy włączono 23 gminy (bez Lublina).

Mapa 28. Obszar leżący w promieniu 25 km od centrum Lublina.

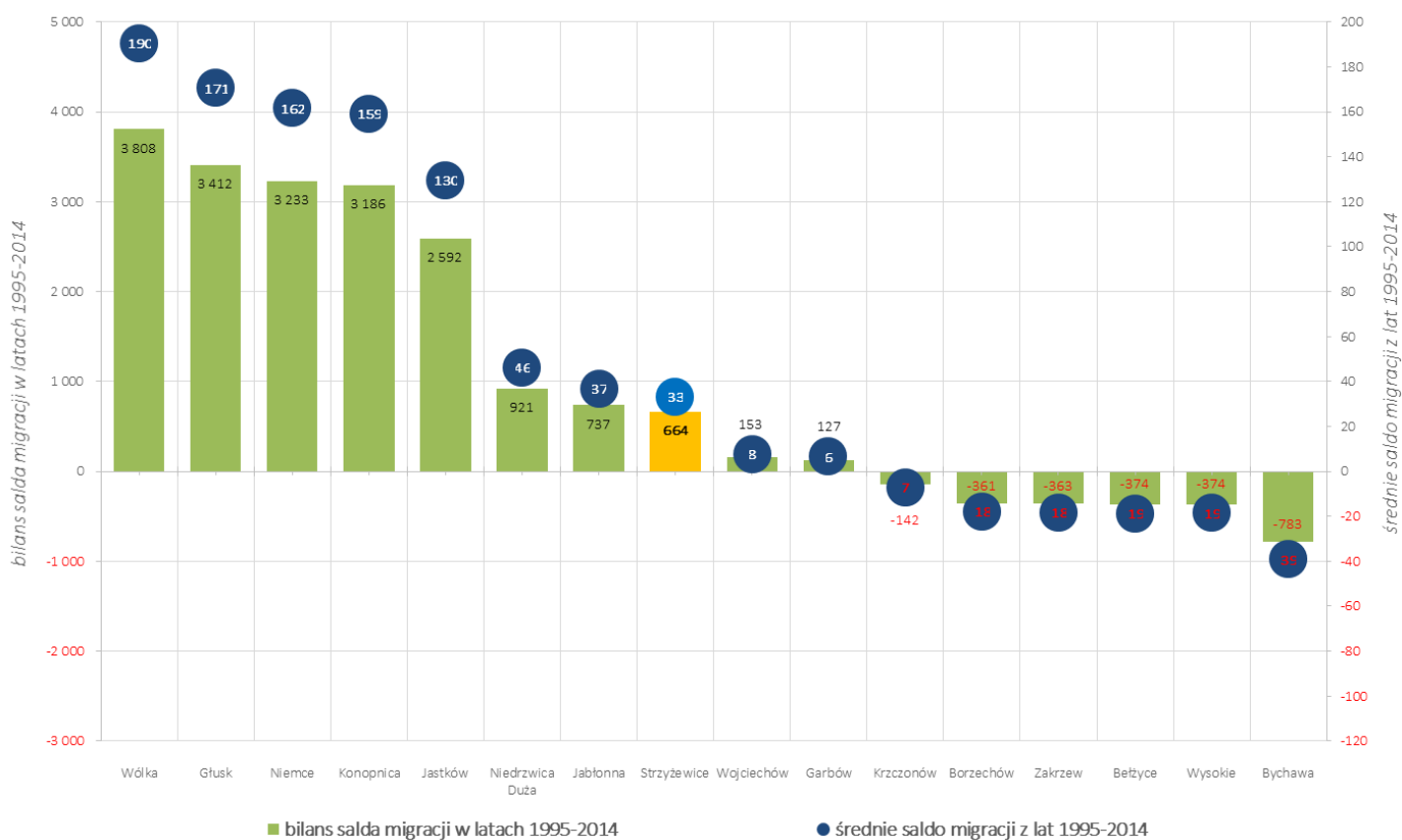
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.lubelskie.pl/img/userfiles/images/O%20regionie/mapa2009newA3-krzywe.jpg.

Analiza wykazała, że saldo migracji wewnętrznych w gminach leżących w promieniu 25 km od centrum Lublina jest bardzo zróżnicowane. W porównaniu do roku 1995 aż w 10 na 23 gminy leżące na analizowanym obszarze zanotowano spadek liczby ludności. Wprawdzie tylko 6 gmin (Łęczna, Świdnik, Bychawa, Bełżyce, Milejów i Nałęczów) miało w tym okresie ujemne saldo migracji, więc spadek liczby mieszkańców ma również związek z tendencjami demograficznymi. Analizując omawiany obszar, można podzielić gminy na 8 grup:

- » I grupa – ogromny przyrost liczby mieszkańców (ponad 65%): Wólka i Głusk,
- » II grupa – bardzo duży przyrost mieszkańców (30-20%): Niemce, Jastków, Konopnica, Mełgiew,
- » III grupa – duży przyrost mieszkańców (20%-10%): Gmina Lubartów i Niedzwica Duża,
- » IV grupa – umiarkowany przyrost liczby mieszkańców (5-10%): Ludwin,
- » V grupa – niewielki przyrost (do 5%): Strzyżewice, Jabłonna, Milejów, Spiczyn
- » VI grupa – niewielki spadek liczby mieszkańców (do 5%): Bełżyce, Serniki, Wojciechów, Świdnik, Garbów (-2,4%, -220 osób) i Kamionka,
- » VII grupa – znaczny spadek (5%- 10%): Bychawa, Łęczna i Piaski,
- » VIII grupa – duży spadek liczby mieszkańców (powyżej 10%): Nałęczów.

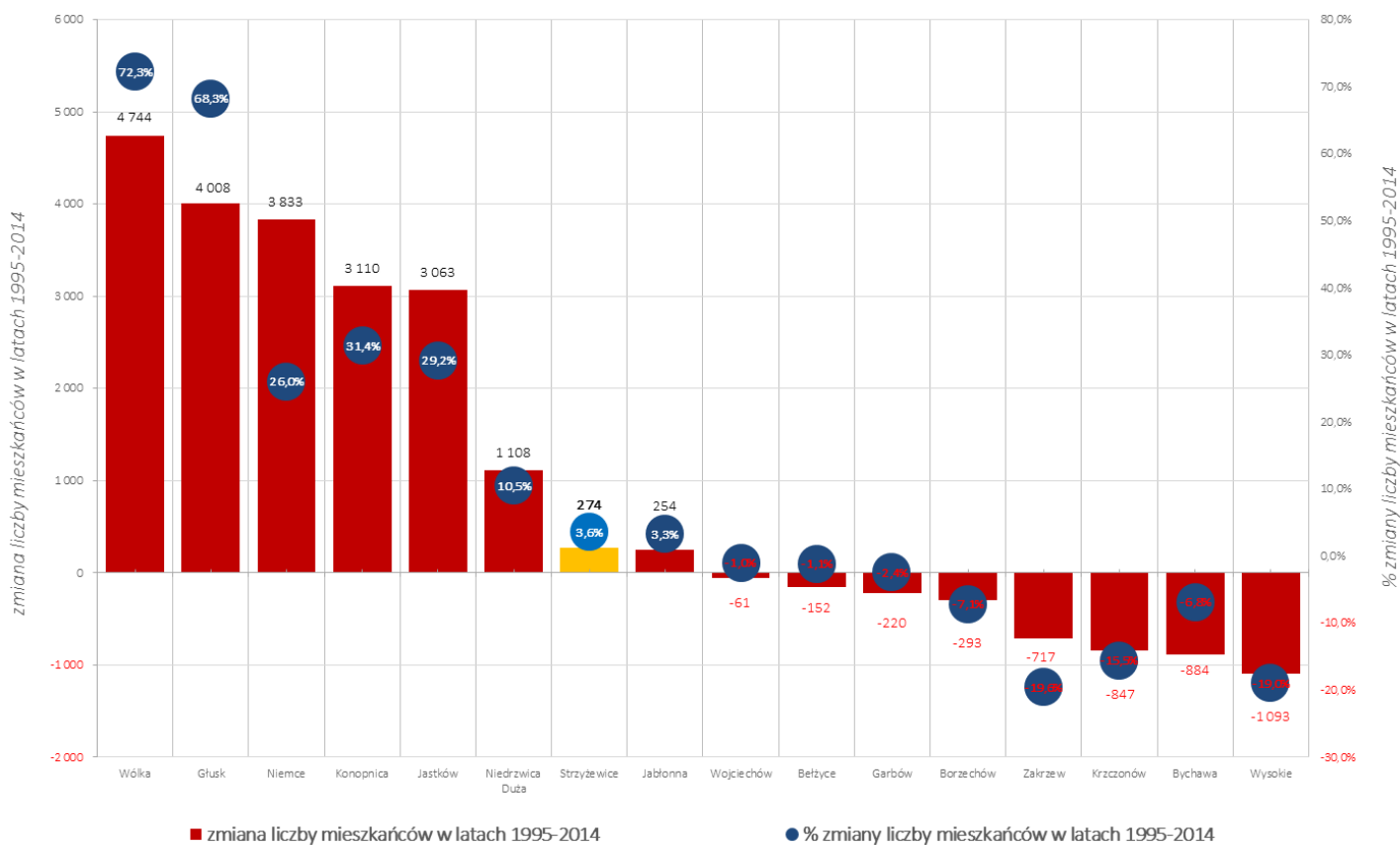
Istotne jest także przeanalizowanie salda migracji oraz zmiany liczby mieszkańców we wszystkich gminach powiatu lubelskiego w latach 1995-2014 – Gmina Strzyżewice zanotowała w tym okresie wzrost ogólnej liczby ludności. Należy zatem stwierdzić, że bliskość Miasta Lublin oraz dobra dostępność komunikacyjna **wpływają pozytywnie na zwiększony potencjał Gminy Strzyżewice w zakresie atrakcyjności mieszkalniczej.**

Wykres 4. Łączne i średnie saldo migracji w latach 1995-2014 na obszarze gmin powiatu lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

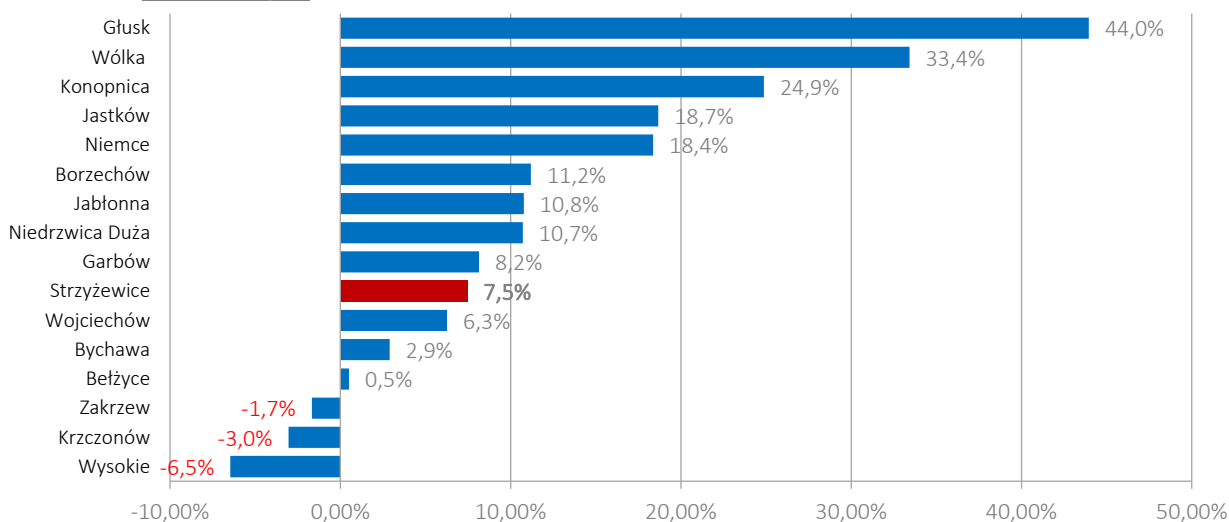
Wykres 5. Zmiana liczby mieszkańców i % zmiany liczby mieszkańców w latach 1995-2014 na obszarze gmin powiatu lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Istotna jest także analiza zmiany liczby mieszkańców w gminach powiatu lubelskiego w perspektywie 10-letniej (2004-2014). W zestawieniu tym liderem jest Gmina Głusk, gdzie liczba ludności wzrosła o niemal 44%. W Gminie Strzyżewice odnotowano przyrost liczby mieszkańców o 7,5%. W 3 gminach (Zakrzew, Krzczonów i Wysokie) zauważalne były spadki ilości mieszkańców.

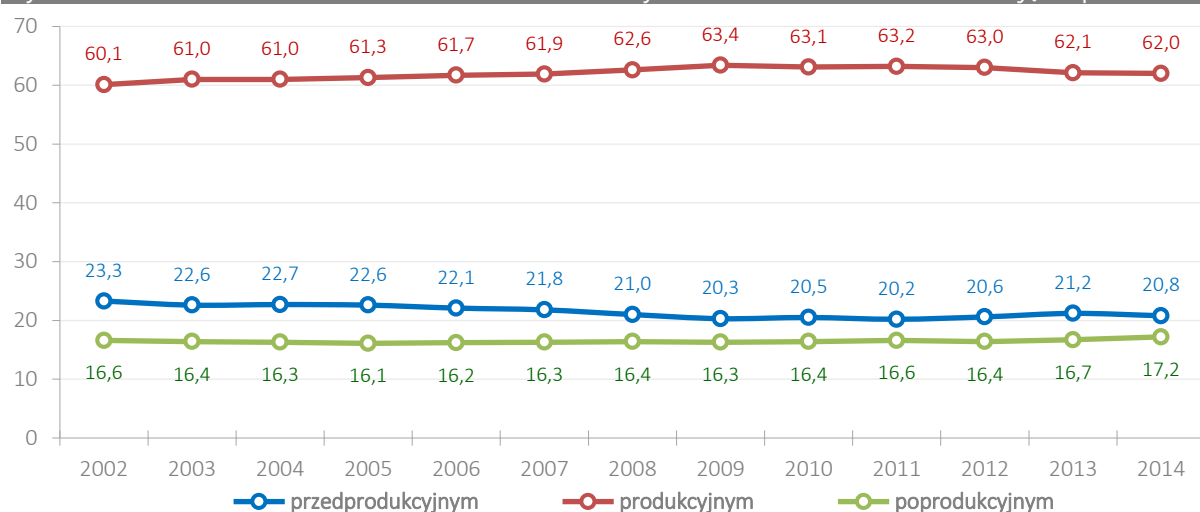
Wykres 6. Zmiana liczby mieszkańców w gminach powiatu lubelskiego w latach 2004-2014 w ujęciu procentowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ważna dla przyszłej kondycji demograficznej jest struktura wiekowa mieszkańców gminy. Duża liczba osób w wieku przedprodukcyjnym będzie gwarancją rozwoju gminy w przyszłości. Od 2009 roku zauważalny jest niepokojący trend **zmniejszenia odsetka osób w wieku produkcyjnym** oraz nieznaczny wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym, trwający od 2012 roku. Pomimo faktu większego odsetka mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym niż poprodukcyjnym, powodem do niepokoju może okazać się zjawisko nieznacznego spadku odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym – z 23,3% w 2002 roku do 20,8 w 2014 roku. W 2014 roku różnica między tymi dwoma grupami wyniosła 3,6 punktu procentowego, przy różnicy w 2002 roku wynoszącej 6,7 punktu procentowego. W ostatnim analizowanym roku wzrósł odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym niewielkim spadku odsetka w grupie wiekowej przed- i produkcyjnej.

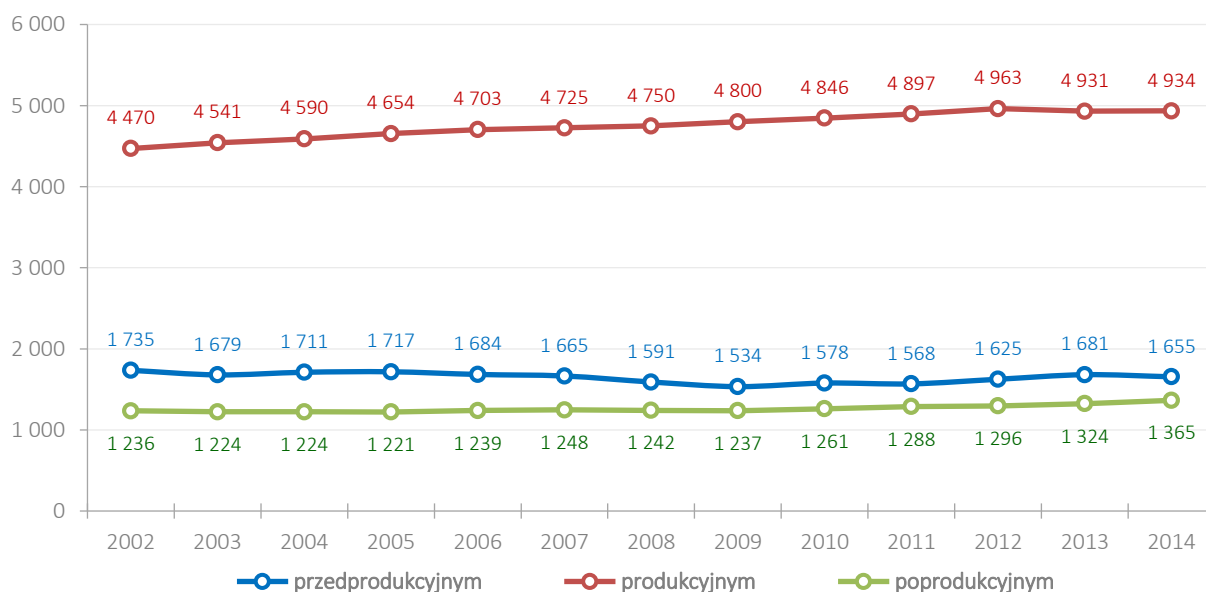
Wykres 7. Struktura wiekowa ludności w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014 w ujęciu procentowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Liczbowy rozkład udziału osób w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia poniższy wykres, który potwierdza wspomniane poprzednio tendencje. W 2014 roku różnica pomiędzy grupą ludności w wieku przedprodukcyjnym a poprodukcyjnym wyniosła 290 osób.

Wykres 8. Struktura wiekowa ludności w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014 w ujęciu liczbowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

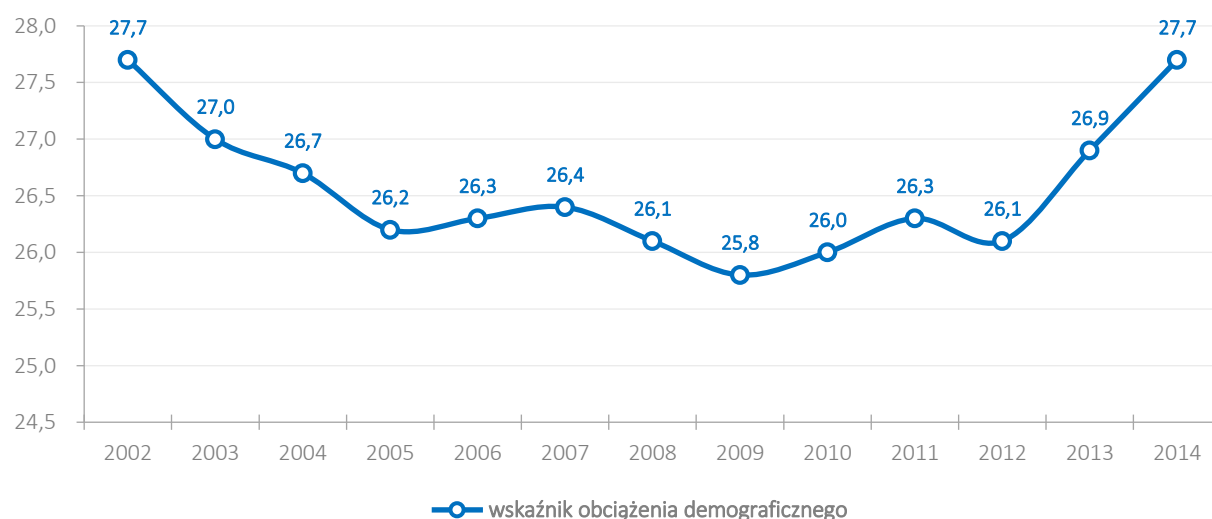
Po zsumowaniu liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym (tzw. osoby w wieku nieprodukcyjnym) oraz porównaniu ich z liczbą w wieku produkcyjnym otrzymamy tzw. **wskaźnik obciążenia ekonomicznego**. Wskazuje on liczbę osób, które znajdują się „na utrzymaniu” osób będących w szczytce aktywności gospodarczej. Od 2011 roku obserwujemy negatywne zjawisko wzrostu wartości tego wskaźnika, który w ostatnim badanym roku osiągnął wysokość 61,2. **Zauważalny jest także wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym w latach 2012-2014**. Na wskaźnik ten składa się ilość osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym. Jego wzrost oznacza większą dynamikę wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym niż osób w wieku produkcyjnym. W 2014 roku odnotowano nieznaczny wzrost tej wartości w stosunku do roku poprzedniego oraz wzrost o 1,6 punktu procentowego w stosunku do 2012 roku. Opisane zjawiska prezentują poniższe wykresy.

Wykres 9. Wskaźnik obciążenia ekonomicznego w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

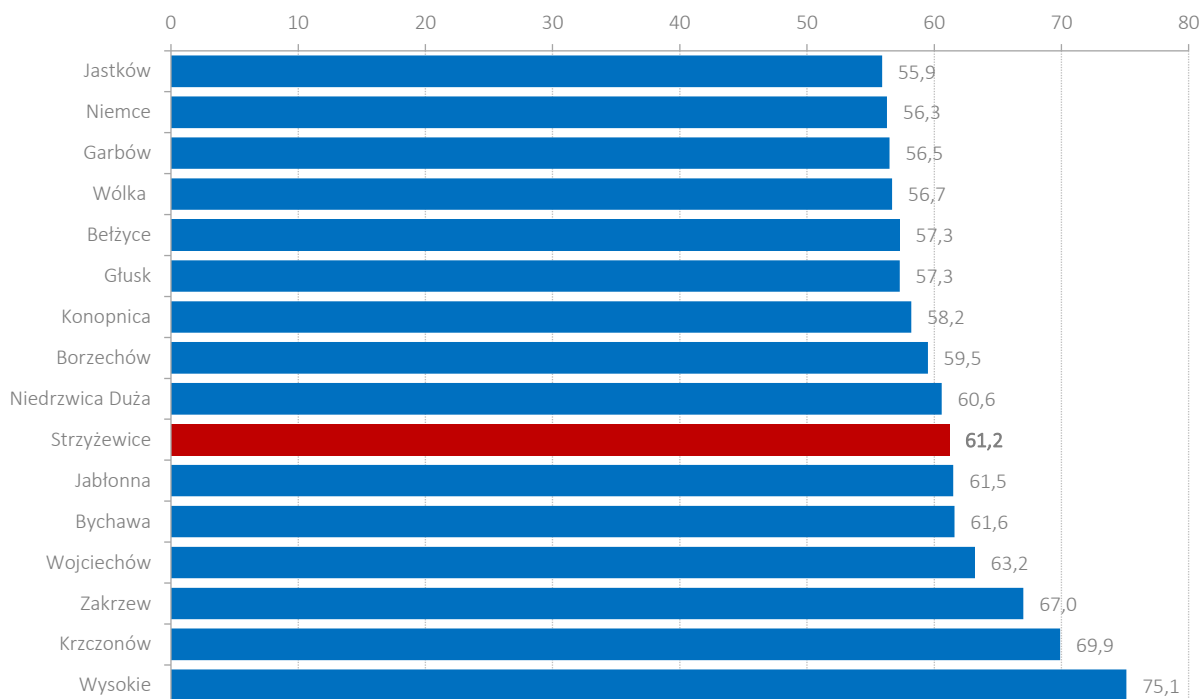
Wykres 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W klasyfikacji gmin powiatu lubelskiego pod względem wysokości wskaźnika obciążenia ekonomicznego w 2014 roku Gmina Strzyżewice zajęła 10 miejsce, przy czym w liderującym Jastkowie wartość tego czynnika wyniosła 55,9, zaś w znajdującej się na ostatnim miejscu Gminie Wysokie – 75,1.

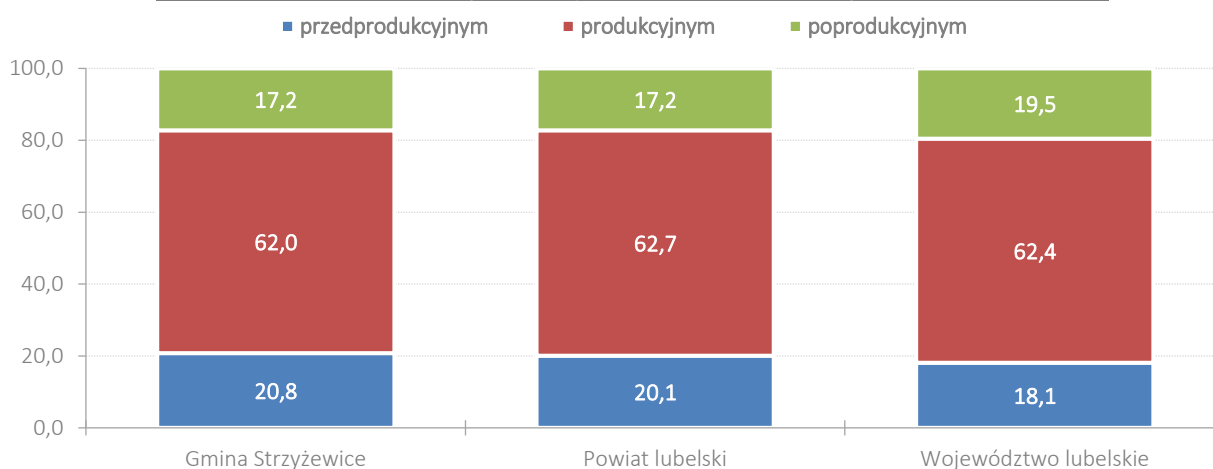
Wykres 11. Wskaźnik obciążenia ekonomicznego w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura wiekowa Gminy Strzyżewice jest zbliżona do struktury w powiecie lubelskim i nieznacznie lepsza niż w województwie lubelskim. Porównywalna sytuacja Gminy Strzyżewice w stosunku do powiatu dotyczy odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym – w gminie wynosi on 20,8%, powiecie 20,1%, zaś w województwie 18,1%. Procent osób w wieku produkcyjnym wynosi odpowiednio 62% w gminie, 62,7% w powiecie oraz 62,4% w województwie. Natomiast wśród osób w wieku poprodukcyjnym – 17,2% w Gminie Strzyżewice i powiecie lubelskim oraz 19,5% w województwie lubelskim. **W zestawieniu z powiatem lubelskim Gmina Strzyżewice posiada zbliżoną strukturę w poszczególnych grupach wiekowych. W porównaniu z województwem lubelskim Gmina Strzyżewice prezentuje się korzystniej w najmłodszej i najstarszej grupie.**

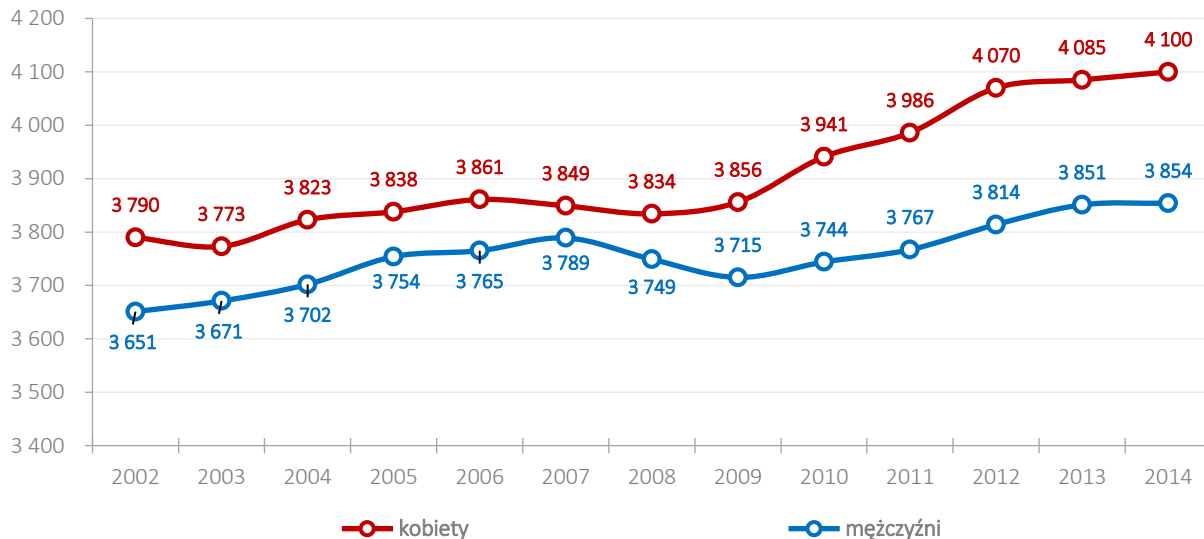
Wykres 12. Porównanie procentowej struktury ludności w podziale na główne grupy wiekowe w 2014 roku w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

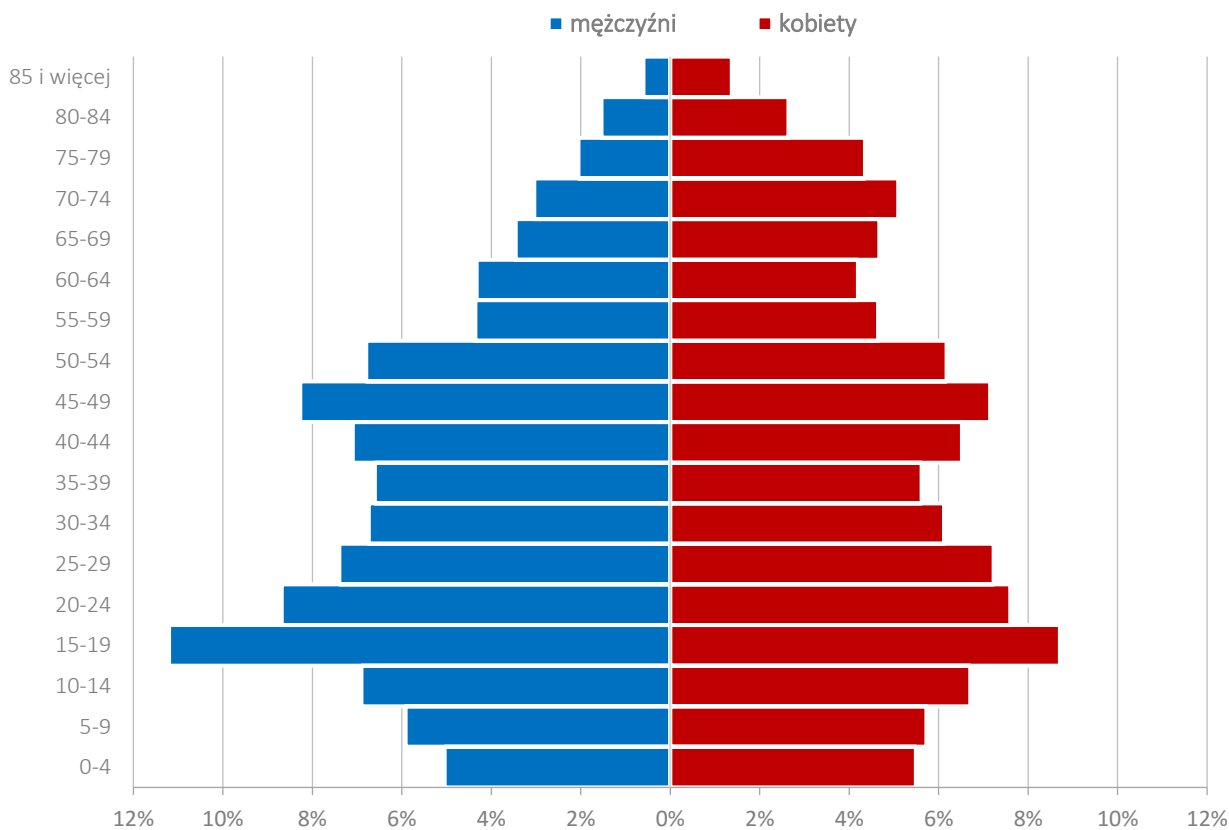
Na dzień 31 grudnia 2014 r. spośród 8 953 osób zamieszkujących Gminę Strzyżewice 7 954 stanowiły kobiety – co wynosiło 51,5% ogółu mieszkańców gminy. W przeliczeniu na 100 mężczyzn wskaźnik feminizacji wynosi 106, przy czym w powiecie lubelskim wynosi on 104, a województwie lubelskim również 106²⁰.

Wykres 13. Mieszkańcy Gminy Strzyżewice według płci w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

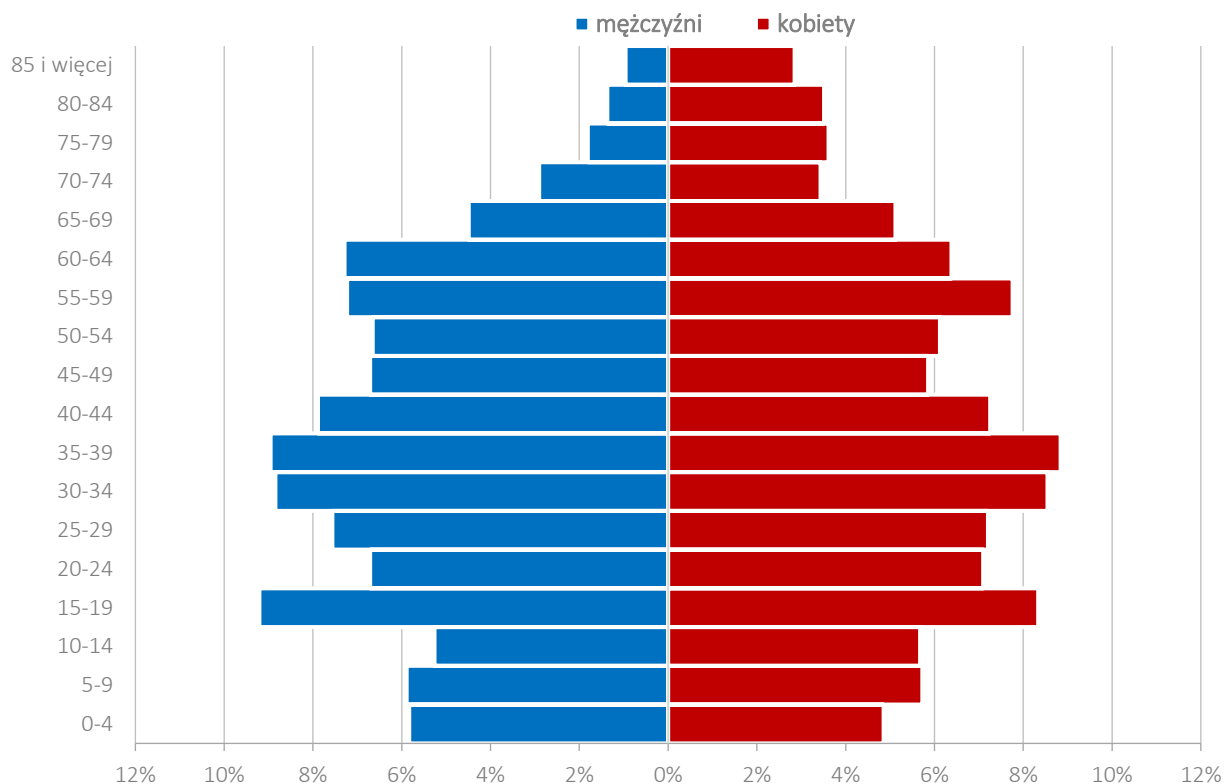
Wykres 14. Struktura ludności ze względu na wiek i płeć (piramida wieku) w Gminie Strzyżewice w 2002 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

²⁰ Źródło: na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 15. Struktura ludności ze względu na wiek i płeć (piramida wieku) w Gminie Strzyżewice w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przy zastosowaniu podziału ogółu mieszkańców na grupy wiekowe obejmujące przedziały pięcioletnie, w 2002 roku dominowały grupy osób w wieku 15-19 oraz 20-24 lata. Natomiast w 2014 roku największy udział przypadł grupie w wieku 35-39 lat, przy czym znaczący odsetek dotyczył także grupy osób w wieku 30-34 oraz 15-19 lat. Ponadto, na przestrzeni lat 2002-2014 znacząco wzrosła liczba mieszkańców mających od 55 do 69 lat, a także w najstarszych grupach wiekowych.

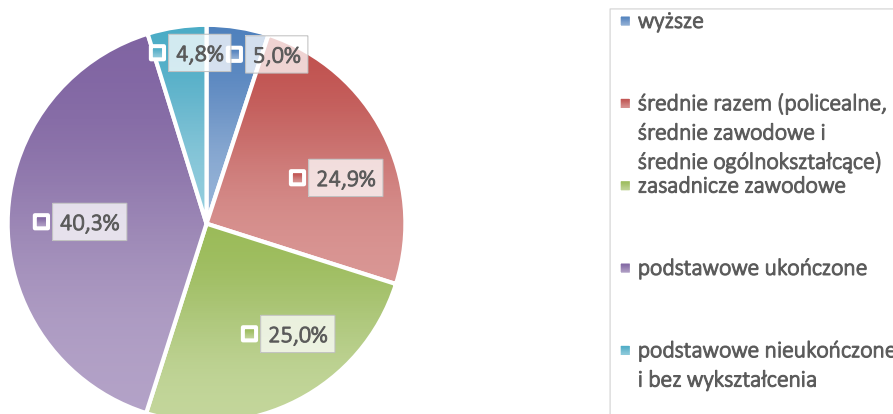
Zmiany te w połączeniu z ujemnym przyrostem naturalnym, pomimo dodatniego salda migracji, mogą przyczynić się w przyszłości do wzrostu wydatków na pomoc społeczną, zapewnienia opieki osobom starszym, a przy tym może wpłynąć na sferę oświatową i przyszłą podaż pracy.

2.2. Wiek i struktura wykształcenia mieszkańców

Wykształcenie ludności jest wskaźnikiem w dużym stopniu obrazującym potencjał regionu do rozwoju, zmiany struktury społeczno-gospodarczej i aktywności ekonomicznej. Dane nt. wykształcenia zostały zaczerpnięte ze Spisu Powszechnego, który odbył się w roku 2002 i są najbardziej aktualne na poziomie gmin. W Gminie Strzyżewice **odsetek osób z wykształceniem podstawowym lub niższym wynosił 45,1% osób**. Jest to efekt przestarzałej struktury gospodarczej opartej o niskoefektywną produkcję rolną. Zmiana systemu ekonomicznego na system oparty o przemysł i usługi postawiła mieszkańców związanych z rolnictwem w wyjątkowo niekorzystnej sytuacji na lokalnym rynku gospodarczym. O wiele **lepiej** prezentuje się sytuacja osób z **wykształceniem zawodowym**. Znaczący ich udział w strukturze mieszkańców gminy (25%) daje

ewentualnym inwestorom czytelny sygnał o **istnieniu dużego zasobu wykwalifikowanej siły roboczej**. Dzięki temu o wiele łatwiej jest przyciągnąć do gminy nowe inwestycje. **5% mieszkańców legitymowało się wykształceniem wyższym**, jednakże biorąc pod uwagę ogólnopolską tendencję dynamicznego wzrostu liczby osób studiujących należy przyjąć bardzo prawdopodobne założenie, że odsetek absolwentów studiów wyższych będzie jeszcze wyższy. Związany z tym zjawiskiem wyzwaniem dla władz gminy będzie dostosowanie lokalnego rynku pracy do spełnienia oczekiwań osób z wykształceniem wyższym. W przypadku nie podjęcia działań prorozwojowych istnieje realne zagrożenie odpływu najlepiej wykształconej części społeczeństwa do większych ośrodków miejskich.

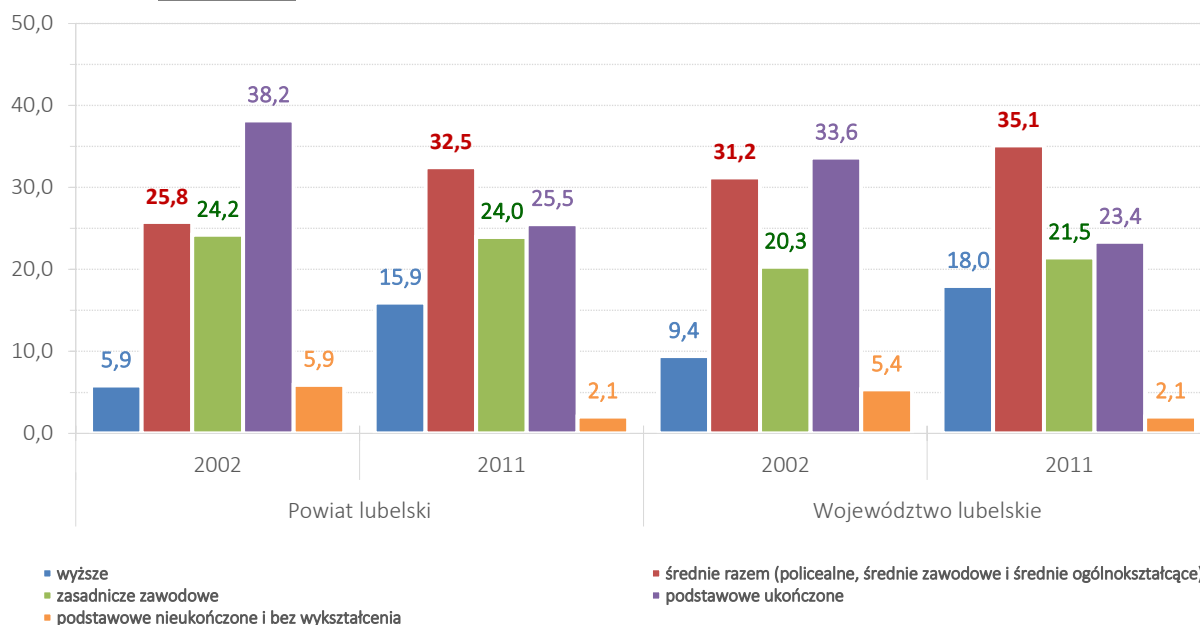
Wykres 16. Struktura wykształcenia w Gminie Strzyżewice w 2002 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wzrost odsetka osób z wykształceniem wyższym oraz spadek liczby ludności bez wykształcenia lub podstawowym nieukończonym potwierdzają dane pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku, które dotyczą powiatu lubelskiego oraz województwa lubelskiego.

Wykres 17. Porównanie struktury wykształcenia w powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2002 i 2011 roku.

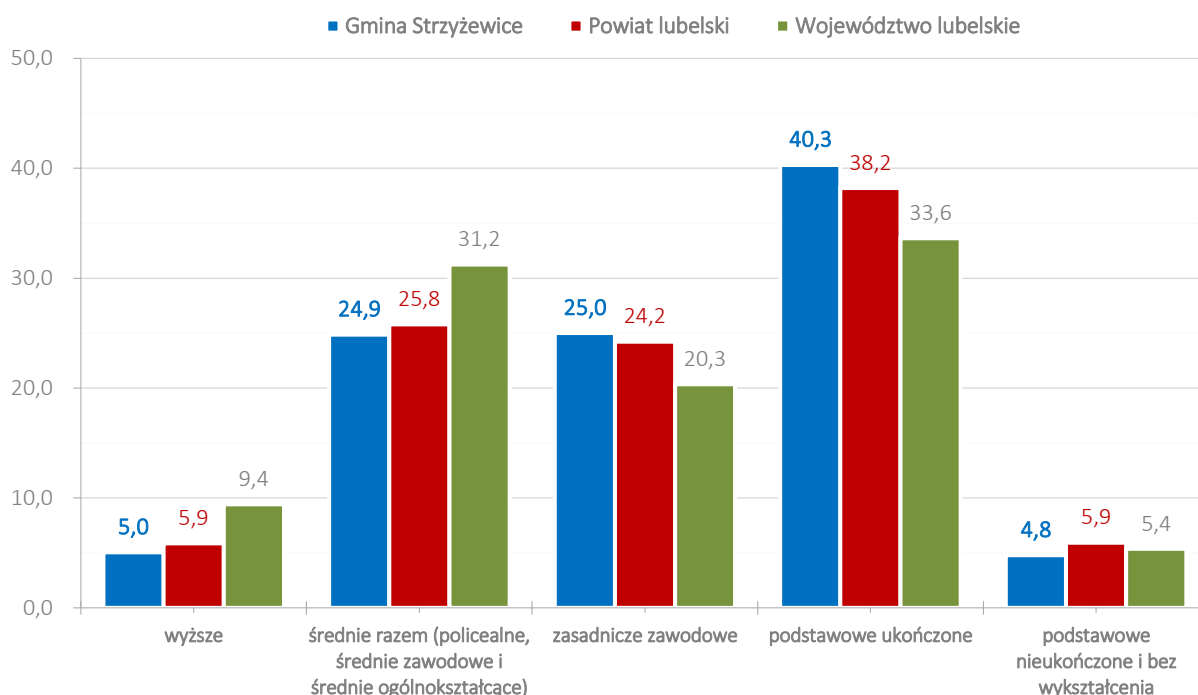
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wyraźnie zauważalny jest dynamiczny wzrost odsetka osób posiadających wykształcenie wyższe, zarówno w powiecie lubelskim, jak i województwie lubelskim – odpowiednio wzrost o 10 punktów procentowych w powiecie i niemal 9 w województwie. Na zbliżonym poziomie utrzymuje się procent osób mających wykształcenie zasadnicze zawodowe i widoczny jest większy procent osób z wykształceniem średnim. Wyraźny spadek dotyczy odsetka osób posiadających wykształcenie podstawowe, podstawowe nieukończone lub bez wykształcenia.

Kolejna analiza dotyczy struktury wykształcenia mieszkańców gminy w rozbiciu na płeć. Na podstawie przedstawionych danych należy stwierdzić, że **kobiety w Gminie Strzyżewice legitymują się lepszym wykształceniem niż mężczyźni** (przewaga w wykształceniu wyższym i średnim). Wyjątek dotyczy sytuacji osób o wykształceniu niepełnym podstawowym oraz nieposiadających wykształcenia. Przyczyną tego stanu rzeczy jest niski poziom wykształcenia wśród najstarszych mieszkańców gminy. W tej grupie, ze względu na większą długość życia, przeważają kobiety, które dodatkowo ze względu na panujące ówczesnie wzorce społeczne nie przykładały wystarczającej troski do tematyki wykształcenia.

Niepokojąco zjawisko można zaobserwować po analizie poziomu wykształcenia w Gminie Strzyżewice w zestawieniu ze średnią w powiecie lubelskim i województwie lubelskim. W grupach dotyczących wykształcenia wyższego oraz średniego widać **przewagę powiatu i wyraźną przewagę województwa** (głównie ze względu na obecność Miasta Lublin – jednego z największych ośrodków akademickich w Polsce). Z punktu widzenia rynku pracy liczba osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe jest korzystniejsza dla gminy. W grupach o wykształceniu podstawowym wskaźniki dla gminy są również gorsze niż w powiecie i województwie. Szczególnie wyraźna różnica pomiędzy gminą a powiatem występuje w przypadku odsetka absolwentów szkół wyższych, średnich i podstawowych.

Wykres 18. Porównanie struktury wykształcenia w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2002 roku.

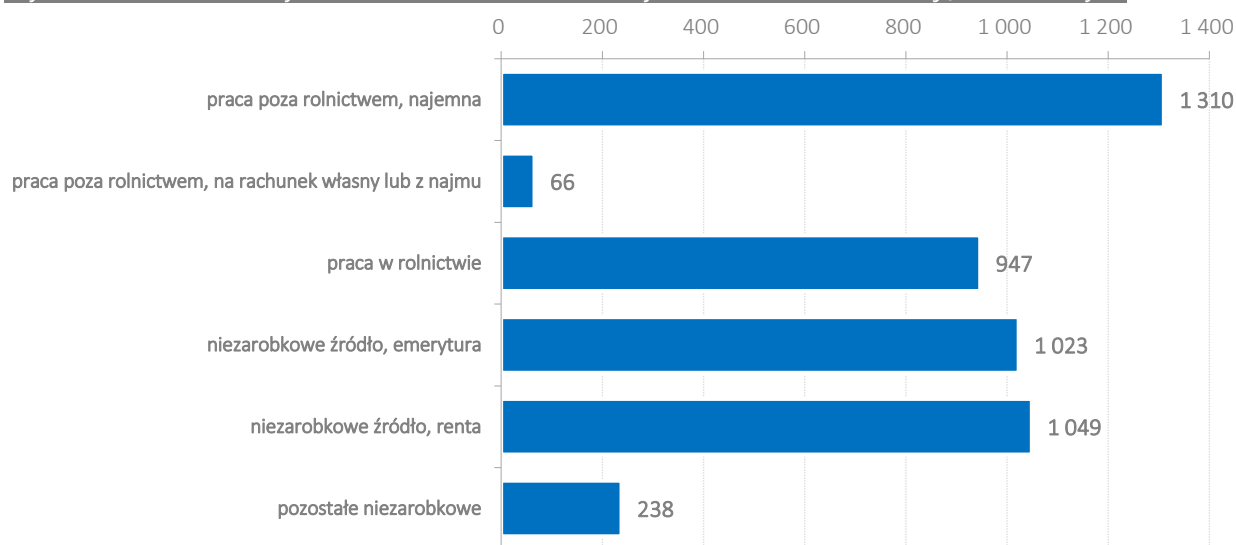
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

2.3. Źródła utrzymania ludności

Dane dotyczące źródeł utrzymania mieszkańców Gminy Strzyżewice zostały zaczerpnięte z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku.

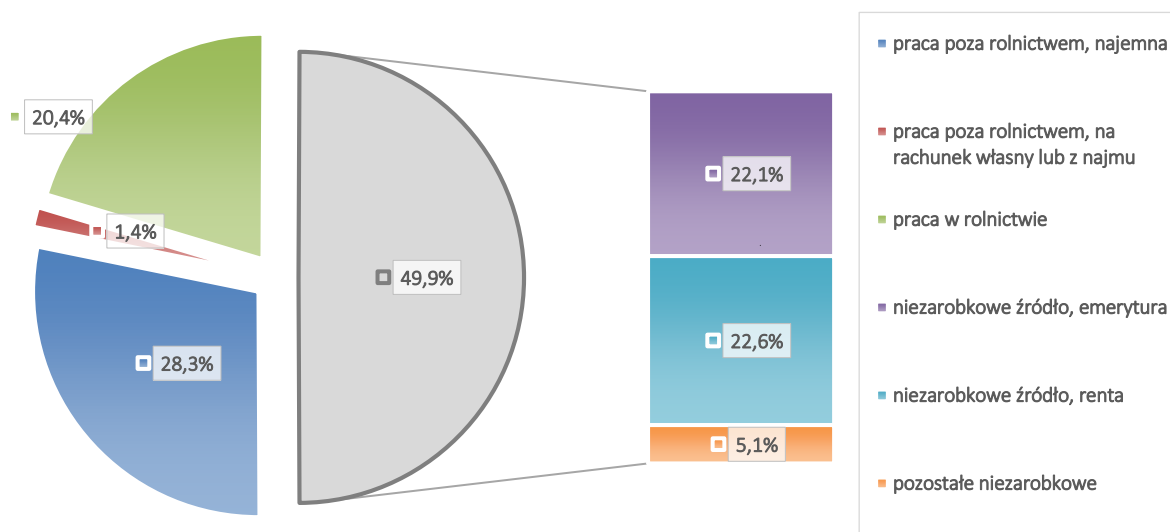
Najważniejszym źródłem utrzymania ludności w Gminie Strzyżewice jest są **źródła niezarobkowe (emerytura, renta i pozostałe)**. W 2002 były podstawą utrzymania dla **49,9% lokalnego społeczeństwa** – 2 310 osób. Z pracy poza rolnictwem i najemnej utrzymywało się 1 310 osób (28,3%), zaś z pracy w rolnictwie – 947 osób (20,4%). Znacznie mniejsza część społeczeństwa (66 osób, czyli 1,4% ludności) jako główne źródło utrzymania podało pracę poza rolnictwem, na rachunek własny lub z najmu.

Wykres 19. Źródła utrzymania ludności w Gminie Strzyżewice w 2002 roku w ujęciu liczbowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 20. Źródła utrzymania ludności w Gminie Strzyżewice w 2002 roku w ujęciu procentowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

2.4. Mieszkalnictwo

Warunki mieszkaniowe to jeden z ważniejszych czynników świadczących o rozwoju gospodarczym społeczeństwa oraz stopniu jego zamożności. Liczba mieszkań prywatnych od 2002 roku stale rośnie i w 2014 roku osiągnęła wartość 2 500, co stanowi przyrost w stosunku do roku poprzedniego o 32 mieszkania. Stała poprawa zauważalna jest także w kwestii dostępnej powierzchni, zarówno w przeliczeniu na 1 mieszkanie, jak i na 1 osobę.

Tabela 2. Stan warunków mieszkaniowych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Gmina Strzyżewice	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mieszkania	2 170	2 188	2 203	2 220	2 247	2 281	2 301	2 333	2 360	2 404	2 439	2 468	2 500
Powierzchnia na 1 mieszkanie (m ²)	78,4	78,9	79,5	79,8	80,3	81,3	81,6	82,2	84,9	85,5	86,3	86,7	87,0
Powierzchnia na 1 osobę (m ²)	22,9	23,2	23,3	23,3	23,7	24,3	24,8	25,3	26,1	26,5	26,7	27,0	27,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza wyposażenia mieszkań w urządzenia techniczno-sanitarne jest niezbędna przy ocenie stanu jakości zasobów mieszkaniowych. Dzięki temu możliwe jest określenie warunków socjalno-bytowych. W tym celu, na podstawie danych GUS bada się wyposażenie w: wodociąg, ustęp spłukiwany, łazienkę, centralne ogrzewanie i gaz z sieci.

Tabela 3. Stan wyposażenia mieszkań w Gminie Strzyżewice w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2002-2014.

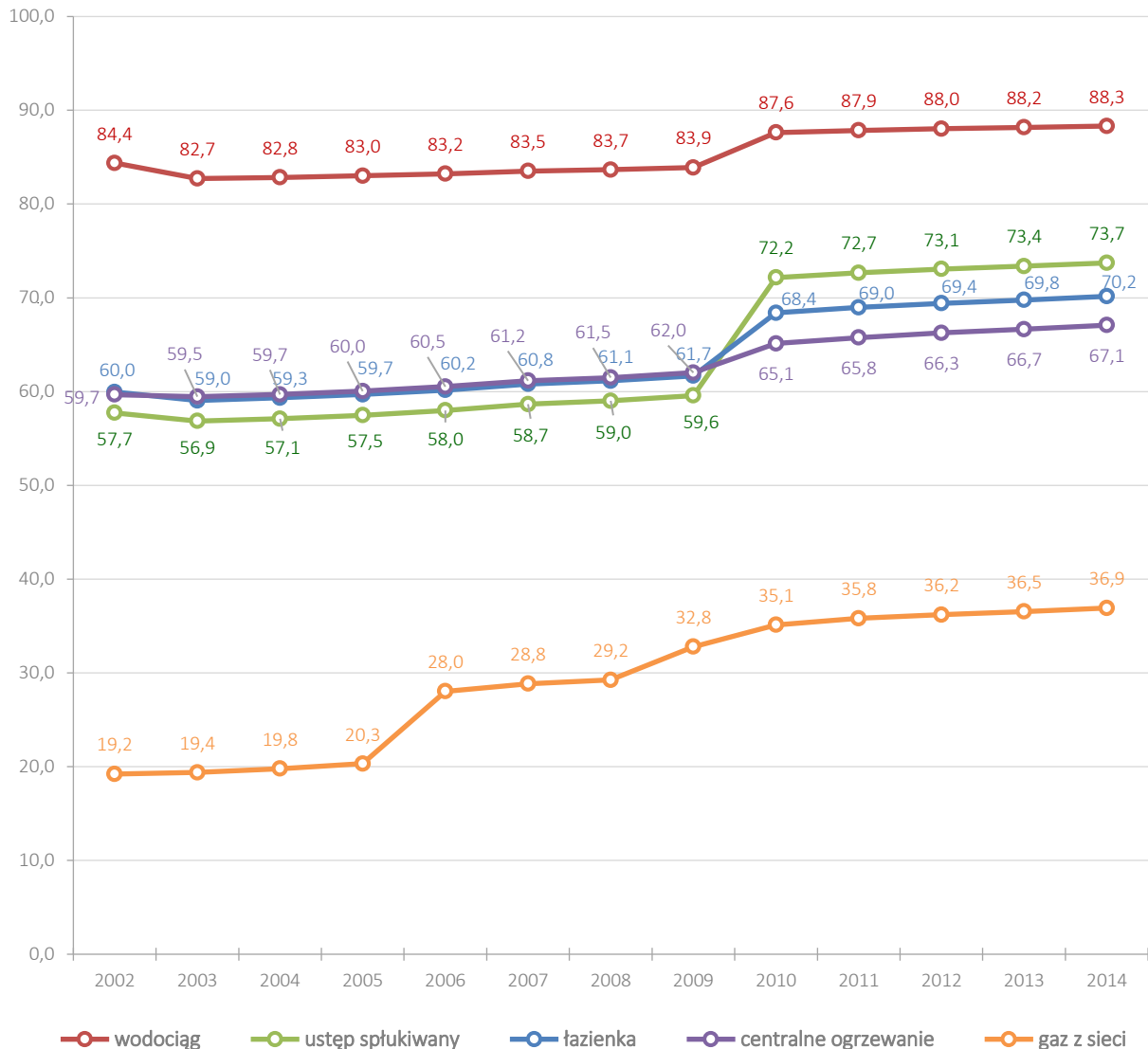
Gmina Strzyżewice	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
wodociąg	1831	1810	1825	1843	1870	1905	1925	1957	2068	2112	2147	2176	2208
ustęp spłukiwany	1253	1244	1258	1276	1303	1338	1358	1390	1703	1747	1782	1811	1843
łazienka	1301	1292	1307	1325	1352	1387	1407	1439	1614	1658	1693	1722	1754
centralne ogrzewanie	1295	1301	1315	1333	1360	1395	1415	1447	1537	1581	1616	1645	1677
gaz z sieci	417	424	436	451	630	658	673	765	829	861	883	902	923

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że nie wszystkie mieszkania spełniają podstawowe warunki socjalno-bytowe, **odsetek lokali pozostających bez wyposażenia w podstawowe urządzenia techniczno-sanitarne wymaga poprawy**. Pozytywnym zjawiskiem jest ilość mieszkań wyposażonych w dostęp do wodociągu. W 2014 roku 88,3% mieszkań posiadało tego typu instalację. Zauważalny jest stały wzrost liczby poszczególnych urządzeń techniczno-sanitarnych. W 2014 powyżej 67% lokali mieszkalnych posiadało dostęp do wymienionych w tabeli instalacji, z wyjątkiem gazu z sieci. Infrastrukturę techniczną dotyczącą

mieszkań należy ocenić zatem jako będącą na wysokim poziomie, jednak wymagającą inwestycji ze względu na brak zapewnienia podstawowego wyposażenia wszystkim mieszkańcom.

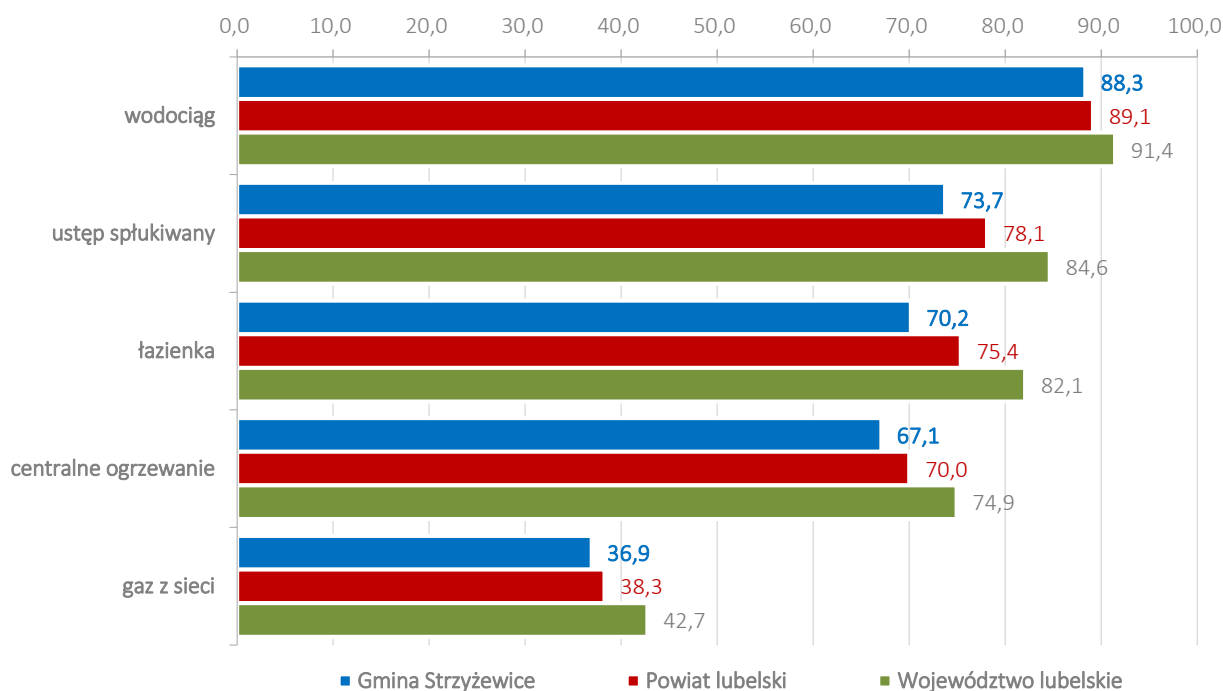
Wykres 21. Dynamika zmiany wyposażenia mieszkań w Gminie Strzyżewice w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zestawienie warunków wyposażenia techniczno-sanitarnego Gminy Strzyżewice z powiatem lubelskim i średnią dla woj. lubelskiego pokazuje nieznacznie gorszy potencjał w tym zakresie. W przypadku wodociągu Gmina Strzyżewice osiąga nieznacznie niższą wartość, zaś w pozostałych instalacjach wskaźniki są słabsze niż w przypadku średniej dla powiatu i województwa. Warto zauważyć, że różnice w wyposażeniu techniczno-sanitarnym mieszkań w powiecie lubelskim są wyższe niż średnia w gminie i nieznacznie gorsze niż średnia w województwie, co świadczy o stosunkowo dobrym stopniu wyposażenia mieszkań w regionie lubelskim.

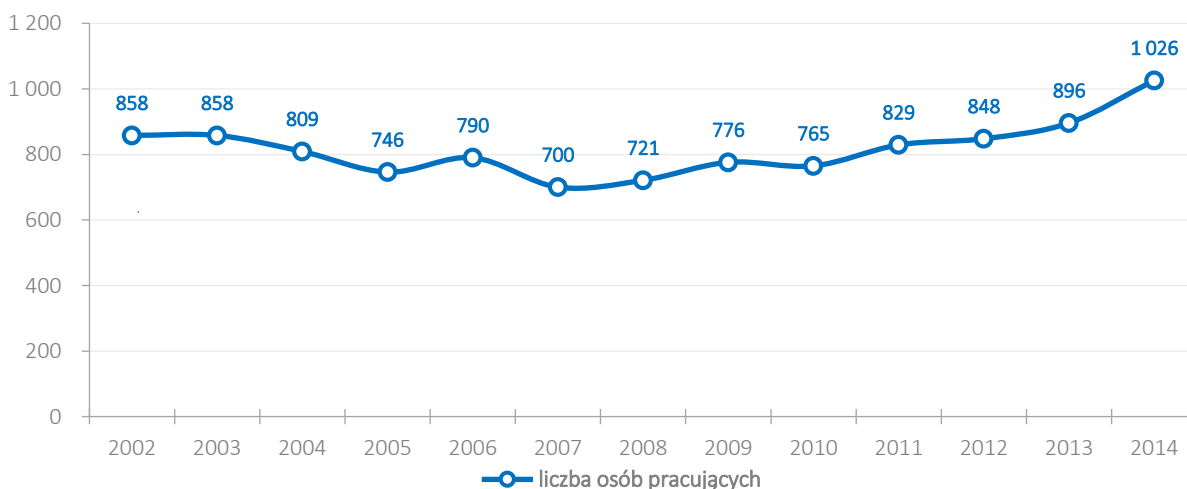
Wykres 22. Porównanie poziomu wyposażenia mieszkań w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim w urządzenia techniczno-sanitarne w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

2.5. Struktura zatrudnienia i rynek pracy

Liczba osób pracujących w Gminie Strzyżewice na przestrzeni lat 2002-2014 podlegała nieznacznym wahaniom, jednak od 2010 roku przyjmuje tendencję wzrostową. W 2014 roku liczba ta osiągnęła wartość 1026 osób pracujących i był to wzrost w stosunku do roku poprzedniego aż o 130 osób (14,5%). W badanym okresie zanotowano wzrost liczby zatrudnionych o 168 osób – 19,6%.

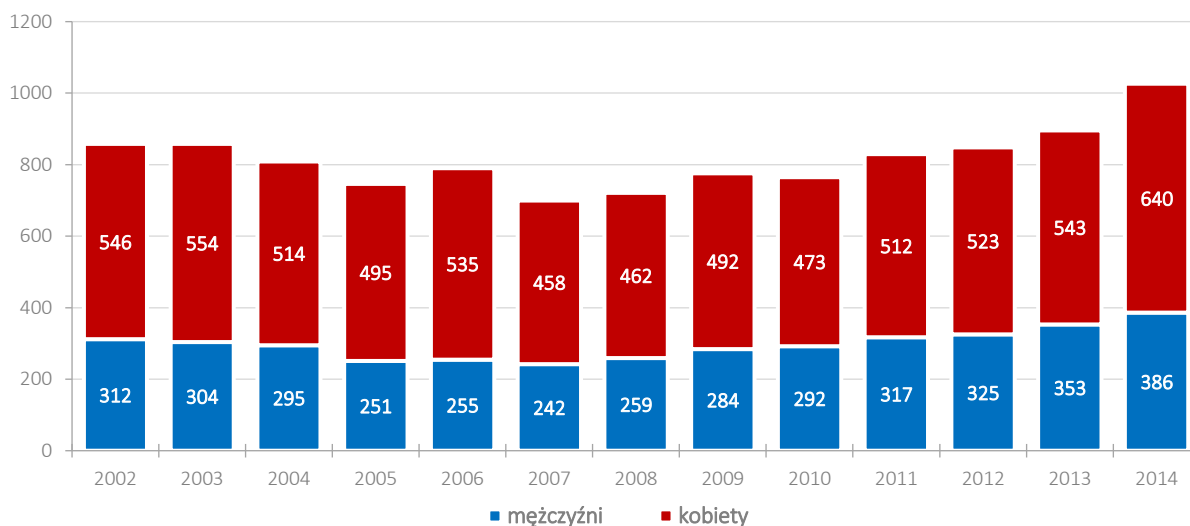
Wykres 23. Liczba osób pracujących²¹ w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

²¹ Pracujący w firmach zatrudniających powyżej 9 osób.

Dane dotyczące zatrudnienia w rozbiu na płeć pokazują znacznie lepszą sytuację kobiet **na rynku pracy w Gminie Strzyżewice**. W obu grupach od 2010 r. zauważalny jest wyraźny wzrost w poziomie zatrudnienia. W ostatnich latach w szczególności poprawie uległa liczba zatrudnionych kobiet.

Wykres 24. Liczba osób pracujących²² w Gminie Strzyżewice w podziale na płeć w latach 2002-2014.

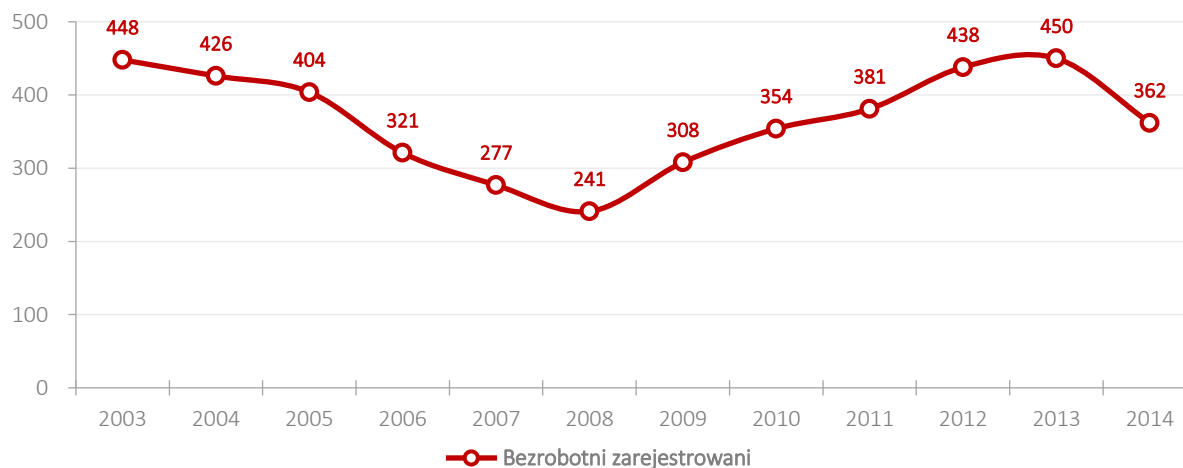

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

2.6. Bezrobocie

Wskaźnik bezrobocia mówi dużo o ogólnej kondycji gospodarczej na danym obszarze. Brak dochodów przekłada się również na życie całych rodzin. W latach 2008-2013 odnotowano **wzrost liczby osób bezrobotnych**, przy czym w **ostatnim analizowanym roku wskaźnik ten zmalał o 88 osób – 24,3%**. Liczba ta zmniejszyła się od 2003 roku o 86 osób – 23,7%.

Wykres 25. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

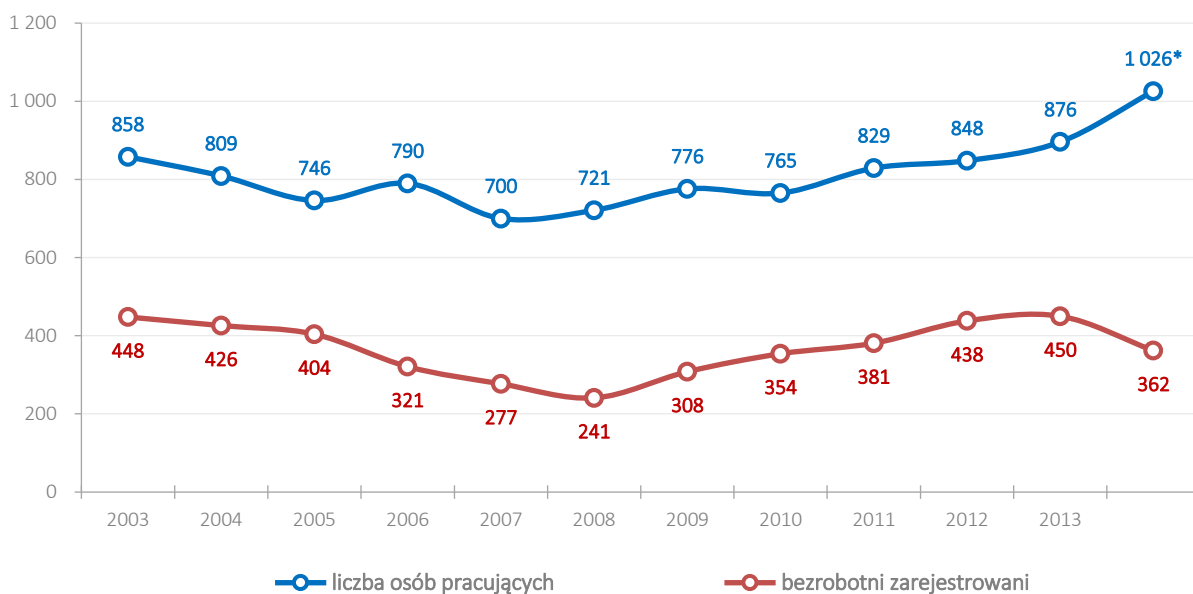

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

²² Pracujący w firmach zatrudniających powyżej 9 osób.

Porównując liczbę bezrobotnych zarejestrowanych i liczbę osób pracujących²³ należy zauważyć bardzo pozytywne zjawisko zdecydowanie większej liczby osób pracujących niż bezrobotnych. Powodem do zadowolenia jest także fakt zahamowania wzrostu liczby osób bezrobotnych w ostatnim badanym roku.

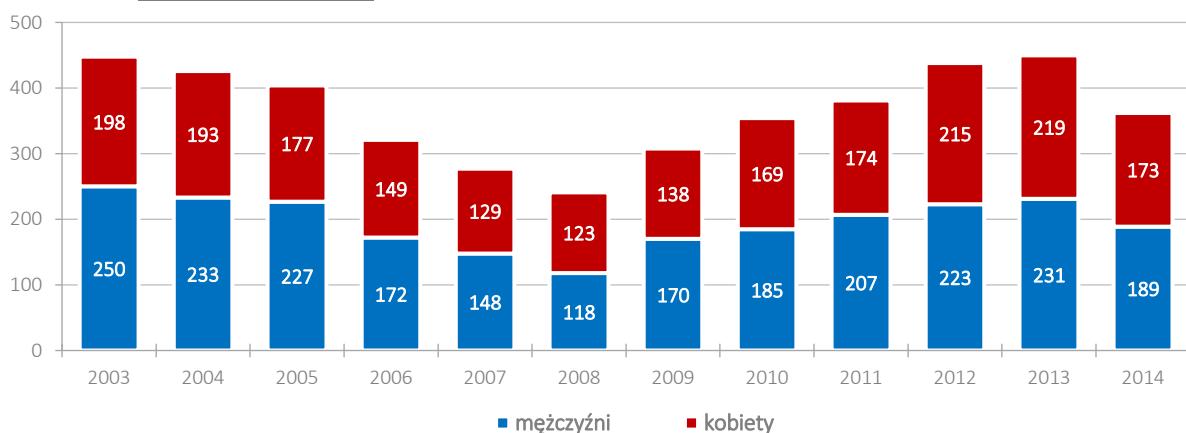
Wykres 26. Porównanie liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych i liczby osób pracujących w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2003-2014 (z wyjątkiem 2008 r.) **większy udział w liczbie bezrobotnych mieli mężczyźni**. Związane jest to w głównej mierze ze strukturą wykształcenia (spadek zapotrzebowania na osoby z wykształceniem zawodowym oraz przewagą liczby kobiet z wykształceniem wyższym i średnim). W 2014 roku w grupie osób bezrobotnych zarejestrowanych było 52,2% mężczyzn. Dane te potwierdzają, że sytuacja kobiet na lokalnym rynku pracy jest lepsza niż sytuacja mężczyzn.

Wykres 27. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Strzyżewice w rozbiciu na płeć w latach 2003-2014.

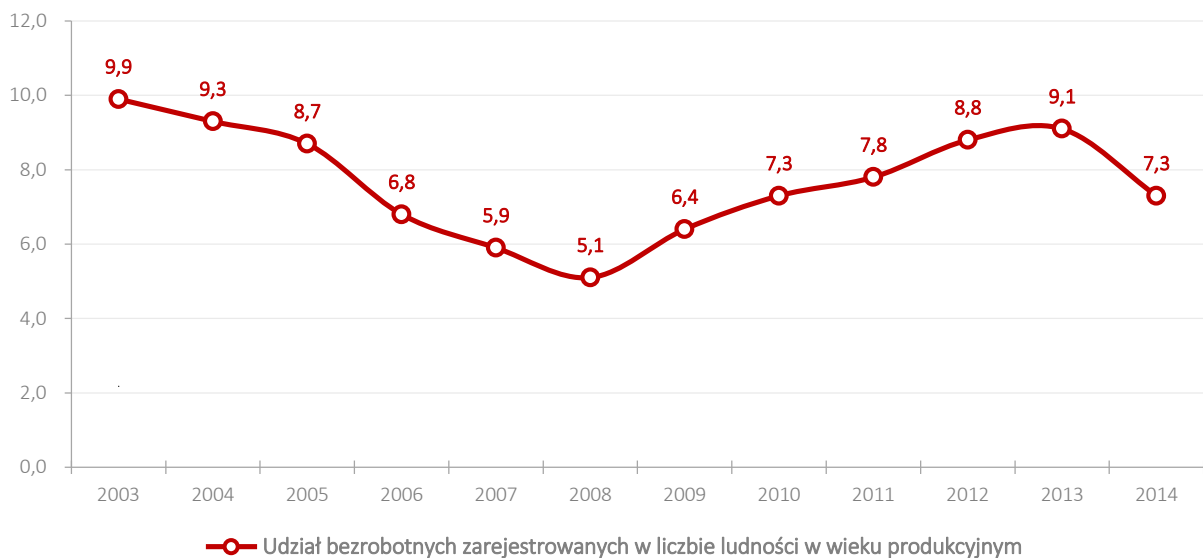

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

²³ * Liczba osób pracujących nie uwzględnia podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

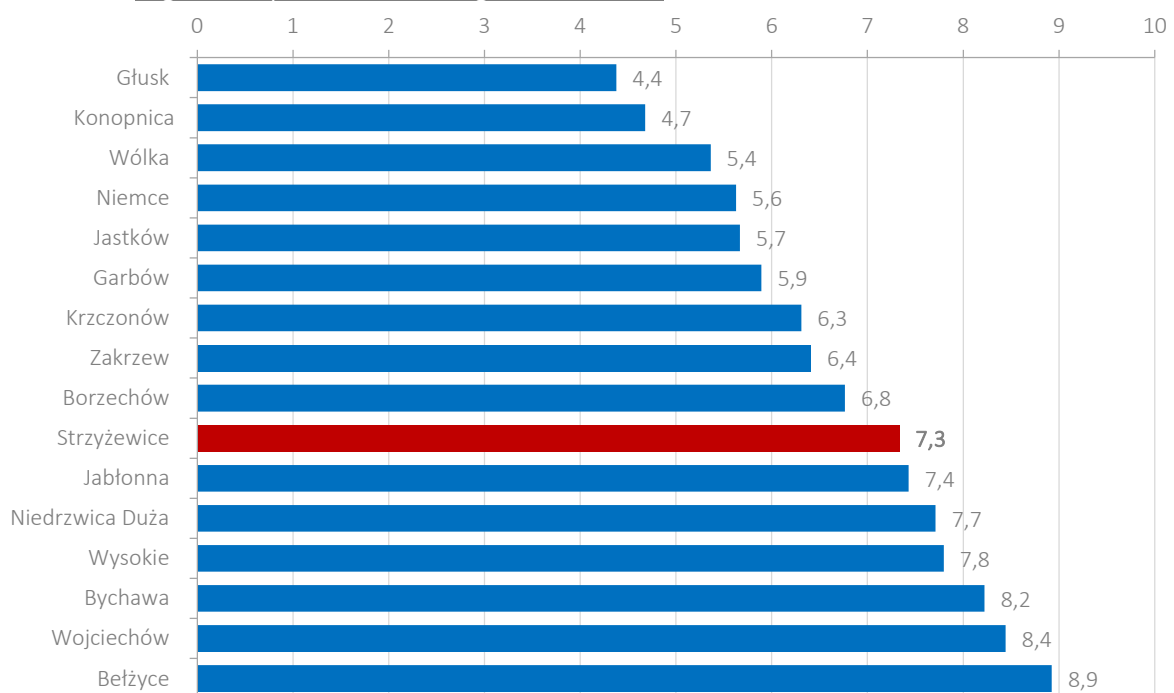
W latach 2003-2008 udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne w liczbie ludności w wieku produkcyjnym **zmniejszył się o 4,8 punktu procentowego**, jednak od roku 2008 nabrał tendencji wzrostowej – do 2013 roku wzrósł do poziomu 9,1%. Tendencja ta została zahamowana w 2014 roku – spadek wyniósł 1,8 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego (z 9,1 do 7,3). W stosunku do 2003 roku, w 2014 roku udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne w liczbie ludności w wieku produkcyjnym **zmniejszył się o 2,6 punktu procentowego**, zaś w latach 2008-2014 wzrósł o 2,2 punktu procentowego. W klasyfikacji gmin powiatu lubelskiego w tym zakresie, Gmina Strzyżewice uplasowała się na 10 miejscu – liderem była Gmina Głusk, gdzie udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczby ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 4,4.

Wykres 28. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

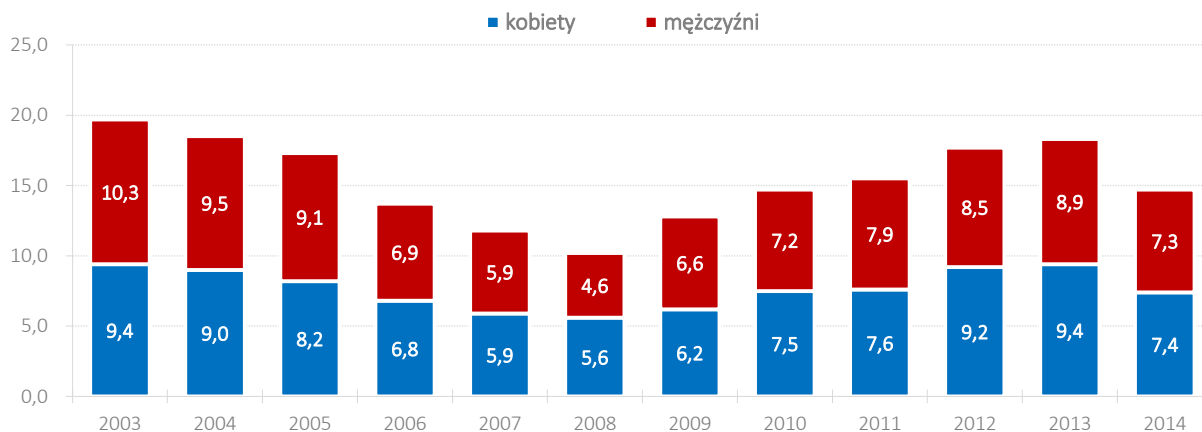
Wykres 29. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział osób zarejestrowanych jako bezrobotne, w podziale na płeć, w liczbie osób w wieku produkcyjnym wskazuje na ich stosunkowo równomierny rozkład. Przez większą część tego okresu większy udział wśród bezrobotnych mieli mężczyźni, tendencja ta odwróciła się w latach 2012-2014 roku. Różnica pomiędzy obiema grupami w ostatnim analizowanym okresie wyniosła 0,1 punktu procentowego.

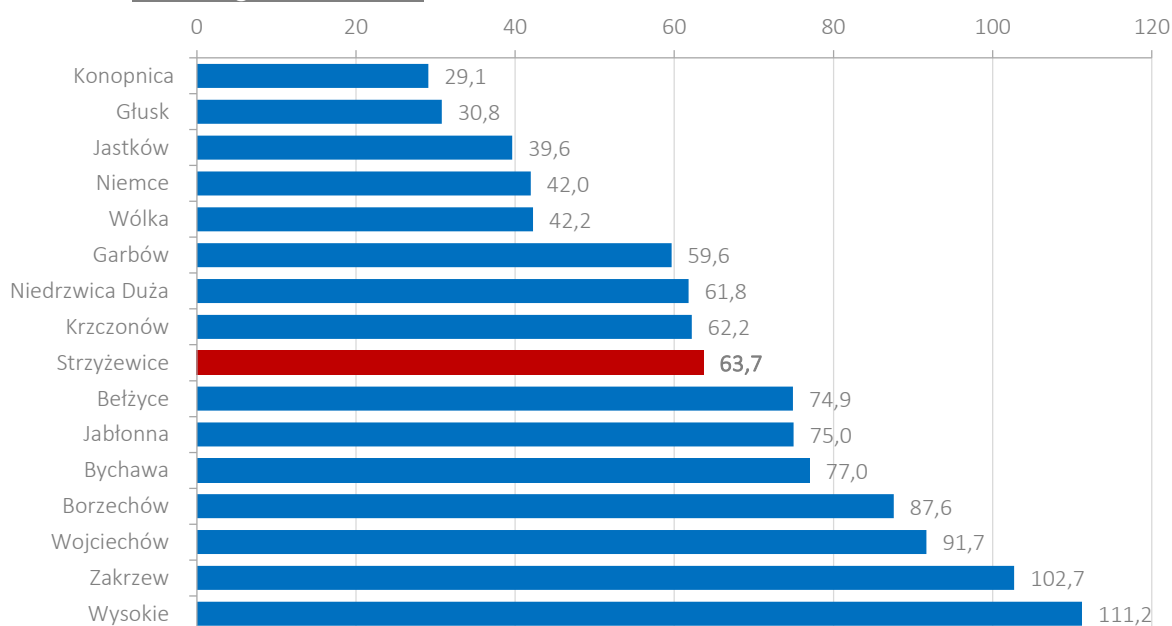
Wykres 30. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w Gminie Strzyżewice w rozbiciu na płeć w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jako pozytywną należy uznać wysokość wskaźnika liczby bezrobotnych w stosunku do liczby 100 podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Strzyżewice. W 2014 roku jego wartość wyniosła 63,7, co oznacza, że gdyby co 6-ta firma zatrudniła 1 osobę bezrobotną, wówczas wszyscy pozostający bez pracy w Gminie Strzyżewice znaleźliby zatrudnienie. W klasyfikacji gmin powiatu lubelskiego odnośnie wysokości tego wskaźnika, Gmina Strzyżewice zajęła 9 miejsce. Najlepsza sytuacja dotyczyła Gminy Konopnica – wartość 29,1 oraz Gminy Głusk – 30,8, zaś najgorsza Gminy Wysokie, gdzie współczynnik ten osiągnął wartość 111,2.

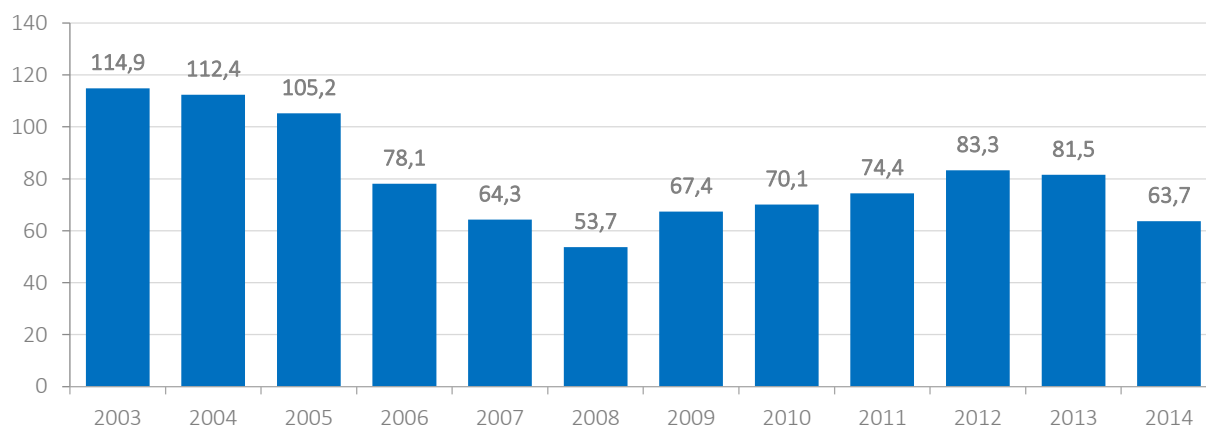
Wykres 31. Liczba bezrobotnych na 100 podmiotów gospodarki narodowej w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W ujęciu historycznym (z lat 2003-2014) wspomnianego wskaźnika, sytuacja w Gminie Strzyżewice prezentuje się stosunkowo pozytywnie – widoczny jest bardzo wyraźny spadek z poziomu 114,9 w 2003 r. do 63,7 w 2014 roku. Najniższa wartość – 53,7 – została osiągnięta w 2008 roku. W ostatnim badanym okresie nastąpiło zahamowanie negatywnego wzrostowego trendu z lat 2009-2013.

Wykres 32. Liczba bezrobotnych na 100 podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3. GOSPODARKA

3.1. Rolnictwo

Zgodnie z danymi z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 **użytki rolne stanowią zdecydowaną większość powierzchni gminy** – 6 967,8 ha, tj. 64% powierzchni ogólnej i jest to wzrost o 1,6% w stosunku do obszaru zajmowanego przez użytki rolne w 2002 roku. Strukturę użytkowania gruntów w Gminie Strzyżewice w 2002 i 2010 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Strzyżewice w 2002 i 2010 roku.

	powierzchnia (ha)			powierzchnia (%)		
	2002	2010	Różnica (ha)	2002	2010	różnica (pkt. proc)
Powierzchnia ogólna	10 884,0	10 880,0	-4,0	100,0	100,0	-
Użytki rolne, w tym:	6 799,0	6 967,8	168,9	62,5	64,0	1,6
grunty orne i sady	6 381,6	6 657,2	275,6	58,6	61,2	2,6
łąki trwałe i pastwiska	417,3	310,6	-106,7	3,8	2,9	-1,0
Lasy i grunty leśne	412,9	422,3	9,4	3,8	3,9	0,1
Pozostałe grunty ogółem	495,3	648,7	153,4	4,6	6,0	1,4
Ogółem:	7 707,2	8 038,8	331,6	70,8	73,9	3,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W strukturze użytków rolnych około 61% stanowią **grunty orne i sady**. Wskaźnik użytków zielonych – łąk i pastwisk – wynosi 2,9%, zaś lasów i gruntów leśnych jest stosunkowo niewielki – 3,9%, co ma duże znaczenie dla gospodarki gminnej i wskazuje jej charakter. Warto odnotowania jest zjawisko bardzo niewielkich różnic w strukturze gruntów w 2010 roku w stosunku do 2002 roku.

Gospodarstwa rolne w gminie charakteryzują się **niekorzystną strukturą agrarną**. Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010, **ponad 75,8% stanowią gospodarstwa o powierzchni mniejszej niż 5 ha i 5% większe niż 15 ha**. Najwięcej gospodarstw posiada powierzchnię od 1 do 5 ha. Ilość gospodarstw w gminie w 2010 roku w stosunku do 2002 roku zmniejszyła się o 182, zaś ich ogólna powierzchnia zmalała o 275 ha. Warto odnotowania jest pozytywne zjawisko wzrostu liczby dużych gospodarstw (pow. 15 ha) oraz ich powierzchni – większej w stosunku do 2002 o ponad 1 240 ha. Duże rozdrobnienie rolnictwa prowadzi do jego **małej efektywności**. Niezwykle ważna jest racjonalność upraw w oparciu o uwarunkowania rynkowe (np. **produkcja ekologiczna lub związana z odnawialnymi źródłami energii**).

Tabela 5. Gospodarstwa rolne według powierzchni w Gminie Strzyżewice w 2002 i 2010 roku.

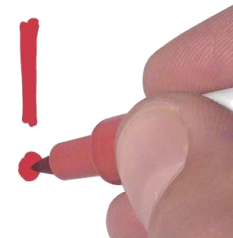
grupy obszarowe użytków rolnych	liczba gospodarstw			powierzchnia w ha		
	2002	2010	Różnica	2002	2010	Różnica
do 1 ha	486	553	67	308	355	47
od 1 do 5 ha	854	652	-202	2 522	2 089	-433
od 5 do 10 ha	289	241	-48	2 233	1 882	-351
od 10 do 20 (w 2002 r.) / 15 (w 2010 r.) ha	79	63	-16	1 626	843	-782
20 (w 2002 r.) / 15 (w 2010 r.) ha i więcej	63	80	17	1 018	2 263	1 244
<i>Ogółem</i>	1 771	1 589	-182	7 707	7 432	-275

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Do najważniejszych upraw na terenie gminy należą zboża, których powierzchnia zasiewów, według danych zaczerpniętych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku, wyniosła ok. 76% ogólnej powierzchni zasiewów. Ok. 11,2% stanowiły także uprawy przemysłowe²⁴.

W Gminie Strzyżewice panują korzystne warunki przyrodniczo-rolnicze. Do głównych upraw należą zboża podstawowe, w tym przede wszystkim mieszanki zbożowe. Istotny udział mają także uprawy przemysłowe²⁵. Z racji korzystnych warunków, rozbudowie powinny podlegać zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego oraz obsługa rolnictwa. Ze względu na aspekty przyrodnicze ciekawą alternatywą dla Gminy Strzyżewice może być rolnictwo ekologiczne, a także uprawy nastawione na odnawialne źródła energii.

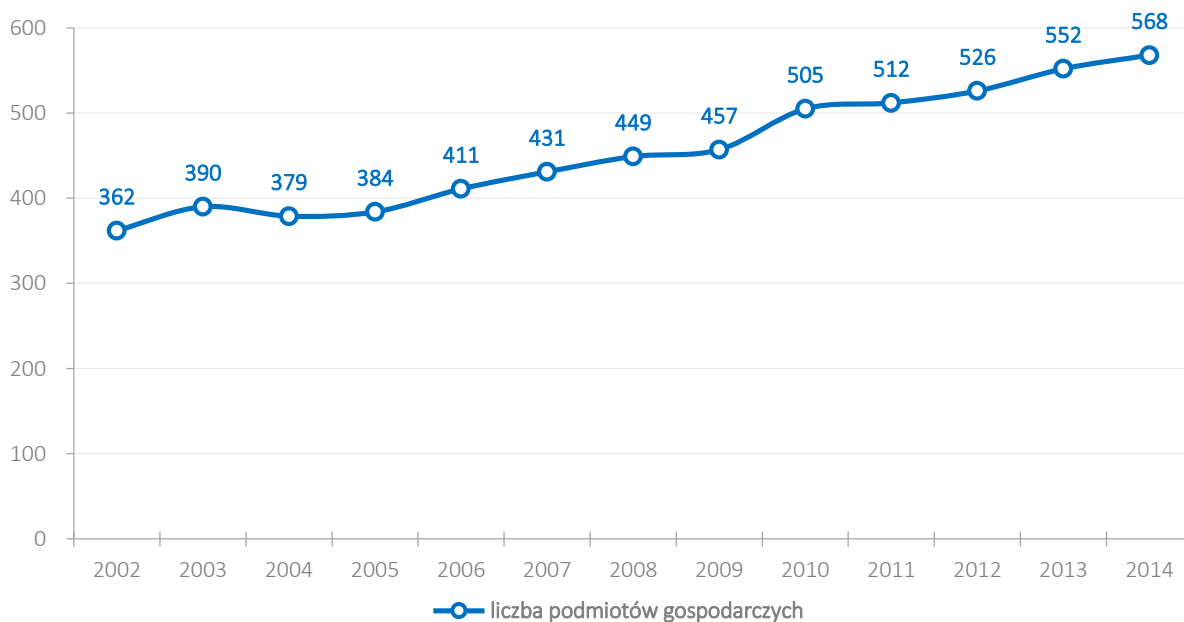
²⁴ Na podstawie danych BDL GUS.

²⁵ Na podstawie danych BDL GUS, Powszechny Spis Rolny 2010.

3.2. Przedsiębiorczość

Gmina Strzyżewice jest gminą wiejską o charakterze rolniczo-usługowym, a zatem ilość występujących podmiotów gospodarczych jest niższa w porównaniu z gminami miejskimi i miejsko-wiejskimi. Istotnym faktem jest systematyczny wzrost liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy. W okresie 2002-2014 ilość podmiotów gospodarczych wzrosła o niemal 57% i w 2014 roku wyniosła 568. Świadczy to o rosnącej przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy oraz o tym, że podmioty te są w stanie utrzymać się na lokalnym rynku, bez konieczności zamykania działalności gospodarczej.

Wykres 33. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Stale rosnąca liczba podmiotów gospodarczych **nie przekłada się jednak na poprawę pozycji Gminy Strzyżewice** wśród gmin powiatu lubelskiego pod względem **wysokości wskaźnika przedsiębiorczości** oraz liczby prywatnych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W zestawieniu liczby przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym (115,1) oraz wskaźnika przedsiębiorczości (714) Gmina Strzyżewice plasuje się w połowie klasyfikacji wszystkich gmin powiatu lubelskiego, zajmując dwukrotnie 8 miejsce. Dla porównania średnia w powiecie lubelskim to 120,9 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym oraz wskaźnik przedsiębiorczości o wartości 759. **Rozbieżności te wynikają z ulokowania dużej liczby podmiotów gospodarczych w gminach w sąsiedztwie stolicy województwa – Miasta Lublin, które znacznie zawyżają średnią.**

Tabela 6. Ranking powiatów woj. lubelskiego w zakresie wskaźników dotyczących rozwoju przedsiębiorczości w 2014 roku.

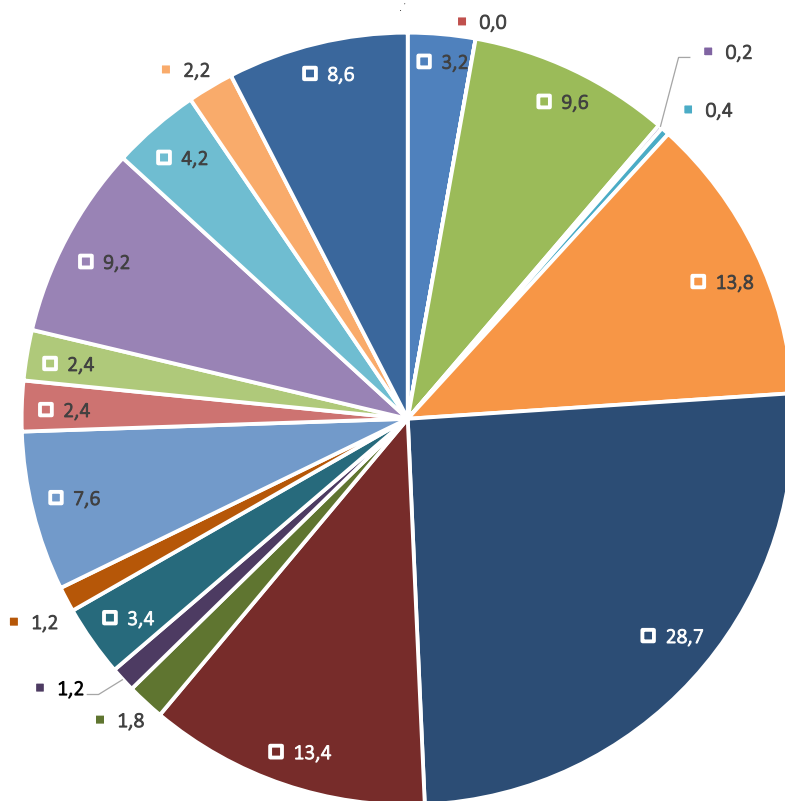
powiat	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym
Powiat białski	20	19	21	20	20
Powiat parczewski	13	10	13	13	9
Powiat radzyński	17	13	13	17	13
Powiat włodawski	12	13	6	12	14
Powiat m. Biała Podlaska	3	3	3	3	3
Powiat biłgorajski	10	15	18	10	16
Powiat chełmski	24	9	24	24	10
Powiat hrubieszowski	16	19	23	15	19
Powiat krasnostawski	22	18	19	22	17
Powiat tomaszowski	7	16	15	6	18
Powiat zamojski	21	22	21	20	21
Powiat m. Chełm	4	2	4	4	2
Powiat m. Zamość	2	5	2	2	6
Powiat lubartowski	15	11	16	15	11
Powiat lubelski	8	7	8	6	7
Powiat łączyński	23	19	16	22	23
Powiat świdnicki	6	4	5	6	4
Powiat m. Lublin	1	1	1	1	1
Powiat janowski	11	8	12	11	8
Powiat kraśnicki	18	23	19	17	22
Powiat łukowski	9	6	8	9	5
Powiat opolski	19	24	10	19	23
Powiat puławski	5	16	6	5	15
Powiat rycki	14	11	11	14	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując podmioty gospodarcze z terenu Gminy Strzyżewice według sekcji PKD 2007 należy stwierdzić, że **podstawową dziedziną działalności przedsiębiorstw jest handel**. Ważną rolę odgrywają także firmy związane z transportem i gospodarką magazynową i budownictwem. Istotny odsetek dotyczy także podmiotów gospodarczych zajmujących się przetwórstwem przemysłowym oraz pozostałą działalnością usługową (w tym gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników), edukacją i działalnością profesjonalną, naukową i techniczną. Pomimo występujących walorów przyrodniczych gminy oraz wiejskiego charakteru obszaru, **ilość podmiotów gospodarczych nastawionych na świadczenie usług agroturystycznych oraz firm oferujących usługi hotelowe i rekreacyjno-turystyczne jest stosunkowo niewielka**. Pełne zestawienie podmiotów gospodarczych w gminie obrazują poniższe wykresy:

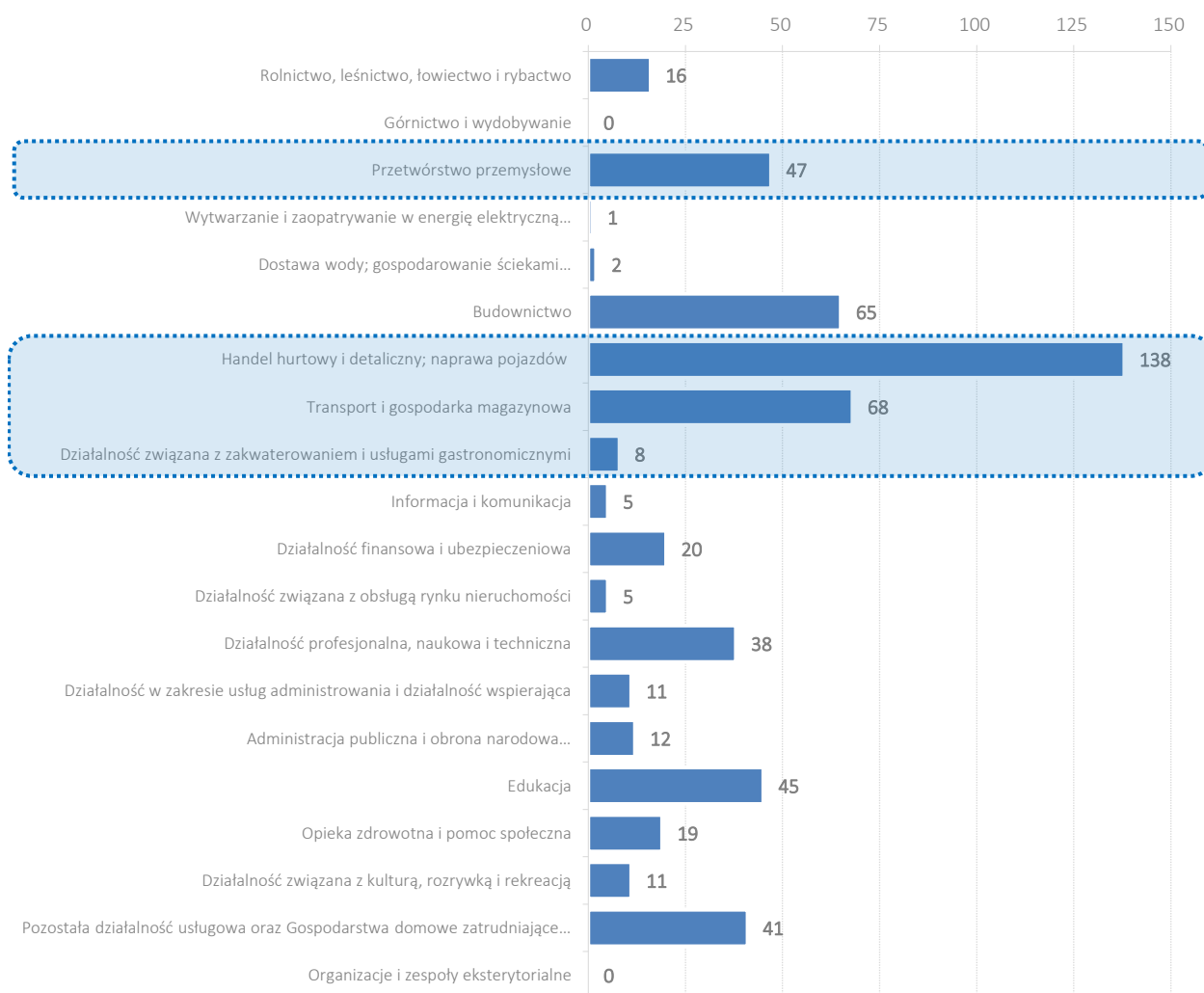
Wykres 34. % rozkład podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w 2014 roku wg klasyfikacji PKD 2007.

- Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie
- Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe
- Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, gorącą wodę...
- Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
- Sekcja F - Budownictwo
- Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych
- Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa
- Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- Sekcja J - Informacja i komunikacja
- Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- Sekcja P - Edukacja
- Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników...

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

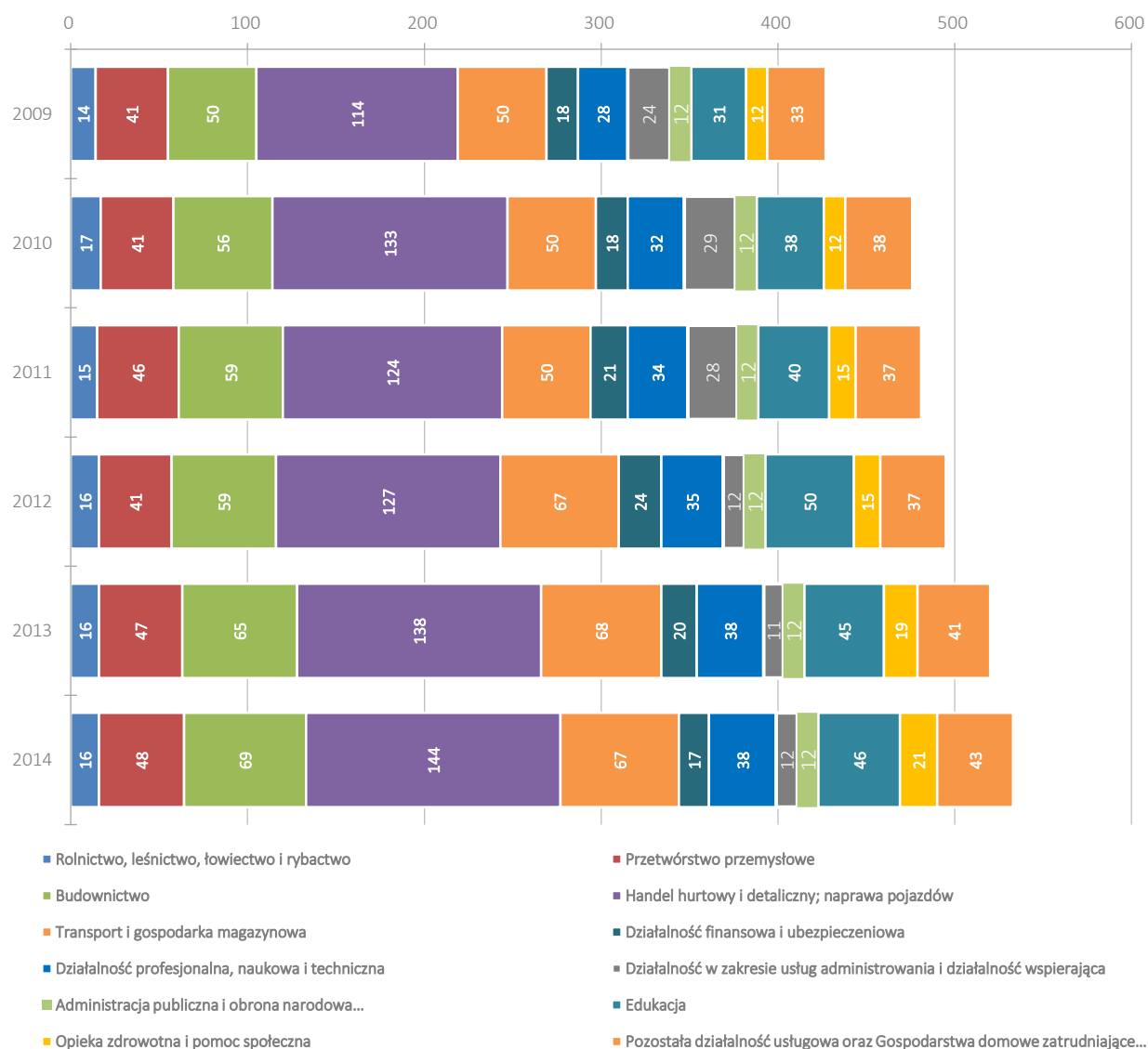
Wykres 35. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w 2014 roku wg klasyfikacji PKD 2007.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując dane z głównych sekcji w zakresie ilości podmiotów w latach 2009-2014 można zaobserwować pewną dynamikę zmian. W omawianym przedziale czasowym widać wzrost liczby podmiotów zajmujących się handlem, budownictwem, przetwórstwem przemysłowym, działalnością profesjonalną, edukacją, opieką zdrowotną i społeczną oraz pozostałą działalnością usługową. Spadki zanotowano w liczbie podmiotów zajmujących się transportem i gospodarką magazynową oraz działalnością związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. Na wykresie zaznaczono sekcje charakteryzujące się największą dynamiką zmian (pozytywną i negatywną):

Wykres 36. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w latach 2009-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Porównanie procentowego udziału podmiotów działających w poszczególnych sekcjach klasyfikacji PKD 2007 ze wszystkimi podmiotami na terenie Gminy Strzyżewice, powiatu lubelskiego i województwa lubelskiego wskazuje na dominujące dziedziny wśród podmiotów gospodarczych występujących w gminie, w zestawieniu z charakterystyką obszaru powiatu i województwa.

W Gminie Strzyżewice, w porównaniu z powiatem lubelskim i województwem lubelskim, wyraźnie zauważalna jest **przewaga procentowego udziału** podmiotów związanych z **transportem i gospodarką magazynową, przetwórstwem przemysłowym oraz edukacją**. Nieznaczna **przewaga** występuje także w przypadku **rolnictwa, działalności profesjonalnej oraz pozostałej działalności usługowej**. Natomiast mniejszy procent występuje w największym stopniu w przypadku podmiotów zajmujących się dostawą wody i gospodarowania ściekami, budownictwa, działalnością związaną z obsługą rynku nieruchomości, budownictwem oraz związanej z kulturą rozrywką i rekreacją.

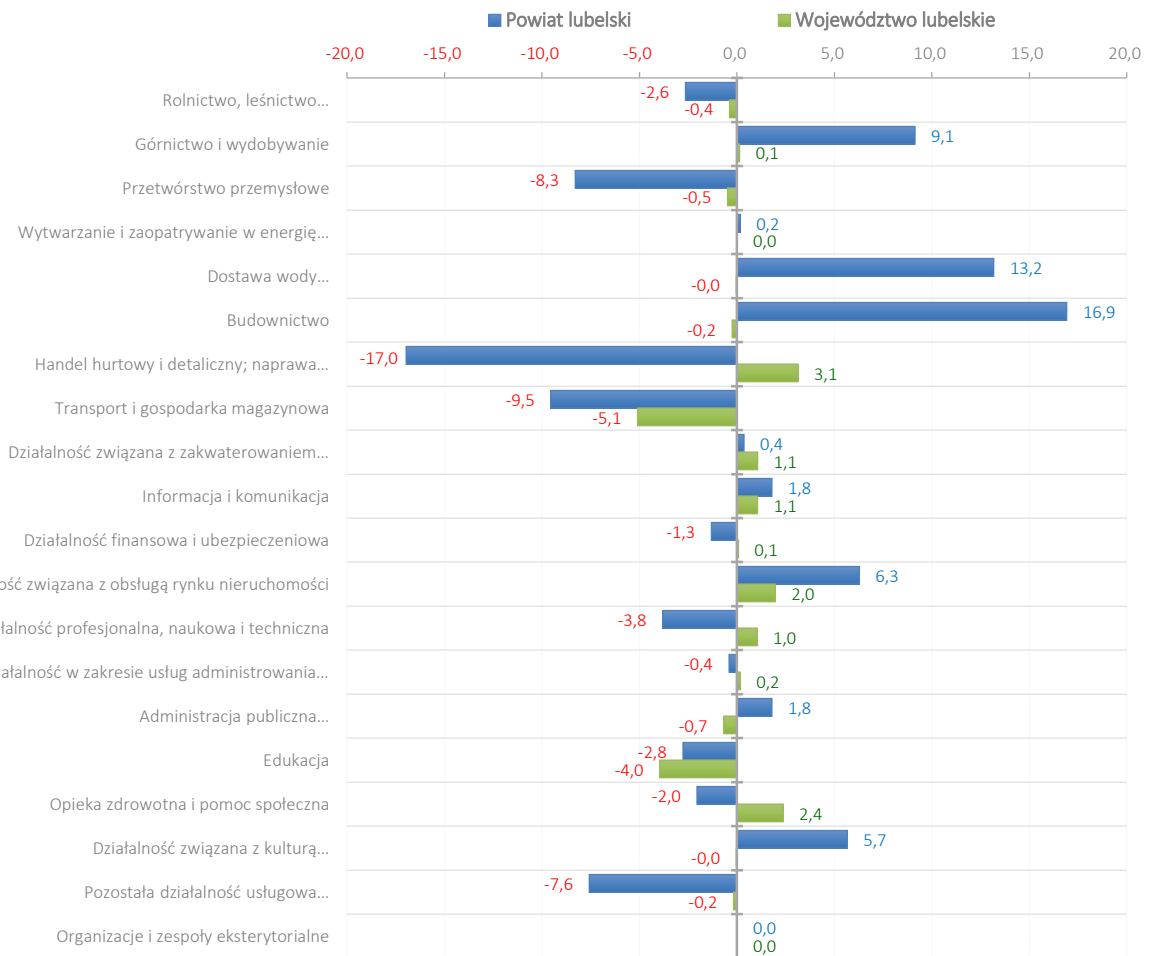
Tabela 7. Porównanie procentowego udziału podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2014 roku w poszczególnych sekcjach klasyfikacji PKD 2007.

Sekcje PKD 2007	Gmina Strzyżewice		Powiat lubelski		Województwo lubelskie	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16	2,8	20	0,2	4 191	2,4
Górnictwo i wydobywanie	0	0,0	1 012	9,1	236	0,1
Przetwórstwo przemysłowe	48	8,5	18	0,2	13 681	8,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz...	1	0,2	38	0,3	325	0,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami...	2	0,4	1 498	13,5	547	0,3
Budownictwo	69	12,1	3 219	29,1	20 436	11,9
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych...	144	25,4	929	8,4	48 894	28,5
Transport i gospodarka magazynowa	67	11,8	250	2,3	11 507	6,7
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	9	1,6	216	2,0	4 545	2,6
Informacja i komunikacja	6	1,1	316	2,9	3 629	2,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17	3,0	187	1,7	5 275	3,1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6	1,1	813	7,3	5 185	3,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	38	6,7	320	2,9	13 254	7,7
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	12	2,1	190	1,7	3 924	2,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12	2,1	433	3,9	2 474	1,4
Edukacja	46	8,1	591	5,3	7 112	4,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21	3,7	183	1,7	10 408	6,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	1,9	842	7,6	3 276	1,9
Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników...	43	7,6	0	0,0	12 705	7,4
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0	0	0,0	4	0,0
Ogółem	568	100	11 075	100	171 608	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Różnice oraz ich wysokość, występujące w poszczególnych sekcjach pomiędzy gminą, powiatem a województwem zostały zaprezentowane na poniższym wykresie. Wartość minusowa oznacza większy procentowy udział podmiotów z danej sekcji w gminie, natomiast wartość dodatnia wskazuje przewagę podmiotów z poszczególnych grup w powiecie bądź województwie. Poniższy wykres potwierdza opisane poprzednio tendencje. Analizując podane dane, należy stwierdzić, że ze względu na wyraźne różnice procentowe, **struktura podmiotów gospodarczych występujących w Gminie Strzyżewice jest inna** niż analogiczna struktura w **powiecie lubelskim** oraz **zbliżona** do struktury w **województwie lubelskim**.

Wykres 37. Różnice w procentowym udziale podmiotów gospodarczych w powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2014 roku w poszczególnych sekcjach klasyfikacji PKD 2007 w porównaniu z Gminą Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura własnościowa podmiotów gospodarczych pokazuje znaczną przewagę sektora prywatnego nad publicznym. Niezwykle pozytywny jest fakt, że zarówno sektor publiczny, jak i prywatny cechuje się **dużą stabilnością** i odpornością na zmiany w koniunkturze gospodarczej. W badanym okresie odnotowano **stały wzrost podmiotów w sektorze prywatnym i publicznym**. W stosunku do roku 2013, liczba podmiotów w sektorze prywatnym, na koniec 2014 roku wzrosła o ponad 3%, zaś dynamika zmian w obu sektorach w stosunku do roku 2002 wyniosła niemal 57%.

Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014 z uwzględnieniem struktury właścicielskiej.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych (% zmiany w stosunku do 2002 roku)
Sektor publiczny	29	31	32	33	33	34	33	33	40	40	47	42	42	44,8
Sektor prywatny	333	359	347	351	378	397	416	424	465	472	479	510	526	58,0
Ogółem:	362	390	379	384	411	431	449	457	505	512	526	552	568	56,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza profilu działalności najważniejszych firm z terenu Gminy Strzyżewice wskazuje na ich małe zróżnicowane i ograniczoną innowacyjność. Głównie przedsiębiorstwa związane są z branżą budownictwa oraz przetwórstwem i produkcją.

Do głównych przedsiębiorstw (zatrudniających najwięcej osób oraz płacących najwyższe podatki) działających na terenie Gminy Strzyżewice należą firmy:

- » Osmofrost Sp. z o.o. w Osmolicach Pierwszych – przetwórstwo owoców i warzyw,
- » EDBAK Sp. z o.o. w Piotrowicach – systemy mocowań, przenośniki i obróbka metalu,
- » Zakład Kamieniarski Diatrak s.c. Adam Cnota w Strzyżewicach,
- » Piekarnia - Ciastkarnia Sp. j. Małgorzata Kuna Grzegorz Kuna w Żabiej Woli,
- » Karmet Sp. j. w Piotrowicach – produkcja karniszy i akcesoriów,
- » Meblolux Sp. j. Zakład Stolarski w Kajetanówce,
- » Zakład Produkcji Metalowej WOMET Sp. c. w Żabiej Woli,
- » Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Strzyżewicach.

Aktywność przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków z UE

Przedsiębiorstwa z Gminy Strzyżewice odznaczają się **dobrą skutecznością w pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej**. Co prawda, zgodnie z informacjami dostępnymi na stronie Mapa projektów dofinansowanych z RPO Woj. Lubelskiego w perspektywie finansowej 2007-2013 jedynie **4 przedsiębiorstwa z Gminy Strzyżewice** uzyskały dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Województwa Lubelskiego 2007-2013, jednak zrealizowały **15 projektów (w tym firma EDBAK Sp. z o.o. 12 projektów)**. Kwota zrealizowanych projektów to **22,45 mln zł**, a wartość dofinansowania to **niemal 9,42 mln zł**.

Tabela 9. Wykaz środków z UE pozyskanych przez firmy z Gminy Strzyżewice z RPO WL 2007-2013.

Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość projektu w PLN	Wartość dofinansowania UE w PLN
Całkowita automatyzacja procesów cięcia i gięcia metali, jako element przewagi konkurencyjnej EDBAK Sp. z o.o. na rynku międzynarodowym.	EDBAK Sp. z o.o.	4 909 279,10	1 699 906,48
Dywersyfikacja działalności przedsiębiorstwa EDBAK Sp. z o.o. poprzez wdrożenie innowacyjnej technologii produkcji części lotniczych.	EDBAK Sp. z o.o.	4 945 963,43	1 699 742,65
Rozwój przedsiębiorstwa Zakład Produkcji Metalowej "WOMET" s.c., spółka cywilna, poprzez zakup innowacyjnych maszyn i urządzeń.	Zakład Produkcji Metalowej "WOMET" s.c.	971 984,67	406 276,20
Termomodernizacja budynku hali nr 1 oraz hali nr 3 na działce nr 240/32 w Piotrowicach sposobem na zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną przedsiębiorstwa Edbak Sp. z o.o.	EDBAK Sp. z o.o.	402 529,64	163 827,07
Termomodernizacja budynku produkcyjno-biurowego na działce 240/31 w Piotrowicach sposobem na zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną przedsiębiorstwa Edbak Sp. z o.o.	EDBAK Sp. z o.o.	510 960,45	169 984,67

Nazwa projektu	Beneficjent	Wartość projektu w PLN	Wartość dofinansowania UE w PLN
Udział w charakterze wystawcy w międzynarodowych Targach Poddostawców Zuliefermesse Lipsk 26.02-01.03.2013, Lipsk (Niemcy) oraz Targach HANNOVER MESSE 8-12.04.2013, Hanower (Niemcy).	EDBAK Sp. z o.o.	66 737,94	27 297,84
Udział w międzynarodowych targach DIGITAL SIGNAGE EXPO 2010 15-17.06/2010 Essen (Niemcy) – jako wystawca.	EDBAK Sp. z o.o.	66 644,32	20 336,37
Udział w międzynarodowych targach Inegrated Systems Europe 2-4.02/2010 Amsterdam jako wystawca.	EDBAK Sp. z o.o.	91 646,73	31 230,86
Udział w międzynarodowych targach INTEGRATED SYSTEMS RUSSIA 2010 7-9.12/2010 Moskwa (Rosja) w charakterze wystawcy.	EDBAK Sp. z o.o.	81 562,75	34 693,26
Udział w międzynarodowych targach ORGATEC 2010 26-30.10/2010 Niemcy w charakterze wystawcy.	EDBAK Sp. z o.o.	75 221,70	19 825,34
Uruchomienie nowoczesnej linii produkcyjnej obudów i standów ze stali szlachetnej i aluminium.	EDBAK Sp. z o.o.	2 971 027,35	1 627 325,00
Wdrożenie innowacyjnej technologii laserowej obróbki wyrobów przestrzennych	EDBAK Sp. z o.o.	2 873 640,69	1 219 914,50
Wdrożenie innowacyjnej technologii obróbki wyrobów z blach cienkich	EDBAK Sp. z o.o.	2 887 603,29	1 402 755,00
Wzbogacenie oferty produktowej Zakładu Kamieniarskiego poprzez zakup nowych środków trwałych.	Zakład Kamieniarski DIATRAK s.c. Magdalena Marecka, Adam Cnota	800 009,57	471 629,63
Wzrost konkurencyjności City Finance poprzez innowację.	City Finance Sławomir Marzec	798 404,91	421 809,48
razem:		22 453 216,54	9 416 554,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapa projektów dofinansowanych z RPO WL na lata 2007-2013, www.mapa.rpo.lubelskie.pl.

Oprócz wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego, przedsiębiorcy oraz stowarzyszenia z terenu Gminy Strzyżewice pozyskiwali środki także z **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** na lata 2007-2013. Kwota dofinansowanych projektów wyniosła ok. **185,8 tys. zł**, zaś wysokość **wsparcia** wyniosła niemal **113 tys. zł**.

Tabela 10. Wykaz środków z UE pozyskanych przez firmy z Gminy Strzyżewice z PROW 2007-2013

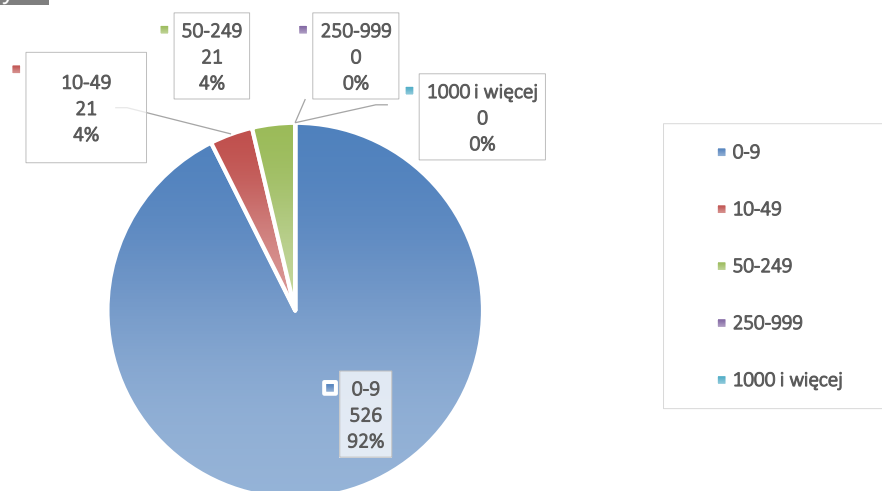
Tytuł projektu	działanie	beneficjent	wartość projektu	dofinansowanie z UE
Wszyscy gramy i biegamy - cykl turniejów rekreacyjno-sportowych.	Małe projekty / Oś IV LEADER	Gminny Ludowy Klub Sportowy POM – Iskra Piotrowice	40 489,77	23 980,00
Zaprojektowanie i wykonania ogrodu sensualnego	Małe projekty / Oś IV LEADER	ROOT Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Wojciech Golus	44 280,00	25 000,00
Zakup hali namiotowej o powierzchni 200 m2	Małe projekty / Oś IV LEADER	ROOT Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Wojciech Golus	44 833,50	25 000,00
Budowa i urządzenie dziecięcego placu zabaw i rekreacji w Pszczelnej Woli.	Małe projekty / Oś IV LEADER	Stowarzyszenie na rzecz Technikum Pszczelarskiego	36 232,28	25 000,00
Nie ma na to czasu, aby tracić czas-działania podejmowane na rzecz poszerzenia ofert spędzania czasu wolnego dla społeczności lokalnej.	Małe projekty / Oś IV LEADER	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich	19 990,00	13 993,00
Razem:			185 825,55 zł	112 973,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Mapa projektów dofinansowanych z PROW na lata 2007-2013, www.prow.lubelskie.pl/mapa-projektow.

Struktura podmiotów gospodarczych

W Gminie Strzyżewice działają w przede wszystkim **mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób** – stanowiły one na koniec 2014 roku 92% wszystkich firm. Firmy zatrudniające od 10 do 49 oraz od 50 do 249 osób stanowiły 4%. Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna firma zatrudniająca powyżej 250 pracowników. Struktura podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice według kryterium liczby pracowników odbiega od uwarunkowań zarówno powiatowych, jak i wojewódzkich oraz ogólnopolskich.

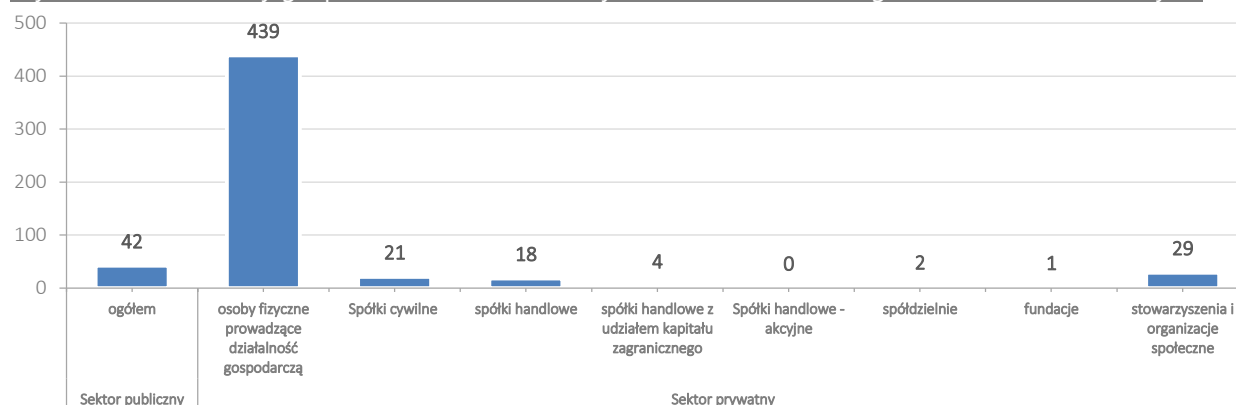
Wykres 38. Podmioty gospodarcze w Gminie Strzyżewice klasyfikowane w 2014 roku według kryterium liczby pracujących.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wśród form prawnych firm działających w Gminie Strzyżewice zdecydowanie dominują podstawowe w postaci jednoosobowych działalności gospodarczych – 77,3% ogółu wszystkich podmiotów z Gminy Strzyżewice w rejestrze REGON. Spółek cywilnych jest 3,7%, natomiast spółek handlowych 3,2% – w Gminie Strzyżewice w 2014 roku działało 18 spółek handlowych, z czego 4 z udziałem kapitału zagranicznego. Spółdzielnie, fundacje oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne stanowiły 5,6% wszystkich podmiotów gospodarczych.

Wykres 39. Podmioty gospodarcze w Gminie Strzyżewice w 2014 roku wg sektorów własnościowych.

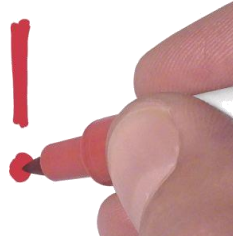

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

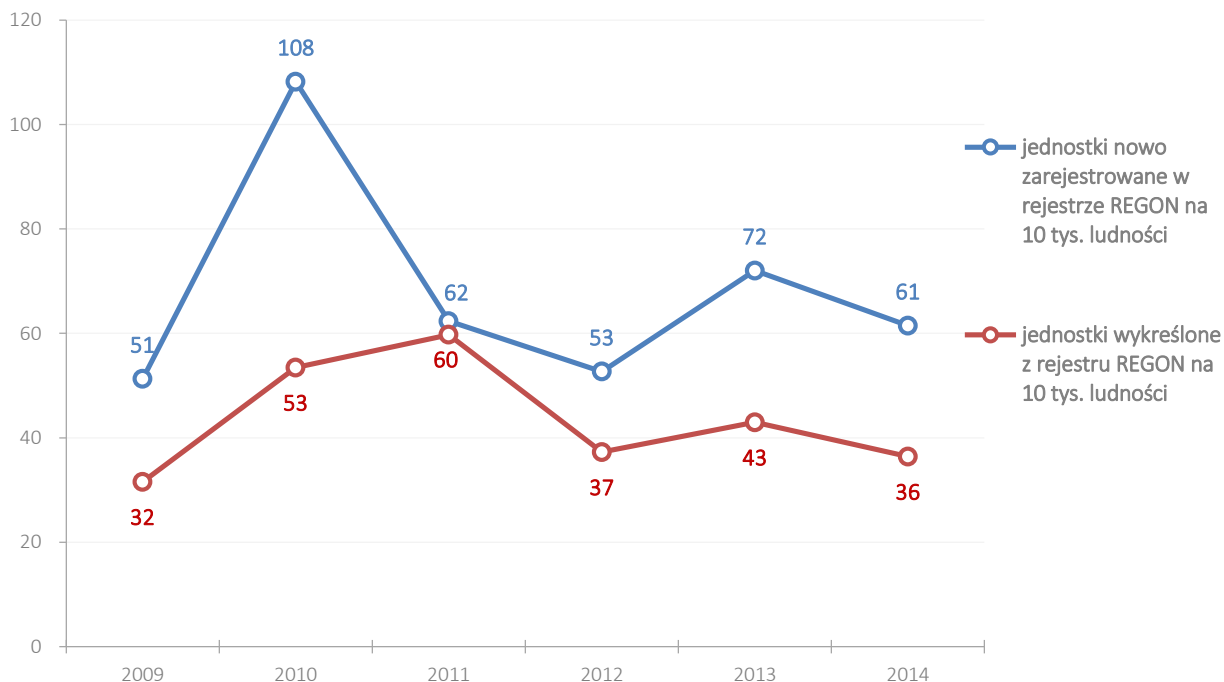
Pozytywną tendencją w ostatnich 6 latach jest to, że **powstawało więcej podmiotów niż upadało**. Istotne jest jednak to, że różnice pomiędzy nowopowstającymi a podmiotami wykreślonymi z rejestru REGON są wyraźne. Porównanie podstawowych wskaźników obrazujących liczbę podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim z średnią dla Polski w 2014 roku ukazuje, **przeciętny stan rozwoju przedsiębiorczości w Gminie Strzyżewice**. Wartością *in plus* jest to, że rynek firm z Gminy Strzyżewice jest bardziej stabilny i liczba podmiotów upadających jest niższa niż w Polsce, województwie i powiecie. Pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców i uświadomienie im opłacalności prowadzenia działalności gospodarczej będzie ważnym działaniem i wyzwaniem stojącym przed władzami Gminy.

Pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców i uświadomienie im korzyści płynących z prowadzenia działalności gospodarczej będzie ważnym zadaniem i wyzwaniem, stojącym przed władzami Gminy. Istotne będzie także podjęcie działań mających na celu ograniczenie zjawiska upadających firm.

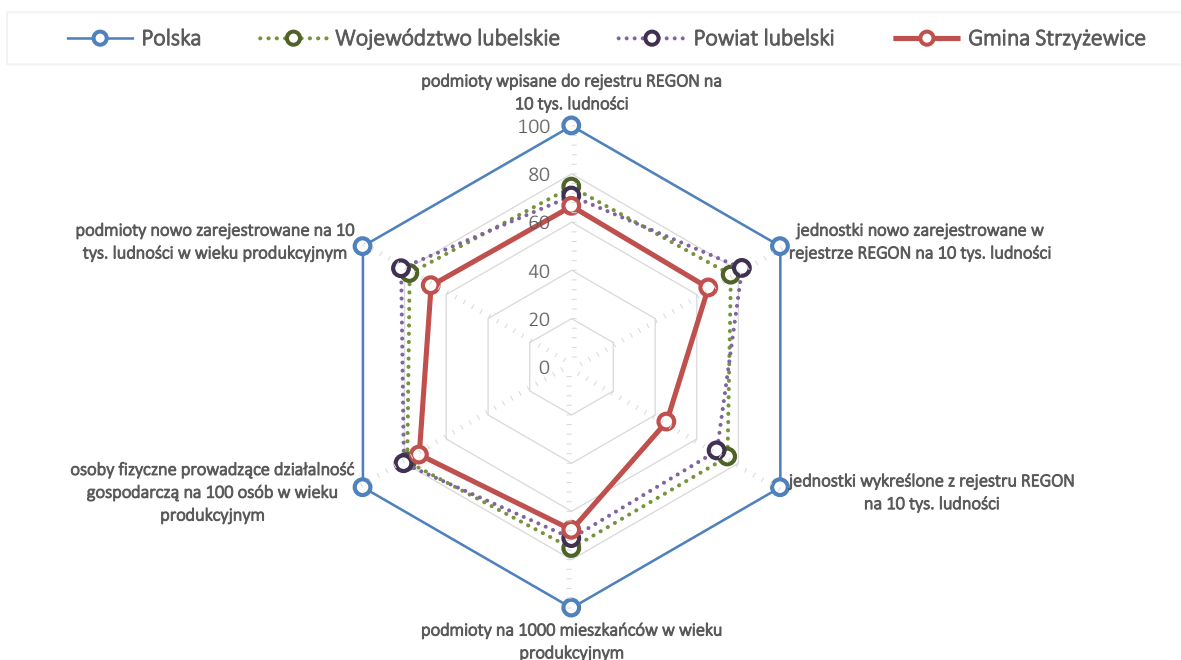

Wykres 40. Porównanie jednostek nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Strzyżewice w latach 2009-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 41. Porównanie stopnia odchylenia podstawowych wskaźników obrazujących liczbę podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim z średnią dla Polski w 2014 roku (Polska = 100).

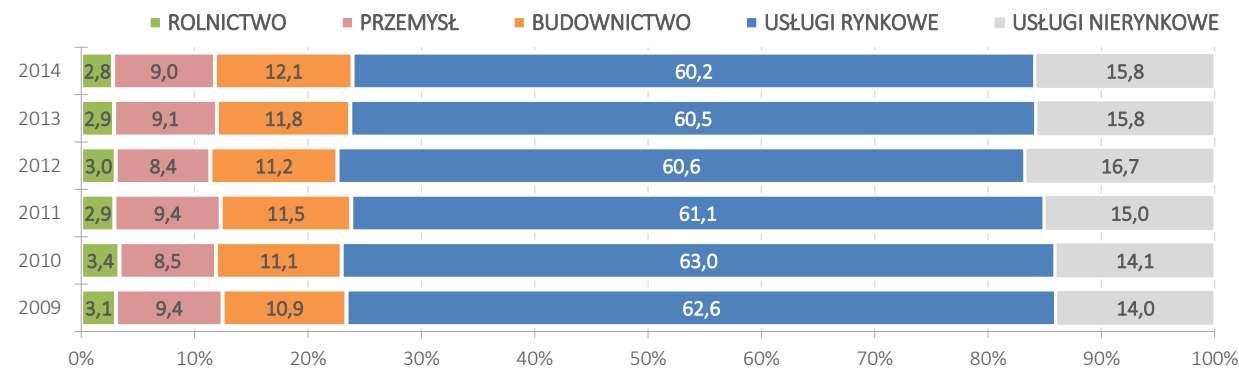

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.3. Struktura sektorów biznesowych

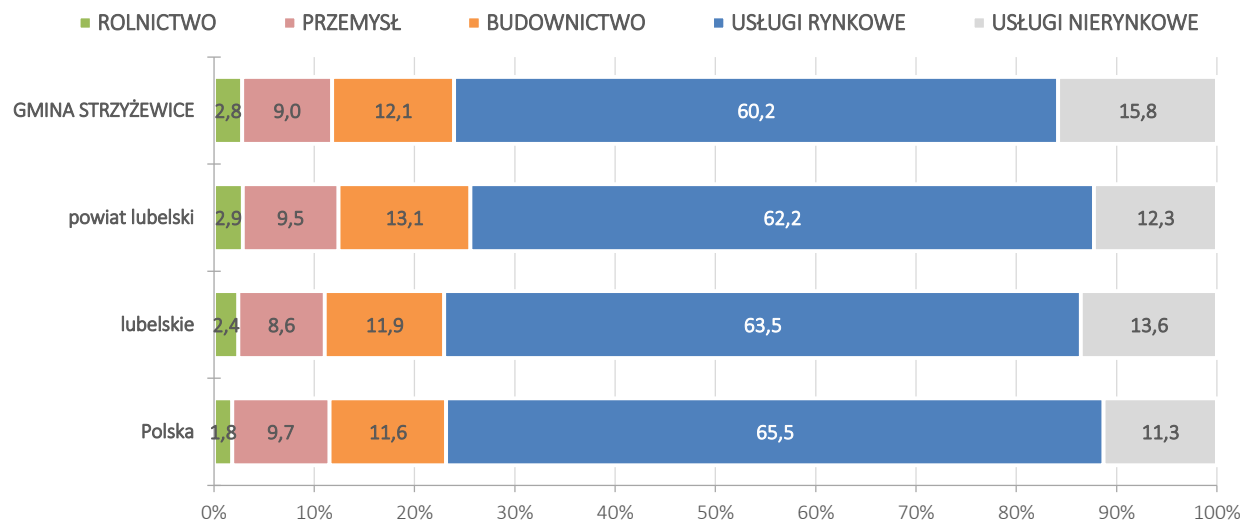
Analizując strukturę sektorów biznesowych w Gminie Strzyżewice można zaobserwować stabilną sytuację. Zmalał % w ogóle firm podmiotów działających w sektorze usług rynkowych, rolnictwa i przemysłu, ale wzrósł w sektorze budownictwa i usług nierynkowych. W porównaniu do struktury sektorów biznesowych w Polsce, województwie lubelskim i powiecie lubelskim to **w Gminie Strzyżewice jest dużo wyższe znacznie firm sektora usług nierynkowych** – 15,8% w tym sektorze 2014 roku w Gminie Strzyżewice w porównaniu z 12,3% w powiecie lubelskim, 13,6% w woj. lubelskim i 11,3% w Polsce. W Gminie Strzyżewice wyższy niż w woj. lubelskim jest udział firm z sektora budownictwa i nieznacznie niższa w przemyśle. Natomiast **mniej korzystna** jest struktura firm działających w sektorze usług rynkowych.

Wykres 42. Sektory biznesowe w Gminie Strzyżewice – dynamika zmian w latach 2009-2014.

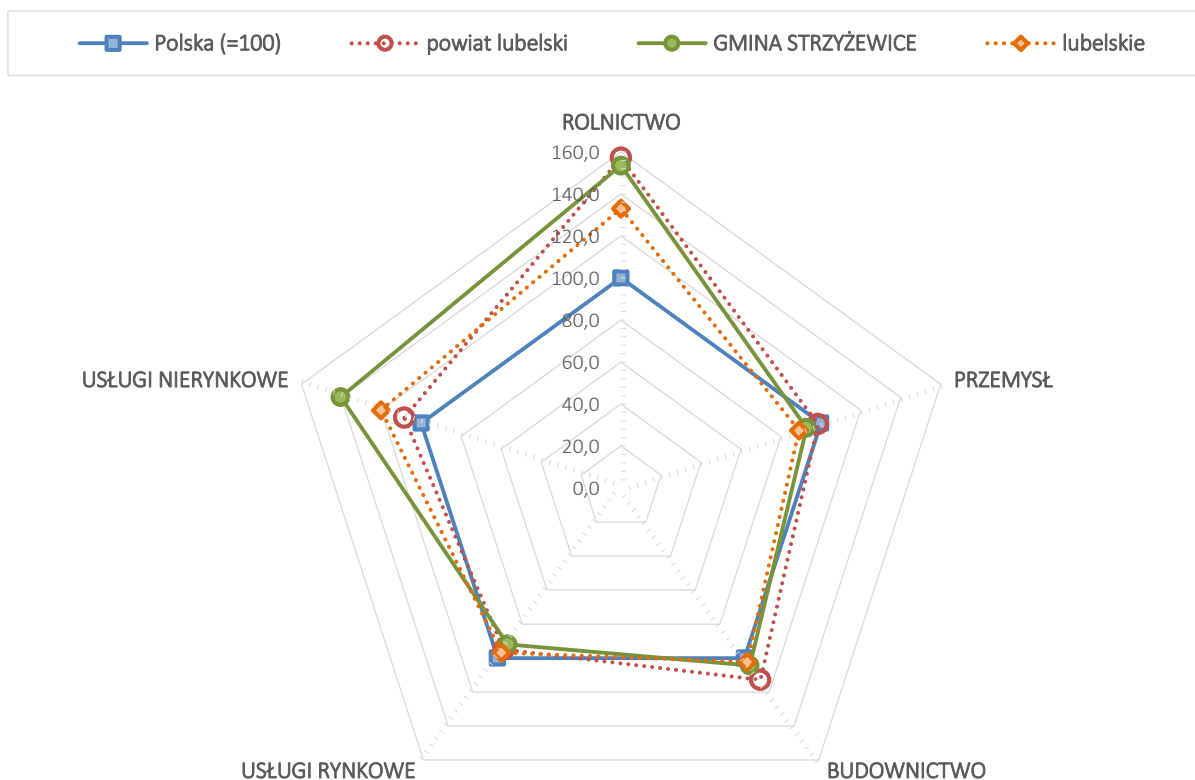
Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie danych z BDL GUS.

Wykres 43. Porównanie sektorów biznesowych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim ze strukturą ogólnopolską w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie danych z BDL GUS.

Wykres 44. Porównanie stopnia odchylenia sektorów biznesowych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim z średnią dla Polski w 2014 roku (Polska = 100).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.4. Ocena możliwości rozwojowych branż lokalnej gospodarki z wykorzystaniem wskaźnika lokalizacji (LQ)

3.4.1. Metodologia

Metodyka obliczania wskaźnika lokalizacji

Wskaźnik lokalizacji (*location quotient* – LQ) jest powszechnie wykorzystywanym w geografii ekonomicznej oraz analizie ekonomicznej regionów wskaźnikiem, który służy określeniu poziomu natężenia badanego zjawiska w danym regionie, w relacji do całej gospodarki. Jest on często stosowany w ekonomii w analizie przestrzennego zróżnicowania regionów.

Dla potrzeb niniejszym dokumencie określono, iż wskaźnik LQ jest miarą koncentracji działalności gospodarczej (liczby firm) na obszarze Gminy Strzyżewice – **wskaźnik gęstości firm** – w odniesieniu do obszaru referencyjnego, który stanowią powiat lubelski, województwo lubelskie i Polska.

Wychodząc z założenia, że jedną z miar rozwoju gospodarczego jest liczba podmiotów gospodarczych, tą zmienną przyjęto jako zasadniczy wskaźnik na potrzeby niniejszej analizy. **Istniejące i powstające przedsiębiorstwa stanowią bowiem dla inwestorów wskaźnik informujący o sprzyjających warunkach dla potencjalnych inwestycji.** Koncentracja podmiotów reprezentujących różne branże gospodarki sprzyja integracji pionowej i poziomej, zaś dywersyfikacja działalności uodparnia regionalną gospodarkę na szoki wewnętrzne i zewnętrzne. **Funkcjonujące przedsiębiorstwa zachęcają innych do naśladowania, zaś wysoki poziom przedsiębiorczości jest skorelowany z rozwojem społecznym i ekonomicznym.**

Dzięki analizie metodą *input-output* – opartej na badaniu powiązań pomiędzy sektorami – możliwe jest wskazanie branż, w których potencjał Gminy Strzyżewice jest największy, a także zaobserwowanie różnic w dynamice rozwoju poszczególnych branż lokalnej gospodarki.

Wskaźnik lokalizacji LQ obliczono według wzoru:

$$LQ \text{ (Location Quotient)} = \frac{E_{ib}}{E_b} : \frac{E_{ir}}{E_r}$$

gdzie:

- LQ – wskaźnik lokalizacji/specjalizacji,
- E_{ib} – zmienna w sektorze i , w obszarze badanym b w okresie t ,
- E^b – zmienna we wszystkich sektorach w badanym obszarze b w okresie t ,
- E^{ir} – zmienna w sektorze i , w obszarze referencyjnym r w okresie t ,
- E^r – zmienna we wszystkich sektorach w obszarze referencyjnym r w okresie t .

Wskaźnik LQ bazujący na liczbie firm można przedstawić za pomocą schematu:

$$\left(\frac{\text{liczba firm w sektorze}}{\text{całkowita liczba firm}} \right)_{\text{Gmina Strzyżewice}} > 1,25 \times \left(\frac{\text{liczba firm w sektorze}}{\text{całkowita liczba firm}} \right)_{\text{powiat województwo}}$$

Wartość wskaźnika LQ należy interpretować następująco:

- » **LQ<1** oznacza, że na obszarze Gminy Strzyżewice koncentracja firm jest mniejsza niż w obszarze referencyjnym – obszarze, z którym dokonywane jest porównanie co do struktury podmiotów gospodarczych (w tym wypadku powiat lubelski, województwo lubelskie i Polska). Wartość ta oznacza potencjalny niedobór pewnych rodzajów działalności, które aby zaspokoić lokalny popyt muszą być sprowadzane z zewnątrz;
- » **LQ=1** (dopuszcza się standardowe odchylenie +/- 0,15) oznacza, że rozkład na obszarze Gminy Strzyżewice jest bardzo zbliżony względem rozkładu tej zmiennej w obszarze;
- » **LQ>1** oznacza, że na obszarze Gminy Strzyżewice koncentracja firm zarejestrowanych w danej sekcji / specjalizacji jest wyższa niż średnio w obszarze referencyjnym. Może to powodować powstawanie nadwyżek określonych dóbr i usług, które po zaspokojeniu popytu lokalnego mogą być eksportowane poza granice Gminy Strzyżewice;
- » Wartość wskaźnika **LQ>1,25** świadczy o lokalnej specjalizacji Gminy Strzyżewice w danej branży, bowiem istnieje wyraźnie większe skupisko podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w danej sekcji / specjalizacji, niż średnio w obszarze referencyjnym. Należy jednakże porównać wartość wskaźnika LQ z faktyczną liczbą firm na danym obszarze i dokonać urealnienia, bowiem w niektórych przypadkach wysoka wartość LQ jest dla branży, w której działa zaledwie kilka podmiotów i z punktu widzenia skali całej gminy nie odgrywają one w danym momencie istotnego znaczenia.

Analizie wskaźnikiem LQ opartym na gęstości firm poddano 20 sekcji PKD 2007 oraz 17 branż:

1. drzewno-meblarska
2. rolno-spożywcza
3. budowlana
4. wodno-kanalizacyjna
5. technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)
6. logistyczna
7. turystyczna
8. odzieżowa (tekstylna)
9. produkcji maszyn i środków transportu
10. medyczna
11. metalowa
12. finansowo-ubezpieczeniowa
13. chemiczno-farmaceutyczna
14. badawcza
15. kreatywna
16. energetyczna
17. wydobywczo-górnicza.

Tabela 11. Wykaz sekcji PKD 2007, które poddano analizie wskaźnikiem LQ.

Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Sekcja F	Budownictwo
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Sekcja J	Informacja i komunikacja
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
Sekcja P	Edukacja
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: opracowanie własne PARR.

Dynamiczna analiza zmian wskaźnika lokalizacji (ΔLQ)

Wartościowe wyniki dotyczące zmian regionalnej specjalizacji można dodatkowo wzbogacić o analizę dynamiczną wskaźników lokalizacji. Dynamikę wskaźnika lokalizacji można obliczyć według następującego wzoru:

$$\Delta LQ = (LQ_{t+1} - LQ_t) / LQ_t$$

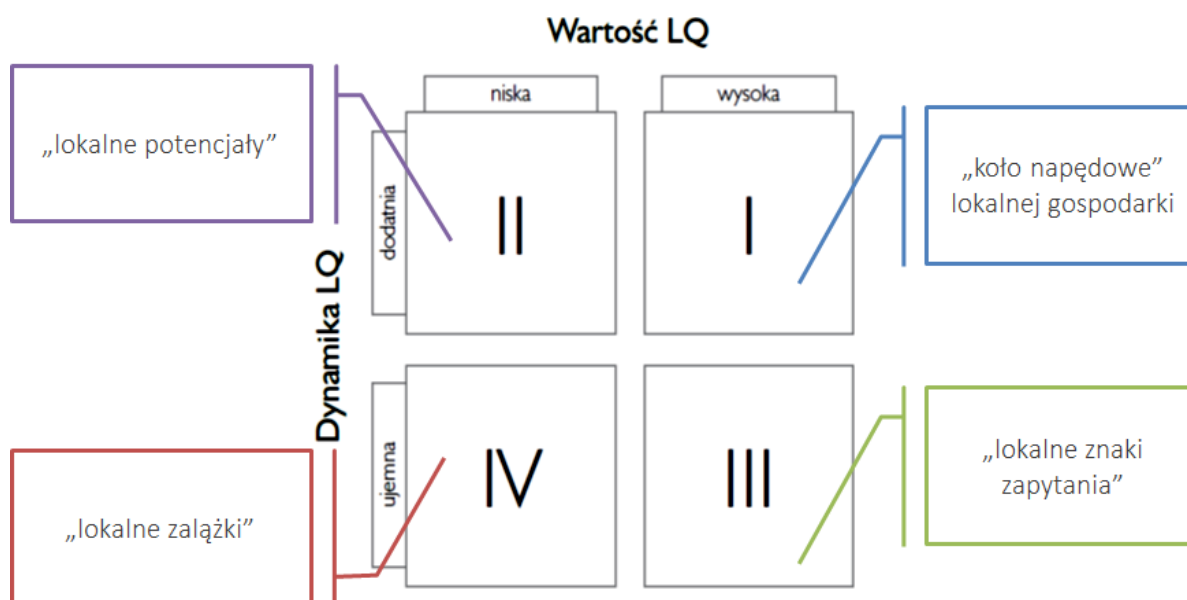
gdzie:

- LQ_{t+1} – ostatni rok analizowanego okresu,
- LQ_t – pierwszy rok analizowanego okresu.

Kwalifikacja rozwojowa branż lokalnej gospodarki

Celem klasyfikacji poszczególnych branż w Gminie Strzyżewice dokonano ich rozbicia na cztery obszary, które przedstawia poniższy rysunek. Schemat klasyfikowania działalności został przeprowadzony ze względu na wartość i dynamikę wskaźnika lokalizacji.

Schemat 3. Macierz rozwoju branż.

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie: A. Kowalski, Aktywność gospodarcza przedsiębiorców w ujęciu lokalnym (na przykładzie powiatu giżyckiego), Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn 2006.

Najbardziej pożądaną sytuację przedstawia grupa I obejmująca sekcje, które posiadały wysoki wskaźnik LQ ($LQ > 1,25$) oraz dodatnią dynamikę rozwoju ($\Delta LQ > 0$). Podmioty zarejestrowane w sekcjach zakwalifikowanych do tej grupy są „**kołem napędowym**” lokalnej gospodarki.

„Koło napędowe” lokalnej gospodarki – branże w I sekcji o wskaźniku specjalizacji $LQ > 1,25$ oraz dodatniej dynamice rozwoju $\Delta LQ > 0$

Grupa II – „**lokalne potencjały**” – obejmuje sekcje, które charakteryzowały się niskim poziomem lokalnej koncentracji ($LQ < 1$), ale wykazały dodatnią dynamikę rozwoju. Sekcje grupy II mogą stać się potencjalnym źródłem rozwoju.

„Lokalne potencjały” – branże w II sekcji o wskaźniku specjalizacji $LQ < 1$ oraz dodatniej dynamice rozwoju $\Delta LQ > 0$

Do grupy III – „**lokalne znaki zapytania**” – zaliczono branże gospodarcze, które na początku analizowanego okresu wykazywały wysoki wskaźnik koncentracji, ale ich znaczenie gospodarcze zmniejszyło się i zanotowały ujemną dynamikę rozwoju ($\Delta LQ < 0$). W przypadku tej grupy podmiotów należy przeanalizować przyczyny spadku potencjału gospodarczego. Ważne może być również ich wsparcie, jeśli są to sekcje o znaczeniu strategicznym dla rozwoju lokalnego, w celu poprawienia ich sytuacji ekonomicznej i zahamowania odpływu kapitału z regionu.

„Lokalne znaki zapytania” – branże w III sekcji o wskaźniku specjalizacji $LQ > 1$ oraz ujemnej dynamice rozwoju $\Delta LQ < 0$

Najmniejsze znaczenie dla ekonomicznego rozwoju gospodarki lokalnej posiadają sekcje PKD zaliczane do grupy IV – „**lokalne załączki**”, tj. o niskiej wartości wskaźnika lokalizacji i ujemnej jego dynamice.

„Lokalne załączki” – branże w IV sekcji o wskaźniku specjalizacji $LQ < 1$ oraz ujemnej dynamice rozwoju $\Delta LQ < 0$

3.4.2. Analiza specjalizacji gospodarczej Gminy Strzyżewice

Na podstawie analizy Gminy Strzyżewice wskaźnikiem LQ można stwierdzić, że struktura działających podmiotów gospodarczych opiera się przede wszystkim na branżach „tradycyjnych”, ale można zaobserwować rozwój specjalizacji opartych na konkurencyjności. **Analiza dynamicznych zmian ukazuje 4 tendencje:** (1) w Gminie Strzyżewice nie istnieje żadne branża o wysokim nasyceniu ($LQ > 3$), (2) w porównaniu z 2009 rokiem zmieniła się struktura głównych branż – na znaczeniu zyskały branża logistyczna i rolno-spożywcza, (3) następuje dywersyfikacja branż gospodarczych (pojawiają się nowe kierunki rozwoju) oraz (4) wysoka dodatnia dynamika wzrostu specjalizacji dotyczy przede wszystkim branż, które w rozwoju gospodarczym gminy odgrywają już znaczenie.

Tabela 12. Wskaźnik gęstości firm dla branż w Gminie Strzyżewice (referencja ogólnopolska).

obszar referencyjny dla Gminy Strzyżewice: POLSKA [perspektywa branż]					
Wskaźnik LQ >1,25 w 2009 roku dla branż		Wskaźnik LQ >1,25 w 2015 roku dla branż		Dodatnia dynamika wskaźnika LQ dla branż	
energetyczna	2,21	logistyczna	2,06	odzieżowa (tekstylna)	0,86
logistyczna	1,57	rolno-spożywcza	1,73	turystyczna	0,51
drzewno-meblarska	1,44	wodno-kanalizacyjna	1,53	logistyczna	0,31
produkcja maszyn i środków transportu	1,38			rolno-spożywcza	0,30
rolno-spożywcza	1,34			medyczna	0,26
				budowlana	0,16

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 13. Wskaźnik gęstości firm dla branż w Gminie Strzyżewice (referencja wojewódzka).

obszar referencyjny dla Gminy Strzyżewice: LUBELSKIE [perspektywa branż]					
Wskaźnik LQ >1,25 w 2009 roku dla branż		Wskaźnik LQ >1,25 w 2015 roku dla branż		Dodatnia dynamika wskaźnika LQ dla branż	
produkcja maszyn i środków transportu	2,00	logistyczna	1,89	odzieżowa (tekstylna)	0,75
energetyczna	1,96	produkcja maszyn i środków transportu	1,35	turystyczna	0,48
metalowa	1,63	rolno-spożywcza	1,33	medyczna	0,25
logistyczna	1,53	wodno-kanalizacyjna	1,28	logistyczna	0,24
				rolno-spożywcza	0,14
				budowlana	0,081

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 14. Wskaźnik gęstości firm dla branż w Gminie Strzyżewice (referencja powiatowa).

obszar referencyjny dla Gminy Strzyżewice: POWIAT LUBELSKI [perspektywa branż]					
Wskaźnik LQ >1,25 w 2009 roku dla branż		Wskaźnik LQ >1,25 w 2015 roku dla branż		Dodatnia dynamika wskaźnika LQ dla branż	
energetyczna	2,74	logistyczna	1,53	odzieżowa (tekstylna)	0,71
produkcja maszyn i środków transportu	1,48	turystyczna	1,26	turystyczna	0,39
metalowa	1,29			logistyczna	0,29
				rolno-spożywcza	0,12
				budowlana	0,07
				medyczna	0,01

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 15. Branże w o wysokiej specjalizacji w 2015 roku.

specjalizacja	Ilość występowań w obszarach referencyjnych w 2015
logistyczna	3
rolno-spożywcza	2
wodno-kanalizacyjna	2
turystyczna	1
produkcja maszyn i środków transportu	1

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 16. Branże o dodatniej dynamice zmian w Gminie Strzyżewice w okresie 2009-2015.

specjalizacja	Ilość występowań w obszarach referencyjnych w 2015
logistyczna	3
rolno-spożywcza	3
turystyczna	3
budowlana	3
odzieżowa (tekstylna)	3
medyczna	3

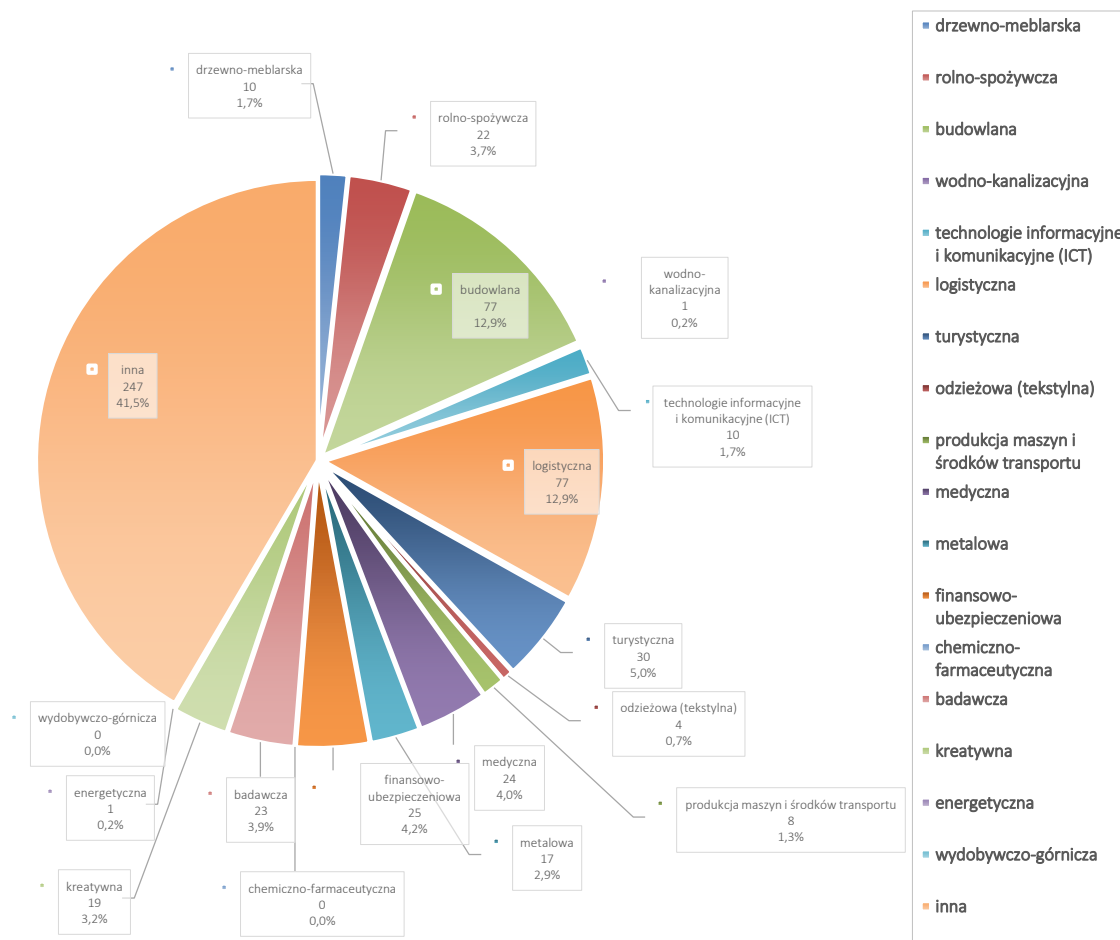
Źródło: opracowanie własne PARR.

Analizując zmianę wskaźnika gęstości firm w ujęciu dynamicznym ($\Delta LQ > 0$) w latach 2009-2014 można zaobserwować, że **największe znaczenie uzyskały firmy z branż:**

- » logistyczna
- » rolno-spożywcza
- » turystyczna
- » budowlana
- » odzieżowa (tekstylna)
- » medyczna

Jednakże, aby realnie ocenić znaczenie poszczególnych specjalizacji dla gospodarki Strzyżewic, należy wskaźnik LQ porównać z liczbą firm działających w poszczególnych branżach.

Wykres 45. Liczba i % udział firm działających w wybranych specjalizacjach w Gminie Strzyżewice w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Porównanie liczby podmiotów i wartości wskaźnika specjalizacji LQ w wybranych branżach umożliwiło określenie, które **specjalizacje są charakterystyczne dla gospodarki Gminy Strzyżewice**. Są to branże:

- » **logistyczna,**
- » **budowlana,**
- » **rolno-spożywcza.**

Na podstawie przeprowadzonej analizy można także określić **specjalizacje „wschodzące” / „wyłaniające się” dla Gminy Strzyżewice**, którymi są branże:

- » **medyczna,**
- » **turystyczna,**
- » **finansowo-ubezpieczeniowa.**

Natomiast **specjalizacje przyszłości** to branże:

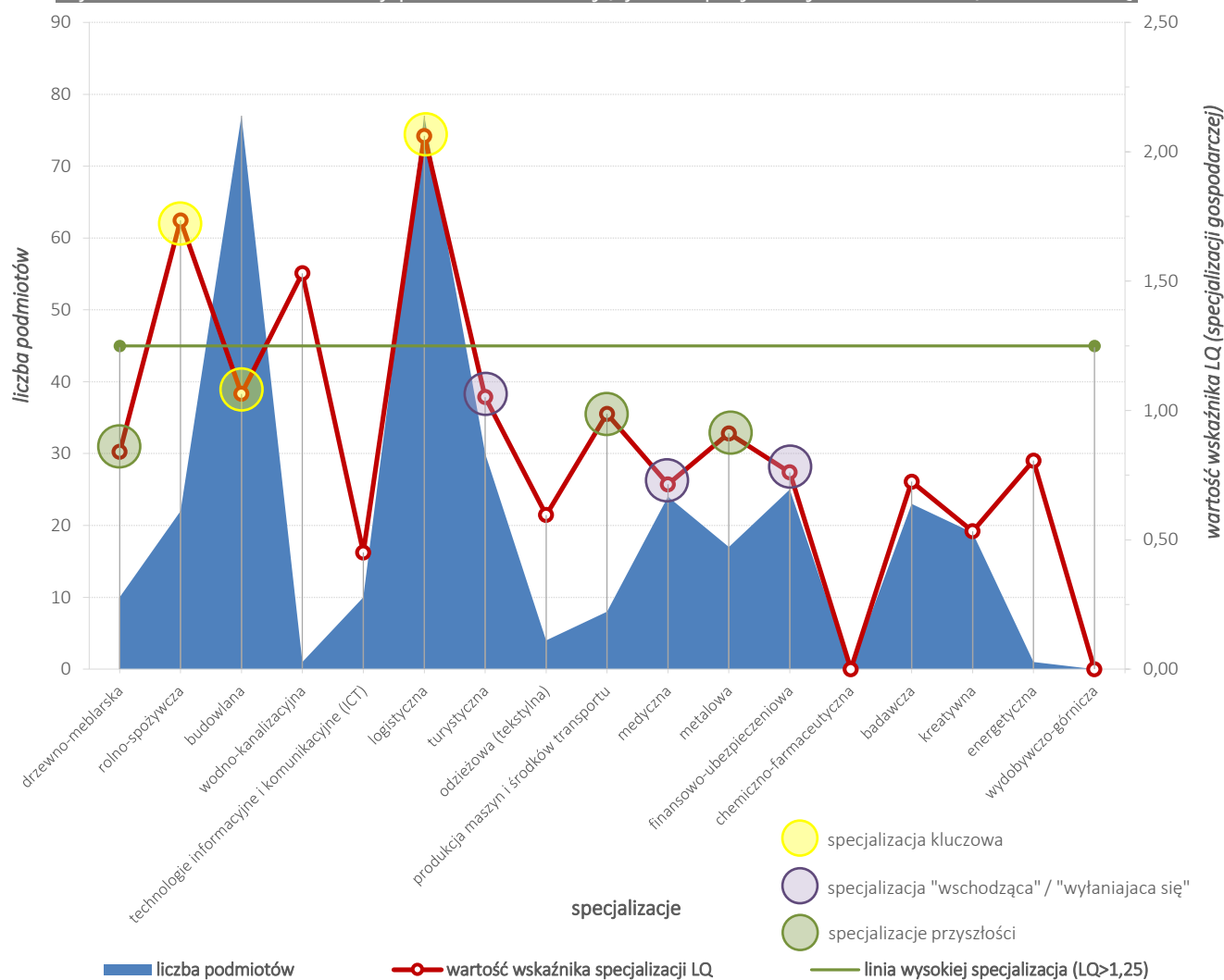
- » **drzewno-meblarska,**
- » **metalowa,**
- » **produkcji maszyn i środków transportu.**

Tabela 17. Porównanie liczby podmiotów działających w specjalizacjach z wartością wskaźnika LQ.

specjalizacja	liczba podmiotów	% w ogólnej liczbie podmiotów	Wartość wskaźnika specjalizacji LQ		
			obszar referencyjny: POLSKA	obszar referencyjny: LUBELSKIE	obszar referencyjny: POWIAT LUBELSKI
drzewno-meblarska	11	1,9%	0,95	0,81	0,24
rolno-spożywcza	19	3,3%	1,55	1,10	0,57
budowlana	74	13,0%	1,07	1,04	0,34
wodno-kanalizacyjna	1	0,2%	1,57	1,30	0,00
technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT)	10	1,8%	0,50	0,73	0,21
logistyczna	70	12,3%	1,96	1,80	0,28
turystyczna	30	5,3%	1,11	1,18	0,07
odzieżowa (tekstylna)	4	0,7%	0,61	0,80	0,01
produkcja maszyn i środków transportu	8	1,4%	1,04	1,46	0,01
medyczna	24	4,2%	0,76	0,69	3,58
metalowa	16	2,8%	0,91	1,28	0,02
finansowo-ubezpieczeniowa	27	4,8%	0,87	0,94	0,06
chemiczno-farmaceutyczna	0	0,0%	0,00	0,00	0,00
badawcza	23	4,0%	0,77	0,90	0,01
kreatywna	18	3,2%	0,55	0,75	0,02
energetyczna	1	0,2%	0,88	0,92	0,00
wydobywczo-górnicza	0	0,0%	0,00	0,00	0,00
inna	232	40,85%			

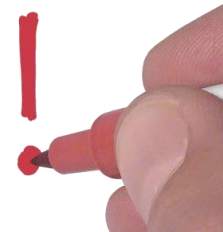
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 46. Porównanie liczby podmiotów działających w specjalizacjach z wartością wskaźnika LQ.

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie danych BDL GUS.

Analiza specjalizacji gospodarczej Gminy Strzyżewice wykazała, że priorytetowo powinny być wspierane specjalizacje z obecnej struktury branżowej, tj.: logistyczna, budowlana i rolno-spożywcza. Jednakże, należy podejmować działania zmierzające do dywersyfikacji gospodarczej opartej na branżach konkurencyjnych – głównie powiązanych z sektorem produkcji i przemysłu, tj. drzewno-meblarska, turystyczna, medyczna i metalowa, produkcji maszyn i środków transportu.

Wykres 47. Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg sekcji PKD 2007 dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2014 (referencja ogólnopolska).

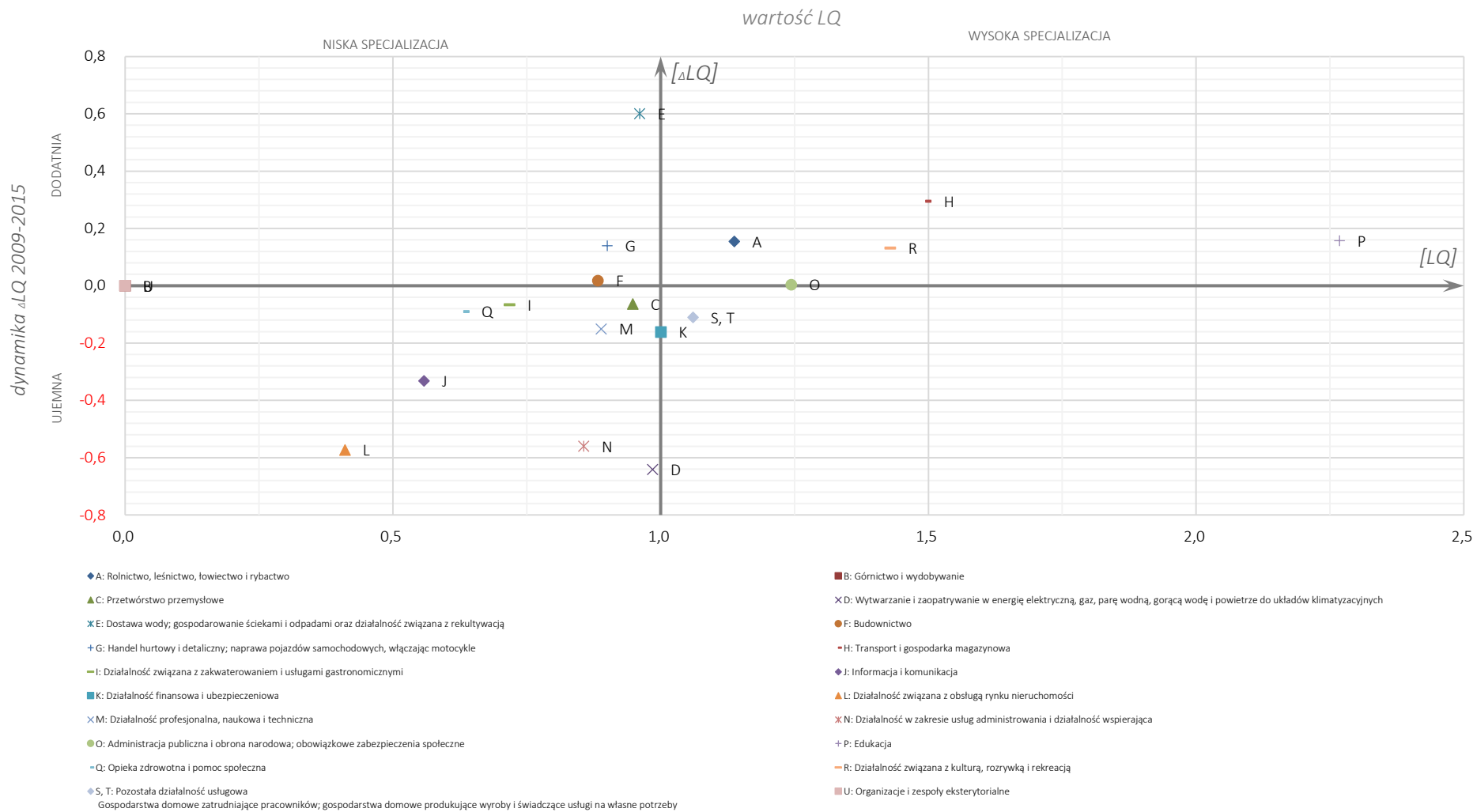
obszar referencyjny: POLSKA

Źródło: opracowanie własne PARR.

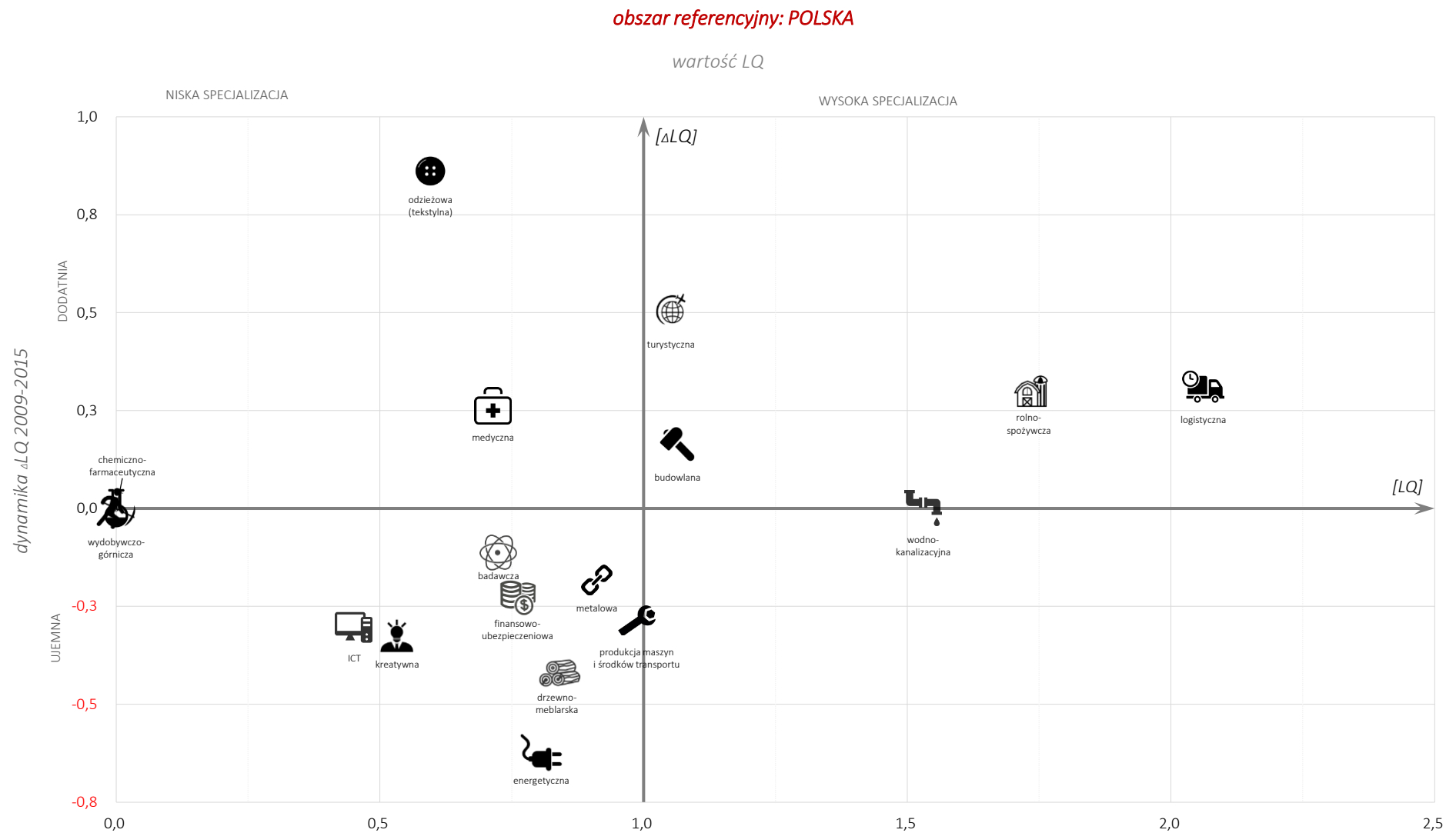
Wykres 49. Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg sekcji PKD 2007 dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja powiatowa).

obszar referencyjny: POWIAT LUBELSKI

Źródło: opracowanie własne PARR.

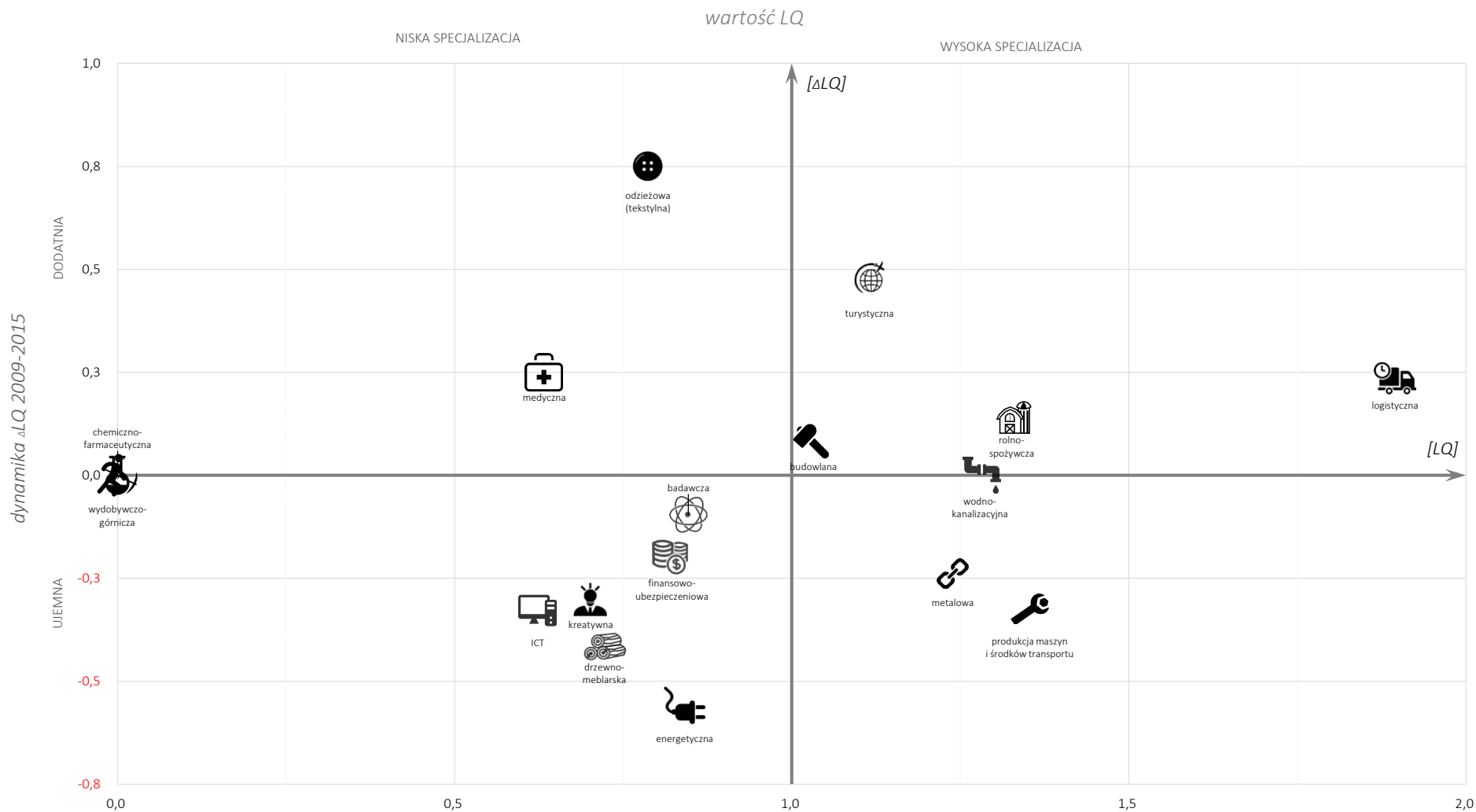
Wykres 50. Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg branż dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja ogólnopolska).

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 51. Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg branż dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja wojewódzka).

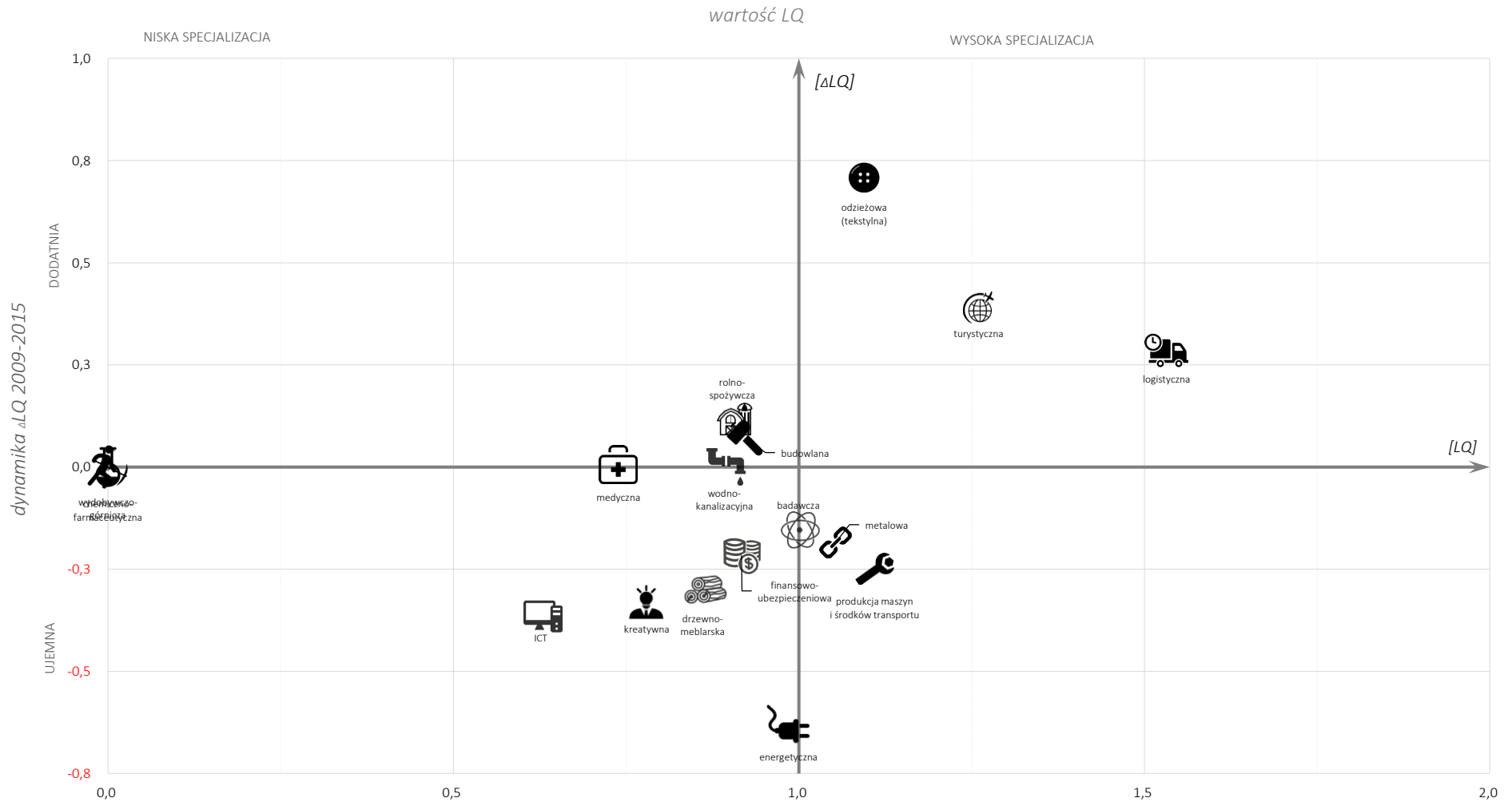
obszar referencyjny: LUBELSKIE

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 52. Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg branż dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja powiatowa).

obszar referencyjny: POWIAT LUBELSKI

Źródło: opracowanie własne PARR.

3.5. Chłonność rynku

W przypadku Gminy Strzyżewice potencjalną chłonność rynku należy rozpatrywać w **skali powiatu**. Obszar Miasta Lublin oraz jego okolice w sposób naturalny przyciągają mieszkańców z okolicznych gmin. Gmina Strzyżewice, ze względu na dobry system komunikacji charakteryzuje się **łatwym sposobem dotarcia** na jej obszar. A zatem do gminy są w stanie dotrzeć klienci z innych miejscowości i miast, którzy będą poszukiwać nie tylko dóbr specjalistycznych, ale także klienci przypadkowi. Im większa odległość od granic gminy, tym większa specjalizacja dobra/usługi, większa potrzeba kupna danego produktu lub skorzystania z usługi.

Dla potencjalnych inwestorów liczba osób mogąca kupić ich produkty (chłonność) jest niezwykle istotna, w szczególności dla oferujących dobra masowe. Generalnie pod względem mieszkańców **powiat lubelski** plasuje się na **bardzo wysokim, 2 miejscu** wśród wszystkich lubelskich powiatów. Ponad 150 tys. mieszkańców stanowi **bardzo atrakcyjny obszar** z punktu widzenia chłonności rynku, jednakże jest to teren bardzo rozległy i skupiający aż 16 gmin. Średnie wynagrodzenie na obszarze powiatu lubelskiego w 2014 roku wynosiło 3 141,58 zł, co stanowi 78,5% w relacji do średniej krajowej (16 miejsce w województwie).

Tabela 18. Liczba osób zamieszkujących powiaty województwa lubelskiego w 2014 roku.

miejsce	powiat	liczba mieszkańców
1	Powiat m. Lublin	341 722
2	Powiat lubelski	150 359
3	Powiat puławski	115 777
4	Powiat bialski	112 901
5	Powiat łukowski	108 911
6	Powiat zamojski	108 777
7	Powiat biłgorajski	102 941
8	Powiat kraśnicki	98 182
9	Powiat lubartowski	89 749
10	Powiat tomaszowski	86 385
11	Powiat chełmski	79 619
12	Powiat świdnicki	72 750
13	Powiat hrubieszowski	66 512
14	Powiat krasnostawski	65 991
15	Powiat m. Zamość	65 055
16	Powiat m. Chełm	64 855
17	Powiat opolski	61 542
18	Powiat radzyński	60 606
19	Powiat rycki	57 724
20	Powiat łęczyński	57 544
21	Powiat m. Biała Podlaska	57 471
22	Powiat janowski	47 106
23	Powiat włodawski	39 457
24	Powiat parczewski	35 810

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tabela 19. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w powiatach województwa lubelskiego w 2014 roku.

Miejsce	Powiat	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)
		zł	%
1	Powiat ęczyński	5 375,67	134,3
2	Powiat m. Lublin	3 955,65	98,8
3	Powiat puławski	3 855,51	96,3
4	Powiat świdnicki	3 847,83	96,1
5	Powiat m. Biała Podlaska	3 539,80	88,4
6	Powiat m. Zamość	3 511,40	87,7
7	Powiat janowski	3 321,20	82,9
8	Powiat m. Chełm	3 259,18	81,4
9	Powiat krasnostawski	3 236,28	80,8
10	Powiat radzyński	3 206,39	80,1
11	Powiat biłgorajski	3 200,89	79,9
12	Powiat hrubieszowski	3 194,54	79,8
13	Powiat włodawski	3 174,79	79,3
14	Powiat parczewski	3 169,06	79,1
15	Powiat chełmski	3 150,13	78,7
16	Powiat lubelski	3 141,58	78,5
17	Powiat opolski	3 129,37	78,2
18	Powiat kraśnicki	3 125,11	78,0
19	Powiat rycki	3 101,76	77,5
20	Powiat lubartowski	3 089,12	77,2
21	Powiat biały	3 045,06	76,1
22	Powiat tomaszowski	3 034,51	75,8
23	Powiat zamojski	3 005,11	75,1
24	Powiat łukowski	2 955,72	73,8
Województwo lubelskie		3 605,03	90,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

3.6. Tereny inwestycyjne

Obszaru Gminy Strzyżewice **nie obejmuje** żadna specjalna strefa ekonomiczna. Gmina **nie prowadzi** systemu **zachęt** w postaci zwolnień podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Strzyżewice **wyznaczone są tereny inwestycyjne dla potencjalnych przedsiębiorców o łącznej powierzchni 5 ha.**

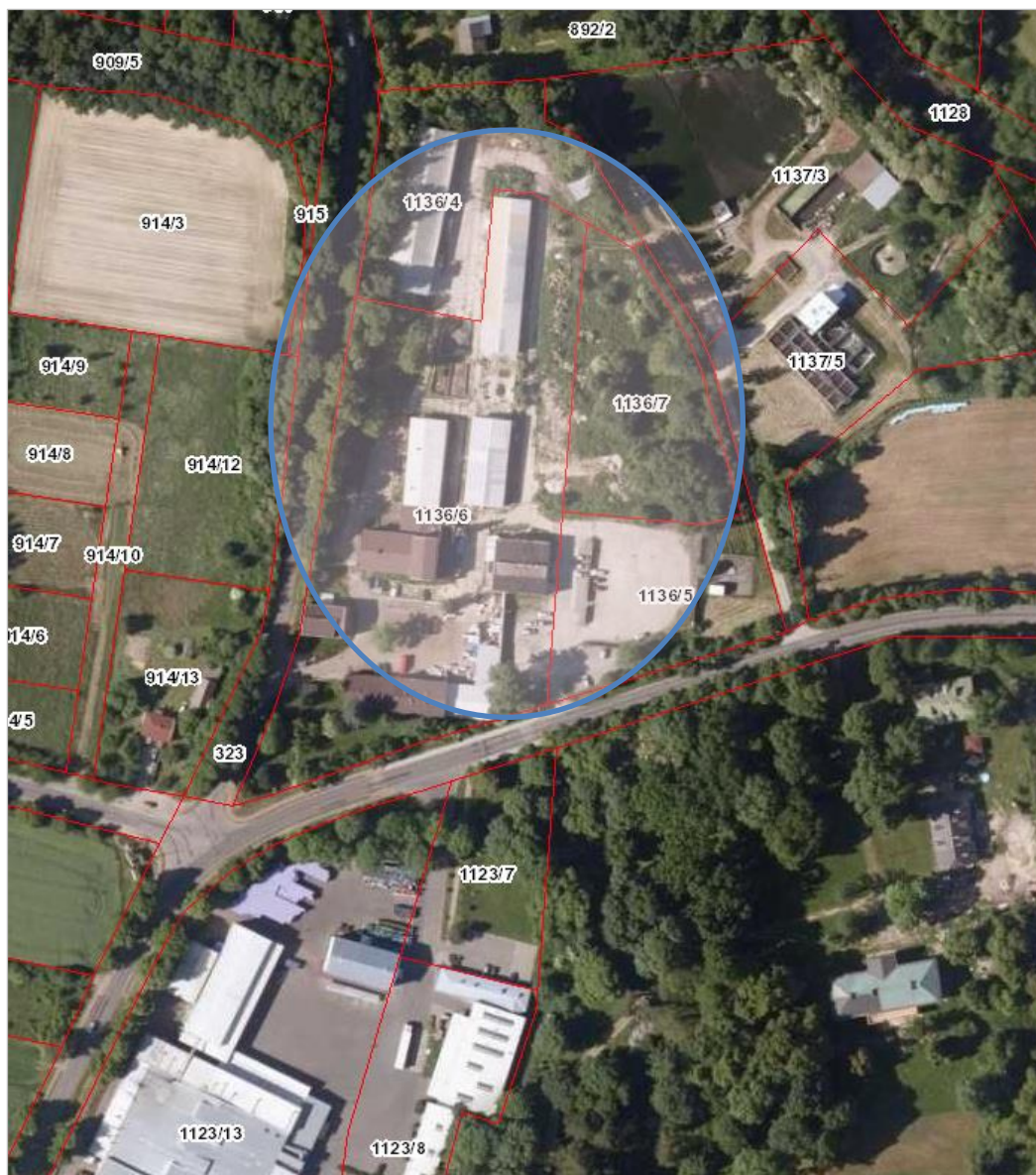
Tabela 20. Lista terenów przeznaczonych pod aktywność gospodarczą w Gminie Strzyżewice

Nazwa obszaru	Adres	Powierzchnia	Uzbrojenie	Własność
Teren inwestycyjny pod usługi	Działka ewid. nr 1005/2 w miejscowości Osmolice Pierwsze.	2 ha	Na terenie inwestycyjnym znajduje się przyłącze wodociągowe. Kanalizacja – brak. Na terenie inwestycyjnym znajduje się przyłącze gazowe. Na terenie inwestycyjnym znajduje się przyłącze energetyczne.	ZSR Centrum Kształcenia Praktycznego w Pszczelej Woli Starostwo Powiatowe
Teren inwestycyjny przemysłowy	Działka ewid. nr: 1136/4, 1136/5, 1136/6, 1136/7 w miejscowości Osmolice Pierwsze.	3 ha	Na terenie inwestycyjnym znajduje się przyłącze wodociągowe. Na terenie inwestycyjnym znajduje się kanalizacja. Na terenie inwestycyjnym znajduje się przyłącze gazowe. Na terenie inwestycyjnym znajduje się przyłącze energetyczne.	Osmofrost sp. z o.o. w Osmolicach Pierwszych

Źródło: dane dostarczone przez Urząd Gminy Strzyżewice.

Zdjęcie 7. Działki wyznaczone jako tereny inwestycyjne w Gminie Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie:
http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/?gmap=gp0&actions=acShowServices_KATASTER.

Wykorzystanie potencjału wynikającego z położenia w okolicy planowanej drogi ekspresowej S19 będzie jednym z wyzwań władz Gminy Strzyżewice.

3.7. Podatki lokalne

Wysokość ustalonych przez władze Gminy Strzyżewice podatków lokalnych przedstawia poniższa tabela:

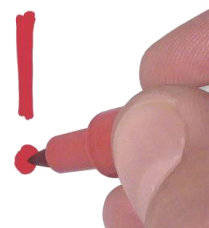
Tabela 21. Wysokość stawek podatków w 2016 roku w Gminie Strzyżewice.

Rodzaj podatku	Wysokość podatku
	2016
Od nieruchomości	
Od gruntów związanych z działalnością gospodarczą	0,89 zł/m ²
Od gruntów pod jeziorami	4,56 zł/m ²
Od pozostałych gruntów	0,42 zł/m ²
Od budynków mieszkalnych (zwolnione z podatku)	0,63 zł/m ²
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	19,95 zł/m ²
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	10,68 zł/m ²
Od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	4,65 zł/m ²
Od pozostałych budynków	7,68 zł/m ²
Od budowli	2%
Podatek rolny	
Podatek rolny od 1 ha przeliczeniowego dla gruntów gospodarstw rolnych	92,50 zł
Podatek rolny od 1 ha gruntów dla pozostałych gruntów	185 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Strzyżewice.

Uśrednione stawki wszystkich podatków w Gminie Strzyżewice w 2016 roku stanowią 90,7% maksymalnych stawek w Polsce, które są ustawowo dopuszczalne – 13 miejsce w powiecie lubelskim.

W przypadku Gminy Strzyżewice w 2016 roku łącznie stawki **podatków od nieruchomości** stanowią średnio 95,6% maksymalnych stawek w Polsce (**13 miejsce** na 16 gmin w powiecie lubelskim), łącznie **podatki rolne** stanowią średnio 68,8% maksymalnych stawek w Polsce (**4 miejsce** w powiecie lubelskim).

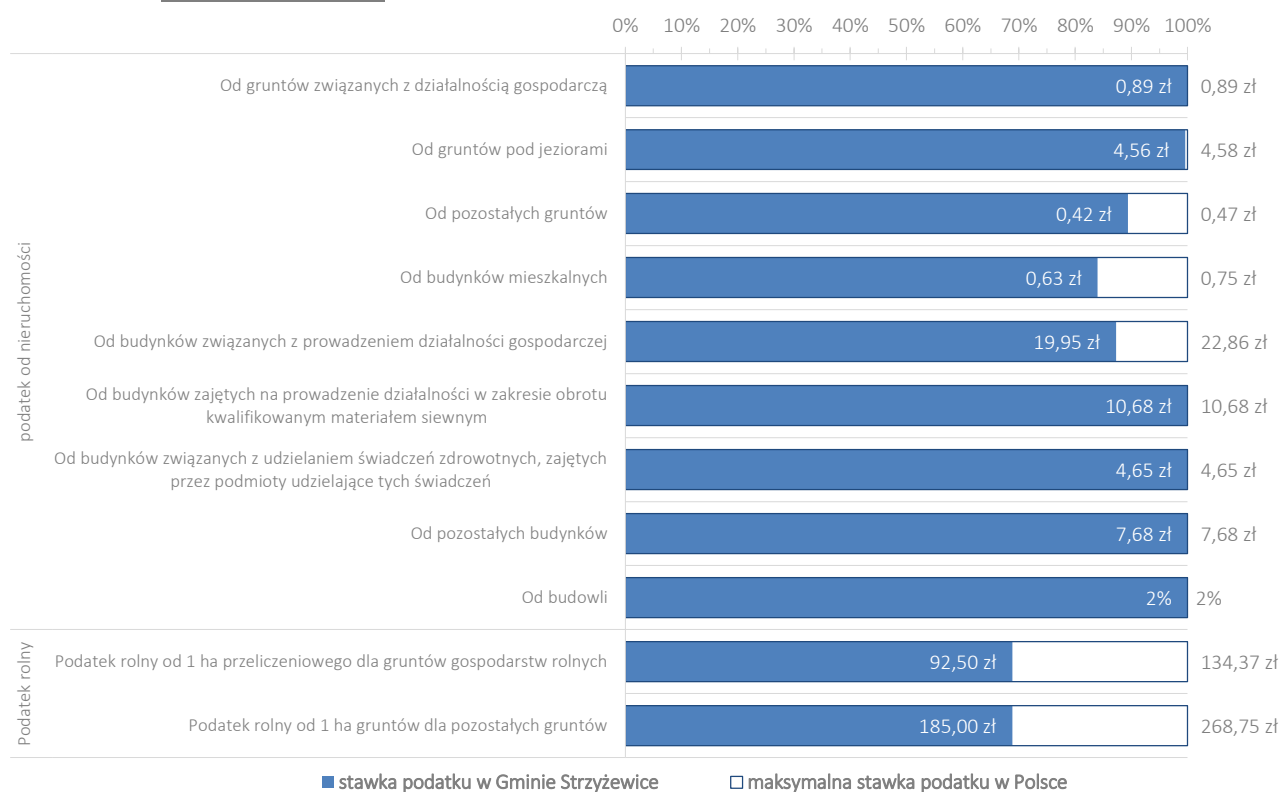
Najniższe lokalne podatki w powiecie lubelskim w 2016 roku są w Gminie Niedrzwica Duża – średnio łącznie 68,6% maksymalnych stawek w Polsce, a najwyższe w Gminie Wólka – średnio łącznie 98,1% maksymalnych stawek w Polsce.

Tabela 22. Porównanie stawek podatków w Gminie Strzyżewice z maksymalnymi stawkami w Polsce w 2016 roku.

Rodzaj podatku	Wysokość podatku w 2016 roku	
	Gmina Strzyżewice	Polska
Od nieruchomości		
Od gruntów związanych z działalnością gospodarczą	0,89 zł/m ²	0,89 zł/m ²
Od gruntów pod jeziorami	4,56 zł/m ²	4,58 zł/m ²
Od pozostałych gruntów	0,42 zł/m ²	0,47 zł/m ²
Od budynków mieszkalnych	0,63 zł/m ²	0,75 zł/m ²
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	19,95 zł/m ²	22,86 zł/m ²
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	10,68 zł/m ²	10,68 zł/m ²
Od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	4,65 zł/m ²	4,65 zł/m ²
Od pozostałych budynków	7,68 zł/m ²	7,68 zł/m ²
Od budowli	2%	2%
Podatek rolny		
Podatek rolny od 1 ha przeliczeniowego dla gruntów gospodarstw rolnych	92,50 zł	134,37 zł
Podatek rolny od 1 ha gruntów dla pozostałych gruntów	185 zł	268,75 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Strzyżewice.

Wykres 53. Barometr porównujący stawki podatków w 2016 roku w Gminie Strzyżewice z maksymalnymi stawkami w Polsce.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Strzyżewice.

Tabela 23. Stawki podatków lokalnych w gminach powiatu lubelskiego w 2016 roku.

Rodzaj podatku	Gmina Garbów	Gmina Bełżyce	Gmina Borzechów	Gmina Bychawa	Gmina Głusk	Gmina Jabłonna	Gmina Jastków	Gmina Konopnica	Gmina Krzczonów	Gmina Niedzwica	Gmina Niemce	Gmina Strzyżewice	Gmina Wojciechów	Gmina Wólka	Gmina Wysokie	Gmina Zakrzew	Polska
podatek od nieruchomości																	
Od gruntów związanych z działalnością gospodarczą	0,67	0,89	0,89	0,76	0,85	0,8	0,8	0,6	0,8	0,63	0,54	0,89	0,8	0,89	0,8	0,6	0,89
Od gruntów pod jeziorami	4,56	4,58	4,58	3,89	4,56	4,58	4,51	3,5	4,2	4,58	4,12	4,56	4,58	4,58	4,4	4,5	4,58
Od pozostałych gruntów	0,25	0,35	0,25	0,22	0,45	0,45	0,35	0,35	0,19	0,17	0,24	0,42	0,47	0,47	0,2	0,45	0,47
Od budynków mieszkalnych	0,4	0,75	0,75	0,59	0,73	0,75	0,6	0,55	0,61	0,12	0,35	0,63	0,4	0,75	0,45	0,49	0,75
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	19,1	20	18	18,22	19	19	18	16	18,2	17,43	18,11	19,95	19	21	18	16,26	22,86
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	5,65	10,68	10,68	9,3	10,65	10,68	10,65	8,4	6	10,68	8,78	10,68	10,5	10,68	10,68	10,65	10,68
Od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	3,3	4,65	1,8	4,38	4,65	4,65	4,63	3,6	4,3	4,56	3,34	4,65	4,65	4,65	4	4,63	4,65
Od pozostałych budynków	5,1	6,5	7,68	6,6	7,66	7,68	6,5	3,3	4,5	0,63	3,96	7,68	7,68	7	5,5	7,66	7,68
Od budowli	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
podatek rolny																	
Podatek rolny od 1 ha przeliczeniowego dla gruntów gospodarstw rolnych	97,50	100,0	90,00	95,00	100,0	95,00	100,0	100,0	102,5	100,0	110,0	92,50	100,0	132,0	90,00	85,00	134,37
Podatek rolny od 1 ha gruntów dla pozostałych gruntów	195,0	200,0	180,0	190,0	200,0	190,0	200,0	200,0	205,0	200,0	220,0	185,0	200,0	264,0	180,0	170,0	268,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwał rad gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 24. Porównanie stawek podatków w gminach powiatu lubelskiego z maksymalnymi stawkami w Polsce w 2016 roku.

	Gmina Garbów	Gmina Bełżyce	Gmina Borzechów	Gmina Bychawa	Gmina Głusk	Gmina Jabłonna	Gmina Jastków	Gmina Konopnica	Gmina Krzczonów	Gmina Niedrzwica	Gmina Niemce	Gmina Strzyżewice	Gmina Wojciechów	Gmina Wólka	Gmina Wysokie	Gmina Zakrzew
podatek od nieruchomości																
Od gruntów związanych z działalnością gospodarczą	75,3%	100,0%	100,0%	85,4%	95,5%	89,9%	89,9%	67,4%	89,9%	70,8%	60,7%	100,0%	89,9%	100,0%	89,9%	67,4%
Od gruntów pod jeziorami	99,6%	100,0%	100,0%	84,9%	99,6%	100,0%	98,5%	76,4%	91,7%	100,0%	90,0%	99,6%	100,0%	100,0%	96,1%	98,3%
Od pozostałych gruntów	53,2%	74,5%	53,2%	46,8%	95,7%	95,7%	74,5%	74,5%	40,4%	36,2%	51,1%	89,4%	100,0%	100,0%	42,6%	95,7%
Od budynków mieszkalnych	53,3%	100,0%	100,0%	78,7%	97,3%	100,0%	80,0%	73,3%	81,3%	16,0%	46,7%	84,0%	53,3%	100,0%	60,0%	65,3%
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	83,6%	87,5%	78,7%	79,7%	83,1%	83,1%	78,7%	70,0%	79,6%	76,2%	79,2%	87,3%	83,1%	91,9%	78,7%	71,1%
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	52,9%	100,0%	100,0%	87,1%	99,7%	100,0%	99,7%	78,7%	56,2%	100,0%	82,2%	100,0%	98,3%	100,0%	100,0%	99,7%
Od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	71,0%	100,0%	38,7%	94,2%	100,0%	100,0%	99,6%	77,4%	92,5%	98,1%	71,8%	100,0%	100,0%	100,0%	86,0%	99,6%
Od pozostałych budynków	66,4%	84,6%	100,0%	85,9%	99,7%	100,0%	84,6%	43,0%	58,6%	8,2%	51,6%	100,0%	100,0%	91,1%	71,6%	99,7%
Od budowli	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
podatek rolny																
Podatek rolny od 1 ha przeliczeniowego dla gruntów gospodarstw rolnych	72,6%	74,4%	67,0%	70,7%	74,4%	70,7%	74,4%	74,4%	76,3%	74,4%	81,9%	68,8%	74,4%	98,2%	67,0%	63,3%
Podatek rolny od 1 ha gruntów dla pozostałych gruntów	72,6%	74,4%	67,0%	70,7%	74,4%	70,7%	74,4%	74,4%	76,3%	74,4%	81,9%	68,8%	74,4%	98,2%	67,0%	63,3%
średnia																
podatek od nieruchomości	72,8%	94,1%	85,6%	82,5%	96,7%	96,5%	89,5%	73,4%	76,7%	67,3%	70,4%	95,6%	91,6%	98,1%	80,5%	88,5%
podatek rolny	72,6%	74,4%	67,0%	70,7%	74,4%	70,7%	74,4%	74,4%	76,3%	74,4%	81,9%	68,8%	74,4%	98,2%	67,0%	63,3%
podatki razem	72,8%	90,5%	82,2%	80,4%	92,7%	91,8%	86,8%	73,6%	76,6%	68,6%	72,4%	90,7%	88,5%	98,1%	78,1%	83,9%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 25. Ranking: miejsca zajmowane przez poszczególne gminy powiatu lubelskiego pod względem wysokości podatków lokalnych w 2016 roku.

	Gmina Garbów	Gmina Bełżyce	Gmina Borzechów	Gmina Bychawa	Gmina Głusk	Gmina Jabłonna	Gmina Jastków	Gmina Konopnica	Gmina Krzczonów	Gmina Niedrzwica Duża	Gmina Niemce	Gmina Strzyżewice	Gmina Wojciechów	Gmina Wólka	Gmina Wysokie	Gmina Zakrzew
Podatek od nieruchomości																
Od gruntów związanych z działalnością gospodarczą	5	13	13	6	12	7	7	2	7	4	1	13	7	13	7	2
Od gruntów pod jeziorami	8	11	11	2	8	11	7	1	4	11	3	8	11	11	5	6
Od pozostałych gruntów	6	8	6	4	12	12	8	8	2	1	5	11	15	15	3	12
Od budynków mieszkalnych	3	13	13	8	12	13	9	7	10	1	2	11	3	13	5	6
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej	13	15	4	9	10	10	4	1	8	3	7	14	10	16	4	2
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	1	10	10	5	7	10	7	3	2	10	4	10	6	10	10	7
Od budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń	2	11	1	7	11	11	9	4	6	8	3	11	11	11	5	9
Od pozostałych budynków	5	7	13	9	11	13	7	2	4	1	3	13	13	10	6	11
Od budowli	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Podatek rolny																
Podatek rolny od 1 ha przeliczeniowego dla gruntów gospodarstw rolnych	7	8	2	5	8	5	8	8	14	8	15	4	8	16	2	1
Podatek rolny od 1 ha gruntów dla pozostałych gruntów	7	8	2	5	8	5	8	8	14	8	15	4	8	16	2	1
podatek od nieruchomości	3	12	8	7	15	14	10	4	5	1	2	13	11	16	6	9
podatek rolny	7	8	2	5	8	5	8	8	14	8	15	4	8	16	2	1
podatki razem	3	12	8	7	15	14	10	4	5	1	2	13	11	16	6	9

Źródło: opracowanie własne.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Na aktualny układ drogowy gminy składają się: **droga wojewódzka sieć dróg powiatowych i gminnych**. Przez teren gminy nie przebiega żadna droga krajowa. Planowana droga ekspresowa S19 będzie w krótkim fragmencie przebiegać przez wschodni obszar gminy. Droga S19 relacji Lublin-Rzeszów umożliwi szybki i sprawny dojazd do autostrady A4 na południu kraju oraz szybki dojazd do Lublina oraz do drogi S17 i S12.

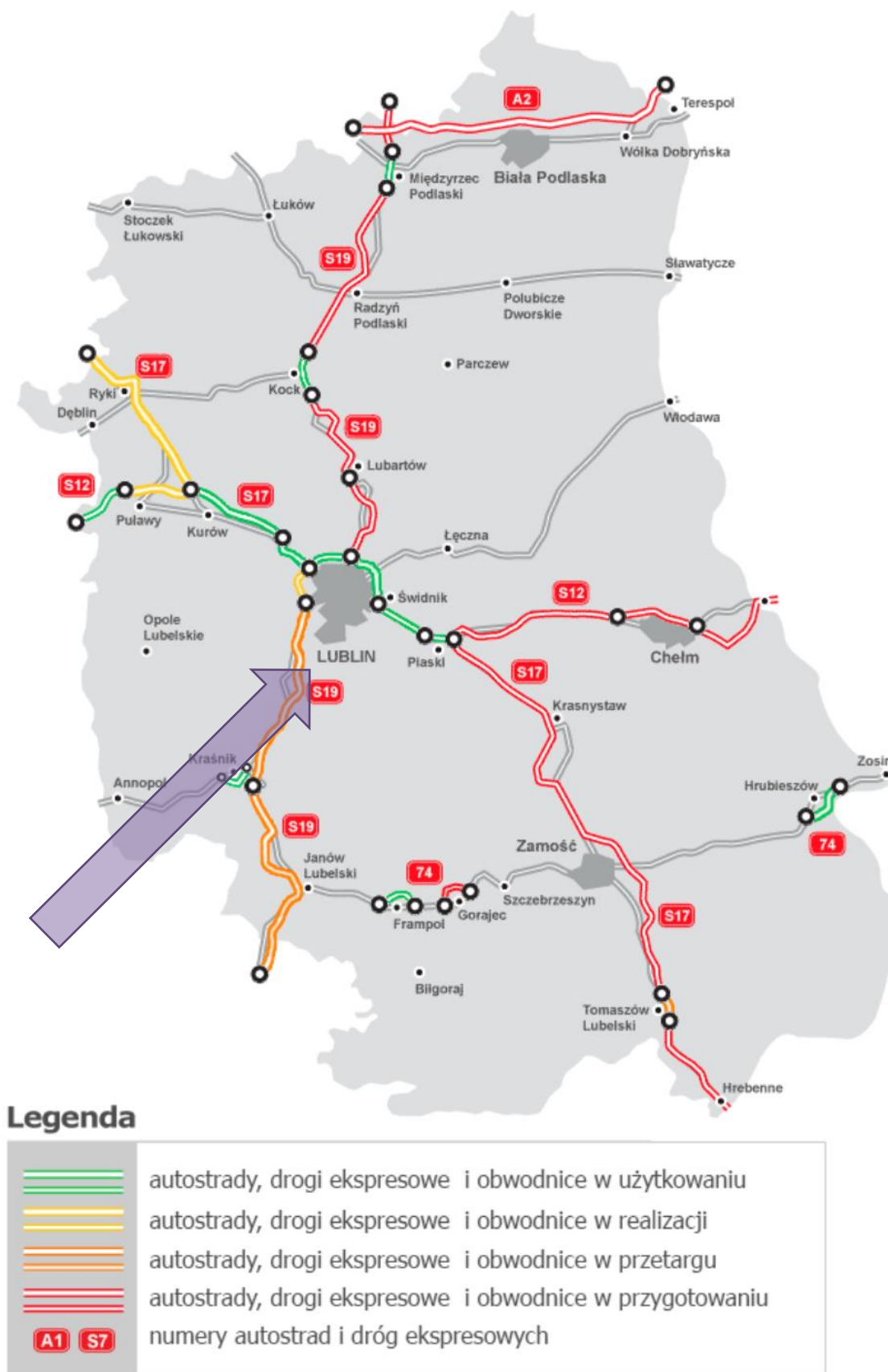
Droga wojewódzka nr 834 łączy Bełżyce, Niedrzwicę Dużą, Strzyżewice i Bychawę.

Zasadniczą rolę w obsłudze komunikacyjnej gminy spełniają **droga wojewódzka 834** oraz **drogi powiatowe 22707L (Żabia Wola – Strzyżewice)** i **2289L (Strzyżewice – Zakrzówek)**. Lokalny układ komunikacyjny uzupełniają drogi gminne, o łącznej długości ok. 112 km. Uzupełnieniem sieci dróg gminnych są drogi polne i leśne – 460 km²⁶.

Stan utwardzonych dróg w Gminie Strzyżewice wynosi 51,2 km (46% ogółu dróg gminnych), natomiast długość nieutwardzonych dróg gminnych wynosi 61 km (54%).

²⁶ Na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy Strzyżewice.

Mapa 29. Mapa stanu budowy dróg szybkiego ruchu w województwie lubelskim (stan na :
czerwiec 2016 roku).

Źródło: opracowanie własne na podstawie http://www.gddkia.gov.pl/mapa-stanu-budowy-drog_lubelskie.

Mapa 30. Mapa sieci drogowej w Gminie Strzyżewice.

Źródło: materiał dostarczony przez Urząd Gminy Strzyżewice.

Obciążenie sieci drogowej, szybki wzrost motoryzacji indywidualnej i znaczny wzrost ruchu sprawiają, że **utrzymanie odpowiedniego standardu technicznego sieci drogowej** poszczególnych kategorii dróg będzie wymagało **stałego dofinansowywania**. Dotyczy to zarówno drogi wojewódzkiej, jak i dróg powiatowych oraz gminnych. Istotna jest ciągła poprawa długości wydzielonych ciągów pieszych i rowerowych, co będzie wpływało na polepszenie użytkowania dróg.

Dobra jakościowo droga szybkiego ruchu S19 może wpłynąć na zwiększone zainteresowanie inwestorów terenami należącymi do gmin położonych w pobliżu tej trasy, zwiększając ich konkurencyjność. Z racji położenia jest to teren szczególnego zainteresowania przedsiębiorstw z branży logistycznej, transportowej i magazynowania. Dużym atutem jest także bliskość Miasta Lublin oraz szybki dojazd do przemysłowej dzielnicy miasta.

Konieczne jest jednak opracowanie koncepcji rozwoju przestrzennego i gospodarczego gminy w oparciu o nowe uwarunkowania. W szczególności dotyczy to ukształtowania układu komunikacyjnego i wyznaczenia atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, a także opracowania systemu wsparcia inwestorów.

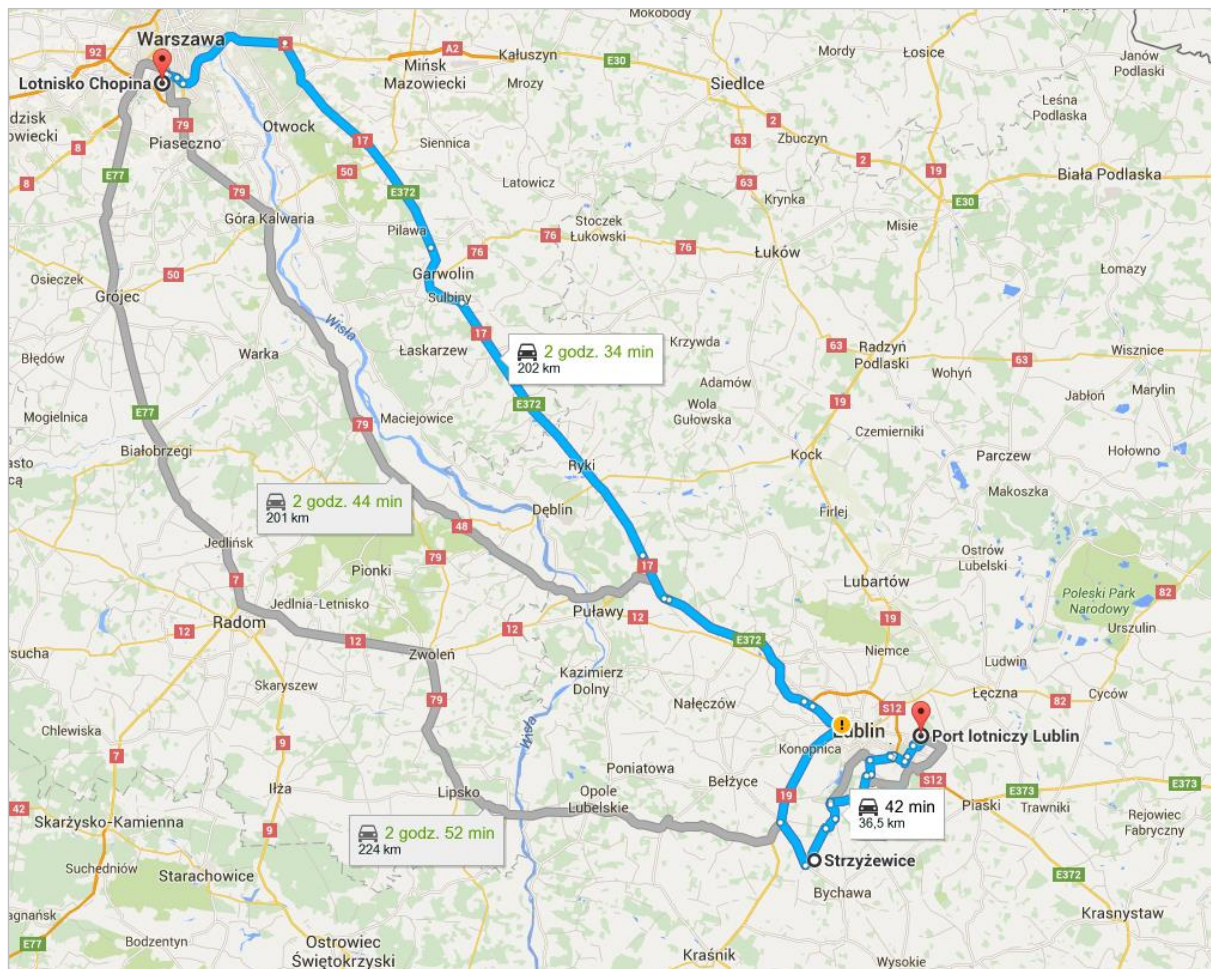

Przewozy pasażerskie na terenie gminy i w powiązaniach zewnętrznych (o znaczeniu międzyregionalnym, regionalnym i lokalnym) obsługiwane są przez busy należące do przewoźników prywatnych. Dotarcie do Miasta Lublin jest możliwe w głównej mierze dzięki częstym kursom busów, które trwają ok. 20-25 min. Na terenie gminy znajdują się przystanki autobusowe, które pozwalają na **sprawną komunikację** pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, a także z Bychawą.

Przez teren Gminy Strzyżewice nie przebiega żadna linia kolejowa. Dzięki publicznej komunikacji samochodowej, możliwe jest łatwe dotarcie do Dworca Głównego PKP w Lublinie, skąd możliwe są liczne połączenia kolejowe.

Najbliższym lotniskiem cywilnym jest znajdujący się oddalony o około 36 km **Port Lotniczy Lublin-Świdnik**. Odległość od największego lotniska w Polsce – **Lotniska Chopina w Warszawie** (Okęcie), obsługującego także linię cargo, wynosi ok. 200 km. Z lubelskiego lotniska możliwe są bezpośrednie połączenia z Frankfurtem, Eindhoven, Londynem, Sheffield, Oslo, Glasgow, Dublinem i Sztokholmem. Lotnisko Chopina oferuje ponad 100 połączeń z miastami z Afryki, Ameryki Północnej, Azji i Europy.

Mapa 31. Połączenia drogowe Strzyżewic z Portem Lotniczym Lublin i Lotniskiem Chopina w Warszawie.

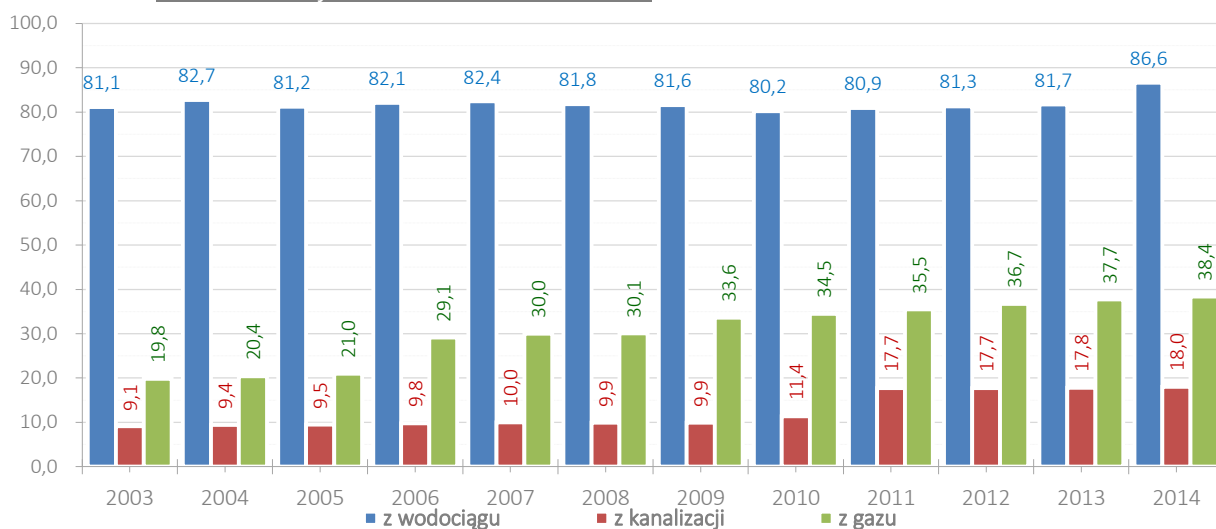

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.maps.google.com.

4.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Odpowiednia gospodarka wodna jest jednym z podstawowych działań mających na celu zachowanie stosunków ekologicznych na danym terenie. Jednocześnie niezbędne jest dostarczenie mieszkańcom podstawowych usług komunalnych.

Wykres 54. Procent mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

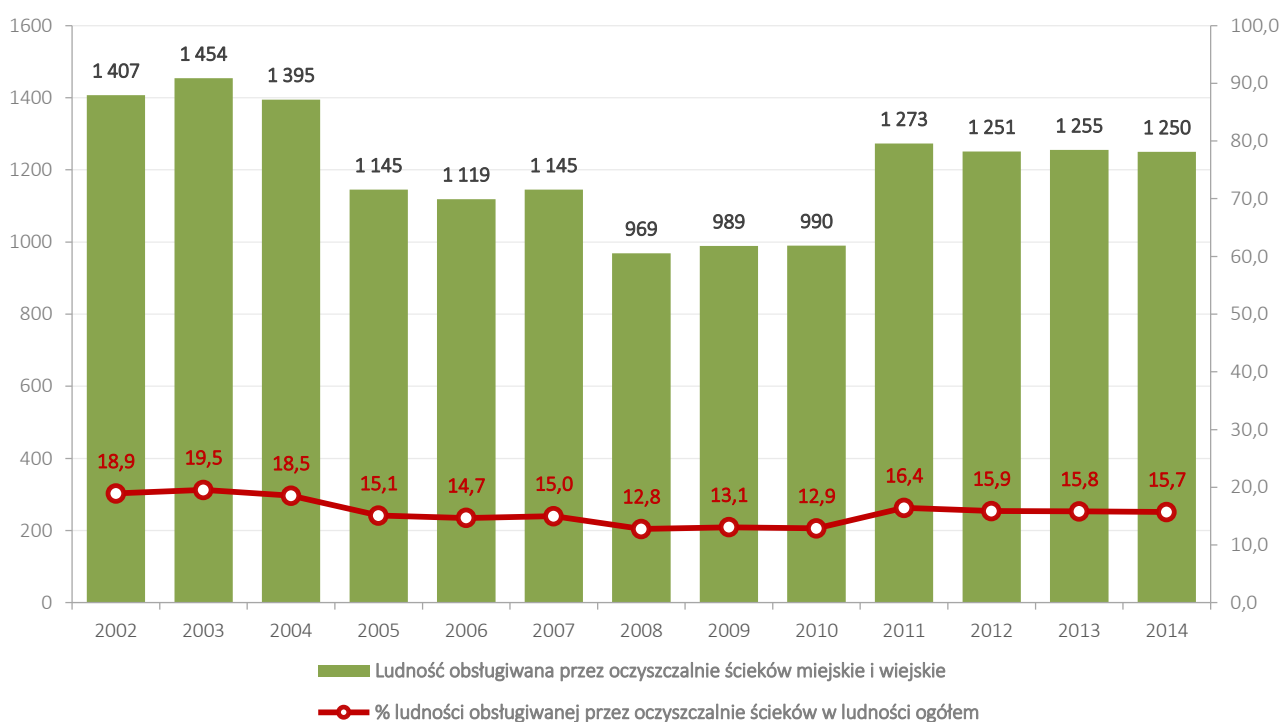

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Według danych BDL GUS w 2014 roku do instalacji wodociągowej podłączonych było **86,6% mieszkańców** Gminy Strzyżewice. W tym samym roku **do kanalizacji podłączonych było 38,4% mieszkańców** oraz **18%** ludności było podłączone do **gazu z sieci**. Dostęp mieszkańców Gminy Strzyżewice do infrastruktury wodociągowej **jest na wysokim poziomie. Zdecydowana większość gminy jest pokryta siecią wodociągową.**

W Gminie Strzyżewice funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków: 2 komunalne (biologiczne) oraz 1 przemysłowa. Na terenie gminy znajdują się 2 ujęcia wody w miejscowościach: Strzyżewice i Pszczela Wola. Wszystkie ujęcia wody są zmodernizowane, a woda z wodociągów odpowiada wymaganiom higieniczno-sanitarnym.

Wykres 55. Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział liczby mieszkań (w tym budynków zbiorowego zamieszkania) z przyłączem do kanalizacji oraz wodociągu w przeliczeniu na 1 km² powierzchni (wskaźnik urbanizacji) w 2014 r. był niski. W przypadku kanalizacji, osiągnął wartość 2,4, co dało 10 miejsce wśród gmin powiatu lubelskiego. Lepsza sytuacja dotyczyła przyłączy do wodociągu – wysokość tego wskaźnika wyniosła 20,5 (7 miejsce w powiecie). Jednakże obszar Gminy Strzyżewice ma niekorzystny, podłużony kształt, co utrudnia realizację inwestycji przestrzennych. W związku z tym przeanalizowana została inna wersja wskaźnika urbanizacji – udział liczby mieszkań z przyłączem do kanalizacji i wodociągu na 1 budynek mieszkalny.

Tabela 26. Udział liczby mieszkań z przyłączem kanalizacji i wodociągu na 1 km² w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku - wskaźnik urbanizacji

	kanalizacja	wodociąg
Bełżyce	7,4	13,9
Borzechów	0,0	15,4
Bychawa	2,5	18,0
Garbów	3,6	19,0
Głusk	7,3	54,5
Jabłonna	0,0	19,8
Jastków	5,1	29,6
Konopnica	3,0	25,0
Krzczonów	1,0	11,6
Niedrzwica Duża	1,0	22,3
Niemce	5,2	34,9
Strzyżewice	2,4	20,5
Wojciechów	0,2	2,4
Wólka	13,9	36,5
Wysokie	0,0	11,6
Zakrzew	0,0	8,9
Bełżyce	7,4	13,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Inny sposób przeliczenia wskaźnika urbanizacji potwierdza wspomnianą wcześniej tendencję o niewystarczająco rozwiniętej infrastrukturze kanalizacyjnej na obszarze Gminy Strzyżewice. Udział liczby mieszkań z przyłączem do kanalizacji na 1 budynek mieszkalny wyniósł w Gminie Strzyżewice 0,11, co dało 8 miejsce wśród gmin powiatu lubelskiego. Natomiast udział mieszkań z przyłączem do sieci wodociągowej osiągnął wysoką wartość 0,99 – 5 pozycja wśród JST w powiecie.

Tabela 27. Udział liczby mieszkań z przyłączem kanalizacji i wodociągu na 1 budynek mieszkalny w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku - wskaźnik urbanizacji

	kanalizacja	wodociąg
Bełżyce	0,31	0,58
Borzechów	0,00	1,05
Bychawa	0,12	0,87
Garbów	0,16	0,85
Głusk	0,16	1,18
Jabłonna	0,00	1,02

	kanalizacja	wodociąg
Jastków	0,15	0,87
Konopnica	0,07	0,56
Krzczonów	0,07	0,83
Niedrzwica Duża	0,03	0,72
Niemce	0,15	1,01
Strzyżewice	0,11	0,99
Wojciechów	0,01	0,09
Wólka	0,36	0,94
Wysokie	0,00	0,75
Zakrzew	0,00	0,62

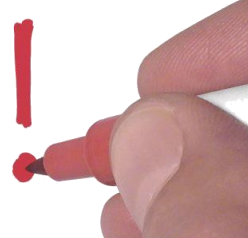
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2008 r. zakończone zostały prace budowlane związane z realizacją projektu "Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Piotrowice" w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006. Całkowity koszt zadania wyniósł 2 237 689,78 zł, w tym środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego 1 403 526,80 zł, środki budżetu państwa 187 136,90 zł, środki budżetu gminy 647 026,08 zł (w tym kredyt z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie: 320 000,00 zł).

Rozbudowa wodociągów, modernizacja ujęć wody i budowa kanalizacji, będące częścią spójnego planu rozwoju gminy, ma nie tylko być częścią powstającej infrastruktury technicznej, ale przede wszystkim przyczynkiem do dalszego rozwoju regionu. W miejscowościach, w których budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest ekonomicznie nieuzasadniona, powinno budować się przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Dalsza poprawa dostępności mieszkańców do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej jest konieczna z punktu widzenia podnoszenia jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice, a także wzrostu atrakcyjności mieszkalniczej gminy.

4.3. Gospodarka odpadami

W odniesieniu do prowadzenia gospodarki odpadami komunalnymi, to zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego do 2017”, Gmina Strzyżewice została zaliczona do **Południowo-Zachodniego Rejonu**. Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), zlokalizowany w Piotrowicach. Przyjęcie odpadów do PSZOK jest bezpłatne.

4.4. Infrastruktura elektroenergetyczna i gazowa

Gmina Strzyżewice jest w 100% zelektryfikowana. Dostawcą energii dla Gminy Strzyżewice jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin. Na terenie gminy nie ma stacji transformatorowej 110 kV/SN. Gmina Strzyżewice zasilana jest w energię elektryczną ze stacji GPZ Bychawa poprzez trzy linie magistralne średniego napięcia relacji: Bychawa – Osmolice, Bychawa – Pawłów, Bychawa – Żabia Wola. Sieć elektroenergetyczna niskiego oraz średniego napięcia jest w wykonaniu napowietrznym oraz wykonaniu kablowym ziemnym. Na terenie gminy jest zlokalizowanych 86 stacji Sn/nN. Istniejąca sieć w pełni pokrywa zapotrzebowanie na energię elektryczną odbiorców bytowo-komunalnych i obiektów usługowych.

Na terenie Gminy Strzyżewice rolę operatora systemu dystrybucyjnego pełni Karpacka Spółka Gazownicza Sp. z o.o. w Tarnowie, Oddział Zakład Gazowniczy w Lublinie. Natomiast sprzedawcą gazu właściwym terenowo jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie, Karpacki Oddział Obrotu Gazem – Gazownia Lubelska. Gmina Strzyżewice zasilana jest w gaz poprzez dwie stacje redukcyjne II stopnia: jednociągowa o przepustowości 250 m³/h w Osmolicach oraz jednociągowa o przepustowości 120 m³/h w Pszczelnej Woli. Długość gazociągu bez czynnych przyłączy na koniec 2014 roku wynosiła 124 km. Do sieci dystrybucyjnej podłączonych jest 1 367 odbiorców (budynki mieszkalne i niemieszkalne).

4.5. Infrastruktura telekomunikacyjna

Powszechny dostęp do Internetu na terenie gminy należy uznać jako **będący na stosunkowo wysokim poziomie**. Obecnie szkoły gminne i gimnazja wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu. Według danych GUS z 2012 roku, Gmina Strzyżewice osiąga bardzo dobry wskaźnik (4,2 uczniów na 1 komputer – 1 miejsce w powiecie) pod względem ilości uczniów szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów. Nieznacznie słabsza sytuacja jest w kontekście uczniów gimnazjum. W tym przypadku wskaźnik ma wartość 8,9 – 6 miejsce w powiecie. Samorząd realizuje ustawowe obowiązki związane z udostępnianiem informacji przez Internet (Biuletyn Informacji Publicznej, ogłoszenia o przetargach, informacje o urzędzie, sposobie i trybie załatwiania spraw, archiwizacja danych). Poziom komputeryzacji i informatyzacji oraz dostęp do Internetu odgrywa zatem istotną rolę w sferze edukacji, rozwoju, przepływie informacji i znacząco wpływa na rozwój gminy.

Gmina Strzyżewice jest w całości strefonizowana. Osoby nieposiadające telefonów stacjonarnych mogą korzystać z telefonii komórkowej.

Na terenie gminy znajduje się punkt dostępowy sieci szerokopasmowej województwa lubelskiego.

5. INFRASTRUKTURA SPOŁĘCZNA

5.1. Infrastruktura edukacyjna

Na terenie Gminy Strzyżewice funkcjonują 2 przedszkola (jedno publiczne samorządowe, drugie prywatne) oraz 5 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Na obszarze gminy funkcjonuje również **5 publicznych szkół podstawowych** oraz **2 gimnazja**. Organem prowadzącym gimnazjum w Pszczelej Woli (które jest częścią Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Pszczelej Woli) jest Powiat Lubelski. Uczniowie szkół mogą rozwijać swoje zainteresowania w różnych kółkach zainteresowań (m.in. plastyczne, teatralne, taneczne, sportowe), udział w programach wspierających rozwój dziecka, konkursach czy gimnastyką korekcyjną. Klasopracownie przedmiotowe, w których odbywają się zajęcia są sukcesywnie wyposażane w pomoce naukowe i środki audiowizualne. Funkcjonują także pracownie komputerowe z dostępem do Internetu. Atutem Gminy Strzyżewice jest fakt, że młodzież po ukończeniu gimnazjum może kontynuować naukę w **placówkach ponadgimnazjalnych** znajdujących się na terenie gminy – w zasadniczej szkole zawodowej, liceum ogólnokształcącym dla młodzieży, dorosłych czy też w technikum. Rozlokowanie geograficzne szkół jest wystarczające w kontekście istniejących potrzeb.

Wyjątkowym atutem Gminy Strzyżewice jest funkcjonowanie jedynej w Polsce i Europie szkoły pszczelarskiej.

Tabela 28. Lista publicznych szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Strzyżewice.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Strzyżewicach – Rechcie
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Rodziny Rohlandów w Żabiej Woli
Publiczna Szkoła Podstawowa w Kiełczewicach Górnych
Publiczna Szkoła Podstawowa w Osmolicach Pierwszych
Zespół Szkół Publicznych w Bystrzycy Starej
Publiczne Gimnazjum w Pszczelej Woli (organ prowadzący – Powiat Lubelski)
Szkoły ponadgimnazjalne w Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Pszczelej Woli: Liceum Ogólnokształcące, Technikum Pszczelarskie, Technikum Żywności i Usług Gastronomicznych, Technikum Turystyki Wiejskiej, Technikum Agrobiznesu, Technikum Kelnarskie, Technikum Urządzeń i Systemów Energetyki Odnawialnej, Zasadnicza Szkoła Zawodowa oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (organ prowadzący – Powiat Lubelski)
Zespół Szkół Techniki Rolniczej im. Wincentego Witosa w Piotrowicach: Technikum Zawodowe oraz Zasadnicza Szkoła Zawodowa (organ prowadzący – Powiat Lubelski)

Opracowanie własne na podstawie na podstawie BIP Urzędu Gminy Strzyżewice.

Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych podlega okresowym wahaniom. Od 2008 roku zauważalna jest tendencja wzrostowa, jednakże po dynamicznym wzroście na przełomie lat 2011/2012, w następnym roku nastąpił spadek liczby dzieci w przedszkolach. W ostatnim badanym okresie nastąpił powrót do tendencji wzrostu. Rozwój dostępności do edukacji przedszkolnej jest jednym z wyzwań czekających każdą gminę, szczególnie w kontekście przyciągnięcia w przyszłości młodych małżeństw.

Wykres 56. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

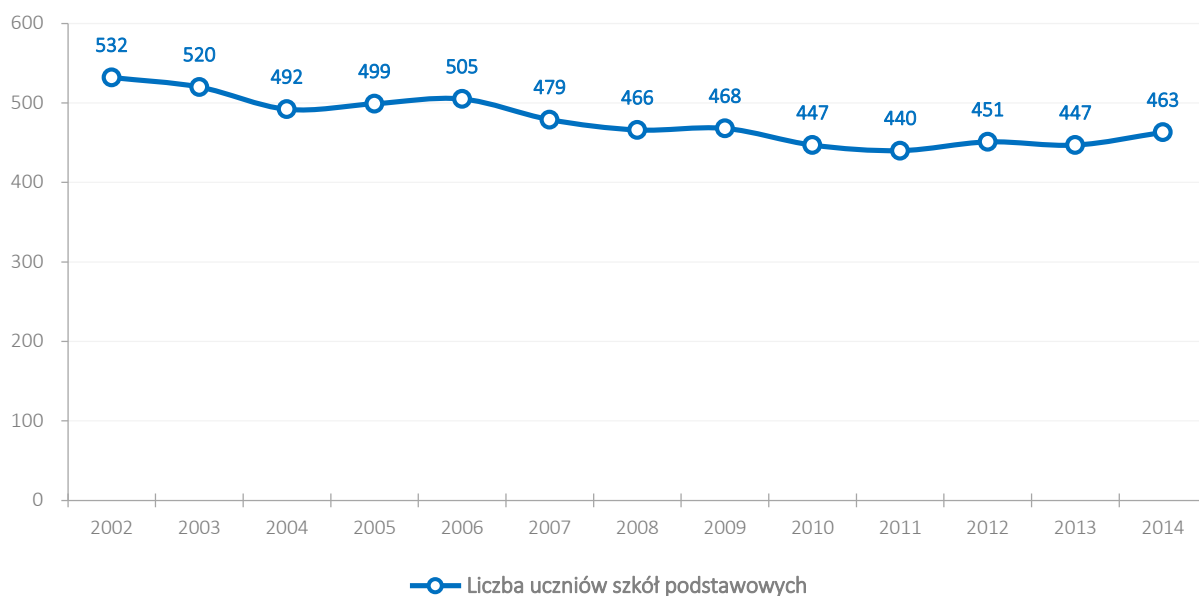
Problemem placówek oświatowych w Gminie Strzyżewice są **rosnące koszty utrzymania przy zmniejszającej się liczbie uczniów**. Liczba dzieci przekłada się na wysokość subwencji otrzymywanej z budżetu państwa na utrzymanie szkół. Przyczynia się to do wzrostu kosztów związanych z funkcjonowaniem danej placówki. Różnicę pomiędzy wysokością otrzymanej subwencji a wydatkami na oświatę i wychowanie gmina musi pokryć z własnych środków. Może to spowodować zmniejszenie lub zatrzymanie wydatków przeznaczanych na cele inwestycyjne. W związku ze znaczącą różnicą pomiędzy wydatkami na oświatę i wychowaniem a otrzymywaną subwencją, niezbędne może okazać się zreformowanie systemu oświaty.

Tabela 29. Porównanie wysokości subwencji oświatowej i wydatków na oświatę w Gminie Strzyżewice w latach 2008-2014.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
Subwencja na cele oświatowe	3 652 781,0	3 887 542,0	4 080 777,0	4 448 475,0	4 542 791,0	4 984 904,0	5 066 306,0	30 663 576,0
Wydatki na oświatę i wychowanie	5 698 009,5	5 775 311,2	6 032 046,2	6 654 462,6	6 736 741,1	6 995 617,1	7 454 281,0	45 346 468,9
Różnica:	-2 045 228,5	-1 887 769,2	-1 951 269,2	-2 205 987,6	-2 193 950,1	-2 010 713,1	-2 387 975,0	-14 682 892,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 57. Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Problem malejącej liczby uczniów dotyczy także szkół gimnazjalnych w Gminie Strzyżewice, jednakże pozytywnym zjawiskiem jest fakt nieznacznego wzrostu trwającego od 2009 r. **Spadająca liczba uczęszczających do szkoły dzieci powodować będzie konieczność szukania oszczędności w najbliższych latach.**

Wykres 58. Liczba uczniów uczęszczających do szkół gimnazjalnych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

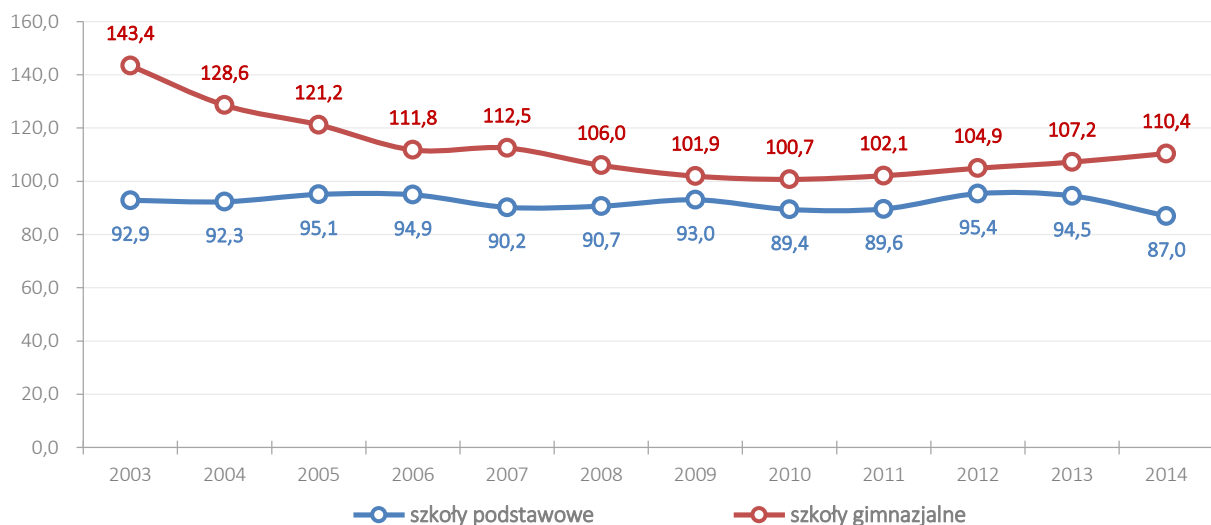
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W 2014 roku odnotowano wyraźny **spadek wartości współczynnika skolaryzacji brutto na poziomie edukacji podstawowej** w porównaniu z poprzednimi latami. Wartość poniżej 100 oznacza, że dzieci zameldowane w Gminie Strzyżewice uczęszczały do szkół funkcjonujących na terenie innych jednostek samorządowych. W ostatnim badanym roku czynnik ten osiągnął wysokość 87, co było najniższą wartością w badanym okresie. Biorąc pod uwagę spadającą liczbę uczniów w szkołach podstawowych, niekorzystne tendencje demograficzne (ujemny przyrost naturalny), a także rosnące koszty utrzymania szkół, Gmina Strzyżewice

będzie musiała podjąć działania zmierzające albo do zwiększenia współczynnika skolaryzacji brutto na poziomie szkół podstawowych (poprzez „przyciąganie” nowych uczniów), albo dążyć do ograniczenia kosztów poprzez zwiększenie koncentracji dzieci w sieci szkół gminnych.

Dane obrazują jednakże **bardzo dobrą sytuację w przypadku obowiązku szkolnego na poziomie gimnazjalnym**. Wzrost współczynnika powyżej wartości 100,0 oznacza dobrą kondycję i jakość kształcenia w szkołach gimnazjalnych w Gminie Strzyżewice. Stanowi to istotną wartość i utrzymanie wysokiego poziomu tego wskaźnika może potencjalnie wpłynąć na **utrzymanie więzi młodych mieszkańców Gminy Strzyżewice z lokalną społecznością i zatrzymanie w przyszłości migrację poza teren gminy**.

Wykres 59. Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

5.2. Infrastruktura sportowa

Wśród klubów sportowych działających na terenie Gminy Strzyżewice znajdują się grające w Lubelskiej Klasie Okręgowej Gminny Ludowy Klub Sportowy POM-Iskra Piotrowice (od sezonu 2016/17 będzie występował w IV lidze). W gminie funkcjonuje także Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Junior" przy Zespole Szkół Techniki Rolniczej w Piotrowicach, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Pszczółka" przy Zespole Szkół Rolniczych CKP w Pszczelej Woli oraz Uczniowski Klub Sportowy „Trops”.

Gmina może pochwalić się dobrą bazą sportową, trzema stadionami sportowymi w Piotrowicach, Pszczelej Woli, Strzyżewicach. Przy szkołach w Piotrowicach, Pszczelej Woli i Bystrzycy Starej istnieją duże sale sportowe. Szkoły w Kielczewicach Górnych, Żabiej Woli, Osmolicach i Strzyżewicach-Rehcie dysponują zastępczymi salami oraz boiskami przyszkolnymi dostosowanymi do zajęć z wychowania fizycznego. Przy Zespole Szkół Publicznych w Bystrzycy Starej wybudowano ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej kompleks boisk sportowych wraz z zapleczem socjalnym. W ramach inwestycji Gmina Strzyżewice wybudowała: boisko piłkarskie o nawierzchni syntetycznej typu „trawa syntetyczna”, boisko wielofunkcyjne o nawierzchni syntetycznej typu „poliuretan” przeznaczone do gry: koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, piłka ręczna.

Od sierpnia 2015 r. w Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Pszczelej Woli można korzystać z nowego wielofunkcyjnego boiska, wybudowanego ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki. Obiekt wyposażony został w: bieżnię, boisko do piłki nożnej, skocznię do skoku w dal, boisko wielofunkcyjne, oświetlenie oraz trybuny jednorzędowe.

Przy wsparciu środków europejskich na terenie Gminy Strzyżewice powstały place zabaw dla dzieci w Borkowiznie, Osmolicach Pierwszych, Piotrowicach, Strzyżewicach i Strzyżewicach-Rechcie oraz wybudowano siłownię zewnętrzną w Strzyżewicach. Ponadto, ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu „Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych” wybudowano place zabaw przy szkołach podstawowych w następujących miejscowościach: Kiełczewice Górne, Strzyżewice-Rechta, Bystrzyca Stara, Osmolice Pierwsze i Żabia Wola.

Zdjęcie 8. Kompleks boisk sportowych w Bystrzycy Starej.

Źródło: http://www.bystrzycastara.pl/images/slide/boisko_15.JPG.

Zdjęcie 9. Boisko wielofunkcyjne w Pszczelej Woli.

Źródło: <http://www.powiat.lublin.pl/aktualnosci/boisko-wielofunkcyjne-w-pszczelej-woli.html>.

5.3. Wypoczynek

W Gminie Strzyżewice **możliwy jest aktywny wypoczynek** dzięki **szlakom rowerowym, pieszym i wodnym**. Brak jest jednakże wyznaczonych **szlaków konnych** czy też **tras nordic walking**. Ponadto, gmina ma silną konkurencję ze strony innych jednostek samorządowych sąsiadujących z Miastem Lublin, jako miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców miasta.

Pomimo położenia w obszarze chronionego krajobrazu, na terenie Gminy Strzyżewice nie ma także wytyczonych ścieżek spacerowych, występują jednakże ścieżki **edukacyjne** (np. **„Za ptasim głosem Doliną Bystrzycy”**). Ze względu na występujące zbiorniki wodne i czyste rzeki, popularne jest tu wędkarstwo.

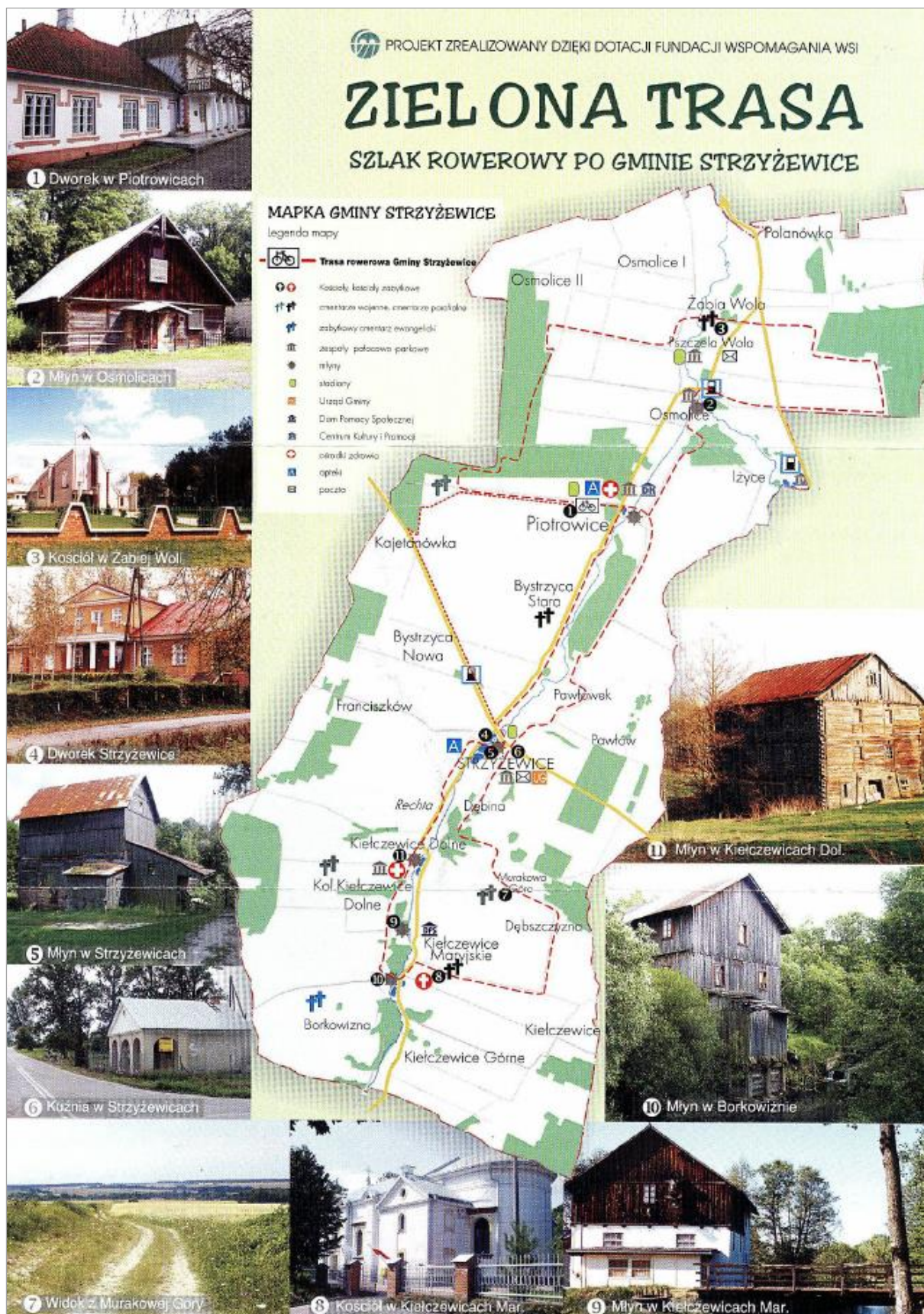
Szlak rowerowy **„Zielona Trasa”** liczy ok. 50 km. Trasa powstała jako ścieżka rekreacyjno-turystyczna. Wytyczona została z myślą ukazania najpiękniejszych i najciekawszych geograficznie oraz historycznie zakątków Gminy Strzyżewice. Teren po którym biegnie jest zróżnicowany. Szlak ciągnie się zarówno wzdłuż lasów, wśród pól, a także po wiejskich drogach doskonale nadających się na terenową jazdę. Najwygodniej początek trasy rozpocząć w Piotrowicach, gdzie mieści się wypożyczalnia rowerów. Dostępnych jest 10 rowerów wyposażonych i w pełni przygotowanych do przebycia wyznaczonego szlaku. Jest także możliwość skorzystania z usług przewodnika, który bezpiecznie i profesjonalnie poprowadzi wycieczkę, a na prośbę podróżującego turysty urozmaici wyprawę o miejsca dodatkowe, nieprzewidziane w ramach szlaku. Ruszając w Piotrowicach do wyboru są dwa odcinki trasy – jeden w kierunku południowym, drugi biegnący po północnej części Gminy Strzyżewice. Trasa „południowa” prowadzi przez Piotrowice - Pawłówek - Strzyżewice - Dębina - Kiełczewice Dolne - Kiełczewice Maryjskie - Borkowizna - Kiełczewice Dolne - Strzyżewice - Kajetanówka – Piotrowice, zaś „północna” przez Piotrowice - Osmolice - Żabia Wola - Pszczela Wola - Osmolice Drugie – Piotrowice. Obie trasy tworzą elipsę okrążającą całą gminę i można je połączyć w jedną długą trasę. Cała trasa jest dokładnie oznaczona w terenie²⁷.

Przez obszar Gminy Strzyżewice przebiega także fragment **„Żółtego Szlaku”** Strzyżewice – Bychawa – Krzczonów. Szlak poprowadzono w większości po drogach asfaltowych, około 2 km szlaku przebiega po płytach betonowych w terenie lekko pofalowanym, z przewyższeniami od 183 m n.p.m. do 284 m n.p.m. Drobne stromizny występują w pobliżu rzeki Kosarzewki. Główną osią szlaku jest towarzysząca mu na większości długości Kosarzewka. Jadąc od Osmolic trasa wiedzie w górę jej biegu aż do jej źródeł²⁸.

²⁷ Na podstawie: <http://www.powiat.lublin.pl/turystyka/szlaki-turystyczne/szlak-rowerowy-gmina-strzyzewice.html>.

²⁸ Na podstawie: <http://www.rowerowlubelskie.pl/szlaki/index/id/10>.

Mapa 32. Schemat szlaku rowerowego po Gminie Strzyżewice.

Źródło: http://www.powiat.lublin.pl/media/userfiles/powiat.lublin.pl/Turystyka/Szlaki/strzyzewice/zielonatrasa_1.pdf.

Wykorzystując dziedzictwo historyczne, przyrodnicze i kulturalne Gminy Strzyżewice utworzona została **trasa przyrodniczo-historyczna "Najpiękniejsze zakątki doliny Bystrzycy"**. Trasa składa się z 28 przystanków, które oznaczone zostały tablicami opisującymi dane miejsca i prowadzi od miejsc pamięci, poprzez obiekty zabytkowe, muzeum regionalne po miejsca o wysokich walorach przyrodniczych i turystycznych:

1. Młyn drewniany w Kiełczewicach Maryjskich
2. Cmentarz ewangelicki w Borkowiźnie
3. Kaplica ewangelicka w Borkowiźnie
4. Młyn wodny turbinowy w Borkowiźnie
5. Zespół kościoła parafialnego w Kiełczewicach Maryjskich
6. Cmentarz wojenny w Kiełczewicach Maryjskich
7. Murakowa Góra w Kiełczewicach Dolnych
8. Młyn wodno-motorowy w Kiełczewicach Dolnych
9. Park podworski i kapliczka św. Jana Nepomucena w Kolonii Kiełczewice Dolne
10. Cmentarz wojenny w Kolonii Kiełczewice Dolne
11. Kuźnia w Strzyżewicach
12. Zespół dworsko - parkowy w Strzyżewicach
13. Młyn wodno-motorowy w Strzyżewicach
14. Cmentarz wojenny w Bystrzycy Nowej
15. Ruiny zamku w Bystrzycy Nowej
16. Wąwozy w Pawłówku
17. Muzeum Regionalne w Bystrzycy Starej
18. Cmentarz wojenny w Piotrowicach
19. Zespół dworsko - parkowy w Piotrowicach
20. Miejsce pochówku ludności żydowskiej w Piotrowicach
21. Źródółka w Piotrowicach
22. Zespół pałacowo - parkowy w Osmolicach Pierwszych
23. Młyn modrzewiowy w Osmolicach Pierwszych
24. Aleja Rohlandów w Żabiej Woli
25. Zespół dworsko - parkowy w Pszczelej Woli
26. Kurhan w Pszczelej Woli
27. Droga krzyżowa w Żabiej Woli
28. Zespół dworsko-parkowy w Tuszowie²⁹

²⁹ Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/trasa.htm>

Mapa 33. Schemat szlaków i ścieżek rekreacyjnych w Gminie Strzyżewice

Źródło: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/foto/mapa2012.jpg>.

Szlak turystyczny „Śladami Kajetana Koźmiana” wiedzie poprzez takie miejscowości jak: Strzyżewice – Kiełczewice, Borkowizna – Rechta, Bystrzyca Stara – Piotrowice, Bychawka – Zdrapy, Bychawa, Gałęzów – Wola Gałęziowska – Józów. Jego długość wynosi ok. 22 km.

Istnieje możliwość **splywu kajakowego doliną Bystrzycy**, prowadzącym do Zalewu Zemborzyckiego w Lublinie. W Strzyżewicach i Borkowiznie funkcjonują wypożyczalnie kajaków.

„*Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013*” wskazuje gminę jako:

- » **Podmiejska strefa rekreacyjna Miasta Lublin** – obszar zaplecza wypoczynkowego miasta, wskazany do kształtowania podmiejskiej rezerwy rekreacyjnej. Podstawowym czynnikiem atrakcyjności dla funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej jest dobrze rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa, kąpieliska, zbiorniki wodne, lasy komunalne, parki, ścieżki spacerowe i rowerowe, ośrodki jeździeckie, lotniska sportowe oraz ogrody działkowe i domki letniskowe. Preferencje dla rozwoju turystyki weekendowej i codziennej rekreacji. Możliwości rozwoju form aktywnego wypoczynku i rekreacji: turystyka rowerowa w oparciu o ścieżki i trasy rowerowe, ścieżki spacerowe, konne w oparciu o ośrodki jeździeckie, sporty wodne w rejonie zbiorników wodnych w oparciu o tor nart wodnych, tory regatowe żeglarskie i kajakowe, przystanie sprzętu wodnego, a także lotniska sportowe i aeroklubowe³⁰.

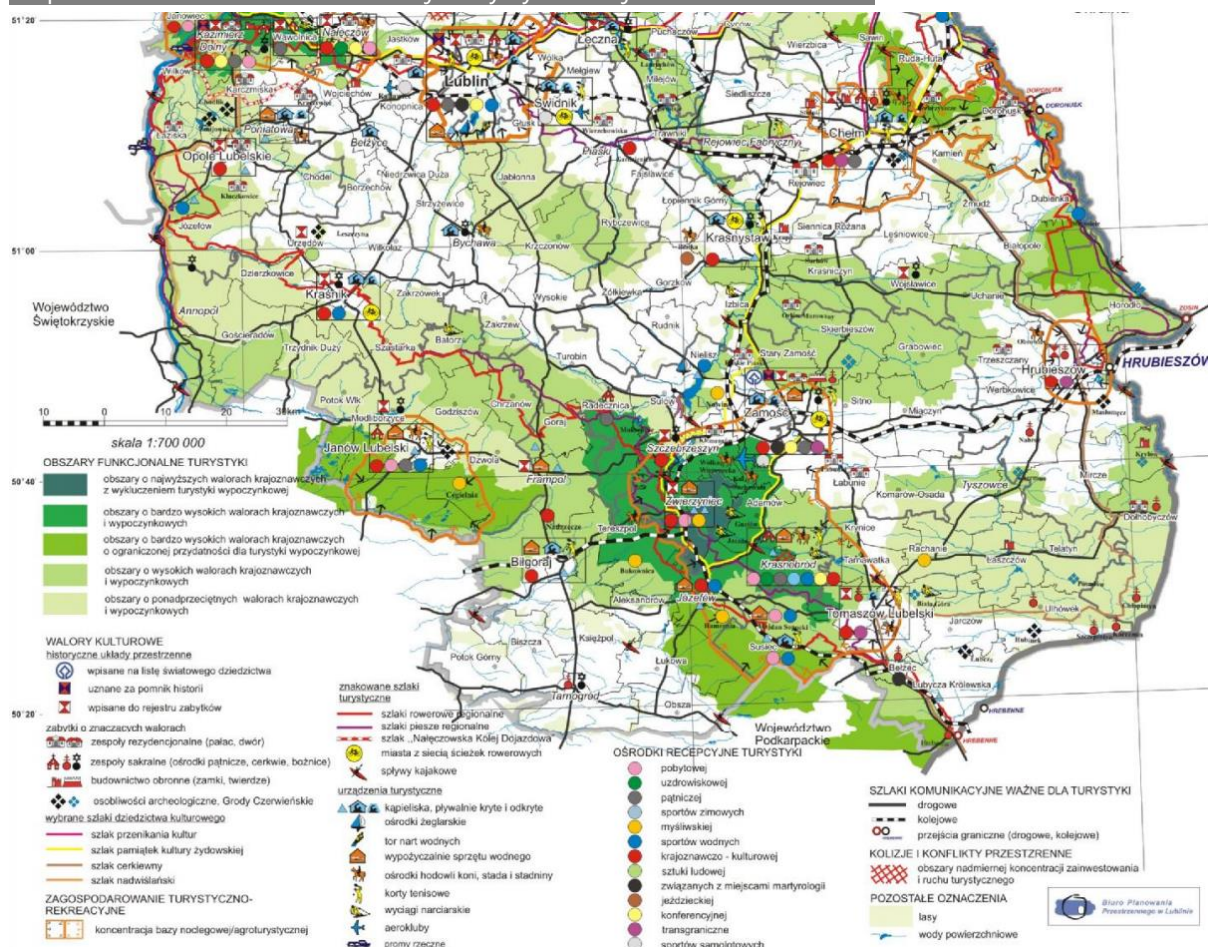
Natomiast „*Koncepcja programowo-przestrzenna rozwoju turystyki i rekreacji. Cele i główne kierunki rozwoju sektora turystyki i rekreacji w województwie lubelskim*” wskazuje, że północny obszar Gminy Strzyżewice posiada ponadprzeciętne walory krajoznawcze i wypoczynkowe. Wspomniany dokument wskazuje następujące **perspektywy i potrzeby rozwoju turystyki** na tym obszarze:

- » korzystne warunki klimatyczne związane z oddziaływaniem rzeki Bystrzyca;
- » Ruch krajoznawczy związany z walorami przyrodniczymi (ekoturystyka) i wysokimi walorami kulturowymi;
- » Wypoczynek indywidualny realizowany w bazie prywatnej, gospodarstwach agroturystycznych;
- » Turystka kwalifikowana aktywna – pobyty w celach rekreacji ruchowej: turystyka piesza, rowerowa, konna, wodna, wędkarstwo³¹.

³⁰ Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, *Plan Marketingu Turystyki w Województwie Lubelskim na lata 2007-2013*, Lublin wrzesień 2007 (aktualizacja maj 2009), s. 21.

³¹ Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, *Koncepcja programowo-przestrzenna rozwoju turystyki i rekreacji. Cele i główne kierunki rozwoju sektora turystyki i rekreacji w województwie lubelskim*, Lublin sierpień 2008, s. 116.

Mapa 34. Uwarunkowania rozwoju turystyki w województwie lubelskim

Źródło: Koncepcja programowo-przestrzenna rozwoju turystyki i rekreacji. Cele i główne kierunki rozwoju sektora turystyki i rekreacji w województwie lubelskim, s.21.

5.4. Infrastruktura kultury

W Gminie Strzyżewice działalność z zakresu kultury prowadzi **Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice z siedzibą w Piotrowicach**. Do podstawowych zadań CKiP należy: edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę; tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie sztuką, tworzenie warunków dla rozwoju rękodzieła ludowego i artystycznego oraz rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb zainteresowań kulturalnych. CKiP swoje zadania realizuje poprzez zespołowe uczestnictwo w kulturze i upowszechnianiu różnych dziedzin kultury i sztuki, formy indywidualnej aktywności, prowadzenie różnych form edukacji kulturalnej oraz współpracę ze szkołami i innymi placówkami kultury z terenu województwa. Wśród organizowanych zajęć znajdują się m.in.: studio piosenki, pracownie artystyczne (plastyczna, ceramiczna, fotograficzna), teatralne, taneczne, młodzieżowa orkiestra dęta, karate, zumba, aerobik, nauka gry na gitarze i nauka języków obcych. Centrum pełni ważną rolę w aktywizowaniu kulturalnym wszystkich środowisk i integracji społeczności gminnej. Przy CKiP działa Stowarzyszenie Aktywnej Młodzieży.

Ważną rolę w sferze kultury pełnią również zespoły prowadzone przez szkoły, w tym Dziecięcy Zespół Ludowy ze Szkoły Podstawowej w Bystrzycy Starej (m.in. III miejsce na Wojewódzkim Przeglądzie Dziecięcych

Zespołów Ludowych). Promocję Gminie Strzyżewice przynosi jednakże przede wszystkim **Młodzieżowa Orkiestra Dęta Gminy Strzyżewice**. Poza granice województwa sięga popularność pań z **Kół Gospodyń Wiejskich**. Zespół KGW w Kiełczewicach Górnych to przeszło 30 letnia tradycja śpiewu, obrzędu i teatru ludowego – prezentowanego i nagradzanego na festiwalach i przeglądach. Dumą zespołu KGW z Osmolic jest solistka Pani Regina Wróbel, która zdobyła trzecią nagrodę na Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym³².

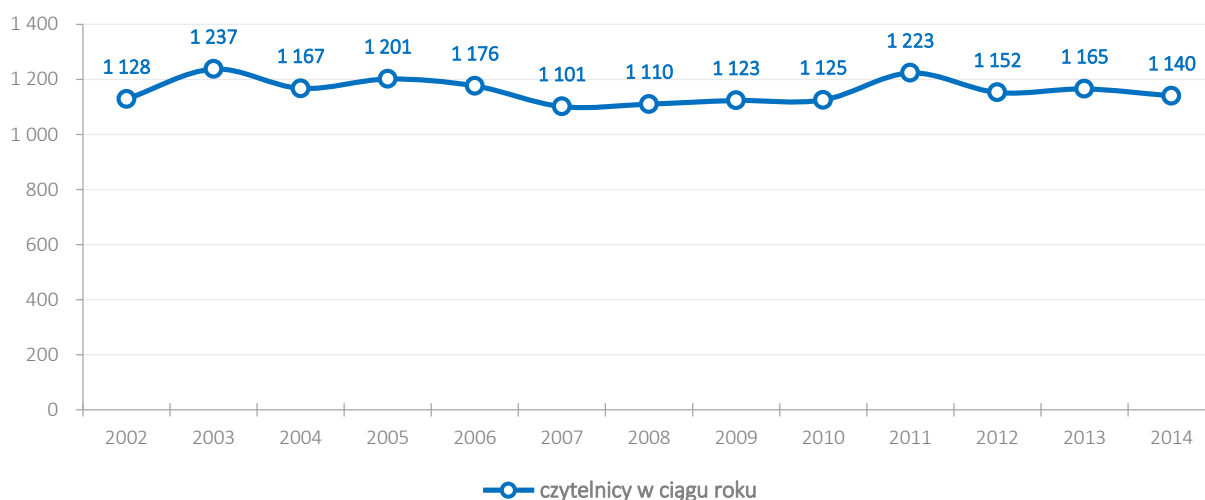
Gminna Biblioteka Publiczna im. Ewy Kołaczkowskiej w Strzyżewicach działalność na terenie gminy prowadzi od 1964 r. Siedziba biblioteki mieści się w zabytkowym dworcu w Strzyżewicach, niegdyś będącym własnością rodziny Kołaczkowskich. Biblioteka nosi imię Ewy Kołaczkowskiej pisarki i tłumaczki angielskiej literatury dziecięcej. W skład placówki wchodzi także **filie w Kiełczewicach Górnych, Bystrzycy Starej i Żabiej Woli**. Biblioteka udostępnia także czytelnię internetową, umożliwiającą korzystanie z Internetu. Biblioteka prowadzi szeroko rozumianą działalność informacyjną i metodyczną. Znajduje się tam dział "strzyżewiana" zawierający zbiór publikacji tematycznie związanych z terenem Gminy Strzyżewice lub autorstwa osób wywodzących się z terenu gminy. W dziale tym znajdują się także pamiątki i wspomnienia napisane i wydane nie tylko w kraju, ale i na całym świecie. Znajduje się tu także stała ekspozycja pamiątek przeszłości związanych z gminą i patronem biblioteki³³.

Na terenie parku podworskiego w Pszczeliej Woli funkcjonuje **skansen pszczelarski**. Zgromadzone są tam stare ule, barcie i kłody. Uprawiane są tu także rośliny miododajne. Jest to **jedynego typu muzeum w Polsce**.

Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice wydaje **pismo „KOMPRES”**, które stanowi źródło wiedzy o wydarzeniach w gminie i regionie, realizowanych inwestycjach, dział „z życia gminy”.

Poziom czytelnictwa na terenie gminy utrzymuje się na stałym poziomie. W porównaniu do 2002 roku, liczba czytelników w 2014 roku wzrosła o 12 osób. Grupa czytelników jest zatem niemal stała. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w Gminie Strzyżewice również utrzymywały się na zbliżonym poziomie, przy czym w 2014 roku czynnik ten osiągnął najwyższą wartość w badanym okresie.

Wykres 60. Poziom czytelnictwa w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

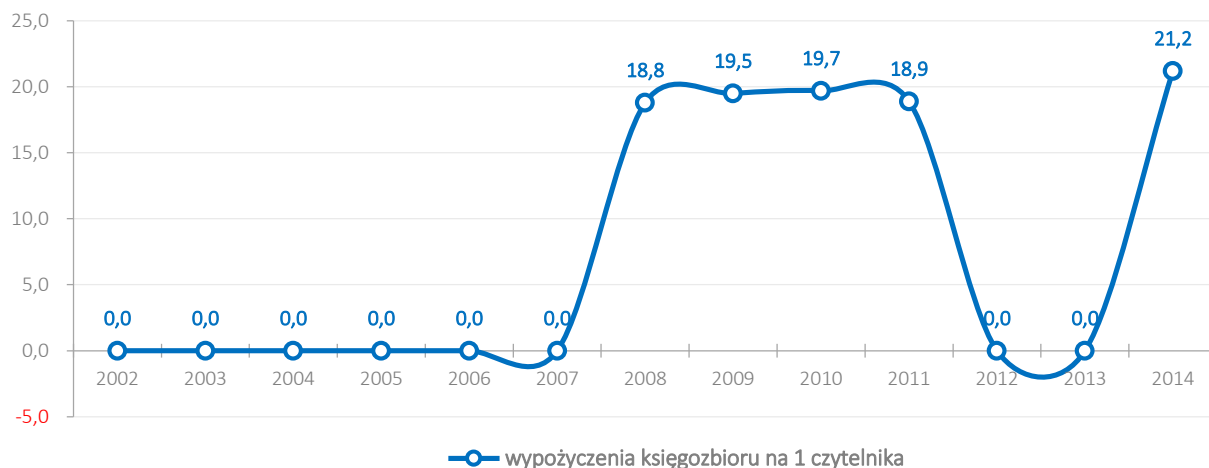

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

³² Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/kul.htm>.

³³ Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/kul.htm>.

Wykres 61. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

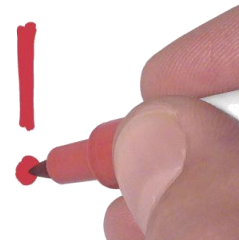
Dopełnieniem życia kulturalnego w Gminie Strzyżewice są **cykliczne imprezy i wydarzenia okolicznościowe**:

- 1.
2. Gminne Święto Plonów
3. Festyn Ekologiczny
4. Noworoczny Koncert Kolęd i Pastorałek
5. Gminny Festiwal Kolędniczy
6. Ogólnopolski Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Lubelski Talent”
7. Piotrowicka Noc Świętojańska
8. Gminne Obchody Święta Niepodległości³⁴.

Oprócz powyższych, głównych wydarzeń kulturalnych, w Gminie Strzyżewice odbywają się liczne imprezy i spotkania organizowane okazjonalnie przez inne jednostki publiczne, w tym przede wszystkim szkoły.

W Gminie Strzyżewice zauważalna jest dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowa. Jednakże ilość bogatych w ofertę wydarzeń kulturalno-rozrywkowych jest niewielka. Zainteresowanie wydarzeniami kulturalnymi, zarówno ze strony mieszkańców, jak i przyjezdnych, w szczególności mieszkańców Miasta Lublin, powinno skłaniać władze gminy do poszerzenia oferty kulturalno-rozrywkowej.

Należy dążyć do dalszej profesjonalizacji i szerszej promocji najważniejszych działań. Zasadnym wydaje się również dalsza rozbudowa infrastruktury kulturalnej i sportowej (w szczególności dywersyfikująca uprawiane dyscypliny sportowe), a także infrastruktury służącej rekreacji i aktywnemu wypoczynkowi.

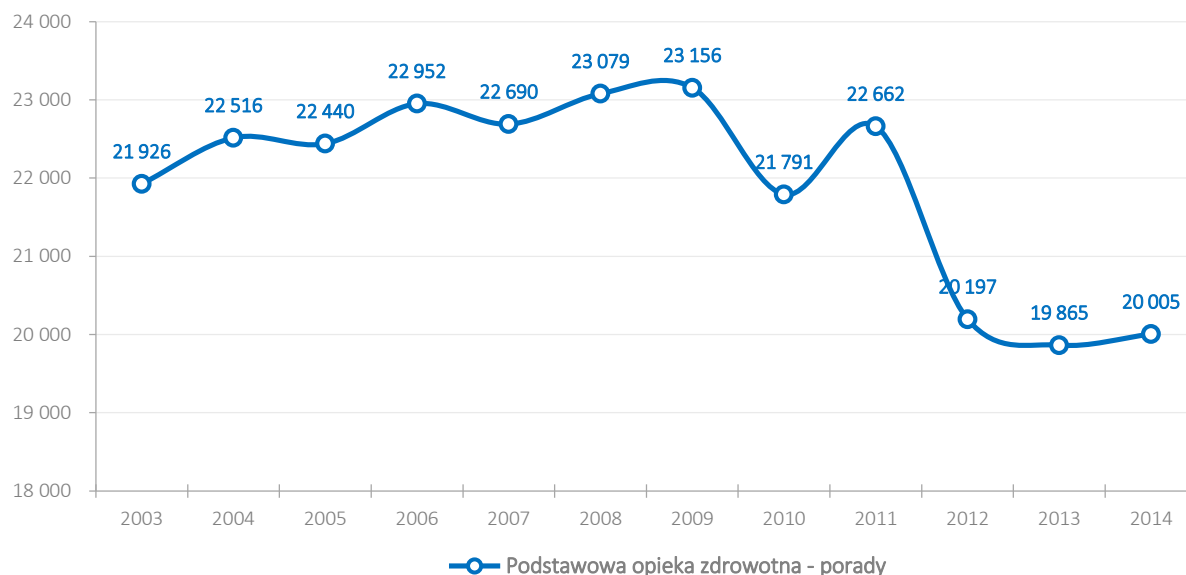

³⁴ Na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy Strzyżewice.

5.5. Infrastruktura ochrony zdrowia i opieki społecznej

Jednym z głównych aspektów jakości opieki zdrowotnej, który należy mierzyć, jest dostęp pacjentów do świadczeń. Jest on bardzo istotny, zwłaszcza dla najstarszych mieszkańców gminy.

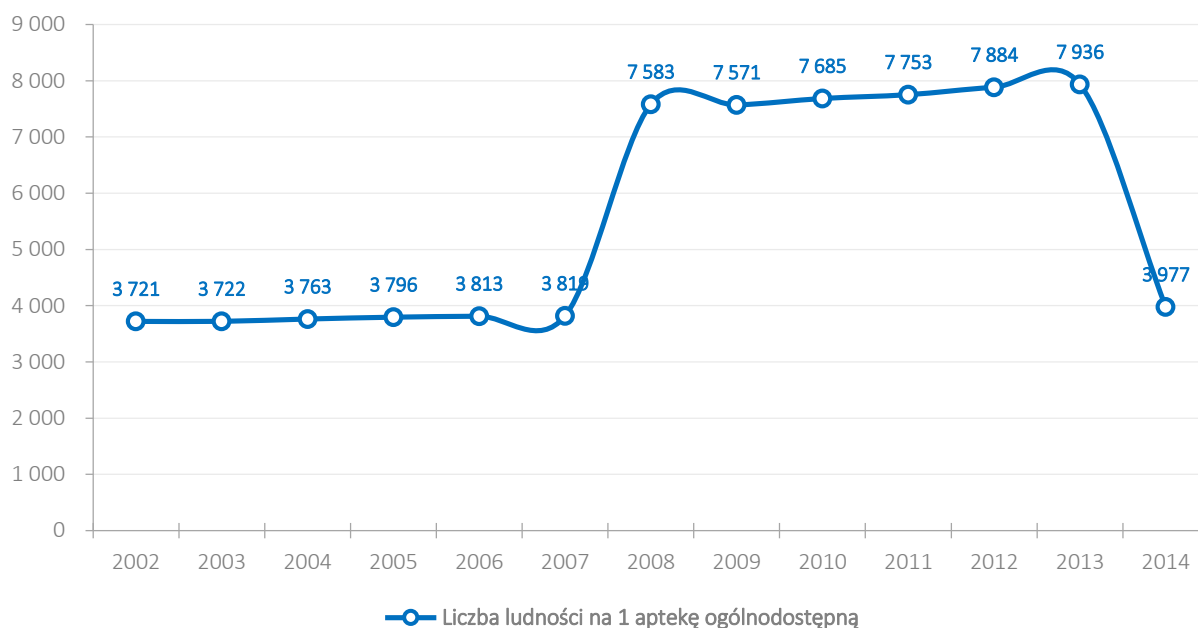
Wykres 62. Podstawowa opieka zdrowotna - porady w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie Gminy Strzyżewice funkcjonują 2 zakłady opieki zdrowotnej oraz 3 apteki ogólnodostępne. W Zakładach Opieki Zdrowotnej mieszkańcy mają dostęp m.in. do **podstawowej opieki zdrowotnej** (medycyna rodzinna), gabinetu zabiegowego, poradni ginekologiczno-położniczej. Ze specjalistycznej opieki medycznej mieszkańcy korzystają poza terenem gminy, przede wszystkim w Bychawie i Lublinie. Apteki ogólnodostępne mieszczą się w Strzyżewicach i Piotrowicach.

Wykres 63. Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zadania zlecone i zadania własne w zakresie pomocy społecznej w Gminie Strzyżewice realizowane są przez **Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)** z siedzibą w Strzyżewicach. Realizuje zadania polegające m.in. na udzielaniu pomocy finansowej mieszkańcom gminy, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, także z przyczyn losowych. Ośrodek realizuje również zadania związane z przyznawaniem i wypłatą zasiłków rodzinnych i dodatków oraz zaliczek alimentacyjnych. Pracownicy placówki udzielają także zainteresowanym fachowych porad dotyczących sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i wychodzenia z kryzysu. Gmina Strzyżewice posiada opracowany dokument „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzyżewice na lata 2014-2020”. W strategii tej wymienione są powody korzystania z pomocy finansowej, w tym przede wszystkim: bezrobocie i ubóstwo, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizm. Priorytety opracowanego dokumentu nastawione są na rozwiązanie wspomnianych problemów społecznych.

W miejscowości Kiełczewice Maryjskie funkcjonuje Dom Społeczny dla Dzieci, w którym przebywa 50 dziewcząt i kobiet z niepełnosprawnością intelektualną. Mieszkanki mają zapewnioną całodzienną opiekę, bardzo dobre warunki mieszkaniowe oraz wychowanie, terapię i rehabilitację³⁵.

W 2014 roku na świadczenia z zakresu pomocy społecznej Urząd Gminy Strzyżewice **przeznaczył kwotę w wysokości niemal 3,9 mln zł (około 18,3% wszystkich wydatków budżetowych)**.

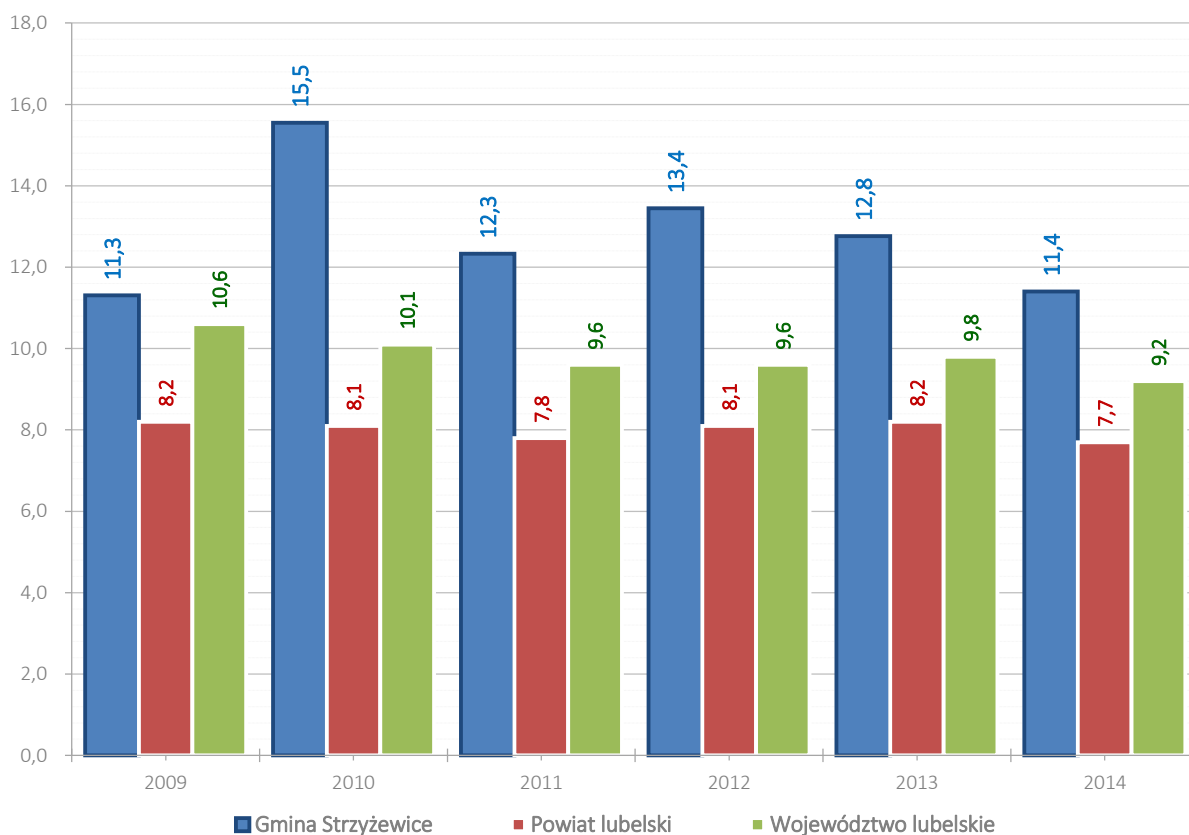
Porównując udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie Strzyżewice z adekwatnymi wskaźnikami na poziomie powiatu lubelskiego i województwa lubelskiego w latach 2009-2014 zauważalna jest **sytuacja niekorzystna dla gminy**. Pozytywne jest zjawisko nieznacznego zmniejszania się odsetka osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w stosunku do 2010 roku – z 15,5% do 11,4%. Procentowy wskaźnik ma jednakże wartość wyraźnie wyższą w odniesieniu do średniej w powiecie lubelskim oraz w stosunku do województwa lubelskiego. W 2014 roku różnice, liczone

³⁵ Na podstawie: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/pomoc.htm>

w punktach procentowych, w stosunku do powiatu wyniosły 3,7 punktu, zaś w przypadku województwa – 2,2 punkty na korzyść województwa.

Gmina Strzyżewice wraz z Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizowała projekt „Nowe kwalifikacje twoją szansą na pracę” o całkowitej wartości ponad 645.650 zł, współfinansowany (w wysokości 548 808 zł – 85%) przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytet VII Promocja integracji społecznej, działanie 7.1 rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, poddziałanie 7.1.1 rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej przez ośrodki pomocy społecznej.

Wykres 64. Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie Strzyżewice w porównaniu z powiatem lubelskim i województwem lubelskim w latach 2009-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

5.6. Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

Nad bezpieczeństwem na terenie Gminy Strzyżewice czuwa **Komenda Miejska Policji w Lublinie**, do której należą dzielnicowi **Komisariatu Policji w Bychawie**, odpowiadający za obszar gminy.

O sprawnie działający system ratowniczo-gaśniczy dba przede wszystkim Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza w Bychawie, która należy do Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie oraz 10 jednostek

Ochotniczych Straży Pożarnych. OSP zajmują się także propagowaniem kultury, kultury fizycznej i działaniami na rzecz ochrony środowiska.

5.7. Urzędy

Urząd Gminy Strzyżewice mieści się w Strzyżewicach 29 i w skład jego struktury organizacyjnej wchodzi:

- » Wójt,
- » Zastępca Wójta,
- » Sekretarz,
- » Skarbnik,
- » Stanowisko pracy ds. Księgowości Budżetowej
- » Stanowisko pracy ds. Księgowości Podatkowej
- » Stanowisko pracy ds. Wymiaru Podatku i Opłat
- » Stanowisko pracy ds. administracyjno-biurowych
- » Stanowisko pracy ds. Mienia Komunalnego i Kasjer
- » Stanowisko pracy ds. Księgowości i Płac
- » Główny księgowy ds. oświaty i instytucji kultury
- » Stanowisko pracy ds. płac w jednostkach oświatowych i instytucjach kultury
- » Stanowisko pracy ds. administracyjno-księgowych w jednostkach oświatowych i instytucjach kultury
- » Stanowisko pracy ds. Sekretariatu
- » Stanowisko pracy ds. kadr i działalności gospodarczej
- » Stanowisko pracy ds. budownictwa
- » Kierownik Referatu Inwestycji
- » Stanowisko pracy ds. dróg
- » Stanowisko pracy do spraw rolnictwa i leśnictwa
- » Stanowisko pracy ds. gospodarki mieniem
- » Stanowisko pracy ds. ochrony środowiska
- » Stanowisko pracy ds. gospodarki komunalnej
- » Stanowisko pracy ds. informatyki
- » Stanowisko pracy ds. geodezji i gospodarki gruntami
- » Stanowisko pracy ds. funduszy strukturalnych
- » Stanowisko pracy ds. Punktu Obsługi Interesanta
- » Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego
- » Stanowisko pracy ds. obywatelskich³⁶

³⁶ Na podstawie: <https://ugstrzyzewice.bip.lubelskie.pl/index.php?id=26>

Na terenie Gminy Strzyżewice funkcjonują także 3 **placówki Poczty Polskiej**: w Strzyżewicach, Pszczelnej Woli i Piotrowicach.

Analizując rozlokowanie obiektów, w których mieszczą się instytucje o charakterze publicznym (biblioteka i jej filie, przychodnie zdrowia, apteki, poczta, urząd gminy, CKiP) wyraźnie widać potwierdzenie, że Piotrowice i Strzyżewice to główne ośrodki administracyjno-usługowe. Trudniejsza sytuacja w dostępie do usług publicznych dotyczy południowej części gminy.

5.8. Baza noclegowa

Walory przyrodnicze panujące w Gminie Strzyżewice oraz jej dogodne położenie **sprzyjają powstawaniu** podmiotów gospodarczych nastawionych na **świadczenie usług agroturystycznych** i rekreacyjno-turystycznych (turystyki i rekreacji pobytowej) oraz przede wszystkim obiektów oferujących usługi noclegowe dla biznesu (np. przedstawiciele handlowi), szukających jednodniowego pobytu w pobliżu głównego szlaku komunikacyjnego. W Gminie Strzyżewice według danych GUS na koniec 2014 r. **nie było obiektu oferującego całoroczne zbiorowe zakwaterowanie**. Jednakże, zgłoszeniu do Głównego Urzędu Statystycznego nie podlegają gospodarstwa agroturystyczne. W poniższej tabeli przedstawione są obiekty posiadające w ofercie miejsca noclegowe.

Tabela 30. Lista obiektów noclegowych w Gminie Strzyżewice.

Lp.	Nazwa obiektu	Rodzaj obiektu	Miejscowość
1	Agroturystyka na Grodzisku	Agroturystyka	Osmolice Pierwsze
2	Gospodarstwo Agroturystyczne „U Gieni”	Agroturystyka	Kielczewice Dolne
3	Gospodarstwo Agroturystyczne	Agroturystyka	Bystrzyca Stara
4	Internat przy Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego	-	Pszczela Wola
5	Internat przy Zespole Szkół Techniki Rolniczej im. Wincentego Witosza	-	Piotrowice
6	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci	-	Kielczewice Maryjskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy Strzyżewice.

Bez infrastruktury noclegowej praktycznie niemożliwy jest rozwój regularnej turystyki, nawet w przypadku występowania wybitnych walorów turystycznych. Istotną problemem jest także brak **rozbudowanej i bazy gastronomicznej**. Jedynym obiektem posiadającym ofertę gastronomiczną jest Dworek Arkadia w Piotrowicach.

Poniższe wykresy przedstawiają ilość obiektów zbiorowego zakwaterowania w gminach powiatu lubelskiego oraz ilość oferowanych miejsc noclegowych. Liderami są gminy Jastków, Konopnica i Niedrzwica Duża. Przewaga konkurencyjna tych gmin w omawianym zakresie nie jest na tyle duża, aby uniemożliwić Gminie Strzyżewice dążenie do konkurowania z nimi w zakresie turystyki i rywalizowania o turystów. Jednakże, efektywność działań nastawionych jedynie na konkurowanie w zakresie turystyki, może okazać się całkowicie nieefektywna. **Głównym celem Gminy Strzyżewice powinna być próba zaprezentowania wyróżniającej się oferty w zakresie turystyki aktywnej, aby starać się „przyciągnąć” chociaż na kilka godzin turystów z obszaru Miasta Lublin oraz mieszkańców gmin około lubelskich, którzy na co dzień preferują miejski styl życia.** Powinna być to jednak oferta krótkich, kilkugodzinnych bądź weekendowych wyjazdów.

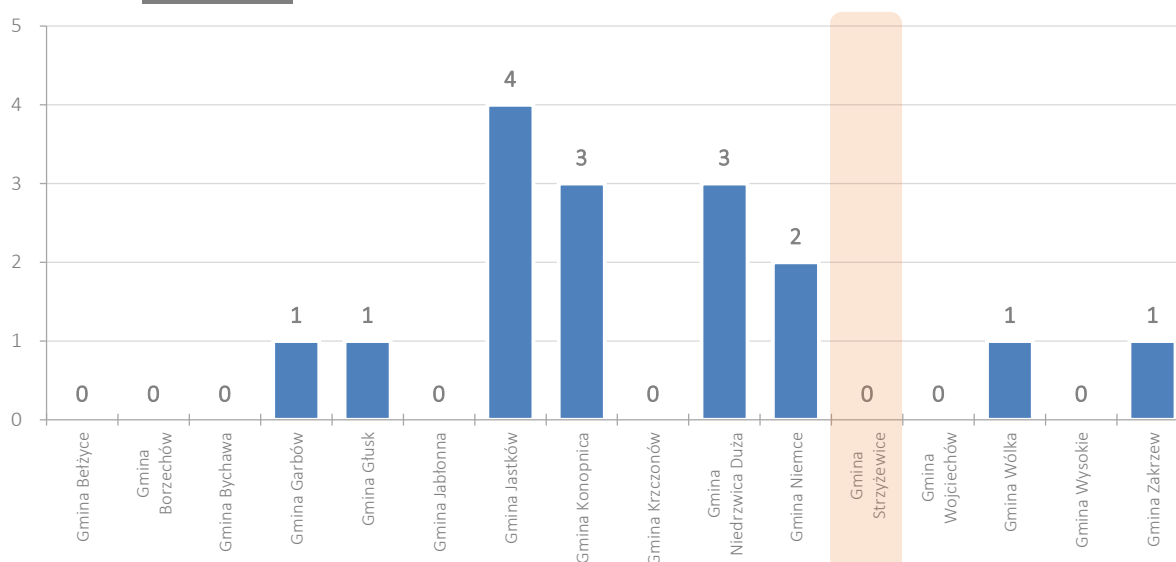

Głównym celem Gminy Strzyżewice powinna być próba zaprezentowania wyróżniającej się oferty w zakresie turystyki aktywnej aby starać się „przyciągnąć” chociaż na kilka godzin mieszkańców Miasta Lublin oraz sąsiednich gmin.

Być może w dłuższej perspektywie czasu część osób będzie zainteresowana pozostaniem na terenie gminy na dłużej, ale wiąże się to z koniecznością **rozbudowy bazy oferującej usługi noclegowe i gastronomiczne**.

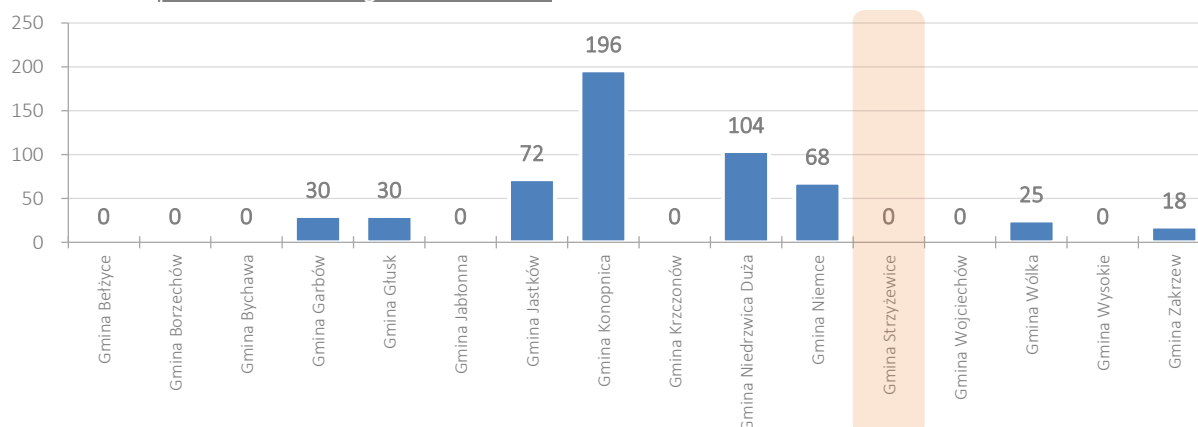
Liczbę obiektów noclegowych, miejsc noclegowych w całorocznych obiektach noclegowych oraz liczbę udzielonych noclegów w gminach powiatu lubelskiego przedstawiają poniższe wykresy:

Wykres 65. Liczba całorocznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

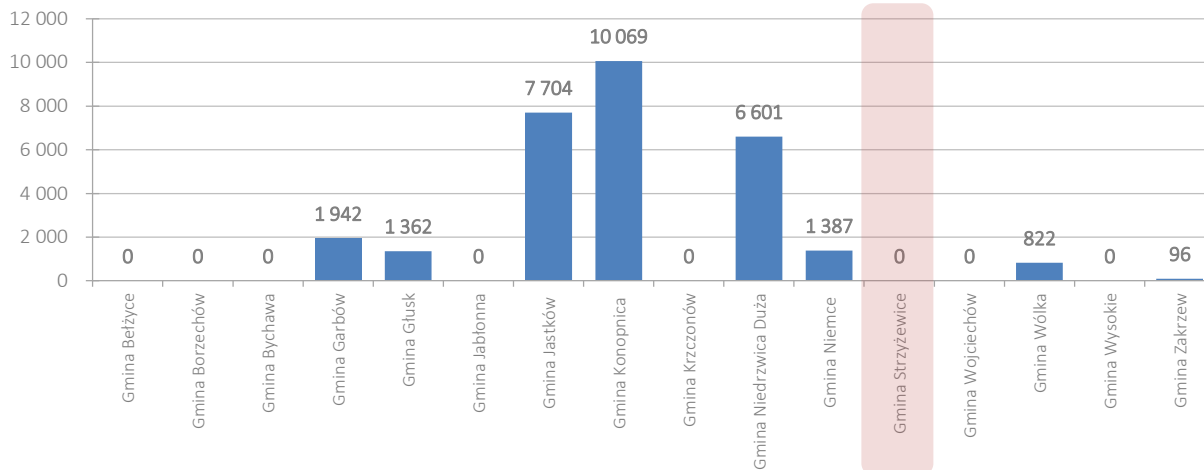
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 66. Liczba miejsc noclegowych w całorocznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

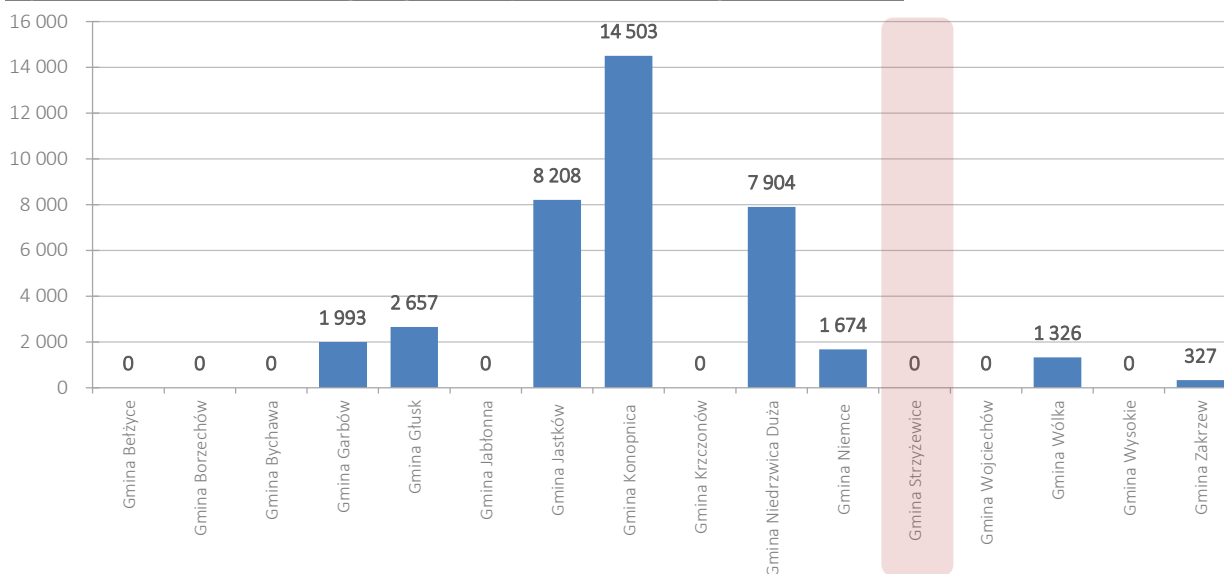
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 67. Korzystający z noclegów w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 68. Udzielone noclegi w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Powyższe dane wskazują na silną konkurencję w szczególności ze strony Gminy Konopnica w zakresie regularnej turystyki, co w obliczu obecnego braku infrastruktury noclegowej w Gminie Strzyżewice jest czynnikiem utrudniającym rozwój tej dziedziny w Gminie Strzyżewice.

5.9. Analiza funkcji turystycznej Gminy Strzyżewice

Analiza funkcji turystycznej Gminy Strzyżewice została przeprowadzona w oparciu o 5 wskaźników funkcji turystycznej (1) Baretje'a -Deferta, (2) Schneidera, (3) Charvata, (4) wykorzystania miejsc noclegowych oraz (5) logistyczny wskaźnik funkcji turystycznej A. Szromka. Ich porównanie umożliwi ocenę rozwoju turystycznego i analizę poziomu rozwoju turystycznego Gminy Strzyżewice i powiatu lubelskiego na tle

innych gmin i powiatów województwa lubelskiego. Poniżej zaprezentowano opisy wskaźników funkcji turystycznej³⁷.

Wskaźnik Baretje'a -Deferta (W_{BD})

Wyraża się on liczbą turystycznych miejsc noclegowych przypadających na 100 mieszkańców miejscowości turystycznej. W literaturze jest on również nazywany wprost *wskaźnikiem funkcji turystycznej miejscowości*. Interpretacja wartości, jakie przyjmuje wskaźnik W_{BD} , często jest zależna od kryteriów przyjętych przez badacza, a zatem jest arbitralna. Jedni autorzy podają, iż wartość wskaźnika powyżej 100 wskazuje na dobrze rozwiniętą funkcję turystyczną, z kolei inni obniżają to kryterium dla obszarów Polski do 50.

$$W_{BD} = \frac{\text{liczba miejsc noclegowych}}{\text{liczba stałych mieszkańców}} * 100$$

D. Pearce proponuje aby do interpretacji wskaźnika W_{BD} stosować sześciostopniową skalę wartości M. Boyer, którą zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 31. Interpretacja wskaźnika Baretje'a -Deferta w skali M. Boyer.

Wartość wskaźnika W_{BD}	Interpretacja
< 4	Aktywność turystyczna praktycznie nie istnieje
4-10	Mały ruch turystyczny
10-40	Gmina z istotną, ale nie dominującą funkcją turystyczną
40-100	Gmina z dominującą funkcją turystyczną
100-500	Duży ośrodek turystyczny
500 <	Nowoczesny i bardzo dobrze rozwinięty ośrodek turystyczny

A. Szromek, Wskaźniki funkcji turystycznej. Koncepcja wskaźnika funkcji turystycznej i uzdrowiskowej, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice 2012, s. 65.

Wskaźnik Schneidera (W_S)

Wyraża on liczbę turystów korzystających z noclegów przypadających na 100 stałych mieszkańców obszaru. R.J. Schneider połączył niektóre cechy wskaźnika Baretje'a -Deferta W_{BD} i Deferta W_D , tworząc własną miarę. Jest to, zatem wskaźnik porównujący proporcję turystów w relacji do stałych mieszkańców obszaru. Uznaje się, iż obszar jest dobrze rozwinięty turystycznie, jeśli jego osiągnięta poziom 500 i więcej.

$$W_S = \frac{\text{korzystających z noclegów}}{\text{liczba stałych mieszkańców}} * 100$$

Wskaźnik Charvata (W_{CH})

Jest miarą określającą liczbę udzielonych noclegów przypadających na 100 mieszkańców obszaru, a zatem jak poprzedni wskaźnik (W_S), pozwala ocenić intensywność ruchu turystycznego, jaka występuje na badanym

³⁷ Opis wskaźników funkcji turystycznych na podstawie: A. Szromek, *Wskaźniki funkcji turystycznej. Koncepcja wskaźnika funkcji turystycznej i uzdrowiskowej*, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice 2012, s. 60-75.

obszarze. L. Charvat nie określił jednak wartości progowej wskaźnika, po przekroczeniu, której obszar zostanie uznany za dobrze rozwinięty pod względem funkcji turystycznej.

$$W_{CH} = \frac{\text{udzielone noclegi}}{\text{liczba stałych mieszkańców}} * 100$$

Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (W_{WPM})

Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych W_{WPM} to iloraz udzielonych noclegów przez iloczyn miejsc noclegowych i liczby dni w roku w których przyjmowano gości (np. dla całego roku będzie to 365 dni).

Wskaźnik W_{WPM} prezentuje stopień wykorzystania miejsc w ujęciu procentowym, w skali od 0% do 100%, co jest również przydatne w opisie efektywności świadczenia usług w obszarze eksploatacji bazy noclegowej. Wskaźnik ten nie powinien pełnić roli miernika rozwoju funkcji turystycznej samodzielnie, gdyż nie jest on *stricte* miernikiem funkcji turystycznej, a raczej wskaźnikiem sprawności operacyjnej obiektu lub grupy obiektów noclegowych na określonym obszarze. Jeśli zastosuje się go wraz z innymi miarami, może być przydatnym narzędziem analitycznym, pełniąc rolę wskaźnika uzupełniającego inne wyniki.

$$W_{WPM} = \frac{\text{udzielone noclegi}}{\text{liczba miejsc noclegowych} * \text{liczba dni w okresie obrachunkowym}} * 100\%$$

Logistyczny wskaźnik funkcji turystycznej W_{LB}

Miary syntetyczne określają rozwój turystyczny obszaru w kilku analizowanych aspektach jednocześnie. Jedną z takich miar jest właśnie logistyczny wskaźnik funkcji turystycznej W_{LB} , opracowany przez prof. Adama Szromka, który określa współzależność pomiędzy liczbą udzielonych noclegów, liczbą turystycznych miejsc noclegowych, liczbą stałych mieszkańców obszaru, liczbą turystów korzystających z noclegów i powierzchnią badanego obszaru w km². Wskaźnik określa się na podstawie wzoru:

$$W_{LB} = \frac{U_n^{1,47} \cdot e^{-21,18+0,11 \frac{T}{p \cdot \sqrt{Msc}} + 0,71 \left(\frac{\log U_n}{R} \right)^3}}{1 + U_n^{1,47} \cdot e^{-21,18+0,11 \frac{T}{p \cdot \sqrt{Msc}} + 0,71 \left(\frac{\log U_n}{R} \right)^3}}$$

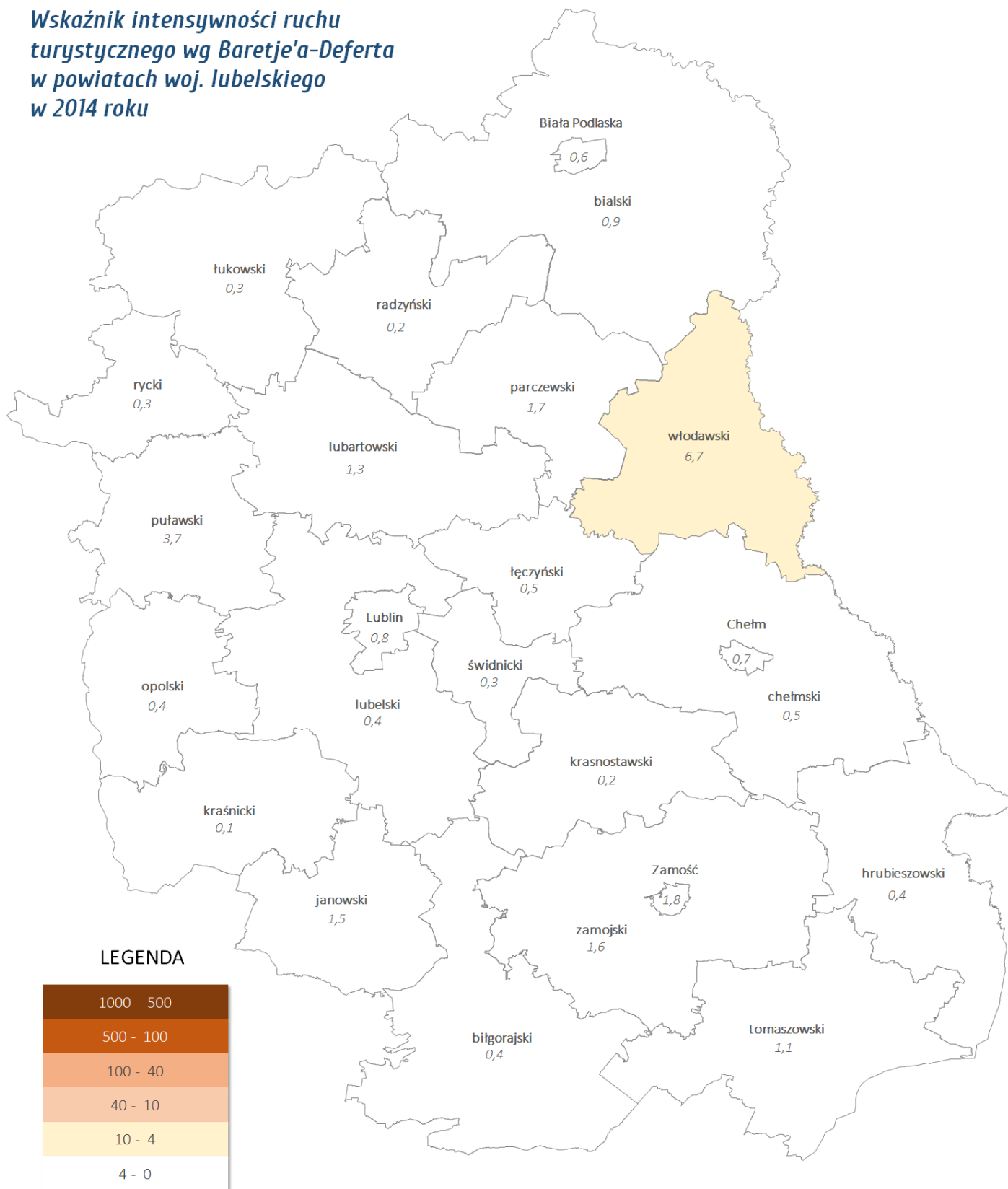
gdzie:

- U_n – liczba udzielonych noclegów,
- Msc – liczba turystycznych miejsc noclegowych,
- R – liczba stałych mieszkańców obszaru,
- T – liczba turystów korzystających z noclegów,
- p – powierzchnia badanego obszaru w km².

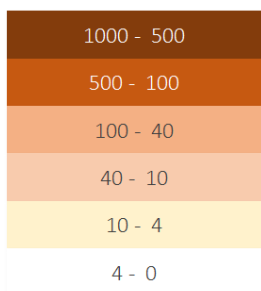
Poniżej zaprezentowano mapy powiatów i gmin województwa lubelskiego prezentujące poziom rozwoju turystycznego w oparciu o 5 wskaźników funkcji turystycznej. Umożliwiają one wizualizację porównawczą poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

Mapa 35. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Baretje'a -Deferta w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku.

Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg Baretje'a-Deferta w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku

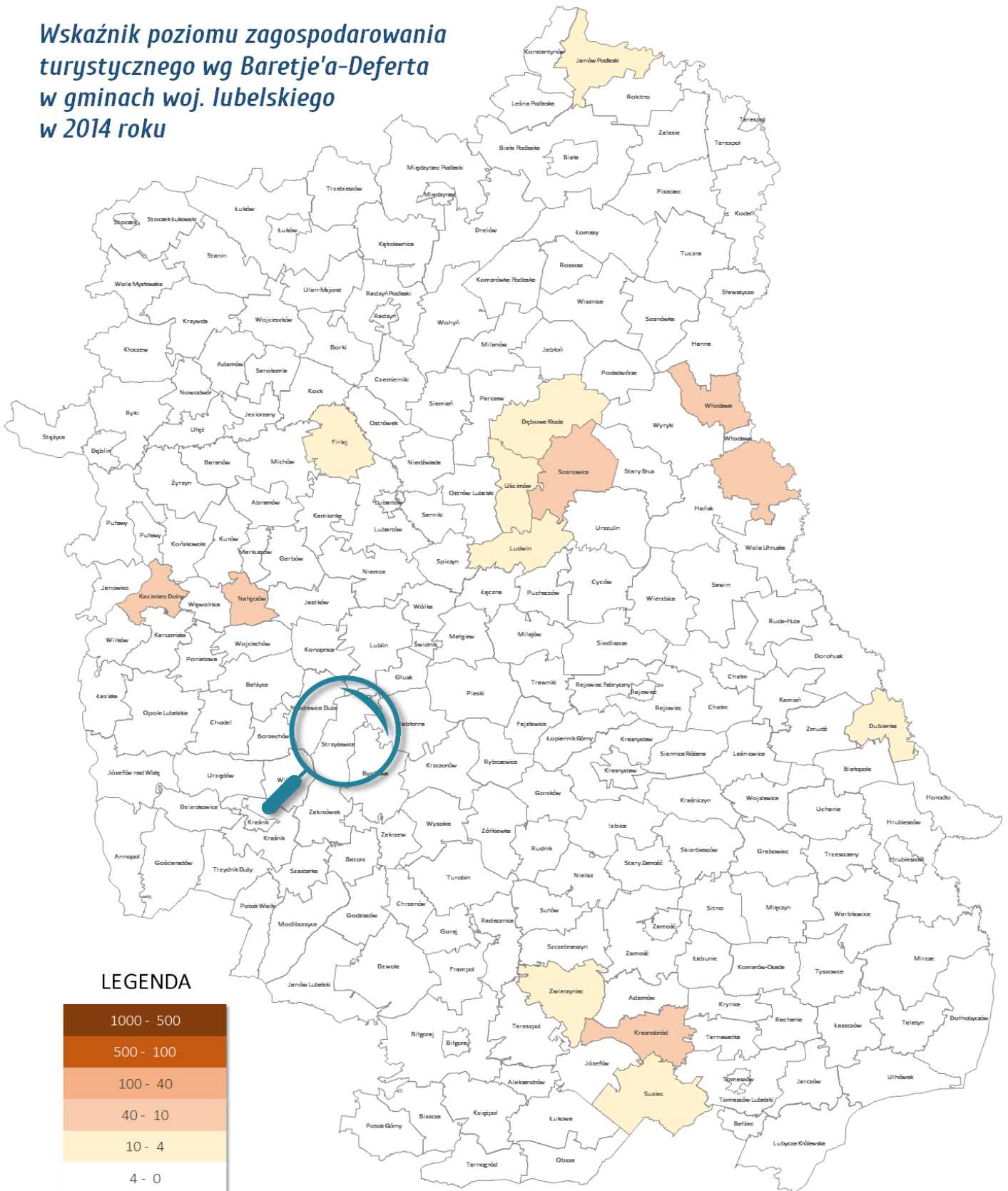
LEGENDA

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 36. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Baretje'a -Deferta w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku.

Wskaźnik poziomu zagospodarowania turystycznego wg Baretje'a-Deferta w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku

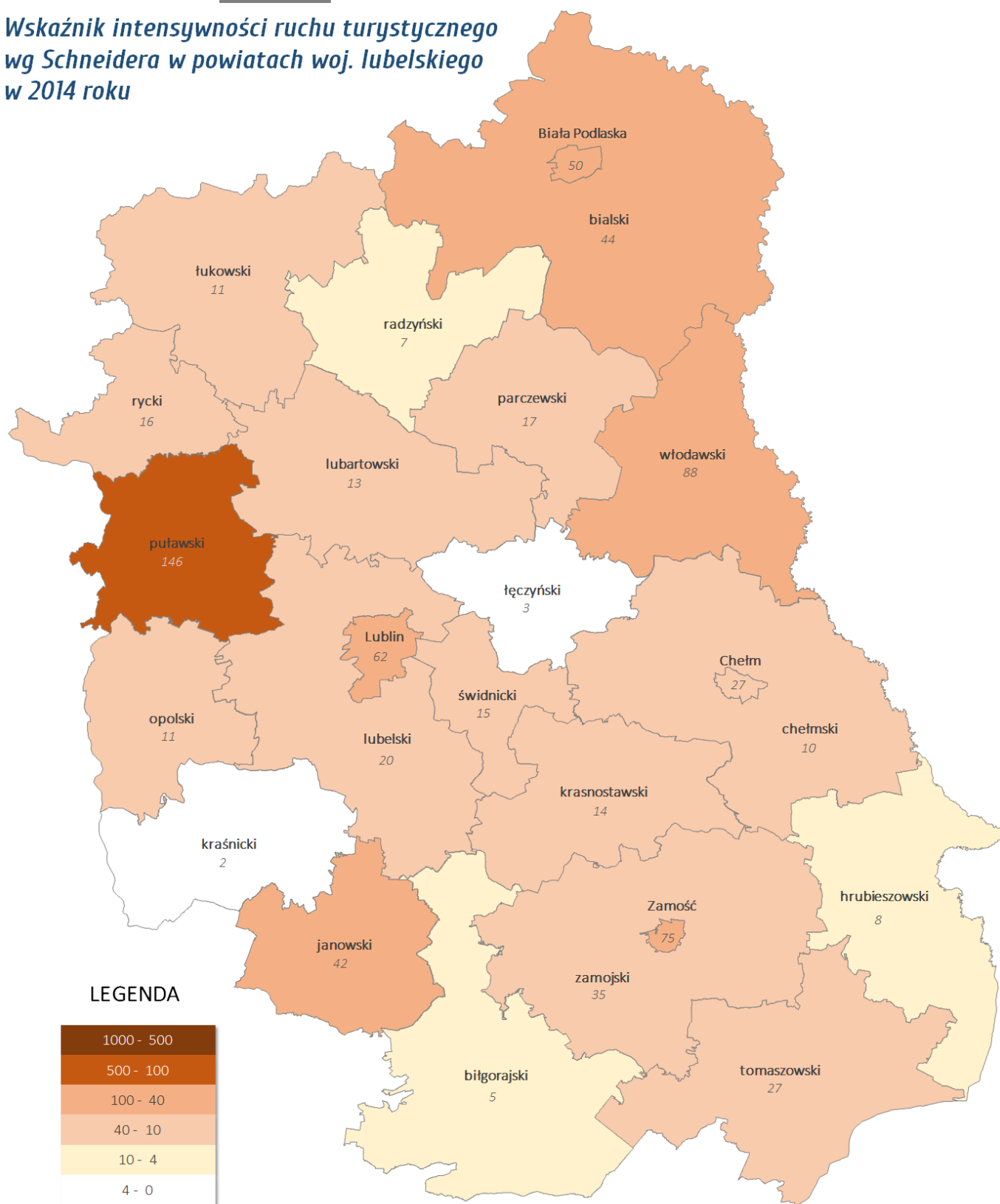

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 37. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Schneidera w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku.

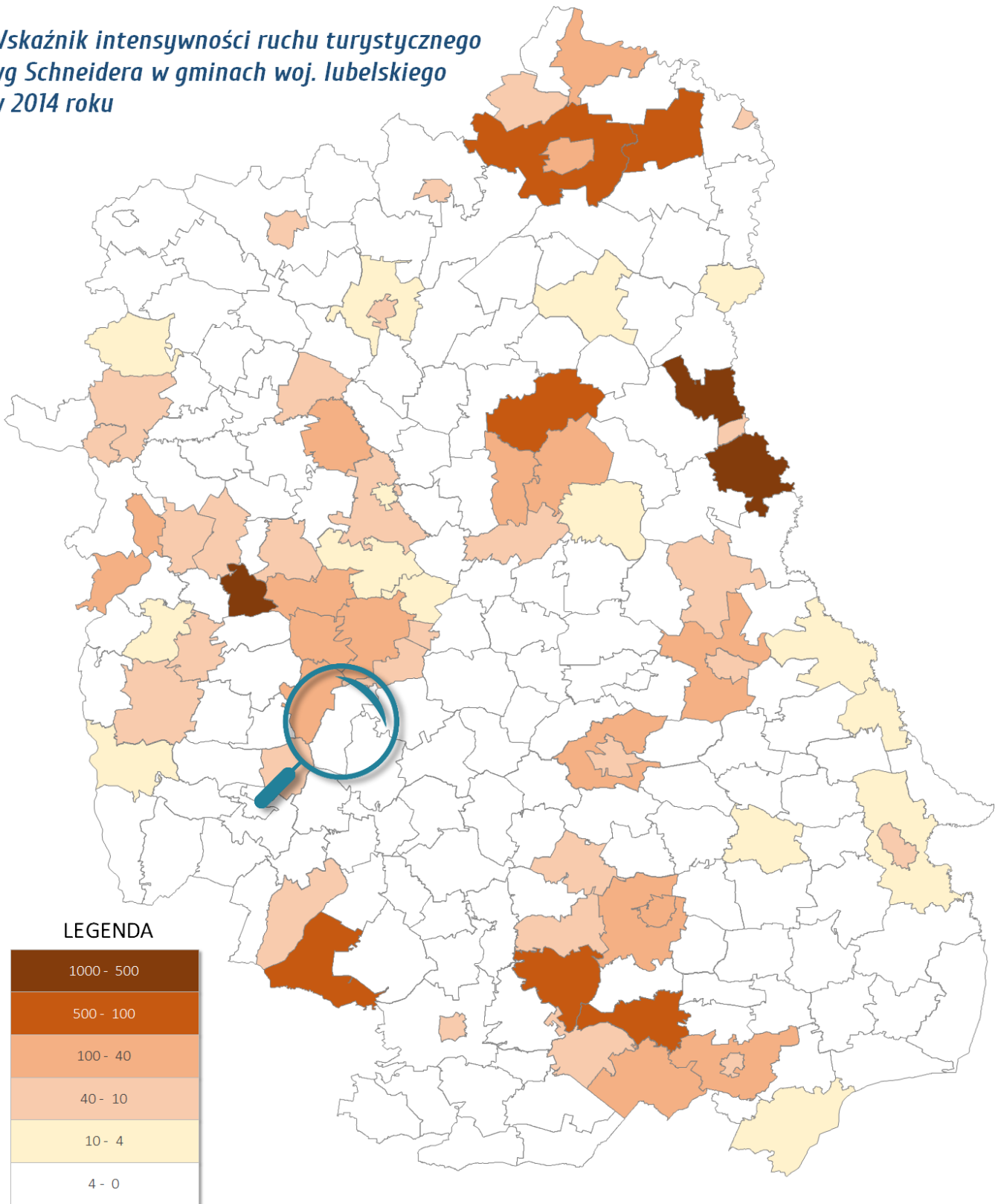
Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg Schneidera w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 38. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Schneidera w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku

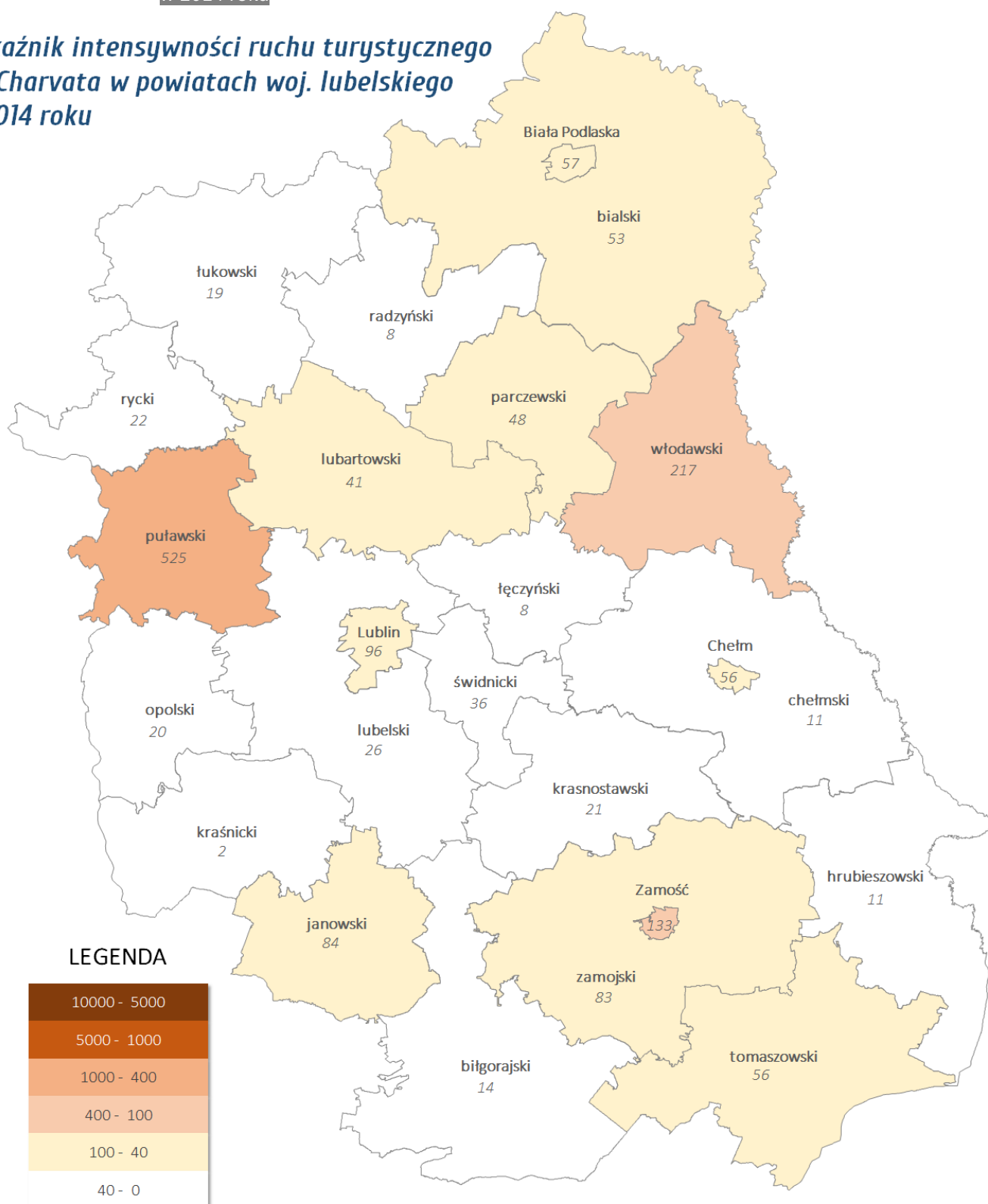
Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Schneidera w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 39. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Charvata w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku

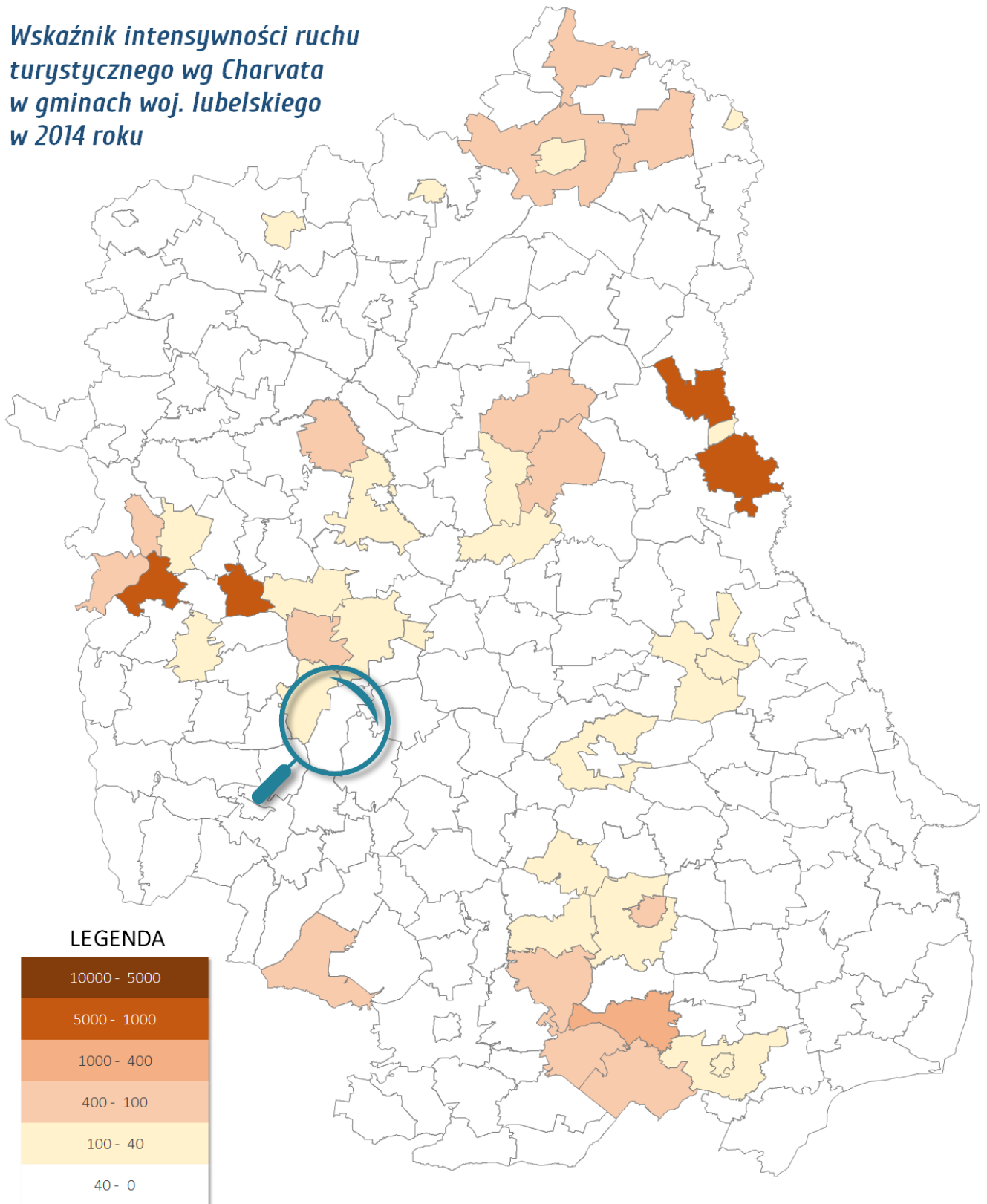
Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg Charvata w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 40. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Charvata w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku.

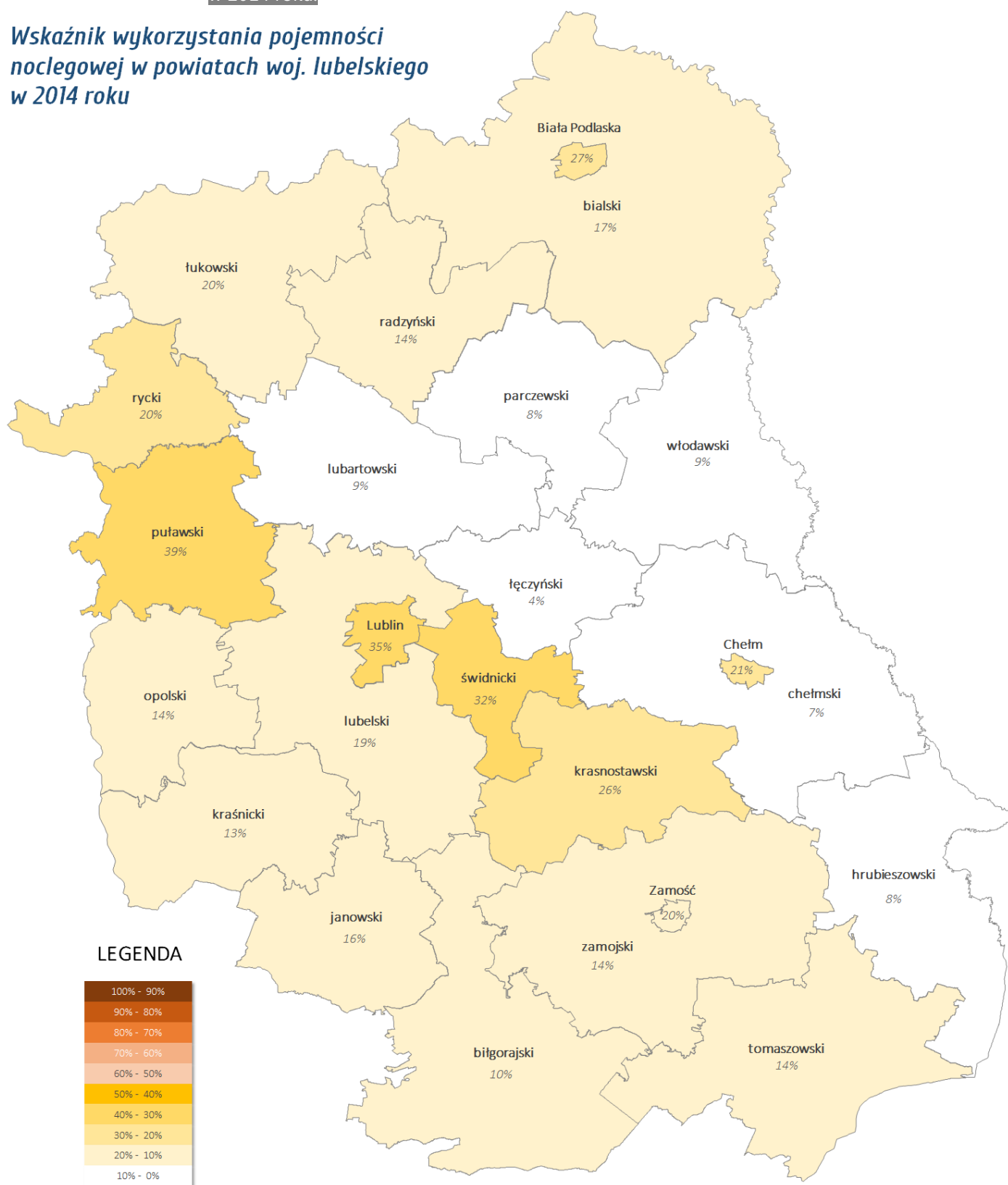
Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg Charvata w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 41. Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku.

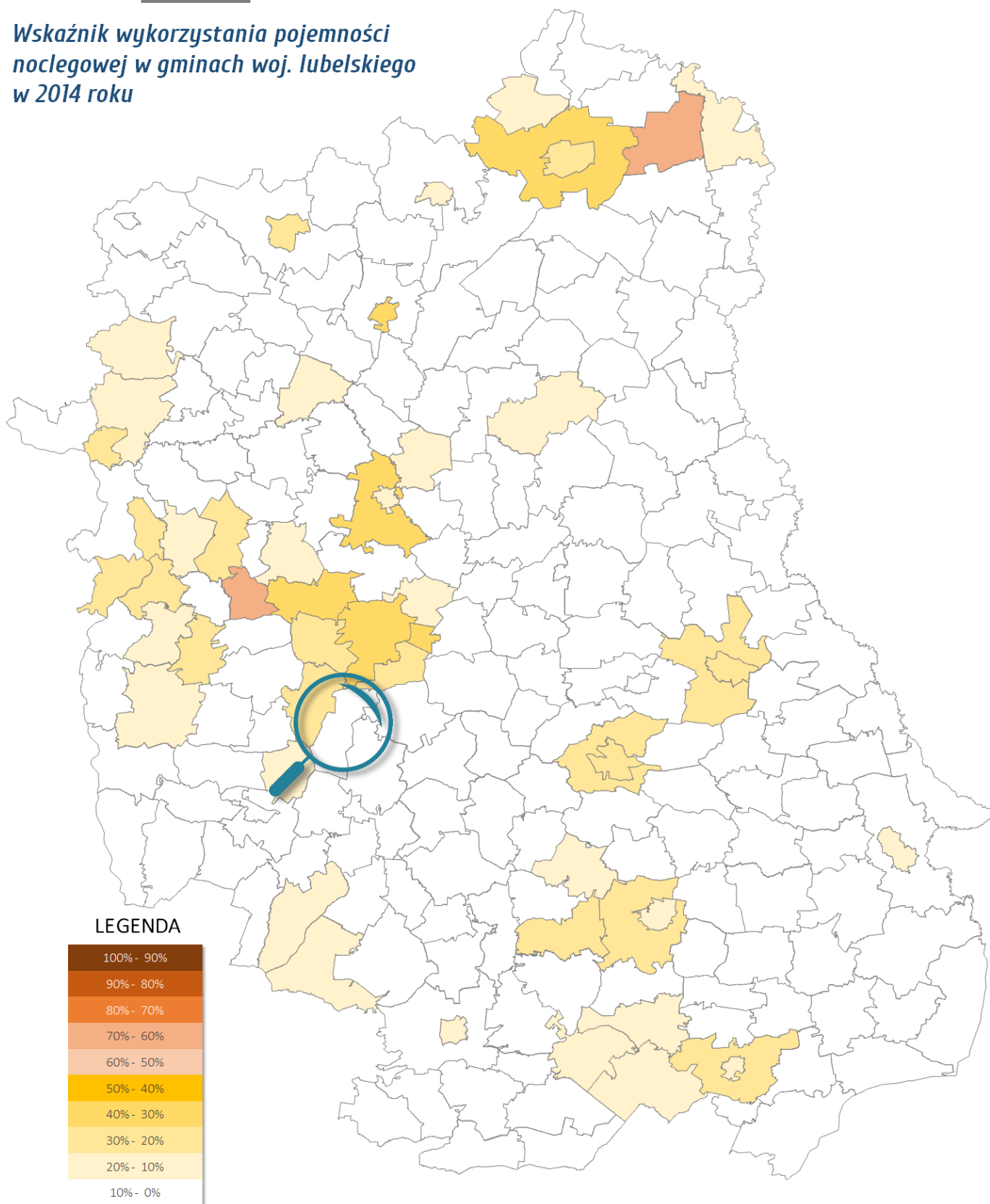
Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 42. Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku.

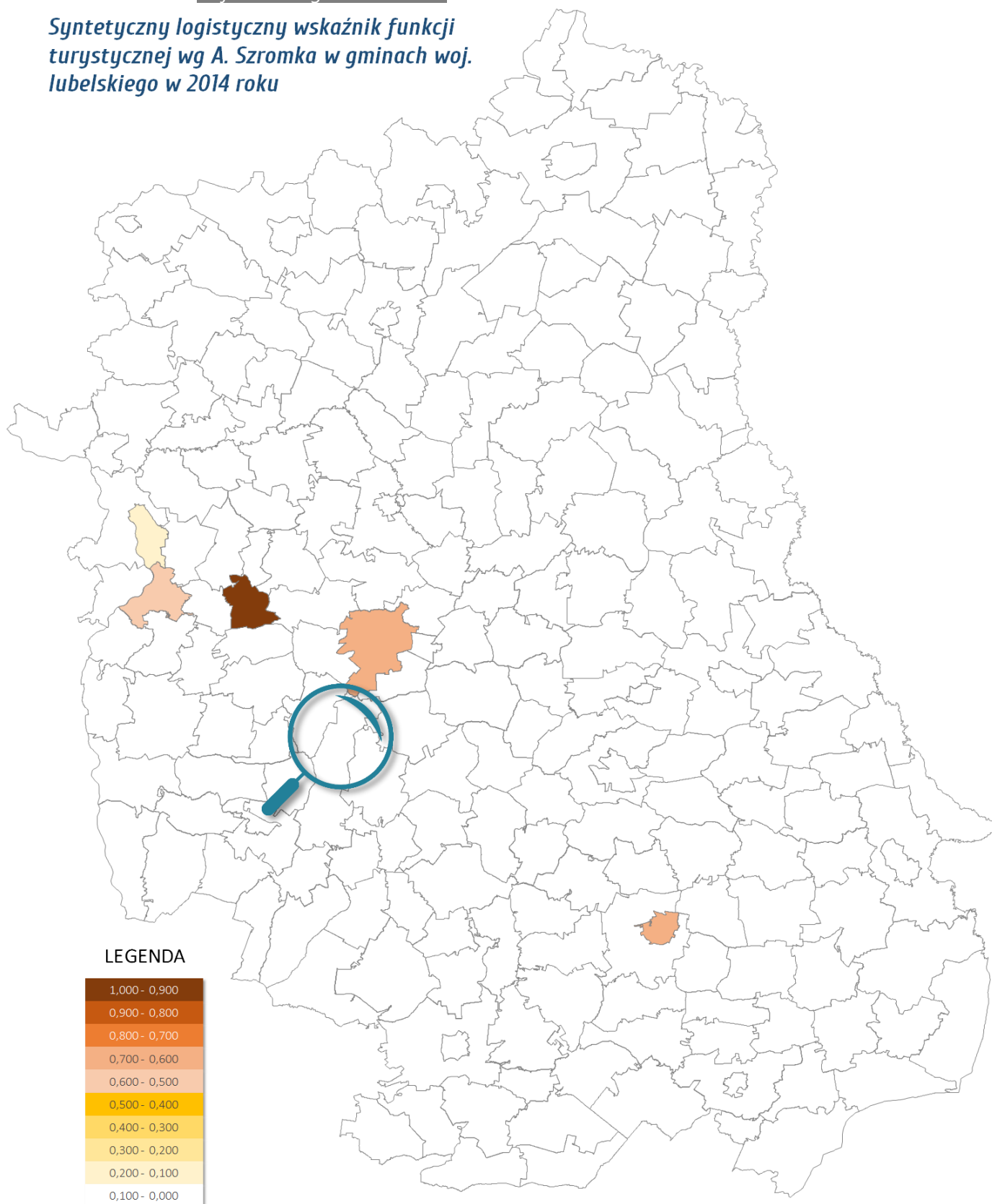
Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Mapa 43. Syntetyczny logistyczny wskaźnik funkcji turystycznej wg A. Szromka w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku.

Syntetyczny logistyczny wskaźnik funkcji turystycznej wg A. Szromka w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku

Opracowanie: Polska Agencja Rozwoju Regionalnego - PARR, www.parr.com.pl

Przyjęte skale do poszczególnych wskaźników funkcji turystycznych (z wyjątkiem logistycznego wskaźnika A. Szromka W_{LB} , gdzie przyjęto skalę o interwale 0,1 i wskaźnika wykorzystania miejsc noclegowych, w którym zastosowano interwał co 10%) są interpretacją skali M. Boyer [patrz: [skala M. Boyer](#)], poddaną ewentualnej modyfikacji wynikającej z kryteriów definiowania obszaru turystycznego dla poszczególnych wskaźników:

Tabela 32. Kryteria wybranych wskaźników funkcji turystycznej.

Lp.	Wybrane wskaźniki	Kryterium definiowania obszaru turystycznego
1.	wskaźnik Schneidera	500
2.	wskaźnik Charvata	5 000
3.	wskaźnik Baretje'a -Deferta	50
4.	wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych	50%

Źródło: A. Szromek, Przegląd wskaźników funkcji turystycznej i ich zastosowanie w ocenie rozwoju turystycznego obszaru na przykładzie gmin województwa śląskiego, Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, Gliwice 2011, s. 12.

Modyfikacja skali polega na pomnożeniu wartości poszczególnych przedziałów wskaźnika W_{BD} przez iloraz, w którym dzielną jest kryterium definiowania obszaru turystycznego dla danego wskaźnika (np. Charvata lub Schneidera) a dzielnikiem wartość kryterium definiowania obszaru turystycznego dla wskaźnika Baretje'a -Deferta. Tym samym skala M. Boyer dla wskaźnik Baretje'a -Deferta w przypadku wskaźnika Charvata została pomnożona x 100, a w przypadku wskaźnika Schneidera x 10. Wyniki tych obliczeń prezentuje poniższa tabela:

Tabela 33. Analiza funkcji turystycznej Gminy Strzyżewice w oparciu o wybrane wskaźniki.

Lp.	Wybrane wskaźniki	Kryterium definiowania obszaru turystycznego	Wartość dla Gminy Strzyżewice	Opis funkcji turystycznej Gminy Strzyżewice
1.	wskaźnik Baretje'a -Deferta	50	0,0	Aktywność turystyczna nie istnieje
2.	wskaźnik Schneidera	500	0,0	Aktywność turystyczna nie istnieje
3.	wskaźnik Charvata	5 000	0,0	Aktywność turystyczna nie istnieje
4.	wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych	50%	0%	Aktywność turystyczna nie istnieje

Źródło: opracowanie własne na podstawie: A. Szromek, Przegląd wskaźników funkcji turystycznej..., s.12.

Wartość dla Gminy Strzyżewice syntetycznego logistycznego wskaźnika funkcji turystycznej A. Szromka W_{LB} wynosi 0,00 (w skali 0,00 – 1,00). Dla porównania można dodać, że W_{LB} dla Gminy Kazimierz Dolny wynosi 0,57, dla Nałęczowa 0,95, a dla całego województwa lubelskiego: 0,468.

Analiza funkcji turystycznej gmin i powiatów województwa lubelskiego generalnie ukazuje **bardzo słabą kondycję lubelskich samorządów w zakresie turystyki**. Poza Nałęczowem, Kazimierzem Dolnym, Zamościem, Lublinem, Gminą Włodawa, Zwierzyńcem, Krasnobrodem, Sućcem, Janowem Podlaskim, Ludwinem i Firlejem w zasadzie nie można mówić w przypadku pozostałych gmin o rozwoju funkcji turystycznych, przy

czym w przypadku powyższych gmin (oprócz Nałęczowa i Kazimierza Dolnego) stan rozwoju turystyki jest i tak na niewysokim poziomie.

Powyższa analiza wykazuje, że Gmina Strzyżewice nie ma wykształconych funkcji turystycznych. Również perspektywy rozwojowe w tym zakresie są niewielkie.

Tym samym próba opierania rozwoju obszaru w oparciu o sektor regularnej, kilkudniowej turystyki jest w przypadku Gminy Strzyżewice nieuzasadniona.

Należy jednakże podkreślić, że Gmina Strzyżewice posiada istotny potencjał w zakresie rekreacji i wypoczynku i w oparciu o te funkcje realny jest rozwój jednodniowej oraz weekendowej turystyki kwalifikowanej.

6. JAKOŚĆ RZĄDZENIA

Zdolność gminy do skutecznego rządzenia i przewyżniania problemów rozwojowych stanowi obecnie jedno z głównych wyzwań samorządów lokalnych w Polsce. W niniejszej analizie skoncentrowano się na krótkim omówieniu następujących czynników decydujących o jakości rządzenia w gminie, tj.: zdolności inwestycyjnej, podejmowanych inwestycjach, zagospodarowaniu przestrzennym i wizerunku gminy.

6.1. Analiza zdolności inwestycyjnej

Zdolność gminy do inwestowania uzależniona jest głównie od wielkości dochodów oraz struktury wydatków w budżecie gminy.

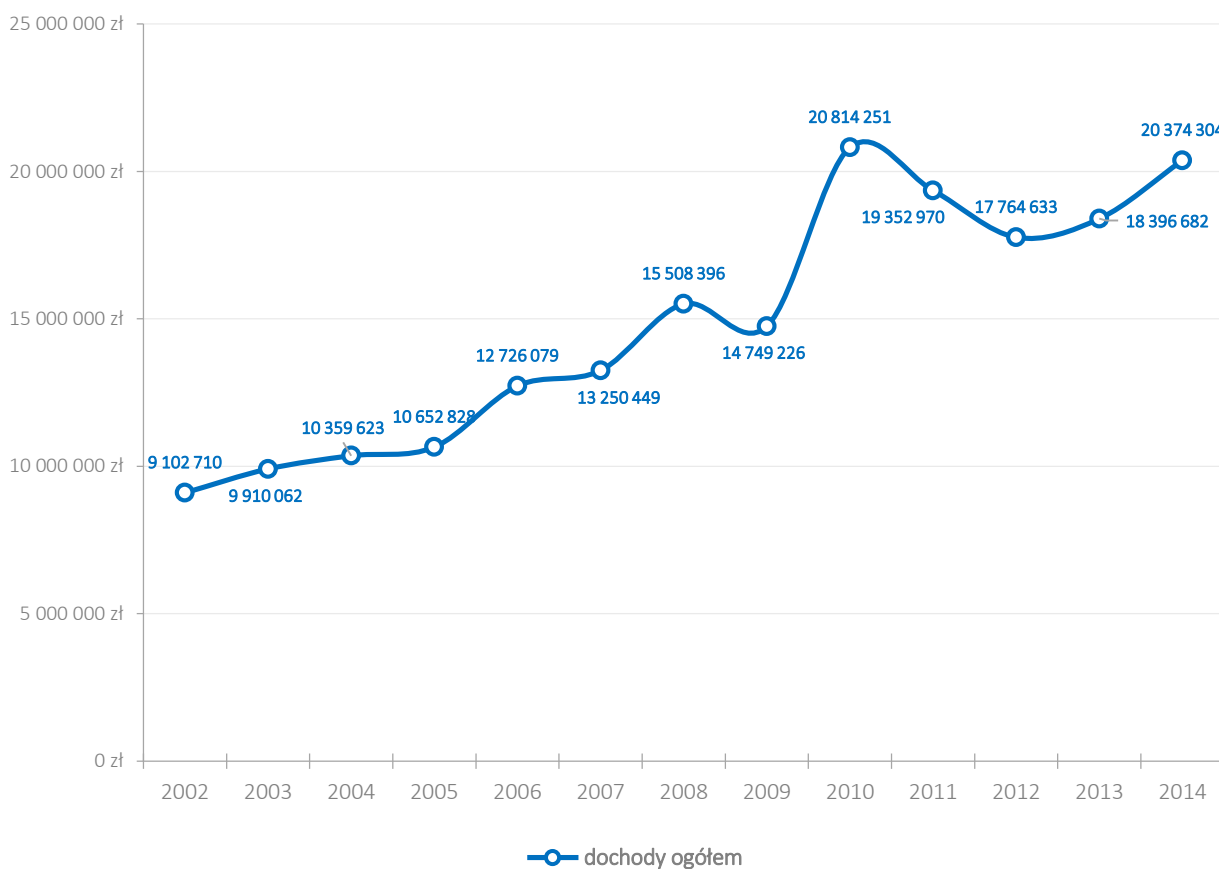
Budżet gminy jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów uchwalany w formie uchwały budżetowej, przyjmowanej na podstawie zapisów ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o finansach publicznych. Na jego podstawie gmina może prowadzić swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Zasadniczo na możliwości i potencjał rozwojowy gminy wpływa ilość dochodów budżetowych, w skład których wchodzi: dochody własne, subwencja ogólna oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Dochodami gminy mogą być również środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, w tym środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych zagranicznych mechanizmów finansowych. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dzieli dochody gminy na następujące grupy:

- » wpływy ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw podatkowych (np. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny czy podatek od środków transportu),
- » wpływy z opłat (opłata skarbową, opłata targowa, opłata miejscowa, opłata eksploatacyjna),
- » udział w wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych (zamieszkałych lub posiadających siedzibę na terenie gminy),
- » dochody uzyskiwane przez jednostki budżetowe gmin, wpłaty od zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych, odsetki od środków finansowych gminy gromadzonych na rachunkach bankowych, dochody z majątku gminy.

Analizując **dochód Gminy Strzyżewice** należy stwierdzić, iż posiada on wyraźną tendencję wzrostową, zaś pomiędzy rokiem 2002 a 2014 **został on podwojony**.

Wykres 69. Dochody Gminy Strzyżewice w latach 2002-2014.

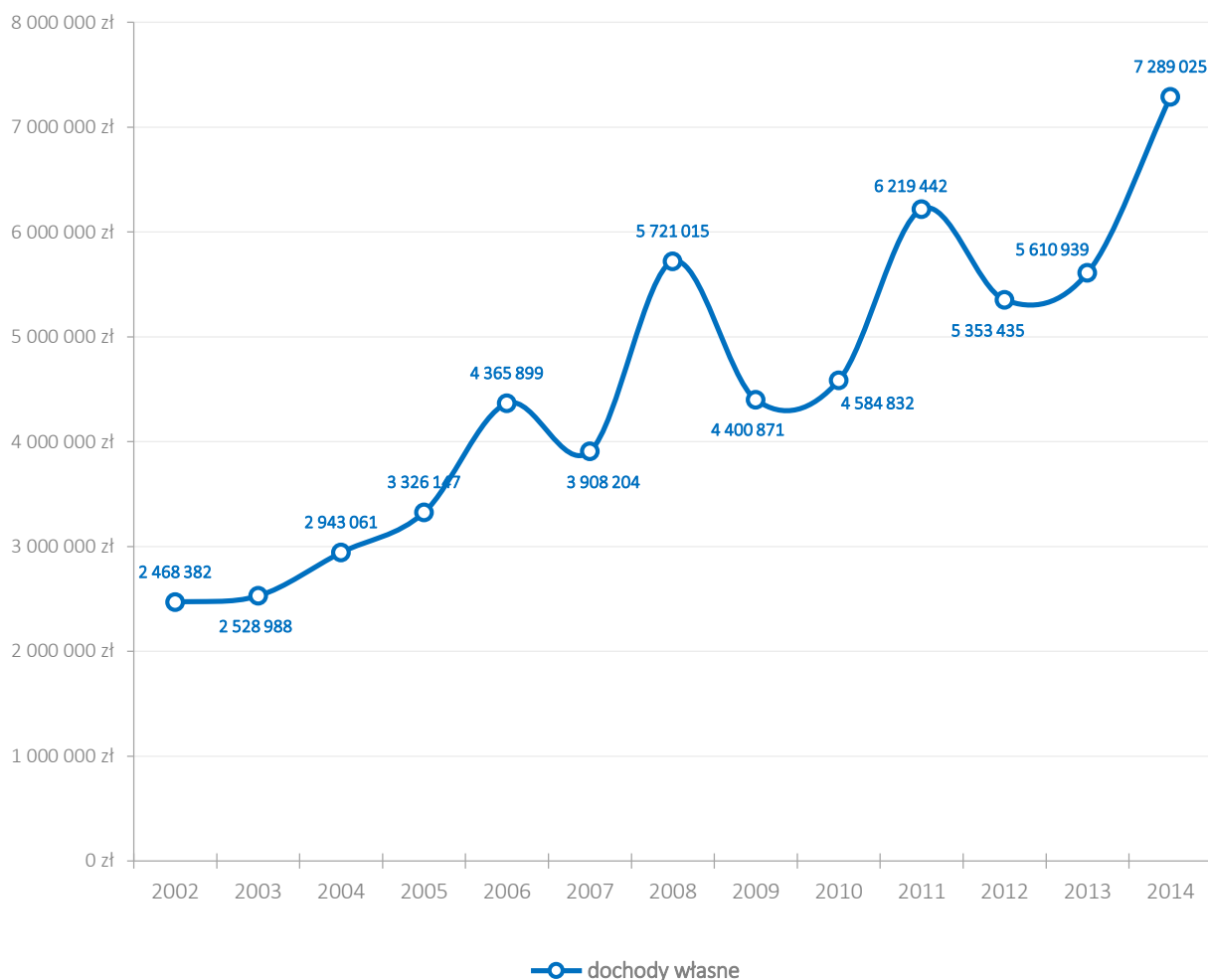
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Stały i systematyczny wzrost dochodów wynika ze wzrostu gospodarczego całego kraju, ale przede wszystkim pojawienia się możliwości finansowania działań ze środków zewnętrznych.

Jednym z czynników świadczących o stopniu rozwoju danego obszaru i przyszłych perspektywach jest wysokość dochodów własnych gminy. W ich skład, oprócz podatków lokalnych wchodzi także opłaty. Jednak zdecydowaną większość udziału stanowi podatek od nieruchomości, szczególnie tych przeznaczonych pod prowadzenie działalności gospodarczej. Pozostałe, takie jak podatek rolny lub leśny, mają zdecydowanie mniejszy wpływ na wysokość budżetu. W latach 2002-2014 w gminie **zwiększała się** wysokość zbieranych podatków lokalnych, a co za tym idzie **dochód własny**. W 2014 roku wysokość dochodów własnych osiągnęła

największą wartość od 2002 roku – 7 289 025 zł, co stanowi wzrost aż o 30% w stosunku do 2013 roku. Co ciekawe, ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy, zauważalna w wielu polskich gminach niska dynamika wzrostu wpływów z podatku od nieruchomości oraz zmiany w konstrukcji podatku dochodowego od osób fizycznych nie wpłynęły w sposób negatywny na wysokość dochodów własnych gminy. **W latach 2006-2012 poziom dochodów własnych Gminy Strzyżewice podlegał ciągłym wahaniom, jednak od 2012 roku dynamicznie wzrósł.**

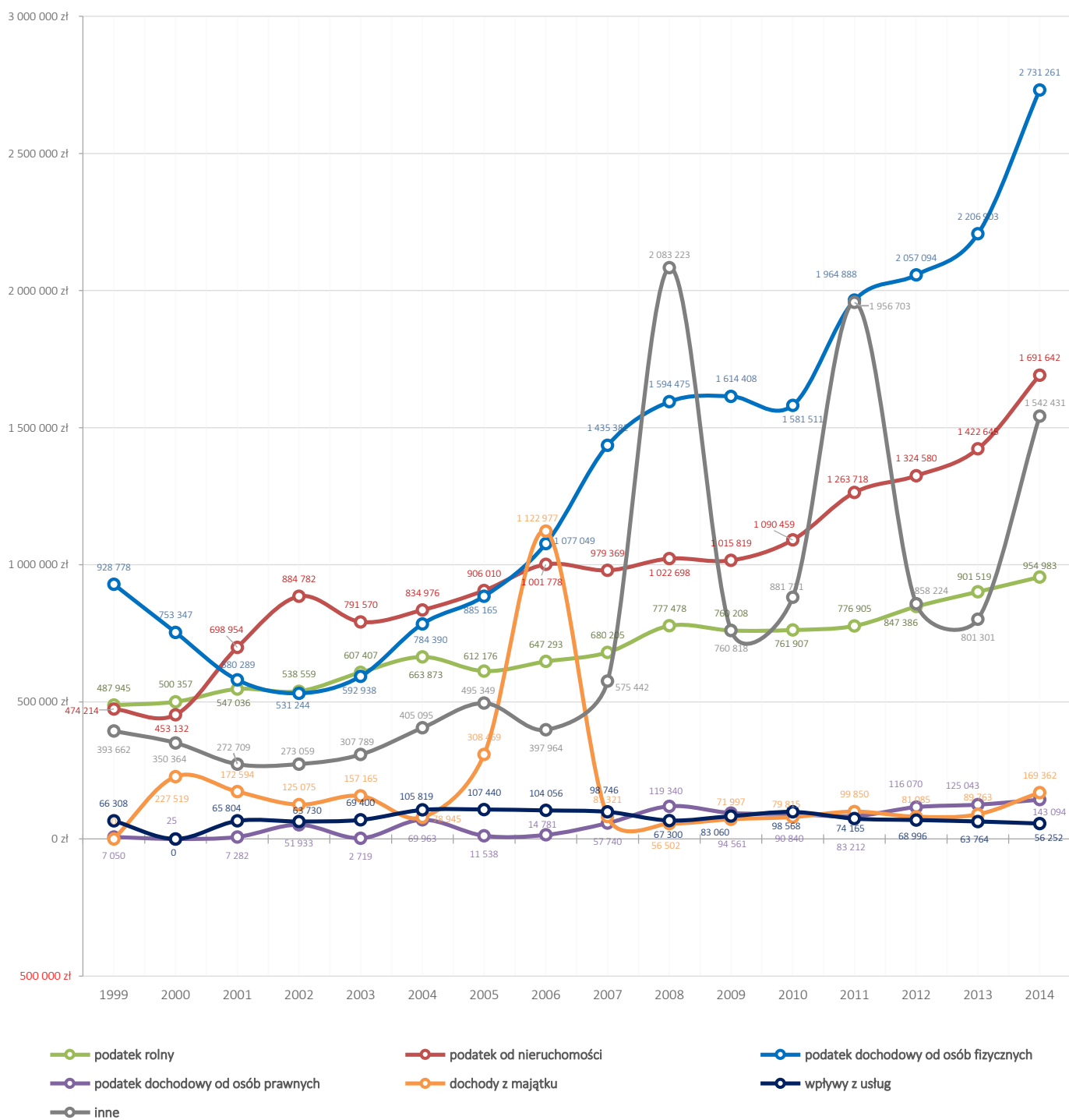
Wykres 70. Dochody własne Gminy Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura dochodów własnych w 2014 roku kształtowała się w następujący sposób:

Wykres 71. Struktura dochodów własnych w Gminie Strzyżewice w latach 1999-2014.

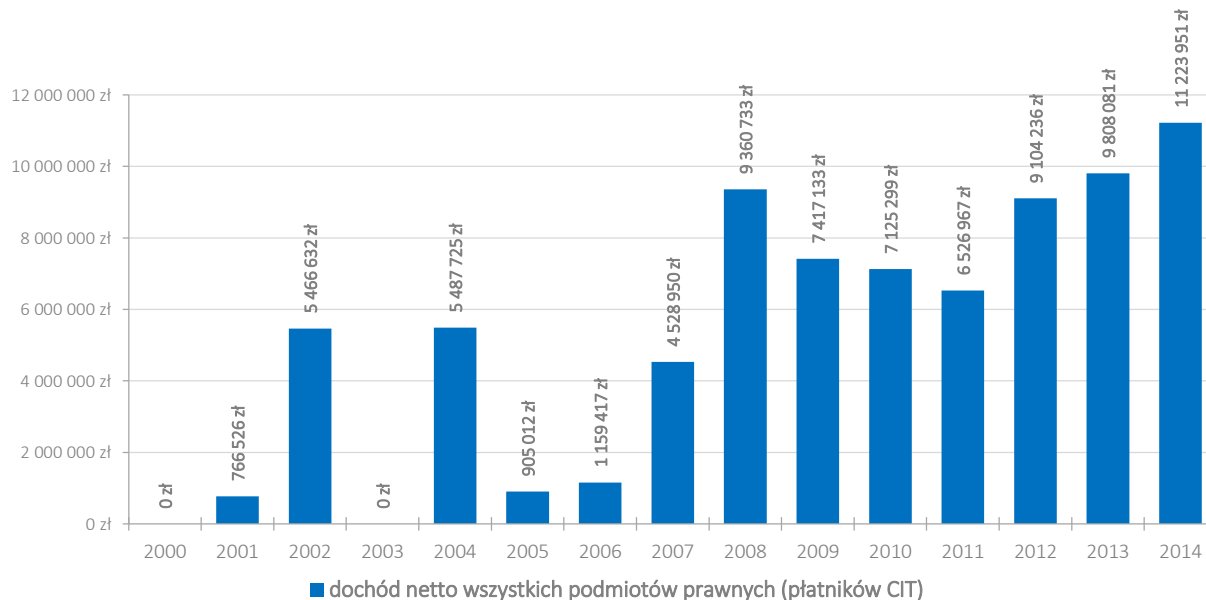

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wyraźnie zauważalny jest wzrost dochodów pochodzących z podatku od osób fizycznych (PIT), podatku od nieruchomości oraz istotne znaczenie innych źródeł (głównie dotacji). Wysokie wpływy z PIT świadczą o rosnącej zamożności mieszkańców gminy i poprawiającej się kondycji firm zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej. Powodem do niepokoju mogą być niskie wpływy do budżetu pochodzące od osób prawnych (CIT), ale w strukturze dochodów własnych JST wpływy z CIT są generalnie małe ze względu na niewielki procent trafiający do samorządów z budżetu centralnego (tylko 6,71% podatku płaconego przez podmioty prawne). W przypadku Gminy Strzyżewice można było

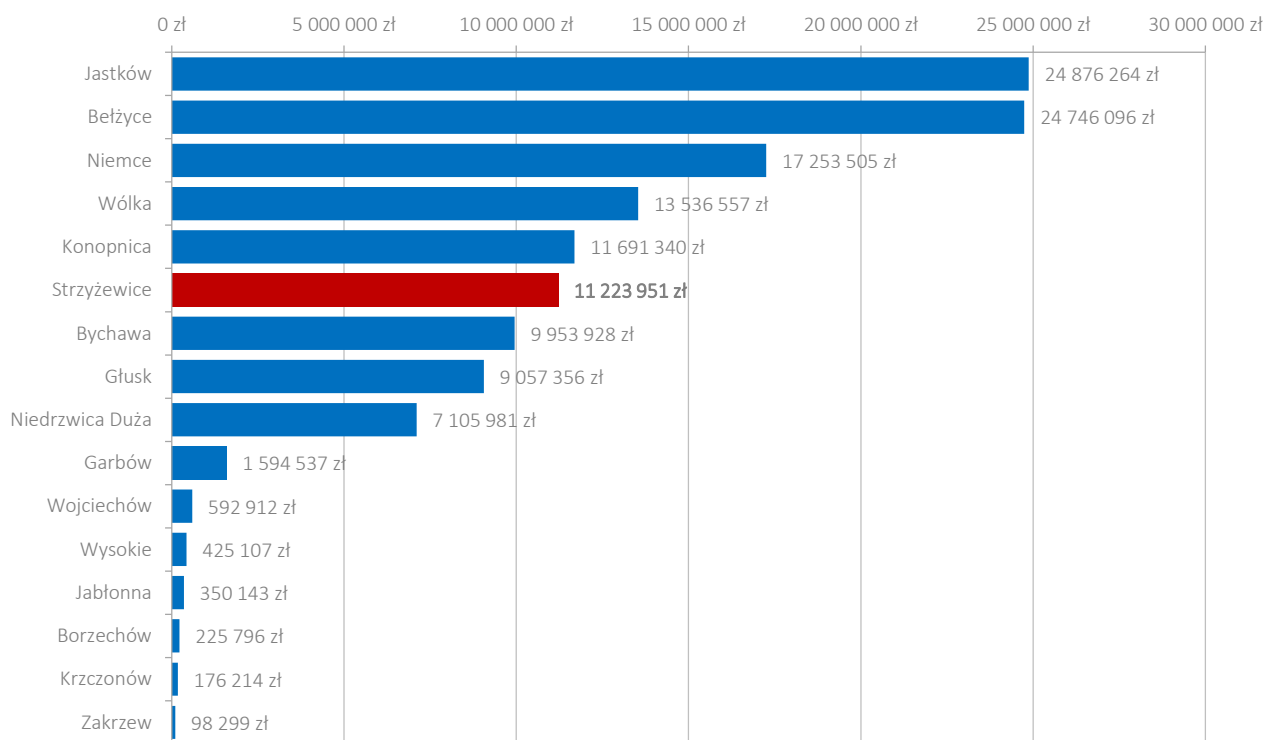
zauważyć w latach 2008-2014 łączne dochody wszystkich CIT-owców regularnie przekraczały 6,5 mln zł (z czego do budżetu gminy trafiło nie więcej niż 143 tys. zł), ale istotny jest wzrostowy trend dochodów podmiotów prawnych, trwający od 2012 roku oraz polepszająca się dynamika wzrostu dochodów i kondycja finansowa firm. Dla porównania, w 2014 roku łączna wysokość dochodów podmiotów prawnych w Gminie Strzyżewice wynosiła ponad 11,2 mln zł – co dało 6 miejsce w powiecie lubelskim – a w Gminie Jastków i Gminie Bełżyce podmioty prawne wygenerowały dochód ponad 24,7 mln.

Wykres 72. Dynamika zmian dochodu wszystkich podmiotów prawnych (CIT) z Gminy Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

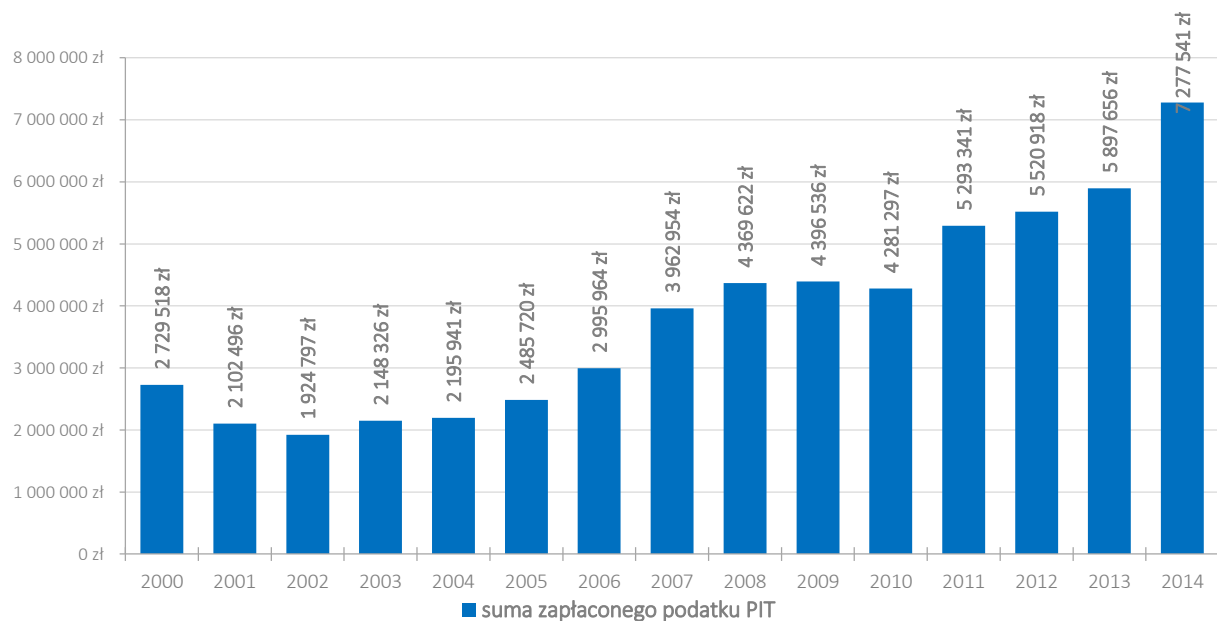
Wykres 73. Dochody podmiotów prawnych (CIT) z terenu powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

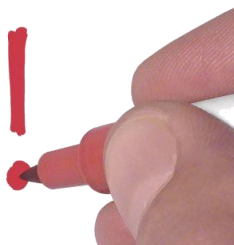
Nieco lepiej – niż płatników CIT – przedstawia się sytuacja płatników podatku PIT (podatek dochodowy od osób fizycznych) w Gminie Strzyżewice. Od 2000 roku można zaobserwować tendencję wzrostową dochodów mieszkańców Gminy Strzyżewice, którzy w 2014 roku odprowadzili do budżetu państwa podatek PIT w wysokości ponad 7,2 mln zł (w 2000 roku było to ok. 2,7 mln zł). Ta kwota w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy (niezależnie od wieku) wyniosła 915 zł – 9 miejsce w powiecie lubelskim (liderem jest Gmina Konopnica, w której średnia odprowadzonego podatku wyniosła na 1 mieszkańca w 2014 roku 2 295 zł). Natomiast w przeliczeniu na 1 efektywną osobę w wieku produkcyjnym (efektywne osoby w wieku produkcyjnym = liczba osób w wieku produkcyjnym - liczba bezrobotnych) średnia kwota odprowadzonego podatku przez mieszkańców Gminy Strzyżewice wyniosła 1 592 zł, co dało w 2014 roku 8 pozycję w powiecie lubelskim – liderem w tym wskaźniku jest również Gmina Konopnica z efektywną płatnością podatku PIT w średniej kwocie 3 808 zł.

Wykres 74. Dynamika zmian łącznego podatku PIT zapłaconego przez mieszkańców Gminy Strzyżewice w latach 2000-2014.

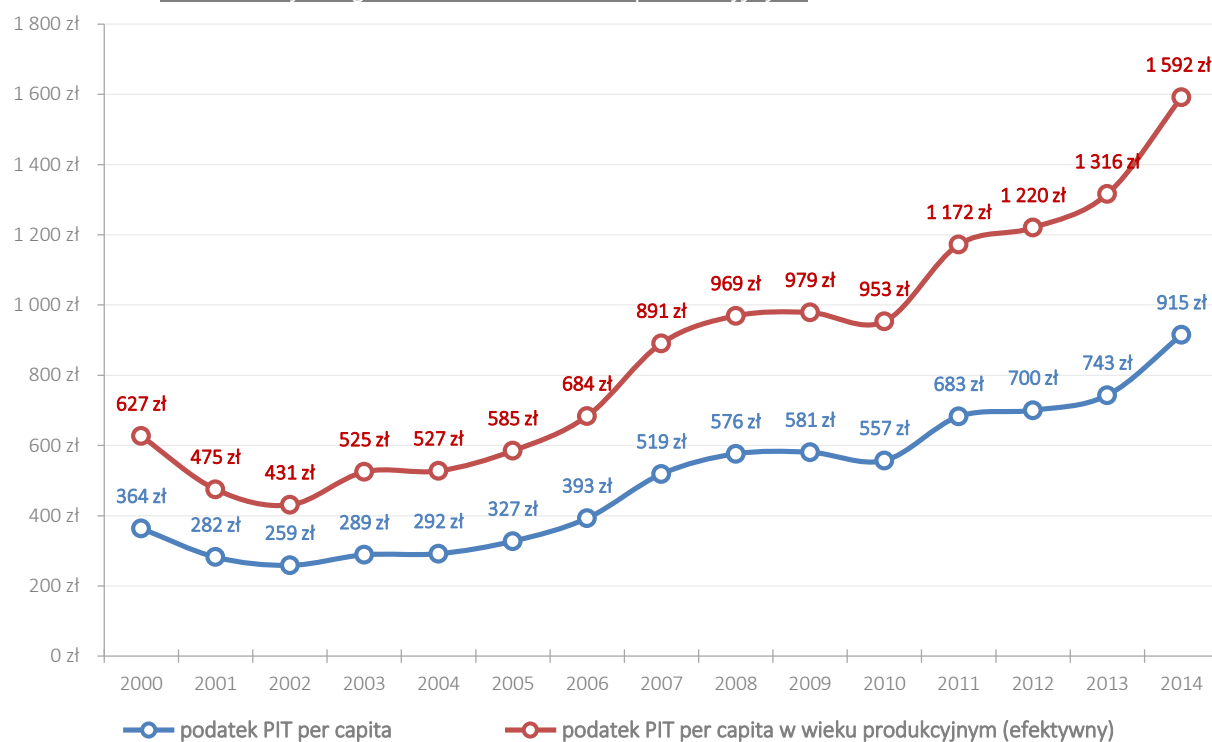

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gmina Strzyżewice to gmina o charakterze rolniczo-usługowym, jednak cechuje się korzystną poprawą i wzrostem w źródłach dochodów własnych. W porównaniu z gminami powiatu lubelskiego położonymi bliżej Miasta Lublin społeczeństwo jest gorzej sytuowane, a łączne dochody uzyskiwane przez podmioty prawne są niższe. Wzrost pozycji konkurencyjnej Gminy Strzyżewice możliwy będzie poprzez zwiększenie wpływów z podatku od nieruchomości oraz podatku PIT (nowi mieszkańcy i pobudzenie drobnej przedsiębiorczości).

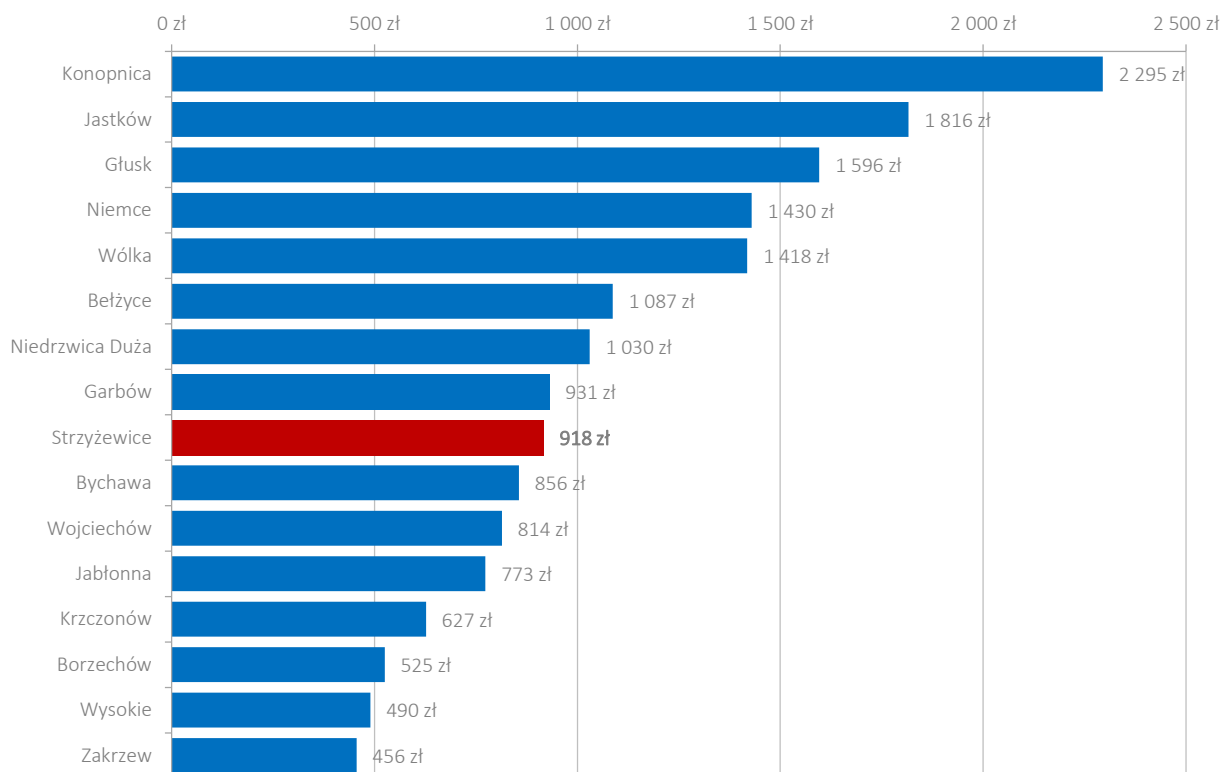

Wykres 75. Dynamika zmiany płatność podatku PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Strzyżewice i na 1 efektywnego mieszkańca w wieku produkcyjnym.

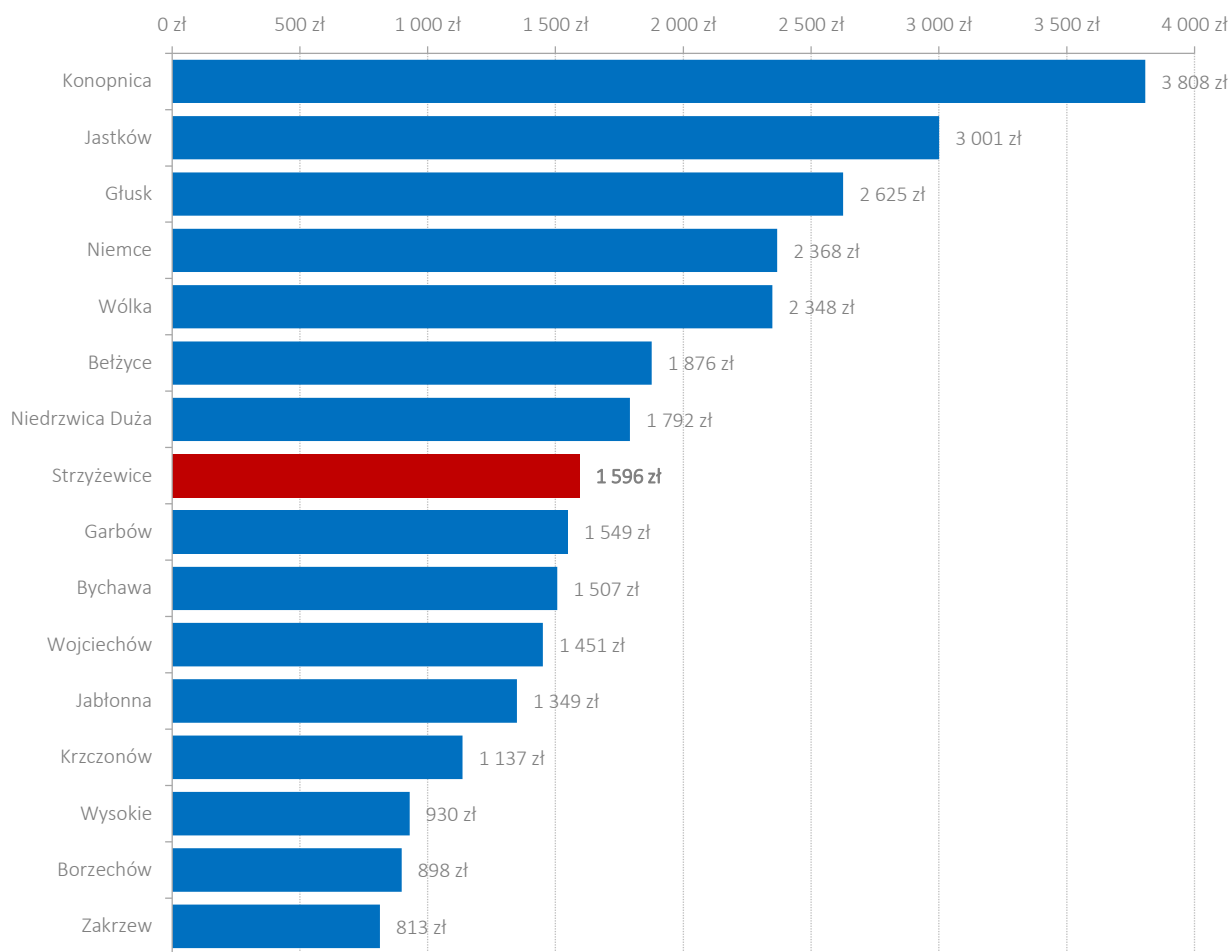
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 76. Średnia kwota podatków odprowadzone w 2014 roku przez osoby fizyczne (PIT) z terenu powiatu lubelskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (per capita).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 77. Średnia kwota podatków odprowadzone w 2014 roku przez osoby fizyczne (PIT) z terenu pow. lubelskiego w przeliczeniu na 1 efektywnego mieszkańca w wieku produkcyjnym.

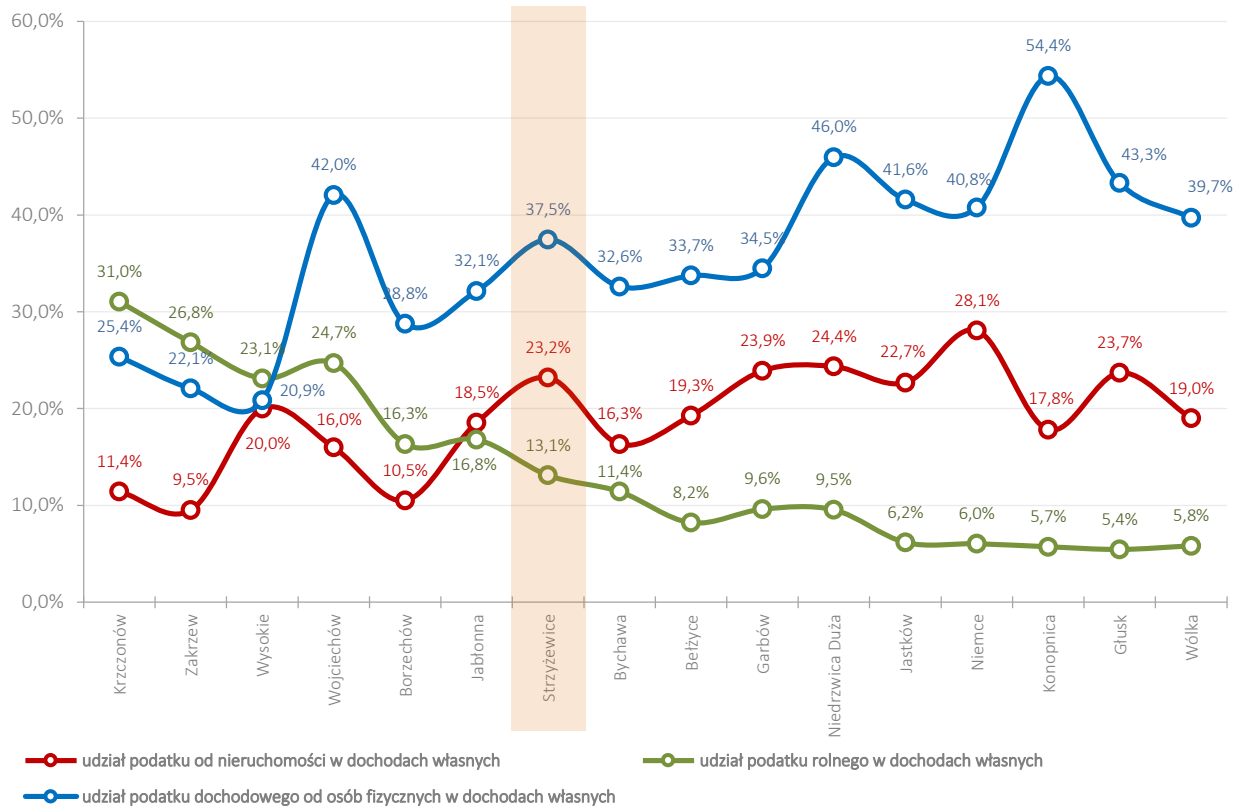

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Należy także zwrócić uwagę na **wysokość dochodów** uzyskiwanych z **podatku rolnego**, które pomimo rolniczego charakteru gminy są **niższe niż podatek od nieruchomości**. Analizując udziały podatku do nieruchomości, PIT i rolnego w dochodach własnych gmin powiatu lubelskiego można zaobserwować tendencję, która wskazuje, że wraz ze spadkiem udziału podatku rolnego w ogóle dochodów własnych budżetu rośnie znaczenie podatku od nieruchomości i podatku PIT. W 5 gminach powiatu w 2014 roku udział podatku rolnego w dochodach własnych przekroczył 15% i były to: Krzczonów, Zakrzew, Wysokie, Wojciechów i Borzechów, zaś porównywalny odsetek jest w Gminie Jabłonna. Co ciekawe jest to 6 gmin powiatu, których mieszkańcy odprowadzają najniższe kwoty podatku PIT, a dochód netto podmiotów prawnych jest w bardzo wyraźny sposób niższy od pozostałych gmin.

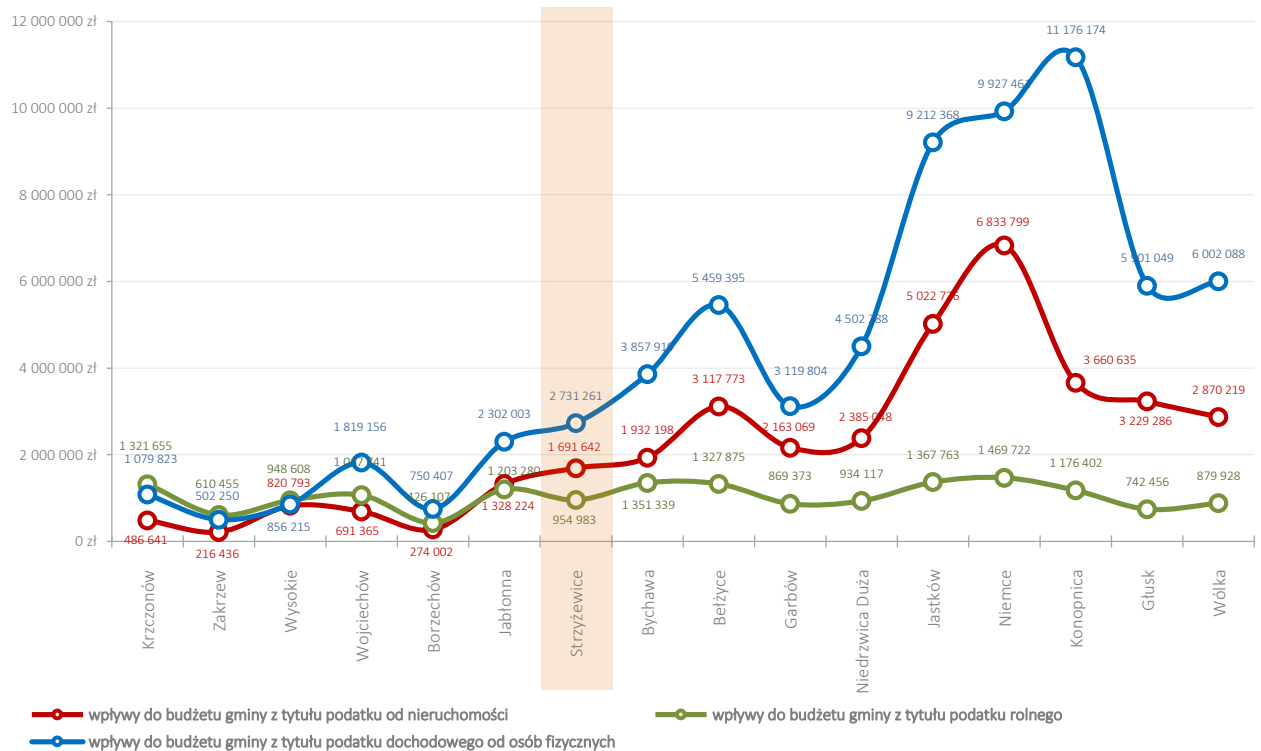
Również porównanie procentowego udziału podatku rolnego i podatku od nieruchomości w strukturze dochodów własnych w 1999 i 2014 roku świadczy o **procesie zmiany charakteru Gminy Strzyżewice**. **Wysoką dynamikę wzrostu udziału w dochodach własnych można zaobserwować w przypadku podatku od nieruchomości oraz innych źródeł**. Procentowy udział podatków w dochodach własnych pokazuje spadek znaczenia podatku rolnego na rzecz wpływów z innych źródeł oraz od nieruchomości.

Wykres 78. % udział podatku rolnego, podatku od nieruchomości i podatku PIT w dochodach własnych gmin powiatu lubelskiego w 2014 roku.

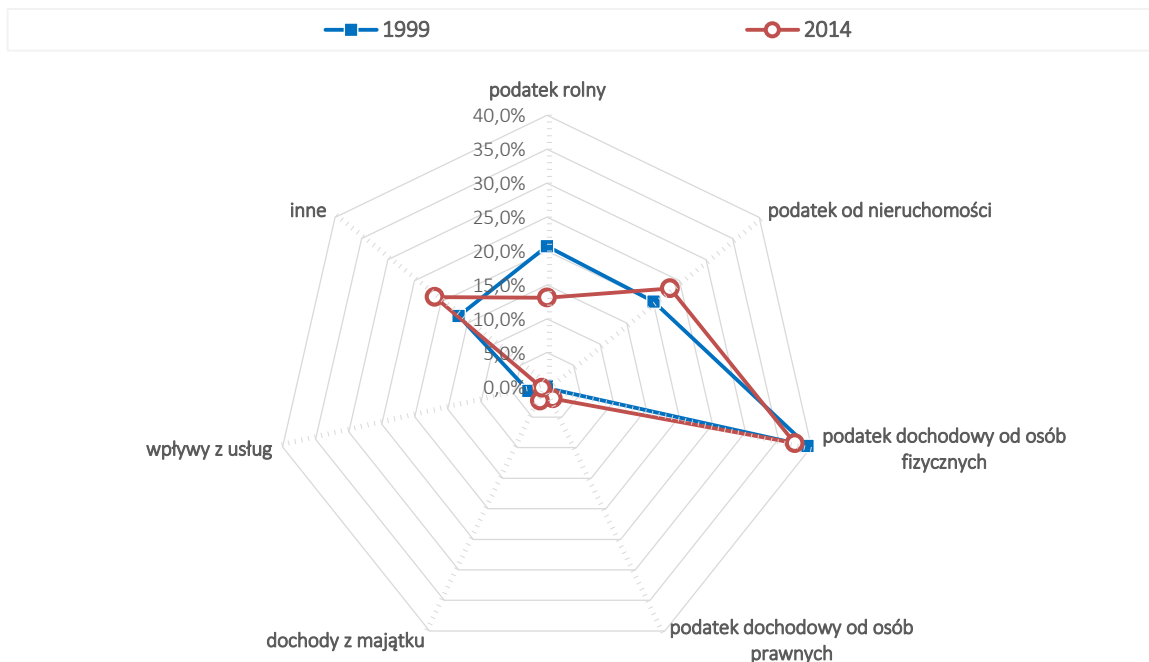
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 79. Wpływ z tytułu podatku rolnego, podatku od nieruchomości i podatku PIT do budżetów gmin powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

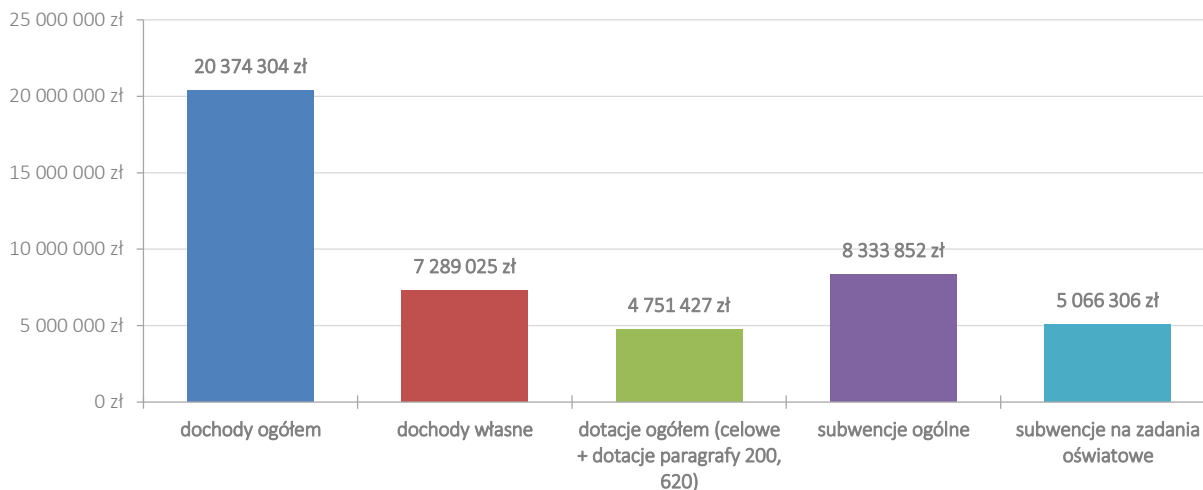
Wykres 80. Porównanie % udziału wybranych kategorii w strukturze dochodów własnych w 1999 i 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura dochodów w 2014 roku kształtowała się w następujący sposób:

Wykres 81. Struktura dochodów Gminie Strzyżewice w 2014 roku.

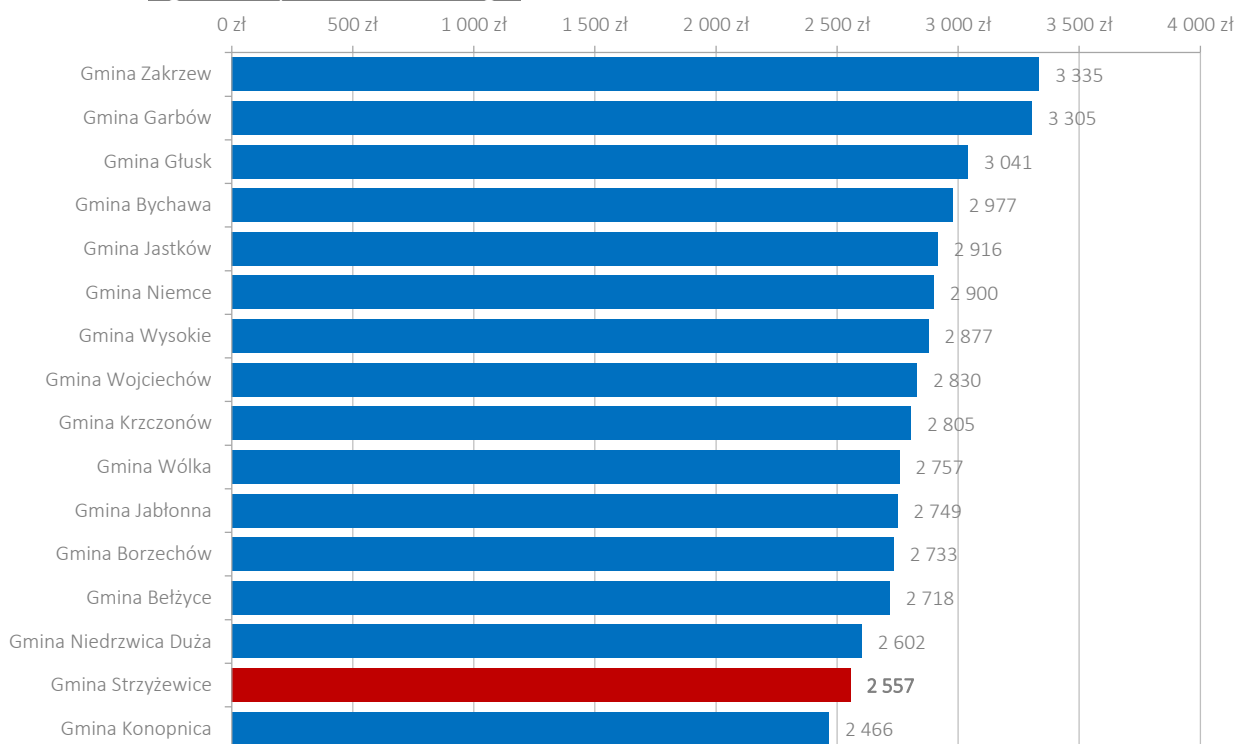

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zasadniczą częścią i stanowiącą **największy udział** w budżecie są **subwencje** (ok. 40,9% wszystkich dochodów budżetu gminy). Na drugim miejscu są dochody własne, które w 2014 roku osiągnęły wartość 35,8% dochodów ogółem. Uzupełnieniem dochodów budżetowych są dotacje ogółem na poziomie 23,3%. Znaczący udział w wysokości subwencji ogólnej (60,8%) miała tzw. **część oświatowa**, przeznaczona na realizację zadań gminnych z zakresu oświaty i wychowania.

Po przeliczeniu, **dochody na 1 mieszkańca** w Gminie Strzyżewice wyniosły w 2014 roku **2 557 zł**. Porównanie wysokości dochodów Gminy Strzyżewice w przeliczeniu na 1 mieszkańca z pozostałymi gminami powiatu lubelskiego prezentuje poniższy wykres. W tym zestawieniu Gmina Strzyżewice **zajmuje przedostatnie miejsce**.

Wykres 82. Porównanie wysokości dochodów Gminy Strzyżewice w przeliczeniu na 1 mieszkańca z gminami powiatu lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Największą częścią ogółu dochodów budżetowych Gminy Strzyżewice stanowi dział dotyczący **różnych rozliczeń**, czyli w głównej mierze **subwencje** otrzymane z budżetu państwa. Według danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych GUS, w 2014 roku było to około 40,9% budżetu gminy – ponad 8,3 mln PLN. Niezwykle istotne dla kondycji finansowej Gminy Strzyżewice są także **dochody pochodzące od osób prawnych i fizycznych** i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Ten dział dochodów stanowi 29,9% budżetu ogółem (niemal 6,1 mln PLN). Dochody pochodzące z pomocy społecznej wyniosły 14,6%. Ogółem Gmina Strzyżewice czerpie dochody z 17 różnych działów klasyfikacji budżetowej.

Tabela 34. Struktura dochodów Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w 2014 r.

Dział dochodów	Dochody budżetowe	% ogółu dochodów
różne rozliczenia	8 333 852,00	40,9
dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	6 099 010,78	29,9
pomoc społeczna	2 970 832,94	14,6
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	627 298,50	3,1
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	452 758,17	2,2
rolnictwo i łowiectwo	375 392,87	1,8
oświata i wychowanie	309 074,21	1,5
transport i łączność	307 724,12	1,5

Dział dochodów	Dochody budżetowe	% ogółu dochodów
administracja publiczna	268 106,30	1,3
kultura fizyczna	254 906,95	1,3
gospodarka mieszkaniowa	163 739,78	0,8
edukacyjna opieka wychowawcza	118 355,00	0,6
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	57 276,25	0,3
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	20 000,09	0,1
informatyka	11 064,98	0,1
górnictwo i kopalnictwo	3 965,68	0,02
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	945,51	0,005
Ogółem:	20 374 304,1	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Obserwując dane dotyczące dochodów Gminy Strzyżewice z poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej z lat 2008-2014 należy stwierdzić, że największą ich część nieustannie stanowi dział odnoszący się do różnych rozliczeń. Na nieznacznie wahającym się, około 25-procentowym poziomie kształtują się dochody pochodzące od osób prawnych i fizycznych. Istotne są także dochody z działu dotyczącego pomocy społecznej (około 15%). Dochody z przedstawionych sfer w opisywanym okresie cechują się względną stabilnością. Okresowo wzrasta znaczenie działu dotyczącego gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

Tabela 35. Struktura dochodów Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2014 w ujęciu procentowym.

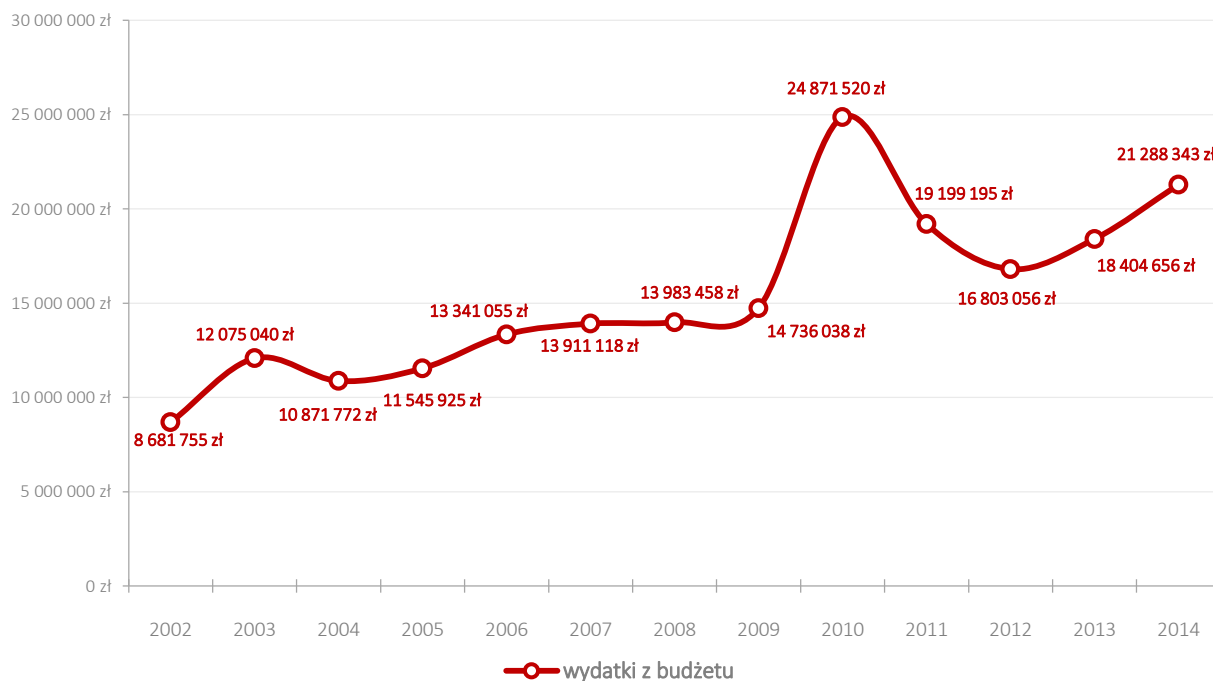
Dział dochodów	% ogółu dochodów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
rolnictwo i łowiectwo	1,25	1,72	1,44	1,50	1,82	2,13	1,84
leśnictwo	0,02	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01	0,00
górnictwo i kopalnictwo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,02
transport i łączność	2,83	2,74	1,68	3,51	3,97	2,95	1,51
gospodarka mieszkaniowa	0,25	0,40	0,32	0,37	0,42	0,45	0,80
działalność usługowa	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00
informatyka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,05
administracja publiczna	1,12	0,91	0,89	0,94	1,38	0,79	1,32
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,01	0,13	0,25	0,11	0,02	0,02	0,28
obrona narodowa	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,00	0,00	14,50	0,00	0,23	0,00	0,00
dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	25,64	26,41	19,01	23,49	27,10	28,35	29,93
różne rozliczenia	42,70	50,89	35,03	40,74	45,98	46,92	40,90
oświata i wychowanie	0,86	0,83	0,45	1,35	0,78	0,56	1,52
pomoc społeczna	12,52	14,51	12,15	13,51	16,18	14,92	14,58
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,31	0,71	0,52	0,41	0,00	0,00	2,22

Dział dochodów	% ogółu dochodów						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
edukacyjna opieka wychowawcza	1,36	0,53	0,34	0,42	0,46	0,55	0,58
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11,13	0,10	5,13	13,10	0,69	0,95	3,08
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00	0,11	8,21	0,56	0,86	0,00	0,10
kultura fizyczna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,39	1,25
<i>Ogółem:</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Od 2002 roku, podobnie jak wysokość dochodów, **zwiększała się również wysokość wydatków gminy**. W opisywanym okresie utrzymywano **korzystną relację między dochodami a wydatkami** budżetowymi, **nie niosąc zagrożenia nadmiernego zadłużenia budżetu gminy**. W 2014 roku wydatki budżetowe osiągnęły wartość powyżej 21,2 mln PLN. Rekordowy był rok 2010, kiedy wydano ponad 24,8 mln zł. Od 2012 roku wydatki ponownie przybrały tendencję wzrostową. Analiza wydatków jednostki samorządu terytorialnego może przynieść wiele informacji nt. rozwoju danego obszaru. Polityka finansowa samorządu dzieli się na wydatki bieżące oraz wydatki majątkowe. Pierwsze są przeznaczane na tzw. bieżącą realizację zadań własnych samorządu. Nieostrożne zwiększanie wydatków bieżących, może prowadzić do zablokowania środków przeznaczanych na wydatki o charakterze majątkowym, które stymulują rozwój gminy.

Wykres 83. Wydatki budżetu Gminy Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zestawiając dochody i wydatki gminy w latach 2007-2014 widoczne jest istnienie **nieznacznego deficytu finansowego**. Okresem wyraźnego braku zbilansowania budżetu była 2010 rok, kiedy różnica między dochodami a wydatkami gminy wyniosła nieco ponad 4 mln zł, zaś największa dodatnie saldo było w 2008 roku – ponad 1,5 mln zł. Analiza wydatków świadczy **pozytywnie o stanie finansów gminnych oraz ich rozdysponowywaniu**, co nabiera szczególnego znaczenia **podczas aplikowania o środki zewnętrzne**. Stosunkowo pozytywne i ważne jest **niewielkie zadłużenie Gminy Strzyżewice** – 34,2%, przy średnim

zadłużeniu gmin wynoszącym 36,9%³⁸. Dzięki posiadaniu odpowiednich zasobów finansowych, zabezpieczenie środków na wkład własny przy realizacji zadań inwestycyjnych **nie powinno stanowić dużego problemu**.

Tabela 36. Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Strzyżewice w latach 2007-2014.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
Dochody gminy	13 250 449	15 508 396	14 749 226	20 814 251	19 352 970	17 764 633	18 396 682	20 374 304	140 210 911
Wydatki gminy	13 911 118	13 983 458	14 736 038	24 871 520	19 199 195	16 803 056	18 404 656	21 288 343	143 197 384
Saldo	-660 669	+1 524 938	+13 188	-4 057 269	+153 775	+961 577	-7 974	-914 039	-2 072 434

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 84. Zadłużenie Gminy Strzyżewice.

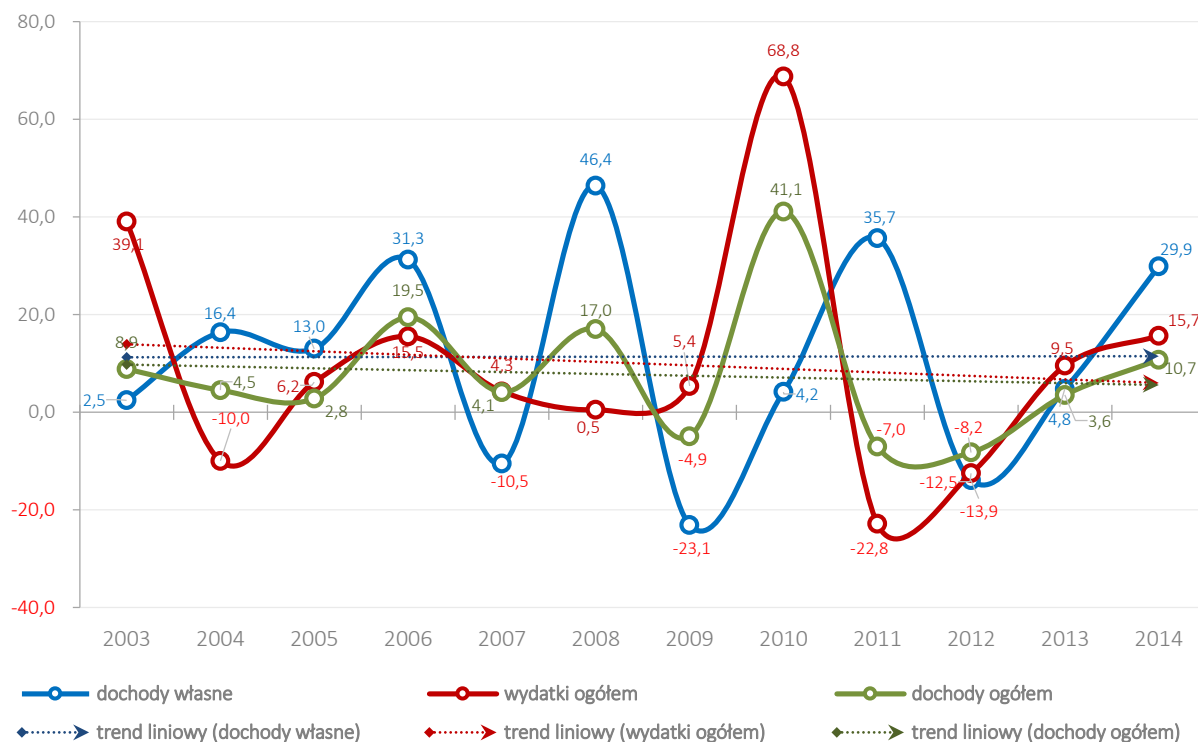
Zadłużenie gminy w stosunku do ogółu dochodów (wskazówka), w porównaniu ze średnią krajową (ciemny pasek). [Zobacz w Moja Polisz.](#)

Źródło: dane Ministerstwa Finansów, stan na 2016 rok, www.naszakasa.org.pl

Analizując procentowe wartości zmiany w ujęciach rocznych w przypadku wydatków, dochodów ogółem i dochodów własnych budżetu w Gminie Strzyżewice można zaobserwować pewną dynamikę – zarówno dochody ogółem, jak i wydatki podlegają okresowym wahaniom w stosunku do roku poprzedniego. Od 2012 roku, zarówno dochody ogółem, jak i własne oraz wydatki ogółem posiadają tendencję wzrostową.

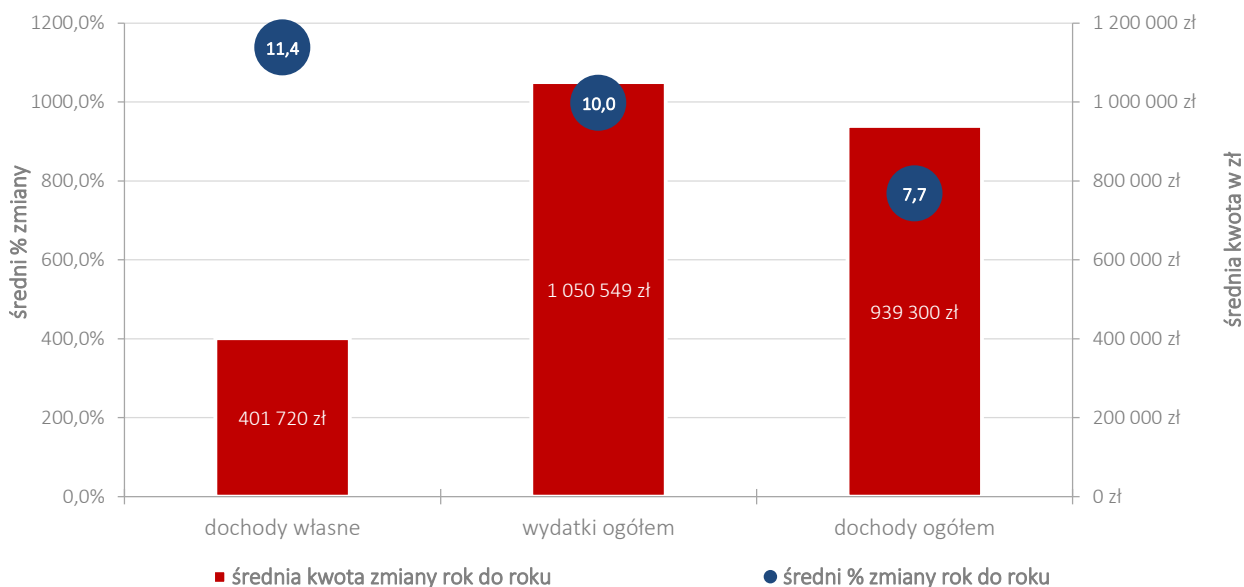
³⁸ Na podstawie sprawozdań finansowych JST udostępnionych przez Ministerstwo Finansów RP.

Wykres 85. Procent zmiany w stosunku do roku poprzedniego w wydatkach, dochodach ogółem i dochodach własnych budżetu w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 86. Uśrednione kwoty i procenty zmiany (rok do roku) w wydatkach, dochodach ogółem i dochodach własnych budżetu w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014.

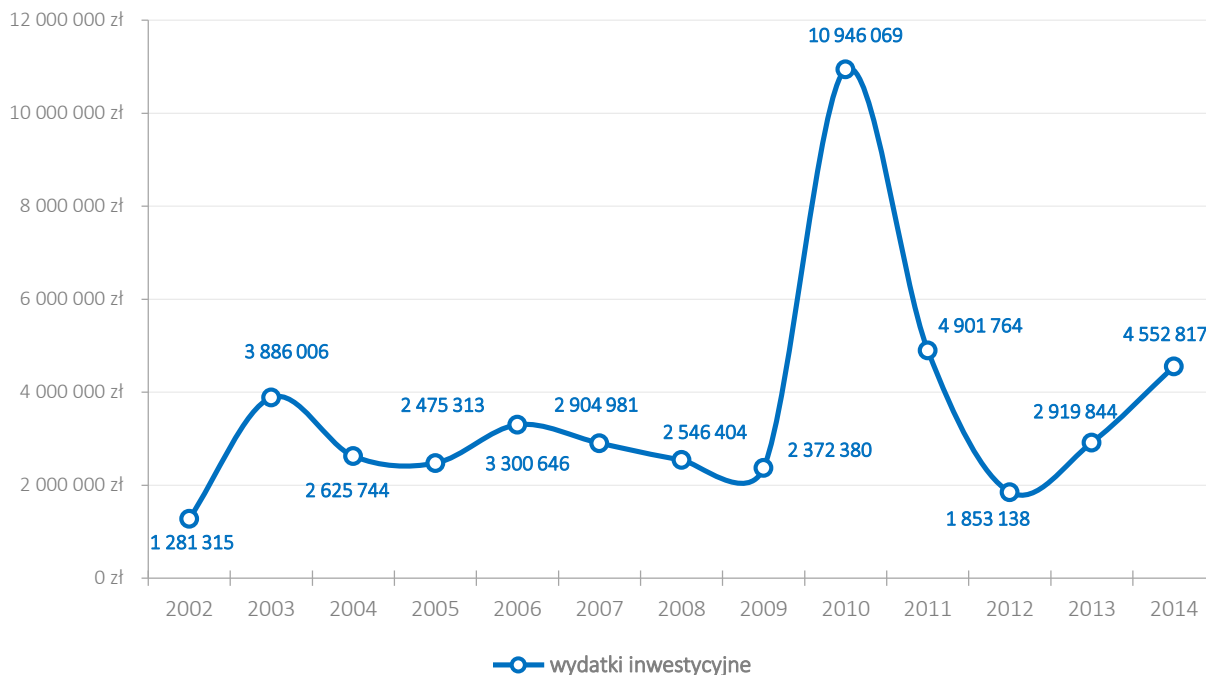

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza wydatków gminy pozwala zaobserwować jej perspektywy rozwojowe. Większy udział wydatków inwestycyjnych przekłada się na wyższy poziom rozwoju gospodarczego. W relacji do wydatków budżetowych ogółem, **poziom wydatków inwestycyjnych w gminie kształtował się stosunkowo wysokim poziomem** (w 2014 roku 21,4% wszystkich wydatków gminy i 4,5 mln PLN). Najwyższą procentową wartość

została osiągnięta w 2010 roku – aż 44%. W latach 2003-2014 (z wyjątkiem 2012 r.) udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem osiągał wartość powyżej 15%. W 2014 roku, w stosunku do roku poprzedniego, odnotowano wzrost wysokości wydatków inwestycyjnych o ponad 1,6 mln PLN. Informacja o wydatkach inwestycyjnych jest szczególnie ważna, ponieważ wskazuje **na intensywność działań podejmowanych na rzecz rozwoju gminy.**

Wykres 87. Wysokość wydatków inwestycyjnych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wykres 88. Wysokość wydatków inwestycyjnych w ujęciu procentowym w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

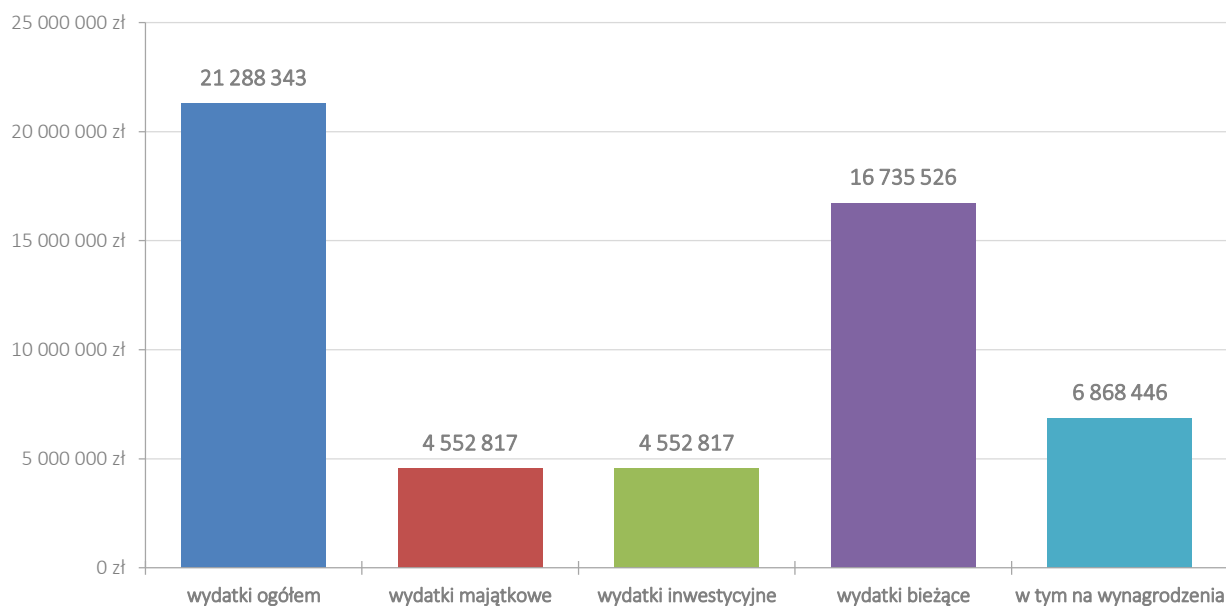
Zapewnienie i utrzymanie stabilnego, wysokiego poziomu wydatków inwestycyjnych, będzie jednym z kluczowych czynników budujących potencjał gospodarczy Gminy Strzyżewice w przyszłości.

Równie istotna będzie przemyślana polityka inwestycyjna, która powinna pozostawać w zbieżności z określonym kierunkiem rozwoju gospodarczo-społecznego i założeniami strategicznymi Gminy Strzyżewice.

W Gminie Strzyżewice zdecydowaną **większość** wydatków stanowiły **wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem gminy**. W 2014 roku osiągnęły poziom 78,6% ogółu wydatków, z czego 41% stanowiły wydatki przeznaczane na wynagrodzenia. **Wydatki majątkowe stanowiły 21,4% wszystkich wydatków**, z czego 100% zostało przeznaczonych na zadania inwestycyjne.

Wykres 89. Struktura wydatków Gminy Strzyżewice w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Podobnie jak w przypadku dochodów, istotne jest przeanalizowanie zestawienia wydatków gminy według działów klasyfikacji budżetowej.

W zestawieniu tym widać, które dziedziny funkcjonowania gminnego samorządu pochłaniają najwięcej środków budżetowych. Przy analizie budżetów gmin wiejskich wyraźnie widać, że we wszystkich z nich **głównym wydatkiem są środki przeznaczane na oświatę i wychowanie**. Wynika to często z **rozbudowanej sieci wiejskich szkół**, których utrzymanie w związku z **malejącą liczbą dzieci** jest coraz większym obciążeniem dla lokalnego samorządu. Typowym zjawiskiem dla gmin wiejskich jest także przeznaczanie **znaczej części wydatków na pomoc społeczną** i walkę z wykluczeniem społecznym.

Tabela 37. Struktura wydatków Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w 2014 roku

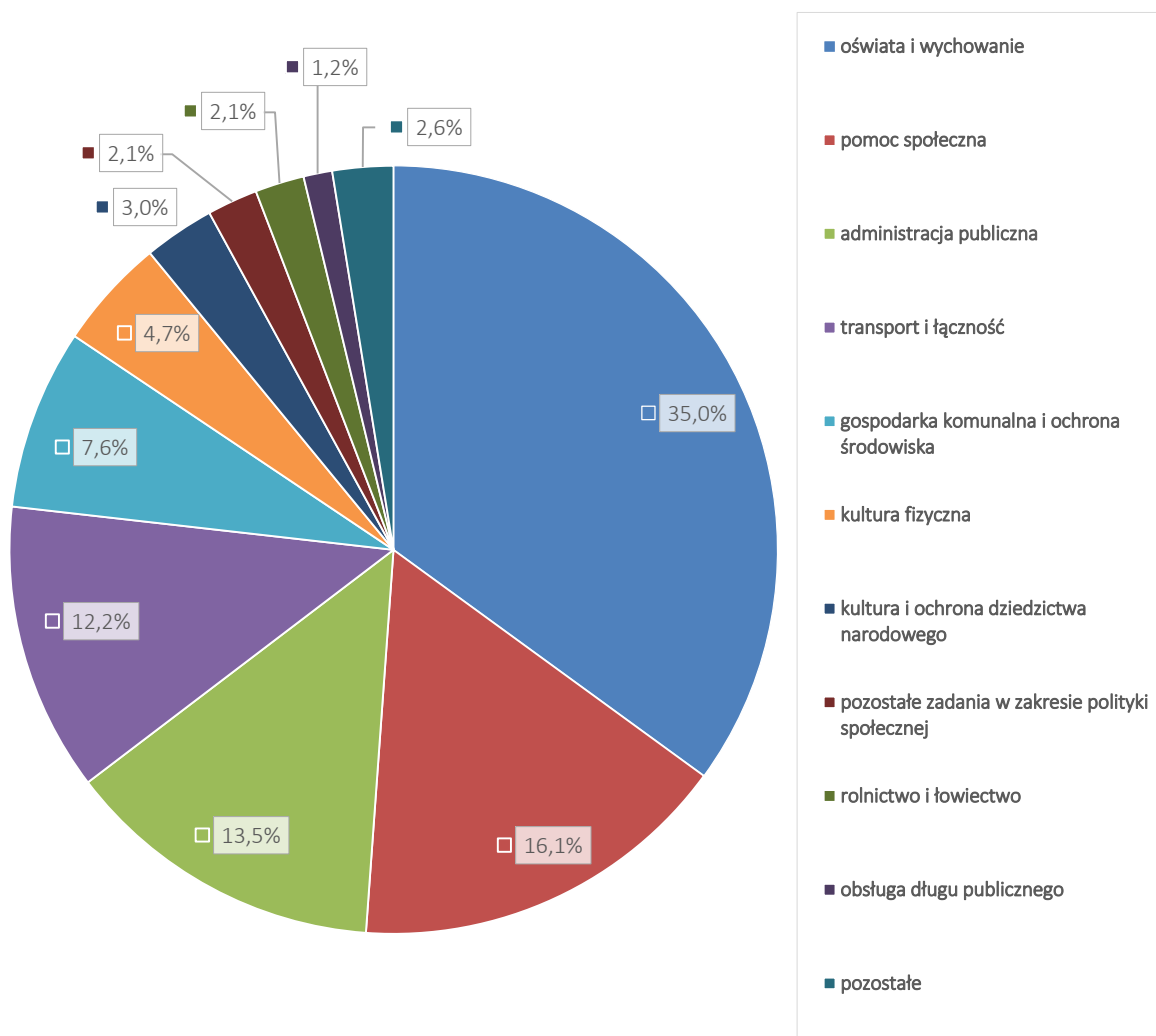
Dział wydatków	Wydatki budżetowe	% ogółu wydatków
oświata i wychowanie	7 454 281,0	35,0
pomoc społeczna	3 433 703,3	16,1
administracja publiczna	2 874 489,8	13,5
transport i łączność	2 587 126,8	12,2
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 617 193,1	7,6
kultura fizyczna	992 884,5	4,7
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	634 199,5	3,0
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	452 758,2	2,1
rolnictwo i łowiectwo	440 332,7	2,1
obsługa długu publicznego	257 060,4	1,2
edukacyjna opieka wychowawcza	186 530,0	0,9
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	162 671,2	0,8
ochrona zdrowia	63 268,8	0,3
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	57 276,3	0,3
różne rozliczenia	31 382,0	0,1
działalność usługowa	17 500,0	0,1
gospodarka mieszkaniowa	13 512,4	0,1
informatyka	12 173,0	0,1
Ogółem:	21 288 343,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W powyższym zestawieniu można zauważyć, że podobnie jak w większości samorządów gmin wiejskich, główną część wydatków stanowią **wydatki związane z oświatą i wychowaniem**. W Gminie Strzyżewice w 2014 roku wyniosły one **ponad 7,4 mln PLN (35% ogółu wydatków)**. Po porównaniu wysokości wydatku z otrzymaną subwencją oświatową, należy stwierdzić, że **utrzymanie systemu oświaty w gminie kosztowało w 2014 roku lokalny samorząd niemal 2,4 mln PLN**. Dużą ilość środków pochłaniały również wydatki przeznaczone na pomoc społeczną, administrację publiczną, transport i łączność, gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz kulturę fizyczną (łącznie 89,1% wszystkich wydatków). W 2014 roku powyżej 2% wszystkich wydatków przeznaczono na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego (3%), pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (2,1%) oraz rolnictwo i łowiectwo (2%). Obsługa długu publicznego wyniosła 1,2% wszystkich wydatków budżetowych w 2014 r. (ustawowy limit zadłużenia w tym zakresie wynosi 15%). Pozostałe działy klasyfikacji budżetowej miały mniejszy procentowy udział w strukturze wydatków gminy. Ogółem Gmina Strzyżewice w 2014 roku środki finansowe wydatkowała na 18 różnych działów klasyfikacji budżetowej.

W budżecie Gminy Strzyżewice w 2014 roku sześć działów klasyfikacji budżetowej o najwyższej wysokości wydatków stanowiło łącznie 89,1% wszystkich wydatków gminy.

Wykres 90. Struktura wydatków Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując dane historyczne od 2008 roku dotyczące wysokości % ogółu wydatków ogółem można zauważyć, że przeznaczanie największej części budżetu gminy na wspomniane wcześniej działy klasyfikacji budżetowej – z kultury fizycznej – jest **stałą tendencją**. Wydatki na **oświatę i wychowanie** podlegają wahaniom – **od 40 do 35%** (w 2010 r. 24,3%). Wydatki na **pomoc społeczną są na podobnym poziomie** i wynoszą ok **16%**. Wydatki na administrację publiczną również utrzymują się na niemal stałym, około 13-procentowym poziomie. Pozostałe czynniki stanowią mniej ważny odsetek i utrzymują zbliżoną tendencję.

Tabela 38. Struktura wydatków Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2014 w ujęciu procentowym.

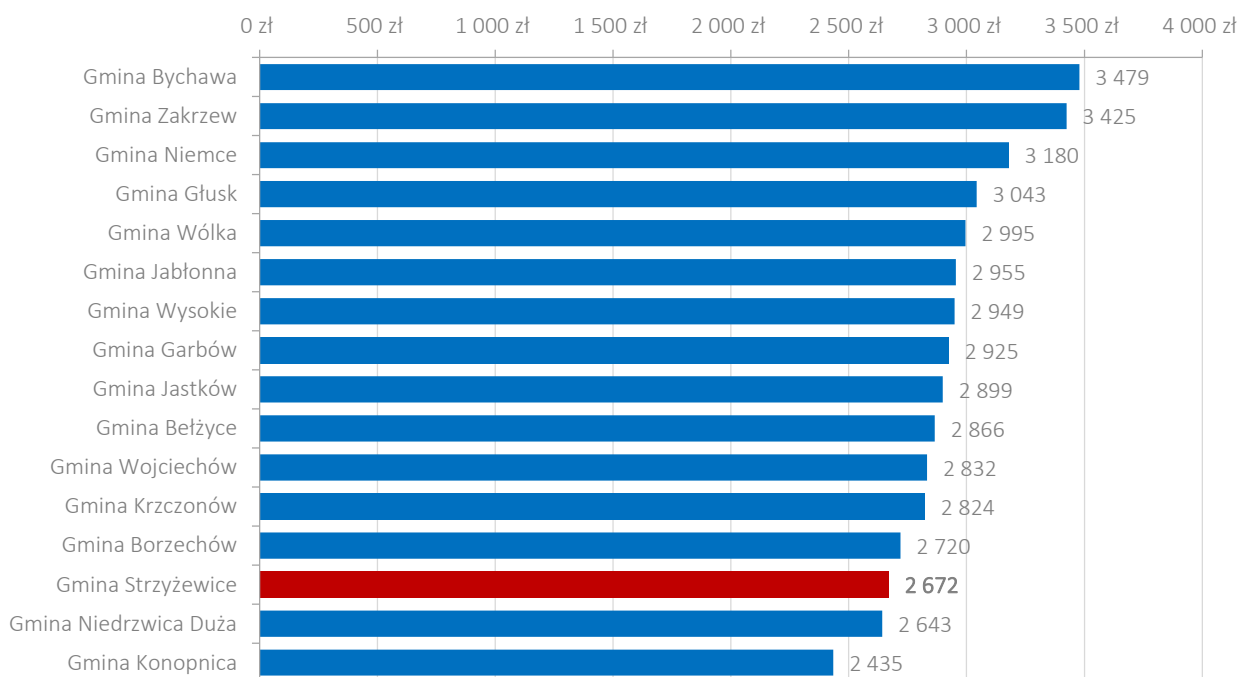
Dział wydatków	% ogółu wydatków						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
rolnictwo i łowiectwo	1,51	3,31	1,14	1,63	2,68	2,04	2,07
leśnictwo	0,04	0,04	0,02	0,03	0,03	0,03	0,00
transport i łączność	7,46	11,73	15,63	7,50	9,50	12,05	12,15

Dział wydatków	% ogółu wydatków						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
gospodarka mieszkaniowa	0,50	0,67	0,02	0,06	0,09	0,08	0,06
działalność usługowa	0,06	0,80	0,28	0,19	0,33	0,42	0,08
informatyka	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,06
administracja publiczna	13,31	13,68	11,62	14,07	14,55	13,95	13,50
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,01	0,13	0,21	0,11	0,02	0,02	0,27
obrona narodowa	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,84	0,95	13,04	0,90	1,45	1,10	0,76
dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,63	0,60	0,33	0,41	0,00	0,00	0,00
obsługa długu publicznego	1,47	0,91	1,12	1,98	2,38	1,35	1,21
różne rozliczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,15
oświata i wychowanie	40,75	39,19	24,25	34,66	40,09	38,01	35,02
ochrona zdrowia	0,26	0,29	0,18	0,37	0,56	0,26	0,30
pomoc społeczna	15,37	15,96	11,10	15,26	19,41	17,37	16,13
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,35	0,77	0,44	0,42	0,00	0,00	2,13
edukacyjna opieka wychowawcza	1,96	0,85	0,55	0,84	0,96	0,90	0,88
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11,62	5,42	7,98	17,84	3,46	5,45	7,60
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3,17	3,94	11,70	3,30	4,00	3,33	2,98
kultura fizyczna	0,72	0,77	0,40	0,42	0,48	3,63	4,66
<i>Ogółem:</i>	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przypadku wydatków przeliczonych na 1 mieszkańca Gmina Strzyżewice ze **średnią 2 672 zł** plasuje się **na 14 miejscu w klasyfikacji gmin powiatu lubelskiego**. Czołowe trzy miejsca w tym zestawieniu zajmują gminy: Bychawa, Zakrzew i Niemce. Podobnie jak w przypadku klasyfikacji dotyczącej dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, również tutaj dystans dzielący Gminę Strzyżewice od innych gmin powiatu lubelskiego jest stosunkowo niewielki.

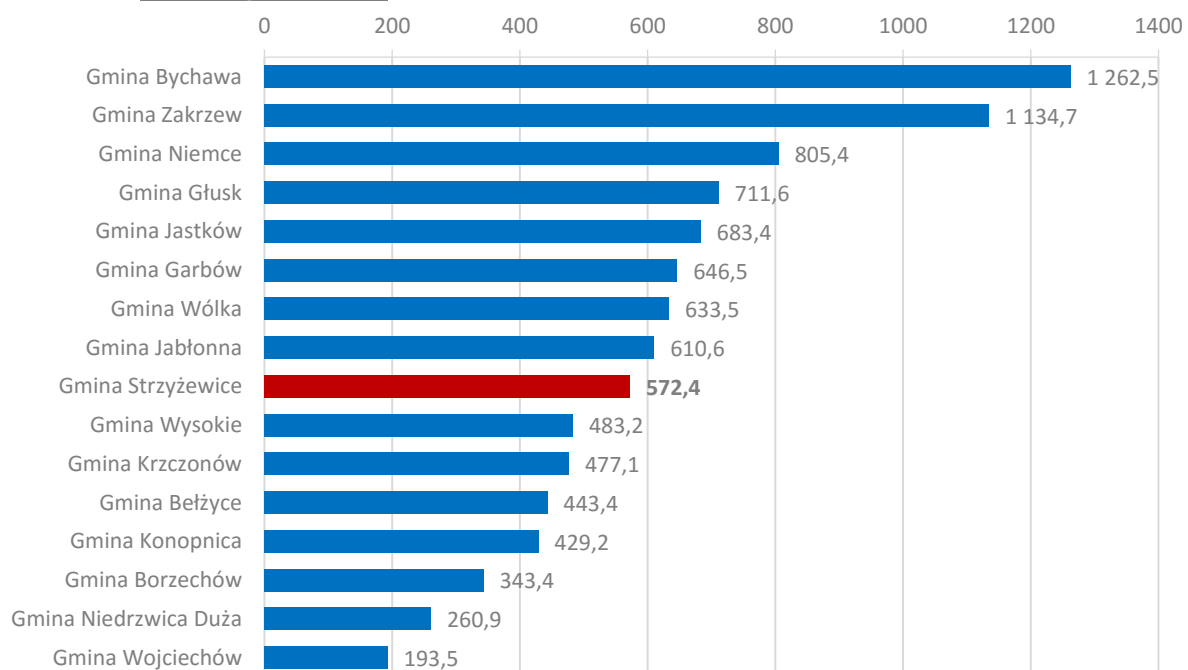
Wykres 91. Porównanie wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W zestawieniu samych wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiecie lubelskim przoduje Gmina Bychawa. Wysokość tego wskaźnika osiągnęła tam w 2014 roku wartość 1 262,5 zł. W Gminie Strzyżewice w 2014 roku, **po przeliczeniu na 1 mieszkańca na inwestycje wydano średnio 572,4 zł**. Gmina Strzyżewice w tym zestawieniu znalazła się na 9 miejscu w powiecie lubelskim.

Wykres 92. Porównanie wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu lubelskiego w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

6.2. Zrealizowane kluczowe inwestycje

W latach 2006-2014 w Gminie Strzyżewice przeprowadzono szereg inwestycji. W tym okresie środki finansowe przeznaczono m.in. na **budowę i modernizację dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, infrastrukturę wodno-kanalizacyjną** (budowę i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków), na **modernizację** budynków użyteczności publicznej, wyposażenie jednostek OSP oraz budowę infrastruktury sportowej. Inwestycjami, które pochłonęły najwięcej środków pieniężnych były: remonty i budowa dróg, rozwój gospodarki wodno-ściekowej, pomoc finansowa dla powiatu na remonty dróg oraz rewitalizacja dworku w Piotrowicach. **Łącznie na inwestycje w latach 2006-2014 w Gminie Strzyżewice przeznaczono, wraz z dofinansowaniem, niemal 37 mln zł.** Na część działań inwestycyjnych gmina składała wnioski o dofinansowanie z funduszy zewnętrznych, w tym głównie europejskich.

Tabela 39. Lista najważniejszych (powyżej 50 tys. zł) zadań inwestycyjnych w Gminie Strzyżewice zrealizowanych w latach 2006-2014.

Rok	Zadanie inwestycyjne	Kwota ogólna	Źródło dofinansowania
2006	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Bystrzycy Starej	89 880,00 zł	Związek OSP RP i budżet gminy
	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Strzyżewicach	99 114,00 zł	Związek OSP RP i budżet gminy
	Budowa oświetlenia	81 683,00 zł	Dotacja BP
	Adaptacja starej szkoły na świetlicę – miejsce spotkań w Żabiej Woli	99 954,00 zł	Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich oraz budżet gminy
	Przebudowa dachu budynku Szkoły Podstawowej w Żabiej Woli	239 797,00 zł	MEN, budżet gminy
	Remont pokrycia dachu na budynku Gimnazjum ZSP w Bystrzycy Starej	49 500,00 zł	MEN, budżet gminy
	Wymiana pokrycia dachowego i ocieplenie stropu Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach	131 360,00 zł	budżet gminy
	Modernizacja boiska w Strzyżewicach	142 193,00 zł	Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich oraz budżet gminy
	Modernizacja kotłowni w PSP w Osmolicach Pierwszych	112 464,00 zł	budżet gminy, kredyt
	Modernizacja kotłowni w PSP w Strzyżewicach – Rechcie	203 829,00 zł	budżet gminy, kredyt
	Remont budynku Klubu Sportowego „POM-ISKRA” Piotrowice	234 554,00 zł	FRKF, budżet gminy
	Modernizacja zespołu dworsko -parkowego w Piotrowicach	281 903,00 zł	Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich oraz budżet gminy
2007	Budowa i modernizacja dróg i chodników	1 921 336,00 zł	budżet gminy, dotacja MSWiA (usuwanie kłesk żywiołowych), Zarząd Dróg Powiatowych, Zarząd Dróg Wojewódzkich, FOGR
	Termomodernizacja budynku PSP w Żabiej Woli – I etap	292 737,00 zł	fundusz usuwania skutków kłesk żywiołowych, budżet gminy
	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Piotrowice (2007-2008)	2 237 690,00 zł	UE, budżet państwa, budżet gminy, kredyt
	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Publicznych w Bystrzycy Starej – I etap	301 778,00 zł	WFOŚiGW, budżet gminy
	Remont dachu remizy OSP w Strzyżewicach	65 000,00 zł	budżet gminy
	Remont sali gimnastycznej w ZSP w Bystrzycy Starej	106 617,00 zł	budżet gminy
	Remont budynku CKIP w Piotrowicach	65 474,00 zł	budżet gminy
	Zakup samochodu dostawczego dla potrzeb Urzędu Gminy	97 300,00 zł	budżet gminy
Budowa i modernizacja dróg i chodników	659 752,00 zł	fundusz usuwania skutków kłesk żywiołowych, budżet gminy, FOGR	

Rok	Zadanie inwestycyjne	Kwota ogólna	Źródło dofinansowania
2008	Remont w PSP w Osmolicach Pierwszych	82 258,00 zł	budżet gminy
	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Kiełczewice Górne, Kiełczewice Maryjskie, Kiełczewice Dolne, Osmolice Pierwsze, Piotrowice	214 450,00 zł	budżet gminy
	Termomodernizacja budynku ZSP w Bystrzycy Starej – II etap	188 705,00 zł	kredyt, budżet gminy
	Termomodernizacja budynku szkoły w Żabiej Woli – II etap	134 844,00 zł	kredyt, budżet gminy
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	1 423 448,00 zł	fundusz usuwania skutków klęsk żywiołowych, budżet gminy, FOGR
2009	Rekultywacja wysypiska w Iżychach	1 616 500,00 zł	WFOŚiGW, budżet gminy
	Budowa sieci wodociągowej na trzech odcinkach o łącznej długości 876 m w Żabiej Woli	52 917,00 zł	budżet gminy
	Budowa pompowni wody na wodociągu w Koloni Kiełczewice Dolne	76 183,00 zł	budżet gminy
	Budowa nowych punktów oświetleniowych w miejscowościach: Borkowizna, Osmolice Pierwsze oraz Kiełczewice Pierwsze	165 027,00 zł	budżet gminy
	Zakup ciągnika marki ZETOR i kosiarki rotacyjnej	71 364,00 zł	budżet gminy
	Remont w PSP w Strzyżewicach – Rechcie, Kiełczewicach Górnych, Osmolicach Pierwszych, Żabiej Woli	200 500,00 zł	MEN, budżet gminy
	Termomodernizacja budynku ZSP w Bystrzycy Starej – III etap	173 000,00 zł	budżet gminy
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	1 260 899,00 zł	MSWiA, FOGR, budżet gminy, fundusz usuwania skutków klęsk żywiołowych
2010	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Strzyżewice	155 910,00 zł	PROW, wkład własny
	Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	150 963,00 zł	budżet gminy, EFRR
	Budowa placu zabaw dla dzieci w Strzyżewicach i Piotrowicach	75 683,00 zł	PROW, wkład własny
	Docieplenie budynku i remont pomieszczeń Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice	155 357,00 zł	PROW, wkład własny
	Remont budynku dworku w Piotrowicach na potrzeby Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice (realizacja w latach 2009-2010)	2 234 620,00 zł	RPO, wkład własny
	Zakup wyposażenia do dworku w Piotrowicach	135 670,00 zł	PROW, wkład własny
	Zakup sprzętu dla OSP Piotrowice, OSP Mętów i OSP Garbów należących do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego	450 657,00 zł	wkład własny partnerów (projekt Gminy Garbów, Głusk i Strzyżewice), RPO (wartość projektu: 2,59 mln zł)
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	3 214 388,00 zł	budżet gminy, FOGR, RPO, Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych, MSWiA
2011	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej wraz z częściową przebudową sieci wodociągowej na terenie aglomeracji Piotrowice	3 870 193,00 zł	EFRR, kredyt WFOŚiGW, wkład własny (1 920 851 zł)
	Kształtowanie centrum wsi Żabia Wola poprzez budowę oświetlenia drogowego Alei Rohlandów oraz drogi gminnej i dróg powiatowych w Żabiej Woli	295 591,00 zł	PROW, wkład własny
	Rozbudowa budynku Urzędu Gminy	700 449,00 zł	budżet gminy
	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Pawłów	125 400,00 zł	budżet gminy, Związek OSP RP, NFOŚiGW
	Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Borkowiznie	145 763,00 zł	PROW, wkład własny
	Wykonanie placu zabaw dla dzieci w Osmolicach Pierwszych i Bystrzycy Starej	83 144,00 zł	MEN, budżet gminy
	Remont Publicznej Szkoły Podstawowej w Strzyżewicach – Rechcie	53 171,00 zł	MEN, budżet gminy
	Remont dachu na budynku PSP w Osmolicach Pierwszych	89 406,00 zł	MEN, budżet gminy
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	964 675,00 zł	MSWiA, budżet gminy, FOGR

Rok	Zadanie inwestycyjne	Kwota ogólna	Źródło dofinansowania
2012	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Kiełczewice Dolne oraz Kolonia Kiełczewice Dolne oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Piotrowicach	109 440,00 zł	PROW, wkład własny
	Adaptacja budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej w Pawłowie	88 057,00 zł	PROW, wkład własny
	Zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego typu lekkiego na podbudowie marki FORD dla OSP Dębszczyzna	127 400,00 zł	Związek OSP RP, NFOŚiGW i budżet gminy
	Zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego typu lekkiego na podbudowie marki FORD	127 400,00 zł	Związek OSP RP, NFOŚiGW i budżet gminy
	Remont budynku ZSP w Bystrzycy Starej	74 473,00 zł	budżet gminy
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	1 378 264,00 zł	MSWiA, budżet gminy, FOGR
2013	Budowa oświetlenia drogowego w Piotrowicach i Bystrzycy Starej	224 084,00 zł	budżet gminy
	Budowa oświetlenia drogowego w Osmolicach Pierwszych	58 473,00 zł	budżet gminy
	Budowa szaletu publicznego w Strzyżewicach	154 840,00 zł	budżet gminy
	Zakup samochodu ratowniczo – gaśniczego typu lekkiego na podbudowie marki FORD dla OSP Piotrowice	158 100,00 zł	budżet gminy, Związek OSP RP, NFOŚiGW, WFOŚiGW
	Adaptacja budynku na potrzeby Gminnej Biblioteki Publicznej im. Ewy Kołaczkowskiej Filia w Żabiej Woli	217 991,00 zł	MKIDN, budżet gminy
	Remont w Zespole Szkół Publicznych w Bystrzycy Starej, Żabiej Woli, Strzyżewicach - Rechcie, Osmolicach Pierwszych	163 903,00 zł	MEN, budżet gminy
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	1 975 454,00 zł	budżet gminy, FOGR, Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych, MAiC
2014	Budowa oświetlenia drogowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2277L w miejscowości Piotrowice, Bystrzyca Stara, Bystrzyca Nowa, Strzyżewice	331 316,00 zł	budżet gminy
	Budowa kompleksu boisk sportowych z zapleczem socjalnym (budynek sanitarno-szatniowy) przy Zespole szkół Publicznych w Bystrzycy Starej	1 380 170,00 zł	MSiT, budżet gminy
	Zakup autobusu do przewozu osób niepełnosprawnych	257 562,00 zł	PFRON, budżet gminy
	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Strzyżewice	320 415,00 zł	PROW, wkład własny
	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Bystrzyca Stara	147 999,00 zł	PROW, wkład własny
	Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	452 758,00 zł	EFS, budżet państwa
	Remont ZSP i PSP w Bystrzycy Starej, Strzyżewicach - Rechcie, Kiełczewicach Górnych, Żabiej Woli i Osmolicach Pierwszych	130 670,00 zł	budżet gminy
	Budowa i modernizacja dróg i chodników	2 876 118,00 zł	budżet gminy, WFOŚiGW, FOGR, MAiC
Razem (wraz z mniejszymi projektami w latach 2006-2014):		36 829 937,00 z	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy Strzyżewice.

Gmina Strzyżewice była beneficjentem **9 projektów dofinansowanych ze strukturalnych funduszy europejskich**, w tym 4 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Europejskiego Funduszu Społecznego, 3 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego oraz 2 z Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Ich **łącznie wartość wyniosła ponad 12,1 mln zł**, zaś otrzymana kwota dofinansowania to **ponad 8,6 mln zł**.

Tabela 40. Lista projektów dofinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Tytuł projektu	Beneficjent	Fundusz/ Program	Działanie	Wartość projektu	Dofinansowanie z UE
Zakup sprzętu dla OSP Piotrowice, OSP Mętów i OSP Garbów należących do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego	Gmina Strzyżewice	EFRR/RPO	6.1. Ochrona i kształtowanie środowiska	2 520 447,0	2 142 380,0
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej wraz z częściową przebudową sieci wodociągowej na terenie aglomeracji Piotrowice	Gmina Strzyżewice	EFRR/RPO	6.1. Ochrona i kształtowanie środowiska	3 870 193,1	1 949 341,7
Remont budynku dworku w Piotrowicach na potrzeby Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice	Gmina Strzyżewice	EFRR/RPO	7.1. Infrastruktura kultury i turystyki	2 135 425,6	1 705 760,1
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Piotrowice	Gmina Strzyżewice	EFRR/ ZPORR	3.1. Obszary wiejskie	1 871 369,1	1 398 246,8
Nowe kwalifikacje twoją szansą na pracę	Gmina Strzyżewice / Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach	EFS/POKL	7.1. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji	645 656,6	548 808,1
Modernizacja oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Gmina Strzyżewice	EFS/POKL	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	482 677,1	410 275,6
Kluby Przedszkolaka w Gminie Strzyżewice jako alternatywna forma edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat pochodzących z terenów wiejskich	Gmina Strzyżewice	EFS/POKL	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	339 080,0	288 218,0
Daj mi szansę	Gmina Strzyżewice	EFS/POKL	9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	159 890,4	135 906,8
Rozwój agroturystyki i znajomość języków obcych szansą nowego zatrudnienia	Gmina Strzyżewice	EFS/ZPORR	2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie	77 713,6	58 285,2
Razem:				12 102 452,5 zł	8 637 222,3 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

Ponadto, Gmina Strzyżewice była beneficjentem 12 projektów w ramach funduszy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (w tym beneficjentem 3 projektów było Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice z siedzibą w Piotrowicach). Łączną kwota wartości projektów wyniosła ponad 1,58 mln zł, zaś wartość otrzymanego dofinansowania to ponad 870 tys. zł.

Tabela 41. Lista projektów dofinansowanych z funduszy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Tytuł projektu	działanie	wartość projektu	dofinansowanie z UE
Adaptacja budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej w Pawłowie	Lokalne strategie rozwoju w zakresie odnowy i rozwoju wsi/ Oś IV Leader	140 677,61	91 497,00
Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Borkowicznie	Lokalne strategie rozwoju w zakresie odnowy i rozwoju wsi/ Oś IV Leader	145 762,87	94 309,00
Wykonanie placu zabaw dla dzieci w Osmolicach Pierwszych	Lokalne strategie rozwoju w zakresie odnowy i rozwoju wsi/ Oś IV Leader	43 329,52	28 412,00
Zakup wyposażenia do dworku w Piotrowicach na potrzeby Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice	Lokalne strategie rozwoju w zakresie odnowy i rozwoju wsi/ Oś IV Leader	135 670,19	83 403,00
Promocja oraz zakup instrumentów muzycznych i strojów dla Młodzieżowej Orkiestry Dętej Gminy Strzyżewice – projekt CKiP Gminy Strzyżewice z /s w Piotrowicach	Małe projekty / Oś IV LEADER	41 998,31	23 901,00
Oznaczenie i promocja trasy przyrodniczo-historycznej pt: "Najpiękniejsze zakątki doliny Bystrzycy" na obszarze Gminy Strzyżewice	Małe projekty / Oś IV LEADER	38 144,12	21 708,00
Wyposażenie pomieszczenia świetlicy wiejskiej w Centrum Kultury i Promocji gminy Strzyżewice w siedzibą w Piotrowicach i udostępnienie jej mieszkańcom – projekt CKiP Gminy Strzyżewice z /s w Piotrowicach	Małe projekty / Oś IV LEADER	27 015,56	12 103,12
Wykonanie placu zabaw dla dzieci w Piotrowicach.	Małe projekty / Oś IV LEADER	43 068,20	24 711,00
Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Kiełczewice Dolne oraz kolonii Kiełczewice Dolne oraz modernizacja oczyszczalni ścieków w Piotrowicach	321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej/ Oś III	503 325,35	207 812,00
Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów dla mieszkańców gminy Strzyżewice	321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej/ Oś III	150 962,80	92 805,00
"Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum wsi Strzyżewice"	313 Odnowa i rozwój wsi / Oś III	155 909,98	96 657,00
„Docieplenie i remont pomieszczeń Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach” – projekt CKiP Gminy Strzyżewice z /s w Piotrowicach	313 Odnowa i rozwój wsi / Oś III	155 357,44	96 453,00
Razem:		1 581 221,95 zł	873 771,12 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://prow.lubelskie.pl/mapa-projektow/wyszukaj-projekty>.

6.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne ma istotne znaczenie dla obecnych i potencjalnych mieszkańców, władz samorządowych i przede wszystkim inwestorów. Planowanie przestrzenne jest silnie

związane z zasadami korzystania z nieruchomości, a także z obrotem nimi. Sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pomaga w ustalaniu przeznaczenia terenu, rozmieszczaniu inwestycji celu publicznego oraz określaniu sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu.

Według danych GUS z 2014 r. **100% powierzchni Gminy Strzyżewice** (10 884 ha) było **objęte obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego**. Jest to 3 wynik w powiecie lubelskim.

Tabela 42. Powierzchnia gmin powiatu lubelskiego objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2014 roku.

Miejsce	Gmina	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego (ha)	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni (%)
1	Gmina Wysokie	11 400	100,1
2	Gmina Bychawa	14 634	100,0
3	Gmina Strzyżewice	10 884	100,0
4	Gmina Garbów	10 258	100,0
5	Gmina Niemce	14 103	99,9
6	Gmina Jabłonna	13 098	99,8
7	Gmina Wólka	7 265	99,8
8	Gmina Borzechów	6 689	99,2
9	Gmina Niedzwica Duża	10 176	95,3
10	Gmina Jastków	10 733	94,9
11	Gmina Bełżyce	10 564	78,9
12	Gmina Konopnica	2 224	23,9
13	Gmina Glusk	406	6,3
14	Gmina Krzczonów	0	0,0
15	Gmina Wojciechów	0	0,0
16	Gmina Zakrzew	0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

6.4. Wizerunek gminy

Obecnie **bardzo trudno mówić o posiadaniu przez gminę spójnego, przemyślanego wizerunku**. Gmina Strzyżewice posiada **herb oraz flagę**, z którymi możliwa jest jej identyfikacja. Gmina nie posiada jednakże własnego hejnału, ani patrona. **Nie posiada także opracowanego dokumentu strategicznego dotyczącego promocji gminy** oraz elementów Systemu Identyfikacji Wizualnej.

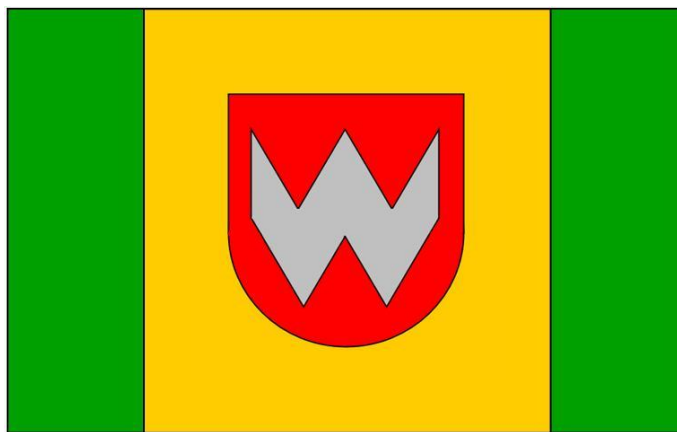
Zdjęcie 10. Herb Gminy Strzyżewice.

Źródło: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/gfx/herb.PNG>

Rodowy herb Awdańców - Abdank, przedstawia się w postaci dwóch odwróconych krokwi, złączonych w kształcie litery "W". nazwą herbu, tzw. zawołaniem jest "Łękawica". Pierwotnie godło rodu Awdańców było również w kształcie dwóch krokwi, ale nie odwróconych w kształcie litery "M", ponieważ jeden z najstarszych znanych Awdańców - komesa Michał, zwany później Skrobkiem z Góry zaznaczał granice swoich majątków pierwszą literą własnego imienia. Znak ten został przyjęty przez cały ród. Dopiero później herb uległ odwróceniu i otrzymał postać litery "W". Miało to związek usytuowaniem klejnotu, czyli wizerunkiem godła herbowego, który umieszczano na herbie. Ponieważ wizerunek w kształcie litery "W" był ładniejszy i wygodniejszy w umieszczeniu na hełmie, więc postanowiono godło zmienić na dwie odwrócone krokwie. Godnym podkreślenia jest fakt, że herb Abdank jest najstarszym znanym godłem rodzimym w Polsce, a zarazem jednym z najstarszych w heraldyce europejskiej³⁹.

Zdjęcie 11. Flaga Gminy Strzyżewice.

Źródło: <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/foto/flagaa.JPG>

Flaga gminy przedstawia płat materii składający się z dwóch pionowych skrajnych, równych pasów zielonych oraz szerokiego środkowego w kolorze żółtym, na którym umieszczony jest herb gminy.

W oparciu kolorystkę flagi, powstała strona internetowa Gminy Strzyżewice. Jednakże treści prezentowane są na niej w mało atrakcyjny i interesujący sposób. Większego wyeksponowania i uzupełnienia wymagają materiały przeznaczone dla przedsiębiorców i inwestorów. Strona stanowi podstawowe narzędzie informacyjne władz gminy.

³⁹ <http://www.strzyzewice.lubelskie.pl/dane/his.htm>.

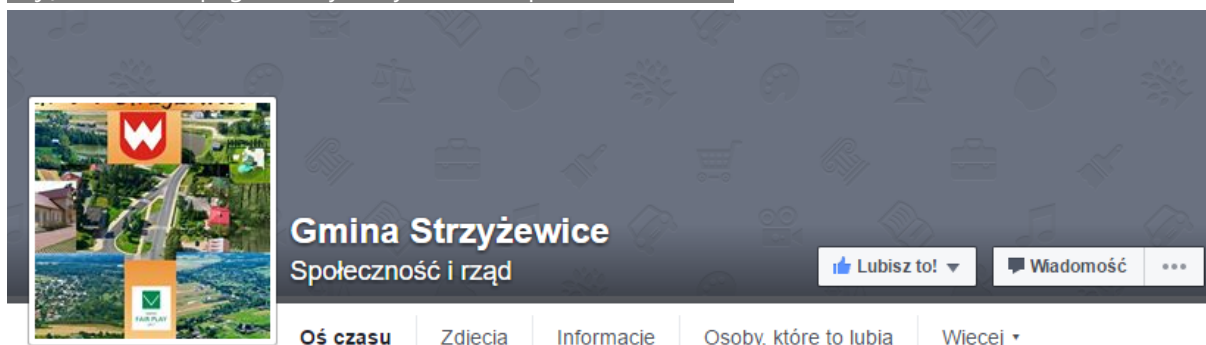
Gmina posiada oficjalny profil (*fanpage*) na portalu społecznościowym Facebook, jednak wymaga on uaktualnienia – brakuje treści oraz *zdjęcia w tle* (top-baner'u).

Zdjęcie 12. Strona główna internetowego serwisu Gminy Strzyżewice.

Źródło: www.strzyzewice.lubelskie.pl

Zdjęcie 13. Fanpage Gminy Strzyżewice na portalu Facebook

Źródło: <https://www.facebook.com/Gmina-Strzyzewice-197898550317298/?fref=nf>.

6.5. Jakość kapitału społecznego

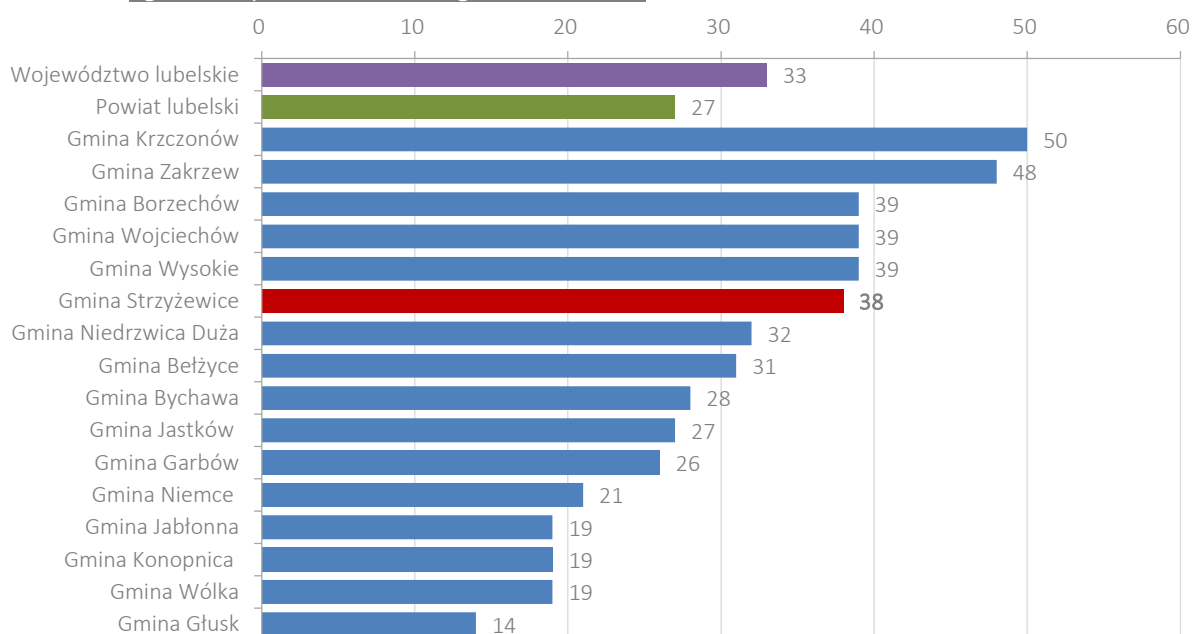
Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe stanowią istotny element społeczeństwa obywatelskiego. Oprócz bezpośrednich korzyści, aktywność organizacji pozarządowych przynosi także szereg korzyści pośrednich, niekiedy również istotnych jak te podstawowe, do których należą m.in.: tworzenie miejsc pracy, wypełnianie usługami

bądź dobrami nisz, którymi rynek ani państwo nie są zainteresowane⁴⁰. Dane liczbowe dotyczące organizacji pozarządowych – stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych zostały zaczerpnięte z Banku Danych Lokalnych GUS, rejestru prowadzonego przez Starostę, rejestru Wojewódzkiego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych i pochodzą z końca 2014 roku.

W Gminie Strzyżewice w wymienionym okresie **wskaźnik aktywności obywatelskiej (WAO)** (liczba stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców) **wynosił 38**. Jest to wynik w górnej części klasyfikacji gmin powiatu lubelskiego i jest to liczba wyraźnie wyższa niż średnia dla powiatu lubelskiego WAO = 27. „Nasycenie” organizacjami pozarządowymi działającymi w Gminie Strzyżewice jest także wyższe od średniej w województwie lubelskim.

Wykres 93. Wskaźnik aktywności obywatelskiej - liczba stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców - w województwie lubelskim, powiecie lubelskim i gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wśród organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Strzyżewice, znajdujących się w Krajowym Rejestrze Sądowym, są:

Tabela 43 Lista organizacji pozarządowych z obszaru Gminy Strzyżewice wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego (kolejność alfabetyczna).

Lp.	Nazwa	Miejscowość
1.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W OSMOLICACH	Osmolice
2.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W PIOTROWICACH	Piotrowice
3.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W PAWŁOWIE	Pawłów
4.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W STRYZEWICACH	Strzyżewice
5.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA WE FRANCISZKOWIE	Franciszków
6.	GMINNY LUDOWY KLUB SPORTOWY "POM-ISKRA" PIOTROWICE	Piotrowice

⁴⁰ Na podstawie www.osektorze.ngo.pl.

Lp.	Nazwa	Miejscowość
7.	KÓŁKO ROLNICZE W PAWŁOWIE	Pawłów
8.	STOWARZYSZENIE INICJATYW GOSPODARCZYCH I KULTURALNO-OŚWIATOWYCH "NADZIEJA"	Kiełczewice Dolne
9.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KIEŁCZEWICACH GÓRNYCH	Kiełczewice Górne
10.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W DĘBSZCZYŹNIE	Dębszczyzna
11.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W BYSTRZYCY STAREJ	Bystrzyca Stara
12.	STRZYŻEWICKIE TOWARZYSTWO REGIONALNE	Strzyżewice
13.	NADBYSTRZYCKIE STOWARZYSZENIE AGROTURYSTYCZNE W STRZYŻEWICACH	Strzyżewice
14.	POWIATOWY SZKOLNY ZWIĄZEK SPORTOWY POWIAT LUBLIN	Bystrzyca Stara
15.	STOWARZYSZENIE PSZCZELARZY ZAWODOWYCH	Pszczela Wola
16.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KIEŁCZEWICACH MARYJSKICH	Kiełczewice Maryjskie
17.	STOWARZYSZENIE RODZIN KATOLICKICH	Żabia Wola
18.	STOWARZYSZENIE PSZCZELARZY POLSKICH "POLANKA"	Pszczela Wola
19.	STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW GMINY STRZYŻEWICE	Strzyżewice
20.	STOWARZYSZENIE DYREKTORÓW SZKÓŁ ROLNICZYCH	Pszczela Wola
21.	STOWARZYSZENIE NA RZECZ TECHNIKUM PSZCZELARSKIEGO	Pszczela Wola
22.	OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŻABIEJ WOLI	Pszczela Wola
23.	GMINNE STOWARZYSZENIE "ZALEW"	Piotrowice
24.	STOWARZYSZENIE AKTYWNYCH KOBIET W OSMOLICACH	Osmolice Drugie
25.	SZKOLNY KLUB JEŹDZIECKI "APIS" W PSZCZELEJ WOLI	Pszczela Wola
26.	STOWARZYSZENIE DYREKTORÓW SZKÓŁ INNOWACYJNYCH	Pszczela Wola
27.	STOWARZYSZENIE "TU MIESZKAM TU DZIAŁAM"	Strzyżewice
28.	STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI KAJETANÓWKA "KAJETAN"	Kajetanówka

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://ems.ms.gov.pl/krs/wyszukiwaniepodmiotu?t:lb=t> oraz danych dostarczonych przez Urząd Gminy Strzyżewice.

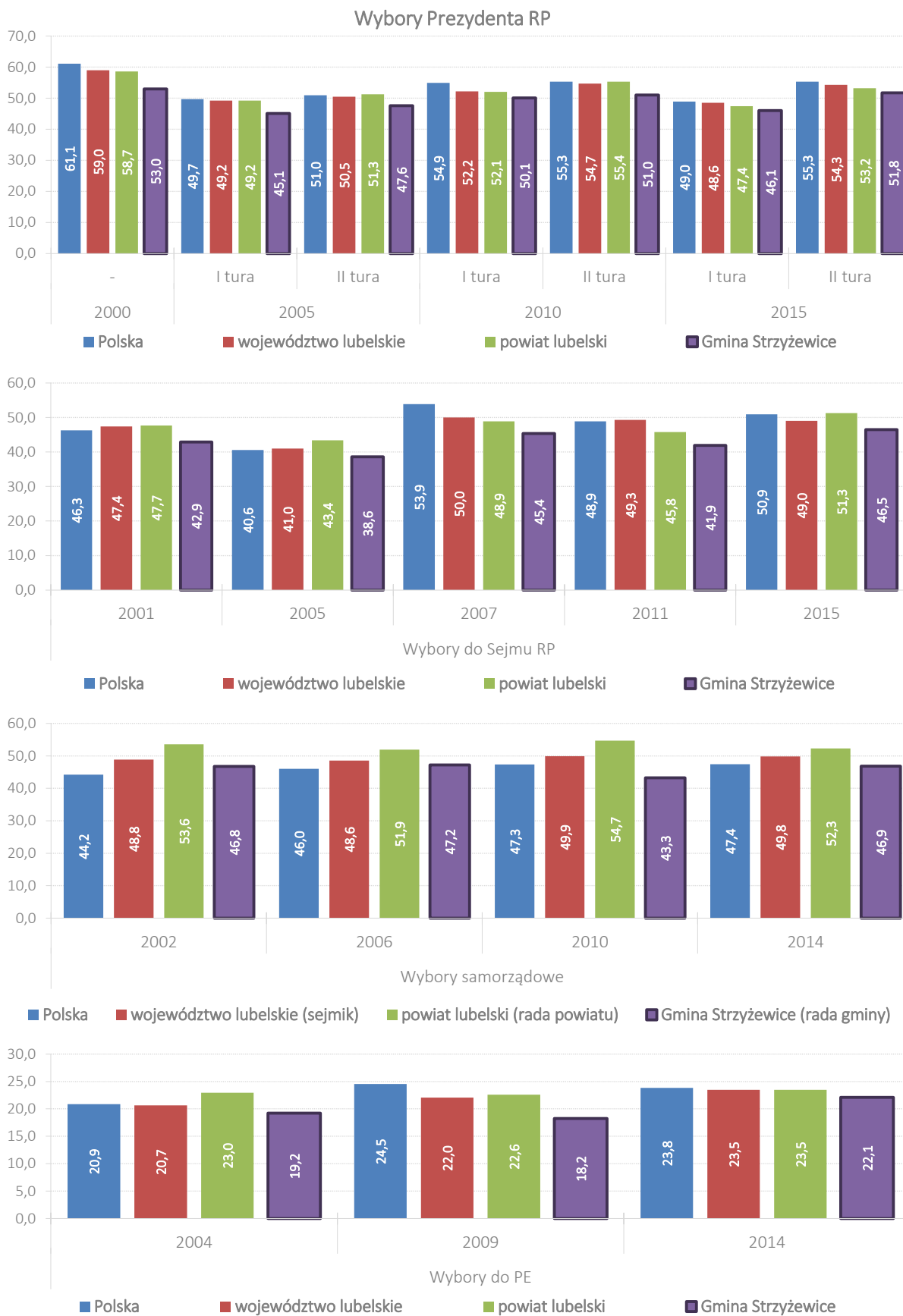
Frekwencja wyborcza

Jednym ze sposobów analizowania aktywności obywatelskiej jest weryfikacja frekwencji wyborczej. Uważa się bowiem, że im wyższy udział mieszkańców w akcie głosowania tym wyższa świadomość społeczna, jak również chęć uczestnictwa w życiu publicznym.

W Gminie Strzyżewice zaledwie w 2 na 19 głosowań wyborczych od 2000 roku, frekwencja była wyższa niż średnia ogólnopolska, jednakże różnice te, z wyjątkiem wyborów do Parlamentu Europejskiego, były niewielkie. Szczególną popularnością cieszyły się wybory Prezydenta RP. Aktywność wyborczą mieszkańców Gminy Strzyżewice należy ocenić jako będącą na **słabym poziomie**.

Niska frekwencja wyborcza w Gminie Strzyżewice, w połączeniu z wysokim wskaźnikiem NGO na 10 tys. mieszkańców, wskazują na zwiększony potencjał w aspekcie aktywności społecznej ludności Gminy Strzyżewice.

Wykres 94. Porównanie frekwencji wyborczej w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim, woj. lubelskim i Polsce w różnych typach wyborów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW.

6.6. Otrzymane nagrody i wyróżnienia

Gmina Strzyżewice jako **pierwsza z terenu województwa lubelskiego** w I edycji konkursu w 1999 r. otrzymała **statuetkę i certyfikat "Gminy Przyjaznej Środowisku"**. Decyzją jury kolejnych edycji Konkursu Ekologicznego gmina otrzymywała przez kolejne lata przedłużenie znaku w kategorii "Gmina Przyjazna Środowisku", ponadto w 2004 roku Gmina Strzyżewice otrzymała tytuł "**Promotor Ekologii**". Jest to nagroda za działalność związaną z edukacją ekologiczną, promocją ochrony środowiska i zdrowego trybu życia, organizacją imprez proekologicznych, podnoszeniem świadomości ekologicznej wśród społeczności lokalnej. Natomiast w 2006 r. w VII Edycji Narodowego Konkursu Ekologicznego "Przyjaźni Środowisku" Gmina Strzyżewice uzyskała **prestiżowy tytuł "Mecenasa Polskiej Ekologii"**. Nagroda ta jest uhonorowaniem licznych działań proekologicznych prowadzonych przez wiele lat na rzecz **zrównoważonego rozwoju** gminy, podnoszenia standardu życia mieszkańców, edukacji ekologicznej oraz poprawy stanu środowiska naturalnego. Nagrodę tę otrzymują laureaci Konkursu, którzy co najmniej 3 krotnie otrzymali przedłużenie znaku w jednej kategorii.

Oczyszczalnia ścieków w Piotrowicach, której budowa zrealizowana została w ramach projektu pn. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Piotrowice” zajęła **I miejsce** w kategorii: „**Obiekty ekologiczne**” w ramach konkursu Budowa Roku 2008 „**Złota Kielnia**” w Województwie Lubelskim organizowanym przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Lublin oraz Lubelską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa, przy współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich – Oddział w Lublinie. Ponadto oczyszczalnia ścieków w Piotrowicach zajęła **III miejsce** w konkursie „Przyjazna Wieś” na **najlepszy projekt w zakresie infrastruktury zrealizowany na terenach wiejskich Województwa Lubelskiego** przy wsparciu środków unijnych. Organizatorem Konkursu była Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich. Oczyszczalnia ścieków zdobyła również **wyróżnienie w IX edycji międzynarodowego konkursu "DOM 2009" o Kryształową Cegłę** na najlepszą inwestycję budowlaną po obu stronach wschodniej granicy Unii Europejskiej organizowanym przez Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe w Lublinie.

W 2010 r. Gmina Strzyżewice w ramach ogólnopolskiego konkursu „**Laur Gospodarności**” otrzymała **wyróżnienia w 3 kategoriach**:

- » **rozwój infrastruktury technicznej,**
- » **rozwój kultury i dziedzictwa kulturowego,**
- » **harmonijny rozwój.**

W 2011 r. w złotej setce samorządów w Rankingu Samorządów RP, w kategorii gminy wiejskie, Gmina Strzyżewice zajęła 45. Lokatę (na 1576 gmin wiejskich). W stosunku do roku poprzedniego jest to awans z miejsca 86., czyli o 41 pozycji.

14 listopada 2011 r. w Lublinie odbyła się uroczysta konferencja podsumowująca etap regionalny III Edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Przyjazna Wieś” – **projekt Gminy Strzyżewice** pn. „Remont budynku dworku w Piotrowicach na potrzeby CKiP Gminy Strzyżewice” zdobył **I miejsce w kategorii infrastruktura społeczna**. Ponadto Gmina Strzyżewice została zakwalifikowana do etapu ogólnopolskiego, który rozstrzygnięty został 22 grudnia 2011r. w Warszawie. Gmina Strzyżewice otrzymała podziękowania od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W 2011 roku po raz drugi Urząd Gminy Strzyżewice otrzymał **EuroCertyfikat Dobrych Praktyk Obsługi i Usług**. Kapituła konkursu kolejny raz doceniła działania Urzędu Gminy Strzyżewice w zakresie sprawnej i merytorycznej obsługi mieszkańców.

Przeprowadzona w latach 2009-2010 „Modernizacja dworku w Piotrowicach” otrzymała „Złotą Kielnię” w dziewiątej edycji konkursu na **Najlepszą Budowę Roku w kategorii „obiekty zabytkowe”**.

Podczas uroczystej gali w Sali Kongresowej Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie, Gmina Strzyżewice otrzymała tytuł i certyfikat **„Gmina Fair Play 2011”**. Tytuł ten przyznawany jest gminom, w których zlokalizowane są miejscowości nieposiadające praw miejskich, a ich rozwój związany jest z rolnictwem, agrobiznesem, lub szeroko rozumianym przetwórstwem rolno-spożywczym. Konkurs Gmina Fair Play – Certyfikowana Lokalizacja Inwestycji afiliowany był przy Krajowej Izbie Gospodarczej, a zorganizował go Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym.

W III edycji rankingu, w 2011 r., „Samorząd przyjazny oświacie i jej pracownikom”, ZNP Zarządu Okręgu Lubelskiego przyznał Gminie Strzyżewice **wyróżnienie za dobre warunki stworzone dla rozwoju oświaty**.

Ogólnopolski Ranking Związku Powiatów Polskich to jedyny w Polsce tego rodzaju ranking samorządów zarządzany na bieżąco przez ekspertów w trybie on-line. Samorządy sklasyfikowane w Rankingu są oceniane przez ekspertów ZPP według kilkudziesięciu kryteriów podzielonych na dziesięć grup tematycznych takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe, rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Miejsca w Rankingu uzyskuje się zależnie od osiąganych i zgłaszanych na bieżąco zrealizowanych projektów oraz uzyskanych wyników w ocenianych obszarach działalności. **Gmina Strzyżewice w 2011 r. znalazła się w pierwszej piętnastce w rankingu prowadzonym przez Związek Powiatów Polskich.**

2012r.

W ogólnopolskim konkursie „**Wójt Roku**”, który na celu ma uhonorowanie ludzi przyczyniających się do rozwoju polskich wsi i małych miejscowości w 2012 r. **wśród dziesięciu finalistów znalazł się, jako jedyny reprezentant z terenu Województwa Lubelskiego, Wójt Gminy Strzyżewice – Jan Andrzej Dąbrowski.**

Jan Andrzej Dąbrowski został doceniony w konkursie **Eko Wójt Roku 2011** przez Fundację Społecznej Edukacji Ekologicznej otrzymując **wyróżnienie** za działania na rzecz edukacji ekologicznej oraz nagrodę od Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich za wzorową współpracę z Okręgową Spółdzielnią Mleczarską w Krasnymstawie.

31 maja 2012r. w Lublinie odbyło się wręczenie nagród w konkursie organizowanym przez Lubelski Klub Biznesu pn. **Business Excellence – Najlepsi z najlepszych**. Gmina Strzyżewice otrzymała **wyróżnienie w kategorii „Gmina Przyjazna Środowisku”**.

Gmina Strzyżewice w 2012 r. zdobyła 15. miejsce w Ogólnopolskim Rankingu organizowanym przez Związek Powiatów Polskich, będąc jedyną gminą województwa lubelskiego wśród nagrodzonych w swojej kategorii.

Gmina Strzyżewice w Rankingu Samorządów Rzeczypospolitej w 2012 r. została wyróżniona w kategorii **najbardziej innowacyjne gminy wiejskie**, gdzie znalazła się na **4. miejscu**.

W styczniu 2013 r. w Warszawie ogłoszono wyniki ogólnopolskiego rankingu Dziennika Gazety Prawnej - „Perły Samorządu 2012”. Wójt Gminy Strzyżewice zajął 11 miejsce w kategorii najlepszy władarz.

Zarząd Mazowieckiego Zrzeszenia Handlu, Przemysłu i Usług nominował Gminę Strzyżewice do nagrody Gmina Roku 2014. Plebiscyt realizowany był w ramach Narodowego Programu Promocji Polska Przedsiębiorczość 2020, którego zadaniem jest budowanie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw.

Podczas III Ogólnopolskiej Gali Gospodarczej Euro – Gmina, Euro – Powiat, Euro – Partner, w maju 2015 r. w Ministerstwie Gospodarki w Warszawie, Gmina Strzyżewice została uhonorowana **statuetką oraz certyfikatem „Euro Gminy”**, przyznawanym jednostkom samorządu terytorialnego spełniającym **wymagania najlepszych gmin Unii Europejskiej**. Certyfikat przyznano na podstawie oceny Kapituły Plebiscytu „Euro- Gmina” w oparciu o dotychczasowe działania samorządu. Jan Andrzej Dąbrowski – Wójt Gminy Strzyżewice z rąk wicepremiera, ministra gospodarki otrzymał dyplom za zasługi na rzecz rozwoju Polski Samorządowej 1990 – 2015.

Plebiscyt, którego organizatorem była Fundacja Gospodarcza Euro-Partner wyróżnił najbardziej kreatywne samorządy, które znacząco przyczyniły się do kształtowania dobrego wizerunku Polski na tle Unii Europejskiej. Konkurs promuje dobre praktyki, aktywność i przedsiębiorczość jednostek samorządowych oraz pokazuje, że systematyczna praca i zaangażowanie przekładają się na szybszy rozwój nawet najmniejszych miast i gmin⁴¹.

⁴¹ Na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy Strzyżewice

ANALIZA REGIOSTRATEG – BENCHMARKING GMINY STRYŻEWICE

1. METODOLOGIA ANALIZY REGIOSTRATEG

Analiza atrakcyjności i potencjału rozwojowego jest przeprowadzana za pomocą autorskiego narzędzia Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego „PARR” o nazwie **RegioStrateg**. Opiera się na zestawieniu ściśle dobranych aktualnych (stan na dzień: 31 grudnia 2013 roku)⁴² **120 wskaźników** statystycznych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Dzięki temu, że wszystkie dane mają to samo wiarygodne i rzetelne źródło możliwe jest ich porównywanie i analizowanie. Wskaźniki zostały zestawione w 8 kategoriach i po stosownym przeliczeniu określają atrakcyjność danej JST i jej perspektywy rozwojowe.

W analizie wykorzystano **120 wyselekcjonowanych wskaźników statystycznych podzielonych na 8 kategorii:**

ikona	nazwa kategorii
	Demografia
	Rynek pracy
	Infrastruktura techniczna
	Mieszkalnictwo
	Potencjał społeczny i kulturalny
	Wykształcenie i szkolnictwo
	Przedsiębiorczość
	Stabilność finansowa JST

⁴² W metodologii zastosowano dane pochodzące z **31.12.2014 roku**, natomiast w przypadku 3 wskaźników, ze względu na brak dostępności danych z 31.12.2013 r., wykorzystano starsze, tj.:

- % ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 2002 r. (Narodowy Spis Powszechny)
- % ludności z wykształceniem wyższym – 2002 r. (Narodowy Spis Powszechny); % ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia – 2002 r. (NSP).

Wykres 95. Schemat analizy RegioStrateg.

Źródło: opracowanie własne PARR przy wykorzystaniu szablonu freepik.com.

Tabela 44. Zestawienie i kategoryzacja wskaźników analiz RegioStrateg.

kategoria	wskaźnik
<p>Demografia</p> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba ludności 2. Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km²) 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym 4. Wskaźnik obciążenia ekonomicznego 5. % osób w wieku przedprodukcyjnym 6. % osób w wieku produkcyjnym 7. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców 8. Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców 9. Saldo migracji na 1000 mieszkańców 10. Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku) 11. Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)

kategoria	wskaźnik
<p>Rynek pracy</p> 	<p>12. Liczba pracujących na 1000 mieszkańców 13. Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców 14. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym 15. Liczba uczniów szkół zasadniczych 16. % ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym 17. Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą 18. Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100) 19. Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100) 20. % wydatków w budżecie gminy na pomoc społeczną 21. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem 22. % ludności utrzymującej się ze źródeł niezarobkowych 23. Długookresowa dynamika zmian liczby osób bezrobotnych na 1 osobę pracującą (% zmiany w stosunku do 2003 roku)</p>
<p>Infrastruktura techniczna</p> 	<p>24. % ludności korzystającej z wodociągu 25. % ludności korzystającej z kanalizacji 26. % ludności korzystającej z gazu 27. Wydatki budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca 28. % wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska 29. Wydatki budżetu gminy na transport i łączność na 1 mieszkańca 30. % wydatków budżetu gminy na transport i łączność 31. Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem) 32. % ludności korzystającej z kanalizacji do % ludności korzystającej z wodociągu 33. Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem 34. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem 35. Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100) 36. Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)</p>
<p>Mieszkalnictwo</p> 	<p>37. % mieszkań wyposażonych w wodociąg 38. % mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany 39. % mieszkań wyposażonych w łazienkę 40. % mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie 41. % mieszkań wyposażonych w gaz z sieci 42. % ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków (miejskie i wiejskie) 43. Liczba mieszkań na 1 mieszkańca 44. Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę 45. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców 46. Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców 47. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania 48. % wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową</p>

kategoria	wskaźnik
<p data-bbox="240 719 464 786">Potencjał społeczny i kulturalny</p> 	<p data-bbox="549 259 1078 286">49. Zakłady opieki zdrowotnej na 10.000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 311 852 338">50. Liczba ludności na 1 aptekę</p> <p data-bbox="549 362 1086 389">51. % wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia</p> <p data-bbox="549 414 1142 441">52. Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca</p> <p data-bbox="549 465 1206 492">53. Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10.000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 517 1273 544">54. Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 568 1114 595">55. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 620 1002 647">56. Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika</p> <p data-bbox="549 672 1174 698">57. Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 723 935 750">58. Widzowie kin na 1000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 775 1310 819">59. Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata</p> <p data-bbox="549 844 994 902">60. % wydatków w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego</p> <p data-bbox="549 927 772 954">61. Miejsca noclegowe</p> <p data-bbox="549 978 1299 1037">62. Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)</p> <p data-bbox="549 1061 1225 1088">63. Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania</p> <p data-bbox="549 1113 1310 1171">64. Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)</p> <p data-bbox="549 1196 1238 1223">65. Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych</p> <p data-bbox="549 1247 778 1274">66. Powierzchnia lasów</p> <p data-bbox="549 1299 1299 1326">67. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców</p> <p data-bbox="549 1350 1075 1377">68. % wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną</p> <p data-bbox="549 1402 1241 1429">69. Kluby sportowe na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym</p>
<p data-bbox="233 1619 475 1686">Poziom wykształcenia i szkolnictwo</p> 	<p data-bbox="549 1458 954 1485">70. % ludności z wykształceniem wyższym</p> <p data-bbox="549 1509 1350 1536">71. Efektywność wydatków oświatowych (subwencje na zadania oświatowe = 100)</p> <p data-bbox="549 1561 1377 1619">72. Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do dzieci w wieku 3-6 lat</p> <p data-bbox="549 1644 992 1671">73. Liczba uczniów liceów ogólnokształcących</p> <p data-bbox="549 1695 1294 1753">74. % ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia</p> <p data-bbox="549 1778 1289 1836">75. Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów</p> <p data-bbox="549 1861 1326 1919">76. Uczniowie gimnazjów przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów</p> <p data-bbox="549 1944 1110 1971">77. Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)</p> <p data-bbox="549 1995 1010 2022">78. Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)</p>

kategoria	wskaźnik
<p>Przedsiębiorczość</p> 	<p>79. Wskaźnik przedsiębiorczości</p> <p>80. Dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości (rok poprzedni = 100)</p> <p>81. Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym</p> <p>82. Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności</p> <p>83. Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności</p> <p>84. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym</p> <p>85. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym</p> <p>86. % firm działających w usługach rynkowych</p> <p>87. % firm działających w usługach nierynkowych</p> <p>88. Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)</p> <p>89. Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)</p> <p>90. Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)</p> <p>91. Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)</p> <p>92. Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)</p> <p>93. Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)</p> <p>94. Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)</p>
<p>Stabilność finansowa JST</p> 	<p>95. Dochody gminy</p> <p>96. Dochody gminy na 1 mieszkańca</p> <p>97. Dochody własne na 1 mieszkańca</p> <p>98. Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)</p> <p>99. Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)</p> <p>100. Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych</p> <p>101. Udział podatku rolnego w dochodach własnych</p> <p>102. Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2013)</p> <p>103. Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2013)</p> <p>104. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem</p> <p>105. Wydatki budżetu gminy</p> <p>106. Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca</p> <p>107. Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca</p> <p>108. Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca</p> <p>109. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem</p> <p>110. Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca</p> <p>111. Efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)</p> <p>112. Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca</p> <p>113. Dynamika zmian dochodów gminy (rok poprzedni = 100)</p> <p>114. Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)</p> <p>115. Dynamika zmian wydatków majątkowych inwestycyjnych gminy (rok poprzedni = 100)</p>

kategoria	wskaźnik
	116. Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2008-2014
	117. Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2002-2014
	118. Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2014
	119. Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)
	120. Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)

Każdemu z powyższych 120 wskaźników przypisuje się określone wartości statystyczne pochodzące z BDL GUS, a następnie dla każdego wskaźnika zostaje **wyliczona pozycja, którą dana gmina zajmuje na tle innych**. W ramach 8 zdefiniowanych kategorii określa się miejsce (pozycję), które gmina zajmuje na tle pozostałych. Następnie sumuje się pozycje gminy zajmowane w ramach z każdej kategorii. **Suma wszystkich 8 pozycji analizowanej JST w ramach każdej z kategorii tworzy podejście syntetyczne i wskazuje ATRAKCYJNOŚĆ danej gminy w porównaniu z innymi** (im mniejsza suma wszystkich pozycji tym wyższa pozycja gminy).

Natomiast **suma wszystkich pozycji – łącznie dla 120 wskaźników – tworzy ujęcie sumaryczne i wskazuje na POTENCJAŁ ROZWOJOWY gminy w przyszłości** (im mniejsza suma wszystkich miejsc tym wyższa pozycja gminy). Sposób określenia szans rozwojowych gminy w przyszłości opiera się na zbadaniu dysproporcji pomiędzy poszczególnymi wskaźnikami. Im mniejsze dysproporcje i większa spójność wewnętrzna tym większe szanse rozwojowe gminy. Im większe dysproporcje tym szanse na dynamiczny rozwój są ograniczone ze względu na konieczność włożenia większego wysiłku (finansowego, organizacyjnego, inwestycyjnego, promocyjnego, mentalnościowego itd.) w pokonanie barier i słabości rozwojowych.

Analiza atrakcyjności i potencjału rozwojowego pozwala określić:

- ➔ **ranking atrakcyjności JST** – pokazuje miejsce, które JST z analizowanego obszaru zajmują pod względem atrakcyjności,
- ➔ **ranking potencjałów rozwojowych JST** – pokazuje miejsce, które JST z analizowanego obszaru zajmują pod względem potencjału rozwojowego,
- ➔ **indeks atrakcyjności** – obrazuje stan atrakcyjności JST w analizowanym roku⁴³; im wartość bliższa 1,00 tym większa atrakcyjność, im bliższa 0,00 tym niższa,
- ➔ **indeks potencjału rozwojowego** – wskazuje na potencjalne szanse rozwojowe analizowanej JST; im wartość bliższa 1,00 tym większy potencjał rozwojowy, im bliższa 0,00 tym niższy,
- ➔ **współczynnik podobieństwa analizowanego obszaru** – obrazuje w jakim stopniu gmin analizowanego obszaru są do siebie podobne; im wartość bliżej 1,00 tym podobieństwo analizowanych JST większe, im bliżej 0,00 tym mniejsze (0,00 oznacza całkowity brak podobieństwa analizowanych gmin⁴⁴, natomiast 1,00 to całkowite podobieństwo oznaczające, że wszystkie gminy mają identyczną wartość w danym wskaźniku/kategorii),

⁴³ W tym przypadku analizowanym rokiem jest rok 2014.

⁴⁴ Całkowita różnica analizowanych JST w praktyce nigdy nie wystąpi, bowiem nawet największa różnica nie będzie oznaczała tego, że JST są całkowicie różne od siebie.

- **wskaźnik dominacji** – ukazuje, w jakim stopniu analizowana gmina dominuje nad innymi, tzn. zajmuje lepsze (wyższe) miejsca od innych JST (0,00 – zupełny brak dominacji; 1,00 – całkowita dominacja),
- **współczynnik konkurencyjności** – określa, w ramach każdego wskaźnika i kategorii, stopień przewagi lub jej brak w porównaniu z innymi JST; zakłada się, że JST zaczyna osiągać przewagę konkurencyjną, jeżeli przekracza benchmark dla 25% najlepszych gmin; jeżeli wartość współczynnika mieści się w przedziale 0,00-0,99 oznacza to, że JST traci pod względem konkurencyjności (im wartość bliższa 0,00 tym dystans do grupy 25% najlepszych JST większy, im wartość bliższa 0,99 tym dystans mniejszy); natomiast wartość współczynnika powyżej 1,00 oznacza budowanie pozycji konkurencyjnej i im jest większa do >1 tym konkurencyjność większa.

Sposób wyliczenia wskaźników i współczynników oraz ich znaczenie prezentuje poniższy opis:

kategoria	nr	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych (wzorzec)	Analizowana gmina	pozycja	Podobieństwo obszaru			Dystans do lidera			Konkurencyjność			Dominacja		
								podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność analizowanej gminy	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności						
Demografia	1	Liczba ludności	osoba	St	9 114	9 029	4	0,030	0,13	0,986	0,58	0,49	0,83						
	2	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km2)	osoba	St	98,0	100,0	3	0,245	0,06	1,039									
	3	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	DSt	30,0	32,0	7	0,871	0,55	0,739									
	4	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	osoba	DSt	60,5	61,8	6	0,605	0,45	0,750									

Numer wskaźnika
Stała wartość dla każdego ze 120 wskaźników

Typ zmiennej:
- **St** – to stymulanta, a więc im wyższa wartość tym lepiej
- **DSt** – to destymulanta, a więc im niższa wartość tym lepiej

Benchmark 25%
Określa stopę odniesienia do 25% najlepszych gmin z danego obszaru. Wartość pokazuje po przekroczeniu jakiej wartości dana JST należy do grupy 25% liderów

Pozycja Gminy
na tle pozostałych analizowanych JST

Podobieństwo obszaru
Określa dystans jaki dzieli najsłabszą gminę od granicy 25% benchmarku najlepszych gmin
Im wartość bliższa 1,00 tym podobieństwo większe, im wartość bliższa 0,00 tym większe dysproporcje

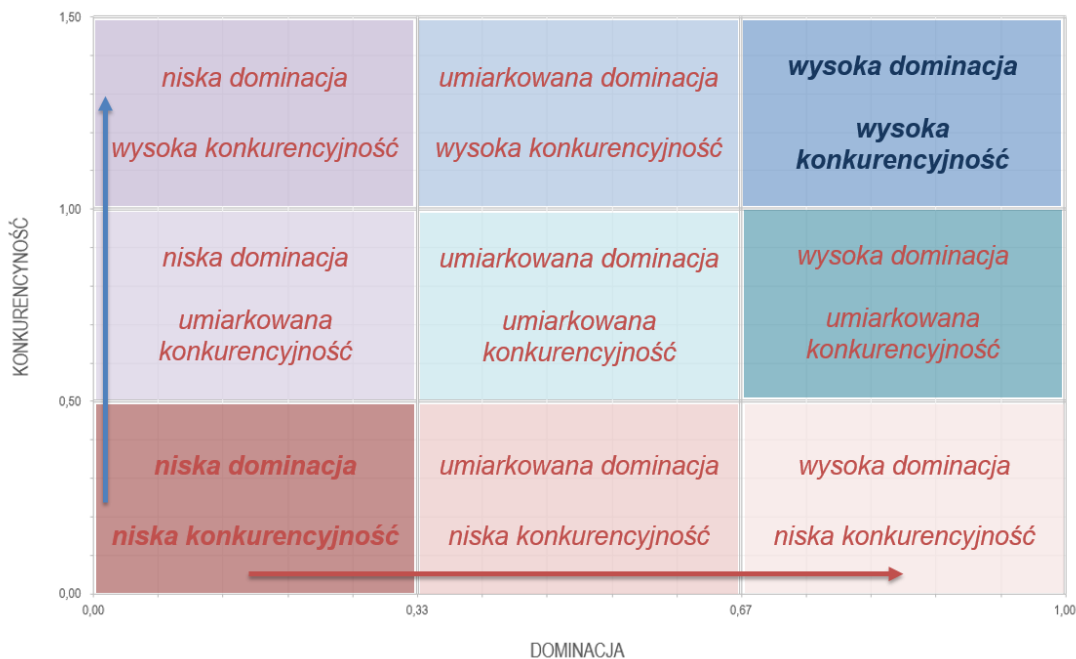
Dystans do lidera
Ukazuje jaka jest różnica pomiędzy analizowaną gminą, a liderem w danym wskaźniku.
Im wartość bliższa 0,00 tym dystans większy, im wartość bliższa 0,99 tym dystans mniejszy.
1,00 – analizowana gmina jest liderem (najlepsza);
0,00 – analizowana gmina jest ostatnia (najgorsza)

Konkurencyjność
Określa, w ramach każdego wskaźnika i kategorii, stopień przewagi lub jej brak w porównaniu z innymi JST.
0,00 – brak konkurencyjności;
1,00 – konkurencyjność analogiczna do gminy rozpoczynającej benchmark 25% najlepszych gmin;
powyżej 1,00 – budowanie pozycji konkurencyjnej, im wartość >1 tym konkurencyjność większa

Dominacja
Określa w ramach każdej kategorii w jakim stopniu analizowana gmina zajmuje lepsze (wyższe) pozycje (miejsca) od innych JST.
0,00 – zupełny brak dominacji (gmina we wszystkich wskaźnikach zajmuje ostatnie miejsce);
1,00 – całkowita dominacja (gmina we wszystkich wskaźnikach zajmuje 1 miejsce)

Przeprowadzona analiza umożliwiła stworzenie **macierzy rozwoju** (ogólnej oraz w ramach każdej z kategorii: demografia, rynek pracy, infrastruktura techniczna, mieszkalnictwo, potencjał społeczny i kulturalny, poziom wykształcenia i szkolnictwo, przedsiębiorczość, stabilność finansowa JST). Macierz rozwoju polega na umieszczeniu na 2-osiowym wykresie pozycji gminy, gdzie oś poziomą stanowi „dominacja”, a oś pionową „konkurencyjność”. W zależności od pozycji gminy na macierzy rozwoju mamy do czynienia z różnymi sytuacjami rozwojowymi: od niskiej dominacji i niskiej konkurencyjności po wysoką dominację i wysoką pozycję konkurencyjną. Poszczególne warianty ukazuje poniższy wykres:

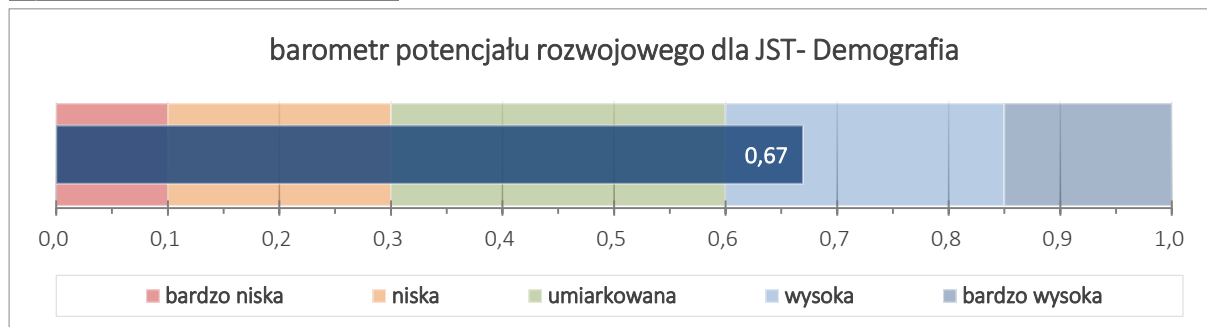
Wykres 96. Schemat macierzy rozwoju.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wyniki analizy zobrazowane są także na **barometrach** – są to specjalne wykresy obrazujące indeksy atrakcyjności i potencjału rozwojowego (w przypadku potencjału rozwojowego również w obszarach poszczególnych kategorii). Barometr jest podzielony na 5 przedziałów, które obrazują stopień osiągniętego poziomu atrakcyjności i potencjału rozwojowego – od bardzo niskiego (kolor czerwony) do bardzo wysokiego (kolor ciemno niebieski).

Wykres 97. Schemat barometru.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Sposób analizy danych

Aby skutecznie dokonać analizy porównawczej (benchmarkingowej) atrakcyjności i potencjału rozwojowego należy mieć świadomość następujących informacji:

- » do każdego ze 120 wskaźników przypisane są konkretne dane statystyczne pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego – zapewnia to rzetelność i obiektywizm poprzez porównywanie wszystkich JST na podstawie tego samego źródła danych;
- » każdy wskaźnik ma przypisany konkretny stały numer, który jest niezmienny. Także np. numer wskaźnika 1 to "liczba ludności", 103 to "środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2013), a 111 "efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)" i pod tymi numerami wskaźniki występują w całej analizie;
- » jeżeli w analizowanej gminie wartość wybranego wskaźnika wynosi 0 (zero) lub „brak” wówczas automatycznie przypisywane jest gminie ostatnie miejsce w rankingu; możliwa jest taka sytuacja, że wszystkie analizowane gminy mają w określonym wskaźniku przypisane ostatnie pozycje, bowiem na ich terenie np. nie ma kina – wówczas we wskaźnik nr 58 „Widzowie kin na 1000 mieszkańców” wszystkie analizowane JST będą miały przypisane ostatnie pozycje;
- » każda z 8 kategorii ma stały kolor, który jest niezmienny w całej analizie, np. demografia to kolor żółty, przedsiębiorczość niebieski, a potencjał społeczny i kulturalny zielony;
- » w ocenach miejsca (pozycje) 1 (kolor złoty), 2 (kolor srebrny), 3 (kolor brązowy) zawsze są najwyższe i najbardziej pozytywne, natomiast im niższa wartość tym sytuacja JST jest gorsza – najniższe wartości są zawsze zaznaczone czerwonym kolorem (im ciemniejszy odcień czerwonego tym pozycja niższa i sytuacja gorsza);
- » budowanie przewagi konkurencyjnej następuje jeżeli wartość wskaźnika konkurencyjności jest wyższa od 1 – im wartość wyższa od 1 tym przewaga konkurencyjna silniejsza; jeżeli wartość wskaźnika konkurencyjności = 0,00 wówczas dana gmina zajmuje ostatnie miejsce na tle wszystkich analizowanych JST i tym samym w żaden sposób nie może budować nad nimi przewagi konkurencyjnej.

2. ANALIZA ATRAKCYJNOŚCI I POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMIN POWIATU LUBELSKIEGO

W wyniku analizy został opracowany został **ranking gmin powiatu lubelskiego (16 jednostek)**. W przypadku gmin miejsko-wiejskich Bełżyce i Bychawa, brano pod uwagę statystki łączne dla obszaru wiejskiego i miejskiego. W analizie gmin w powiecie pozycja każdej z gmin zawierała się w przedziale od „1” (najwyższa) do „16” (najniższa).

Tabela 45. Zestawienie wyników analizy RegioStrateg dla Gminy Strzyżewice w odniesieniu do gmin powiatu lubelskiego.

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobierstwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobierstwa (kohezyności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Demografia	1	Liczba ludności	osoba	St	12 290	7 954	11	0,49	0,32	0,536	0,52	0,51	0,73
	2	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km2)	osoba	St	123,0	73,0	11	0,57	0,31	0,425			
	3	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	DSt	25,3	27,7	8	0,45	0,72	0,885			
	4	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	osoba	DSt	57,2	61,2	10	0,39	0,72	0,774			
	5	% osób w wieku przedprodukcyjnym	%	St	20,9	20,8	5	0,63	0,73	0,988			
	6	% osób w wieku produkcyjnym	%	St	63,7	62,0	10	0,77	0,70	0,748			
	7	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	osoba	St	0,8	-1,3	10	0,63	0,59	0,817			
	8	Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców	-	St	5,4	4,6	12	0,49	0,35	0,667			
	9	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	osoba	St	8,5	8,4	5	0,39	0,40	0,995			
	10	Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	%	St	17,8	6,9	7	0,45	0,32	0,641			
	11	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	%	DSt	-12,0	0,0	13	0,47	0,46	0,544			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezyjności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Rynek pracy	12	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	osoba	St	117,4	129,0	3	0,52	0,77	1,142	0,51	0,61	1,86
	13	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	osoba	DSt	36,3	45,5	11	0,54	0,39	0,549			
	14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	DSt	5,7	7,3	10	0,58	0,36	0,496			
	15	Liczba uczniów szkół zasadniczych	uczeń	St	3,5	45,0	2	0,28	0,46	12,857			
	16	% ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym	%	St	20,0	19,4	9	0,61	0,62	0,892			
	17	Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą	osoba	DSt	0,4	0,4	4	0,47	0,91	1,009			
	18	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	-	St	107,8	114,5	2	0,54	0,95	1,522			
	19	Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)	-	DSt	82,7	80,4	1	0,52	1,00	1,131			
	20	% wydatków w budżecie gminy na pomoc społeczną	%	DSt	14,9	16,1	12	0,43	0,63	0,811			
	21	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	DSt	6,7	11,4	15	0,39	0,42	0,517			
	22	% ludności utrzymującej się ze źródeł niezarobkowych	%	DSt	16,9	18,7	9	0,74	0,26	0,686			
	23	Długookresowa dynamika zmian liczby osób bezrobotnych na 1 osobę pracującą (% zmiany w stosunku do 2003 roku)	%	DSt	-44,8	-32,4	11	0,52	0,50	0,678			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezynności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Infrastruktura techniczna	24	% ludności korzystającej z wodociągu	%	St	93,2	86,6	7	0,78	0,84	0,912	0,51	0,47	0,78
	25	% ludności korzystającej z kanalizacji	%	St	23,2	18,0	6	0,44	0,37	0,778			
	26	% ludności korzystającej z gazu	%	St	57,0	38,4	9	0,57	0,50	0,674			
	27	Wydatki budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	St	341,5	203,3	9	0,38	0,17	0,466			
	28	% wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	%	St	11,3	7,6	8	0,41	0,23	0,558			
	29	Wydatki budżetu gminy na transport i łączność na 1 mieszkańca	PLN	St	418,0	325,3	7	0,54	0,46	0,640			
	30	% wydatków budżetu gminy na transport i łączność	%	St	14,5	12,2	7	0,57	0,55	0,735			
	31	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)	%	St	9,4	9,5	4	0,48	0,60	1,011			
	32	% ludności korzystającej z kanalizacji do % ludności korzystającej z wodociągu	-	St	0,3	0,2	6	0,39	0,31	0,765			
	33	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem	ha	St	11 013,0	10 884,0	5	0,63	0,74	0,988			
	34	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	St	99,8	100,0	2	0,81	1,00	1,002			
	35	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	128,1	123,0	5	0,25	0,01	0,838			
	36	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	340,0	278,3	5	0,43	0,31	0,743			

kat	nr	wskaźnik	j.m.	typ	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezyjności)	wskaznik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Mieszkalnictwo	37	% mieszkań wyposażonych w wodociąg	%	St	91,7	88,3	10	0,73	0,73	0,873	0,55	0,39	0,56
	38	% mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany	%	St	85,2	73,7	10	0,69	0,60	0,675			
	39	% mieszkań wyposażonych w łazienkę	%	St	82,7	70,2	10	0,68	0,58	0,656			
	40	% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	%	St	77,3	67,1	9	0,65	0,60	0,714			
	41	% mieszkań wyposażonych w gaz z sieci	%	St	57,0	36,9	9	0,57	0,49	0,648			
	42	% ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków (miejskie i wiejskie)	%	St	25,2	15,7	8	0,46	0,26	0,624			
	43	Liczba mieszkań na 1 mieszkańca	mieszkanie	St	0,4	0,3	10	0,52	0,35	0,578			
	44	Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	St	32,4	27,4	13	0,47	0,13	0,253			
	45	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	mieszkanie	St	5,6	4,3	8	0,46	0,34	0,727			
	46	Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	izba	St	33,6	23,6	8	0,44	0,34	0,674			
47	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	m2	St	11 301,5	3 847,0	10	0,52	0,23	0,323				
48	% wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową	%	St	1,2	0,1	15	0,43	0,00	0,006				

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezyności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Potencjał społeczny i kulturalny	49	Zakłady opieki zdrowotnej na 10.000 mieszkańców	zoz	St	5,1	3,8	9	0,53	0,35	0,550	0,51	0,34	0,55
	50	Liczba ludności na 1 aptekę	osoba	DSt	2 974,3	3 977,0	11	0,35	0,85	0,905			
	51	% wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia	%	St	0,4	0,3	14	0,59	0,39	0,566			
	52	Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca	porady	St	4,4	2,5	14	0,55	0,23	0,348			
	53	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10.000 mieszkańców	-	St	7,4	5,0	8	0,32	0,14	0,675			
	54	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców	-	St	5,1	5,0	5	0,62	0,70	0,987			
	55	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	osoba	St	181,3	143,0	10	0,78	0,70	0,761			
	56	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	St	20,5	21,2	4	0,62	0,74	1,064			
	57	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców	osoba	St	0,0	0,0	16	0,25	0,00	0,000			
	58	Widzowie kin na 1000 mieszkańców	osoba	St	0,0	0,0	16	1,00	0,00	0,000			
59	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata	-	St	0,0	0,0	16	0,31	0,00	0,000				

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezyjności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	60	% wydatków w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	%	St	4,4	3,0	8	0,48	0,35	0,563			
	61	Miejsca noclegowe	miejsce	St	39,5	0,0	16	0,32	0,00	0,000			
	62	Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	-	St	100,8	<i>brak</i>	16	0,79	0,00	0,000			
	63	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	St	1 525,8	0,0	16	0,36	0,00	0,000			
	64	Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	-	St	108,4	<i>brak</i>	16	0,61	0,00	0,000			
	65	Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych	ha	St	0,0	0,0	16	0,26	0,00	0,000			
	66	Powierzchnia lasów	ha	St	904,2	850,4	6	0,53	0,62	0,924			
	67	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców	NGO	St	39,0	38,0	6	0,54	0,67	0,960			
	68	% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	%	St	1,5	4,7	1	0,37	1,00	2,266			
	69	Kluby sportowe na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (2012 rok)	-	St	2,1	1,8	6	0,42	0,35	0,893			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezynności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Poziom wykształcenia i szkolnictwo	70	% ludności z wykształceniem wyższym	%	St	4,7	3,9	9	0,56	0,43	0,631	0,54	0,71	0,95
	71	Efektywność wydatków oświatowych (subwencje na zadania oświatowe = 100)	-	DSt	145,2	147,1	7	0,38	0,89	0,984			
	72	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do dzieci w wieku 3-6 lat	%	St	49,3	26,1	10	0,64	0,45	0,529			
	73	Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	uczeń	St	64,5	74,0	3	0,33	0,29	1,147			
	74	% ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia	%	DSt	28,2	35,0	8	0,51	0,65	0,786			
	75	Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (2012 rok)	uczeń	DSt	6,0	4,2	1	0,56	1,00	1,502			
	76	Uczniowie gimnazjów przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (2012 rok)	uczeń	DSt	7,5	8,9	6	0,39	0,85	0,951			
	77	Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	%	St	92,8	87,0	9	0,78	0,81	0,874			
	78	Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	%	St	94,9	110,4	1	0,68	1,00	1,186			

kat	nr	wskaźnik	j.m.	typ	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezji)	współczynnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Przedsiębiorczość	79	Wskaźnik przedsiębiorczości	jedn. gosp.	St	821,9	714,1	8	0,57	0,53	0,760	0,59	0,51	0,76
	80	Dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości (rok poprzedni = 100)	-	St	103,2	102,7	9	0,78	0,80	0,940			
	81	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jedn. gosp.	St	128,7	115,1	8	0,56	0,54	0,795			
	82	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jedn. gosp.	St	86,5	61,0	11	0,71	0,55	0,617			
	83	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jedn. gosp.	DSt	37,8	36,0	3	0,60	0,67	1,040			
	84	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jedn. gosp.	St	10,6	8,9	8	0,57	0,51	0,744			
	85	Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jedn. gosp.	St	137,0	99,0	10	0,72	0,58	0,631			
	86	% firm działających w usługach rynkowych	%	St	64,2	60,2	12	0,78	0,75	0,829			
	87	% firm działających w usługach nierynkowych	%	DSt	10,5	15,8	14	0,36	0,53	0,595			
	88	Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)	liczba	St	912,8	526,0	10	0,50	0,29	0,522			
	89	Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)	liczba	St	29,3	21,0	9	0,54	0,44	0,673			
	90	Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)	liczba	St	7,0	21,0	1	0,39	1,00	2,286			
	91	Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)	liczba	St	0,0	0,0	16	0,35	0,00	0,000			
	92	Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)	liczba	St	0,0	0,0	16	1,00	0,00	0,000			
	93	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)	liczba	St	6,3	4,0	8	0,47	0,36	0,640			
94	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	146,5	146,8	4	0,52	0,59	1,009				

katgoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezynjności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Stabilność finansowa JST	95	Dochody gminy	PLN	St	32 767 518	20 374 304	11	0,47	0,24	0,459	0,49	0,39	0,72
	96	Dochody gminy na 1 mieszkańca	PLN	St	2 931,4	2 557,0	15	0,51	0,10	0,195			
	97	Dochody własne na 1 mieszkańca	PLN	St	1 327,0	914,8	10	0,51	0,24	0,360			
	98	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)	PLN	St	531,8	343,4	9	0,43	0,25	0,478			
	99	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	PLN	St	12,7	18,0	3	0,50	0,76	1,430			
	100	Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych	%	St	23,3	23,2	5	0,58	0,74	0,991			
	101	Udział podatku rolnego w dochodach własnych	%	DSt	6,1	13,1	10	0,46	0,70	0,720			
	102	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2013)	PLN	St	2 322 265	2 317 009	6	0,38	0,29	0,998			
	103	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2013)	PLN	St	243,6	291,3	4	0,33	0,32	1,266			
	104	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	%	St	45,6	35,8	7	0,45	0,30	0,563			
105	Wydatki budżetu gminy	PLN	St	34 903 867	21 288 343	11	0,45	0,23	0,451				

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezji)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	106	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	St	3 007	2 672	14	0,53	0,23	0,414			
	107	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca	PLN	St	690	572	9	0,46	0,35	0,762			
	108	Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca	PLN	DSt	291,9	361,4	12	0,57	0,39	0,615			
	109	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	%	St	23,6	21,4	7	0,52	0,49	0,867			
	110	Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca	PLN	DSt	878,6	863,5	4	0,73	0,48	1,096			
	111	Efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)	%	St	100,1	95,7	11	0,48	0,37	0,698			
	112	Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca	PLN	DSt	23,6	32,3	9	0,60	0,41	0,722			
	113	Dynamika zmian dochodów gminy (rok poprzedni = 100)	-	St	115,6	110,7	7	0,63	0,64	0,812			
	114	Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)	-	St	116,0	115,7	5	0,46	0,50	0,986			
	115	Dynamika zmian wydatków majątkowych inwestycyjnych gminy (rok poprzedni = 100)	-	St	204,0	155,9	8	0,48	0,43	0,730			
	116	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2008-2014	PLN	St	7 123 655	5 034 726	8	0,46	0,31	0,611			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa (kohezynności)	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	117	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2002-2014	PLN	St	5 203 714	3 582 032	8	0,43	0,30	0,589			
	118	Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2014	%	St	25,1	21,7	7	0,51	0,47	0,708			
	119	Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	286,7	223,8	16	0,41	0,00	0,000			
	120	Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	128,8	131,9	3	0,49	0,65	1,068			
							średnia ogólna:				0,52	0,46	0,82

Tabela 46. Ranking atrakcyjności gmin powiatu lubelskiego – podsumowanie analizy RegioStrateg.

	ATRAKCYJNOŚĆ ANALIZOWANYCH SAMORZĄDÓW (1 - najlepsza pozycja; 16 - najgorsza pozycja)															
	Gmina Strzyżewice	Gmina Bełżyce	Gmina Borzechów	Gmina Bychawa	Gmina Garbów	Gmina Glusk	Gmina Jabłonna	Gmina Jastków	Gmina Konopnica	Gmina Krzczonów	Gmina Niedzwica Duża	Gmina Niemce	Gmina Wojciechów	Gmina Wólka	Gmina Wysokie	Gmina Zakrzew
 Demografia	10	8	11	13	6	3	9	4	5	16	7	2	12	1	15	14
 Rynek pracy	2	10	16	3	6	1	9	8	5	13	14	4	15	7	12	11
 Infrastruktura techniczna	2	6	14	5	3	9	8	7	10	12	13	3	16	1	11	15
 Mieszkalnictwo	11	6	14	8	10	1	9	4	3	13	7	5	11	2	15	16
 Potencjał społeczny i kulturalny	14	6	7	12	5	15	12	11	9	2	4	1	7	9	16	3
 Poziom wykształcenia i szkolnictwo	1	3	8	4	1	11	6	13	12	16	5	9	7	9	15	13
 Przedsiębiorczość	10	7	15	8	9	3	11	2	6	12	4	1	13	4	14	16
 Stabilność finansowa JST	9	8	16	4	6	2	10	1	5	14	11	3	15	7	13	12
suma pozycji dla 120 wskaźników w ramach 8 kategorii:	59	54	101	57	46	45	74	50	55	98	65	28	96	40	111	100
ranking atrakcyjności gmin powiatu lubelskiego (pozycja):	9	6	15	8	4	3	11	5	7	13	10	1	12	2	16	14

Tabela 47. Ranking potencjałów rozwojowych gmin powiatu lubelskiego – podsumowanie analizy RegioStrateg.

	POTENCJAŁ ROZWOJOWY ANALIZOWANYCH SAMORZĄDÓW (im mniejsza wartość tym lepiej)															
	Gmina Strzyżewice	Gmina Bełżyce	Gmina Borzechów	Gmina Bychawa	Gmina Garbów	Gmina Glusk	Gmina Jabłonna	Gmina Jastków	Gmina Konopnica	Gmina Krzczonów	Gmina Niedzwica Duża	Gmina Niemce	Gmina Wojciechów	Gmina Wólka	Gmina Wysokie	Gmina Zakrzew
 Demografia	102	94	104	126	71	55	98	56	65	147	75	50	108	43	145	144
 Rynek pracy	89	109	142	90	95	64	103	102	94	121	132	91	136	100	119	110
 Infrastruktura techniczna	80	94	146	92	82	109	108	101	113	138	140	82	160	51	129	150
 Mieszkalnictwo	120	95	150	110	112	37	111	63	42	146	102	74	120	40	156	157
 Potencjał społeczny i kulturalny	230	206	208	228	191	249	228	215	210	184	188	168	208	210	251	186
 Poziom wykształcenia i szkolnictwo	54	55	84	59	54	90	80	96	95	101	73	86	82	86	97	96
 Przedsiębiorczość	147	128	225	134	146	112	165	107	117	175	114	69	190	114	209	238
 Stabilność finansowa JST	219	211	345	155	181	125	247	119	175	303	257	145	319	184	284	267
suma pozycji dla 120 wskaźników w ramach 8 kategorii:	1041	992	1404	994	932	841	1140	859	911	1315	1081	765	1323	828	1390	1348
ranking potencjałów rozwojowych gmin powiatu lubelskiego (pozycja):	9	7	16	8	6	3	11	4	5	12	10	1	13	2	15	14

Metoda określenia atrakcyjności Gminy Strzyżewice (potencjał syntetyczny) opiera się na zsumowaniu miejsc w ramach 8 kategorii: demografii, rynku pracy, infrastruktury technicznej, mieszkalnictwa, potencjału społecznego i kulturalnego, poziomu wykształcenia i szkolnictwa oraz przedsiębiorczości i stabilności finansowej JST. **Gmina Strzyżewice na tle gmin powiatu lubelskiego w atrakcyjności samorządów plasuje się na 9 miejscu na 16 gmin.**

W potencjale rozwojowym (sumarycznym) – ukazującym szanse rozwojowe w przyszłości – Gmina Strzyżewice również zajęła **9 miejsce** na tle gmin powiatu lubelskiego. Potencjał ten opiera się na zestawieniu i zsumowaniu wszystkich pozycji danej gminy na podstawie 120 wykorzystanych w analizie wskaźników statystycznych. Pozycja w rankingu wskazuje na potencjalne szanse rozwojowe w oparciu o obiektywne wskaźniki społeczno-gospodarcze.

Tabela 48. Porównanie potencjałów gmin powiatu lubelskiego w analizie RegioStrateg.

miejsce	Potencjał rozwojowy (sumaryczny)	Atrakcyjność samorządów (potencjał syntetyczny)
1.	Gmina Niemce	Gmina Niemce
2.	Gmina Wólka	Gmina Wólka
3.	Gmina Głusk	Gmina Głusk
4.	Gmina Jastków	Gmina Garbów
5.	Gmina Konopnica	Gmina Jastków
6.	Gmina Garbów	Gmina Bełżyce
7.	Gmina Bełżyce	Gmina Konopnica
8.	Gmina Bychawa	Gmina Bychawa
9.	Gmina Strzyżewice	Gmina Strzyżewice
10.	Gmina Niedzwica Duża	Gmina Niedzwica Duża
11.	Gmina Jabłonna	Gmina Jabłonna
12.	Gmina Krzczonów	Gmina Wojciechów
13.	Gmina Wojciechów	Gmina Krzczonów
14.	Gmina Zakrzew	Gmina Zakrzew
15.	Gmina Wysokie	Gmina Borzechów
16.	Gmina Borzechów	Gmina Wysokie

Źródło: opracowanie własne PARR.

Gmina Strzyżewice na tle gmin powiatu lubelskiego **najwyższą pozycję – 1 miejsce, zajęła w obszarze dotyczącym poziomu wykształcenia i szkolnictwa**. W przypadku infrastruktury technicznej i rynku pracy było to miejsce 2, stabilności finansowej JST – 9 pozycja, demografii oraz przedsiębiorczości – 10 miejsce, mieszkalnictwa – 11 pozycja, zaś **najgorsza sytuacja**, głównie ze względu na bliską odległość od silnego ośrodka, jakim jest Miasto Lublin – dotyczy **potencjału społecznego i kulturalnego – 14 miejsce**.

Gmina Strzyżewice posiada zróżnicowany potencjał w poszczególnych kategoriach. Występują obszary, które **obniżają atrakcyjność** gminy i osłabiają szanse rozwojowe. Są to przede wszystkim - potencjał społeczny i kulturalny oraz mieszkalnictwo. Konieczne jest **podjęcie kompleksowych i holistycznych działań we wszystkich kategoriach** w celu znaczącego poprawienia wewnętrznej spójności i atrakcyjności. Oczywiście, gminy powiatu lubelskiego posiadają różne uwarunkowania rozwojowe, dlatego konieczne jest przeprowadzenie dodatkowej analizy RegioStrateg ukazującej atrakcyjność i potencjał rozwojowy Gminy Strzyżewice na tle tzw. „gmin pokrewnych”, czyli posiadających zbliżoną liczbę ludności.

Tabela 49. Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje wysokie pozycje w powiecie lubelskim.

miejsce				
1	2	3	4	5
% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)	Liczba uczniów szkół zasadniczych	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą	% osób w wieku przedprodukcyjnym
Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (2012 rok)	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem
Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)		Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)
Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)		Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2013)	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)
			Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców
				Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych
				Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)

LEGENDA:	
	demografia
	rynek pracy
	infrastruktura techniczna
	mieszkalnictwo
	potencjał społeczny i kulturalny
	poziom wykształcenia i szkolnictwo
	przedsiębiorczość
	stabilność finansowa JST

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 50. Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje końcowe pozycje w powiecie lubelskim.

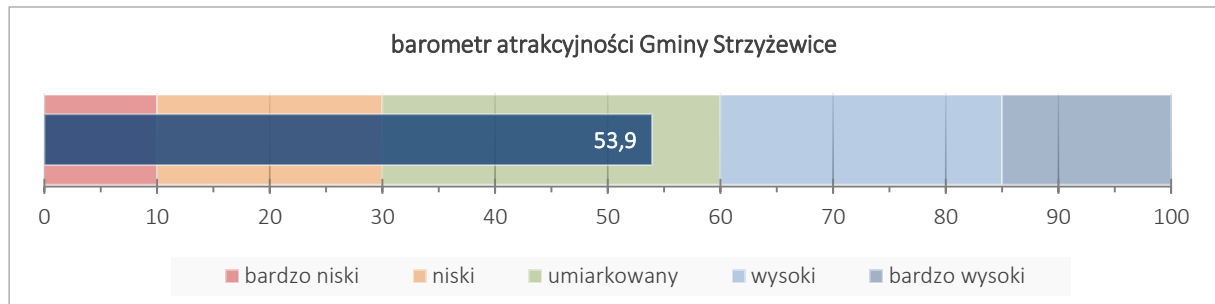
miejsce			
13	14	15	16
Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	% wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców
Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca	% wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową	Widzowie kin na 1000 mieszkańców
	% firm działających w usługach nierynkowych	Dochody gminy na 1 mieszkańca	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata
	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca		Miejsca noclegowe
			Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)
			Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania
			Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)
			Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych
			Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)
			Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)
			Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)

LEGENDA:	
	demografia
	rynek pracy
	infrastruktura techniczna
	mieszkalnictwo
	potencjał społeczny i kulturalny
	poziom wykształcenia i szkolnictwo
	przedsiębiorczość
	stabilność finansowa JST

Źródło: opracowanie własne PARR.

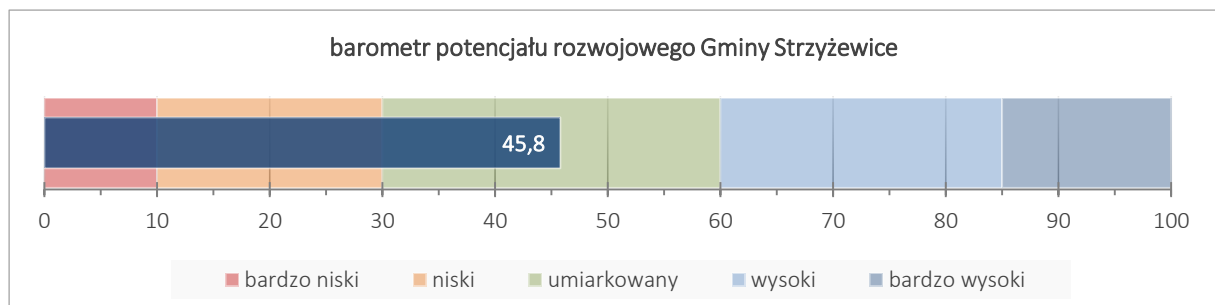
2.1. Barometry atrakcyjności i rozwoju

Wykres 98. Barometr atrakcyjności Gminy Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne PARR.

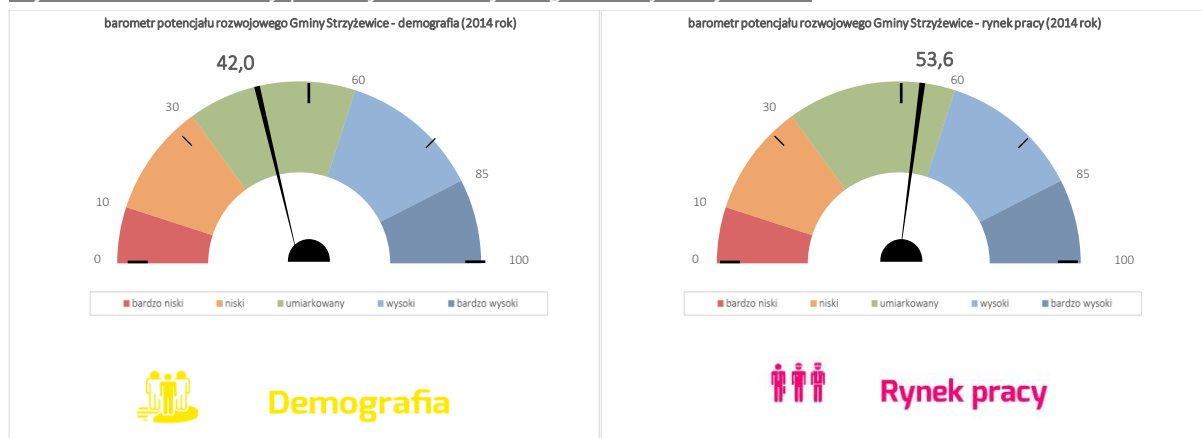
Wykres 99. Barometr potencjału rozwojowego Gminy Strzyżewice.

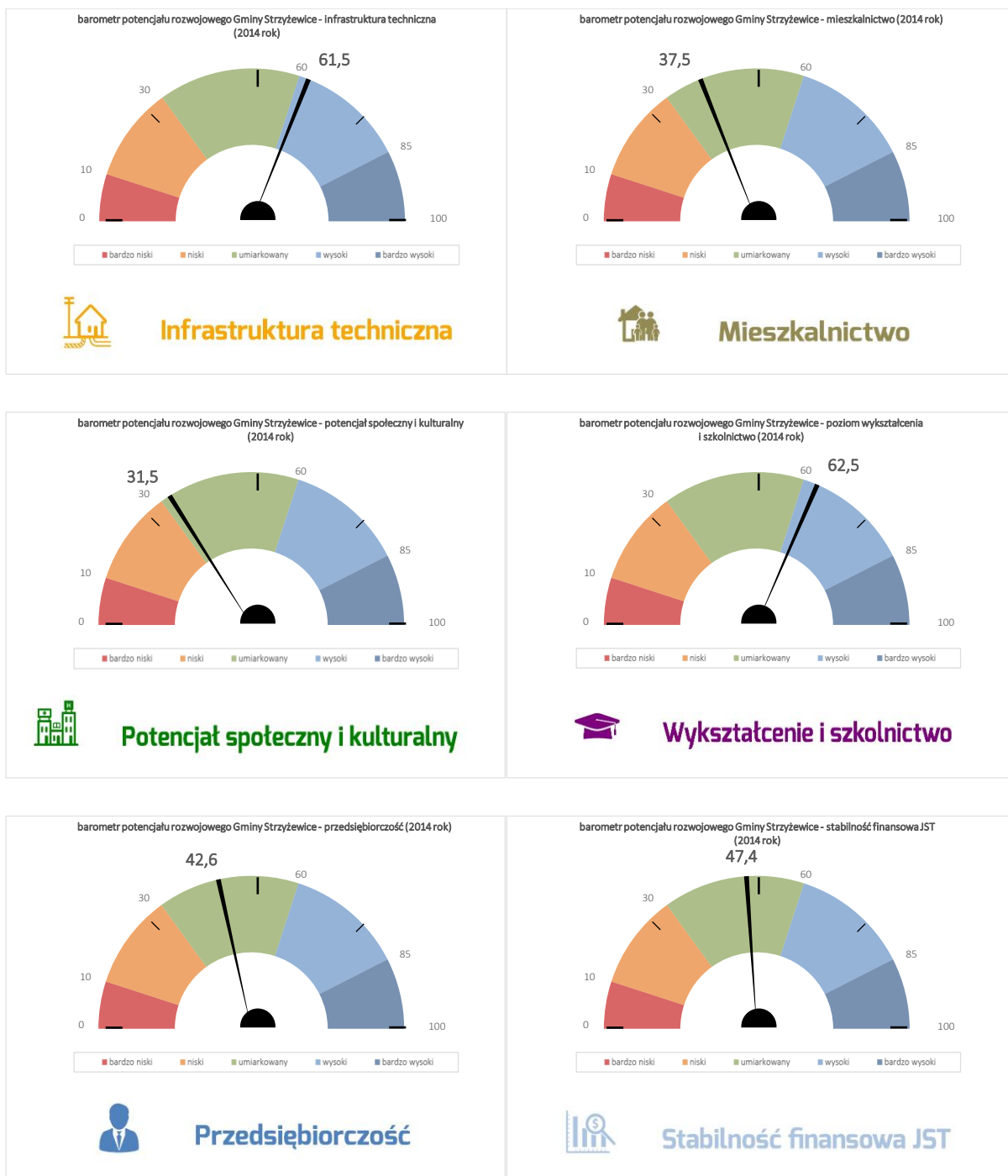

Źródło: opracowanie własne PARR.

Barometry potencjału rozwojowego – perspektywa kategorii

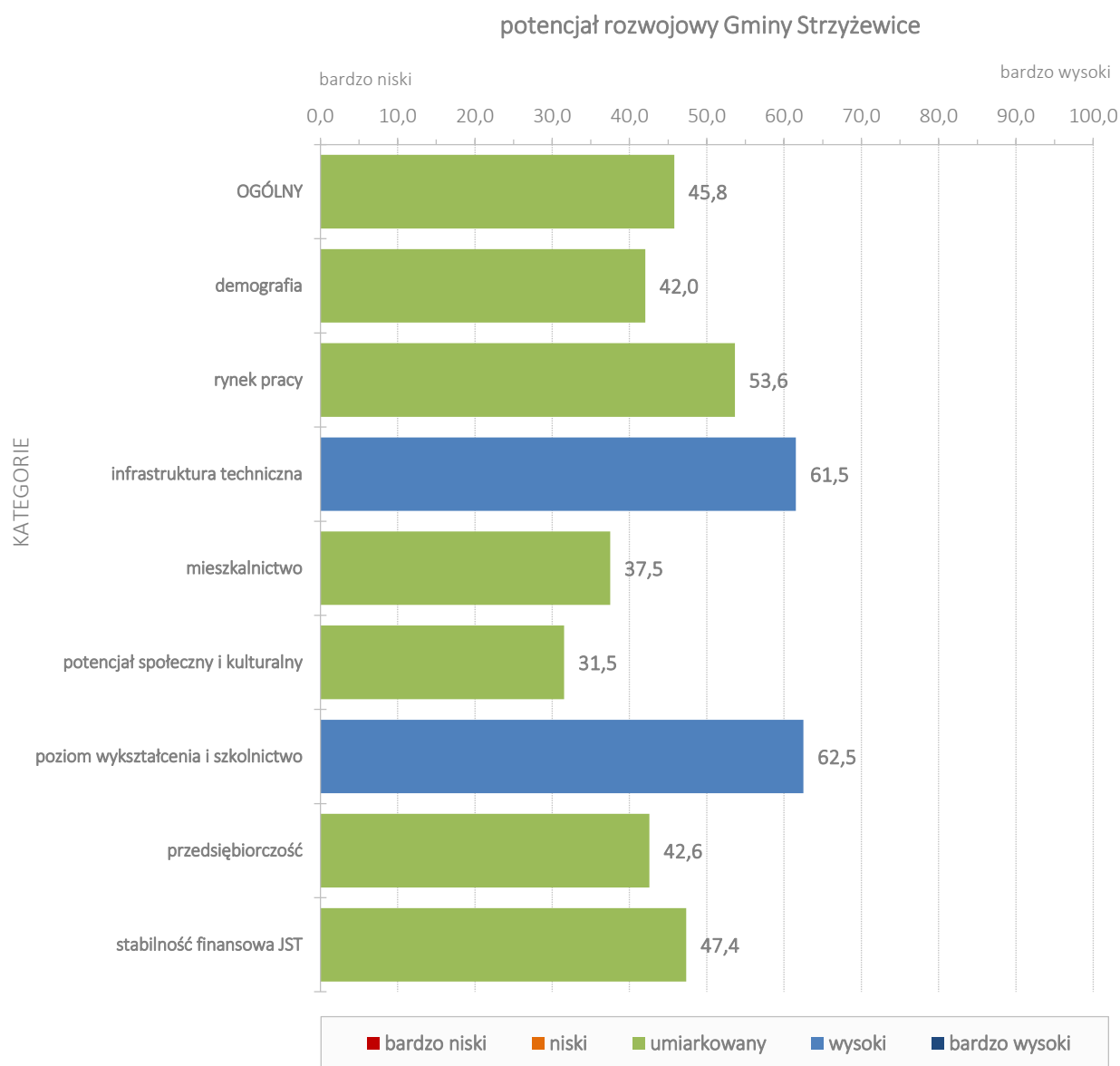
Wykres 100. Barometry potencjału rozwojowego Gminy Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne PARR.

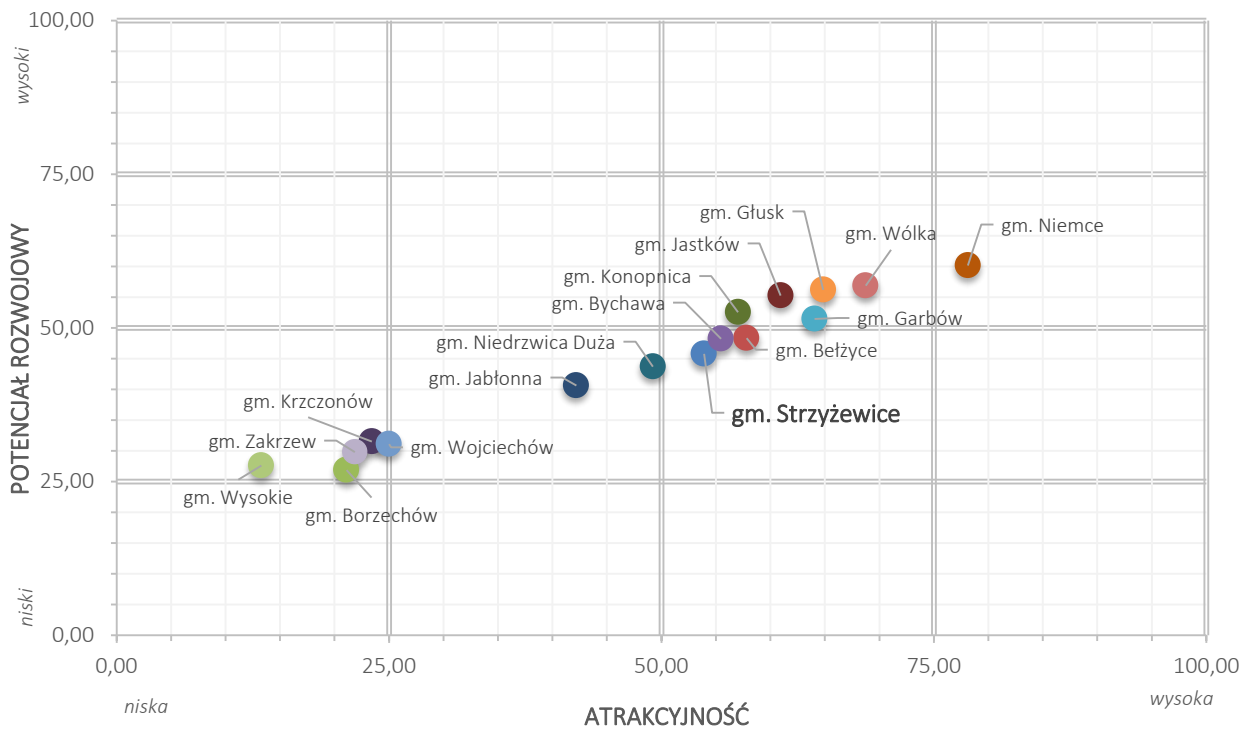
Wykres 101. Potencjał rozwojowy Gminy Strzyżewice na tle gmin powiatu lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne PARR.

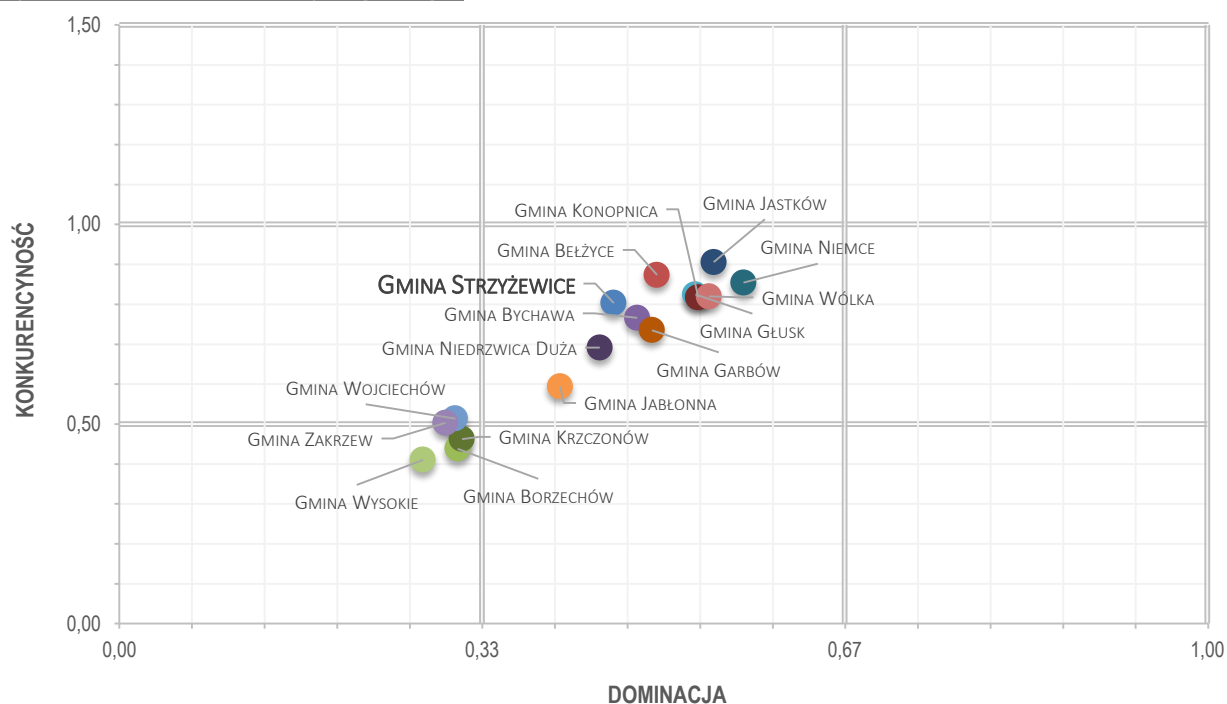
2.2. Macierze rozwoju Gminy Strzyżewice na tle powiatu lubelskiego

Wykres 102. Macierz rozwoju – wykres atrakcyjności i potencjału rozwojowego.

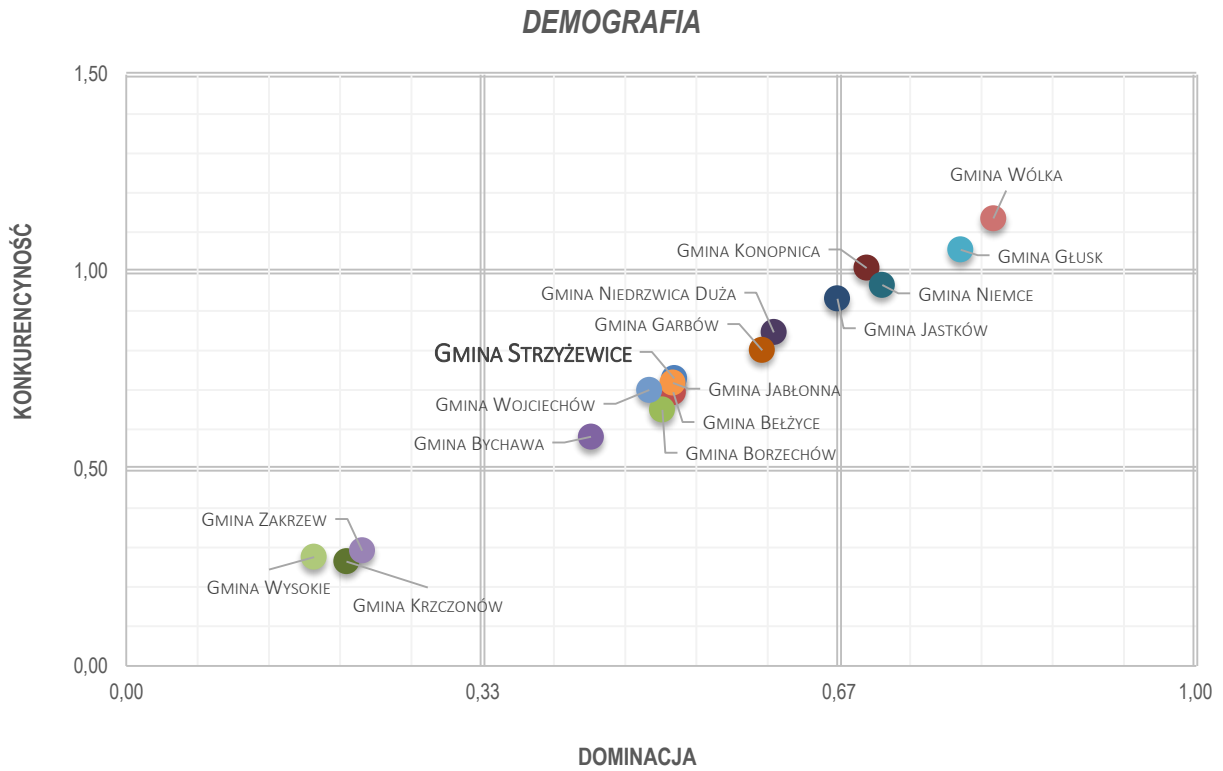
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 103. Macierz rozwoju ogólnego.

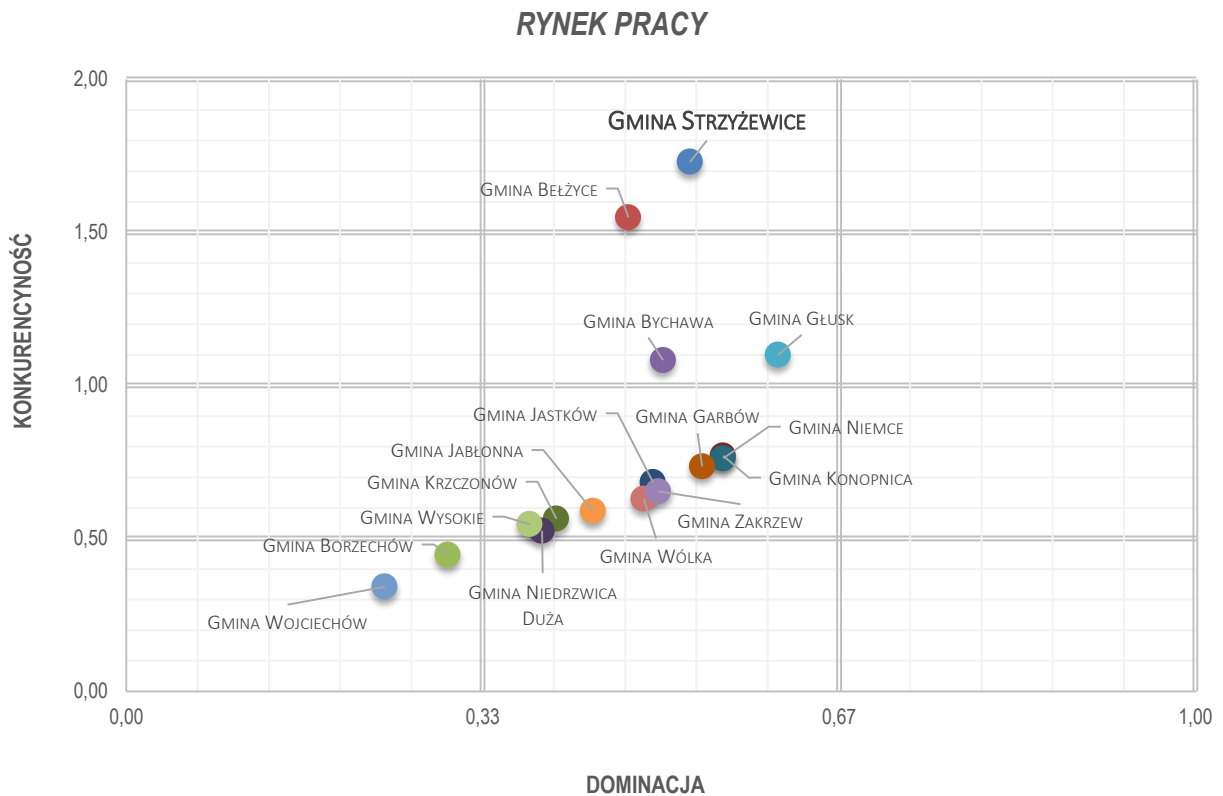
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 104. Macierz rozwoju – demografia.

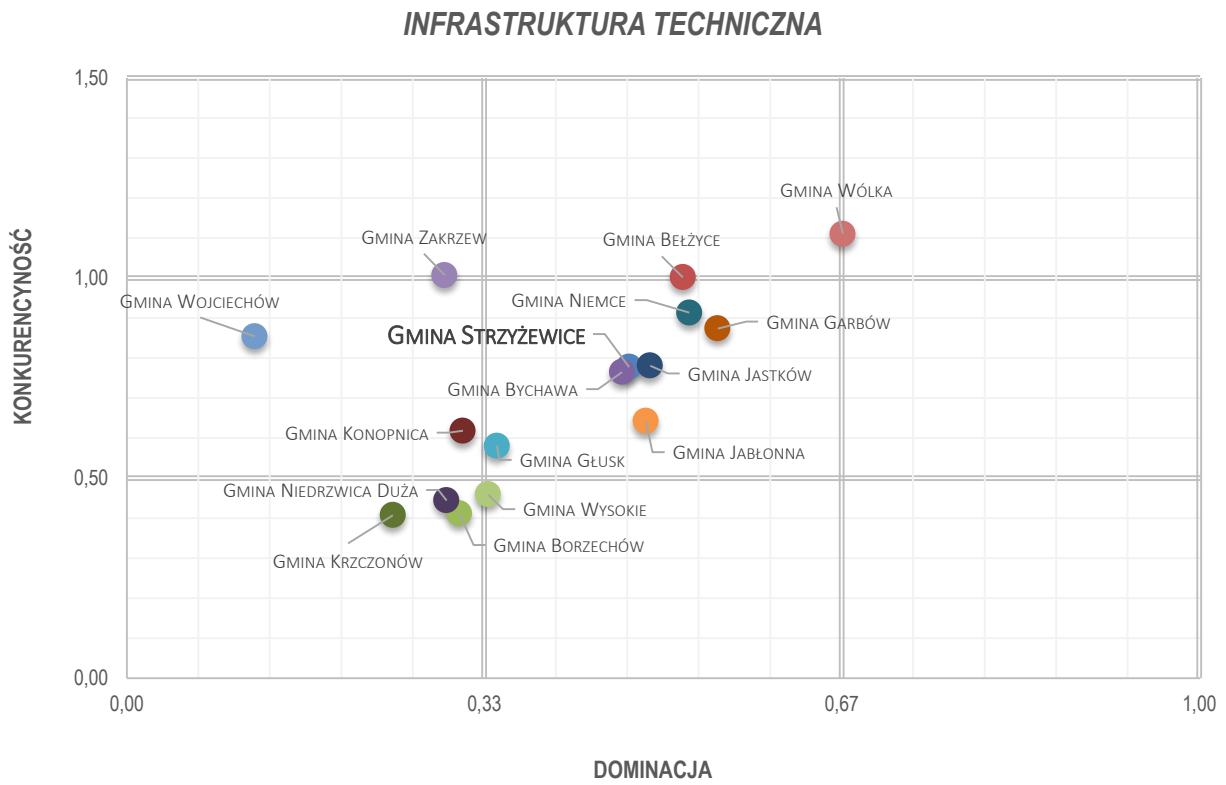
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 105. Macierz rozwoju – rynek pracy.

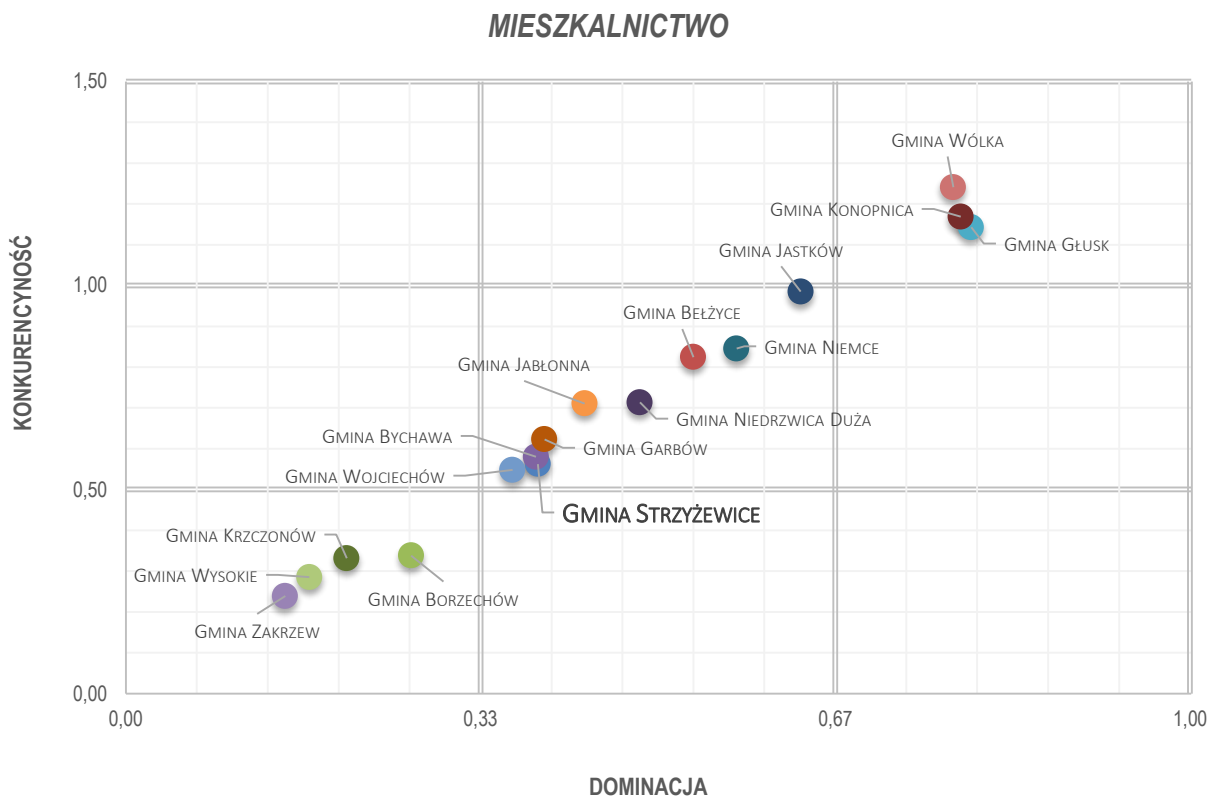
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 106. Macierz rozwoju - infrastruktura techniczna.

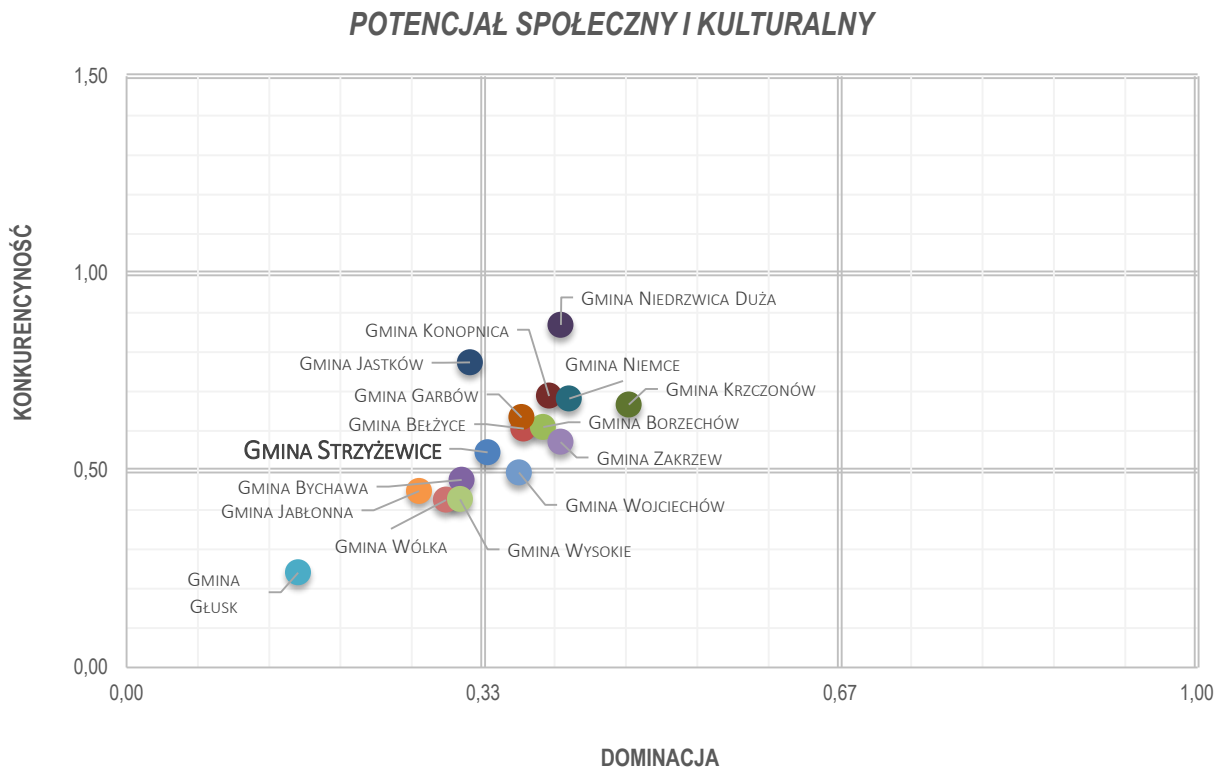
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 107. Macierz rozwoju - mieszkalnictwo.

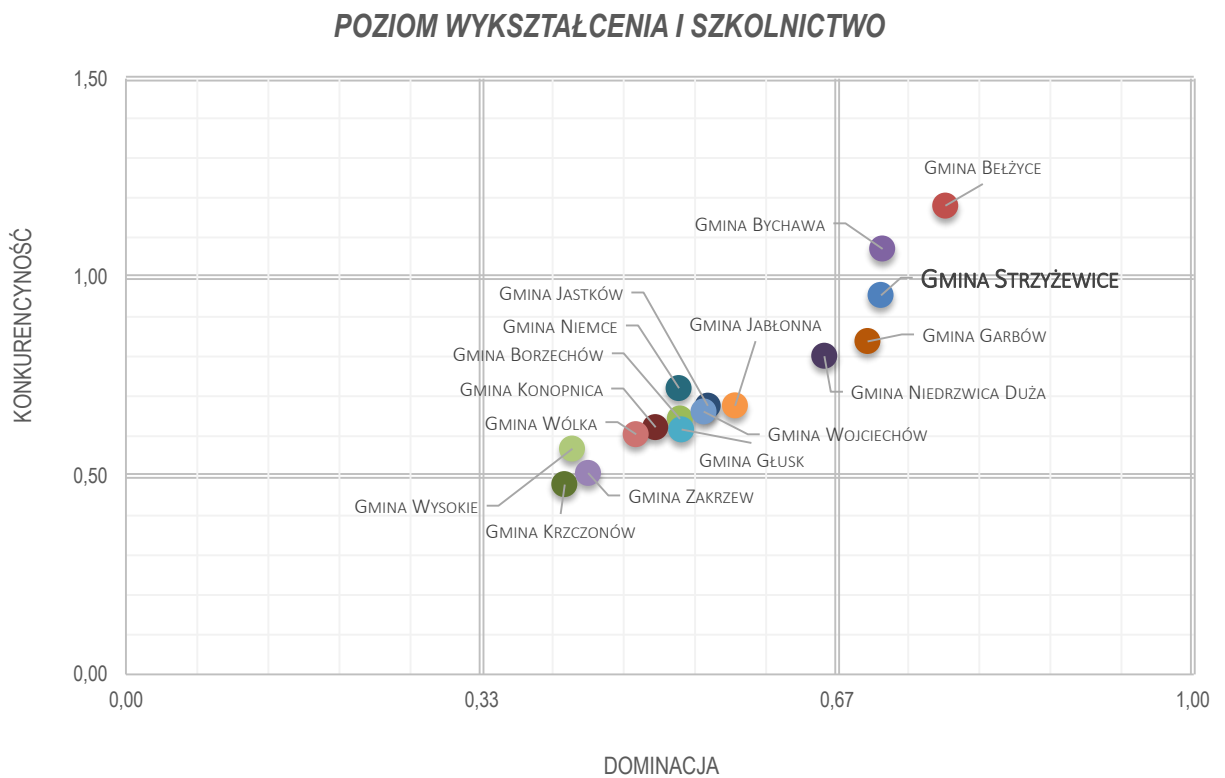
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 108. Macierz rozwoju – potencjał społeczny i kulturalny.

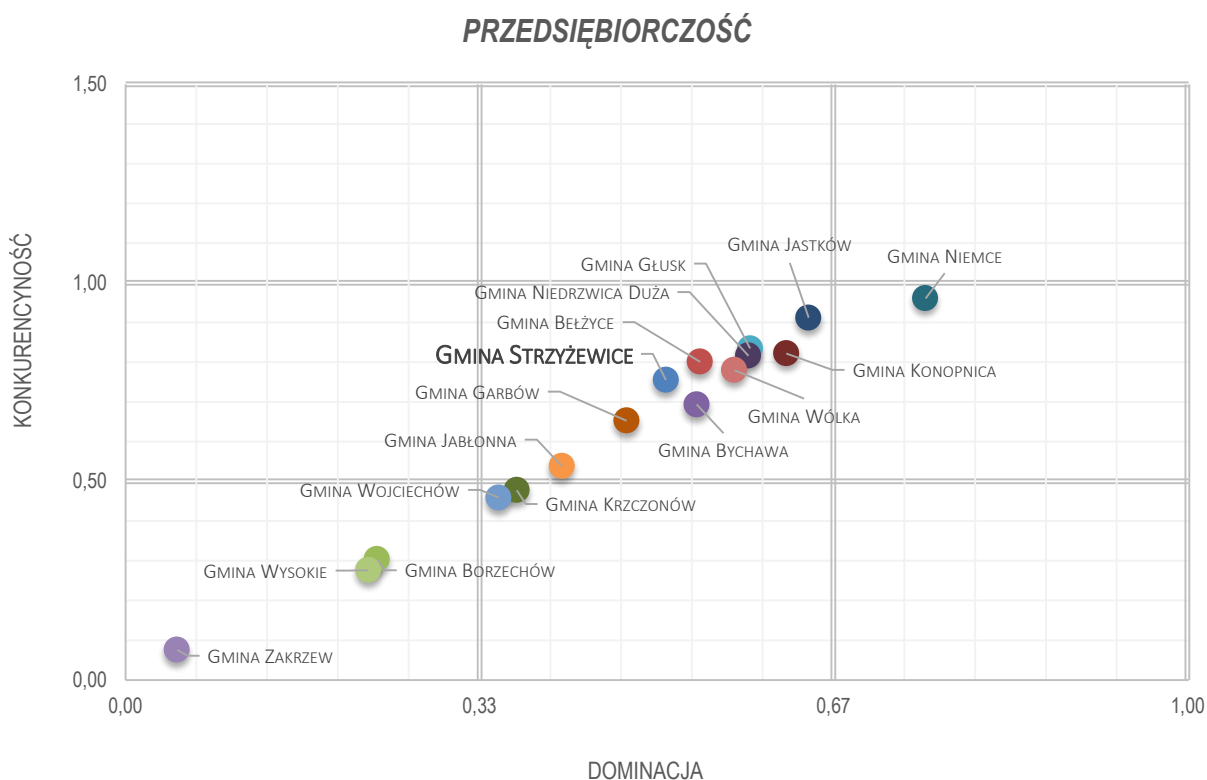
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 109. Macierz rozwoju – poziom wykształcenia i szkolnictwo.

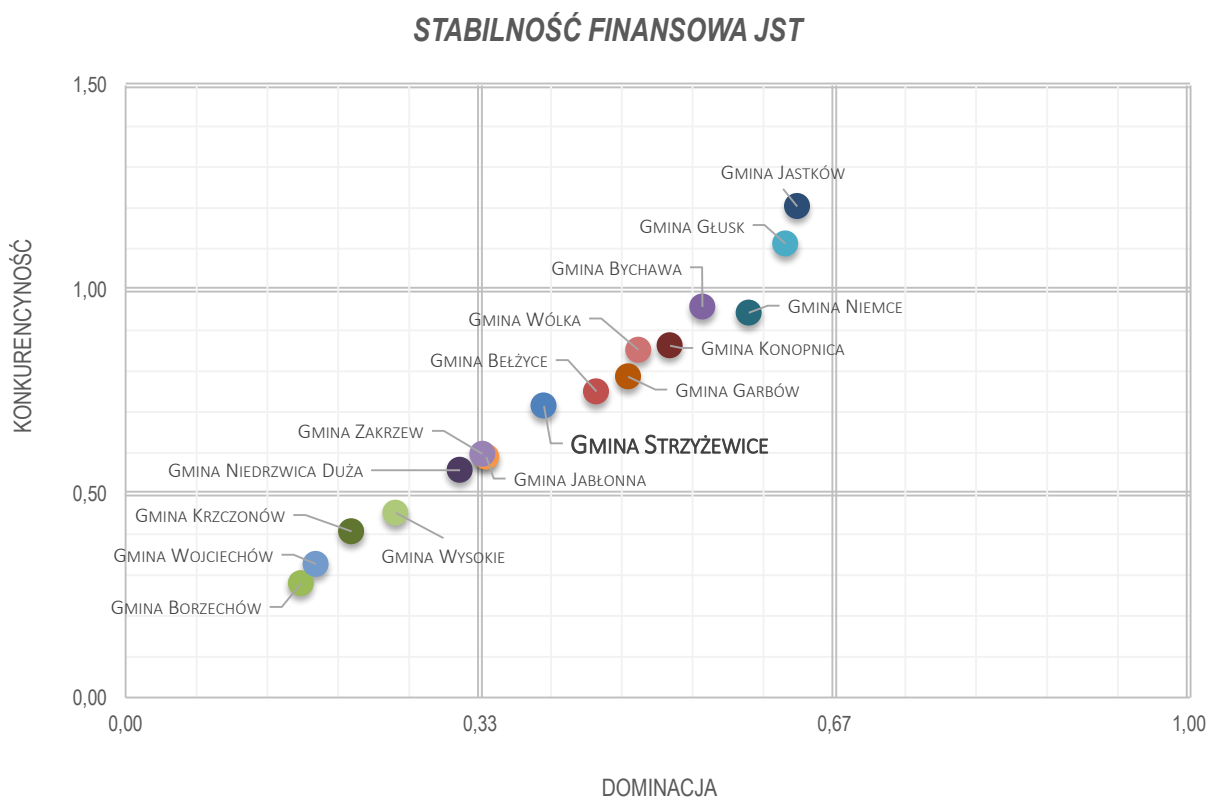
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 110. Macierz rozwoju – przedsiębiorczość.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 111. Macierz rozwoju – stabilność finansowa JST.

Źródło: opracowanie własne PARR.

2.3. Budowanie przewagi konkurencyjnej i obszary słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice

Tabela 51. Obszary budowania przewagi konkurencyjnej przez Gminę Strzyżewice.

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencji (WK)	dystans do lidera	kategoria
15	Liczba uczniów szkół zasadniczych	12,86	0,46	Rynek pracy
90	Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)	2,29	1,00	Przedsiębiorczość
68	% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	2,27	1,00	Potencjał społeczny i kulturalny
18	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	1,52	0,95	Rynek pracy
75	Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	1,50	1,00	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
99	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	1,43	0,76	Stabilność finansowa JST
103	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2012)	1,27	0,32	Stabilność finansowa JST
78	Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	1,19	1,00	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
73	Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	1,15	0,29	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
12	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	1,14	0,77	Rynek pracy
19	Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)	1,13	1,00	Rynek pracy
110	Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca	1,10	0,48	Stabilność finansowa JST
120	Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	1,07	0,65	Stabilność finansowa JST
56	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	1,06	0,74	Potencjał społeczny i kulturalny
83	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	1,04	0,67	Przedsiębiorczość
31	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)	1,01	0,60	Infrastruktura techniczna
17	Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą	1,01	0,91	Rynek pracy
94	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	1,01	0,59	Przedsiębiorczość
34	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	1,00	1,00	Infrastruktura techniczna

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 52. Obszary utraty konkurencyjności przez Gminę Strzyżewice.

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności (WK)	dystans do lidera	kategoria
102	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2012)	1,00	0,29	Stabilność finansowa JST
9	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	1,00	0,40	Demografia
100	Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych	0,99	0,74	Stabilność finansowa JST
33	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem	0,99	0,74	Infrastruktura techniczna
5	% osób w wieku przedprodukcyjnym	0,99	0,73	Demografia
54	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców	0,99	0,70	Potencjał społeczny i kulturalny
114	Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)	0,99	0,50	Stabilność finansowa JST
71	Efektywność wydatków oświatowych (subwencje na zadania oświatowe = 100)	0,98	0,89	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
67	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców	0,96	0,67	Potencjał społeczny i kulturalny
76	Uczniowie gimnazjów przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	0,95	0,85	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
80	Dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości (rok poprzedni = 100)	0,94	0,80	Przedsiębiorczość
66	Powierzchnia lasów	0,92	0,62	Potencjał społeczny i kulturalny
24	% ludności korzystającej z wodociągu	0,91	0,84	Infrastruktura techniczna
50	Liczba ludności na 1 aptekę	0,91	0,85	Potencjał społeczny i kulturalny
69	Kluby sportowe na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,89	0,35	Potencjał społeczny i kulturalny
16	% ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym	0,89	0,62	Rynek pracy
3	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	0,88	0,72	Demografia
77	Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	0,87	0,81	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
37	% mieszkań wyposażonych w wodociąg	0,87	0,73	Mieszkalnictwo
109	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	0,87	0,49	Stabilność finansowa JST
35	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,84	0,01	Infrastruktura techniczna
86	% firm działających w usługach rynkowych	0,83	0,75	Przedsiębiorczość
7	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	0,82	0,59	Demografia
113	Dynamika zmian dochodów gminy (rok poprzedni = 100)	0,81	0,64	Stabilność finansowa JST
20	% wydatków w budżecie gminy na pomoc społeczną	0,81	0,63	Rynek pracy
81	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,79	0,54	Przedsiębiorczość
74	% ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia	0,79	0,65	Poziom wykształcenia i szkolnictwo

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencji (WK)	dystans do lidera	kategoria
25	% ludności korzystającej z kanalizacji	0,78	0,37	Infrastruktura techniczna
4	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	0,77	0,72	Demografia
32	% ludności korzystającej z kanalizacji do % ludności korzystającej z wodociągu	0,77	0,31	Infrastruktura techniczna
107	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca	0,76	0,35	Stabilność finansowa JST
55	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	0,76	0,70	Potencjał społeczny i kulturalny
79	Wskaźnik przedsiębiorczości	0,76	0,53	Przedsiębiorczość
6	% osób w wieku produkcyjnym	0,75	0,70	Demografia
84	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,74	0,51	Przedsiębiorczość
36	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,74	0,31	Infrastruktura techniczna
30	% wydatków budżetu gminy na transport i łączność	0,73	0,55	Infrastruktura techniczna
115	Dynamika zmian wydatków majątkowych inwestycyjnych gminy (rok poprzedni = 100)	0,73	0,43	Stabilność finansowa JST
45	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	0,73	0,34	Mieszkalnictwo
112	Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca	0,72	0,41	Stabilność finansowa JST
101	Udział podatku rolnego w dochodach własnych	0,72	0,70	Stabilność finansowa JST
40	% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	0,71	0,60	Mieszkalnictwo
118	Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2012	0,71	0,47	Stabilność finansowa JST
111	Efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)	0,70	0,37	Stabilność finansowa JST
22	% ludności utrzymującej się ze źródeł niezarobkowych	0,69	0,26	Rynek pracy
23	Długookresowa dynamika zmian liczby osób bezrobotnych na 1 osobę pracującą (% zmiany w stosunku do 2003 roku)	0,68	0,50	Rynek pracy
53	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10.000 mieszkańców	0,68	0,14	Potencjał społeczny i kulturalny
38	% mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany	0,67	0,60	Mieszkalnictwo
46	Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	0,67	0,34	Mieszkalnictwo
26	% ludności korzystającej z gazu	0,67	0,50	Infrastruktura techniczna
89	Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)	0,67	0,44	Przedsiębiorczość
8	Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców	0,67	0,35	Demografia
39	% mieszkań wyposażonych w łazienkę	0,66	0,58	Mieszkalnictwo
41	% mieszkań wyposażonych w gaz z sieci	0,65	0,49	Mieszkalnictwo
10	Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	0,64	0,32	Demografia

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencji (WK)	dystans do lidera	kategoria
29	Wydatki budżetu gminy na transport i łączność na 1 mieszkańca	0,64	0,46	Infrastruktura techniczna
93	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)	0,64	0,36	Przedsiębiorczość
70	% ludności z wykształceniem wyższym	0,63	0,43	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
85	Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	0,63	0,58	Przedsiębiorczość
42	% ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków (miejskie i wiejskie)	0,62	0,26	Mieszkalnictwo
82	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	0,62	0,55	Przedsiębiorczość
108	Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca	0,61	0,39	Stabilność finansowa JST
116	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2008-2012	0,61	0,31	Stabilność finansowa JST
87	% firm działających w usługach nierynkowych	0,60	0,53	Przedsiębiorczość
117	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2002-2012	0,59	0,30	Stabilność finansowa JST
43	Liczba mieszkań na 1 mieszkańca	0,58	0,35	Mieszkalnictwo
51	% wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia	0,57	0,39	Potencjał społeczny i kulturalny
60	% wydatków w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	0,56	0,35	Potencjał społeczny i kulturalny
104	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	0,56	0,30	Stabilność finansowa JST
28	% wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	0,56	0,23	Infrastruktura techniczna
49	Zakłady opieki zdrowotnej na 10.000 mieszkańców	0,55	0,35	Potencjał społeczny i kulturalny
13	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	0,55	0,39	Rynek pracy
11	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	0,54	0,46	Demografia
1	Liczba ludności	0,54	0,32	Demografia
72	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do dzieci w wieku 3-6 lat	0,53	0,45	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
88	Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)	0,52	0,29	Przedsiębiorczość
21	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	0,52	0,42	Rynek pracy
14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	0,50	0,36	Rynek pracy
98	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)	0,48	0,25	Stabilność finansowa JST
27	Wydatki budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	0,47	0,17	Infrastruktura techniczna
95	Dochody gminy	0,46	0,24	Stabilność finansowa JST
105	Wydatki budżetu gminy	0,45	0,23	Stabilność finansowa JST
2	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	0,43	0,31	Demografia
106	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	0,41	0,23	Stabilność finansowa JST
97	Dochody własne na 1 mieszkańca	0,36	0,24	Stabilność finansowa JST
52	Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca	0,35	0,23	Potencjał społeczny i kulturalny
47	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	0,32	0,23	Mieszkalnictwo

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 53. Obszary największej słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice.

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności (WK)	dystans do lidera	kategoria
44	Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	0,25	0,13	Mieszkalnictwo
96	Dochody gminy na 1 mieszkańca	0,19	0,10	Stabilność finansowa JST
48	% wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową	0,01	0,00	Mieszkalnictwo
57	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
58	Widzowie kin na 1000 mieszkańców	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
59	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
61	Miejsca noclegowe	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
62	Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
63	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
64	Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
65	Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
91	Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)	0,00	0,00	Przedsiębiorczość
92	Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)	0,00	0,00	Przedsiębiorczość
119	Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,00	0,00	Stabilność finansowa JST

Źródło: opracowanie własne PARR.

2.4. Podobieństwo gmin powiatu lubelskiego

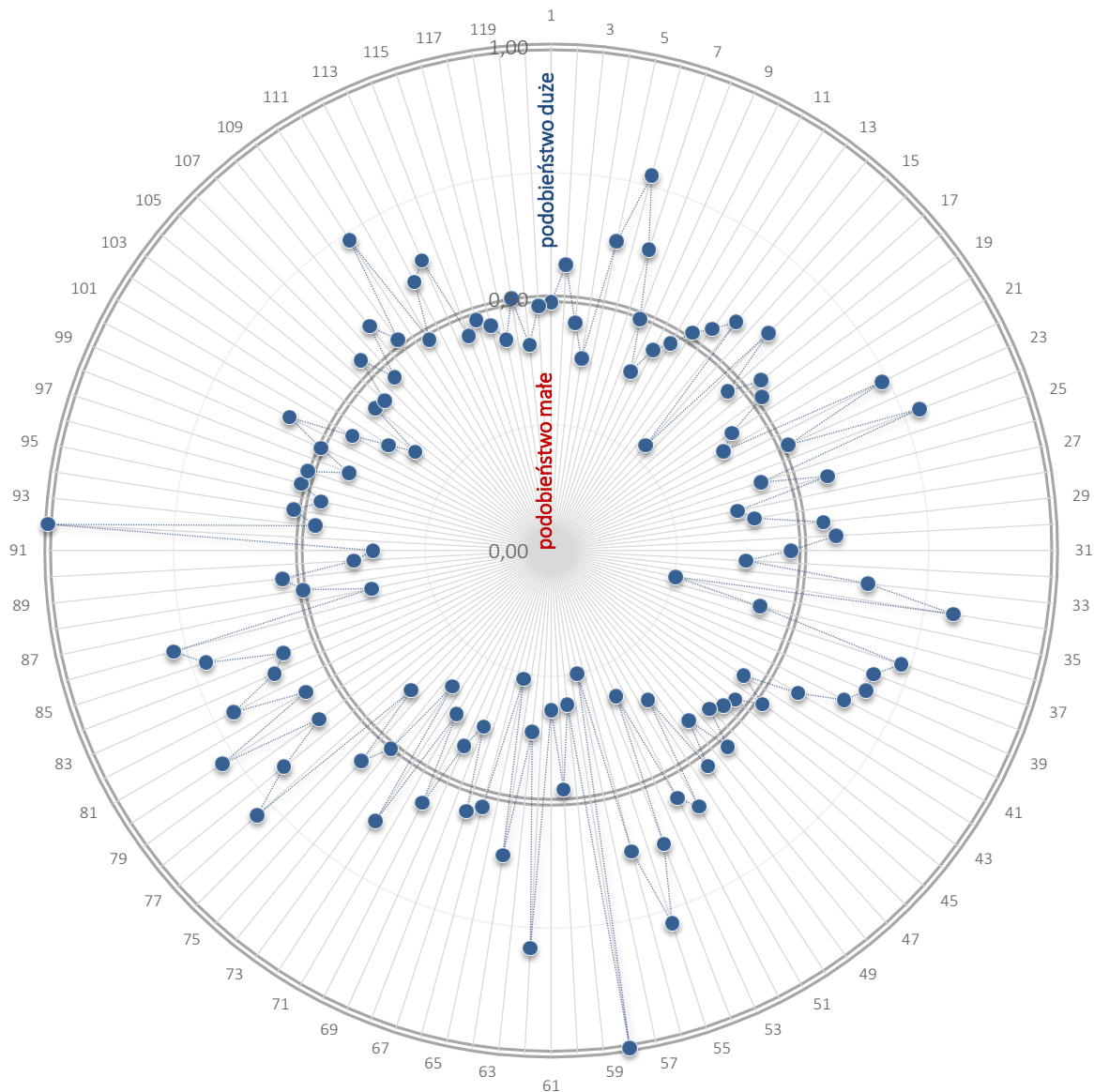
Na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że gminy powiatu lubelskiego są **umiarkowanie podobne**. Największe podobieństwo JST jest w przypadku przedsiębiorczości, a najmniejsze w stabilności finansowej JST. Podkreślić jednak trzeba, że wewnętrzne zróżnicowanie gmin powiatu lubelskiego nie jest duże i istnieje znacząca liczba wskaźników, w których jednostki są do siebie bardzo podobne.

Tabela 54. Wskaźniki podobieństwa dla gmin powiatu lubelskiego.

kategoria	WP	stopień podobieństwa
Demografia	0,521	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Rynek pracy	0,511	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Infrastruktura techniczna	0,513	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Mieszkalnictwo	0,552	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Potencjał społeczny i kulturalny	0,505	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Poziom wykształcenia i szkolnictwo	0,538	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Przedsiębiorczość	0,589	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Stabilność finansowa JST	0,494	<i>niewielkie podobieństwo</i>
razem:	0,524	<i>umiarkowane podobieństwo</i>

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 112. Wykres podobieństwa gmin powiatu lubelskiego.

Źródło: opracowanie własne PARR.

3. ANALIZA ATRAKCYJNOŚCI I POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMIN „POKREWNYCH” DLA GMINY STRYŻEWICE

Przy użyciu tego samego narzędzia oraz metodologii, co w przypadku analizy RegioStrateg – atrakcyjności i potencjału rozwojowego gmin powiatu lubelskiego, opracowany został ranking gmin „pokrewnych” dla

Gminy Strzyżewice. Są to jednostki samorządowe z obszaru województwa lubelskiego, o **zbliżonej do Gminy Strzyżewice liczbie ludności (+/- 10%)**. Z racji tego, że na wysokość środków finansowych w budżetach gmin w decydujący sposób wpływa liczba mieszkańców, jest to podejście w pełniejszy sposób obrazujące obecny i przyszły potencjał badanej gminy. Na podstawie danych BDL GUS z 31.12.2014 roku dotyczących liczby ludności, jako porównywane gminy „pokrewne” wybrane zostały (uszeregowanie alfabetyczne):

1. Gmina Cyców – powiat łęczyński
2. Gmina Gościeradów – powiat kraśnicki
3. Gmina Izbica – powiat zamojski
4. Gmina Jabłonna – powiat lubelski
5. Gmina Kąkolewnica – powiat radzyński
6. Gmina Kłoczew – powiat rycki
7. Gmina Krasnobród – powiat zamojski – gmina miejsko-wiejska
8. Gmina Kraśnik – powiat kraśnicki
9. Gmina Kurów – powiat puławski
10. Gmina Mircze – powiat hrubieszowski
11. Gmina Piszczac – powiat bialski
12. Gmina Radzyń Podlaski – powiat radzyński
13. Gmina Stoczek Łukowski – powiat łukowski
- 14. Gmina Strzyżewice**
15. Gmina Susiec – powiat tomaszowski
16. Gmina Trzebieszów – powiat łukowski

W analizie gmin „pokrewnych” pozycja każdej z gmin zawierała się w przedziale od „1” (najwyższa) do „16” (najniższa).

Tabela 55. Zestawienie wyników analizy RegioStrateg dla Gminy Strzyżewice w odniesieniu do „gmin pokrewnych”.

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobierstwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobierstwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Demografia	1	Liczba ludności	osoba	St	7 991	7 954	6	0,52	0,60	0,950	0,56	0,69	0,95
	2	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km2)	osoba	St	61,0	73,0	2	0,57	0,91	1,414			
	3	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	DSt	27,9	27,7	4	0,42	0,85	1,017			
	4	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	osoba	DSt	60,7	61,2	6	0,56	0,66	0,917			
	5	% osób w wieku przedprodukcyjnym	%	St	20,9	20,8	5	0,66	0,80	0,986			
	6	% osób w wieku produkcyjnym	%	St	62,3	62,0	6	0,59	0,64	0,884			
	7	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	osoba	St	-0,4	-1,3	6	0,63	0,62	0,890			
	8	Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców	-	St	6,2	4,6	14	0,56	0,30	0,429			
	9	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	osoba	St	2,7	8,4	1	0,50	1,00	1,365			
	10	Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	%	St	1,9	6,9	1	0,58	1,00	1,390			
	11	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	%	DSt	-11,9	0,0	15	0,58	0,16	0,242			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Rynek pracy	12	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	osoba	St	90,7	129,0	2	0,39	0,66	1,869	0,46	0,68	0,95
	13	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	osoba	DSt	45,9	45,5	4	0,55	0,70	1,010			
	14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	DSt	7,4	7,3	4	0,53	0,72	1,012			
	15	Liczba uczniów szkół zasadniczych	uczeń	St	0,0	45,0	1	0,25	1,00	0,000			
	16	% ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym	%	St	21,0	19,4	10	0,51	0,35	0,612			
	17	Liczba osób bezrobotnych na przypadająca na 1 osobę pracującą	osoba	DSt	0,5	0,4	2	0,54	0,86	1,151			
	18	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	-	St	108,1	114,5	3	0,41	0,60	1,439			
	19	Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)	-	DSt	79,9	80,4	5	0,62	0,61	0,966			
	20	% wydatków w budżecie gminy na pomoc społeczną	%	DSt	14,9	16,1	9	0,44	0,65	0,910			
	21	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	DSt	8,5	11,4	11	0,44	0,63	0,729			
	22	% ludności utrzymującej się ze źródeł niezarobkowych	%	DSt	6,4	6,8	6	0,47	0,74	0,932			
	23	Długookresowa dynamika zmian liczby osób bezrobotnych na 1 osobę pracującą (% zmiany w stosunku do 2003 roku)	%	DSt	-56,5	-32,4	11	0,41	0,61	0,758			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Infrastruktura techniczna	24	% ludności korzystającej z wodociągu	%	St	93,2	86,6	11	0,84	0,85	0,903	0,48	0,42	0,83
	25	% ludności korzystającej z kanalizacji	%	St	26,8	18,0	8	0,43	0,31	0,669			
	26	% ludności korzystającej z gazu	%	St	26,2	38,4	2	0,44	0,74	1,468			
	27	Wydatki budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	St	216,7	203,3	6	0,26	0,06	0,910			
	28	% wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	%	St	7,1	7,6	4	0,28	0,13	1,104			
	29	Wydatki budżetu gminy na transport i łączność na 1 mieszkańca	PLN	St	416,3	325,3	6	0,43	0,40	0,753			
	30	% wydatków budżetu gminy na transport i łączność	%	St	12,6	12,2	6	0,50	0,57	0,960			
	31	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)	%	St	12,6	12,2	5	0,49	0,57	0,965			
	32	% ludności korzystającej z kanalizacji do % ludności korzystającej z wodociągu	-	St	0,3	0,2	9	0,49	0,33	0,629			
	33	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem	ha	St	14 781,0	10 884,0	9	0,53	0,46	0,736			
	34	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	St	100,1	100,0	6	0,83	0,99	0,999			
	35	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	148,0	123,0	6	0,25	0,01	0,492			
	36	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	719,2	278,3	9	0,42	0,06	0,225			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Mieszkalnictwo	37	% mieszkań wyposażonych w wodociąg	%	St	88,4	88,3	5	0,60	0,74	0,993	0,49	0,55	0,93
	38	% mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany	%	St	77,2	73,7	10	0,61	0,55	0,693			
	39	% mieszkań wyposażonych w łazienkę	%	St	73,9	70,2	9	0,59	0,55	0,705			
	40	% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	%	St	61,5	67,1	2	0,46	0,68	1,442			
	41	% mieszkań wyposażonych w gaz z sieci	%	St	25,3	36,9	2	0,43	0,73	1,461			
	42	% ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków (miejskie i wiejskie)	%	St	25,5	15,7	10	0,34	0,18	0,616			
	43	Liczba mieszkań na 1 mieszkańca	mieszkanie	St	0,3	0,3	6	0,49	0,51	0,913			
	44	Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	St	28,4	27,4	9	0,49	0,38	0,688			
	45	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	mieszkanie	St	3,1	4,3	2	0,46	0,79	1,414			
	46	Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	izba	St	19,9	23,6	2	0,48	0,80	1,203			
	47	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	m2	St	3 794,5	3 847,0	4	0,48	0,68	1,015			
48	% wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową	%	St	1,3	0,1	12	0,41	0,02	0,037				

kat	nr	wskaźnik	j.m.	typ	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	pozycja	podobierstwo	dystans	konkurencyjność	współczynnik	wskaznik	współczynnik
g	w			zmiennej			na tle gmin „pokrewnych”	analizowanego obszaru	do lidera		podobierstwa	dominacji	konkurencyjności
Potencjał społeczny i kulturalny	49	Zakłady opieki zdrowotnej na 10.000 mieszkańców	zoz	St	4,3	3,8	9	0,48	0,46	0,831	0,51	0,31	0,52
	50	Liczba ludności na 1 aptekę	osoba	DSt	3 690,3	3 977,0	9	0,55	0,67	0,938			
	51	% wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia	%	St	0,4	0,3	7	0,39	0,29	0,736			
	52	Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca	porady	St	4,3	2,5	11	0,49	0,28	0,487			
	53	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10.000 mieszkańców	-	St	13,3	5,0	9	0,54	0,30	0,379			
	54	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców	-	St	5,0	5,0	3	0,58	0,79	1,017			
	55	Czytelnice bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	osoba	St	166,5	143,0	7	0,59	0,59	0,779			
	56	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	St	21,3	21,2	5	0,49	0,54	0,990			
	57	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców	osoba	St	0,0	0,0	16	1,00	0,00	0,000			
	58	Widzowie kin na 1000 mieszkańców	osoba	St	0,0	0,0	16	0,25	0,00	0,000			
	59	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata	-	St	0,0	0,0	16	1,00	0,00	0,000			
	60	% wydatków w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	%	St	5,1	3,0	12	0,51	0,20	0,393			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	61	Miejsca noclegowe	miejsce	St	16,0	0,0	16	0,32	0,00	0,000			
	62	Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	-	St	107,5	brak	16	0,45	0,00	0,000			
	63	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	St	343,3	0,0	16	0,27	0,00	0,000			
	64	Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	-	St	146,3	brak	16	0,57	0,00	0,000			
	65	Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych	ha	St	370,3	0,0	16	0,33	0,00	0,000			
	66	Powierzchnia lasów	ha	St	4 779,4	850,4	15	0,40	0,05	0,115			
	67	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców	NGO	St	32,5	38,0	1	0,62	1,00	1,273			
	68	% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	%	St	0,8	4,7	1	0,29	1,00	2,344			
	69	Kluby sportowe na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (2012 rok)	-	St	2,7	1,8	10	0,55	0,44	0,674			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Poziom wykształcenia i szkolnictwo	70	% ludności z wykształceniem wyższym	%	St	3,5	3,9	4	0,44	0,57	1,219	0,50	0,77	2,30
	71	Efektywność wydatków oświatowych (subwencje na zadania oświatowe = 100)	-	DSt	142,8	147,1	7	0,60	0,64	0,894			
	72	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do dzieci w wieku 3-6 lat	%	St	45,4	26,1	10	0,53	0,36	0,575			
	73	Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	uczeń	St	3,5	74,0	1	0,31	1,00	12,571			
	74	% ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia	%	DSt	39,7	35,0	2	0,50	0,96	1,340			
	75	Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (2012 rok)	uczeń	DSt	5,1	4,2	2	0,55	0,96	1,236			
	76	Uczniowie gimnazjów przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (2012 rok)	uczeń	DSt	6,4	8,9	10	0,37	0,80	0,873			
	77	Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	%	St	92,0	87,0	13	0,72	0,64	0,824			
	78	Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	%	St	98,5	110,4	1	0,48	1,00	1,180			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
Przedsiębiorczość	79	Wskaźnik przedsiębiorczości	jedn. gosp.	St	610,9	714,1	2	0,42	0,67	1,593	0,53	0,61	0,94
	80	Dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości (rok poprzedni = 100)	-	St	106,6	102,7	10	0,51	0,30	0,466			
	81	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jedn. gosp.	St	98,5	115,1	2	0,42	0,68	1,615			
	82	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jedn. gosp.	St	64,9	61,0	7	0,70	0,74	0,894			
	83	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jedn. gosp.	DSt	28,1	36,0	11	0,50	0,63	0,759			
	84	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jedn. gosp.	St	8,2	8,9	2	0,64	0,97	1,228			
	85	Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jedn. gosp.	St	105,5	99,0	8	0,70	0,73	0,890			
	86	% firm działających w usługach rynkowych	%	St	60,2	60,2	5	0,57	0,68	0,999			
	87	% firm działających w usługach nierynkowych	%	DSt	9,7	15,8	16	0,56	0,00	0,000			
	88	Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)	liczba	St	468,3	526,0	2	0,41	0,63	1,415			
	89	Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)	liczba	St	19,3	21,0	3	0,56	0,86	1,171			
	90	Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)	liczba	St	3,0	21,0	1	0,27	1,00	1,333			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobierstwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobierstwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	91	Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)	liczba	St	0,0	0,0	16	0,25	0,00	0,000			
	92	Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)	liczba	St	0,0	0,0	16	1,00	0,00	0,000			
	93	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)	liczba	St	1,3	4,0	1	0,37	1,00	1,600			
	94	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	143,4	146,8	2	0,67	0,94	1,072			
Stabilność finansowa JST	95	Dochody gminy	PLN	St	26 167 954	20 374 304	15	0,47	0,00	0,005	0,44	0,42	0,73
	96	Dochody gminy na 1 mieszkańca	PLN	St	3 293,5	2 557,0	16	0,46	0,00	0,000			
	97	Dochody własne na 1 mieszkańca	PLN	St	1 008,6	914,8	9	0,37	0,22	0,783			
	98	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)	PLN	St	339,9	343,4	4	0,60	0,76	1,023			
	99	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	PLN	St	4,3	18,0	1	0,30	1,00	1,701			
	100	Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych	%	St	27,9	23,2	6	0,40	0,31	0,745			
	101	Udział podatku rolnego w dochodach własnych	%	DSt	8,4	13,1	13	0,40	0,62	0,784			
	102	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2013)	PLN	St	2 319 524	2 317 009	5	0,56	0,81	0,999			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	103	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2013)	PLN	St	298,2	291,3	5	0,57	0,81	0,973			
	104	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	%	St	33,6	35,8	3	0,37	0,43	1,161			
	105	Wydatki budżetu gminy	PLN	St	27 335 273	21 288 343	14	0,35	0,06	0,181			
	106	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	St	3 399	2 672	16	0,32	0,00	0,000			
	107	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca	PLN	St	660	572	9	0,31	0,17	0,845			
	108	Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca	PLN	DSt	257,2	361,4	13	0,47	0,44	0,477			
	109	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	%	St	21,5	21,4	5	0,39	0,36	0,991			
	110	Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca	PLN	DSt	980,2	863,5	2	0,51	0,94	1,269			
	111	Efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)	%	St	102,0	95,7	10	0,40	0,29	0,715			
	112	Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca	PLN	DSt	9,9	32,3	14	0,41	0,55	0,598			
	113	Dynamika zmian dochodów gminy (rok poprzedni = 100)	-	St	115,9	110,7	8	0,50	0,45	0,834			
	114	Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)	-	St	122,4	115,7	7	0,31	0,19	0,761			

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	typ zmiennej	Benchmark – 25% najlepszych	Gmina Strzyżewice	Pozycja na tle gmin „pokrewnych”	podobieństwo analizowanego obszaru	dystans do lidera	konkurencyjność	współczynnik podobieństwa	wskaźnik dominacji	współczynnik konkurencyjności
	115	Dynamika zmian wydatków majątkowych inwestycyjnych gminy (rok poprzedni = 100)	-	St	345,3	155,9	9	0,31	0,08	0,326			
	116	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2008-2013	PLN	St	5 965 366	5 034 726	9	0,55	0,46	0,726			
	117	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2002-2013	PLN	St	3 787 137	3 582 032	7	0,62	0,63	0,893			
	118	Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2013	%	St	21,9	21,7	5	0,68	0,82	0,980			
	119	Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	269,0	223,8	14	0,45	0,15	0,346			
	120	Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	St	133,0	131,9	5	0,48	0,47	0,979			
<i>średnia ogólna:</i>											<i>0,49</i>	<i>0,52</i>	<i>0,91</i>

Tabela 56. Ranking atrakcyjności „gmin pokrewnych” dla Gminy Strzyżewice – podsumowanie analizy RegioStrateg.

	ATRAKCYJNOŚĆ ANALIZOWANYCH SAMORZĄDÓW (1 - najlepsza pozycja; 16 - najgorsza pozycja)															
	Gmina Strzyżewice	Gmina Cyców	Gmina Gościeradów	Gmina Izbica	Gmina Jabłonna	Gmina Kąkolewnica	Gmina Kłoczew	Gmina Krasnobród	Gmina Kraśnik	Gmina Kurów	Gmina Mircze	Gmina Piszczac	Gmina Radzyń Podlaski	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Susiec	Gmina Trzebiezów
 Demografia	3	2	11	15	5	7	10	9	4	8	16	14	1	13	11	6
 Rynek pracy	2	4	12	15	5	10	6	7	16	8	9	14	13	3	11	1
 Infrastruktura techniczna	4	1	16	9	7	14	5	6	3	11	7	15	9	12	2	13
 Mieszkalnictwo	4	6	14	13	5	11	16	1	3	2	11	8	7	15	9	10
 Potencjał społeczny i kulturalny	10	13	7	3	11	6	4	1	15	4	12	9	8	16	2	14
 Poziom wykształcenia i szkolnictwo	2	15	9	5	7	13	12	1	8	3	16	5	14	10	10	4
 Przedsiębiorczość	1	16	14	14	5	4	9	6	7	2	13	10	12	7	11	3
 Stabilność finansowa JST	9	2	16	8	15	11	13	12	4	6	1	3	7	5	9	14
suma pozycji dla 120 wskaźników w ramach 8 kategorii:	35	59	99	82	60	76	75	43	60	44	85	78	71	81	65	65
ranking atrakcyjności gmin powiatu lubelskiego (pozycja):	1	4	16	14	5	11	10	2	5	3	15	12	9	13	7	7

Tabela 57. Ranking potencjałów rozwojowych „gmin pokrewnych” dla Gminy Strzyżewice – podsumowanie analizy RegioStrateg.

	POTENCJAŁ ROZWOJOWY ANALIZOWANYCH SAMORZĄDÓW (im mniejsza wartość tym lepiej)															
	Gmina Strzyżewice	Gmina Cyców	Gmina Gościeradów	Gmina Izbica	Gmina Jabłonna	Gmina Kąkolewnica	Gmina Kłoczew	Gmina Krasnobród	Gmina Kraśnik	Gmina Kurów	Gmina Mirce	Gmina Piszczac	Gmina Radzyń Podlaski	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Susiec	Gmina Trzebieżów
 Demografia	66	63	110	124	70	81	98	96	67	88	151	114	57	111	110	79
 Rynek pracy	68	81	134	142	89	122	91	109	149	112	117	139	136	77	124	46
 Infrastruktura techniczna	87	70	168	115	112	124	104	111	75	120	112	127	115	121	72	123
 Mieszkalnictwo	73	88	148	136	75	111	156	55	64	61	111	94	92	151	107	108
 Potencjał społeczny i kulturalny	227	246	211	178	232	197	184	140	265	184	233	219	214	292	145	264
 Poziom wykształcenia i szkolnictwo	50	99	86	75	80	95	93	46	85	54	110	75	97	89	89	67
 Przedsiębiorczość	104	189	188	188	127	124	146	134	135	121	172	152	167	135	159	122
 Stabilność finansowa JST	224	159	308	222	261	227	244	240	204	215	150	185	218	205	224	250
suma pozycji dla 120 wskaźników w ramach 8 kategorii:	899	995	1353	1180	1046	1081	1116	931	1044	955	1156	1105	1096	1181	1030	1059
ranking potencjałów rozwojowych gmin „pokrewnych” (pozycja):	1	4	16	14	7	9	12	2	6	3	13	11	10	15	5	8

Gmina Strzyżewice na tle gmin „pokrewnych” w atrakcyjności samorządów plasuje się na 1 miejscu spośród 14 przeanalizowanych gmin. Metoda określenia atrakcyjności Gminy Strzyżewice (potencjał syntetyczny) opiera się na zsumowaniu miejsc w ramach 8 kategorii: demografii, rynku pracy, infrastruktury technicznej, mieszkalnictwa, potencjału społecznego i kulturalnego, poziomu wykształcenia i szkolnictwa oraz przedsiębiorczości i stabilności finansowej JST.

W potencjale rozwojowym – ukazującym szanse rozwojowe w przyszłości – Gmina Strzyżewice również zajęła 1 miejsce na tle gmin „pokrewnych”. Potencjał ten opiera się na zestawieniu i zsumowaniu wszystkich pozycji danej gminy na podstawie 120 wykorzystanych w analizie wskaźników statystycznych. Pozycja w rankingu wskazuje na potencjalne szanse rozwojowe w oparciu o wskaźniki społeczno-gospodarcze.

Gmina Strzyżewice na tle gmin uwzględnionych w analizie **najwyższą pozycję – 1 miejsce, zajęła w dziale przedsiębiorczość**. W przypadku rynku pracy oraz poziomu wykształcenia i szkolnictwa było to miejsce 2, demografii – 3 pozycja, infrastruktury technicznej oraz mieszkalnictwa – 4 miejsce, stabilności finansowej JST – 9 miejsce, zaś najgorsza sytuacja dotyczy potencjału społecznego i kulturalnego – 10 miejsce. W związku z powyższym należy stwierdzić, że na tle gmin pokrewnych **Gmina Strzyżewice posiada stosunkowo jednolity potencjał w poszczególnych kategoriach. Istnieją obszary wpływające na wysoką atrakcyjność, ale również są takie, które osłabiają szanse rozwojowe Strzyżewice, tj. potencjał społeczny i kulturalny**. Wyzwanie strategiczne stanowi przede wszystkim zwiększenie atrakcyjności społeczno-kulturalnej. W zakresie potencjału społeczno-kulturalnego niezwykle istotne są również inwestycje „miękkie” w zakresie kapitału ludzkiego, partycypacji społecznej i dialogu obywatelskiego.

Tabela 58. Porównanie potencjałów gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice w analizie RegioStrateg.

miejsce	sumaryczny potencjał	syntetyczny potencjał
1.	Gmina Strzyżewice	Gmina Strzyżewice
2.	Gmina Krasnobród	Gmina Krasnobród
3.	Gmina Kurów	Gmina Kurów
4.	Gmina Cyców	Gmina Cyców
5.	Gmina Susiec	Gmina Jabłonna
6.	Gmina Kraśnik	Gmina Kraśnik
7.	Gmina Jabłonna	Gmina Susiec
8.	Gmina Trzebieszów	Gmina Trzebieszów
9.	Gmina Kąkolewnica	Gmina Radzyń Podlaski
10.	Gmina Radzyń Podlaski	Gmina Kłoczew
11.	Gmina Piszczac	Gmina Kąkolewnica
12.	Gmina Kłoczew	Gmina Piszczac

miejsce	sumaryczny potencjał	syntetyczny potencjał
13.	Gmina Mircze	Gmina Stoczek Łukowski
14.	Gmina Izbica	Gmina Izbica
15.	Gmina Stoczek Łukowski	Gmina Mircze
16.	Gmina Gościeradów	Gmina Gościeradów

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 59. Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje wysokie pozycje wśród gmin „pokrewnych”.

miejsce		1	2	3	4	5
Saldo migracji na 1000 mieszkańców	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	% osób w wieku przedprodukcyjnym		
Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)		
Liczba uczniów szkół zasadniczych	Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą	Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)		
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców	% ludności korzystającej z gazu	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	% wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	% mieszkań wyposażonych w wodociąg		
% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie		Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika		
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	% mieszkań wyposażonych w gaz z sieci		% ludności z wykształceniem wyższym	% firm działających w usługach rynkowych		
Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców		Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2013)		
Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)	Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców			Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2013)		
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)	% ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia			Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem		
Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów (2012 rok)			Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2013		
	Wskaźnik przedsiębiorczości					
	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym					
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym					
	Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)					
	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)					
	Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca					

Źródło: opracowanie własne PARR.

LEGENDA:

- demografia
- rynek pracy
- infrastruktura techniczna
- mieszkalnictwo
- potencjał społeczny i kulturalny
- poziom wykształcenia i szkolnictwo
- przedsiębiorczość
- stabilność finansowa JST

Tabela 60. Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje końcowe pozycje wśród gmin „pokrewnych”.

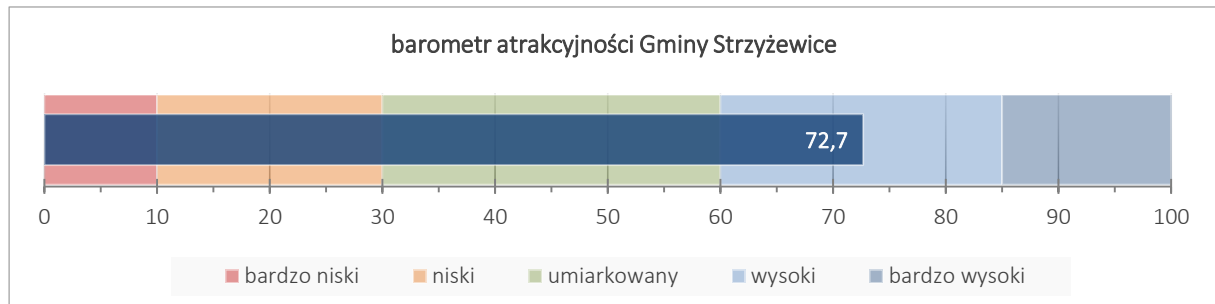
miejsce			
13	14	15	16
Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców
Udział podatku rolnego w dochodach własnych	Wydatki budżetu gminy	Powierzchnia lasów	Widzowie kin na 1000 mieszkańców
Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca	Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca	Dochody gminy	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata
	Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)		Miejsca noclegowe
			Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)
			Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania
			Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)
			Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych
			% firm działających w usługach nierynkowych
			Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)
			Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)
			Dochody gminy na 1 mieszkańca
			Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca

LEGENDA:	
	demografia
	rynek pracy
	infrastruktura techniczna
	mieszkalnictwo
	potencjał społeczny i kulturalny
	poziom wykształcenia i szkolnictwo
	przedsiębiorczość
	stabilność finansowa JST

Źródło: opracowanie własne PARR.

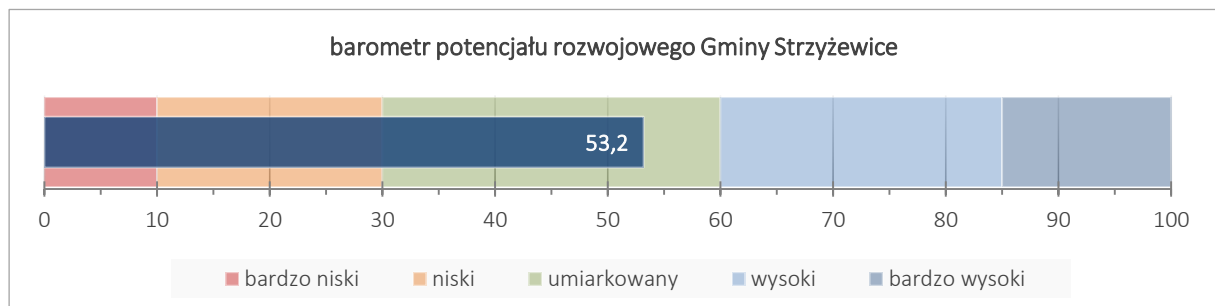
3.1. Barometry atrakcyjności i rozwoju

Wykres 113. Barometr atrakcyjności dla Gminy Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne PARR.

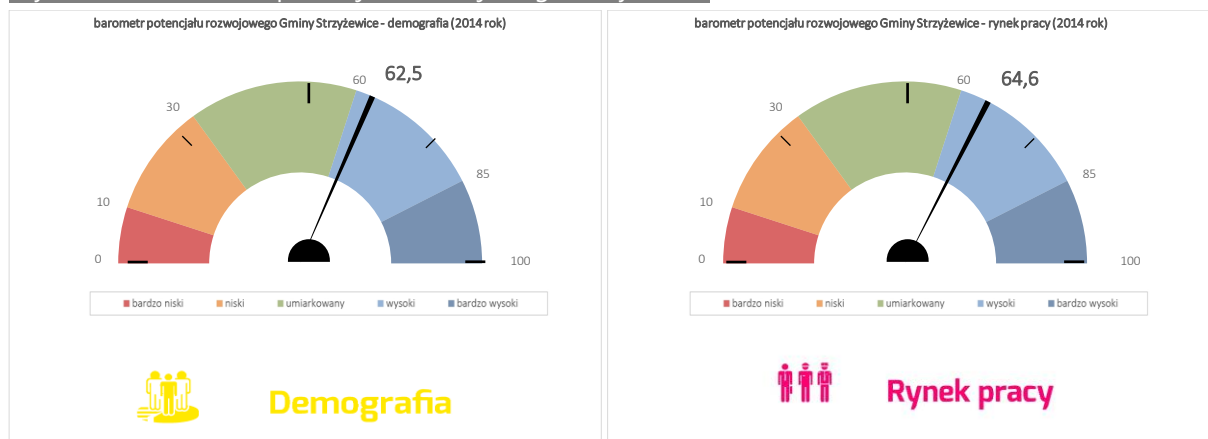
Wykres 114. Barometr potencjału rozwojowego dla Gminy Strzyżewice.

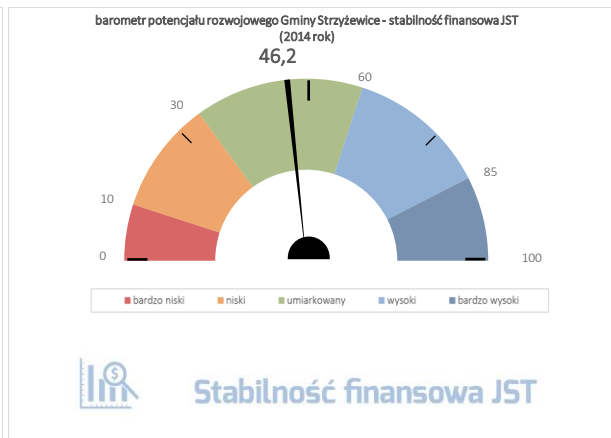
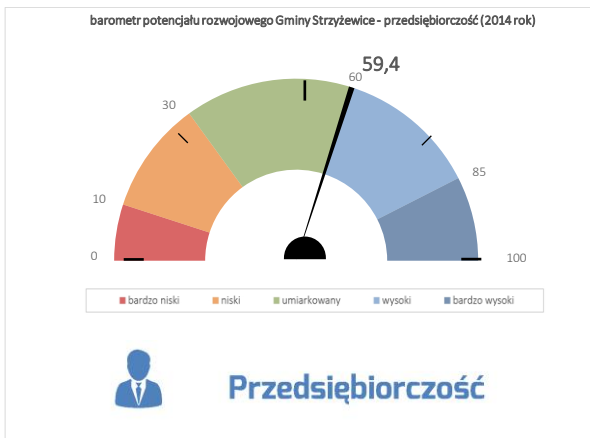
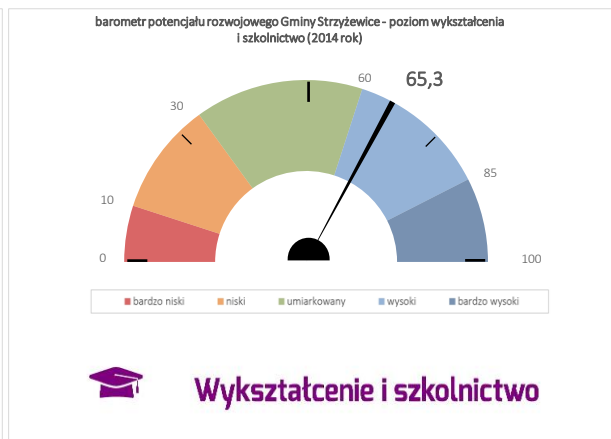
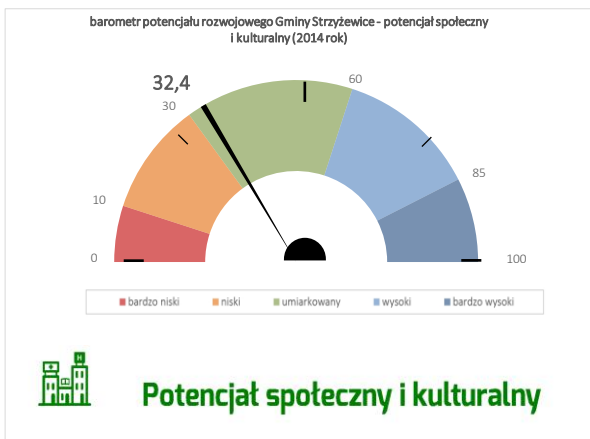
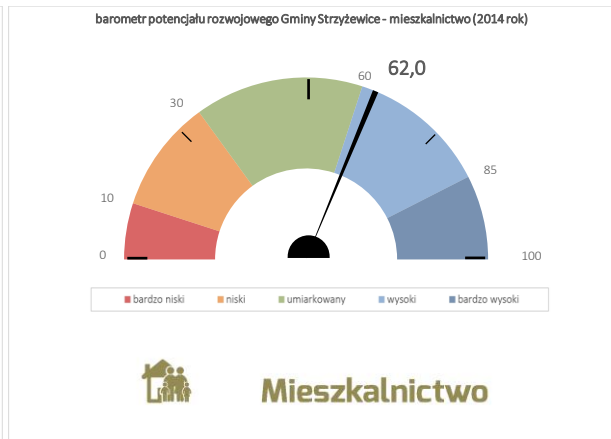
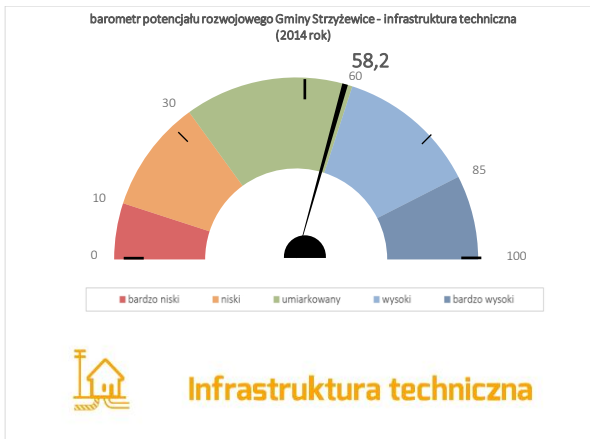

Źródło: opracowanie własne PARR.

Barometry potencjału rozwojowego – perspektywa kategorii

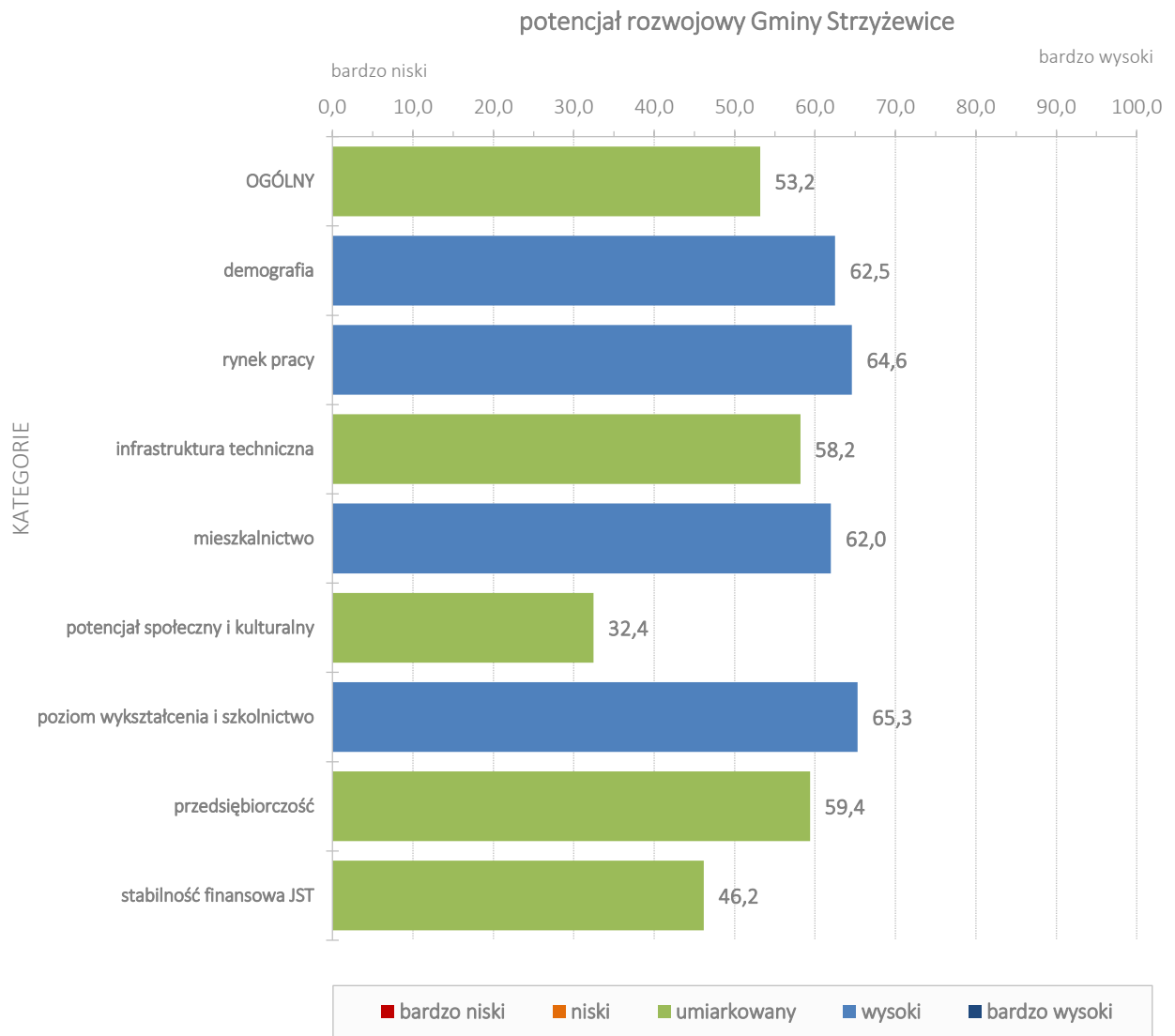
Wykres 115. Barometr potencjału rozwojowego Strzyżewice

Źródło: opracowanie własne PARR.

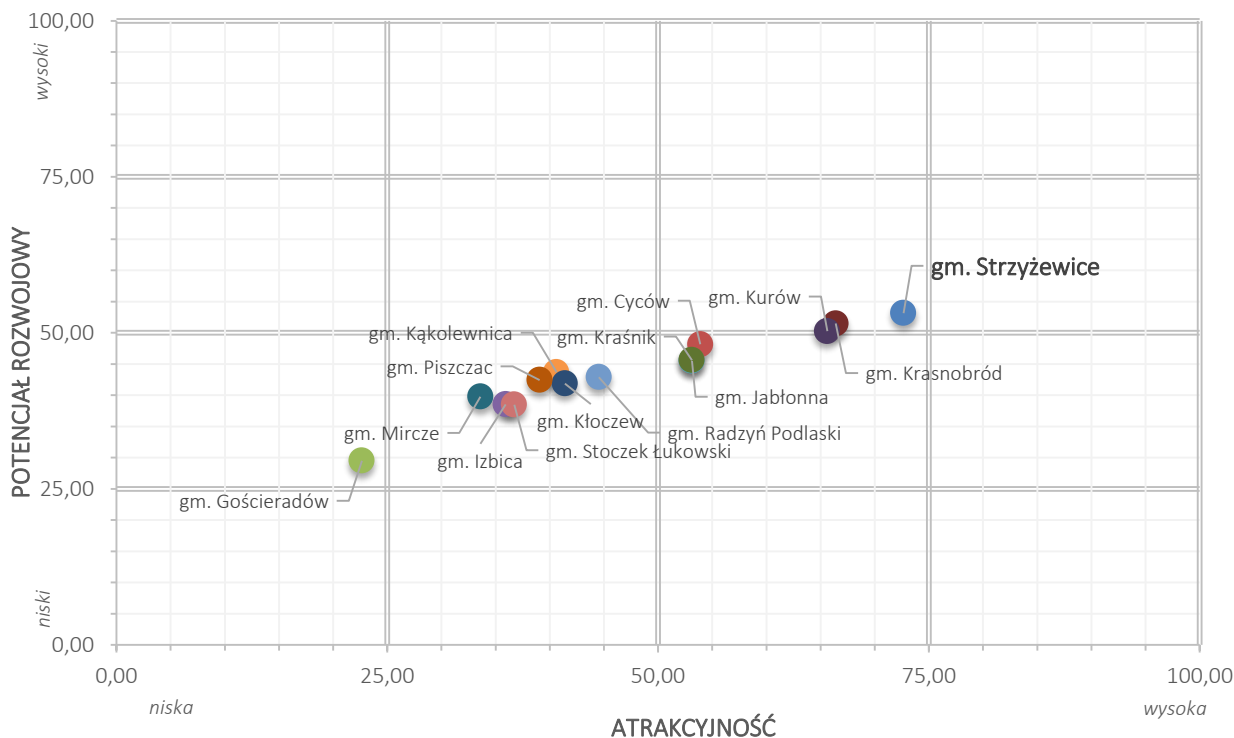
Wykres 116. Potencjał rozwojowy Gminy Strzyżewice na tle gmin „pokrewnych”.

Źródło: opracowanie własne PARR.

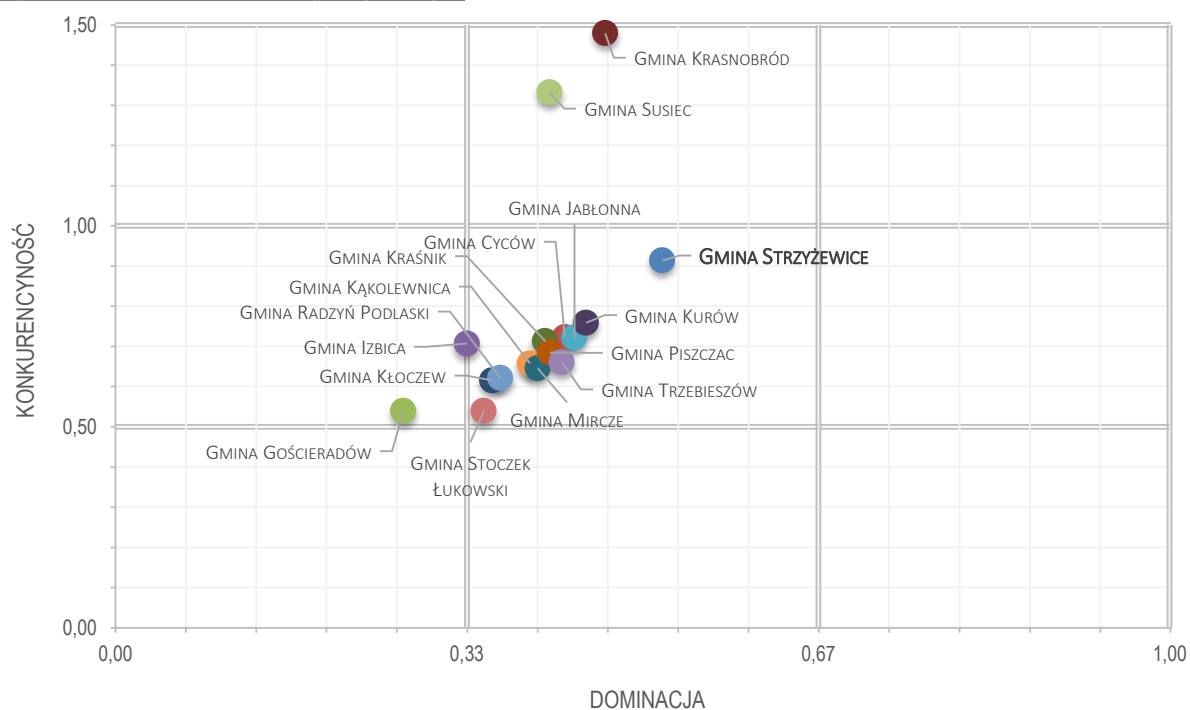
3.2. Macierze rozwoju Gminy Strzyżewice na tle gmin „pokrewnych”

Wykres 117. Macierz rozwoju – wykres atrakcyjności i potencjału rozwojowego.

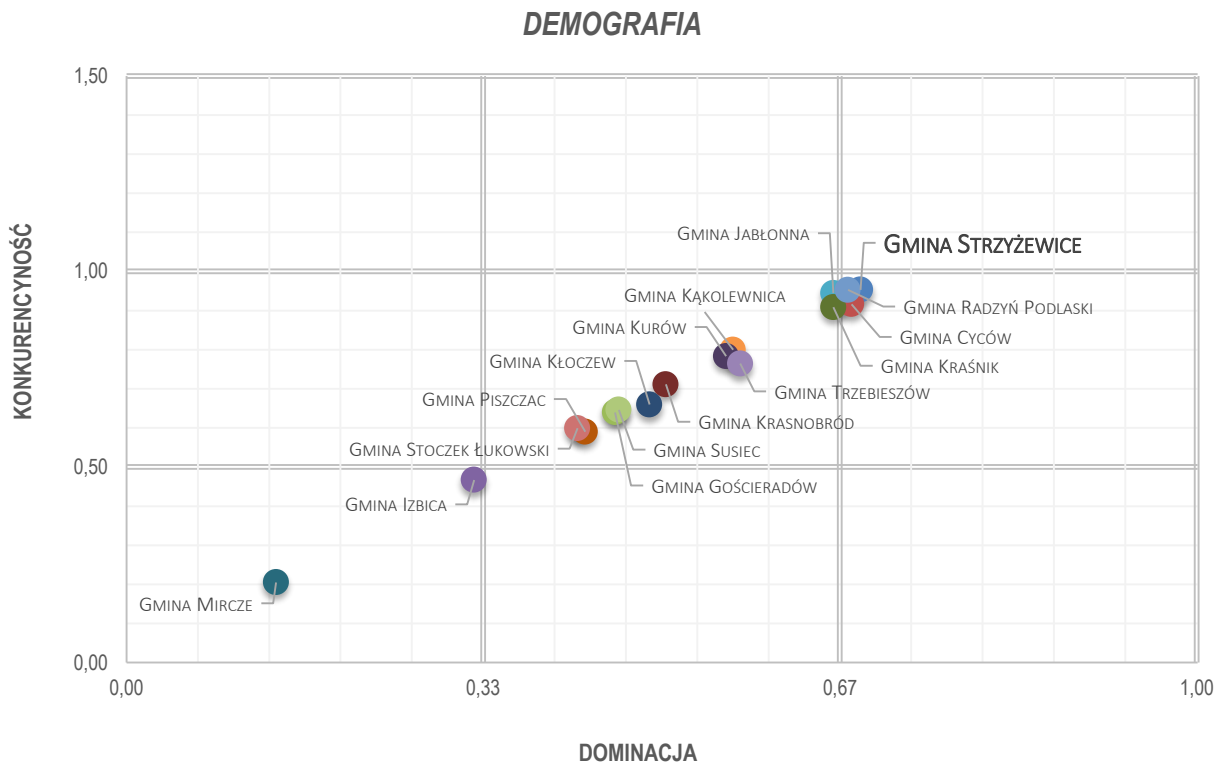
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 118. Macierz rozwoju ogólnego.

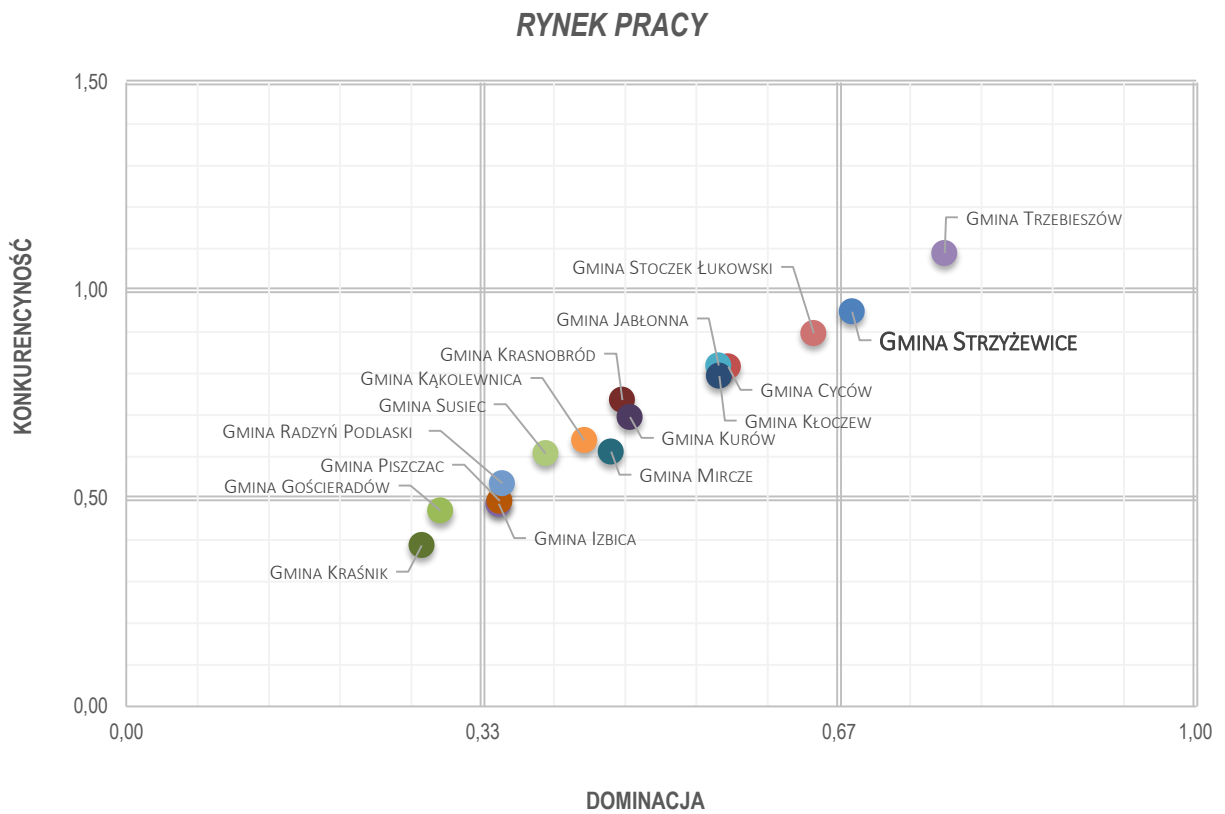
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 119. Macierz rozwoju – demografia.

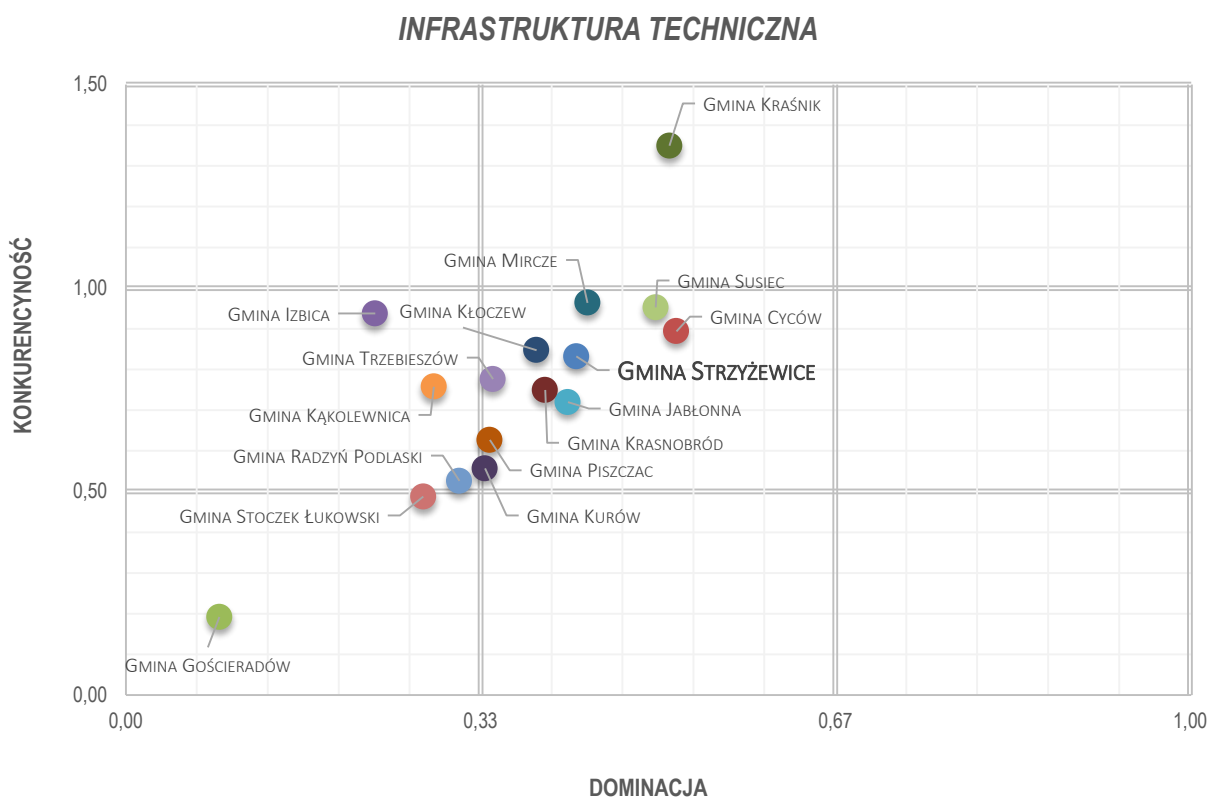
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 120. Macierz rozwoju – rynek pracy.

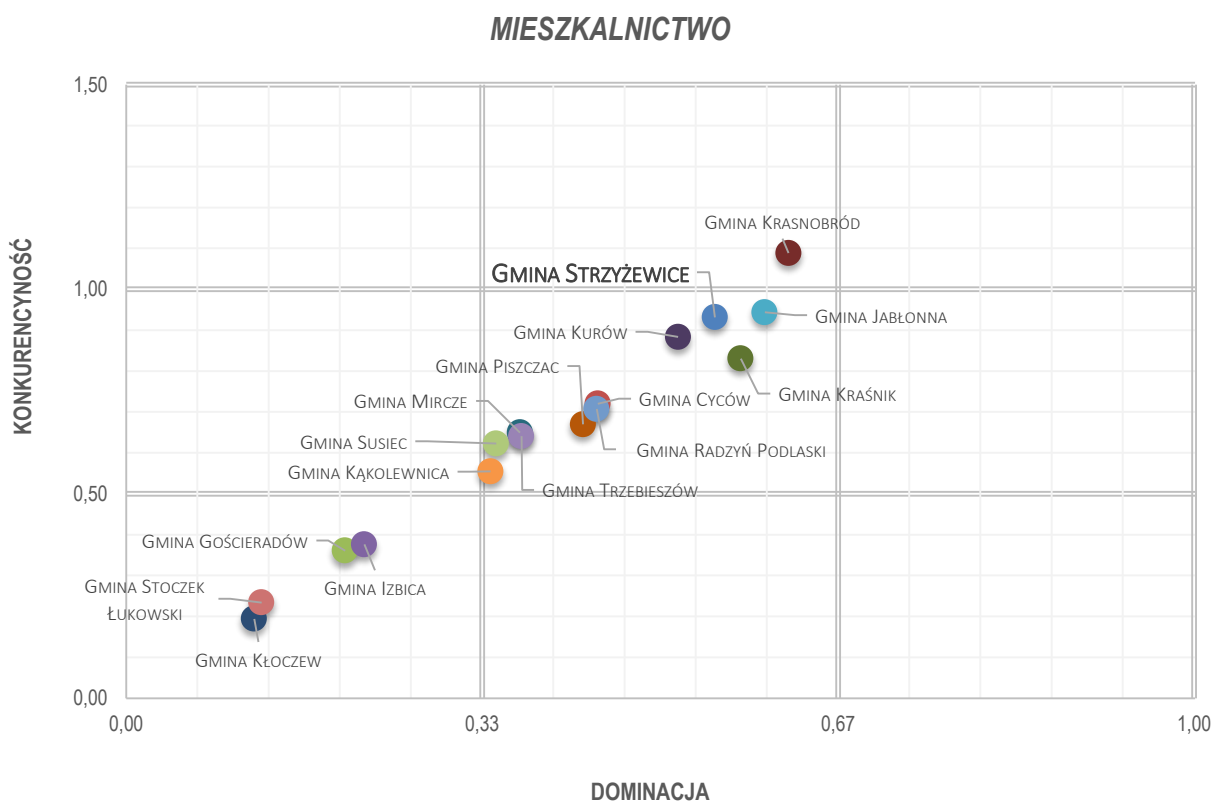
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 121. Macierz rozwoju – infrastruktura techniczna.

Źródło: opracowanie własne PARR.

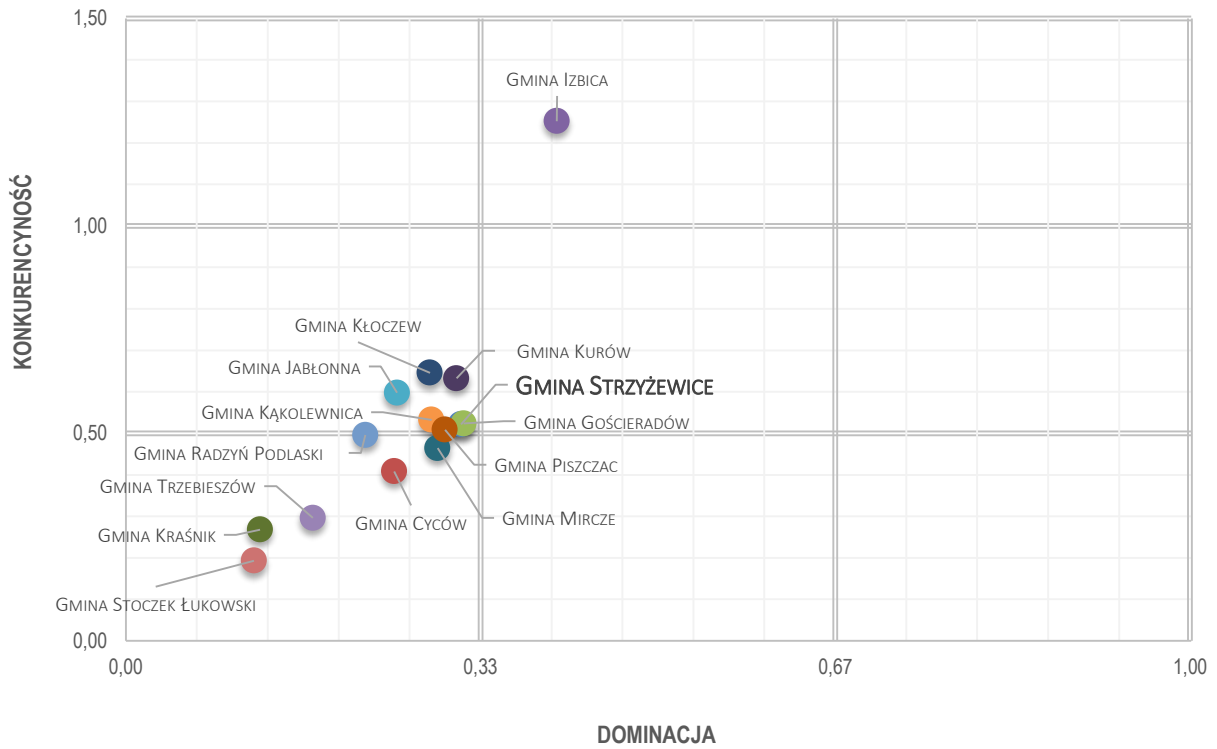
Wykres 122. Macierz rozwoju – mieszkalnictwo.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 123. Macierz rozwoju – potencjał społeczny i kulturalny.

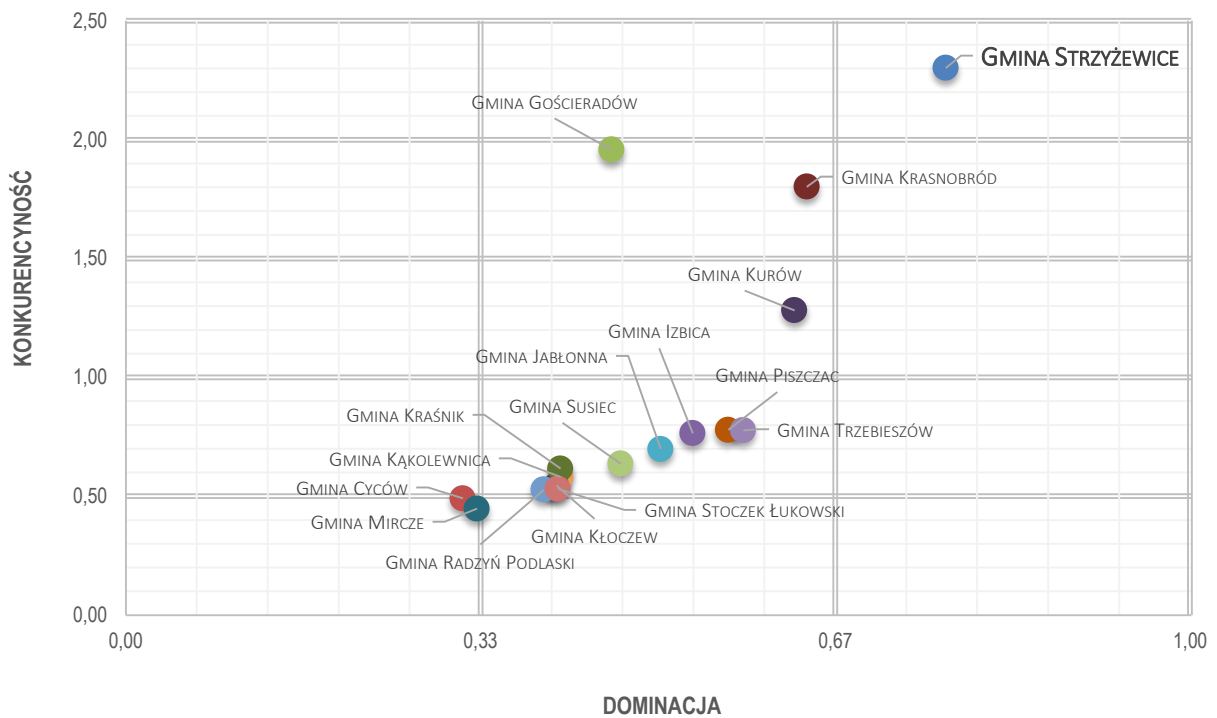
POTENCJAŁ SPOŁECZNY I KULTURALNY

Źródło: opracowanie własne PARR.

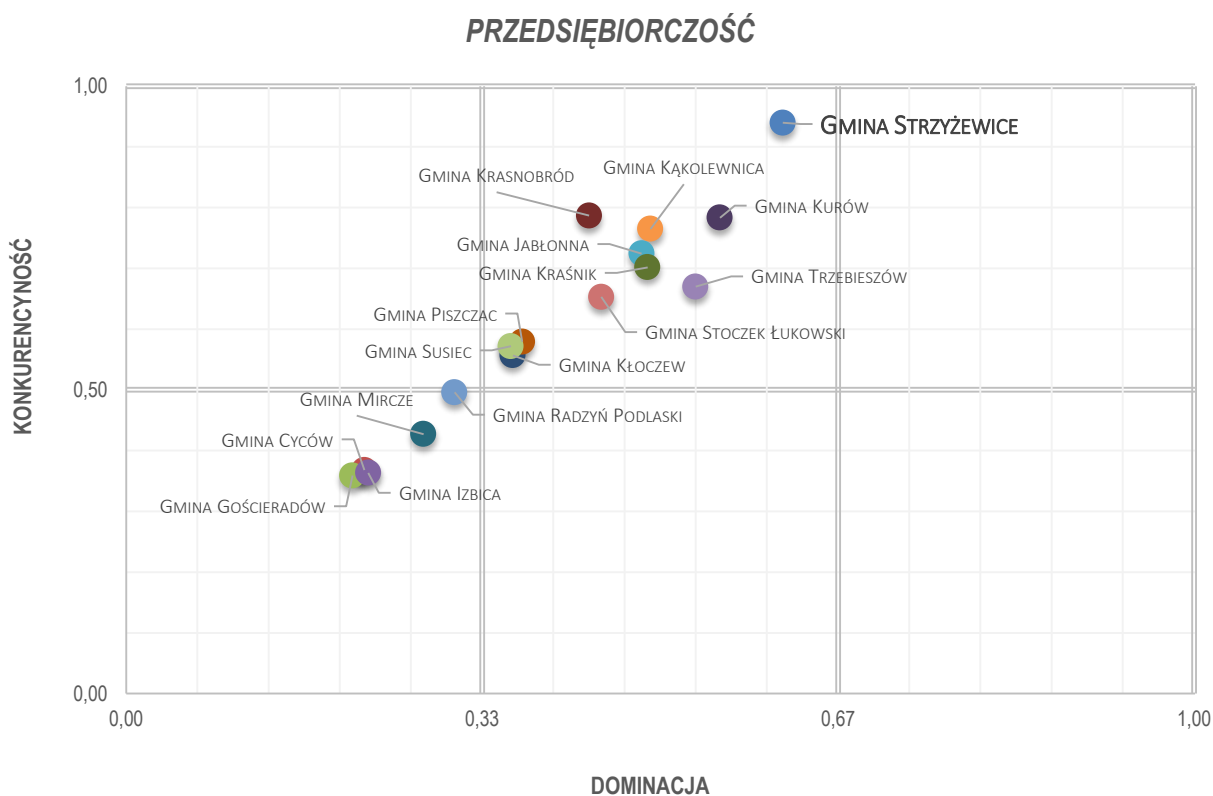
Wykres 124. Macierz rozwoju – poziom wykształcenia i szkolnictwo.

POZIOM WYKSZTAŁCENIA I SZKOLNICTWO

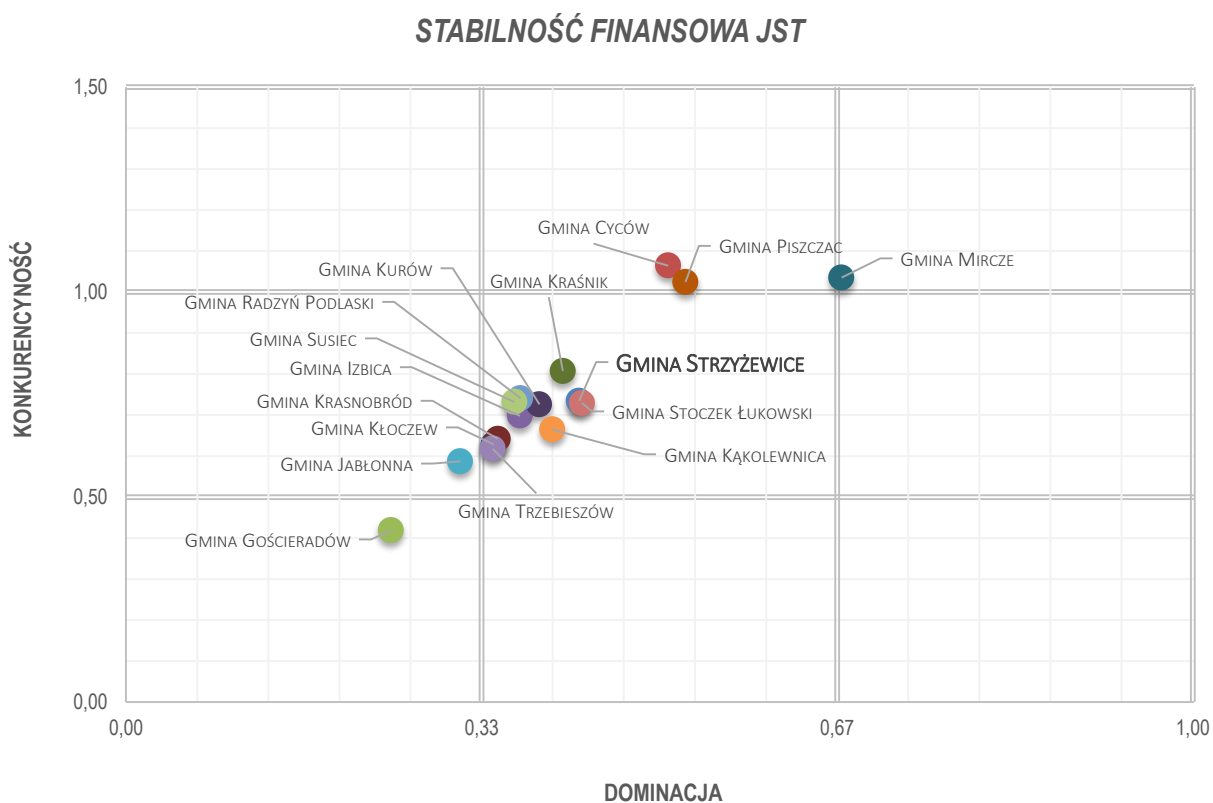
Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 125. Macierz rozwoju – przedsiębiorczość.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 126. Macierz rozwoju – stabilność finansowa JST.

Źródło: opracowanie własne PARR.

3.3. Budowanie przewagi konkurencyjnej i obszary słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice

Tabela 61. Obszary budowania przewagi konkurencyjnej przez Gminę Strzyżewice.

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności	dystans do lidera	kategoria
73	Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	12,57	1,00	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
68	% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	2,34	1,00	Potencjał społeczny i kulturalny
12	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	1,87	0,66	Rynek pracy
99	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	1,70	1,00	Stabilność finansowa JST
81	Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	1,61	0,68	Przedsiębiorczość
93	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)	1,60	1,00	Przedsiębiorczość
79	Wskaźnik przedsiębiorczości	1,59	0,67	Przedsiębiorczość
26	% ludności korzystającej z gazu	1,47	0,74	Infrastruktura techniczna
41	% mieszkań wyposażonych w gaz z sieci	1,46	0,73	Mieszkalnictwo
40	% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	1,44	0,68	Mieszkalnictwo
18	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	1,44	0,60	Rynek pracy
88	Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)	1,41	0,63	Przedsiębiorczość
45	Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	1,41	0,79	Mieszkalnictwo
2	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	1,41	0,91	Demografia
10	Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	1,39	1,00	Demografia
9	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	1,37	1,00	Demografia
74	% ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia	1,34	0,96	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
90	Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)	1,33	1,00	Przedsiębiorczość
67	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców	1,27	1,00	Potencjał społeczny i kulturalny
110	Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca	1,27	0,94	Stabilność finansowa JST
75	Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	1,24	0,96	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
84	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	1,23	0,97	Przedsiębiorczość
70	% ludności z wykształceniem wyższym	1,22	0,57	Poziom wykształcenia i szkolnictwo

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności	dystans do lidera	kategoria
46	Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	1,20	0,80	Mieszkalnictwo
78	Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	1,18	1,00	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
89	Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)	1,17	0,86	Przedsiębiorczość
104	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	1,16	0,43	Stabilność finansowa JST
17	Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą	1,15	0,86	Rynek pracy
28	% wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	1,10	0,13	Infrastruktura techniczna
94	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	1,07	0,94	Przedsiębiorczość
98	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)	1,02	0,76	Stabilność finansowa JST
3	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	1,02	0,85	Demografia
54	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców	1,02	0,79	Potencjał społeczny i kulturalny
47	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	1,02	0,68	Mieszkalnictwo
14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	1,01	0,72	Rynek pracy
13	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	1,01	0,70	Rynek pracy

Tabela 62. Obszary utraty konkurencyjności przez Gminę Strzyżewice.

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności	dystans do lidera	kategoria
34	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	1,00	0,99	Infrastruktura techniczna
86	% firm działających w usługach rynkowych	1,00	0,68	Przedsiębiorczość
102	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2012)	1,00	0,81	Stabilność finansowa JST
37	% mieszkań wyposażonych w wodociąg	0,99	0,74	Mieszkalnictwo
109	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	0,99	0,36	Stabilność finansowa JST
56	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	0,99	0,54	Potencjał społeczny i kulturalny
5	% osób w wieku przedprodukcyjnym	0,99	0,80	Demografia
118	Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2012	0,98	0,82	Stabilność finansowa JST
120	Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,98	0,47	Stabilność finansowa JST
103	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2012)	0,97	0,81	Stabilność finansowa JST
19	Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)	0,97	0,61	Rynek pracy

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności	dystans do lidera	kategoria
31	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)	0,97	0,57	Infrastruktura techniczna
30	% wydatków budżetu gminy na transport i łączność	0,96	0,57	Infrastruktura techniczna
1	Liczba ludności	0,95	0,60	Demografia
50	Liczba ludności na 1 aptekę	0,94	0,67	Potencjał społeczny i kulturalny
22	% ludności utrzymującej się ze źródeł niezarobkowych	0,93	0,74	Rynek pracy
4	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	0,92	0,66	Demografia
43	Liczba mieszkań na 1 mieszkańca	0,91	0,51	Mieszkalnictwo
20	% wydatków w budżecie gminy na pomoc społeczną	0,91	0,65	Rynek pracy
27	Wydatki budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	0,91	0,06	Infrastruktura techniczna
24	% ludności korzystającej z wodociągu	0,90	0,85	Infrastruktura techniczna
71	Efektywność wydatków oświatowych (subwencje na zadania oświatowe = 100)	0,89	0,64	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
82	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	0,89	0,74	Przedsiębiorczość
117	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2002-2012	0,89	0,63	Stabilność finansowa JST
7	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	0,89	0,62	Demografia
85	Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	0,89	0,73	Przedsiębiorczość
6	% osób w wieku produkcyjnym	0,88	0,64	Demografia
76	Uczniowie gimnazjów przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	0,87	0,80	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
107	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca	0,84	0,17	Stabilność finansowa JST
113	Dynamika zmian dochodów gminy (rok poprzedni = 100)	0,83	0,45	Stabilność finansowa JST
49	Zakłady opieki zdrowotnej na 10.000 mieszkańców	0,83	0,46	Potencjał społeczny i kulturalny
77	Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	0,82	0,64	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
101	Udział podatku rolnego w dochodach własnych	0,78	0,62	Stabilność finansowa JST
97	Dochody własne na 1 mieszkańca	0,78	0,22	Stabilność finansowa JST
55	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	0,78	0,59	Potencjał społeczny i kulturalny
114	Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)	0,76	0,19	Stabilność finansowa JST
83	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	0,76	0,63	Przedsiębiorczość
23	Długookresowa dynamika zmian liczby osób bezrobotnych na 1 osobę pracującą (% zmiany w stosunku do 2003 roku)	0,76	0,61	Rynek pracy

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności	dystans do lidera	kategoria
29	Wydatki budżetu gminy na transport i łączność na 1 mieszkańca	0,75	0,40	Infrastruktura techniczna
100	Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych	0,74	0,31	Stabilność finansowa JST
33	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem	0,74	0,46	Infrastruktura techniczna
51	% wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia	0,74	0,29	Potencjał społeczny i kulturalny
21	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	0,73	0,63	Rynek pracy
116	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2008-2012	0,73	0,46	Stabilność finansowa JST
111	Efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)	0,72	0,29	Stabilność finansowa JST
39	% mieszkań wyposażonych w łazienkę	0,71	0,55	Mieszkalnictwo
38	% mieszkań wyposażonych w ustęp spłukiwany	0,69	0,55	Mieszkalnictwo
44	Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	0,69	0,38	Mieszkalnictwo
69	Kluby sportowe na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	0,67	0,44	Potencjał społeczny i kulturalny
25	% ludności korzystającej z kanalizacji	0,67	0,31	Infrastruktura techniczna
32	% ludności korzystającej z kanalizacji do % ludności korzystającej z wodociągu	0,63	0,33	Infrastruktura techniczna
42	% ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków (miejskie i wiejskie)	0,62	0,18	Mieszkalnictwo
16	% ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym	0,61	0,35	Rynek pracy
112	Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca	0,60	0,55	Stabilność finansowa JST
72	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do dzieci w wieku 3-6 lat	0,57	0,36	Poziom wykształcenia i szkolnictwo
35	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,49	0,01	Infrastruktura techniczna
52	Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca	0,49	0,28	Potencjał społeczny i kulturalny
108	Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca	0,48	0,44	Stabilność finansowa JST
80	Dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości (rok poprzedni = 100)	0,47	0,30	Przedsiębiorczość
8	Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców	0,43	0,30	Demografia
60	% wydatków w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	0,39	0,20	Potencjał społeczny i kulturalny
53	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10.000 mieszkańców	0,38	0,30	Potencjał społeczny i kulturalny
119	Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,35	0,15	Stabilność finansowa JST
115	Dynamika zmian wydatków majątkowych inwestycyjnych gminy (rok poprzedni = 100)	0,33	0,08	Stabilność finansowa JST

Tabela 63. Obszary największej słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice.

nr	wskaźnik	wartość wskaźnika konkurencyjności	dystans do lidera	kategoria
11	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	0,24	0,16	Demografia
36	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	0,23	0,06	Infrastruktura techniczna
105	Wydatki budżetu gminy	0,18	0,06	Stabilność finansowa JST
66	Powierzchnia lasów	0,11	0,05	Potencjał społeczny i kulturalny
48	% wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową	0,04	0,02	Mieszkalnictwo
95	Dochody gminy	0,01	0,00	Stabilność finansowa JST
15	Liczba uczniów szkół zasadniczych	0,00	1,00	Rynek pracy
57	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
58	Widzowie kin na 1000 mieszkańców	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
59	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
61	Miejsca noclegowe	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
62	Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
63	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
64	Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
65	Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych	0,00	0,00	Potencjał społeczny i kulturalny
87	% firm działających w usługach nierynkowych	0,00	0,00	Przedsiębiorczość
91	Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)	0,00	0,00	Przedsiębiorczość
92	Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)	0,00	0,00	Przedsiębiorczość
96	Dochody gminy na 1 mieszkańca	0,00	0,00	Stabilność finansowa JST
106	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	0,00	0,00	Stabilność finansowa JST

Źródło: opracowanie własne PARR.

3.4. Podobieństwo gmin powiatu „pokrewnych” Gminy Strzyżewice

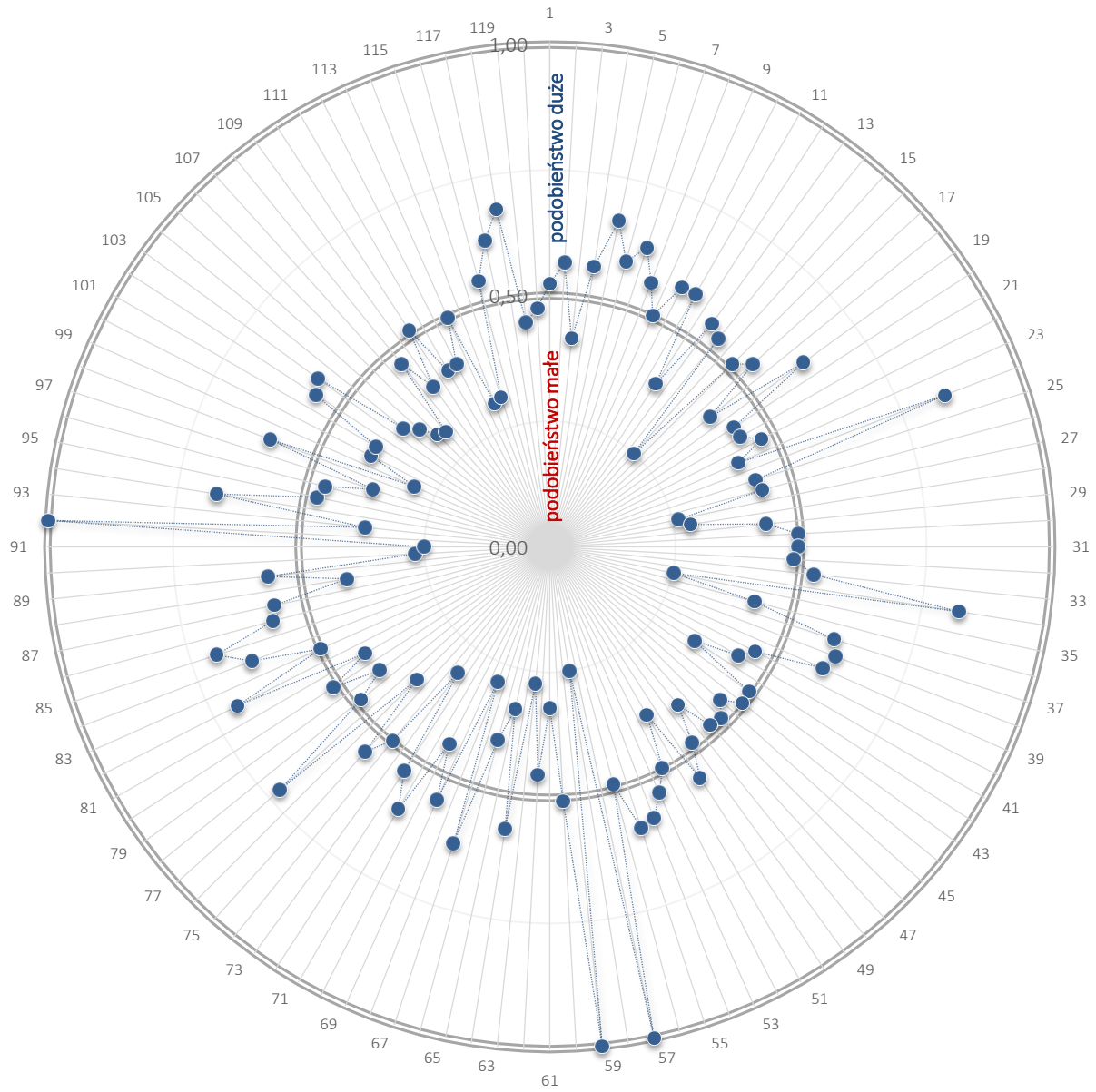
Na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że gminy „pokrewnie” Gminy Strzyżewice są do siebie **nieznacznie niepodobne**. Największe podobieństwo JST jest w obszarze dotyczącym demografii, a najmniejsze w stabilności finansowej JST. Podkreślić jednak trzeba, że wewnętrzne zróżnicowanie gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice nie jest duże i istnieje znacząca liczba wskaźników, w których jednostki są do siebie bardzo podobne.

Tabela 64. Wskaźniki podobieństwa dla gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice.

kategoria	wskaźnik podobieństwa	stopień podobieństwa
Demografia	0,562	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Rynek pracy	0,464	<i>niewielkie podobieństwo</i>
Infrastruktura techniczna	0,476	<i>niewielkie podobieństwo</i>
Mieszkalnictwo	0,487	<i>niewielkie podobieństwo</i>
Potencjał społeczny i kulturalny	0,508	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Poziom wykształcenia i szkolnictwo	0,501	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Przedsiębiorczość	0,534	<i>umiarkowane podobieństwo</i>
Stabilność finansowa JST	0,444	<i>niewielkie podobieństwo</i>
razem:	0,492	<i>niewielkie podobieństwo</i>

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 127. Wykres podobieństwa gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice.

Źródło: opracowanie własne PARR.

PODSUMOWANIE ANALIZY I DIAGNOZY

1. ANALIZA SWOT

1.1. Metodologia analizy SWOT

Analiza SWOT jest oparta na prostym schemacie klasyfikacji: wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję gminy dzieli się na :

- » zewnętrzne w stosunku do gminy,
- » mające charakter uwarunkowań wewnętrznych, wywierające negatywny wpływ na gminę oraz mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają kategorie czynników:

1. wewnętrzne pozytywne - mocne strony (S)
2. wewnętrzne negatywne - słabe strony (W)
3. zewnętrzne pozytywne - szanse (O)
4. zewnętrzne negatywne - zagrożenia (T).

Wykres 128. Klasyfikacja czynników wpływających na pozycję strategiczną gminy w metodzie SWOT.

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Analiza_SWOT#mediaviewer/Plik:SWOT_pl.svg.

Metoda SWOT polega na identyfikacji przedstawionych czterech grup czynników, opisanie ich wpływu na rozwój gminy, a także możliwości jednostki osłabiania lub wzmocnienia siły ich oddziaływania. Wzajemne powiązanie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami pozwala na określenie pozycji strategicznej w analizie SWOT/TOWS. W analizie SWOT nie jest konieczne systematyczne wyodrębnianie i opisywanie wszystkich czynników, ale zidentyfikowanie czynników kluczowych, które mogą mieć decydujący wpływ na przyszłość gminy lub zastosowanie innych narzędzi do badania jednostki samorządowej i otoczenia⁴⁵.

W celu wiarygodniejszego określenia pozycji strategicznej Gminy Strzyżewice w późniejszej analizie SWOT/TOWS, zdefiniowano po **5 kluczowych czynników** w każdym z kwartyli.

⁴⁵ T. Imiela, *Próba oceny pozycji strategicznej i koncepcja strategii dla dużej elektrowni na przykładzie elektrowni Bełchatów II*. Rozdział IV: Metody analizy strategicznej, jako narzędzia oceny i formułowania strategii, Łódź 2000, s. 173-174.

1.2. Analiza SWOT Gminy Strzyżewice

Tabela 65. Analiza SWOT dla Gminy Strzyżewice.

SILNE	SŁABE
<ul style="list-style-type: none"> ➤ (1) Bliskość i oddziaływanie Lublina ➤ (2) Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego ➤ (3) Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna ➤ (4) Potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) ➤ (5) Dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji) ➤ (6) Liczne nagrody i wyróżnienia 	<ul style="list-style-type: none"> ✘ (1) Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości ✘ (2) Wysokie wydatki na pomoc społeczną (znaczny odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej) ✘ (3) Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna ✘ (4) Brak rozwiniętych funkcji turystycznych ✘ (5) Uwarunkowania przestrzennego rozwoju (oddziaływanie różnych ośrodków miejskich, kolonijna zabudowa) ✘ (6) Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ (1) dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych ➤ (2) moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne ➤ (3) korzystna polityka finansowa państwa – rozwój przedsiębiorczości (w szczególności wśród młodych ludzi) ➤ (4) rozwiązania prawne na poziomie europejskim i krajowym wspierające rozwój OZE ➤ (5) kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca ➤ (6) systemowe wsparcie obszarów funkcjonalnych i metropolitalnych (LOM i LOF) 	<ul style="list-style-type: none"> ✘ (1) niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych ✘ (2) dynamiczny rozwój gmin konkurencyjnych -> znaczny spadek atrakcyjności gospodarczej gminy ✘ (3) migracja młodych, wykształconych mieszkańców poza granice gminy -> drenaż mózgow ✘ (4) dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej ✘ (5) postępujące niekorzystne tendencje demograficzne ✘ (6) brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim

Źródło: opracowanie własne PARR.

Oceny czynników z każdego z kwartyli analiz SWOT dokonali mieszkańcy Gminy Strzyżewice w ankiecie przeprowadzonej na I spotkaniu konsultacyjnym. Na podstawie wyników zebranych ankiet wyciągnięta została średnia ocen w skali 1-6. Każdemu z czynników eksperci PARR przypisali wagę (jej suma w każdym z kwartyli wynosi 1,0), która określa znaczenie danego czynnika jako wpływającego na możliwości rozwojowe Gminy Strzyżewice. Określenie wysokości wag poszczególnych czynników odbywało się poprzez

uwzględnienie takich kryteriów jak: dostępność i możliwość pozyskania środków zewnętrznych, czy dany czynnik generuje zysk, czy też koszt dla gminy oraz wpływ danego czynnika na rozwój przedsiębiorczości. Procedura ta stanowi przejaw dualnego podejścia – eksperci określają wagi, a lokalna społeczność przyznaje oceny. Iloczyn oceny i wagi stanowi ocenę ważoną odpowiadającą realnemu znaczeniu poszczególnych czynników w kwartylach). Dzięki tej metodzie oraz zaangażowaniu mieszkańców Gminy Strzyżewice analizę SWOT przeprowadzono z zachowaniem rzetelności i obiektywizmu.

Tabela 66. Matryca oceny silnych stron Gminy Strzyżewice.

Silne			
czynnik	średnia ocen	waga	ocena ważona
(1) Bliskość i oddziaływanie Lublina	4,7	0,15	0,70
(2) Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego	4,8	0,20	0,95
(3) Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	4,7	0,20	0,94
(4) Potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE)	3,9	0,18	0,70
(5) Dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji)	5,2	0,17	0,88
(6) Liczne nagrody i wyróżnienia	4,8	0,10	0,48
<i>razem:</i>	<i>4,67</i>	<i>1,00</i>	<i>4,65</i>

Źródło: opracowanie PARR na podstawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzyżewice.

 najbardziej znaczące mocne strony

Tabela 67. Matryca oceny słabych stron Gminy Strzyżewice.

Słabe			
czynnik	średnia ocen	waga	ocena ważona
(1) Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	4,2	0,25	1,05
(2) Wysokie wydatki na pomoc społeczną (znaczný odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej)	5,1	0,25	1,27
(3) Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna	4,5	0,16	0,72
(4) Brak rozwiniętych funkcji turystycznych	4,3	0,10	0,43
(5) Uwarunkowania przestrzennego rozwoju (oddziaływanie różnych ośrodków miejskich, kolonijna zabudowa)	4,5	0,11	0,50
(6) Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji	4,4	0,13	0,58
<i>razem:</i>	<i>4,49</i>	<i>1,00</i>	<i>4,53</i>

Źródło: opracowanie PARR na podstawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzyżewice.

 szczególnie negatywne słabe strony

Podsumowując analizę SWOT w wymiarze wewnętrznym można stwierdzić, że **najmocniejszymi stronami** Gminy Strzyżewice są:

- potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego,

► STRATEGIA ROZWOJU GMINY STRYZEWICE NA LATA 2016-2025

- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji).

Najbliższe strony Gminy Strzyżewice to:

- ✘ wysokie wydatki na pomoc społeczną (znaczny odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej),
- ✘ niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości,
- ✘ niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna.

Tabela 68. Matryca oceny szans Gminy Strzyżewice.

Szanse			
czynnik	średnia ocen	waga	ocena ważona
(1) dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych	4,5	0,20	0,90
(2) moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne	4,7	0,20	0,94
(3) korzystna polityka finansowa państwa – rozwój przedsiębiorczości (w szczególności wśród młodych ludzi)	4,4	0,10	0,44
(4) rozwiązania prawne na poziomie europejskim i krajowym wspierające rozwój OZE	4,1	0,15	0,62
(5) kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca	5,0	0,20	1,00
(6) systemowe wsparcie obszarów funkcjonalnych i metropolitalnych (LOM i LOF)	4,7	0,15	0,70
<i>razem:</i>	<i>4,56</i>	<i>1,00</i>	<i>4,60</i>

Źródło: opracowanie PARR na podstawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzyżewice.

szanse o szczególnie istotnym znaczeniu

Tabela 69. Matryca oceny zagrożeń Gminy Strzyżewice.

Zagrożenia			
czynnik	średnia ocen	waga	ocena ważona
(1) niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych	4,4	0,20	0,88
(2) dynamiczny rozwój gmin konkurencyjnych -> znaczny spadek atrakcyjności gospodarczej gminy	4,4	0,10	0,44
(3) migracja młodych, wykształconych mieszkańców poza granice gminy -> drenaż mózgów	4,5	0,15	0,68
(4) dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej	4,9	0,22	1,09
(5) postępujące niekorzystne tendencje demograficzne	4,6	0,11	0,50
(6) brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim	4,7	0,22	1,03
<i>razem:</i>	<i>4,58</i>	<i>1,00</i>	<i>4,61</i>

Źródło: opracowanie PARR na podstawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzyżewice.

szczególnie negatywne zagrożenia

Podsumowując analizę SWOT w wymiarze zewnętrznym można zaobserwować, że **największymi szansami** dla Gminy Strzyżewice są:

- » kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca,
- » moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne,
- » dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych.

Najważniejsze zagrożenia rozwojowe stojące przed Gminą Strzyżewice to:

- ✘ dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej,
- ✘ brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim,
- ✘ niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych.

1.3. Analiza M-M

Analiza M-M⁴⁶ polega na określeniu pozycji strategicznej gminy (przedstawienie jej na wykresie) i uzasadnia przejście do następnego etapu tej metody – planowania strategicznego.

Planowanie w zarządzaniu strategicznym sprowadza się do opracowania wariantu (wariantów) strategii z określeniem misji gminy (wykorzystując informacje zebrane w trakcie analizy strategicznej). Wielkość oddziaływania każdego czynnika w ramach macierzy (kwartyli) analizy SWOT została oceniona przez osoby uczestniczące w spotkaniu konsultacyjnym w skali szkolnej 1-6, przy czym liczba 6 odpowiada maksymalnemu wpływowi danego czynnika na gminę. Wyniki przedstawia się w tabelicy, oddzielnie dla analizy otoczenia i oddzielnie dla potencjału Gminy Strzyżewice.

Po obliczeniu sumarycznej ilości punktów dla każdego z czterech sił (S, W, O, T) można określić **Pozycję Rynkową**, która jest funkcją S, W (mocnych i słabych stron) - $PR = f(S, W)$ wyznacza się za pomocą wzoru:

$$PR = \frac{S}{S+W}$$

gdzie:

S – oznacza sumaryczną ilość punktów z tabeli po stronie S (Strength),

a W – ilość punktów po stronie W (Weaknesses).

W przypadku Gminy Strzyżewice:

Silne (S) = 448

Słabe (W) = 431

PR = 0,510

⁴⁶ Opis analizy M-M na podstawie: T. Imiela, *Próba oceny pozycji strategicznej i koncepcja strategii dla dużej elektrowni na przykładzie elektrowni Bełchatów II. Rozdział IV: Metody analizy strategicznej, jako narzędzia oceny i formułowania strategii*, Łódź 200, s. 174-179.

Następnie wyznacz się **Atrakcyjność Rynkową** gminy, która jest funkcją O, T (szans i zagrożeń) - $A = f(O, T)$ i dana jest wzorem:

$$AR = \frac{O}{O+T}$$

gdzie:

O – oznacza sumaryczną ilość punktów z tabeli po stronie O (Opportunities),

a *T* – oznacza ilość punktów po stronie T (Threats).

W przypadku Gminy Strzyżewice:

Szanse (O) = 438

Zagrożenia (T) = 440

AR = 0,499

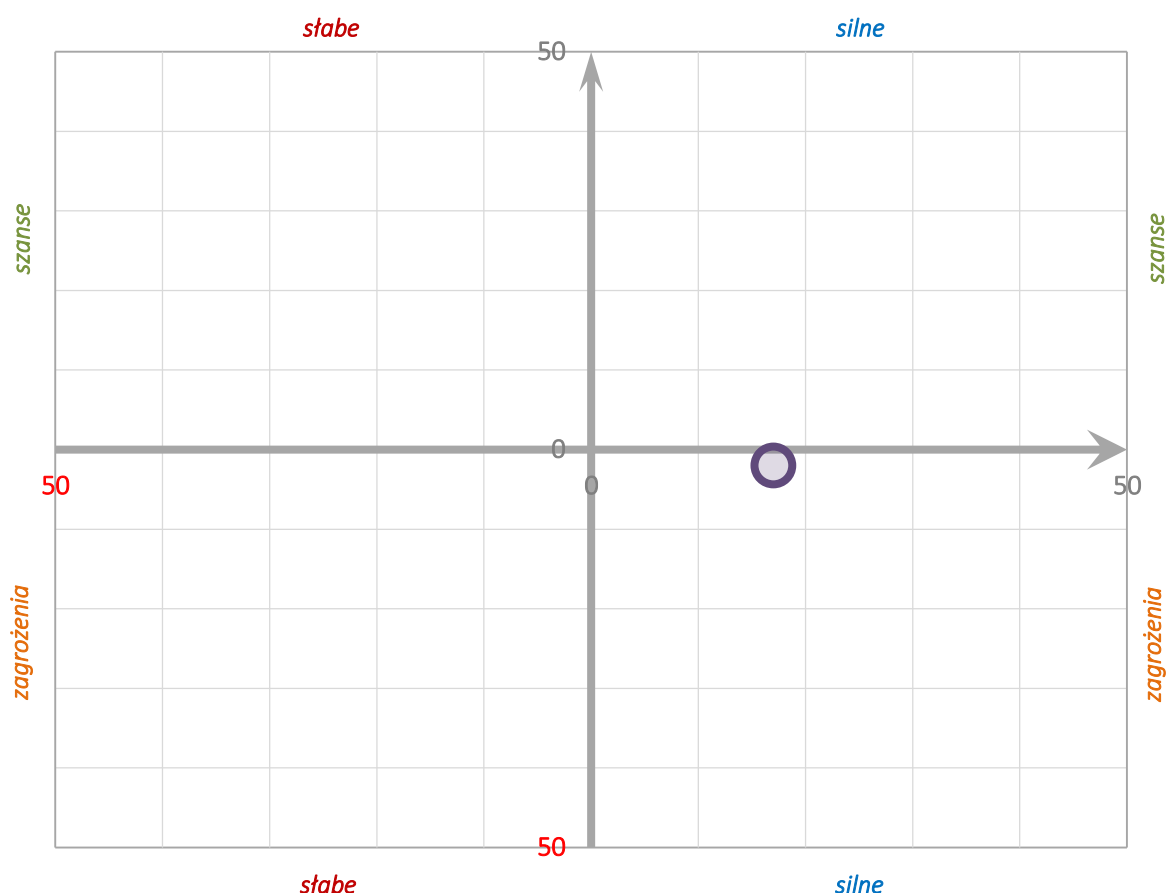
Ustalenie położenia punktu, który reprezentuje pozycję strategiczną na wykresie, sprowadza się matematycznie do porównania sumy punktów (z wcześniej przeprowadzonej analizy SWOT) na odpowiednich osiach O-T i S-W, przy czym zasadą jest odjęcie mniejszej wartości od większej i odłożenie tej różnicy na danej osi po stronie większej z liczb. Punkt przecięcia prostych prostopadłych do osi przechodzących przez te punkty wyznacza pozycję strategiczną gminy. Obliczanie różnicy w ten sposób zapobiega występowaniu w metodzie liczb ujemnych.

W wyniku przeprowadzonej analizy można przeprowadzić graficzne wyznaczanie pozycji strategicznej dla Gminy Strzyżewice:

$$S - W = 296 - 303 = 17$$

$$O - T = 318 - 305 = -2$$

Wykres 129. Pozycja strategiczna Gminy Strzyżewice.

Źródło: opracowanie PARR na podstawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzyżewice.

Położenie punktu reprezentującego pozycję strategiczną powiatu zawiera głęboki sens strategiczny.

	Strategia			
	maxi-maxi	mini-maxi	maxi-mini	mini-mini
Wartość PR	> 0,5	< 0,5	> 0,5	< 0,5
Wartość AR	> 0,5	> 0,5	< 0,5	< 0,5

Dla Gminy Strzyżewice $PR < 0,5$, a $AR > 0,5$. Zatem oceny analizy SWOT sugerują, że w przypadku Gminy Strzyżewice możemy mieć do czynienia ze **strategią maxi-mini (konserwatywną)**.

Jej istotą jest minimalizowanie negatywnego wpływu otoczenia przez maksymalne i zarazem aktywne wykorzystanie potencjału tkwiącego w JST. Ten typ strategii występuje w gminach, które przy dużym potencjale wewnętrznym, są poddawane niekorzystnemu układowi warunków zewnętrznych. Należy przy użyciu mocnych stron przewycięzać zagrożenia, np. inwestować w przewagi konkurencyjne. Strategia konserwatywna obejmuje takie działania jak: weryfikacja i segmentacja obszarów i kierunków działań inwestycyjnych, redukcja kosztów, ulepszanie produktów i usług konkurencyjnych, rozwijanie nowych kierunków promocji, poszukiwanie nowych sfer i grup oddziaływań (nowi mieszkańcy, inwestorzy, turyści). Jest to strategia, w której powodzenie rozwoju gminy upatruje się głównie w jej mocnych stronach i zmniejszaniu zagrożeń.

Dzięki określeniu Atrakcyjności Rynkowej (AR) i Pozycji Rynkowej (PR) można obliczyć **Prawdopodobieństwo Sukcesu Strategicznego (PSS)** ze wzoru:

$$PSS = \frac{AR + PR}{2}$$

przy czym graniczna wartość PSS równa się 0,5. Poniżej tej wartości przyjmuje się, że JST będzie miała utrudnione szanse na rozwój.

Dla Gminy Strzyżewice:

$$PSS = 0,502$$

Aby sprawdzić czy w/w strategia jest właściwa dla Gminy Strzyżewice należy przeprowadzić analizę SWOT/TOWS, która w pełny sposób pozwala zdefiniować strategiczny model rozwojowy oparty o jedną z czterech strategii normatywnych.

2. ANALIZA SWOT/TOWS

2.1. Metodologia analizy SWOT/TOWS

Analiza TOWS/SWOT⁴⁷ pozwala na sprecyzowanie wewnątrz JST tych czynników, których odpowiednio eliminacja lub wzmocnienie zniweluje negatywne oddziaływanie mogących wystąpić czynników zewnętrznych.

Analiza TOWS/SWOT, poprzez połączenie dwóch podejść do JST „z zewnątrz do wewnątrz” oraz „od wewnątrz na zewnątrz”, jak również badając w sposób wnikliwy zależności występujące między czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi, umożliwia w stosunkowo prosty i efektywny sposób wybrać najbardziej właściwy typ strategii dla gminy spośród czterech strategii normatywnych:

- » strategia agresywna,
- » strategia konserwatywna,
- » strategia konkurencyjna,
- » strategia defensywna.

Przeprowadzenie analizy TOWS/SWOT składa się z następujących czynności:

1. Zdefiniowanie listy czynników szans, zagrożeń, silnych i słabych stron gminy.

⁴⁷ Opis na podstawie: K. Obłój, *Strategia organizacji*, PWE, Warszawa 1998, s. 182-187.

2. Przypisanie poszczególnym szansom, zagrożeniom, silnym i słabym stronom ocen i wag określających ich znaczenie w sensie ich wpływu na możliwości rozwoju gminy. Iloczyn oceny i wagi stanowi ocenę ważoną odpowiadającą realnemu znaczeniu poszczególnych czynników w kwartylach (S, W, O, T)
3. Porównanie relacji zachodzących między silnymi i słabymi stronami a szansami i zagrożeniami, przy czym:
 - a. w analizie TOWS („z zewnątrz do wewnątrz”) stosuje się następujące pytania: *czy dane zagrożenia osłabią kolejne siły? Czy dane szansę spotęgują zidentyfikowane siły? Czy dane zagrożenia spotęgują występujące słabości? Czy dane szansę pozwolą przezwyciężyć istniejące słabości?*
 - b. w analizie SWOT („od wewnątrz na zewnątrz”) stosuje się następujące pytania: *czy zidentyfikowane siły pozwolą wykorzystać szansę, które mogą wystąpić? Czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie mogących się pojawić szans? Czy zidentyfikowane siły pozwolą na przezwycięzenie mogących wystąpić zagrożeń? Czy zidentyfikowane słabości wzmocnią siłę oddziaływania mogących wystąpić zagrożeń?*
4. Następnie bada się relacje zachodzące odpowiednio między poszczególnymi zagrożeniami i siłami, szansami i siłami, zagrożeniami i słabościami, szansami i słabościami – w analizie TOWS, oraz poszczególnymi siłami i szansami, słabościami i szansami, siłami i zagrożeniami, słabościami i zagrożeniami w analizie SWOT.
5. Jeżeli stwierdzi się występowanie relacji między rozpatrywaną parą zdefiniowanych w etapie pierwszym elementów, (czyli uzyskamy odpowiedź twierdzącą na postawione pytanie), to w tabeli na przecięciu wiersza i kolumny wstawiamy cyfrę „1”. W przypadku braku powiązań między rozpatrywaną parą elementów wstawia się cyfrę „0” lub zostawia miejsce wolne.
6. Po zdefiniowaniu relacji zachodzących między poszczególnymi elementami sumuje się w kolumnach i wierszach liczbę interakcji, a następnie otrzymany wynik mnoży przez wagę określającą istotność każdego z czynników, czyli ocenę ważoną.

Na zakończenie tego etapu dokonuje się zsumowania wszystkich interakcji oraz iloczynów liczby interakcji i wag. Uzyskane wyniki wpisywane są do zestawienia zbiorczego. Kombinacja czynników, dla których uzyskana w zestawieniu zbiorczym suma iloczynów jest największa, wskazuje, na przyjęcie, której z czterech proponowanych w tym podejściu strategii normatywnych powinna się zdecydować analizowana gmina.

2.2. Analiza SWOT/TOWS Gminy Strzyżewice

W oparciu o opisaną powyżej metodologię dokonano analizy SWOT/TOWS dla Gminy Strzyżewice.

Tabela 70. SWOT: Czy zidentyfikowane siły, pozwolą wykorzystać szanse, które mogą się pojawić?

Czy mocne strony pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?

Liczba interakcji: 16				Mocne strony					
Suma interakcji ważonych: 25,31				(1) Bliskość i oddziaływanie Lublina	(2) Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego	(3) Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	(4) Potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE)	(5) Dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji)	(6) Liczne nagrody i wyróżnienia
Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]							
Ocena ważona [1]				0,70	0,95	0,94	0,70	0,88	0,48
Liczba interakcji [2]				4	4	4	3	1	
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]				2,81	3,80	3,75	2,09	0,88	
Szanse	(1) dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych	0,90	2	1,80			1	1	
	(2) moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne	0,94	3	2,81	1	1	1		
	(3) korzystna polityka finansowa państwa – rozwój przedsiębiorczości (w szczególności wśród młodych ludzi)	0,44	3	1,31	1	1	1		
	(4) rozwiązania prawne na poziomie europejskim i krajowym wspierające rozwój OZE	0,62	2	1,24			1	1	
	(5) kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca	1,00	2	2,00	1	1			
	(6) systemowe wsparcie obszarów funkcjonalnych i metropolitalnych (LOM i LOF)	0,70	4	2,81	1	1	1	1	

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 71. SWOT: Czy zidentyfikowane siły, pozwolą przewyższyć zagrożenia, które mogą się pojawić?

Czy mocne strony pozwolą przewyższyć zagrożenia?

Liczba interakcji: 8 Suma interakcji ważonych: 12,72		Mocne strony								
		Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]	(1) Bliskość i oddziaływanie Lublina	(2) Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego	(3) Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	(4) Potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE)	(5) Dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji)	(6) Liczne nagrody i wyróżnienia
Ocena ważona [1]					0,70	0,95	0,94	0,70	0,88	0,48
Liczba interakcji [2]					1	3	2	1	1	
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]					0,70	2,85	1,88	0,70	0,88	
Zagrożenia	(1) niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych	0,88								
	(2) dynamiczny rozwój gmin konkurencyjnych -> znaczny spadek atrakcyjności gospodarczej gminy	0,44	3	1,33		1	1	1		
	(3) migracja młodych, wykształconych mieszkańców poza granice gminy -> drenaż mózgow	0,68	1	0,68		1				
	(4) dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej	1,09	2	2,17		1			1	
	(5) postępujące niekorzystne tendencje demograficzne	0,50	1	0,50	1					
	(6) brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim	1,03	1	1,03			1			

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 72. SWOT: Czy zidentyfikowane słabości, nie pozwolą na wykorzystanie szans, które mogą się pojawić?

Czy słabe strony nie pozwolą na wykorzystanie nadarzających się szans?

Liczba interakcji: 7				Słabe strony					
Suma interakcji ważonych: 11,13				(1) Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	(2) Wysokie wydatki na pomoc społeczną	(3) Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna	(4) Brak rozwiniętych funkcji turystycznych	(5) Uwarunkowania przestrzennego rozwoju	(6) Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji
Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]							
Ocena ważona [1]			1,05	1,27	0,72	0,43	0,50	0,58	
Liczba interakcji [2]			2	1	1	1	1	1	
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]			2,09	1,27	0,72	0,43	0,50	0,58	
Szanse	(1) dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych	0,90	1	0,90	1				
	(2) moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne	0,94	3	2,81		1	1		1
	(3) korzystna polityka finansowa państwa – rozwój przedsiębiorczości (w szczególności wśród młodych ludzi)	0,44	1	0,44		1			
	(4) rozwiązania prawne na poziomie europejskim i krajowym wspierające rozwój OZE	0,62							
	(5) kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca	1,00							
	(6) systemowe wsparcie obszarów funkcjonalnych i metropolitalnych (LOM i LOF)	0,70	2	1,41	1			1	

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 73. SWOT: Czy zidentyfikowane słabości, wzmocnią siłę oddziaływania zagrożeń, które mogą się pojawić?

Czy słabe strony wzmocnią siłę oddziaływania zagrożeń?

Liczba interakcji: 12				Słabe strony					
Suma interakcji ważonych: 19,22				(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]	Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	Wysokie wydatki na pomoc społeczną	Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna	Brak rozwiniętych funkcji turystycznych	Uwarunkowania przestrzennego rozwoju	Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji	
Ocena ważona [1]			1,05	1,27	0,72	0,43	0,50	0,58	
Liczba interakcji [2]			4	2	2		1	3	
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]			4,19	2,53	1,44		0,50	1,73	
Zagrożenia	(1) niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych								
	(2) dynamiczny rozwój gmin konkurencyjnych -> znaczny spadek atrakcyjności gospodarczej gminy	0,44	5	2,22	1	1		1	
	(3) migracja młodych, wykształconych mieszkańców poza granice gminy -> drenaż mózgow	0,68	2	1,35	1			1	
	(4) dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej	1,09	2	2,17	1	1			
	(5) postępujące niekorzystne tendencje demograficzne	0,50							
	(6) brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim	1,03	3	3,09	1		1		1

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 74. TOWS: Czy szanse, które mogą się pojawić, spotęgują zidentyfikowane siły (mocne strony)?

Czy szanse spotęgują mocne strony?

Liczba interakcji: 12				Szanse					
Suma interakcji ważonych: 18,88				(1) dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych	(2) moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne	(3) korzystna polityka finansowa państwa – rozwój przedsiębiorczości (w szczególności wśród młodych ludzi)	(4) rozwiązania prawne na poziomie europejskim i krajowym wspierające rozwój OZE	(5) kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca	(6) systemowe wsparcie obszarów funkcjonalnych i metropolitalnych (LOM i LOF)
Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]							
Ocena ważona [1]			0,90	0,94	0,44	0,62	1,00	0,70	
Liczba interakcji [2]			2	3	2	1	2	2	
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]			1,80	2,81	0,88	0,62	2,00	1,41	
Mocne	(1) Bliskość i oddziaływanie Lublina	0,70	4	2,81		1	1	1	1
	(2) Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego	0,95	4	3,80		1	1	1	1
	(3) Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	0,94							
	(4) Potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE)	0,70	2	1,40	1		1		
	(5) Dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji)	0,88	1	0,88	1				
	(6) Liczne nagrody i wyróżnienia	0,48	1	0,48		1			

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 75. TOWS: Czy zagrożenia, które mogą się pojawić, osłabiają zidentyfikowane siły (mocne strony)?

Czy zagrożenia osłabiają mocne strony?

Liczba interakcji: 4				Zagrożenia					
Suma interakcji ważonych: 5,25				(1) niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych	(2) dynamiczny rozwój gmin konkurencyjnych -> znaczny spadek atrakcyjności gospodarczej gminy	(3) migracja młodych, wykształconych mieszkańców poza granice gminy -> drenaż mózgow	(4) dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej	(5) postępujące niekorzystne tendencje demograficzne	(6) brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim
Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]							
Ocena ważona [1]			0,88	0,44	0,68	1,09	0,50	1,03	
Liczba interakcji [2]			1	3					
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]			0,88	1,33					
Mocne	(1) Bliskość i oddziaływanie Lublina	0,70	1	0,70		1			
	(2) Potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy dla Lublina i powiatu lubelskiego	0,95	1	0,95		1			
	(3) Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna	0,94							
	(4) Potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE)	0,70	2	1,40	1	1			
	(5) Dobrze rozwinięte szkolnictwo (wszystkie poziomy edukacji)	0,88							
	(6) Liczne nagrody i wyróżnienia	0,48							

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 76. TOWS: Czy szanse, które mogą się pojawić, pozwolą przewyżnić istniejące słabości?

Czy szanse pozwolą przewyżnić słabe strony?

Liczba interakcji: 15 Suma interakcji ważonych: 25,81				Szanse								
				Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]	(1) dostępność środków z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych	(2) moda na wypoczynek poza miastem i postępujące procesy suburbanizacyjne	(3) korzystna polityka finansowa państwa – rozwój przedsiębiorczości (w szczególności wśród młodych ludzi)	(4) rozwiązania prawne na poziomie europejskim i krajowym wspierające rozwój OZE	(5) kompleksowa rewitalizacja obszaru rzeki Bystrzyca	(6) systemowe wsparcie obszarów funkcjonalnych i metropolitalnych (LOM i LOF)
Ocena ważona [1]							0,90	0,94	0,44	0,62	1,00	0,70
Liczba interakcji [2]							3	5	2		2	3
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]							2,70	4,69	0,88		2,00	2,11
Słabe strony	(1) Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	1,05	5	5,23	1	1	1		1	1		
	(2) Wysokie wydatki na pomoc społeczną (znaczący odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej)	1,27	4	5,06	1	1	1			1		
	(3) Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna	0,72	1	0,72	1							
	(4) Brak rozwiniętych funkcji turystycznych	0,43	2	0,85		1			1			
	(5) Uwarunkowania przestrzennego rozwoju (oddziaływanie różnych ośrodków miejskich, kolonijna zabudowa)	0,50	2	0,99		1				1		
	(6) Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji	0,58	1	0,58		1						

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 77. TOWS: Czy zagrożenia, które mogą się pojawić, spotęgują występujące słabości?

Czy zagrożenia potęgują słabe strony?

Liczba interakcji: 10				Zagrożenia					
Suma interakcji ważonych: 18,87				(1) niepowodzenia w pozyskiwaniu środków z UE na realizację projektów prorozwojowych	(2) dynamiczny rozwój gmin konkurencyjnych -> znaczny spadek atrakcyjności gospodarczej gminy	(3) migracja młodych, wykształconych mieszkańców poza granice gminy -> drenaż mózgow	(4) dalsze uzależnianie mieszkańców od sfery socjalnej	(5) postępujące niekorzystne tendencje demograficzne	(6) brak systemowych zachęt dla inwestorów i zła koniunktura na inwestowanie w powiecie lubelskim
Ocena ważona [1]	Liczba interakcji [2]	Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]							
Ocena ważona [1]			0,88	0,44	0,68	1,09	0,50	1,03	
Liczba interakcji [2]			2	2	2	1	1	2	
Iloczyn wag i interakcji [1] x [2]			1,75	0,89	1,35	1,09	0,50	2,06	
Słabe strony	(1) Niewystarczający poziom konkurencyjności lokalnej przedsiębiorczości	1,05	4	4,19	1	1			1
	(2) Wysokie wydatki na pomoc społeczną (znaczny odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej)	1,27	5	6,33		1	1	1	1
	(3) Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna	0,72	1	0,72	1				
	(4) Brak rozwiniętych funkcji turystycznych	0,43							
	(5) Uwarunkowania przestrzennego rozwoju (oddziaływanie różnych ośrodków miejskich, kolonijna zabudowa)	0,50							
	(6) Brak sprecyzowanego wizerunku i ukierunkowanej promocji	0,58							

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie K. Oblój, Strategia organizacji, PWE, Warszawa 1998, s. 193.

Tabela 78. Zbiorcze zestawienie uzyskanych wyników analizy SWOT/TOWS dla Gminy Strzyżewice.

Kombinacja	SWOT		TOWS		Suma: SWOT/TOWS	
	Liczba interakcji	Suma ważonych interakcji	Liczba interakcji	Suma ważonych interakcji	Liczba interakcji	Suma ważonych interakcji
Mocne strony / szanse	16	25,3	12	18,9	28	44,2
Mocne strony / zagrożenia	8	25,3	4	5,3	12	30,6
Słabe strony / szanse	7	11,1	15	25,8	22	36,9
Słabe strony / zagrożenia	12	19,2	10	18,9	22	38,1

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 79. Macierz normatywnych strategii działania w analizie SWOT/TOWS.

	Mocne strony	Słabe strony
Szanse	Strategia dynamiczna (agresywna)	Strategia konkurencyjna
Zagrożenia	Strategia konserwatywna	Strategia defensywna

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 80. Macierz normatywnych strategii działania w analizie SWOT/TOWS - opis.

Kombinacja	Rodzaj strategii
Mocne strony / szanse	Strategia dynamiczna (agresywna) Wykorzystanie szans przy pomocy mocnych stron - silna ekspansja i zdywersyfikowany rozwój. Sytuacja dotyczy JST, w której wewnątrz przeważają mocne strony, w otoczeniu zaś szanse.
	Strategia konserwatywna Wykorzystanie mocnych stron w celu uniknięcia lub zneutralizowania zagrożeń. W opisywanej sytuacji źródłem trudności rozwojowych JST jest niekorzystny dla niej układ warunków zewnętrznych. JST może mu przeciwstawić duży potencjał wewnętrzny i próbować przewyciężyć zagrożenia, wykorzystując do maksimum swoje liczne mocne strony.
Słabe strony / szanse	Strategia konkurencyjna Przewycięzenie słabości w celu wykorzystania szans. Mamy tu do czynienia z JST, która ma przewagę słabych stron nad mocnymi, ale sprzyja jej układ warunków zewnętrznych. Jej strategia powinna polegać na wykorzystywaniu tych szans przy jednoczesnym zmniejszaniu lub poprawianiu niedociągnięć wewnętrznych.
	Strategia defensywna Redukcja działań JST, która w danym momencie jest praktycznie pozbawiona szans rozwojowych. Działa w nieprzychylnym otoczeniu, a jej potencjał zmian jest niewielki. Nie ma istotnych mocnych stron, które mogłyby przeciwstawić zagrożeniom i wykorzystać do poprawienia swoich słabych stron.

Źródło: opracowanie własne PARR.

W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT/TOWS stwierdzono, że optymalną strategią normatywną dla Gminy Strzyżewice jest **strategia dynamiczna (agresywna)**.

Wybór strategii wynika z przeprowadzonych obliczeń. Po zdefiniowaniu relacji zachodzących między poszczególnymi elementami (silnymi stronami, słabymi, szansami i zagrożeniami) zsumowano w kolumnach i wierszach liczbę interakcji, a następnie otrzymany wynik pomnożono przez wagę określającą istotność każdego z czynników – otrzymano w ten sposób ocenę ważoną. Następnie dokonano zsumowania wszystkich interakcji oraz iloczynów liczby interakcji i wag. Uzyskane wyniki wpisano do zestawienia zbiorczego (tabela: [Zbiorcze zestawienie uzyskanych wyników analizy SWOT/TOWS dla Gminy Strzyżewice](#)). Kombinacja czynników, dla których uzyskano największą w zestawieniu zbiorczym sumę iloczynów, wskazała, która z czterech proponowanych w tym podejściu strategii normatywnych jest właściwa dla analizowanej gminy. **Dla Gminy Strzyżewice liczba interakcji i suma ważonych interakcji jest największa dla strategii dynamicznej**

Tabela 81. Macierz normatywnych strategii działania dla Gminy Strzyżewice w analizie SWOT/TOWS.

	Mocne strony	Słabe strony
Szanse	<p>Strategia dynamiczna (agresywna)</p> <p>Liczba interakcji: 28</p> <p>Suma ważonych interakcji: 44,2</p>	<p>Strategia konkurencyjna</p> <p>Liczba interakcji: 22</p> <p>Suma ważonych interakcji: 36,9</p>
Zagrożenia	<p>Strategia konserwatywna</p> <p>Liczba interakcji: 12</p> <p>Suma ważonych interakcji: 30,6</p>	<p>Strategia defensywna</p> <p>Liczba interakcji: 22</p> <p>Suma ważonych interakcji: 38,1</p>

Źródło: opracowanie własne PARR.

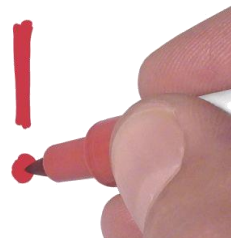
Strategia dynamiczna (agresywna) jest właściwa dla JST, w których przeważają mocne strony nad słabymi, natomiast w otoczeniu zewnętrznym szanse nad zagrożeniami. Polega na wykorzystaniu pojawiających się szans, przy jednoczesnej maksymalizacji posiadanych mocnych stron.

Strategia agresywna polega na maksymalnym wykorzystaniu efektu synergii występującego między silnymi stronami JST i szansami generowanymi przez otoczenie. Jest to strategia silnej ekspansji i zdywersyfikowanego rozwoju. Strategia agresywna obejmuje takie działania jak: wychwytywanie sposobności, wzmacnianie pozycji na rynku, koncentrowanie zasobów na konkurencyjnych produktach.

! Ważne

STRATEGIA AGRESYWNA polega na wzmacnianiu silnych stron funkcjonowania Gminy Strzyżewice oraz budowaniu jej konkurencyjnej siły przez maksymalne wykorzystanie istniejących szans sprzyjających rozwojowi.

Rozdział II. Koncepcja rozwoju w latach 2016-2025

1. ZAŁOŻENIA STRATEGICZNEGO ROZWOJU

W wyniku przeprowadzonej analizy i diagnozy dokonano, przy aktywnym udziale mieszkańców Gminy Strzyżewice, zdefiniowania kluczowych czynników w analizie SWOT, które to czynniki poddano ocenie w procesie otwartych konsultacji społecznych. Umożliwiło to realizację **analizy SWOT/TOWS**, dzięki której określono właściwą strategię normatywną dla Gminy Strzyżewice, a więc spójny i logiczny wewnętrznie system rozwoju oparty na realnych oraz społecznie akceptowalnych uwarunkowaniach.

Przy konstrukcji macierzy celów zastosowano **metodę definiowania kluczowych obszarów rozwoju**. Cel strategiczny (główny) jest syntezą długofalowego kierunku rozwoju, przyjmującego postać priorytetów. Priorytety oraz powiązane z nimi kierunki interwencji wynikają z określenia najważniejszych **obszarów problemowych**, które ograniczają konkurencyjność Gminy Strzyżewice i są największą potencjalną przeszkodą w rozwoju. Punktem wyjścia do określania koncepcji rozwoju są słabości Gminy ze względu na oparcie modelu na **strategii agresywnej**, która wynika wprost z przeprowadzonej z udziałem mieszkańców analizy SWOT/TOWS.

Kolejnym krokiem definiowania założeń strategicznych kierunków rozwoju było przypisanie do poszczególnych priorytetów właściwych kierunków interwencji, a następnie do kierunków interwencji konkretnych działań inwestycyjnych. Strategiczne obszary problemowe (priorytety) przeformułowano na cele operacyjne (szczegółowe).

Cała idea strategicznego rozwoju Gminy Strzyżewice skupiała się na połączeniu 4 sfer: społecznej, gospodarczej, środowiska naturalnego (zasada zrównoważonego rozwoju) przy zapewnieniu współdecydowania przez mieszkańców w istotnych kwestiach dla przyszłości Gminy.

Schemat 4. Zintegrowana idea rozwoju Gminy Strzyżewice do 2025 roku.

społeczeństwo

gospodarka

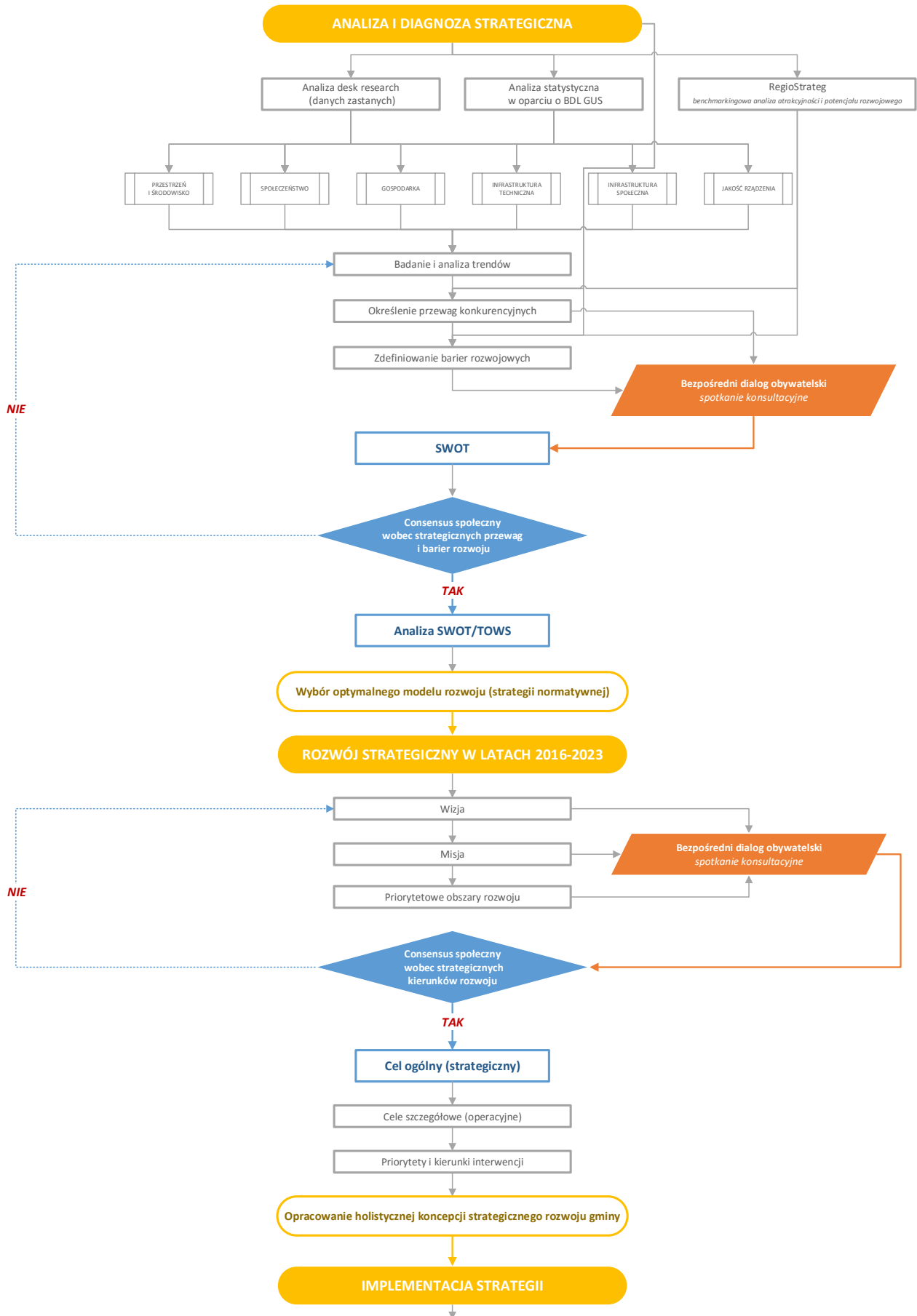

współdecydowanie

środowisko

Schemat 5. Przyjęty model definiowania koncepcji strategicznego rozwoju gminy,

2. WIZJA ROZWOJU

Wizja przedstawia docelowy wizerunek gminy z określeniem celów i zasad rozwoju w perspektywie kilku, kilkunastu lat. Opracowując główne kierunki rozwoju gminy brano pod uwagę przede wszystkim rozwój gospodarczy i poprawę jakości życia mieszkańców.

**GMINA STRZYŻEWICE to silny ośrodek
mieszkalniczy o znaczeniu regionalnym,
posiadający modelowo rozwijającą się infrastrukturę
techniczną, charakteryzujący się wysoką
aktywnością społeczną mieszkańców,
interesującą i bogatą ofertą edukacyjno-kulturalną
oraz rekreacyjno-wypoczynkową,
a także rozwijającym się rynkiem pracy
oraz przedsiębiorczością,
przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru
oraz dbałości o ekologię i stan środowiska naturalnego.**

Uznaje się, że lata 2016-2025 należy poświęcić na taką realizację zadań, tak aby po 2025 roku Gmina Strzyżewice charakteryzowała się:

- » zwiększeniem ilości miejsc pracy, spadkiem bezrobocia i podniesieniem dochodów mieszkańców,
- » wzrostem liczby ludności w perspektywie 2025 roku do poziomu 9.000 mieszkańców (wzrost o 13% w stosunku do 2014 roku)
- » dynamicznym rozwojem przedsiębiorczości (głównie wśród młodych), w szczególności w sektorze usług rynkowych, w branżach opartych na wysokiej wartości dodanej,
- » otwartością na mieszkańców, inwestorów oraz osoby nastawione na aktywny wypoczynek i rekreację,
- » dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną, w tym przede wszystkim drogową i około drogową, które przyczynią się do podwyższenia jakości i komfortu życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców,
- » sprawnie działającą, rozbudowaną siecią wodociągową, umożliwiającą dostęp do wody z sieci wszystkim mieszkańcom gminy,
- » rozbudową infrastruktury sieciowej kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków, a tam, gdzie to ekonomicznie uzasadnione – przydomowych oczyszczalni ścieków,

- » budowaniem tożsamości gminnej i identyfikacją mieszkańców z miejscem życia, w tym rozbudowaną świadomością związaną z przynależności do wspólnoty, a w szczególności płacenie podatków w miejscu zamieszkania, uczestnictwo w ważnych wydarzeniach i życiu gminy,
- » promocją mieszkalniczą ukazującą naturalny potencjał gminy,
- » dobrze rozwiniętą służbą zdrowia, a także realizacją powszechnych programów profilaktycznych,
- » racjonalną i ekonomicznie uzasadnioną siecią szkół podstawowych i gimnazjalnych, oferujących atrakcyjne i nowoczesne formy edukacji,
- » wysoką konkurencyjnością gminnej edukacji i wychowania przedszkolnego oraz aktywnym i świadomym korzystaniem mieszkańców z oferowanych im usług w tym zakresie,
- » poprawą dostępności mieszkańców i budynków użyteczności publicznej do gazu ziemnego, w wyniku realizacji inwestycji realizowanych przez zewnętrznego inwestora (spółkę gazową),
- » wysoką estetyką i bezpieczeństwem przestrzeni publicznej,
- » zmodernizowanymi miejscami o wysokiej użyteczności publicznej, integrującymi mieszkańców i umożliwiającymi realizację wspólnych projektów i działań,
- » zwiększeniem udziału osób z wykształceniem średnim i wyższym, a co się z tym wiąże poprawą świadomości społecznej w zakresie ekologii, przynależności europejskiej i aktywizacji oraz integracji społecznej,
- » zwiększenie dostępności usług społecznych, a także aktywne włączenie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno-zawodowej,
- » poprawą stanu środowiska przyrodniczego, braku przyzwolenia społecznego dla nielegalnego wyrzucania odpadów gospodarczych, a także wprowadzenia kompleksowej segregacji odpadów oraz oczyszczania ścieków i ekologicznego ogrzewania gospodarstw domowych,
- » brakiem niskiej emisji, w szczególności pochodzącej z lokalnych kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych,
- » wykorzystaniem nowoczesnych technologii z zakresu OZE, zarówno przez mieszkańców, jak i przedsiębiorców,
- » pełnieniem aktywnej funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, przede wszystkim dla mieszkańców Miasta Lublin, powiatu lubelskiego oraz okolicznych powiatów i ośrodków miejskich,
- » tworzeniem klastrów, grup producenckich i zrzeszeń przedsiębiorców,
- » znaczną ilością gospodarstw rolnych o statusie agroturystycznym lub ekologicznym,
- » powstawaniem większych niż obecne, specjalistycznych gospodarstw rolnych, które będą konsolidować wokół siebie mniejsze,
- » dobrze rozwiniętą infrastrukturą teleinformatyczną w oparciu o dostęp bezprzewodowy (radiowy, satelitarny) i szerokopasmowy,
- » dobrze rozwiniętą infrastrukturą sportowo-rekreacyjną z wieloma atrakcjami, które, cyklicznie organizowane, pozwolą na skuteczną integrację mieszkańców,
- » sprawnie zarządzaną administracją publiczną, opartą na e-usługach,
- » dużą absorpcją środków pomocowych, przede wszystkim z Unii Europejskiej, które umożliwić będą dalszy, dynamiczny rozwój.

3. MISJA ROZWOJU

Misja to syntetyczne określenie działań podejmowanych przez wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, czyli lokalny samorząd, instytucje publiczne i prywatne oraz mieszkańców i zmierzających do osiągnięcia określonej wizji rozwoju Gminy.

Analiza dotychczasowego rozwoju Gminy Strzyżewice, ocena uwarunkowań zewnętrznych oraz przeprowadzone badania i konsultacje społeczne wskazują na ukształtowanie następującej misji:

GMINA STRYŻEWICE dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem mieszkalcym i gospodarczym, o stale rosnącym poziomie życia, zamożności i aktywności społecznej mieszkańców, dzięki efektywnemu wykorzystaniu położenia oraz wewnętrznych (endogenicznych) potencjałów, rozwoju przedsiębiorczości i infrastruktury technicznej, przy poszanowaniu środowiska naturalnego (obszar zrównoważonego rozwoju).

Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice jest dokumentem, który ma umożliwić i ułatwić uporządkowanie działań podejmowanych w celu rozwoju obszaru Gminy. Poprzez diagnozę stanu aktualnego ustalono konkretne cele rozwoju możliwe do osiągnięcia oraz metody, jakie należałoby zastosować w procesie ich osiągania. Cel główny oraz cele szczegółowe, jakie zaplanowano do realizacji w poszczególnych sferach życia i działalności lokalnej społeczności, są elementami częściowymi stanowiącymi podłoże do realizacji celu nadrzędnego określonego jako wizja i misja Gminy Strzyżewice.

W celu realizacji przyjętej wizji i misji określono cel główny oraz cele szczegółowe, które sformułowano w sposób ogólny, dotyczą bowiem wieloletniego horyzontu czasowego. Pochodną celów szczegółowych są priorytety i kierunki interwencji, formułowane w sposób bardziej szczegółowy i stanowią podstawę do określania konkretnych działań inwestycyjnych.

4. CEL GŁÓWNY

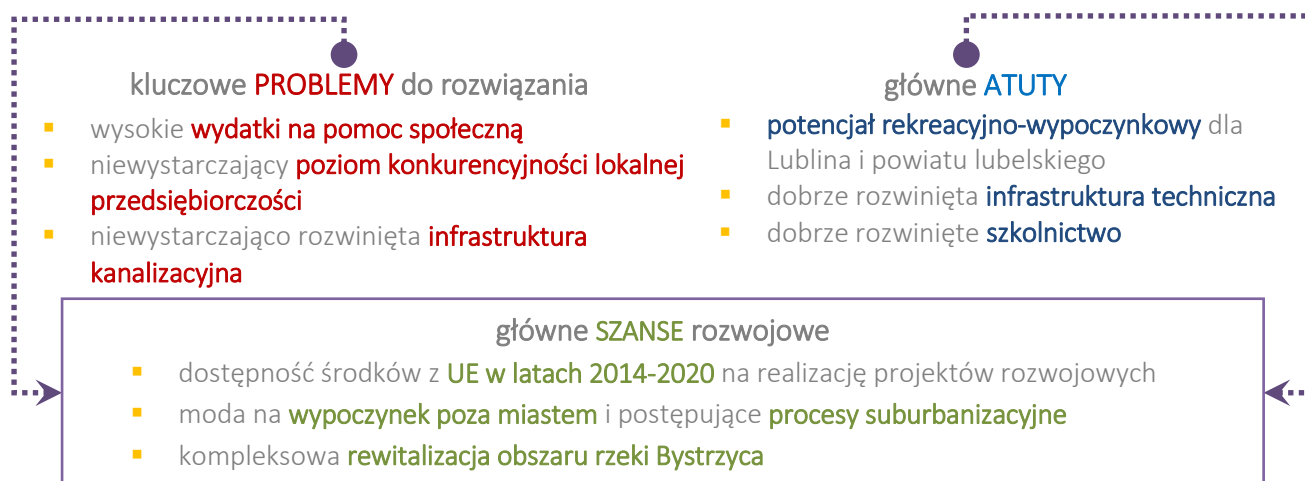
Przeprowadzona analiza i diagnoza oraz analiza SWOT wskazują, że do głównych obszarów problemowych oraz świadczących o atrakcyjności Gminy Strzyżewice należy zaliczyć **dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną**, **potencjał wypoczynkowo-rekreacyjny**, a także **dobrze rozwinięte szkolnictwo**. Jako główne problemy tego obszaru należy wskazać **wysokie wydatki na pomoc społeczną**, **niewystarczającą konkurencyjność lokalnej przedsiębiorczości** oraz **niewystarczająco rozbudowaną sieć kanalizacyjną**.

Konstrukcja celu głównego Gminy Strzyżewice wynika z analiz SWOT i SWOT/TOWS, które wskazują na przyjęcie strategii dynamicznej – maksymalizacji wpływu posiadanych mocnych stron, przy wykorzystaniu pojawiających się szans. W związku z powyższym cel główny Strategii brzmi:

Wzrost jakości życia i zamożności mieszkańców Gminy Strzyżewice dzięki zapewnieniu spójności terytorialnej poprzez rozwój infrastruktury technicznej, lokalnej gospodarki i kapitału społecznego oraz zwiększeniu znaczenia gminy jako obszaru atrakcyjnego dla inwestycji w sferze mieszkalnictwa i przedsiębiorczości w obszarze funkcjonalnym Lublina, przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru.

Wykorzystanie kluczowych atutów występujących w Gminie Strzyżewice oraz zniwelowanie wpływu słabych stron gminy będzie możliwe przy skorzystaniu z głównych szans rozwojowych: dostępności i aplikowaniu o środki z UE w latach 2014-2020 na realizację projektów rozwojowych oraz modzie na wypoczynek poza miastem i postępujących procesach suburbanizacyjnych.

Schemat 6. Koncepcja problemowa Strategii:

Źródło: opracowanie własne PARR.

Schemat 7. Definiowanie priorytetów rozwojowych Gminy Strzyżewice na podstawie kluczowych obszarów problemowych wynikających z analizy SWOT i SWOT/TOWS.

Źródło: opracowanie własne PARR.

W opinii mieszkańców, uczestniczących w konsultacjach społecznych, wszystkie zdefiniowane atuty w bardzo zbliżony sposób mogą pozytywnie wpłynąć na rozwój Gminy Strzyżewice. Szczegółowa analiza powiązań mocnych stron i szans wykazała, że oddziałują na realizację priorytetów rozwojowych, a co za tym idzie poprawę struktury dochodów i wydatków budżetu gminy. Poprzez coraz silniejsze występowanie na terenie Gminy Strzyżewice atutów oraz ich maksymalizacja mogą przyczynić się do wzrostu wysokości uzyskiwanych dochodów własnych oraz zwiększonych możliwości rozwojowych. Omawiane powiązania zostały zaprezentowane w formie graficznej na następnej stronie.

Trzy priorytety rozwojowe – wynikające z kluczowych atutów i szans – są wyrazem ambicji władz i społeczności Gminy Strzyżewice. Maksymalizacja ich wpływu przyczyni się do rozwiązania najbardziej palących problemów i potrzeb rozwojowych.

Schemat 8. 3 strategiczne obszary rozwoju Gminy Strzyżewice – powiązanie z analizą SWOT.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Cel główny Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice 2016-2025 jest zgodny z celami głównymi / strategicznymi / misjami dokumentów wyższego rzędu.

Tabela 82. Zgodność celu głównego Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

Dokument strategiczny	Cel główny/ strategiczny
<i>Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025</i>	<i>Wzrost jakości życia i zamożności mieszkańców Gminy Strzyżewice dzięki zapewnieniu spójności terytorialnej poprzez rozwój infrastruktury technicznej, lokalnej gospodarki i kapitału społecznego oraz zwiększeniu znaczenia gminy jako obszaru atrakcyjnego dla inwestycji w sferze mieszkalnictwa i przedsiębiorczości w obszarze funkcjonalnym Lublina, przy poszanowaniu rolniczego charakteru obszaru.</i>
<i>Polska 2030</i>	<i>poprawa jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.</i>
<i>Strategia Rozwoju Kraju 2020</i>	<i>II obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka. III obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna.</i>
<i>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego</i>	<i>Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</i>
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020</i>	<i>Celem głównym strategii jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób tak, aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.</i>
<i>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</i>	<i>Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.</i>
<i>Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020</i>	<i>Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski.</i>
<i>Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do 2020 r.</i>	<i>Wzrost wydajności pracy we wszystkich sektorach gospodarki Polski Wschodniej.</i>
<i>Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego</i>	<i>Cel 1: Wzmacnianie urbanizacji regionu Cel 2: Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich Cel 3: Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu Cel 4: Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu</i>
<i>Strategia Powiatu Lubelskiego</i>	<i>Misją powiatu lubelskiego jest podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój uwzględniający korzystne położenie oraz wszechstronny rozwój społeczności powiatu</i>

Źródło: opracowanie własne PARR.

Poszczególne priorytety rozwoju Gminy Strzyżewice są w pełni zgodne z celami kluczowych dokumentów wyższego rzędu, tj. ze *Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego* oraz ze *Strategią Rozwoju Powiatu Lubelskiego*. Poniżej zaprezentowano graficzny schemat powiązań.

Schemat 9. Zgodność priorytetów strategicznego rozwoju Gminy Strzyżewice ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Źródło: opracowanie własne PARR.

Schemat 10. Zgodność priorytetów strategicznego rozwoju Gminy Strzyżewice ze Strategią Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030).

Źródło: opracowanie własne PARR.

5. CELE SZCZEGÓŁOWE

Przy konstrukcji macierzy celów szczegółowych zastosowano metodę definiowania kluczowych obszarów dla poszczególnych poziomów: strategicznego i operacyjnego. Obszary strategiczne wynikają z określenia najważniejszych obszarów będących mocnymi stronami, które wpływają na zwiększoną konkurencyjność Gminy Strzyżewice oraz takich, które stanowią potencjalne szanse rozwoju. Punktem wyjścia określania koncepcji rozwoju są atuty i szanse Gminy ze względu na oparcie modelu na strategii dynamicznej, która wynika z przeprowadzonej analizy SWOT/TOWS.

I obszar, będący szansą, to **ROZWÓJ GOSPODARCZY** – rolniczy charakter obszaru wpływa na mniejszą ilość podmiotów gospodarczych. W przypadku jednostek samorządowych, na zwiększone środki finansowe w kluczowy sposób wpływa podatek od osób fizycznych (PIT) oraz podatek od nieruchomości, co związane jest z liczbą osób zamieszkujących dany teren oraz liczbą mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Brak systemu zachęt, brak spójnej koncepcji zachęcania do zakładania i rozwoju działalności gospodarczej, m.in. poprzez spotkania informacyjne, doradcze i szkoleniowe w zakresie aplikowania o środki z UE, zakładania i prowadzenia firmy, to główne elementy składające się na występowanie niniejszego problemu w Gminie Strzyżewice. Charakter regionu wymaga jednakże poszanowania rolnictwa oraz wsparcia dla tego obszaru, w szczególności w zakresie zachęcania do ekologicznych form uprawy, rozszerzania gospodarstw o wielofunkcyjne jednostki (np. świadczące usługi agroturystyczne, rekreacyjno-wypoczynkowe, z zakresu turystyki wiejskiej), a także wsparcie dla technologii OZE. W związku z powyższym, cel szczegółowy nr 1 brzmi:

Cel szczegółowy 1:

Podniesienie znaczenia i atrakcyjności gospodarczej Gminy Strzyżewice poprzez wspieranie przedsiębiorczości i budowanie warunków do inwestycji przy uwzględnieniu rolniczego charakteru regionu.

II obszar skupia się na głównym atucie Gminy Strzyżewice – **ATRAKCYJNOŚCI MIESZKANIOWEJ I REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEJ**. Wykorzystanie potencjału jakim dysponuje Gmina Strzyżewice w tym zakresie jest związane z bliskością Miasta Lublin oraz współpracą ze stolicą powiatu w ramach Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki tym czynnikom Gmina może konkurować (np. ceną gruntu) z innymi jednostkami pod względem atrakcyjności mieszkaniowej, stanowiąc dogodny „rynek” dla poszukujących mieszkań (w szczególności młodych małżeństw). Niezwykle istotne są inwestycje w infrastrukturę techniczną (w szczególności wodociągowo-kanalizacyjną oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków), drogową i około drogową, które podniosą bezpieczeństwo oraz jakość życia obecnych mieszkańców i zwiększą atrakcyjność terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Dbłość o środowisko naturalne, czyste powietrze i obniżenie kosztów energii zapewnią technologie z zakresu odnawialnych źródeł energii (OZE), m.in. solary i fotowoltaika. Walory endogeniczne i antropogeniczne Gminy Strzyżewice należy wzmocnić poprzez inwestycje w infrastrukturę wypoczynkowo-rekreacyjną, a także przygotowanie bogatej oferty w zakresie turystyki aktywnej, wiejskiej itp. Dla zachowania atrakcyjności mieszkaniowej istotne jest utrzymanie czystości środowiska naturalnego (ekologia) oraz inwestycje w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Wyraźne procesy suburbanizacyjne, zauważalne w gminach leżących w pobliżu ośrodków

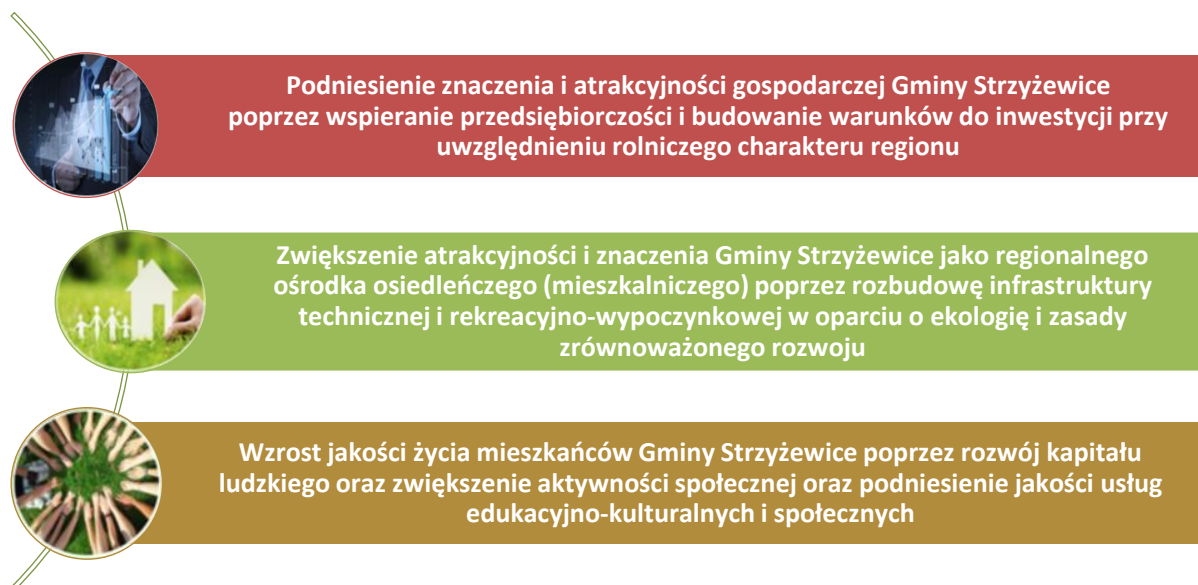
miejskich oraz wykorzystanie atutów jakimi dysponuje Gmina Strzyżewice w opisywanym obszarze prowadzą do sformułowania cel szczegółowego nr 2:

Cel szczegółowy 2:
 Zwiększenie atrakcyjności i znaczenia Gminy Strzyżewice jako regionalnego ośrodka osiedleńczego (mieszkalniczego) poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i rekreacyjno-wypoczynkowej w oparciu o ekologię i zasady zrównoważonego rozwoju.

III obszar problemowy dotyczy podstawowego wyzwania dla Gminy Strzyżewice – **ROZWOJU SPOŁECZNO-KULTURALNEGO**. Istotne jest stałe podwyższanie jakości życia obecnych mieszkańców, co w przyszłości może przyczynić się do zwiększonego zainteresowania ze strony potencjalnych chętnych do osiedlenia się na tym obszarze i promocji gminy pod tym względem. Potencjał wynikający z bliskości stolicy województwa oraz innych miejscowości powinien być wzmocniony poprzez poprawę infrastruktury i oferty edukacyjnej, przedszkolnej, kulturalnej i zdrowotnej, a także wypoczynkowo-rekreacyjnej. Niezwykle cenne jest zwiększenie konkurencyjności i zapewnienie wysokiego poziomu edukacji, w tym przedszkolnej, w racjonalnej sieci placówek bogatych w bazę dydaktyczno-oświatową. Aktywność mieszkańców powinna być realizowana poprzez uczestnictwo w organizacjach pozarządowych, współpracujących z władzami Gminy. Współuczestnictwo mieszkańców wszystkich miejscowości w Gminie w wydarzeniach o charakterze publicznym wpłynie pozytywnie na integrację społeczną. Walory endogeniczne i antropogeniczne Gminy Strzyżewice należy wzmocnić poprzez inwestycje w infrastrukturę wypoczynkowo-rekreacyjną, a także modernizację i rewitalizację miejsc użyteczności publicznej oraz o potencjalnych wartościach integracyjnych i społeczno-twórczych. W związku z powyższym, cel szczegółowy nr 3 brzmi:

Cel szczegółowy 3:
 Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz podniesienie jakości usług edukacyjno-kulturalnych i społecznych.

Schemat 11. Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025.

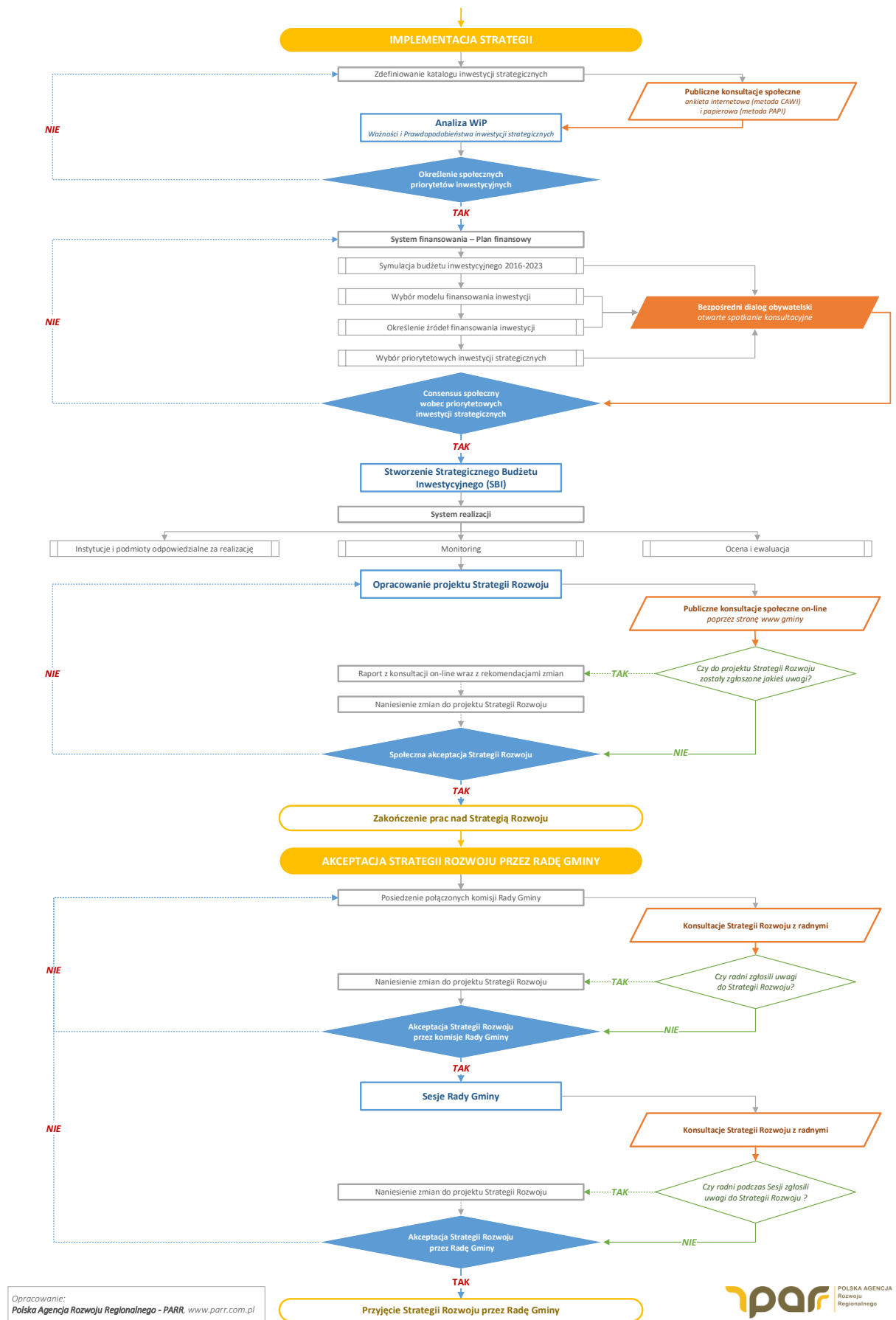
Źródło: opracowanie własne PARR.

Dzięki zdefiniowaniu **strategicznych obszarów problemowych (priorytetów)** możliwe stało się określenie **kierunków interwencji** – przypisanie celów szczegółowych (operacyjnych problemowych obszarów rozwoju).

Rozdział III.
Implementacja
Strategii Rozwoju

Schemat 12. Przyjęty model implementacji strategii.

1. PRIORYTETY ORAZ KIERUNKI INTERWENCJI

Realizacja celów Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice będzie możliwa poprzez zaplanowanie priorytetów, które będą budowały sieć właściwych powiązań i będą wpływały na realizację celu głównego oraz celów szczegółowych. Z priorytetami integralnie związane są kierunki interwencji, które tworzą podejście wpływające na zwiększenie efektywności wdrożenia planowanych działań inwestycyjnych.

W przypadku **celu szczegółowego nr 1**, dotyczącego priorytetu jakim jest rozwój gospodarczy w Gminie Strzyżewice, jako **kierunki interwencji** należy wymienić:

- » **rozwój drobnej przedsiębiorczości** w Gminie Strzyżewice, który będzie możliwy przede wszystkim poprzez opracowanie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów, organizację szkoleń z zakresu aplikowania o dodatkowe fundusze zewnętrzne oraz cyklicznych spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy. Istotne będzie także stworzenie odpowiednich warunków do inwestowania w Gminie, w szczególności dzięki wyznaczeniu i uzbrojeniu terenów inwestycyjnych;
- » **wielofunkcyjny rozwój gospodarstw rolnych** – idea zrównoważonego rozwoju oraz rolniczy charakter gminy będą wymagały podjęcia działań w zakresie poprawy efektywności rolniczej, przy poszanowaniu ochrony środowiska. Kluczowymi kierunkami interwencji w tym zakresie będą działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego i roślin energetycznych związanych z OZE oraz działania propagujące wśród rolników nowoczesne i efektywne formy gospodarowania, a także zachęcanie rolników do modernizacji gospodarstw w kierunku wielofunkcyjnym (np. agroturystyka, turystyka wiejska, rekreacja i wypoczynek). Istotne będzie także wspieranie zakładania grup producenckich i klastrów wśród rolników, a także opracowanie systemu ulg dla tego typu zrzeszeń.

Schemat 13. Priorytety i kierunki interwencji w celu szczegółowym nr 1.

Źródło: opracowanie własne PARR.

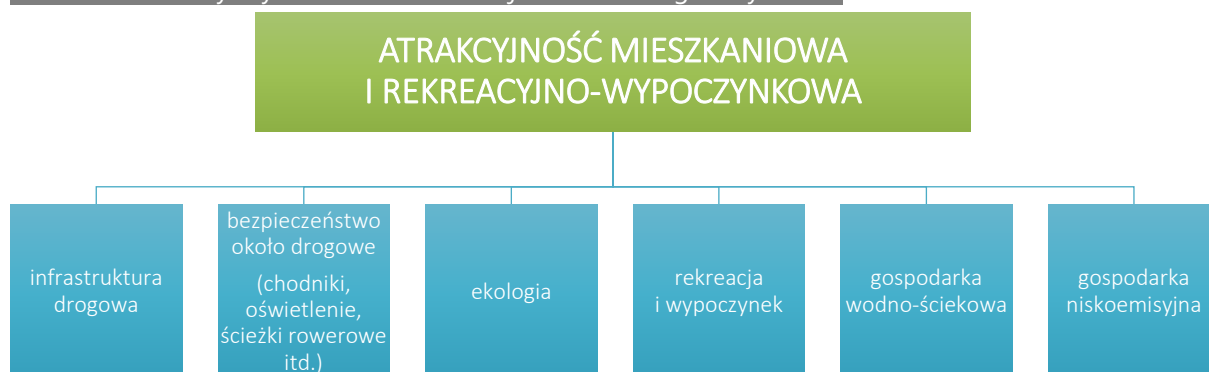
Realizacja **celu szczegółowego nr 2**, nawiązującego atrakcyjności mieszkalniczej i rekreacyjno-wypoczynkowej, będzie możliwa dzięki takim **kierunkom interwencji**, jak:

- » **rozwój infrastruktury drogowej**, który przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej oraz bezpieczeństwa przy drogach. Poprawa stanu infrastruktury drogowej, a także budowa nowych dróg do terenów atrakcyjnych mieszkalniczo (zasadne jest kosztem remontów obecnych dróg budowanie nowych „dróg do lasu” / „dróg w pole”, jeżeli stwarza to szanse na rozwój mieszkalnictwa na danym obszarze)

znacząco podniesie atrakcyjność do zamieszkania na terenie Gminy Strzyżewice oraz bezpieczeństwo i komfort podróżowania na jej obszarze;

- » **bezpieczeństwo około drogowe**, a więc budowa przy drogach chodników, oświetlenia, monitoringu czy też ścieżek rowerowych. Z jednej strony to podniesienie bezpieczeństwa, spadek liczby wypadków, a z drugiej wzrost atrakcyjności mieszkalniczej gminy;
- » **ekologia** – dbałość o stan środowiska naturalnego, czyste powietrze, jakość wód to czynniki, które wpływają na komfort życia mieszkańców oraz potencjalne zwiększone zainteresowanie ze strony szukających miejsca do osiedlenia się;
- » **rozwój gospodarki ściekowej** – zarówno sieci kanalizacji sanitarnej, jak i nieobjętych siecią zbiorczą (przedomowe oczyszczalnie ścieków) – to także ważne wyzwanie rozwojowe, bowiem większa część mieszkańców Gminy Strzyżewice nie ma dostępu do sieci kanalizacyjnej. Utrudnia to rozwój potencjału mieszkalniczego, jak i gospodarczego obszaru gminy;
- » **gospodarka niskoemisyjna** to taka działalność człowieka, która przynosi zysk inwestorom, wzrost gospodarczy krajowi i znaczną redukcję emisji CO₂⁴⁸. W Gminie Strzyżewice to przede wszystkim działania zmierzające do ograniczenia niskiej emisji z kotłowni i pieców węglowych.
- » **rekreacja i wypoczynek** – poprzez powstanie różnego rodzaju obiektów i rozbudowę infrastruktury służącej rekreacji, mieszkańcy oraz odwiedzający będą mieli możliwość aktywnego wypoczynku na terenie Gminy. To także szansa na podniesienie walorów mieszkalniczych obszaru.

Schemat 14. Priorytety i kierunki interwencji w celu szczegółowym nr 2.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wdrożenie celu **szczegółowego nr 3**, dotyczącego rozwoju społeczno-kulturalnego, odbędzie się dzięki takim **kierunkom interwencji**, jak:

- » **rozwój edukacji i wychowania przedszkolnego**, dzięki którym uczniowie szkół z terenu gminy otrzymają dostęp do bogatej oferty dydaktycznej oraz infrastruktury edukacyjnej, zaś rodzice będą mieli komfort pozostawienia dzieci w przedszkolu na czas pracy. Ten kierunek interwencji będzie istotny, aby z jednej strony przyciągnąć na teren Gminy nowych mieszkańców, z drugiej, aby racjonalizować wydatki budżetowe (zwiększając możliwości inwestycyjne). Dzięki wysokiemu poziomowi edukacji zwiększony zostanie także aspekt utożsamiania się uczniów z miejscem zamieszkania;
- » **aktywność społeczna** – dobra współpraca pomiędzy administracją samorządową a organizacjami pozarządowymi, w tym powierzanie zadań publicznych, przyczyni się do sprawniejszego funkcjonowania urzędu, jak i da możliwość samorealizacji osobom działającym w NGO's. Ważne

⁴⁸ Definicja za: A. Węglarz, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A., www.kig.pl/files/Aktualnosci/Arkadiusz%20Węglarz.pdf.

w tym względzie jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury miejsc spotkań i integracji mieszkańców, umożliwiającej regularną i sprawną realizację planów i przedsięwzięć III sektora. Istotna jest także poprawa infrastruktury w tym zakresie, w tym dostosowanie budynków do potrzeb działalności kulturalnej. Będzie to skutkowało większą ilością wspólnych gminnych wydarzeń i inicjatyw kulturalnych;

- » poprawa jakości usług z zakresu **służby zdrowia**, w szczególności poprzez promocję i organizację badań profilaktycznych wśród mieszkańców. Dostęp do wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej to istotny element służący podniesieniu liczby mieszkańców gminy;
- » **rozwój kultury** – w tym obszarze istotna jest zarówno poprawa infrastruktury, w tym rewitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego. Utworzenie dodatkowych ośrodków kultury będzie skutkowało większą ilością wspólnych gminnych wydarzeń i inicjatyw kulturalnych. Bogata baza obiektów kulturalnych powinna być stale poszerzana o wdrażanie kompleksowych usług z dziedziny kultury. Obserwacja działalności innych samorządów pokazuje, że im większe nakłady na kulturę, tym większa liczba społeczności i większe zaangażowanie w rozwój obszaru oraz lepsze więzi społeczne.

Schemat 15. Priorytety i kierunki interwencji w celu szczegółowym nr 3.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Powyższe obszary interwencji stanowią podstawę do realizacji przedsięwzięć z funduszu sołectkiego.

Zgodnie z art. 1 ust. 6 Ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołectkim (Dz. U. z 2014 r., poz. 301): „Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy”.

Określone priorytety oraz kierunki interwencji tworzą ze sobą sieć powiązań, wpływając wzajemnie na siebie, m.in. rozwój infrastruktury technicznej przyczyni się do większego zainteresowania ze strony przedsiębiorców i inwestorów. Dzięki realizacji tego zadania możliwe będzie przede wszystkim przedstawienie oferty wyposażonych w podstawowe media terenów do zamieszkania na terenie Gminy Strzyżewice. Infrastruktura techniczna to rozwój placówek kulturalnych i oświatowych, a także lepszy standard i większa ilość obiektów z zakresu wypoczynku i rekreacji. Wreszcie, rozbudowa infrastruktury technicznej to większa dbałość o środowisko oraz umożliwienie wprowadzenia rolnictwa ekologicznego oraz inwestycji w zakresie OZE.

Inwestorzy oraz przedsiębiorcy chętniej zainteresują się ulokowaniem kapitału i działalności gospodarczej na obszarze, gdzie o wysokiej jakości życia i zadowoleniu z życia świadczy dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, kulturalno-oświatowa oraz bogata oferta w zakresie szeroko rozumianego wypoczynku i rekreacji. Dobrze wyedukowani mieszkańcy oraz cykliczne organizowanie spotkań informacyjnych w temacie zakładania i prowadzenia przedsiębiorstw będą stanowiły wartość dodaną dla potencjalnych inwestorów. Czyste środowisko dzięki wsparciu rozwiązań w zakresie ekologii i gospodarki niskoemisyjnej to także duża zachęta dla inwestycji w zakresie OZE.

Dobór celów szczegółowych oraz priorytetów i kierunków interwencji tworzy sieć wzajemnych powiązań i oddziaływań, które w sposób holistyczny będą wpływały na realizację celu głównego Strategii.

Zarówno priorytety, jak i kierunki interwencji, zostały opracowane przez mieszkańców Gminy Strzyżewice w ramach warsztatów przeprowadzonych w trakcie procesu dialogu obywatelskiego (konsultacji społecznych).

Dla poprawnego rozwoju gminy konieczne jest realizowanie inwestycji, które będą służyły poprawie sytuacji społeczno-gospodarczej. Gmina Strzyżewice planuje takie działania, które przyniosłyby wymierne efekty, nie tylko tuż po zakończeniu realizacji zadania, ale także w dłuższym okresie czasu.

Do każdego ze zdefiniowanych priorytetów oraz kierunków interwencji przypisane zostały działania inwestycyjne, które Gmina Strzyżewice zamierza zrealizować, celem poprawy zauważonych problemów i realizacji określonych celów.

Cel Szczegółowy 1: Podniesienie znaczenia i atrakcyjności gospodarczej Gminy Strzyżewice poprzez wspieranie przedsiębiorczości i budowanie warunków do inwestycji przy uwzględnieniu rolniczego charakteru regionu.

PRIORYTET: ROZWÓJ GOSPODARCZY

Kierunek interwencji: drobna przedsiębiorczość (mikro i małe przedsiębiorstwa)

Działania inwestycyjne:

- Wprowadzenie systemu ulg dla inwestorów i przedsiębiorców (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy),
- Biuro Obsługi Przedsiębiorcy – punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców,
- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy,
- Wspieranie i promocja lokalnych przedsiębiorców,
- Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców lub chcących założyć działalność.

Kierunek interwencji: wielofunkcyjny rozwój gospodarstw rolnych**Działania inwestycyjne:**

- Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców,
- Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców,
- Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.,
- Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego.

Cel szczegółowy 2: Zwiększenie atrakcyjności i znaczenia Gminy Strzyżewice jako regionalnego ośrodka osiedleńczego (mieszkalniczego) poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i rekreacyjno-wypoczynkowej w oparciu o ekologię i zasady zrównoważonego rozwoju.

PRIORYTET: ATRAKCYJNOŚĆ MIESZKANIOWA I REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWA**Kierunek interwencji: infrastruktura drogowa****Działania inwestycyjne:**

- Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik),
- Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (Podlesie),
- Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- Przebudowy i remonty dróg istniejących,
- Budowa drogi wewnętrznej w Piotrowicach (odcinek od drogi powiatowej do młyna),
- Budowa drogi gminnej nr 107127L w Piotrowicach (odcinek od cmentarza do lasu),
- Budowa drogi gminnej w Pawłowie (działka ewid. 188),
- Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w Pawłowie – II etap,
- Modernizacja drogi gminnej nr 107136 L Stasin – Dębszczyzna – Kiełczewice Maryjskie,
- Budowa drogi gminnej w Borkowiznie (od strony Bystrzycy),
- Budowa drogi gminnej nr 107145 L w Borkowiznie (na Zapotok),
- Budowa drogi gminnej nr 107131 L w Bystrzycy Nowej (Piotrowski),
- Budowa drogi gminnej nr 107130L w Bystrzycy Nowej (Lis),
- Budowa drogi gminnej nr 112516L w Bystrzycy Nowej (od drogi woj. w Kajetanówce na Słotwińskiego),
- Budowa drogi gminnej nr 112486L w Żabiej Woli – wieś Jabłonna Majątek (od agronomówki do lasu),
- Budowa drogi gminnej nr 112526L w Dębinie,
- Budowa drogi gminnej nr 107134L w Strzyżewicach,
- Budowa drogi gminnej nr 107134 L w Strzyżewicach (Szczotka - Rękas),
- Budowa drogi gminnej nr 112517L w Strzyżewicach – Dębinie,
- Budowa drogi gminnej nr 112525L Piotrowice – Kajetanówka,
- Budowa drogi gminnej nr 107132L w Pawłótku,
- Budowa drogi gminnej nr 112524L w Osmolicach Pierwszych – Osmolicach Drugich (skład buraków),

- Budowa drogi gminnej nr 107121L w Osmolicach Pierwszych (Czobotówka),
- Budowa drogi wewnętrznej gminnej w Osmolicach Drugich (Szeliga – Stefańczyk),
- Przebudowa drogi gminnej nr 107122L w Osmolicach Pierwszych (szkolna),
- Budowa drogi gminnej wewnętrznej w Osmolicach Pierwszych (przy lesie od domu nr 1a),
- Budowa drogi gminnej nr 112519L Pawłówek – Pawłów,
- Budowa drogi gminnej w Iżycach (Wilkołowski – Malec),
- Budowa drogi gminnej nr 107139L w Kolonia Kiełczewice Dolne (las),
- Budowa drogi gminnej nr 112510 L Borkowizna – Kolonia Kiełczewice Dolne,
- Modernizacja drogi gminnej nr 107140L Kolonia Kiełczewice Dolne – Borkowizna,
- Budowa drogi wewnętrznej w Polanówce (tzw. podkowa),
- Budowa drogi gminnej nr 112527L w Polanówce,
- Budowa drogi gminnej nr 107147L w Kiełczewicach Górnych,
- Dokończenie budowy drogi gminnej wewnętrznej w Pawłótku,
- Budowa drogi powiatowej nr 2268 L Osmolice Nowiny,
- Remont drogi powiatowej we Franciszkowie,
- Uporządkowanie dróg wewnętrznych i chodników w Piotrowicach.

Kierunek interwencji: bezpieczeństwo około drogowe

Działania inwestycyjne:

- Budowa infrastruktury około drogowej (chodniki, oświetlenie, ścieżki rowerowe itp.),
- Budowa chodnika w Kiełczewicach Górnych,
- Budowa chodnika w Kiełczewicach Dolnych,
- Budowa chodnika Żabia Wola – Kolonia Tuszów,
- Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 834 w Bystrzycy Nowej,
- Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 834 w Strzyżewicach,
- Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Osmolice - Niedrzwica Duża,
- Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Piotrowice – Osmolice ,
- Oświetlenie drogi powiatowej nr 2269L Żabia Wola – Kolonia Tuszów (od tzw. Manhattanu w stronę Bychawy),
- Budowa oświetlenia ulicznego w miarę potrzeb, gdzie jest zagęszczenie zabudowy przy drogach gminnych utwardzonych w miejscowościach: Kiełczewice Górne, Kiełczewice Maryjskie, Borkowizna, Kolonia Kiełczewice Dolne, Dębina, Bystrzyca Nowa, Bystrzyca Stara, Piotrowice, Osmolice Pierwsze, Osmolice Drugie, Żabia Wola, Polanówka, Kajetanówka, Pawłów,
- Rozbudowa istniejącego parkingu przy Publicznej Szkole Podstawowej w Osmolicach Pierwszych.

Kierunek interwencji: ekologia

Działania inwestycyjne:

- Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice.

Kierunek interwencji: rekreacja i wypoczynek

Działania inwestycyjne:

- Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach,
- Budowa mini basenu w Piotrowicach
- Budowa siłowni zewnętrznej w Piotrowicach,
- Modernizacja boiska sportowego w Strzyżewicach,
- Budowa kompleksu sportowego w Pawłowie,
- Modernizacja kortu tenisowego w Piotrowicach (obok przedszkola),
- Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Przygotowanie oznakowanego szlaku turystycznego wzdłuż rzeki Bystrzycy,
- Wytyczenie szlaku narciarskiego na terenie Gminy Strzyżewice,
- Wytyczenie szlaku konnego w Gminie Strzyżewice,
- Budowa infrastruktury turystycznej w Gminie Strzyżewice (budowa plaż, przystani, sprzętu sportowego oraz zabezpieczenie terenu dla rozwoju obiektów gastronomicznych, handlowych i noclegowych).

Kierunek interwencji: gospodarka wodno-ściekowa

Działania inwestycyjne:

- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelnej Woli,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej,
- Rozbudowa sieci wodociągowej w Żabiej Woli,
- Budowa kanalizacji burzowej w Piotrowicach,
- Budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych,
- Budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Budowa kolektora sanitarnego od Lublina przez teren gminy.

Kierunek interwencji: gospodarka niskoemisyjna

Działania inwestycyjne:

- Budowa infrastruktury umożliwiającej wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w Gminie Strzyżewice,
- Wykonanie oświetlenia ulicznego zasilanego wiatrem i energią słoneczną.

W zakresie priorytetu rozwój infrastruktury technicznej istotna jest również realizacja następującego działania inwestycyjnego:

- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze.

Cel Szczegółowy 3: Wzrost jakości życia mieszkańców Gminy Strzyżewice poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz zwiększenie aktywności społecznej oraz podniesienie jakości usług edukacyjno-kulturalnych i społecznych.

PRIORYTET: ROZWÓJ SPOŁECZNO-KULTURALNY

Kierunek interwencji: edukacja

Działania inwestycyjne:

- Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Wsparcie zajęć pozalekcyjnych,
- Stworzenie dogodnych miejsc dla dzieci niepełnosprawnych,
- Stworzenie i rozwój systemu zajęć pozalekcyjnych,
- Budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strzyżewicach – Rechcie,
- Budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Osmolicach Pierwszych,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Osmolicach Pierwszych,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- Remont budynku Szkoły Podstawowej w Żabiej Woli,
- Zagospodarowanie terenu i ogrodzenie przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych.

Kierunek interwencji: wychowanie przedszkolne

Działania inwestycyjne:

- Stworzenie dodatkowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym poprzez utworzenie placówek przedszkolnych publicznych i niepublicznych,
- Budowa przedszkola publicznego w Strzyżewicach,
- Budowa przedszkola publicznego w Pszczeliej Woli (obręb ewidencyjny Osmolice Pierwsze).

Kierunek interwencji: aktywność społeczna

Działania inwestycyjne:

- Budowa targowiska w Strzyżewicach,
- Wspieranie i promocja organizacji zrzeszających twórców ludowych lokalnych,
- Modernizacja stanu bazy świetlic, miejsc spotkań i integracji mieszkańców,
- Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych,
- Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich,
- Remont świetlicy wiejskiej w Kiełczewicach Górnych,
- Remont świetlicy wiejskiej w Iżycach,
- Remont świetlicy wiejskiej w Dębszczyźnie,
- Budowa świetlicy wiejskiej w Polanówce,
- Remont remizy na potrzeby świetlicy wiejskiej w Strzyżewicach – Rechcie,
- Remont remizy na potrzeby świetlicy wiejskiej we Franciszkowie,
- Remont remizy na potrzeby świetlicy wiejskiej w Bystrzycy Starej,

- Budowa świetlicy wiejskiej oraz garażu na potrzeby OSP Kiełczewice Maryjskie w miejscowości Borkowizna,
- Budowa świetlicy wiejskiej oraz garażu na potrzeby OSP Pszczela Wola w miejscowości Żabia Wola,
- Stworzenie miejsca na pikniki rodzinne w miejscowości Kolonia Kiełczewice Dolne,
- Upowszechnienie stosowania technik społeczeństwa informacyjnego w pracy administracji publicznej i jednostek podległych oraz zapewnienie dostępu do Internetu w miejscach publicznych,
- Stymulowanie wzrostu wykorzystania szerokopasmowego Internetu wśród ludności Gminy Strzyżewice,
- Budowa sieci bezprzewodowego dostępu do Internetu dla mieszkańców Gminy Strzyżewice,
- E-gminy w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym.

Kierunek interwencji: kultura

Działania inwestycyjne:

- Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach,
- Renowacja zabytkowego parku w Piotrowicach,
- Budowa zadaszanej sceny w Piotrowicach,
- Odnowienie starych cmentarzy znajdujących się na terenie Gminy Strzyżewice,
- Renowacja kapliczek i krzyży przydrożnych znajdujących się na terenie Gminy Strzyżewice.

Kierunek interwencji: służba zdrowia

Działania inwestycyjne:

- Realizacja i promocja programów profilaktycznych,
- Rozszerzenie usług medycznych, dodatkowe badania specjalistyczne.

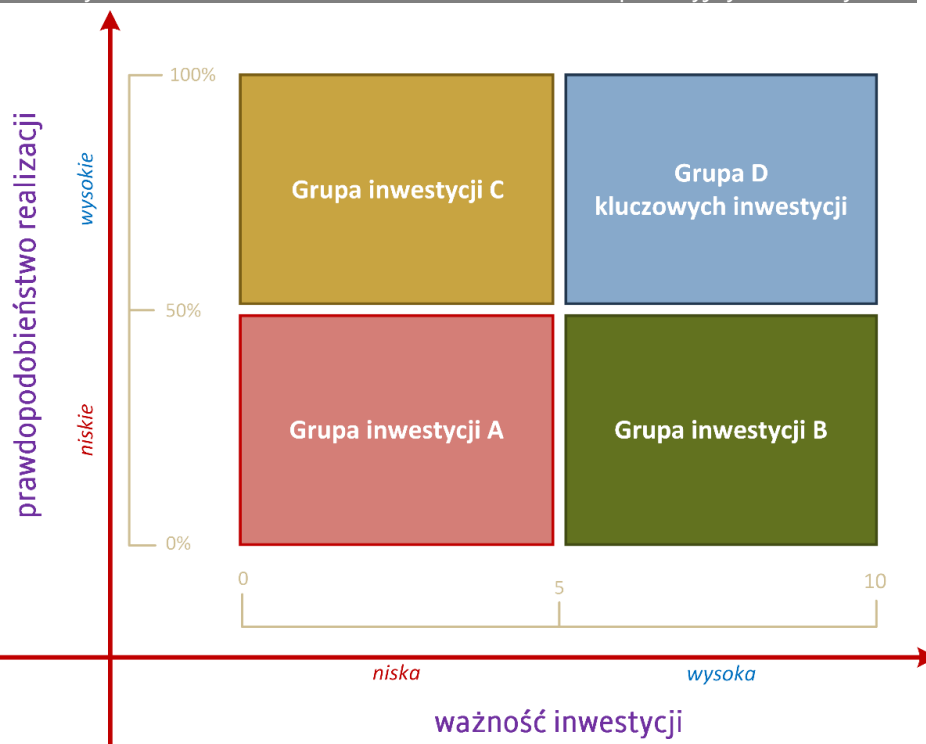
2. ANALIZA WiP: WAŻNOŚCI I PRAWDOPODOBIEŃSTWA

2.1. Metodologia analizy WiP

W analizie **Ważności i Prawdopodobieństwa (WiP)** działań inwestycyjnych (DI) w ramach poszczególnych celów szczegółowych ocenie poddaje się zarówno ważność poszczególnych inwestycji, jak i szanse na ich realizację w przyjętym horyzoncie czasu – do roku 2025.

Ważność była oceniana w skali od 0 do 10, gdzie 0 oznaczało, że dane działanie inwestycyjne jest całkowicie nieważne, natomiast 10, że jest niezwykle istotne. Ocena od 0 do 5 oznaczała, że inwestycja jest mało ważna, a powyżej 5, że jest istotna. Prawdopodobieństwo realizacji określonych działań inwestycyjnych oceniano posługując się skalą od 0% (brak prawdopodobieństwa realizacji inwestycji) do 100% (całkowita pewność, że inwestycja zostanie zrealizowana). Tym samym na osi od 0% do 50% lokowały się inwestycje mało prawdopodobne do realizacji, a powyżej 50% wysoce prawdopodobne. Uzyskane w ten sposób oceny każdego działania inwestycyjnego pozwoliły umieścić je na dwuwymiarowej siatce podzielonej na cztery obszary.

Schemat 16. Dwuwymiarowa macierz z czterema obszarami interpretacyjnymi analizy WiP.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Linie wewnątrz macierzy wyznaczają cztery obszary o różnej interpretacji analizy WiP. Obszar „A” skupia te działania, których prawdopodobieństwo realizacji ocenione zostało jako mało ważne i z niewielkimi szansami

na wdrożenie. W obszarze „B” znajdują się te działania inwestycyjne, które uczestnicy konsultacji społecznych uznali za bardzo ważne, ale niestety o małej szansie na realizację. Działania z obszaru „C” mają duże prawdopodobieństwo realizacji, ale nie mają one wielkiego znaczenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. W obszarze „D” znajdują się działania bardzo ważne i z dużymi szansami na ich realizację. Dodatkowo, aby zawęzić zakres priorytetyzacji strategicznych działań inwestycyjnych wprowadzono szczególnie ważne i prawdopodobne działania, które mieszczą się w przedziale: ważność 7-10, prawdopodobieństwo 70%-100%. Określono również działania inwestycyjne najmniej akceptowalne: ważność 0-3, prawdopodobieństwo 0-30%.

2.2. Analiza WiP dla Gminy Strzyżewice

W analizie WiP mieszkańcy Gminy Strzyżewice ocenili ważność i prawdopodobieństwo realizacji inwestycji planowanych przez władze Gminy. Każde z działań zostało umieszczone w jednym z trzech obszarów strategicznych, odpowiadających celom strategicznym – rozwój gospodarczy, atrakcyjność mieszkalnica i rekreacyjno-wypoczynkowa oraz rozwój społeczno-kulturalny. Poszczególnym zadaniom przypisane zostały stałe numery (DI), ułatwiające późniejszą identyfikację działań.

W obszarze dotyczącym rozwoju gospodarczego znalazło się 8 działań, w obszarze atrakcyjność mieszkalnica i rekreacyjno-wypoczynkowa – 13 zadań oraz rozwój społeczno-kulturalny – 7 przedsięwzięć.

Tabela 83. Wykaz strategicznych działań inwestycyjnych wraz z priorytetami (obszarami strategicznymi).

Nr działania inwestycyjnego	Nazwa inwestycji	Priorytet strategiczny
DI_1	Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)	rozwój gospodarczy
DI_2	Biuro Obsługi Przedsiębiorcy - punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców	rozwój gospodarczy
DI_3	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych	rozwój gospodarczy
DI_4	Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców	rozwój gospodarczy
DI_5	Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców	rozwój gospodarczy
DI_6	Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.	rozwój gospodarczy
DI_7	Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy	rozwój gospodarczy
DI_8	Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego	rozwój gospodarczy
DI_9	Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_10	Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_11	Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_12	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_13	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa

Nr działania inwestycyjnego	Nazwa inwestycji	Priorytet strategiczny
DI_14	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_15	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_16	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_17	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_18	Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_19	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_20	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_21	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa
DI_22	Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny
DI_23	Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny
DI_24	Budowa targowiska w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny
DI_25	Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	rozwój społeczno-kulturalny
DI_26	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	rozwój społeczno-kulturalny
DI_27	Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	rozwój społeczno-kulturalny
DI_28	Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich	rozwój społeczno-kulturalny

Źródło: opracowanie własne PARR.

Zgodnie z przyjętą metodologią mieszkańcy mieli możliwość wyrażenia subiektywnej opinii na temat strategicznych działań inwestycyjnych. Poprzez ankietę on-line (metoda CAWI) ocenili poszczególne inwestycje pod kątem ich ważności w skali 0-10 oraz prawdopodobieństwa realizacji w skali 0-100%. Opinia mieszkańców umożliwiła opracowanie **indeksu WiP**. Stanowi on iloczyn oceny i prawdopodobieństwa, wskazując **poziom akceptacji społecznej** dla poszczególnych działań inwestycyjnych.

Tabela 84. Interpretacja indeksu WiP (akceptacji społecznej dla działań inwestycyjnych).

kolor	Wartość indeksu WiP	interpretacja
	7.00 – 10.00	całkowita akceptacja społeczna
	5.00 – 6.99	bardzo duża akceptacja społeczna
	3.00 – 4.99	duża akceptacja społeczna
	2.00 – 2.99	umiarkowana akceptacja społeczna
	1.00 – 1.99	niska akceptacja społeczna
	0.00 – 0.99	brak akceptacji społecznej

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 85. Index WiP w priorytecie dotyczącym rozwoju gospodarczego.

miejsce	inwestycja	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
1 miejsce	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych	DI_3	7,6	58%	4,4
2 miejsce	Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.	DI_6	6,4	64%	4,1
3 miejsce	Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)	DI_1	7,1	50%	3,6
4 miejsce	Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy	DI_7	5,6	56%	3,1
5 miejsce	Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców	DI_5	5,6	53%	3,0
6 miejsce	Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców	DI_4	4,8	59%	2,9
7 miejsce	Biuro Obsługi Przedsiębiorcy - punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców	DI_2	5,3	48%	2,5
8 miejsce	Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego	DI_8	4,7	52%	2,4

Źródło: opracowanie własne PARR.

kolor	Wartość indexu WiP	interpretacja
	7.00 – 10.00	całkowita akceptacja społeczna
	5.00 – 6.99	bardzo duża akceptacja społeczna
	3.00 – 4.99	duża akceptacja społeczna
	2.00 – 2.99	umiarkowana akceptacja społeczna
	1.00 – 1.99	niska akceptacja społeczna
	0.00 – 0.99	brak akceptacji społecznej

Najwyższy indeks WiP w priorytecie dotyczącym rozwoju gospodarczego otrzymało działanie dotyczące **uzbrojenia i promocji terenów inwestycyjnych**.

Dużą akceptację społeczną uzyskały również:

- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.,
- Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy),
- Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy.

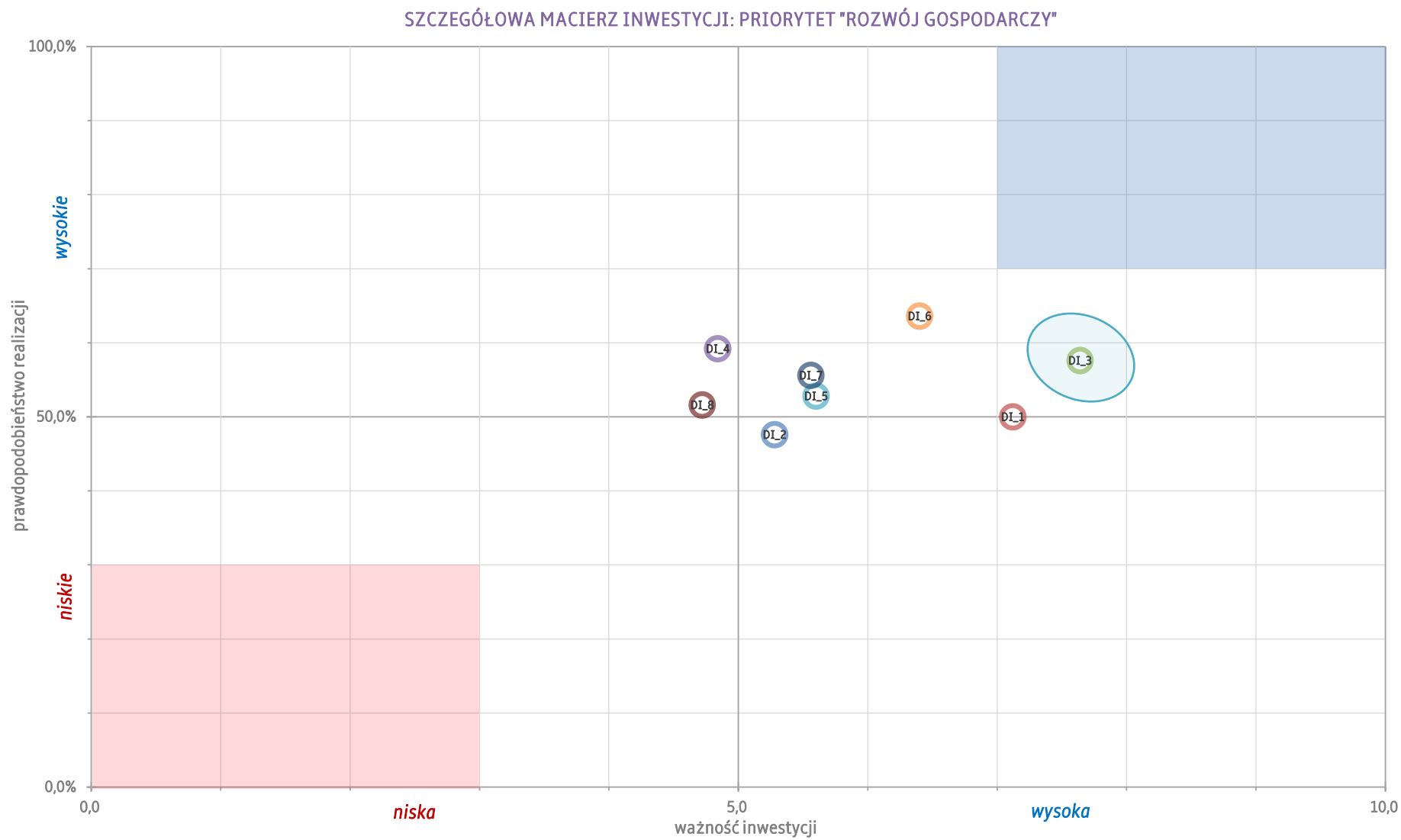
Umiarkowaną akceptację społeczną zyskały:

- Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców,
- Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców,
- Biuro Obsługi Przedsiębiorcy – punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców,
- Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego.

Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest to, że w opinii mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu, żadna z proponowanych inwestycji nie uzyskała niskiej oraz braku akceptacji społecznej.

Należy również podkreślić, że 6 na 8 działań inwestycyjnych uzyskało średnią ważność powyżej 5.0 (w skali 0-10).

Wykres 130. Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych w priorytecie rozwój gospodarczy.

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 86. Index WiP w priorytecie dotyczącym atrakcyjności mieszkaniowej i rekreacyjno-wypoczynkowej.

miejsce	inwestycja	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
1 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelnej Woli	DI_13	8,1	66%	5,3
2 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic	DI_16	8,0	64%	5,1
3 miejsce	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej	DI_17	8,3	62%	5,1
4 miejsce	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	DI_20	7,0	69%	4,8
5 miejsce	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola	DI_14	7,5	63%	4,7
6 miejsce	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	DI_19	7,3	64%	4,7
7 miejsce	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	DI_21	7,9	58%	4,6
8 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice	DI_12	6,8	62%	4,2
9 miejsce	Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kielczewice Dolne, Kielczewice Pierwsze	DI_18	7,4	57%	4,2
10 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola	DI_15	6,3	67%	4,2
11 miejsce	Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)	DI_11	6,1	57%	3,5
12 miejsce	Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	DI_9	5,7	57%	3,2
13 miejsce	Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie)	DI_10	5,6	58%	3,2

Źródło: opracowanie własne PARR.

kolor	Wartość indexu WiP	interpretacja
	7.00 – 10.00	całkowita akceptacja społeczna
	5.00 – 6.99	bardzo duża akceptacja społeczna
	3.00 – 4.99	duża akceptacja społeczna
	2.00 – 2.99	umiarkowana akceptacja społeczna
	1.00 – 1.99	niska akceptacja społeczna
	0.00 – 0.99	brak akceptacji społecznej

Trzy z 13 działań inwestycyjnych w priorytecie atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa cieszą się **bardzo dużą akceptacją społeczną**. Są to inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, a więc :

- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej.

Duża akceptacja społeczna dotyczy następujących inwestycji:

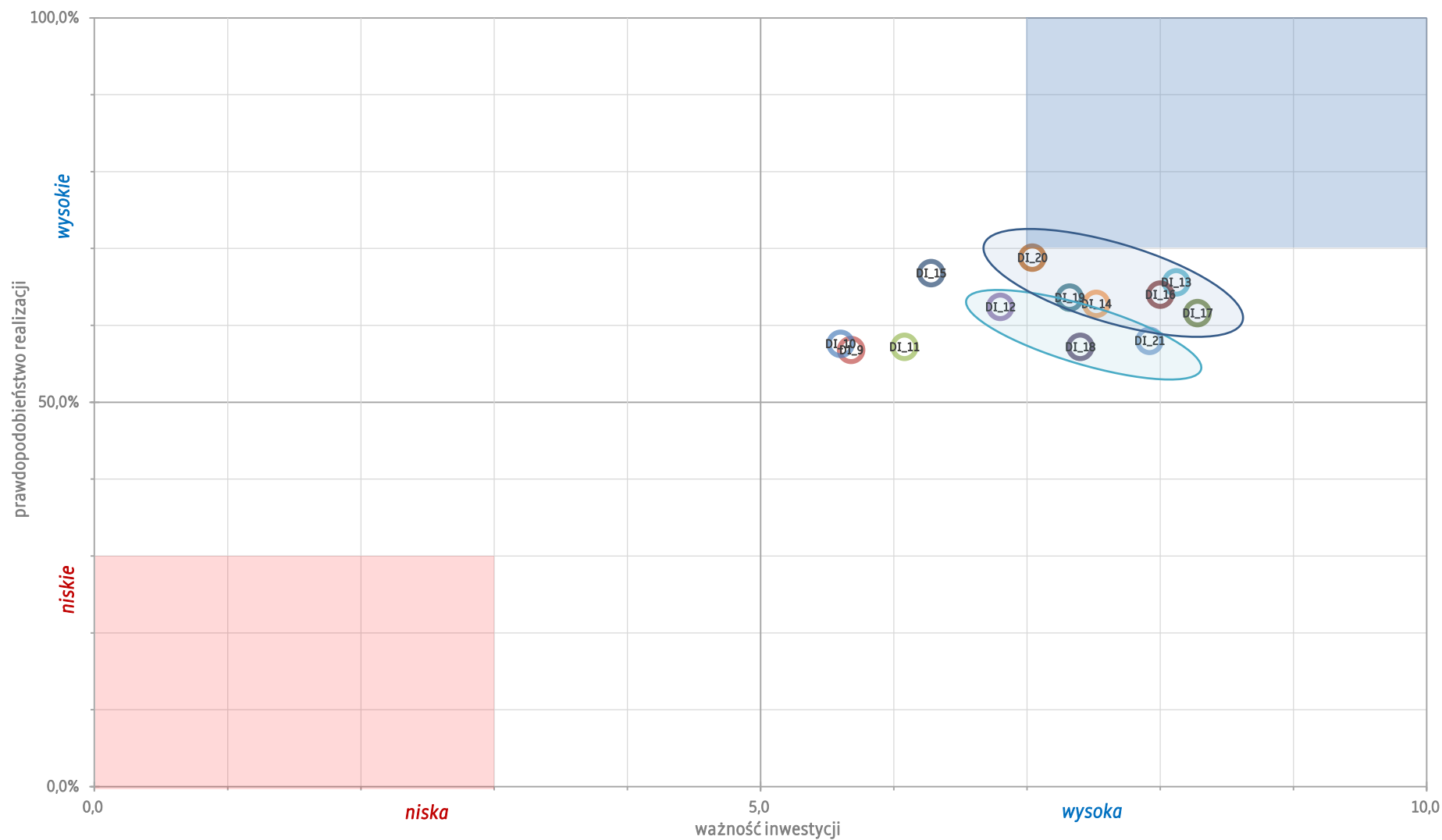
- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik),
- Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie).

Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest to, że w opinii mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu, żadna z proponowanych inwestycji nie uzyskała umiarkowanej, niskiej oraz braku akceptacji społecznej.

Należy podkreślić, że wszystkie 13 działań inwestycyjnych uzyskało średnią wartość powyżej 5.5 (w skali 0-10), a więc osoby, które wypełniły ankietę uznają inwestycje w priorytecie „atrakcyjność mieszkaniowa i turystyczna” za bardzo istotne.

Wykres 131. Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych w priorytecie atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa.

SZCZEGÓŁOWA MACIERZ INWESTYCJI: PRIORYTET "ATRAKCYJNOŚĆ MIESZKANIOWA I REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWA"

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 87. Index WiP w priorytecie dotyczącym rozwoju społeczno-kulturalnego.

miejsce	inwestycja	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
1 miejsce	Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	DI_22	7,8	76%	5,9
2 miejsce	Budowa targowiska w Strzyżewicach	DI_24	7,0	70%	4,9
3 miejsce	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	DI_26	6,9	64%	4,4
4 miejsce	Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	DI_25	6,0	60%	3,6
5 miejsce	Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach	DI_23	6,0	56%	3,4
6 miejsce	Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	DI_27	5,0	58%	2,9
7 miejsce	Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich	DI_28	5,2	54%	2,8

Źródło: opracowanie własne PARR.

kolor	Wartość indexu WiP	interpretacja
	7.00 – 10.00	całkowita akceptacja społeczna
	5.00 – 6.99	bardzo duża akceptacja społeczna
	3.00 – 4.99	duża akceptacja społeczna
	2.00 – 2.99	umiarkowana akceptacja społeczna
	1.00 – 1.99	niska akceptacja społeczna
	0.00 – 0.99	brak akceptacji społecznej

Najwyższy indeks WiP (bardzo duża akceptacja społeczna) w priorytecie dotyczącym rozwoju społeczno-kulturalnego otrzymała inwestycja:

- **Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach**

Dużą akceptację społeczną uzyskały jeszcze następujące inwestycje:

- Budowa targowiska w Strzyżewicach,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach.

Umiarkowaną akceptację społeczną uzyskały inwestycje:

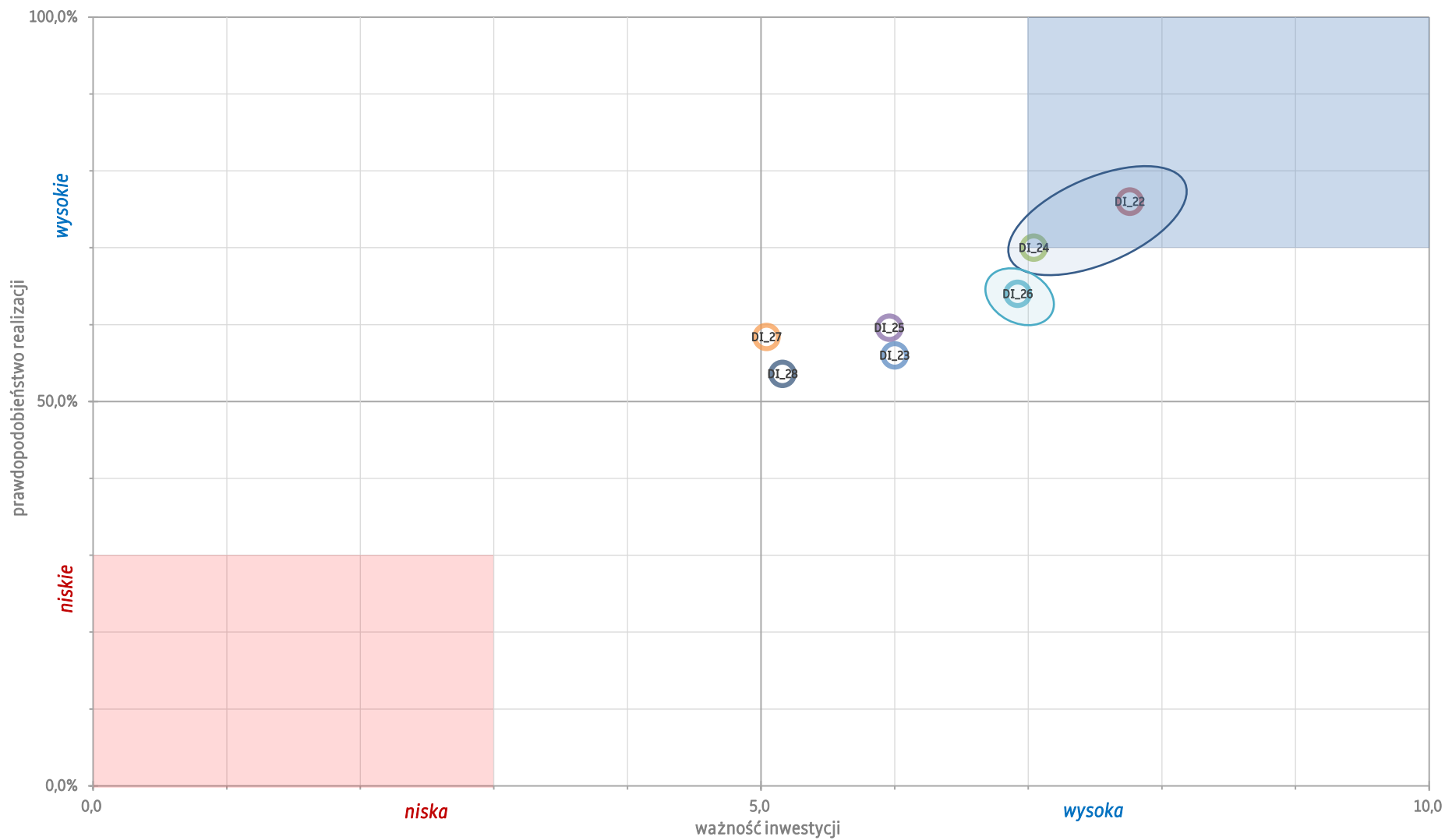
- Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych,
- Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich.

Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest to, że w opinii mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu, żadna z proponowanych inwestycji nie uzyskała niskiej oraz braku akceptacji społecznej.

Należy również podkreślić, że wszystkie 7 działań inwestycyjnych uzyskało średnią ważność równą bądź powyżej 5.0 (w skali 0-10).

Wykres 132. Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych w obszarze rozwój społeczno-kulturalny.

SZCZEGÓŁOWA MACIERZ INWESTYCJI: PRIORYTET "ROZWÓJ SPOŁECZNO-KULTURALNY"

Źródło: opracowanie własne PARR.

W podsumowaniu analizy WiP należy zauważyć, że aż 86% inwestycji, tj. 24 na 28, znalazło się w grupie D, która dotyczy działań ważnych i wysoce prawdopodobnych. 7% inwestycji – 2 z 28 – to działania o niskim % prawdopodobieństwa (średnia poniżej 50%) oraz wysokiej ważności. Również 7% działań znalazło się w grupie C – wysoki % prawdopodobieństwa, ale niska ważność. Żadna inwestycja nie została zaliczona do grupy A – niska ważność i niskie prawdopodobieństwo realizacji.

Tabela 88. Podsumowanie analizy Ważności i Prawdopodobieństwa.

litera grupy	opis grupy	liczba inwestycji	% inwestycji
A	niski % prawdopodobieństwa oraz niska ważność	0	0%
B	niski % prawdopodobieństwa, lecz wysoka ważność	2	7%
C	wysoki % prawdopodobieństwa, ale niska ważność	2	7%
D	wysoki % prawdopodobieństwa oraz wysoka ważność	24	86%
<i>razem:</i>		28	100%

Źródło: opracowanie własne PARR.

Badanie wskazuje, że w opinii osób które wypełniły ankietę, istnieje **powszechna akceptacja praktycznie w całym zakresie proponowanych inwestycji**. Jedynie 2 działania zostały (w bardzo niewielkim stopniu) zakwestionowane co do ważności. 3 z 28 działań inwestycyjnych osiągnęło, w opinii wypełniających ankietę, średnie prawdopodobieństwo poniżej 50% lub ocenę poniżej 5.0 i były to :

- Biuro Obsługi Przedsiębiorcy – punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców (48% prawdopodobieństwa),
- Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców (ocena 4,8),
- Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego (ocena 4,7).

Poniższe tabele przedstawiają nazwy inwestycji w poszczególnych grupach analizy WiP, uszeregowane według wysokości indeksu WiP (wskaźnika akceptacji społecznej dla realizacji inwestycji).

Tabela 89. Kluczowe inwestycje w obszarze D – wysoki % prawdopodobieństwa oraz wysoka ważność.

wysoki % prawdopodobieństwa oraz wysoka ważność						
miejsce	inwestycja	obszar strategiczny	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
1 miejsce	Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny	DI_22	7,8	76%	5,9
2 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelaj Woli	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_13	8,1	66%	5,3
3 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_16	8,0	64%	5,1
4 miejsce	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_17	8,3	62%	5,1
5 miejsce	Budowa targowiska w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny	DI_24	7,0	70%	4,9
6 miejsce	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_20	7,0	69%	4,8
7 miejsce	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_14	7,5	63%	4,7
8 miejsce	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_19	7,3	64%	4,7
9 miejsce	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_21	7,9	58%	4,6
10 miejsce	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	rozwój społeczno-kulturalny	DI_26	6,9	64%	4,4
11 miejsce	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych	rozwój gospodarczy	DI_3	7,6	58%	4,4
12 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_12	6,8	62%	4,2

wysoki % prawdopodobieństwa oraz wysoka ważność

miejsce	inwestycja	obszar strategiczny	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WIP
13 miejsce	Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kielczewice Dolne, Kielczewice Pierwsze	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_18	7,4	57%	4,2
14 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_15	6,3	67%	4,2
15 miejsce	Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.	rozwój gospodarczy	DI_6	6,4	64%	4,1
16 miejsce	Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	rozwój społeczno-kulturalny	DI_25	6,0	60%	3,6
17 miejsce	Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_11	6,1	57%	3,5
18 miejsce	Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny	DI_23	6,0	56%	3,4
19 miejsce	Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_9	5,7	57%	3,2
20 miejsce	Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	DI_10	5,6	58%	3,2
21 miejsce	Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy	rozwój gospodarczy	DI_7	5,6	56%	3,1
22 miejsce	Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców	rozwój gospodarczy	DI_5	5,6	53%	3,0
23 miejsce	Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	rozwój społeczno-kulturalny	DI_27	5,0	58%	2,9
24 miejsce	Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich	rozwój społeczno-kulturalny	DI_28	5,2	54%	2,8

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 90. Lista inwestycji ważnych, ale mało prawdopodobnych - obszar B.

niski % prawdopodobieństwa, lecz wysoka ważność						
miejsce	inwestycja	obszar strategiczny	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WIP
1 miejsce	Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)	rozwój gospodarczy	DI_1	7,1	50%	3,6
2 miejsce	Biuro Obsługi Przedsiębiorcy - punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców	rozwój gospodarczy	DI_2	5,3	48%	2,5

Źródło: opracowanie własne PARR.

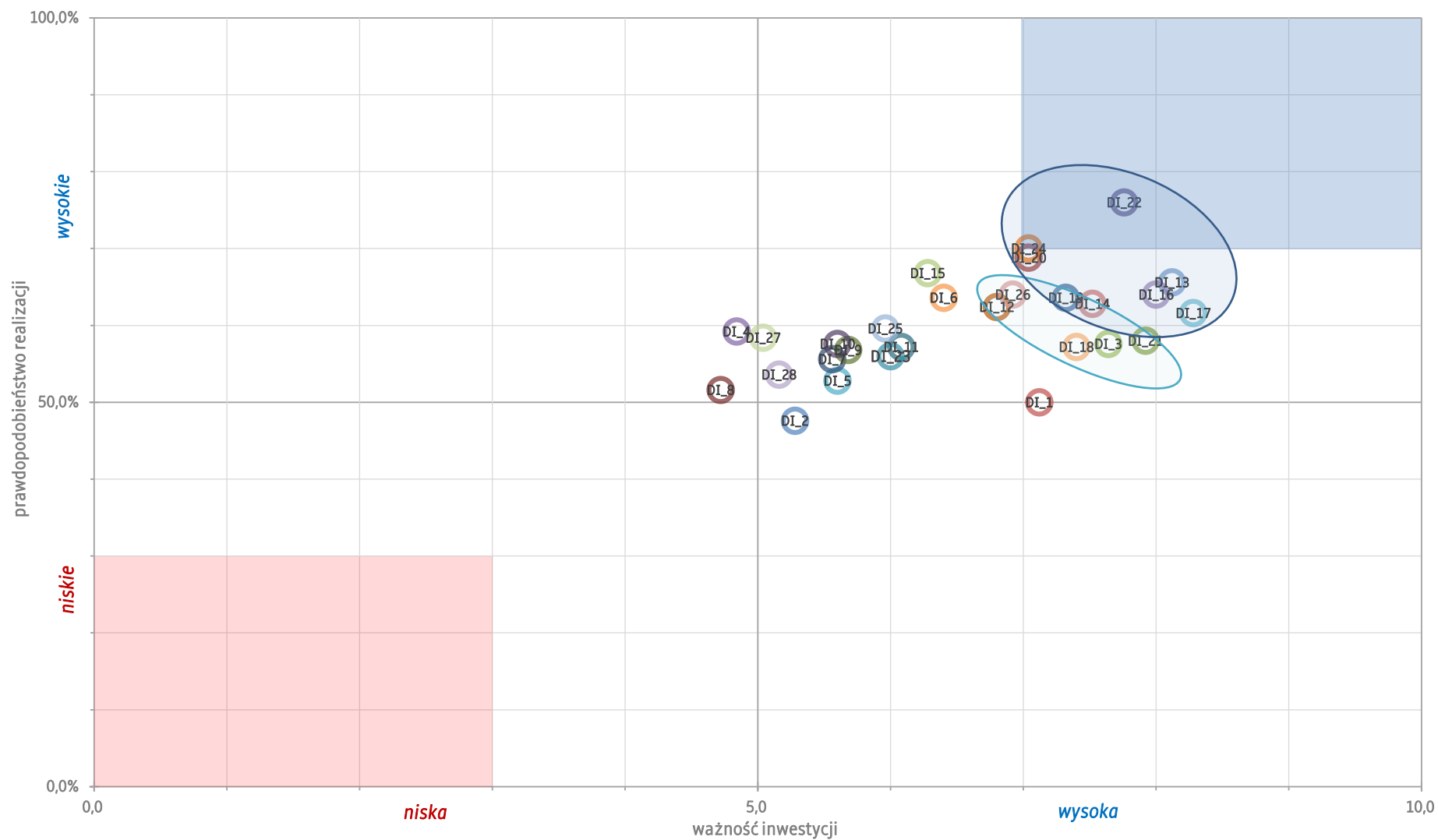
Tabela 91. Lista inwestycji mało ważnych, ale prawdopodobnych - obszar C.

wysoki % prawdopodobieństwa, ale niska ważność						
miejsce	inwestycja	obszar strategiczny	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WIP
1 miejsce	Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców	rozwój gospodarczy	DI_4	4,8	59%	2,9
2 miejsce	Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego	rozwój gospodarczy	DI_8	4,7	52%	2,4

Źródło: opracowanie własne PARR.

Wykres 133. Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych analizy WiP we wszystkich obszarach.

SZCZEGÓŁOWA MACIERZ WSZYSTKICH INWESTYCJI STRATEGICZNYCH

Źródło: opracowanie własne PARR.

Tabela 92. Ranking najważniejszych inwestycji w opinii mieszkańców Gminy Strzyżewice (ranking w oparciu o najwyższą średnią wartość).

miejsce	inwestycja	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
1 miejsce	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej	DI_17	8,3	62%	5,1
2 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli	DI_13	8,1	66%	5,3
3 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic	DI_16	8,0	64%	5,1
4 miejsce	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	DI_21	7,9	58%	4,6
5 miejsce	Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	DI_22	7,8	76%	5,9
6 miejsce	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych	DI_3	7,6	58%	4,4
7 miejsce	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola	DI_14	7,5	63%	4,7
8 miejsce	Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze	DI_18	7,4	57%	4,2
9 miejsce	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	DI_19	7,3	64%	4,7
10 miejsce	Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)	DI_1	7,1	50%	3,6
11 miejsce	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	DI_20	7,0	69%	4,8
12 miejsce	Budowa targowiska w Strzyżewicach	DI_24	7,0	70%	4,9
13 miejsce	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	DI_26	6,9	64%	4,4
14 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice	DI_12	6,8	62%	4,2
15 miejsce	Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.	DI_6	6,4	64%	4,1
16 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola	DI_15	6,3	67%	4,2
17 miejsce	Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)	DI_11	6,1	57%	3,5

18 miejsce	Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach	DI_23	6,0	56%	3,4
19 miejsce	Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	DI_25	6,0	60%	3,6
20 miejsce	Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	DI_9	5,7	57%	3,2
21 miejsce	Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców	DI_5	5,6	53%	3,0
22 miejsce	Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie)	DI_10	5,6	58%	3,2
23 miejsce	Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy	DI_7	5,6	56%	3,1
24 miejsce	Biuro Obsługi Przedsiębiorcy – punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców	DI_2	5,3	48%	2,5
25 miejsce	Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich	DI_28	5,2	54%	2,8
26 miejsce	Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	DI_27	5,0	58%	2,9
27 miejsce	Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców	DI_4	4,8	59%	2,9
28 miejsce	Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego	DI_8	4,7	52%	2,4

Źródło: opracowanie własne PARR.

kolor	Wartość indexu WiP	interpretacja
	7.00 – 10.00	całkowita akceptacja społeczna
	5.00 – 6.99	bardzo duża akceptacja społeczna
	3.00 – 4.99	duża akceptacja społeczna
	2.00 – 2.99	umiarkowana akceptacja społeczna
	1.00 – 1.99	niska akceptacja społeczna
	0.00 – 0.99	brak akceptacji społecznej

Macierz analizy WiP wskazuje, że mieszkańcy Gminy Strzyżewice jako **najbardziej pożądane (ważne)** uznali takie działania, jak:

- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej,
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach,
- Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy),
- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Budowa targowiska w Strzyżewicach.

W rankingu dotyczącym **ważności** poszczególnych inwestycji, mieszkańcy Gminy Strzyżewice wskazali na następujące działania, które miały średnią ważność wyższą niż 5.0 (na max. 10.0):

- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej,
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach,
- Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy),
- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Budowa targowiska w Strzyżewicach,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,

► STRATEGIA ROZWOJU GMINY STRYZEWICE NA LATA 2016-2025

- Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach,
- Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik),
- Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców,
- Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie),
- Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy,
- Biuro Obsługi Przedsiębiorcy – punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców,
- Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich,
- Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych.

Należy wyraźnie podkreślić, że średnią powyżej 5.0 (w skali 0-10) uzyskało aż 26 na 28 inwestycji.

Tabela 93. Index WiP – ranking akceptacji społecznej dla inwestycji w Gminie Strzyżewice.

miejsce	inwestycja	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
1 miejsce	Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	DI_22	7,8	76%	5,9
2 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelnej Woli	DI_13	8,1	66%	5,3
3 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic	DI_16	8,0	64%	5,1
4 miejsce	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej	DI_17	8,3	62%	5,1
5 miejsce	Budowa targowiska w Strzyżewicach	DI_24	7,0	70%	4,9
6 miejsce	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	DI_20	7,0	69%	4,8
7 miejsce	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola	DI_14	7,5	63%	4,7
8 miejsce	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	DI_19	7,3	64%	4,7
9 miejsce	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	DI_21	7,9	58%	4,6
10 miejsce	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	DI_26	6,9	64%	4,4
11 miejsce	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych	DI_3	7,6	58%	4,4
12 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice	DI_12	6,8	62%	4,2
13 miejsce	Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kielczewice Dolne, Kielczewice Pierwsze	DI_18	7,4	57%	4,2
14 miejsce	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola	DI_15	6,3	67%	4,2
15 miejsce	Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.	DI_6	6,4	64%	4,1
16 miejsce	Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)	DI_1	7,1	50%	3,6
17 miejsce	Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	DI_25	6,0	60%	3,6

miejsce	inwestycja	nr działania inwestycyjnego	ważność	prawdopodobieństwo	Index WiP
18 miejsce	Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)	DI_11	6,1	57%	3,5
19 miejsce	Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach	DI_23	6,0	56%	3,4
20 miejsce	Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	DI_9	5,7	57%	3,2
21 miejsce	Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie)	DI_10	5,6	58%	3,2
22 miejsce	Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy	DI_7	5,6	56%	3,1
23 miejsce	Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców	DI_5	5,6	53%	3,0
24 miejsce	Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	DI_27	5,0	58%	2,9
25 miejsce	Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców	DI_4	4,8	59%	2,9
26 miejsce	Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich	DI_28	5,2	54%	2,8
27 miejsce	Biuro Obsługi Przedsiębiorcy - punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców	DI_2	5,3	48%	2,5
28 miejsce	Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego	DI_8	4,7	52%	2,4

Źródło: opracowanie własne PARR.

kolor	Wartość indexu WiP	interpretacja
	7.00 – 10.00	całkowita akceptacja społeczna
	5.00 – 6.99	bardzo duża akceptacja społeczna
	3.00 – 4.99	duża akceptacja społeczna
	2.00 – 2.99	umiarkowana akceptacja społeczna
	1.00 – 1.99	niska akceptacja społeczna
	0.00 – 0.99	brak akceptacji społecznej

Przeprowadzona analiza WiP wskazuje na **bardzo dużą akceptację** mieszkańców Gminy Strzyżewice dla 4 z planowanych przez władze gminy działań inwestycyjnych, tj.:

- Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej.

18 działań inwestycyjnych cechuje **się dużą akceptacją społeczną** i są to:

- Budowa targowiska w Strzyżewicach,
- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.,
- Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy),
- Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli,
- Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- Budowa zadaszonej sceny z widownią w Strzyżewicach,
- Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik),
- Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (podlesie),
- Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy.

Wśród działań inwestycyjnych charakteryzujących się **umiarkowaną akceptacją społeczną** znalazły się:

- Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców,
- Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych,
- Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców,
- Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich,
- Biuro Obsługi Przedsiębiorcy – punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców,
- Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego.

Żadna z 28 inwestycji nie została przez biorących udział w ankiecie oceniona na poziomie niskiej akceptacji społecznej lub braku akceptacji.

Warto dodać, że mieszkańcy w badaniu CAWI mieli możliwość spontanicznego wskazywania dodatkowych strategicznych inwestycji do realizacji na terenie Gminy Strzyżewice. Wśród zgłoszonych propozycji na szczególną uwagę zasługują obszary związane z infrastrukturą społeczną – **przedszkola**.

Oto wykaz propozycji działań inwestycyjnych, które mieszkańcy zgłosili samodzielnie (zachowano oryginalną pisownię):

- budowa chodnika przy drodze powiatowej Osmolice-Niedzwica,
- budowa drogi Borkowizna,
- budowa drogi gminnej w Osmolicach Pierwszych od posesji nr 1 (przy lesie),
- budowa sali gimnastycznej przy szkole w Osmolicach,
- budowa ścieżek rowerowych w gminie,
- Budowa zadaszanej sceny (amfiteatru) w Piotrowicach,
- droga asfaltowa na terenie Pawłowa nr domu 70-75,
- Internet szerokopasmowy – brak operatorów "ostatniej mili",
- kompleks rekreacyjno-sportowy w Piotrowicach,
- market Biedronka,
- Oczyszczenie alejek w parku w Piotrowicach,
- Oświetlenie uliczne przy drogach gminnych,
- Otworzyć Gabinety lekarskie w Strzyżewicach,
- poprawa jakości chodników i budowa nowych w Piotrowicach,
- poszerzenie aktywności fizycznej dla dzieci w placówkach,
- przedszkole publiczne w Strzyżewicach,
- remont drogi powiatowej Strzyżewice- Żabia Wola,
- remont i doposażenie remizy OSP z przeznaczeniem na miejsce spotkań oraz aktywizację społeczności lokalnej,
- remont kortu w Piotrowicach
- remont strażnicy OSP w Piotrowicach,
- rewitalizacja parku w Piotrowicach,
- rozbudowa CKiP w Piotrowicach,
- rozbudowa Przedszkola w Piotrowicach.

Na zakończenie badania mieszkańcy mieli możliwość wyboru spośród wszystkich 28 inwestycji **5 najważniejszych**, które ich zdaniem **priorytetowo powinny być realizowane** na terenie Gminy Strzyżewice do 2025 roku. Wśród zgłoszonych propozycji wyróżnia się:

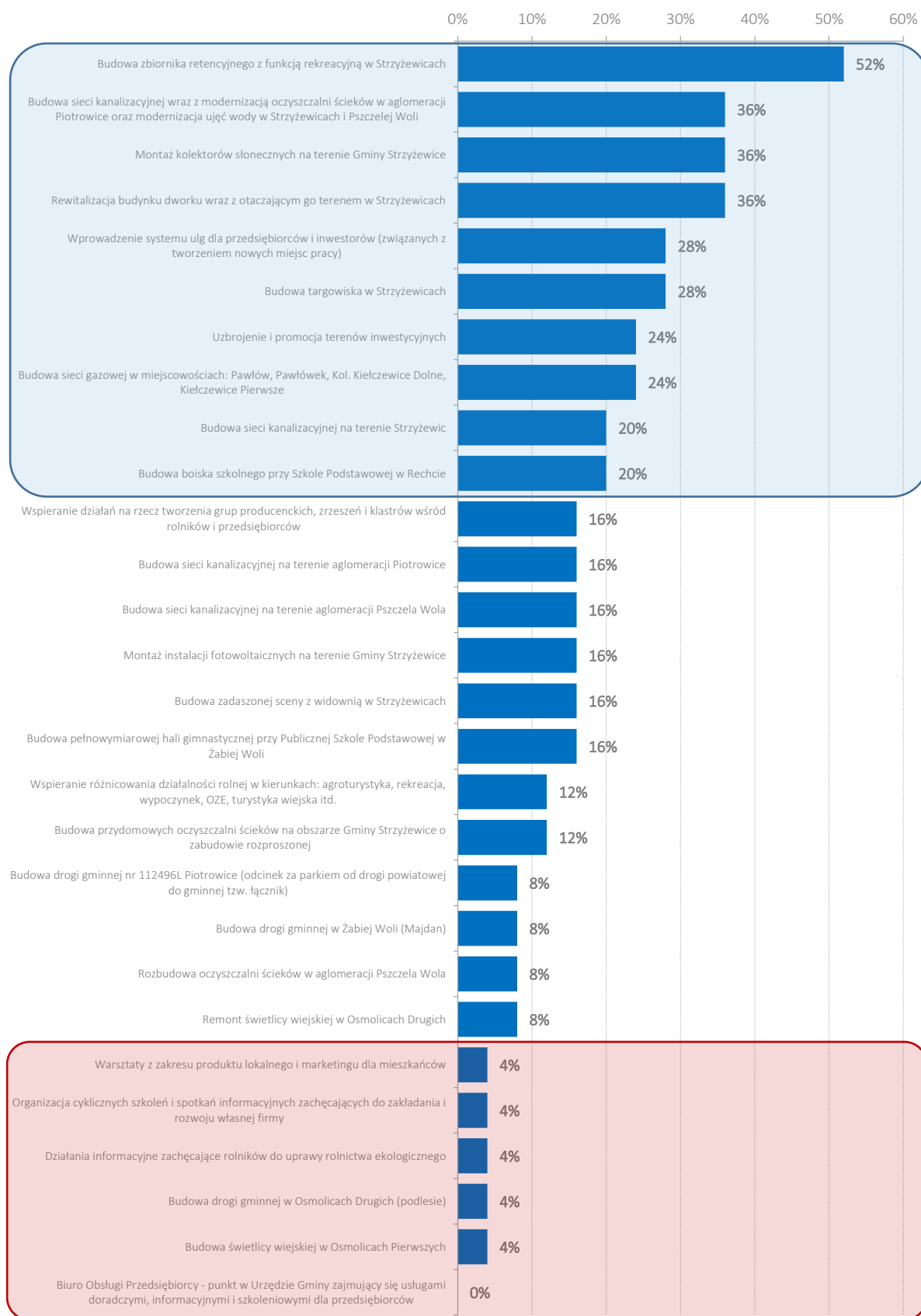
- ➔ Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach

Do istotnych inwestycji, które wskazało więcej niż 20% mieszkańców biorących udział w badaniu należą:

- ➔ Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli,

- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy),
- Budowa targowiska w Strzyżewicach,
- Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych,
- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie.

Wykres 134. Priorytetowe (najważniejsze) inwestycje dla rozwoju Gminy Strzyżewice - wybór 5 najważniejszych inwestycji przez mieszkańców.

Źródło: pracowanie własne PARR na podstawie badań CAWI mieszkańców Gminy Strzyżewice (n=48).

3. SYSTEM FINANSOWANIA STRATEGII – PLAN FINANSOWY

3.1. Źródła finansowania Strategii

Głównymi źródłami finansowania Strategii będą:

- » środki własne – budżet gminy,
- » zewnętrzne środki publiczne – dostępne przede wszystkim w ramach programów finansowanych z Unii Europejskiej
- » środki z sektora prywatnego, np. w ramach projektów partnerstwa publiczno-prywatnego (hybrydowego).

Trudno jednak oczekiwać, że realizacja założonych celów strategicznych i operacyjnych wynikających ze zdefiniowanych problemów będzie możliwa bez skutecznego pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania w postaci źródeł zewnętrznych.

Praktycznie żadna z priorytetowych inwestycji nie ma szans na szybką realizację, bez uzyskania zewnętrznego dofinansowania. Rekomendowane jest tym samym aplikowanie o środki unijne (lub pochodzące z alternatywnych programów), aby zwiększyć wydolność inwestycyjną gminy i skutecznie realizować zaplanowane zadania.

Kluczowe źródła zewnętrznego finansowania inwestycji w omawianym okresie to:

- » **Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego (RPO WL)** (wszystkie rodzaje infrastruktury, w tym, wodno-kanalizacyjna, edukacyjna, kulturalna, informatyczna, rozwój przedsiębiorczości, promocja gospodarcza, zdrowie, niska emisja, OZE itp.);
- » **Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (PO WER)** (np. rozwój zasobów ludzkich – szkolenia, doradztwo, wsparcie na rynku pracy; partnerstwo lokalne, kształtowanie postaw społecznych, wsparcie organizacji pozarządowych, wsparcie dla przedsiębiorstw, wsparcie instytucji otoczenia biznesu, itp.);
- » **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)** (np. drogi lokalne, infrastruktura wodno-kanalizacyjna, gospodarka odpadami, agroturystyka, dziedzictwo kulturowe wsi, integracja społeczna, przedsiębiorczość itp.);
- » **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ)** (np. ponadlokalne projekty w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, i gospodarki odpadami, zmniejszenie emisyjności gospodarki itp.);
- » **Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (PO IR)** (np. wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach, działalność B+R itp.).

- » **Program Operacyjny Polska Cyfrowa (PO PC)** (np. zapewnienie powszechnego dostępu do szybkiego internetu, budowa e-administracji, cyfrowa aktywizacja społeczeństwa itp.).

Oprócz funduszy UE funkcjonują również inne możliwości finansowania rozwoju samorządu, tj.:

- » Norweski Mechanizm Finansowy,
- » Szwajcarski Instrument Finansowy,
- » Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- » Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych Ekofundusz,
- » Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- » Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ,
- » Ministerstwo Rozwoju,
- » Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- » Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- » Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- » Ministerstwo Sportu i Turystyki,
- » Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- » Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie,
- » Zarząd Dróg Powiatowych,
- » Młodzież w Działaniu,
- » Bank Gospodarstwa Krajowego (Fundusz Poręczeń Unijnych, Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych, itd.),
- » Fundacje i grantodawcy,
- » inne.

Powyższe źródła mogą stanowić ciekawą alternatywę dla środków pochodzących z UE, natomiast **głównymi źródłami zewnętrznymi finansowania Strategii będą:**

- » Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego,
- » Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- » Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój.

Dokładne rozplanowanie dochodów oraz wydatków z budżetu Gminy Strzyżewice w okresie realizacji zadań zapisanych w Strategii pozwoli na właściwą i efektywną koncentrację działań i posiadanych zasobów. Dzięki właściwemu oszacowaniu posiadanych środków finansowych, wpływów do budżetu w kolejnych latach oraz kosztach niezbędnych do poniesienia w procesie realizacji Strategii, w przypadku wystąpienia problemów możliwe będzie łatwiejsze i szybsze ich rozwiązanie.

3.2. Symulacja budżetu na lata 2017-2025

Tabela 94. Symulacja budżetu Gminy Strzyżewice na lata 2017-2025.

	średnia z lat 2002-2014	średnia do prognozy	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	suma:	% zgodności prognoz I i II
dochody ogółem (prognoza I)	7,7%	6,7%	22 019 024	23 494 298	25 068 416	26 748 000	28 540 116	30 452 304	32 492 608	34 669 613	36 992 477	260 476 858	99,9%
dochody ogółem (prognoza II)			21 437 005	22 988 800	24 664 062	26 473 487	28 428 758	30 542 644	32 829 104	35 303 405	37 982 244	260 649 508	
dochody własne	11,4%	10,4%	7 083 191	7 819 843	8 633 107	9 530 950	10 522 169	11 616 474	12 824 588	14 158 345	15 630 813	97 819 480	
dotacje ogółem (celowe + dotacje paragrafy 200, 620)	27,8%	6,5%	5 288 055	5 631 779	5 997 844	6 387 704	6 802 905	7 245 094	7 716 025	8 217 566	8 751 708	62 038 680	
subwencje ogólne	5,2%	5,2%	9 065 758	9 537 178	10 033 111	10 554 833	11 103 684	11 681 076	12 288 492	12 927 493	13 599 723	100 791 348	
wydatki ogółem	10,0%	6,8%	21 919 525	23 410 053	25 001 936	26 702 068	28 517 809	30 457 020	32 528 097	34 740 008	37 102 328	260 378 843	
wydatki bieżące ogółem	6,6%	7,0%	18 444 533	19 735 650	21 117 145	22 595 346	24 177 020	25 869 411	27 680 270	29 617 889	31 691 141	220 928 405	
obsługa długu (pozostała z lat ubiegłych)			1 152 654	1 091 239	947 310	628 428	713 896	697 851	582 723	519 230	467 147	8 003 472	
wydatki majątkowe inwestycyjne			2 421 837	2 667 409	3 003 961	3 524 227	3 649 200	3 885 042	4 229 615	4 532 494	4 834 189	32 747 975	
Strategiczny Budżet Inwestycyjny (SBI):	70,0%		1 695 286	1 867 187	2 102 773	2 466 959	2 554 440	2 719 529	2 960 731	3 172 746	3 383 932	22 923 583	
budżet operacyjny:	30,0%		726 551	800 223	901 188	1 057 268	1 094 760	1 165 513	1 268 885	1 359 748	1 450 257	9 824 393	
max. linia kredytowa			13 211 414	14 096 579	15 041 050	16 048 800	17 124 070	18 271 382	19 495 565	20 801 768	22 195 486		

Źródło: opracowanie własne PARR.

Na podstawie przeprowadzonej symulacji prognoza budżetu do 2025 roku wykazała, że:

- **dochody** ogółem budżetu Gminy Strzyżewice powinny wynieść około: **206,5 mln zł**,
- **wydatki bieżące** budżetu Gminy Strzyżewice powinny wynieść około **220,9 mln zł**.

Wydatki inwestycyjne – stanowiące różnice między dochodami a wydatkami bieżącymi budżetu łącznie mogą wynieść około **32,7 mln zł**.

W analizie trendów z lat 2002-2014 zauważone zostały następujące średnie wzrosty rok do roku:

- dochody ogółem – 7,7%,
- dochody własne – 11,4%,
- dotacje ogółem (celowe + dotacje paragrafy 200, 620) – 27,8%,
- subwencje ogólne – 5,2%,
- wydatki ogółem – 10,0%,
- wydatki bieżące ogółem – 6,6%.

Przyjmując wariant ostrożny dalszych wzrostów dochodów i wydatków budżetowych (niższy wzrost rok do roku, wyższe wydatki bieżące ogółem), zakłada się średnie do prognozy na lata 2017-2025 w wysokości:

- dochody ogółem – 6,7%,
- dochody własne – 10,4%,
- dotacje ogółem (celowe + dotacje paragrafy 200, 620) – 6,5%,
- subwencje ogólne – 5,2%,
- wydatki ogółem – 6,8%,
- wydatki bieżące ogółem – 7,0%.

Planując wydatki budżetowe należy uwzględnić zabezpieczenie środków finansowych na realizację projektów inwestycyjnych zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice oraz na bieżące, doraźne działania, jak np. budowę chodników oraz oświetlenia, współpracę z organizacjami pozarządowymi, czy wsparcie dla wydarzeń kulturalnych. Z racji tego, proponuje się podział kwoty w ramach wydatków inwestycyjnych na:

- » **Strategiczny Budżet Inwestycyjny [SBI],**
- » **budżet operacyjny [BO].**

Strategiczny Budżet Inwestycyjny dotyczyć będzie realizacji **priorytetowych strategicznych działań inwestycyjnych** zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice i w założeniu stanowić ma **70% wydatków inwestycyjnych**, tj. **około 22,9 mln zł**. Natomiast kwota w ramach **budżetu operacyjnego** miałyby wynieść **30% wydatków inwestycyjnych**, czyli ok. **9,8 mln zł**.

Podczas otwartych konsultacji społecznych mieszkańcom Gminy Strzyżewice przedstawiona została lista **28 strategicznych działań inwestycyjnych**. Mieszkańcy ocenili je pod kątem ważności i prawdopodobieństwa, jednak realizacja pełnego planu inwestycyjnego jest ponad możliwości finansowe Gminy Strzyżewice. Zatem konieczne stało się opracowanie Strategicznego Budżetu Inwestycyjnego (SBI) obejmującego priorytetowe działania inwestycyjne. Uczyniono to w ramach dialogu obywatelskiego podczas otwartego spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami Gminy Strzyżewice.

Podczas spotkania konsultacyjnego, przy wsparciu ekspertów PARR, mieszkańcy Gminy Strzyżewice opracowali Strategiczny Budżet Inwestycyjny, w którym zamieszczone zostały priorytetowe, według opinii społecznej, strategiczne działania inwestycyjne. Z jednej strony mieszkańcy brali pod uwagę wyniki analizy WiP, ale z drugiej, w toku dyskusji, wypracowywali alternatywne rozwiązania.

Ostatecznie lista **PRIORYTETOWYCH STRATEGICZNYCH DZIAŁAŃ INWESTYCYJNYCH**, opracowana w ramach otwartych konsultacji społecznych, przedstawia się następująco:

- Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelnej Woli,
- Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach,
- Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik),
- Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej,
- Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych,
- Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie,
- Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan),
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice,
- Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa targowiska w Strzyżewicach,
- Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic,
- Budowa zadaszonej sceny z widownią w Strzyżewicach,
- Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola,
- Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli.

Lista ta stanowi wyraz ambicji lokalnej społeczności Gminy Strzyżewice w zakresie najważniejszych dla rozwoju gminy działań inwestycyjnych.

Pamiętać jednak należy, że pełna lista inwestycji dla Gminy Strzyżewice obejmuje **28 strategicznych działań inwestycyjnych** oraz **88 istotnych społecznie inwestycji**. Poniżej przedstawiono wykaz w/w zadań wraz z szacunkowymi kosztami realizacji.

Tabela 95. Wykaz strategicznych inwestycji w Gminie Strzyżewice wraz z szacunkowymi kosztami realizacji.

nr DI	nazwa działania inwestycyjnego	priorytet	szacunkowy koszt
1.	Wprowadzenie systemu ulg dla przedsiębiorców i inwestorów (związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy)	rozwój gospodarczy	-
2.	Biuro Obsługi Przedsiębiorcy - punkt w Urzędzie Gminy zajmujący się usługami doradczymi, informacyjnymi i szkoleniowymi dla przedsiębiorców	rozwój gospodarczy	40 000 zł (rocznie)
3.	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych	rozwój gospodarczy	2 000 000 zł

nr DI	nazwa działania inwestycyjnego	priorytet	szacunkowy koszt
4.	Warsztaty z zakresu produktu lokalnego i marketingu dla mieszkańców	rozwój gospodarczy	10 000 zł (rocznie)
5.	Wspieranie działań na rzecz tworzenia grup producenckich, zrzeszeń i klastrów wśród rolników i przedsiębiorców	rozwój gospodarczy	-
6.	Wspieranie różnicowania działalności rolnej w kierunkach: agroturystyka, rekreacja, wypoczynek, OZE, turystyka wiejska itd.	rozwój gospodarczy	-
7.	Organizacja cyklicznych szkoleń i spotkań informacyjnych zachęcających do zakładania i rozwoju własnej firmy	rozwój gospodarczy	10 000 zł (rocznie)
8.	Działania informacyjne zachęcające rolników do uprawy rolnictwa ekologicznego	rozwój gospodarczy	-
9.	Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	600 000 zł
10.	Budowa drogi gminnej w Osmolicach Drugich (Podlesie)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	1 500 000 zł
11.	Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	1 800 000 zł
12.	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	1 000 000 zł
13.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	7 158 781 zł
14.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	4 000 000 zł
15.	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	20 000 000 zł
16.	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	3 000 000 zł
17.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	500 000 zł
18.	Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kiełczewice Dolne, Kiełczewice Pierwsze	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	300 000 zł
19.	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	1 081 384 zł
20.	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	3 971 370 zł
21.	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa	20 000 000 zł
22.	Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny	4 019 104 zł
23.	Budowa zadaszanej sceny z widownią w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny	600 000 zł
24.	Budowa targowiska w Strzyżewicach	rozwój społeczno-kulturalny	500 000 zł
25.	Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	rozwój społeczno-kulturalny	4 000 000 zł
26.	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	rozwój społeczno-kulturalny	500 000 zł
27.	Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych	rozwój społeczno-kulturalny	800 000 zł
28.	Remont świetlicy wiejskiej w Osmolicach Drugich	rozwój społeczno-kulturalny	400 000 zł

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Strzyżewice.

Mieszkańcy Gminy Strzyżewice w okresie od 8 kwietnia do 6 czerwca mieli możliwość przedstawiania propozycji projektów działań inwestycyjnych do realizacji na terenie Gminy Strzyżewice do 2025 roku. Pomysły w zakresie inwestycji można było zgłaszać za pomocą ankiety internetowej (dostępnej na stronie gminy) oraz w wersji papierowej – wrzucając kartkę z nazwą inwestycji do specjalnej skrzynki umieszczonej w budynku Urzędu Gminy. Mieszkańcy Gminy zgłosili blisko 60 różnych projektów inwestycyjnych. Na podstawie preferencji mieszkańców, także w wyniku zgłoszeń w ankiecie CAWI (pytanie otwarte podczas badania WiP) oraz dzięki informacjom przekazanych przez Urząd Gminy Strzyżewice została opracowana lista dodatkowych **ISTOTNYCH SPOŁĘCZNIE** 88 działań inwestycyjnych. Ich realizacja zależy od możliwości finansowych gminy, szans pozyskania środków zewnętrznych, a wybór konkretnych inwestycji do realizacji będzie należał do kompetencji Rady Gminy Strzyżewice.

Tabela 96. Wykaz istotnych społecznie działań inwestycyjnych do realizacji w Gminie Strzyżewice wraz z szacunkowymi kosztami realizacji.

Lp.	Nazwa działania inwestycyjnego/ zadania	Nakłady inwestycyjne (w złotych ogółem)
1.	Budowa drogi wewnętrznej w Piotrowicach (odcinek od drogi powiatowej do młyna)	100 000 zł
2.	Budowa drogi gminnej nr 107127L w Piotrowicach (odcinek od cmentarza do lasu)	300 000 zł
3.	Budowa drogi gminnej w Pawłowie (działka ewid. 188)	300 000 zł
4.	Przebudowa nawierzchni drogi gminnej w Pawłowie – II etap	700 000 zł
5.	Modernizacja drogi gminnej nr 107136 L Stasin – Dębszczyzna – Kielczewice Maryjskie	1 000 000 zł
6.	Budowa drogi gminnej w Borkowiznie (od strony Bystrzycy)	400 000 zł
7.	Budowa drogi gminnej nr 107145 L w Borkowiznie (na Zapotok)	600 000 zł
8.	Budowa drogi gminnej nr 107131 L w Bystrzycy Nowej (Piotrowski)	200 000 zł
9.	Budowa drogi gminnej nr 107130L w Bystrzycy Nowej (Lis)	800 000 zł
10.	Budowa drogi gminnej nr 112516L w Bystrzycy Nowej (od drogi woj. w Kajetanówce na Słotwińskiego)	600 000 zł
11.	Budowa drogi gminnej nr 112486L w Żabiej Woli – wieś Jabłonna Majątek (od agronomówki do lasu)	1 500 000 zł
12.	Budowa drogi gminnej nr 112526L w Dębinie	800 000 zł
13.	Budowa drogi gminnej nr 107134L w Strzyżewicach	200 000 zł
14.	Budowa drogi gminnej nr 107134 L w Strzyżewicach (Szczołka - Rękas)	800 000 zł
15.	Budowa drogi gminnej nr 112517L w Strzyżewicach - Dębinie	1 500 000 zł
16.	Budowa drogi gminnej nr 112525L Piotrowice – Kajetanówka	1 000 000 zł
17.	Budowa drogi gminnej nr 107132L w Pawłówku	600 000 zł

Lp.	Nazwa działania inwestycyjnego/ zadania	Nakłady inwestycyjne (w złotych ogółem)
18.	Budowa drogi gminnej nr 112524L w Osmolicach Pierwszych – Osmolicach Drugich (skład buraków)	800 000 zł
19.	Budowa drogi gminnej nr 107121L w Osmolicach Pierwszych (Czobotówka)	800 000 zł
20.	Budowa drogi wewnętrznej gminnej w Osmolicach Drugich (Szeliga – Stefańczyk)	500 000 zł
21.	Przebudowa drogi gminnej nr 107122L w Osmolicach Pierwszych (szkolna)	980 000 zł
22.	Budowa drogi gminnej wewnętrznej w Osmolicach Pierwszych (przy lesie od domu nr 1a)	200 000 zł
23.	Budowa drogi gminnej nr 112519L Pawłówek – Pawłów	600 000 zł
24.	Budowa drogi gminnej w Iżycach (Wilkołowski – Malec)	800 000 zł
25.	Budowa drogi gminnej nr 107139L w Kolonia Kiełczewice Dolne (las)	600 000 zł
26.	Budowa drogi gminnej nr 112510 L Borkowizna – Kolonia Kiełczewice Dolne	1 400 000 zł
27.	Modernizacja drogi gminnej nr 107140L Kolonia Kiełczewice Dolne - Borkowizna	800 000 zł
28.	Budowa drogi wewnętrznej w Polanówce (tzw. podkowa)	300 000 zł
29.	Budowa drogi gminnej nr 112527L w Polanówce	600 000 zł
30.	Budowa drogi gminnej nr 107147L w Kiełczewicach Górnych	300 000 zł
31.	Dokończenie budowy drogi gminnej wewnętrznej w PawłóWKU	100 000 zł
32.	Budowa chodnika w Kiełczewicach Górnych	200 000 zł
33.	Budowa chodnika w Kiełczewicach Dolnych	200 000 zł
34.	Budowa chodnika Żabia Wola – Kolonia Tuszów	1 000 000 zł
35.	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 834 w Bystrzycy Nowej	400 000 zł
36.	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 834 w Strzyżewicach	700 000 zł
37.	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Osmolice - Niedrzwica Duża	200 000 zł
38.	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Piotrowice – Osmolice	200 000 zł
39.	Budowa drogi powiatowej nr 2268 L Osmolice Nowiny	800 000 zł
40.	Remont drogi powiatowej we Franciszkwie	600 000 zł
41.	Uporządkowanie dróg wewnętrznych i chodników w Piotrowicach	100 000 zł
42.	Oświetlenie drogi powiatowej nr 2269L Żabia Wola – Kolonia Tuszów (od tzw. Manhattanu w stronę Bychawy)	100 000 zł

Lp.	Nazwa działania inwestycyjnego/ zadania	Nakłady inwestycyjne (w złotych ogółem)
43.	Budowa oświetlenia ulicznego w miarę potrzeb, gdzie jest zagęszczenie zabudowy przy drogach gminnych utwardzonych w miejscowościach: Kiełczewice Górne, Kiełczewice Maryjskie, Borkowizna, Kolonia Kiełczewice Dolne, Dębina, Bystrzyca Nowa, Bystrzyca Stara, Piotrowice, Osmolice Pierwsze, Osmolice Drugie, Żabia Wola, Polanówka, Kajetanówka, Pawłów	200 000 zł
44.	Rozbudowa istniejącego parkingu przy Publicznej Szkole Podstawowej w Osmolicach Pierwszych	50 000 zł
45.	Rozbudowa sieci wodociągowej w Żabiej Woli	500 000 zł
46.	Budowa kanalizacji burzowej w Piotrowicach	1 000 000 zł
47.	Budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych	400 000 zł
48.	Budowa oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Rechcie	400 000 zł
49.	Budowa kolektora sanitarnego od Lublina przez teren gminy	20 000 000 zł
50.	Budowa infrastruktury umożliwiającej wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w Gminie Strzyżewice	4 000 000 zł
51.	Wykonanie oświetlenia ulicznego zasilanego wiatrem i energią słoneczną	4 000 000 zł
52.	Budowa zadaszanej sceny w Piotrowicach	45 000 zł
53.	Budowa mini basenu w Piotrowicach	120 000 zł
54.	Budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Strzyżewicach - Rechcie	1 500 000 zł
55.	Budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Osmolicach Pierwszych	1 500 000 zł
56.	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Osmolicach Pierwszych	300 000 zł
57.	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie	300 000 zł
58.	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych	300 000 zł
59.	Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	300 000 zł
60.	Remont budynku Szkoły Podstawowej w Żabiej Woli	350 000 zł
61.	Budowa przedszkola publicznego w Strzyżewicach	1 500 000 zł
62.	Zagospodarowanie terenu i ogrodzenie przy Szkole Podstawowej w Kiełczewicach Górnych	100 000 zł
63.	Budowa siłowni zewnętrznej w Piotrowicach	50 000 zł
64.	Modernizacja boiska sportowego w Strzyżewicach	120 000 zł
65.	Remont świetlicy wiejskiej w Kiełczewicach Górnych	200 000 zł
66.	Remont świetlicy wiejskiej w Iżychach	200 000 zł
67.	Budowa kompleksu sportowego w Pawłowie	100 000 zł

Lp.	Nazwa działania inwestycyjnego/ zadania	Nakłady inwestycyjne (w złotych ogółem)
68.	Remont świetlicy wiejskiej w Dębszczyźnie	350 000 zł
69.	Budowa świetlicy wiejskiej w Polanówce	400 000 zł
70.	Remont remizy na potrzeby świetlicy wiejskiej w Strzyżewicach - Rechcie	200 000 zł
71.	Remont remizy na potrzeby świetlicy wiejskiej we Franciszkowie	200 000 zł
72.	Remont remizy na potrzeby świetlicy wiejskiej w Bystrzycy Starej	200 000 zł
73.	Budowa świetlicy wiejskiej oraz garażu na potrzeby OSP Kiełczewice Maryjskie w miejscowości Borkowizna	400 000 zł
74.	Budowa świetlicy wiejskiej oraz garażu na potrzeby OSP Pszczela Wola w miejscowości Żabia Wola	400 000 zł
75.	Modernizacja kortu tenisowego w Piotrowicach (obok przedszkola)	60 000 zł
76.	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Strzyżewice	3 500 000 zł
77.	Przygotowanie oznakowanego szlaku turystycznego wzdłuż rzeki Bystrzycy	100 000 zł
78.	Wytyczenie szlaku narciarskiego na terenie Gminy Strzyżewice	20 000 zł
79.	Wytyczenie szlaku konnego w Gminie Strzyżewice	20 000 zł
80.	Budowa infrastruktury turystycznej w Gminie Strzyżewice	300 000 zł
81.	Odnowienie starych cmentarzy znajdujących się na terenie Gminy Strzyżewice	40 000 zł
82.	Renowacja kapliczek i krzyży przydrożnych znajdujących się na terenie Gminy Strzyżewice	60 000 zł
83.	Stworzenie miejsca na pikniki rodzinne w miejscowości Kolonia Kiełczewice Dolne	50 000 zł
84.	Renowacja zabytkowego parku w Piotrowicach	100 000 zł
85.	Upowszechnienie stosowania technik społeczeństwa informacyjnego w pracy administracji publicznej i jednostek podległych oraz zapewnienie dostępu do Internetu w miejscach publicznych	700 000 zł
86.	Stymulowanie wzrostu wykorzystania szerokopasmowego Internetu wśród ludności Gminy Strzyżewice	100 000 zł
87.	Budowa sieci bezprzewodowego dostępu do Internetu dla mieszkańców Gminy Strzyżewice	500 000 zł
88.	e-Gminy w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym	1 050 000 zł
89.	Budowa przedszkola publicznego w Pszczelnej Woli (obręb ewidencyjny Osmolice Pierwsze)	1 000 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie konsultacji z mieszkańcami Gminy Strzyżewice i informacji przekazanych przez Urząd Gminy Strzyżewice.

Tabela 97. Strategiczny Budżet Inwestycyjny (SBI) Gminy Strzyżewice na lata 2017-2025, obejmujący priorytetowe strategiczne działania inwestycyjne.

rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	SBI	22 923 583 zł
Strategiczny Budżet Inwestycyjny [SBI]	1 695 286 zł	1 867 187 zł	2 102 773 zł	2 466 959 zł	2 554 440 zł	2 719 529 zł	2 960 731 zł	3 172 746 zł	3 383 932 zł	budżet z kredytami	28 703 583 zł
kwota długu na koniec roku:	5 647 824 zł	4 556 585 zł	5 252 852 zł	6 245 434 zł	5 694 400 zł	6 631 932 zł	5 164 759 zł	3 761 079 zł	2 409 482 zł	suma zaciągniętych kredytów:	5 780 000 zł
% zadłużenia (max. 60%):	25,6%	19,4%	21,0%	23,3%	20,0%	21,8%	15,9%	10,8%	6,5%	kredyty z odsetkami:	7 314 457 zł
% koszt obsługi długu w dochodach (max 15%):	5,2%	4,6%	4,7%	4,2%	4,7%	5,2%	4,5%	4,0%	3,7%	kredyt do spłaty po roku 2025:	2 409 482 zł
KREDYT			1 500 000 zł	1 700 000 zł	680 000 zł	1 900 000 zł				koszt kredytu:	1 534 457 zł
ile lat:			8	8	6	10					
oprocentowanie:			5,8%	5,7%	5,3%	5,9%					
roczny koszt obsługi długu:	0 zł	0 zł	234 797 zł	499 912 zł	632 467 zł	884 450 zł	884 450 zł	884 450 zł	884 450 zł	bilans lat 2016-2025:	-2 524 802 zł
POZOSTAŁY SBI	-198 464 zł	-592 473 zł	-72 024 zł	-12 953 zł	6 974 zł	30 079 zł	-773 719 zł	-561 704 zł	-350 518 zł		

PRIORYTETOWE INWESTYCJE STRATEGICZNE	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	wkład własny razem	inwestycja razem	dofinansowanie	źródło finansowania
roczne wydatki inwestycyjne - WSZYSTKIE:	5 400 000 zł	10 400 000 zł	7 000 000 zł	5 200 000 zł	4 100 000 zł	6 500 000 zł	5 000 000 zł	5 000 000 zł	5 000 000 zł	wydatki inwestycyjne razem: 53 600 000 zł			
roczne wydatki inwestycyjne - WKŁAD WŁASNY:	1 893 750 zł	2 459 660 zł	3 440 000 zł	3 680 000 zł	2 595 000 zł	3 705 000 zł	2 850 000 zł	2 850 000 zł	2 850 000 zł	wkład własny razem: 26 323 410 zł			
roczne wydatki inwestycyjne - DOFINANSOWANIE:	3 506 250 zł	7 940 340 zł	3 560 000 zł	1 520 000 zł	1 505 000 zł	2 795 000 zł	2 150 000 zł	2 150 000 zł	2 150 000 zł	wartość dofinansowania razem: 27 276 590 zł			
Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w aglomeracji Piotrowice oraz modernizacja ujęć wody w Strzyżewicach i Pszczelej Woli	1 268 750 zł	1 305 000 zł								2 579 430 zł	7 100 000 zł	63,67%	RPO
Rewitalizacja budynku dworku wraz z otaczającym go terenem w Strzyżewicach	225 000 zł	375 000 zł								800 000 zł	4 000 000 zł	80,00%	ZIT
Budowa drogi gminnej nr 112496L Piotrowice (odcinek za parkiem od drogi powiatowej do gminnej tzw. łącznik)	400 000 zł									400 000 zł	400 000 zł		
Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice		25 000 zł	30 000 zł							55 000 zł	1 100 000 zł	95,00%	RPO + wkład własny mieszkańców
Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice		100 000 zł	100 000 zł							200 000 zł	4 000 000 zł	95,00%	RPO + wkład własny mieszkańców

PRIORYTETOWE INWESTYCJE STRATEGICZNE	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	wkład własny razem	inwestycja razem	dofinansowanie	źródło finansowania
roczne wydatki inwestycyjne - WSZYSTKIE:	5 400 000 zł	10 400 000 zł	7 000 000 zł	5 200 000 zł	4 100 000 zł	6 500 000 zł	5 000 000 zł	5 000 000 zł	5 000 000 zł	wydatki inwestycyjne razem: 53 600 000 zł			
roczne wydatki inwestycyjne - WKŁAD WŁASNY:	1 893 750 zł	2 459 660 zł	3 440 000 zł	3 680 000 zł	2 595 000 zł	3 705 000 zł	2 850 000 zł	2 850 000 zł	2 850 000 zł	wkład własny razem: 26 323 410 zł			
roczne wydatki inwestycyjne - DOFINANSOWANIE:	3 506 250 zł	7 940 340 zł	3 560 000 zł	1 520 000 zł	1 505 000 zł	2 795 000 zł	2 150 000 zł	2 150 000 zł	2 150 000 zł	wartość dofinansowania razem: 27 276 590 zł			
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarze Gminy Strzyżewice o zabudowie rozproszonej		181 850 zł								2 573 750 zł	7 100 000 zł	63,75%	PROW
Budowa świetlicy wiejskiej w Osmolicach Pierwszych		290 960 zł								600 000 zł	4 000 000 zł	85,00%	PROW
Budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Rechcie			500 000 zł							400 000 zł	400 000 zł		
Budowa drogi gminnej w Żabiej Woli (Majdan)			900 000 zł	900 000 zł						55 000 zł	1 100 000 zł	95,00%	
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Piotrowice			570 000 zł							200 000 zł	4 000 000 zł	95,00%	WFOŚiGW + VAT (odzyskany)
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w aglomeracji Pszczela Wola				1 140 000 zł	1 140 000 zł					181 850 zł	500 000 zł	63,63%	WFOŚiGW + VAT (odzyskany)
Budowa targowiska w Strzyżewicach		181 850 zł								290 960 zł	800 000 zł	63,63%	PROW
Budowa sieci gazowej w miejscowościach: Pawłów, Pawłówek, Kol. Kietczewice Dolne, Kietczewice Pierwsze				300 000 zł						500 000 zł	500 000 zł		
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie Strzyżewic					855 000 zł	855 000 zł				1 800 000 zł	1 800 000 zł		WFOŚiGW + VAT (odzyskany)
Budowa zadaszonej sceny z widownią w Strzyżewicach				600 000 zł						570 000 zł	1 000 000 zł	43,00%	
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Pszczela Wola						2 850 000 zł	2 850 000 zł	2 850 000 zł	2 850 000 zł	2 280 000 zł	4 000 000 zł	43,00%	WFOŚiGW + VAT (odzyskany)
Budowa pełnowymiarowej hali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli			1 340 000 zł	1 340 000 zł						181 850 zł	500 000 zł	63,63%	Fundusz Sportu

Źródło: opracowanie własne PARR na podstawie spotkania konsultacyjnego z mieszkańcami Gminy Strzyżewice i konsultacji z Urzędem Gminy Strzyżewice.

4. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI STRATEGII

4.1. Monitoring

Monitoring to jeden z kluczowych elementów wdrażania strategii. Opiera się na systematycznym zbieraniu danych dotyczących realizacji założeń Strategii i porównywaniu osiągniętych wskaźników z zakładanymi. Dane z monitoringu służą do oceny skuteczności i efektywności realizowanych zadań. Na podstawie analiz krzywej stanu obecnego od zakładanego formułowane są ewentualne wnioski dotyczące zmian w celach operacyjnych strategii lub działaniach inwestycyjnych. Cały proces monitoringu ma na celu zapewnienie efektywności wydatkowania środków na realizację Strategii. Posiada również wartość antycypacyjną, polegającą na możliwości wczesnego wykrycia ewentualnych błędów i reagowania na nie, a także dostosowanie zapisów strategii do zmieniających się uwarunkowań.

Podstawowymi elementami systemu monitoringu są:

- » instytucje zaangażowane w proces,
- » system sprawozdawczości,
- » zestaw wskaźników na podstawie, których będzie monitorowana Strategia (120 wskaźników).

System instytucjonalny monitorowania Strategii odbywać się będzie na trzech poziomach:

- » zmian sytuacji społeczno-gospodarczej,
- » realizacji celów szczegółowych oraz priorytetów na podstawie wskaźników liczbowych,
- » realizacji zadań (projektów) określonych w zapisach Strategii.

Za monitorowanie Strategii odpowiedzialny jest **Urząd Gminy**. Wójt Gminy Strzyżewice może alternatywnie powołać **Zespół ds. Monitoringu Strategii Rozwoju (ZMSR)**.

Urząd/Zespół będzie miał za zadanie dokonywanie bieżącego monitoringu postępu i skutków realizacji Strategii, a w szczególności zgodności postępu we wdrażaniu zadań (działań inwestycyjnych) z przyjętym harmonogramem oraz wizją rozwoju. Będzie dokonywał tego głównie na podstawie ogólnodostępnych źródeł statystycznych – Banku Danych Lokalnych. W przypadku braku danych przewiduje się przeprowadzanie badań.

Monitoring społeczny

Fakultatywnie możliwe jest powołanie **Rady Rozwoju Strategicznego Gminy Strzyżewice**, która byłaby odpowiedzialna za społeczny monitoring realizacji Strategii. W jej skład wchodziłoby przedstawiciele: administracji gminnej i jednostek organizacyjnych (1/3 składu), lokalnego biznesu (1/3 składu) oraz

organizacji pozarządowych i innych grup społecznych działających na terenie gminy (1/3 składu). Tym samym bezwzględna większość osób wchodzących w skład Rady Rozwoju Strategicznego nie ponosiłaby odpowiedzialności za realizację zadań wynikających ze Strategii.

Na koniec każdego roku (lub w I kwartale następnego) Wójt przedstawiałby Radzie Rozwoju Strategicznego raport z realizacji Strategii, a w szczególności na temat bieżącej oceny postępu i skutków realizacji Strategii, zgodności postępu we wdrażaniu zadań z przyjętym harmonogramem oraz wizją rozwoju. Analizie podlegałby „Raport o Stanie Gminy Strzyżewice”.

Rada Rozwoju Strategicznego przedstawiałaby po każdym posiedzeniu, a obligatoryjnie po spotkaniu rocznym swoje uwagi i propozycje dalszych działań. Co 2 lata na podstawie rekomendacji Rady Rozwoju Strategicznego Strategia byłaby aktualizowana przez Radę Gminy.

Zasady monitorowania

Monitorowanie, by stać się skutecznym narzędziem w procesie wdrażania Strategii musi charakteryzować się następującymi zasadami:

- » **Wiarygodność** – informacja musi być wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych. Niedokładne dane systemu monitorowania mogą spowodować podjęcie niewłaściwych działań korygujących.
- » **Aktualność** – informacje muszą być zbierane, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwia podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii.

4.2. Ocena realizacji Strategii

Ocena realizacji Strategii będzie dokonywana przez **Radę Gminy**. Rada będzie oceniała postęp i skutki realizacji Strategii w cyklu rocznym, na podstawie sprawozdań, składanych Radzie przez Wójta. Rada ponadto będzie oceniała proces wdrażania celów strategicznych w grudniu każdego roku, a w razie potrzeby dokonywała aktualizacji zapisów Strategii w oparciu o ocenę jej realizacji. Zaktualizowana Strategia będzie przyjmowana podczas sesji Rady Gminy.

W I kwartale każdego roku będą się odbywały konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy. Każdy drogą elektroniczną oraz osobiście podczas Zebrań Wiejskich i innych spotkań publicznych będzie mógł zgłosić swoje uwagi i postulaty do zapisów Strategii oraz jej realizacji. Informacje te będą gromadzone przez przedstawicieli Urzędu/ZMSR, a następnie przedstawiane Radzie Gminy i ewentualnie Radzie Rozwoju Strategicznego.

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów.

Kryteria ewaluacji stanowią pewien rodzaj standardów, według których dokonuje się oceny danego programu/strategii. Powinny być sformułowane jasno i precyzyjnie, ponieważ są pewnego rodzaju systemem wartości, do którego ewaluator odwołuje się na każdym etapie badań, wskazując to, co jest najistotniejsze z punktu widzenia Strategii oraz jej celów i efektów. Należy podkreślić, że każde zdarzenie może być ocenione skrajnie inaczej, gdy za kryterium oceny zostanie przyjęta inna wartość. Dlatego też, wybór kryteriów, które będą podstawą oceny ewaluowanej Strategii, wymaga każdorazowo ścisłej współpracy ewaluatora z Gminą Strzyżewice (w przypadku ewaluacji zewnętrznej).

Najczęściej stosowane kryteria ewaluacji to:

1. **Trafność (ang. *relevance*)** – kryterium to pozwala ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele Strategii odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym konkretnym projektem (zadaniem) i/lub realnym potrzebom grup docelowych. Ustalone w wyniku zastosowania kryterium trafności wnioski wpływają na podjęcie decyzji o kontynuowaniu, modyfikacji lub całkowitym wstrzymaniu realizacji Strategii.
2. **Efektywność (ang. *efficiency*)** – kryterium to pozwala ocenić poziom „ekonomiczności” Strategii, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych produktów i rezultatów. Nakłady rozumiane są tu jako zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas. Kryterium ma również zastosowanie przy porównywaniu ewaluowanych w ramach Strategii projektów z podobnymi projektami realizowanymi przez inne samorządy.
3. **Skuteczność (ang. *effectiveness*)** – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele szczegółowe zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte.
4. **Użyteczność (ang. *utility*)** – kryterium to pozwala ocenić, do jakiego stopnia efekty Strategii odpowiadają rzeczywistym potrzebom. Dzięki zastosowaniu tego kryterium można ocenić, czy zmiany wywołane realizacją Strategii są korzystne z punktu widzenia różnych grup mieszkańców (np. ogół społeczności, biznesu, NGO, rolników, środowiska oświaty itd.). Należy wziąć pod uwagę różnice interesów poszczególnych grup. To co zostanie ocenione jako użyteczne dla jednej grupy, może nie być użytecznym z punktu widzenia innej grupy.
5. **Trwałość (ang. *sustainability*)** – kryterium to pozwala ocenić czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju gminy. Kryterium trwałości stosowane jest w ewaluacjach ex-post, ponieważ pozwala ocenić na ile zmiany wywołane oddziaływaniem Strategii są faktycznie trwałe i widoczne po zakończeniu wsparcia finansowego.
6. **Oddziaływanie/wpływ (ang. *impact*)** – kryterium to pozwala ocenić związek pomiędzy celem ogólnym a celami szczegółowymi tj. stopień, w jakim korzyści odniesione przez grupy docelowe miały szerszy wpływ na rozwój Gminy, mieszkańców i inne grupy społeczne (także w ujęciu ponadlokalnym, np. powiat).

W ramach zarządzania Strategią całościowa ewaluacja działań prowadzona będzie w układzie standardowym i składa się z trzech faz:

- » ewaluacja on-going (w trakcie, na bieżąco) – realizowana stale, ma koncentrować się ona na ocenie realizacji Strategii z punktu widzenia kryterium:
 - trafności,
 - efektywności,
 - skuteczności.

Wnioski wynikające z ewaluacji on-going mogą prowadzić do:

- zmian w harmonogramie Strategii,
- weryfikacji zadań (zmiana, usunięcie, wprowadzenie nowych),
- zmiany celów operacyjnych,
- znaczącej aktualizacji konstrukcji celów i zadań Strategii.

Ewaluacja on-going ma stale badać wewnętrzną spójność i zgodność wizji oraz celu głównego, celów szczegółowych i priorytetów.

- » **Ewaluacja mid-term** – realizowana jest w połowie wdrażania zaktualizowanej Strategii – na koniec 2020 roku. Ewaluacja poprzez poddanie analizie **kryterium oddziaływania/wpływu** oraz **użyteczności**, dokonuje pierwszej oceny jakości realizacji Strategii i ocenia poczynione na etapie programowania założenia (cele). Pokazuje w jaki sposób założenia przekładane są na działania i w miejscu gdzie jest to konieczne wskazuje de facto konieczność dokonania korekt. Przez porównanie z sytuacją początkową pokazuje ewolucję kontekstu gospodarczego i społecznego, zmianę wśród grup docelowych oraz ocenia czy cele pozostają trafne. Może przyczynić się do pewnych modyfikacji realizacji interwencji oraz aktualizacji przyjętych założeń.
- » **Ewaluacja ex-post** – po zakończeniu realizacji Strategii – w zakresie podobnym do ewaluacji mid-term, poszerzonym o ocenę (przewidywanych) efektów długoterminowych związanych z osiągnięciem założonej wizji, misji oraz celów: ogólnego i szczegółowych – **kryterium trwałości**.

Ponadto prowadzone mogą być dodatkowe ewaluacje cząstkowe odnoszące się do szczegółowych zagadnień, takich jak na przykład poszczególne zasady realizacji strategii, czy grupy docelowe.

Rekomenduje się przeprowadzanie wszystkich typów ewaluacji z punktu widzenia oceny skuteczności działań i efektywności wydatkowania pieniędzy publicznych.

Ewaluację on-going powinien przeprowadzać na bieżąco Urząd Gminy.

Ewaluacja mid-term powinna być przeprowadzona przez podmiot zewnętrzny w 2019 roku w postaci badań opinii publicznej, definiując aktualny poziom osiągnięcia celów Strategii (zdefiniowanie ewentualnych problemów we wdrażaniu).

Ewaluacja ex-post powinna być przeprowadzona przez podmiot zewnętrzny na koniec wdrażania Strategii w 2025 roku w postaci badań opinii publicznej i określić w jakim stopniu zostały osiągnięte zaplanowane rezultaty.

Istotne z punktu widzenia wiarygodności i efektywności ewaluacji jest to, aby ewaluację mid-term i ex-post przeprowadzały podmioty zewnętrzne.

4.3. Zestaw wskaźników do monitoringu Strategii

Do monitoringu postępów realizacji Strategii rekomenduje się używanie zestawu **120 wskaźników** z analizy RegioStrateg. Są one ogólnodostępne w GUS i umożliwiają porównywanie z innymi JST.

Tabela 98. Wykaz wskaźników do monitoringu Strategii.

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	Wartość bazowa (2014 rok)
Demografia	1	Liczba ludności	osoba	7 954
	2	Gęstość zaludnienia (ludność na 1 km ²)	osoba	73,0
	3	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym	osoba	27,7
	4	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego	osoba	61,2
	5	% osób w wieku przedprodukcyjnym	%	20,8
	6	% osób w wieku produkcyjnym	%	62,0
	7	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	osoba	-1,3
	8	Liczba małżeństw zawartych na 1000 mieszkańców	-	4,6
	9	Saldo migracji na 1000 mieszkańców	osoba	8,4
	10	Długookresowa dynamika zmian liczby ludności (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	%	6,89
	11	Długookresowa dynamika zmian wskaźnika obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym (% zmiany w stosunku do 2002 roku)	%	0,00
Rynek pracy	12	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	osoba	129,0
	13	Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	osoba	45,5
	14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	7,3
	15	Liczba uczniów szkół zasadniczych	uczeń	45
	16	% ludności z wykształceniem zasadniczym zawodowym	%	19,4
	17	Liczba osób bezrobotnych na przypadającą na 1 osobę pracującą	osoba	0,4
	18	Roczna zmiana liczby osób pracujących (rok poprzedni = 100)	-	114,5
	19	Roczna zmiana liczby osób bezrobotnych (rok poprzedni = 100)	-	80,4
	20	% wydatków w budżecie gminy na pomoc społeczną	%	16,1
	21	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	11,4
	22	% ludności utrzymującej się ze źródeł niezarobkowych	%	18,7
	23	Długookresowa dynamika zmian liczby osób bezrobotnych na 1 osobę pracującą (% zmiany w stosunku do 2003 roku)	%	-32,43

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	Wartość bazowa (2014 rok)
Infrastruktura techniczna	24	% ludności korzystającej z wodociągu	%	86,6
	25	% ludności korzystającej z kanalizacji	%	18,0
	26	% ludności korzystającej z gazu	%	38,4
	27	Wydatki budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na 1 mieszkańca	PLN	203,3
	28	% wydatków budżetu gminy na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	%	7,6
	29	Wydatki budżetu gminy na transport i łączność na 1 mieszkańca	PLN	325,3
	30	% wydatków budżetu gminy na transport i łączność	%	12,2
	31	Wydatki na drogi publiczne (udział w wydatkach ogółem)	%	9,5
	32	% ludności korzystającej z kanalizacji do % ludności korzystającej z wodociągu	-	0,21
	33	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego ogółem	ha	10 884
	34	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	100,0
	35	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci wodociągowej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	123,0
	36	Długookresowa dynamika zmian długość czynnej sieci kanalizacyjnej - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	278,3
	Mieszkalnictwo	37	% mieszkań wyposażonych w wodociąg	%
38		% mieszkań wyposażonych w ustęp splukiwany	%	73,7
39		% mieszkań wyposażonych w łazienkę	%	70,2
40		% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	%	67,1
41		% mieszkań wyposażonych w gaz z sieci	%	36,9
42		% ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków (miejskie i wiejskie)	%	15,7
43		Liczba mieszkań na 1 mieszkańca	mieszkanie	0,314
44		Powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę	m2	27,4
45		Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	mieszkanie	4,27
46		Izby oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	izba	23,6
47		Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania	m2	3 847
48		% wydatków w budżecie gminy na gospodarkę mieszkaniową	%	0,06

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	Wartość bazowa (2014 rok)
Potencjał społeczny i kulturalny	49	Zakłady opieki zdrowotnej na 10.000 mieszkańców	zoz	3,8
	50	Liczba ludności na 1 aptekę	osoba	3 977
	51	% wydatków w budżecie gminy na ochronę zdrowia	%	0,30
	52	Podstawowa opieka zdrowotna - porady na 1 mieszkańca	porady	2,5
	53	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice na 10.000 mieszkańców	-	5,0
	54	Placówki biblioteczne (biblioteki i filie ogółem) na 10.000 mieszkańców	-	5,0
	55	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	osoba	143
	56	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	21,2
	57	Liczba zwiedzających muzea i oddziały na 1000 mieszkańców	osoba	0,0
	58	Widzowie kin na 1000 mieszkańców	osoba	0,0
	59	Miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami) w żłobkach w stosunku do dzieci w wieku 0-3 lata	-	0,0
	60	% wydatków w budżecie gminy na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	%	2,98
	61	Miejsca noclegowe	miejsce	0
	62	Dynamika zmian liczby miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	-	brak
	63	Korzystający z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania	osoba	0
	64	Dynamika zmian liczby udzielonych noclegów w turystycznych w obiektach zbiorowego zakwaterowania (rok poprzedni=100)	-	brak
	65	Łączna powierzchnia parków narodowych i parków krajobrazowych	ha	0,0
	66	Powierzchnia lasów	ha	850
	67	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10.000 mieszkańców	NGO	38,0
68	% wydatków w budżecie gminy na kulturę fizyczną	%	4,66	
69	Kluby sportowe na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	-	1,8	

kategoria	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	Wartość bazowa (2014 rok)
Poziom wykształcenia i szkolnictwo	70	% ludności z wykształceniem wyższym	%	3,9
	71	Efektywność wydatków oświatowych (subwencje na zadania oświatowe = 100)	-	147,1
	72	Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego w stosunku do dzieci w wieku 3-6 lat	%	26,1
	73	Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	uczeń	74
	74	% ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym, podstawowym nieukończonym i bez wykształcenia	%	35,0
	75	Uczniowie szkół podstawowych przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	uczeń	4,2
	76	Uczniowie gimnazjów przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	uczeń	8,9
	77	Współczynnik skolaryzacji brutto (szkoły podstawowe)	%	87,0
	78	Współczynnik skolaryzacji brutto (gimnazja)	%	110,4
	Przedsiębiorczość	79	Wskaźnik przedsiębiorczości	jedn. gosp.
80		Dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości (rok poprzedni = 100)	-	102,7
81		Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	115,1
82		Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	61,0
83		Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed.gosp.	36,0
84		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	8,9
85		Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed.gosp.	99,0
86		% firm działających w usługach rynkowych	%	60,2
87		% firm działających w usługach nierynkowych	%	15,8
88		Liczba mikro przedsiębiorstw (0-9 prac.)	liczba	526
89		Liczba małych przedsiębiorstw (10-49 prac.)	liczba	21
90		Liczba średnich przedsiębiorstw (50-249 prac.)	liczba	21
91		Liczba dużych przedsiębiorstw (250-999 prac.)	liczba	0
92		Liczba dużych przedsiębiorstw (powyżej 1000 prac.)	liczba	0
93		Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (sektor prywatny)	liczba	4
94		Długookresowa dynamika zmian wskaźnika przedsiębiorczości - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	146,8

kat	nr wskaźnika	wskaźnik	j.m.	Wartość bazowa (2014 rok)
Stabilność finansowa JST	95	Dochody gminy	PLN	20 374 304
	96	Dochody gminy na 1 mieszkańca	PLN	2 557
	97	Dochody własne na 1 mieszkańca	PLN	915
	98	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w PIT)	PLN	343,4
	99	Dochody własne na 1 mieszkańca (udział w CIT)	PLN	18,0
	100	Udział podatku od nieruchomości w dochodach własnych	%	23,2
	101	Udział podatku rolnego w dochodach własnych	%	13,1
	102	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych (łącznie w latach 2007-2014)	PLN	2 317 009
	103	Środki pozyskane z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych na 1 mieszkańca (średnia z lat 2007-2014)	PLN	291,3
	104	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	%	35,8
	105	Wydatki budżetu gminy	PLN	21 288 343
	106	Wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca	PLN	2 672
	107	Wydatki majątkowe inwestycyjne na 1 mieszkańca	PLN	572
	108	Wydatki na administrację publiczną na 1 mieszkańca	PLN	361,4
	109	Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	%	21,4
	110	Wydatki bieżące na wynagrodzenia na 1 mieszkańca	PLN	864
	111	Efektywność budżetowa (relacja dochodów do wydatków budżetu gminy)	%	95,7
	112	Obsługa długu publicznego na 1 mieszkańca	PLN	32,3
	113	Dynamika zmian dochodów gminy (rok poprzedni = 100)	-	110,7
	114	Dynamika zmian wydatków gminy (rok poprzedni = 100)	-	115,7
115	Dynamika zmian wydatków majątkowych inwestycyjnych gminy (rok poprzedni = 100)	-	155,9	
116	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2008-2014	PLN	5 034 726	
117	Średnia roczna wysokość wydatków inwestycyjnych w okresie 2002-2014	PLN	3 582 032	
118	Średni roczny udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w okresie 2008-2014	%	21,7	
119	Długookresowa dynamika zmian dochodów gminy - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	223,8	
120	Długookresowa dynamika zmian udziału dochodów własnych w dochodach ogółem - zmiana w stosunku do 2002 roku (rok 2002 = 100)	-	131,9	

Źródło: opracowanie własne PARR.

5. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA SYSTEMU REALIZACJI

5.1. Kluczowe instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania Strategii

Instytucją kluczową w procesie realizacji celów Strategii Rozwoju będzie **Rada Gminy Strzyżewice** jako organ uchwałodawczy i stanowiący oraz **Wójt Gminy Strzyżewice** wraz z **Urzędem Gminy**. Zadaniem Wójta jest nadzór i ogólna koordynacja procesu realizacji i monitorowania Strategii. Zadaniem Urzędu Gminy jest bezpośrednia koordynacja i realizacja zadań wynikających ze Strategii.

Instytucjami wspomagającymi Urząd Gminy w procesie wdrażania Strategii będą:

- Sołtysi,
- Szkoły,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ochotnicze Straże Pożarne (OSP),
- organizacje pozarządowe działające na terenie gminy,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- placówki i organizacje kultury,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Straż Pożarna,
- Lasy Państwowe,
- inne.

Instytucjami partnerskimi – zarządzającymi określonymi instrumentami i programami, w ramach których będą finansowane niektóre działania wynikające ze Strategii, będą:

- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego,
- Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Lublinie,
- Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości (LAWP),
- Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie,
- Wojewódzki Urząd Pracy (WUP),
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie (ROPS),
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW)
- Starostwo Powiatowe w Lublinie,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA),

- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Lublinie z/s w Beżycach,
- Lokalna Grupa Działania „Kraina Wokół Lublina”.

Institucjami sojusznymi – udzielającymi merytorycznego i eksperckiego wsparcia w realizacji poszczególnych zadań, lub też bezpośrednio zaangażowane w ich realizację, będą

- Izba Rolnicza,
- Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli,
- izby handlowe, przemysłowe i gospodarcze,
- agencje marketingowe i Public Relations,
- Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A.,
- Wojewódzki i Powiatowy Konserwator Zabytków,
- inne.

Dzięki tak szerokiemu spektrum podmiotów zaangażowanych bezpośrednio i pośrednio w realizację Strategii jej cele są realne do osiągnięcia w założonej perspektywie czasowej.

ZAKOŃCZENIE

„Strategia Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025” jest dokumentem o kompleksowym charakterze, wyznaczającym strategię Gminy w perspektywie długookresowej.

W trakcie tworzenia Strategii okazało się, że zarówno mieszkańcy Gminy Strzyżewice, jak i władze, są żywo zainteresowani rozwojem obszaru, na którym mieszkają oraz posiadają wolę działania i dążenia do wyznaczonych celów.

Dzięki szerokiemu uspołecznieniu prac związanych z opracowaniem Strategii jest ona wyrazem zarówno potrzeb, jak i dążeń oraz ambicji lokalnej społeczności.

Sformułowana została wizja i misja Gminy, wyznaczono priorytety strategiczne i kierunki interwencji, jak również cele operacyjne i działania inwestycyjne.

Rozwój Gminy w ujęciu generalnym jest pochodną rozwoju w zakresie poszczególnych obszarów aktywności:

- » rozwój gospodarczy:
 - drobna przedsiębiorczość (mikro i małe przedsiębiorstwa),
 - wielofunkcyjny rozwój gospodarstw rolnych;
- » atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa:
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - infrastruktura drogowa,
 - bezpieczeństwo około drogowe (chodniki, oświetlenie itd.),
 - ekologia,
 - gospodarka niskoemisyjna,
 - rekreacja i wypoczynek;
- » rozwój społeczno-kulturalny:
 - kultura,
 - edukacja,
 - aktywność społeczna,
 - wychowanie przedszkolne,
 - służba zdrowia.

Trwały i zrównoważony rozwój w zakresie każdego z poszczególnych obszarów jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia zaplanowanych kierunków.

Aby zrealizować ambitne cele wyznaczone w Strategii konieczne jest podjęcie działań o charakterze partnerskim pomiędzy władzami Gminy, urzędami, społecznością lokalną, a także rzetelna realizacja tych działań, monitoring i ocena.

OPIS KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 odbyło się **metodą ekspercko-partycypacyjną**. Udział mieszkańców – oparty na szerokim dialogu społecznym – miał wiele wymiarów i w procesie tworzenia dokumentu Strategii wykorzystano wiele metod na wszystkich kluczowych etapach. Metodyka partycypacji społecznej zakładała **7-krotne konsultacje społeczne**, a także przewidywała **6 warunkowych decyzji społecznych**, których pozytywne rozstrzygnięcie było *sine qua non* dla kolejnego etapu prac.

Tabela 99. Etapy konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice wraz z terminami.

Lp.	Etap konsultacji społecznych	Data konsultacji
1.	Ankieta (internetowa i papierowa) umożliwiająca mieszkańcom przedstawianie propozycji projektów działań inwestycyjnych do realizacji na terenie Gminy Strzyżewice do 2025 roku	8 kwietnia – 6 czerwca 2016
2.	I otwarte spotkanie konsultacyjne	20 czerwca 2016
3.	II otwarte spotkanie konsultacyjne	27 czerwca 2016
4.	Publiczna ankieta w sprawie strategicznych inwestycji gminnych (metoda CAWI – internetowa)	4 lipca – 15 lipca 2016
5.	III otwarte spotkanie konsultacyjne	18 lipca 2016
6.	Konsultacje projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025	W trakcie
7.	Konsultacje projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 z radnymi gminy – połączone komisje Rady Gminy Strzyżewice	do uzupełnienia po zakończeniu

I otwarte spotkanie konsultacyjne

Spotkanie dotyczyło zaprezentowania wniosków z analiz przeprowadzonych na etapie „Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej”, a także weryfikacji opracowanej analizy SWOT. Uczestnicy spotkania dokonali oceny (w skali szkolnej 1-6) poszczególnych czynników analizy SWOT, co było konieczne do analizy SWOT/TOWS.

Spotkanie zostało zakończone *consensu* społecznym w zakresie analizy SWOT i nikt publicznie nie kwestionował wyników analizy SWOT.

II otwarte spotkanie konsultacyjne

Drugie spotkanie to praca warsztatowa i dyskusja nad strategicznymi kierunkami rozwoju poprzez zdefiniowanie przez mieszkańców priorytetów i kierunków interwencji.

Uczestnicy spotkania zostali podzieleni na 3 grupy. Następnie w ramach grup poprzez dialog i współpracę, mieli za zadanie przypisać, do zdefiniowanych 3 priorytetów rozwoju, maksymalnie 10 kierunków interwencji. Po wypracowaniu propozycji rozwiązań w ramach grup, każdy zespół prezentował swoją koncepcję, a następnie w ramach dyskusji został opracowany przez mieszkańców ostateczny model rozwoju strategicznego Gminy Strzyżewice.

Spotkanie zostało zakończone *consensu* społecznym w zakresie strategicznych kierunków rozwoju i obszarów interwencji i nikt publicznie nie kwestionował wypracowanego modelu.

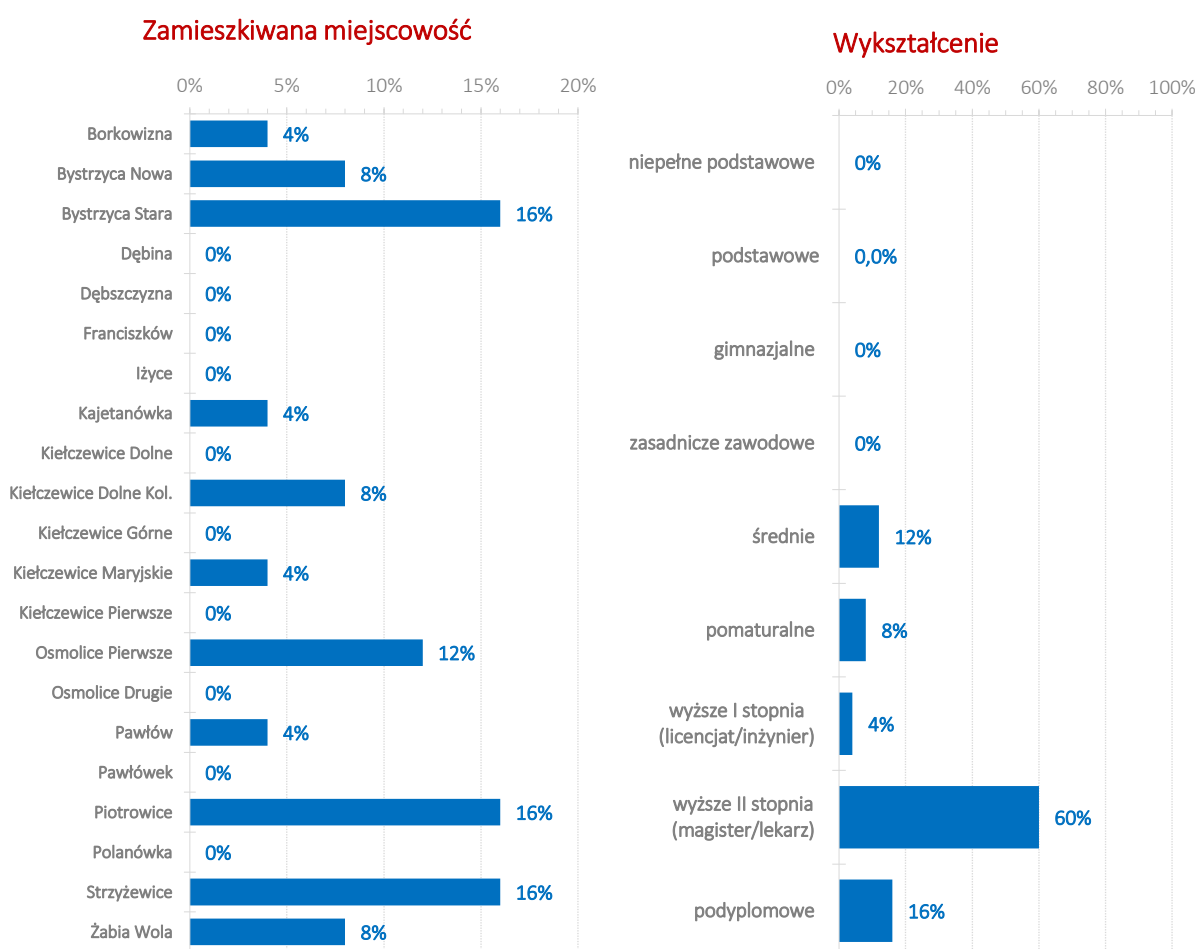
Publiczna ankieta w sprawie strategicznych inwestycji gminnych

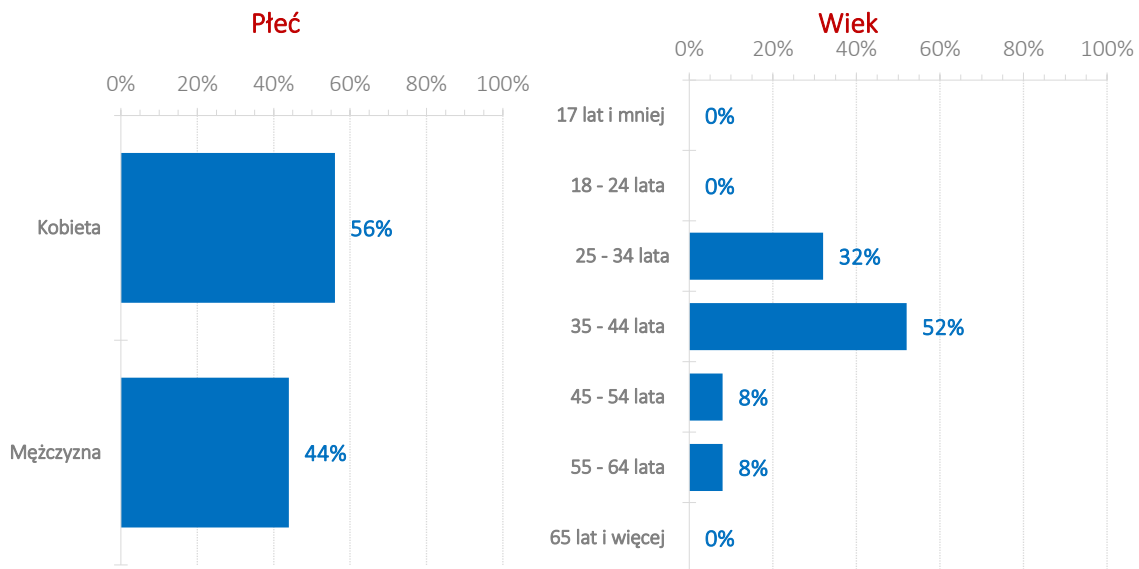
Ankieta realizowana była metodą internetową CAWI (*Computer Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www). W badaniu mieszkańcy byli proszeni o wyrażenie opinii na temat oceny ważności i prawdopodobieństwa realizacji (konieczne do analizy WiP) 28 strategicznych inwestycji gminnych.

Ankieta internetową otworzyło 195 osób. Ostatecznie **25 mieszkańców** skutecznie i w całości wypełniło ankietę.

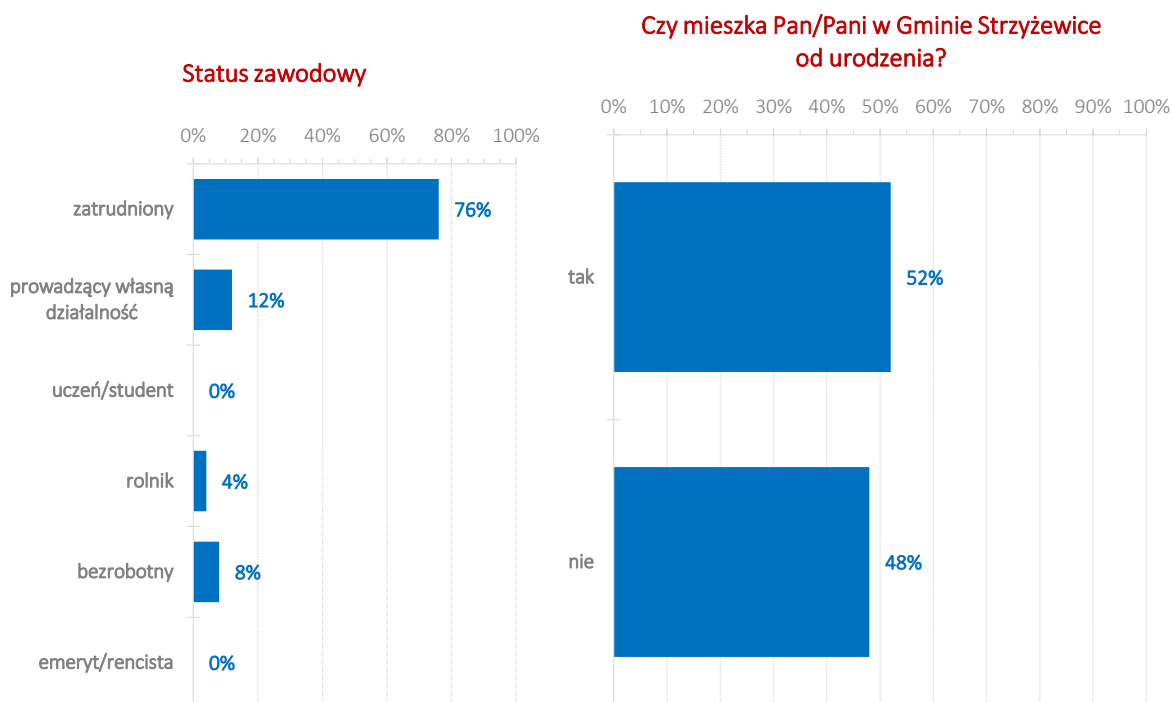
Struktura demograficzna osób, które wypełniły ankietę została zaprezentowana poniżej.

Wykres 135. Struktura demograficzna osób, które wypełniły ankietę w/s strategicznych inwestycji.

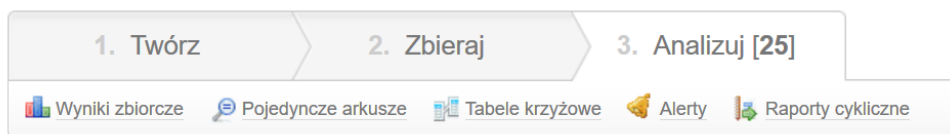

Zamieszkiwana miejscowość	25	100%
Borkowizna	1	4%
Bystrzyca Nowa	2	8%
Bystrzyca Stara	4	16%
Dębina	0	0%
Dębszczyzna	0	0%
Franciszków	0	0%
Iżyce	0	0%
Kajetanówka	1	4%
Kiełczewice Dolne	0	0%
Kiełczewice Dolne Kol.	2	8%
Kiełczewice Górne	0	0%
Kiełczewice Maryjskie	1	4%
Kiełczewice Pierwsze	0	0%
Osmolice Pierwsze	3	12%
Osmolice Drugie	0	0%
Pawłów	1	4%
Pawówek	0	0%
Piotrowice	4	16%
Polanówka	0	0%
Strzyżewice	4	16%
Żabia Wola	2	8%

Potwierdzenie statystyki badania wygenerowane z systemu internetowego, za pomocą którego była realizowana ankieta:

Podsumowanie badania

Data otwarcia	04/07/2016
Data zakończenia	16/07/2016
Liczba wyświetleń ankiety (wszystkie)	195
Liczba wypełnień ankiety (wszystkie)	25
Wypełnienie / Wyświetlenie ankiety (wszystkie)	12.82%
Liczba przerwanych wypełnień (wszystkie)	170
Średni czas wypełnienia ankiety	28:45

III otwarte spotkanie konsultacyjne

Podczas spotkania zaprezentowano: wyniki ankiety dotyczącej strategicznych inwestycji i analizę WiP – ważności i prawdopodobieństwa konsultowanych inwestycji. Najważniejszą jednak częścią spotkania było opracowanie przez mieszkańców Strategicznego Budżetu Inwestycyjnego (SBI), a więc listy priorytetowych strategicznych inwestycji gminnych wraz z ich harmonogramem realizacji.

Spotkanie zostało zakończone *consensu* społecznym w zakresie Strategicznego Budżetu Inwestycyjnego.

Konsultacje projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025

/do uzupełnienia po zakończeniu konsultacji projektu Strategii/

Konsultacje projektu Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 z radnymi gminy – połączone komisje Rady Gminy Strzyżewice

/do uzupełnienia po realizacji spotkania z radnymi/

SPISY

Spis tabel

Tabela 1.	Ruch naturalny w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	51
Tabela 2.	Stan warunków mieszkaniowych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	63
Tabela 3.	Stan wyposażenia mieszkań w Gminie Strzyżewice w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2002-2014. _____	63
Tabela 4.	Struktura użytkowania gruntów w Gminie Strzyżewice w 2002 i 2010 roku. _____	70
Tabela 5.	Gospodarstwa rolne według powierzchni w Gminie Strzyżewice w 2002 i 2010 roku. _____	71
Tabela 6.	Ranking powiatów woj. lubelskiego w zakresie wskaźników dotyczących rozwoju przedsiębiorczości w 2014 roku. _____	73
Tabela 7.	Porównanie procentowego udziału podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2014 roku w poszczególnych sekcjach klasyfikacji PKD 2007. ____	77
Tabela 8.	Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014 z uwzględnieniem struktury właścicielskiej. _____	78
Tabela 9.	Wykaz środków z UE pozyskanych przez firmy z Gminy Strzyżewice z RPO WL 2007-2013. _____	79
Tabela 10.	Wykaz środków z UE pozyskanych przez firmy z Gminy Strzyżewice z PROW 2007-2013. _____	80
Tabela 11.	Wykaz sekcji PKD 2007, które poddano analizie wskaźnikiem LQ. _____	87
Tabela 12.	Wskaźnik gęstości firm dla branż w Gminie Strzyżewice (referencja ogólnopolska). _____	90
Tabela 13.	Wskaźnik gęstości firm dla branż w Gminie Strzyżewice (referencja wojewódzka). _____	90
Tabela 14.	Wskaźnik gęstości firm dla branż w Gminie Strzyżewice (referencja powiatowa). _____	90
Tabela 15.	Branże w o wysokiej specjalizacji w 2015 roku. _____	91
Tabela 16.	Branże o dodatniej dynamice zmian w Gminie Strzyżewice w okresie 2009-2015. _____	91
Tabela 17.	Porównanie liczby podmiotów działających w specjalizacjach z wartością wskaźnika LQ. _____	93
Tabela 18.	Liczba osób zamieszkujących powiaty województwa lubelskiego w 2014 roku. _____	101
Tabela 19.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w powiatach województwa lubelskiego w 2014 roku. ____	102
Tabela 20.	Lista terenów przeznaczonych pod aktywność gospodarczą w Gminie Strzyżewice _____	103
Tabela 21.	Wysokość stawek podatków w 2016 roku w Gminie Strzyżewice. _____	105
Tabela 22.	Porównanie stawek podatków w Gminie Strzyżewice z maksymalnymi stawkami w Polsce w 2016 roku. _____	106
Tabela 23.	Stawki podatków lokalnych w gminach powiatu lubelskiego w 2016 roku. _____	107
Tabela 24.	Porównanie stawek podatków w gminach powiatu lubelskiego z maksymalnymi stawkami w Polsce w 2016 roku. _____	108
Tabela 25.	Ranking: miejsca zajmowane przez poszczególne gminy powiatu lubelskiego pod względem wysokości podatków lokalnych w 2016 roku. _____	109
Tabela 26.	Udział liczby mieszkań z przyłączem kanalizacji i wodociągu na 1 km ² w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku – wskaźnik urbanizacji _____	116
Tabela 27.	Udział liczby mieszkań z przyłączem kanalizacji i wodociągu na 1 budynek mieszkalny w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku – wskaźnik urbanizacji _____	116
Tabela 28.	Lista publicznych szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Strzyżewice. _____	119
Tabela 29.	Porównanie wysokości subwencji oświatowej i wydatków na oświatę w Gminie Strzyżewice w latach 2008-2014. _____	120

Tabela 30.	Lista obiektów noclegowych w Gminie Strzyżewice. _____	136
Tabela 31.	Interpretacja wskaźnika Baretje'a -Deferta w skali M. Boyer. _____	139
Tabela 32.	Kryteria wybranych wskaźników funkcji turystycznej. _____	150
Tabela 33.	Analiza funkcji turystycznej Gminy Strzyżewice w oparciu o wybrane wskaźniki. _____	150
Tabela 34.	Struktura dochodów Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w 2014 r. _____	161
Tabela 35.	Struktura dochodów Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2014 w ujęciu procentowym. _____	162
Tabela 36.	Zestawienie dochodów i wydatków Gminy Strzyżewice w latach 2007-2014. _____	164
Tabela 37.	Struktura wydatków Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w 2014 roku _____	168
Tabela 38.	Struktura wydatków Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2008-2014 w ujęciu procentowym. _____	169
Tabela 39.	Lista najważniejszych (powyżej 50 tys. zł) zadań inwestycyjnych w Gminie Strzyżewice zrealizowanych w latach 2006-2014. _____	172
Tabela 40.	Lista projektów dofinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. _____	175
Tabela 41.	Lista projektów dofinansowanych z funduszy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. _____	176
Tabela 42.	Powierzchnia gmin powiatu lubelskiego objęta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2014 roku. _____	177
Tabela 43	Lista organizacji pozarządowych z obszaru Gminy Strzyżewice wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego (kolejność alfabetyczna). _____	180
Tabela 44.	Zestawienie i kategoryzacja wskaźników analiz RegioStrateg. _____	187
Tabela 45.	Zestawienie wyników analizy RegioStrateg dla Gminy Strzyżewice w odniesieniu do gmin powiatu lubelskiego. _____	196
Tabela 46.	Ranking atrakcyjności gmin powiatu lubelskiego – podsumowanie analizy RegioStrateg. _____	207
Tabela 47.	Ranking potencjałów rozwojowych gmin powiatu lubelskiego – podsumowanie analizy RegioStrateg. _____	208
Tabela 48.	Porównanie potencjałów gmin powiatu lubelskiego w analizie RegioStrateg. _____	209
Tabela 49.	Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje wysokie pozycje w powiecie lubelskim. _____	210
Tabela 50.	Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje końcowe pozycje w powiecie lubelskim. _____	211
Tabela 51.	Obszary budowania przewagi konkurencyjnej przez Gminę Strzyżewice. _____	220
Tabela 52.	Obszary utraty konkurencyjności przez Gminę Strzyżewice. _____	221
Tabela 53.	Obszary największej słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice. _____	224
Tabela 54.	Wskaźniki podobieństwa dla gmin powiatu lubelskiego. _____	225
Tabela 55.	Zestawienie wyników analizy RegioStrateg dla Gminy Strzyżewice w odniesieniu do „gmin pokrewnych”. _____	228
Tabela 56.	Ranking atrakcyjności „gmin pokrewnych” dla Gminy Strzyżewice – podsumowanie analizy RegioStrateg. _____	239
Tabela 57.	Ranking potencjałów rozwojowych „gmin pokrewnych” dla Gminy Strzyżewice – podsumowanie analizy RegioStrateg. _____	240
Tabela 58.	Porównanie potencjałów gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice w analizie RegioStrateg. _____	241
Tabela 59.	Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje wysokie pozycje wśród gmin „pokrewnych”. _____	242
Tabela 60.	Wskaźniki, w których Gmina Strzyżewice zajmuje końcowe pozycje wśród gmin „pokrewnych”. _____	243
Tabela 61.	Obszary budowania przewagi konkurencyjnej przez Gminę Strzyżewice. _____	252
Tabela 62.	Obszary utraty konkurencyjności przez Gminę Strzyżewice. _____	253
Tabela 63.	Obszary największej słabości konkurencyjnej Gminy Strzyżewice. _____	256
Tabela 64.	Wskaźniki podobieństwa dla gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice. _____	257
Tabela 65.	Analiza SWOT dla Gminy Strzyżewice. _____	260
Tabela 66.	Matryca oceny silnych stron Gminy Strzyżewice. _____	261

Tabela 67.	Matryca oceny słabych stron Gminy Strzyżewice. _____	261
Tabela 68.	Matryca oceny szans Gminy Strzyżewice. _____	262
Tabela 69.	Matryca oceny zagrożeń Gminy Strzyżewice. _____	262
Tabela 70.	SWOT: Czy zidentyfikowane siły, pozwolą wykorzystać szanse, które mogą się pojawić? _____	268
Tabela 71.	SWOT: Czy zidentyfikowane siły, pozwolą przewyciężyć zagrożenia, które mogą się pojawić? _____	269
Tabela 72.	SWOT: Czy zidentyfikowane słabości, nie pozwolą na wykorzystanie szans, które mogą się pojawić? ____	270
Tabela 73.	SWOT: Czy zidentyfikowane słabości, wzmocnią siłę oddziaływania zagrożeń, które mogą się pojawić? _	271
Tabela 74.	TOWS: Czy szanse, które mogą się pojawić, spotęgują zidentyfikowane siły (mocne strony)? _____	272
Tabela 75.	TOWS: Czy zagrożenia, które mogą się pojawić, osłabią zidentyfikowane siły (mocne strony)? _____	273
Tabela 76.	TOWS: Czy szanse, które mogą się pojawić, pozwolą przewyciężyć istniejące słabości? _____	274
Tabela 77.	TOWS: Czy zagrożenia, które mogą się pojawić, spotęgują występujące słabości? _____	275
Tabela 78.	Zbiorcze zestawienie uzyskanych wyników analizy SWOT/TOWS dla Gminy Strzyżewice. _____	276
Tabela 79.	Macierz normatywnych strategii działania w analizie SWOT/TOWS. _____	276
Tabela 80.	Macierz normatywnych strategii działania w analizie SWOT/TOWS – opis. _____	276
Tabela 81.	Macierz normatywnych strategii działania dla Gminy Strzyżewice w analizie SWOT/TOWS. _____	277
Tabela 82.	Zgodność celu głównego Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025 z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. _____	289
Tabela 83.	Wykaz strategicznych działań inwestycyjnych wraz z priorytetami (obszarami strategicznymi). _____	307
Tabela 84.	Interpretacja indexu WiP (akceptacji społecznej dla działań inwestycyjnych). _____	308
Tabela 85.	Index WiP w priorytecie dotyczącym rozwoju gospodarczego. _____	309
Tabela 86.	Index WiP w priorytecie dotyczącym atrakcyjności mieszkaniowej i rekreacyjno-wypoczynkowej. _____	312
Tabela 87.	Index WiP w priorytecie dotyczącym rozwoju społeczno-kulturalnego. _____	315
Tabela 88.	Podsumowanie analizy Ważności i Prawdopodobieństwa. _____	318
Tabela 89.	Kluczowe inwestycje w obszarze D – wysoki % prawdopodobieństwa oraz wysoka ważność. _____	319
Tabela 90.	Lista inwestycji ważnych, ale mało prawdopodobnych – obszar B. _____	321
Tabela 91.	Lista inwestycji mało ważnych, ale prawdopodobnych – obszar C. _____	321
Tabela 92.	Ranking najważniejszych inwestycji w opinii mieszkańców Gminy Strzyżewice (ranking w oparciu o najwyższą średnią wartość). _____	323
Tabela 93.	Index WiP – ranking akceptacji społecznej dla inwestycji w Gminie Strzyżewice. _____	327
Tabela 94.	Symulacja budżetu Gminy Strzyżewice na lata 2017-2025. _____	335
Tabela 95.	Wykaz strategicznych inwestycji w Gminie Strzyżewice wraz z szacunkowymi kosztami realizacji. _____	337
Tabela 96.	Wykaz istotnych społecznie działań inwestycyjnych do realizacji w Gminie Strzyżewice wraz z szacunkowymi kosztami realizacji. _____	339
Tabela 97.	Strategiczny Budżet Inwestycyjny (SBI) Gminy Strzyżewice na lata 2017-2025, obejmujący priorytetowe strategiczne działania inwestycyjne. _____	343
Tabela 98.	Wykaz wskaźników do monitoringu Strategii. _____	349
Tabela 99.	Etapy konsultacji społecznych Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice wraz z terminami. _____	357

Spis wykresów

Wykres 1.	Liczba ludności w Gminie Strzyżewice w latach 1995-2014. _____	50
Wykres 2.	Przyrost naturalny w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	51
Wykres 3.	Saldo migracji w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	52
Wykres 4.	Łączne i średnie saldo migracji w latach 1995-2014 na obszarze gmin powiatu lubelskiego. _____	53
Wykres 5.	Zmiana liczby mieszkańców i % zmiany liczby mieszkańców w latach 1995-2014 na obszarze gmin powiatu lubelskiego. _____	54
Wykres 6.	Zmiana liczby mieszkańców w gminach powiatu lubelskiego w latach 2004-2014 w ujęciu procentowym. _____	54
Wykres 7.	Struktura wiekowa ludności w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014 w ujęciu procentowym. _____	55
Wykres 8.	Struktura wiekowa ludności w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014 w ujęciu liczbowym. _____	55
Wykres 9.	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	56
Wykres 10.	Wskaźnik obciążenia demograficznego wiekiem poprodukcyjnym w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	56
Wykres 11.	Wskaźnik obciążenia ekonomicznego w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	57
Wykres 12.	Porównanie procentowej struktury ludności w podziale na główne grupy wiekowe w 2014 roku w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim. _____	57
Wykres 13.	Mieszkańcy Gminy Strzyżewice według płci w latach 2002-2014. _____	58
Wykres 14.	Struktura ludności ze względu na wiek i płeć (piramida wieku) w Gminie Strzyżewice w 2002 roku. _____	58
Wykres 15.	Struktura ludności ze względu na wiek i płeć (piramida wieku) w Gminie Strzyżewice w 2014 roku. _____	59
Wykres 16.	Struktura wykształcenia w Gminie Strzyżewice w 2002 roku. _____	60
Wykres 17.	Porównanie struktury wykształcenia w powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2002 i 2011 roku. _____	60
Wykres 18.	Porównanie struktury wykształcenia w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2002 roku. _____	61
Wykres 19.	Źródła utrzymania ludności w Gminie Strzyżewice w 2002 roku w ujęciu liczbowym. _____	62
Wykres 20.	Źródła utrzymania ludności w Gminie Strzyżewice w 2002 roku w ujęciu procentowym. _____	62
Wykres 21.	Dynamika zmiany wyposażenia mieszkań w Gminie Strzyżewice w urządzenia techniczno-sanitarne w latach 2002-2014. _____	64
Wykres 22.	Porównanie poziomu wyposażenia mieszkań w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i województwie lubelskim w urządzenia techniczno-sanitarne w 2014 roku. _____	65
Wykres 23.	Liczba osób pracujących w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	65
Wykres 24.	Liczba osób pracujących w Gminie Strzyżewice w podziale na płeć w latach 2002-2014. _____	66
Wykres 25.	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	66
Wykres 26.	Porównanie liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych i liczby osób pracujących w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	67
Wykres 27.	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Strzyżewice w rozbiciu na płeć w latach 2003-2014. _____	67
Wykres 28.	Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	68
Wykres 29.	Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	68
Wykres 30.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym w Gminie Strzyżewice w rozbiciu na płeć w latach 2003-2014. _____	69

Wykres 31.	Liczba bezrobotnych na 100 podmiotów gospodarki narodowej w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	69
Wykres 32.	Liczba bezrobotnych na 100 podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	70
Wykres 33.	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	72
Wykres 34.	% rozkład podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w 2014 roku wg klasyfikacji PKD 2007. _____	74
Wykres 35.	Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w 2014 roku wg klasyfikacji PKD 2007. _____	75
Wykres 36.	Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice w latach 2009-2014. _____	76
Wykres 37.	Różnice w procentowym udziale podmiotów gospodarczych w powiecie lubelskim i województwie lubelskim w 2014 roku w poszczególnych sekcjach klasyfikacji PKD 2007 w porównaniu z Gminą Strzyżewice. _____	78
Wykres 38.	Podmioty gospodarcze w Gminie Strzyżewice klasyfikowane w 2014 roku według kryterium liczby pracujących. _____	81
Wykres 39.	Podmioty gospodarcze w Gminie Strzyżewice w 2014 roku wg sektorów własnościowych. _____	81
Wykres 40.	Porównanie jednostek nowo zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Strzyżewice w latach 2009-2014. _____	82
Wykres 41.	Porównanie stopnia odchyień podstawowych wskaźników obrazujących liczbę podmiotów gospodarczych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim z średnią dla Polski w 2014 roku (Polska = 100). _____	83
Wykres 42.	Sektory biznesowe w Gminie Strzyżewice – dynamika zmian w latach 2009-2014. _____	83
Wykres 43.	Porównanie sektorów biznesowych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim ze strukturą ogólnopolską w 2014 roku. _____	84
Wykres 44.	Porównanie stopnia odchyień sektorów biznesowych w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim i woj. lubelskim z średnią dla Polski w 2014 roku (Polska = 100). _____	84
Wykres 45.	Liczba i % udział firm działających w wybranych specjalizacjach w Gminie Strzyżewice w 2014 roku. _____	92
Wykres 46.	Porównanie liczby podmiotów działających w specjalizacjach z wartością wskaźnika LQ. _____	94
Wykres 47.	Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg sekcji PKD 2007 dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2014 (referencja ogólnopolska). _____	95
Wykres 48.	Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg sekcji PKD 2007 dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja wojewódzka). _____	96
Wykres 49.	Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg sekcji PKD 2007 dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja powiatowa). _____	97
Wykres 50.	Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg branż dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja ogólnopolska). _____	98
Wykres 51.	Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg branż dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja wojewódzka). _____	99
Wykres 52.	Wskaźnik lokalizacji w 2015 roku oraz dynamika rozwoju wg branż dla Gminy Strzyżewice w okresie 2009-2015 (referencja powiatowa). _____	100
Wykres 53.	Barometr porównujący stawki podatków w 2016 roku w Gminie Strzyżewice z maksymalnymi stawkami w Polsce. _____	106
Wykres 54.	Procent mieszkańców korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	115
Wykres 55.	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	115
Wykres 56.	Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	120
Wykres 57.	Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	121
Wykres 58.	Liczba uczniów uczęszczających do szkół gimnazjalnych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	121
Wykres 59.	Współczynnik skolaryzacji brutto w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	122
Wykres 60.	Poziom czytelnictwa w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	130

Wykres 61.	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	131
Wykres 62.	Podstawowa opieka zdrowotna – porady w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	132
Wykres 63.	Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	133
Wykres 64.	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w Gminie Strzyżewice w porównaniu z powiatem lubelskim i województwem lubelskim w latach 2009-2014. _____	134
Wykres 65.	Liczba całorocznych obiektów zbiorowego zakwaterowania w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	137
Wykres 66.	Liczba miejsc noclegowych w całorocznych obiektach zbiorowego zakwaterowania w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	137
Wykres 67.	Korzystający z noclegów w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	138
Wykres 68.	Udzielone noclegi w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	138
Wykres 69.	Dochody Gminy Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	152
Wykres 70.	Dochody własne Gminy Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	153
Wykres 71.	Struktura dochodów własnych w Gminie Strzyżewice w latach 1999-2014. _____	154
Wykres 72.	Dynamika zmian dochodu wszystkich podmiotów prawnych (CIT) z Gminy Strzyżewice. _____	155
Wykres 73.	Dochody podmiotów prawnych (CIT) z terenu powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	155
Wykres 74.	Dynamika zmian łącznego podatku PIT zapłaconego przez mieszkańców Gminy Strzyżewice w latach 2000-2014. _____	156
Wykres 75.	Dynamika zmiany płatność podatku PIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Strzyżewice i na 1 efektywnego mieszkańca w wieku produkcyjnym. _____	157
Wykres 76.	Średnia kwota podatków odprowadzone w 2014 roku przez osoby fizyczne (PIT) z terenu powiatu lubelskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca (per capita). _____	157
Wykres 77.	Średnia kwota podatków odprowadzone w 2014 roku przez osoby fizyczne (PIT) z terenu pow. lubelskiego w przeliczeniu na 1 efektywnego mieszkańca w wieku produkcyjnym. _____	158
Wykres 78.	% udział podatku rolnego, podatku od nieruchomości i podatku PIT w dochodach własnych gmin powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	159
Wykres 79.	Wpływy z tytułu podatku rolnego, podatku od nieruchomości i podatku PIT do budżetów gmin powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	159
Wykres 80.	Porównanie % udziału wybranych kategorii w strukturze dochodów własnych w 1999 i 2014 roku. _____	160
Wykres 81.	Struktura dochodów Gminie Strzyżewice w 2014 roku. _____	160
Wykres 82.	Porównanie wysokości dochodów Gminy Strzyżewice w przeliczeniu na 1 mieszkańca z gminami powiatu lubelskiego. _____	161
Wykres 83.	Wydatki budżetu Gminy Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	163
Wykres 84.	Zadłużenie Gminy Strzyżewice. _____	164
Wykres 85.	Procent zmiany w stosunku do roku poprzedniego w wydatkach, dochodach ogółem i dochodach własnych budżetu w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	165
Wykres 86.	Uśrednione kwoty i procenty zmiany (rok do roku) w wydatkach, dochodach ogółem i dochodach własnych budżetu w Gminie Strzyżewice w latach 2003-2014. _____	165
Wykres 87.	Wysokość wydatków inwestycyjnych w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	166
Wykres 88.	Wysokość wydatków inwestycyjnych w ujęciu procentowym w Gminie Strzyżewice w latach 2002-2014. _____	166
Wykres 89.	Struktura wydatków Gminy Strzyżewice w 2014 roku. _____	167
Wykres 90.	Struktura wydatków Gminy Strzyżewice według działów klasyfikacji budżetowej w 2014 roku. _____	169
Wykres 91.	Porównanie wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	171
Wykres 92.	Porównanie wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach powiatu lubelskiego w 2014 r. _____	171

Wykres 93.	Wskaźnik aktywności obywatelskiej – liczba stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców – w województwie lubelskim, powiecie lubelskim i gminach powiatu lubelskiego w 2014 roku. _____	180
Wykres 94.	Porównanie frekwencji wyborczej w Gminie Strzyżewice, powiecie lubelskim, woj. lubelskim i Polsce w różnych typach wyborów. _____	182
Wykres 95.	Schemat analizy RegioStrateg. _____	187
Wykres 96.	Schemat macierzy rozwoju. _____	194
Wykres 97.	Schemat barometru. _____	194
Wykres 98.	Barometr atrakcyjności Gminy Strzyżewice. _____	212
Wykres 99.	Barometr potencjału rozwojowego Gminy Strzyżewice. _____	212
Wykres 100.	Barometry potencjału rozwojowego Gminy Strzyżewice. _____	212
Wykres 101.	Potencjał rozwojowy Gminy Strzyżewice na tle gmin powiatu lubelskiego. _____	214
Wykres 102.	Macierz rozwoju – wykres atrakcyjności i potencjału rozwojowego. _____	215
Wykres 103.	Macierz rozwoju ogólnego. _____	215
Wykres 104.	Macierz rozwoju – demografia. _____	216
Wykres 105.	Macierz rozwoju – rynek pracy. _____	216
Wykres 106.	Macierz rozwoju – infrastruktura techniczna. _____	217
Wykres 107.	Macierz rozwoju – mieszkalnictwo. _____	217
Wykres 108.	Macierz rozwoju – potencjał społeczny i kulturalny. _____	218
Wykres 109.	Macierz rozwoju – poziom wykształcenia i szkolnictwo. _____	218
Wykres 110.	Macierz rozwoju – przedsiębiorczość. _____	219
Wykres 111.	Macierz rozwoju – stabilność finansowa JST. _____	219
Wykres 112.	Wykres podobieństwa gmin powiatu lubelskiego. _____	226
Wykres 113.	Barometr atrakcyjności dla Gminy Strzyżewice. _____	244
Wykres 114.	Barometr potencjału rozwojowego dla Gminy Strzyżewice. _____	244
Wykres 115.	Barometr potencjału rozwojowego Strzyżewice _____	244
Wykres 116.	Potencjał rozwojowy Gminy Strzyżewice na tle gmin „pokrewnych”. _____	246
Wykres 117.	Macierz rozwoju – wykres atrakcyjności i potencjału rozwojowego. _____	247
Wykres 118.	Macierz rozwoju ogólnego. _____	247
Wykres 119.	Macierz rozwoju – demografia. _____	248
Wykres 120.	Macierz rozwoju – rynek pracy. _____	248
Wykres 121.	Macierz rozwoju – infrastruktura techniczna. _____	249
Wykres 122.	Macierz rozwoju – mieszkalnictwo. _____	249
Wykres 123.	Macierz rozwoju – potencjał społeczny i kulturalny. _____	250
Wykres 124.	Macierz rozwoju – poziom wykształcenia i szkolnictwo. _____	250
Wykres 125.	Macierz rozwoju – przedsiębiorczość. _____	251
Wykres 126.	Macierz rozwoju – stabilność finansowa JST. _____	251
Wykres 127.	Wykres podobieństwa gmin „pokrewnych” Gminy Strzyżewice. _____	258
Wykres 128.	Klasyfikacja czynników wpływających na pozycję strategiczną gminy w metodzie SWOT. _____	259
Wykres 129.	Pozycja strategiczna Gminy Strzyżewice. _____	265
Wykres 130.	Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych w priorytecie rozwój gospodarczy. _____	311
Wykres 131.	Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych w priorytecie atrakcyjność mieszkaniowa i rekreacyjno-wypoczynkowa. _____	314
Wykres 132.	Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych w obszarze rozwój społeczno-kulturalny. _____	317
Wykres 133.	Szczegółowa macierz działań inwestycyjnych analizy WiP we wszystkich obszarach. _____	322

Wykres 134.	Priorytetowe (najważniejsze) inwestycje dla rozwoju Gminy Strzyżewice – wybór 5 najważniejszych inwestycji przez mieszkańców. _____	332
Wykres 135.	Struktura demograficzna osób, które wypełniły ankietę w/s strategicznych inwestycji. _____	358

Spis zdjęć

Zdjęcie 1.	Układ sieci osadniczej w Gminie Strzyżewice. _____	23
Zdjęcie 2.	Pałac w Pszczelej Woli _____	43
Zdjęcie 3.	Aleja Rohlandów w Żabiej Woli. _____	44
Zdjęcie 4.	Zespół pałacowo-parkowy w Osmolicach Pierwszych. _____	45
Zdjęcie 5.	Zespół dworsko-parkowy w Piotrowicach. _____	46
Zdjęcie 6.	Lokalne produkty kuchni regionalnej i tradycyjnej _____	49
Zdjęcie 7.	Działki wyznaczone jako tereny inwestycyjne w Gminie Strzyżewice. _____	103
Zdjęcie 8.	Kompleks boisk sportowych w Bystrzycy Starej. _____	123
Zdjęcie 9.	Boisko wielofunkcyjne w Pszczelej Woli. _____	123
Zdjęcie 10.	Herb Gminy Strzyżewice. _____	178
Zdjęcie 11.	Flaga Gminy Strzyżewice. _____	178
Zdjęcie 12.	Strona główna internetowego serwisu Gminy Strzyżewice. _____	179
Zdjęcie 13.	Fanpage Gminy Strzyżewice na portalu Facebook _____	179

Spis schematów

Schemat 1.	Komponenty rozwoju gminy wg Banku Światowego. _____	8
Schemat 2.	Przyjęta metodyka pracy nad Strategią Rozwoju Gminy Strzyżewice. _____	9
Schemat 3.	Macierz rozwoju branż. _____	88
Schemat 4.	Zintegrowana idea rozwoju Gminy Strzyżewice do 2025 roku. _____	281
Schemat 5.	Przyjęty model definiowania koncepcji strategicznego rozwoju gminy, _____	282
Schemat 6.	Koncepcja problemowa Strategii: _____	286
Schemat 7.	Definiowanie priorytetów rozwojowych Gminy Strzyżewice na podstawie kluczowych obszarów problemowych wynikających z analizy SWOT i SWOT/TOWS. _____	287
Schemat 8.	3 strategiczne obszary rozwoju Gminy Strzyżewice – powiązanie z analizą SWOT. _____	288
Schemat 9.	Zgodność priorytetów strategicznego rozwoju Gminy Strzyżewice ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) _____	290
Schemat 10.	Zgodność priorytetów strategicznego rozwoju Gminy Strzyżewice ze Strategią Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030). _____	290
Schemat 11.	Cele szczegółowe Strategii Rozwoju Gminy Strzyżewice na lata 2016-2025. _____	292
Schemat 12.	Przyjęty model implementacji strategii. _____	296

Schemat 13.	Priorytety i kierunki interwencji w celu szczegółowym nr 1. _____	297
Schemat 14.	Priorytety i kierunki interwencji w celu szczegółowym nr 2. _____	298
Schemat 15.	Priorytety i kierunki interwencji w celu szczegółowym nr 3. _____	299
Schemat 16.	Dwuwymiarowa macierz z czterema obszarami interpretacyjnymi analizy WiP. _____	306

Spis map

Mapa 1.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie administracyjnej Polski. _____	13
Mapa 2.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie administracyjnej województwa lubelskiego. _____	14
Mapa 3.	Czas dojazdu ze Strzyżewic do centrum Lublina (Plac Litewski). _____	15
Mapa 4.	Gminy województwa lubelskiego w zasięgu procesów suburbanizacji. _____	16
Mapa 5.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie gmin województwa lubelskiego. _____	17
Mapa 6.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie administracyjnej powiatu lubelskiego. _____	18
Mapa 7.	Delimitacja Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego. _____	19
Mapa 8.	Delimitacja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. _____	20
Mapa 9.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie podziału fizyczno-geograficznego województwa lubelskiego. _____	21
Mapa 10.	Położenie Gminy Strzyżewice względem rzek. _____	22
Mapa 11.	Planowany przebieg drogi ekspresowej S19 w sąsiedztwie Gminy Strzyżewice. _____	25
Mapa 12.	Mapa powiatu lubelskiego wraz z Miastem Lublin. _____	26
Mapa 13.	Gmina Strzyżewice na mapie docelowego układu dróg szybkiego ruchu w Polsce. _____	27
Mapa 14.	Obszary prawnie chronione w województwie lubelskim wraz z siecią NATURA 2000 (stan: kwiecień 2008 r.). _____	29
Mapa 15.	Walory przyrodnicze i krajobrazowe powiatu lubelskiego. _____	29
Mapa 16.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie walorów dziedzictwa kulturowego województwa lubelskiego. _____	30
Mapa 17.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie walorów turystycznych województwa lubelskiego. _____	30
Mapa 18.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie kierunków rozwoju turystyki i rekreacji w województwie lubelskim. _____	31
Mapa 19.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie waloryzacji przyrodniczo-krajobrazowej w województwie lubelskim. _____	32
Mapa 20.	Położenie Gminy Strzyżewice na mapie turystycznej w Kierunkach Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. _____	32
Mapa 21.	Zasoby energii geotermalnej w Polsce. _____	35
Mapa 22.	Uwarunkowanie i kierunki rozwoju energetyki słonecznej w woj. lubelskim. _____	36
Mapa 23.	Kierunki rozwoju energetyki geotermalnej w województwie lubelskim. _____	37
Mapa 24.	Uwarunkowania i kierunki rozwoju energetyki z biomasy w woj. lubelskim. _____	38
Mapa 25.	Uwarunkowania i kierunki rozwoju energetyki wiatrowej w województwie lubelskim. _____	39
Mapa 26.	Uwarunkowania i kierunki rozwoju energii wodnej (hydroenergetyki) w województwie lubelskim. _____	40
Mapa 27.	Ograniczenia rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych w woj. lubelskim. _____	41
Mapa 28.	Obszar leżący w promieniu 25 km od centrum Lublina. _____	52
Mapa 29.	Mapa stanu budowy dróg szybkiego ruchu w województwie lubelskim (stan na : czerwiec 2016 roku). _____	111
Mapa 30.	Mapa sieci drogowej w Gminie Strzyżewice. _____	112

Mapa 31.	Połączenia drogowe Strzyżewic z Portem Lotniczym Lublin i Lotniskiem Chopina w Warszawie. _____	114
Mapa 32.	Schemat szlaku rowerowego po Gminie Strzyżewice. _____	125
Mapa 33.	Schemat szlaków i ścieżek rekreacyjnych w Gminie Strzyżewice _____	127
Mapa 34.	Uwarunkowania rozwoju turystyki w województwie lubelskim _____	129
Mapa 35.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Baretje'a -Deferta w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku. _____	141
Mapa 36.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Baretje'a -Deferta w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku. _____	142
Mapa 37.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Schneidera w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku. _____	143
Mapa 38.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Schneidera w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku _____	144
Mapa 39.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Charvata w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku_ _____	145
Mapa 40.	Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego wg. Charvata w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku. ____	146
Mapa 41.	Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej w powiatach woj. lubelskiego w 2014 roku. _____	147
Mapa 42.	Wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku. _____	148
Mapa 43.	Syntetyczny logistyczny wskaźnik funkcji turystycznej wg A. Szromka w gminach woj. lubelskiego w 2014 roku. _____	149